

AGENTS FOR THE SALE OF GOVERNMENT PUBLICATIONS.

IN INDIA.

R. CAMBRAY & Co., Calcutta.
COMBRIDGE & Co., Bombay.
M. GULAB SINGH & SONS, Mufid-I-Am Press, Lahore.
HIGGINBOTHAM & Co., Mount Road, Madras.
V. KALYANARAMA IYER & Co., Esplanade, Madras
S. K. LAHIRI & Co., Calcutta.
S. MURTHY & Co., Kujalee Press, Madras.
G. A. NATESAN & Co., Madras.
NEWMAN & Co., Calcutta.
* T. K. SITARAMA AIYAR, Kumbakonam.
SUPERINTENDENT, AMERICAN BAPTIST MISSION PRESS, Rangoon.
SUPERINTENDENT, NAZAIR KANUN HIND PRESS, Allahabad.
D. B. TARAPOREVALA, SONS & Co., Bombay.
THACKER & Co. (Limited), Bombay.
THACKER, SPINK & Co., Calcutta.

IN ENGLAND.

E. ARNOLD, 41 and 43, Maddox Street, Bond Street, W., London.
B. H. BLACKWELL, 50 and 51, Broad Street, Oxford.
CONSTABLE & Co., 16, James Street, Haymarket, W., London.
DEIGHTON, BELL, & Co., Cambridge.
HENRY S. KING & Co., 65, Cornhill, E.C., London.
P. S. KING & SON, 9, Bridge Street, Westminster, S.W.
KEGAN PAUL, TRENCH, TRÜBNER & Co., Charing Cross Road, W.C., London.
B. QUARITCH, 15, Piccadilly, W.; London.

ON THE CONTINENT.

FRIEDLÄNDER & SOHN, 11, Carlstrasse, Berlin.
OTTO HARRASSOWITZ, Leipzig.
KARL W. HIERSEMANN, Leipzig.
ERNEST LEROUX, 28, Rue Bonaparte, Paris.
MARTINUS NIJHOFF, The Hague, Holland.

* Agent for sale of the Legislative Department publications

A COLLECTION OF THE INSCRIPTIONS ON
COPPER-PLATES AND STONES

IN THE
NELLORE DISTRICT, MADRAS.

PART III.

[PRICE, 9 *rupees*.]

[13 *shillings* 8 *pence*.]

A COLLECTION
OF THE
INSCRIPTIONS ON COPPER-PLATES
AND STONES

IN THE
NELLORE DISTRICT

MADE BY
ALAN BUTTERWORTH,
OF THE INDIAN CIVIL SERVICE (MADRAS)

AND
V. VENUGOPAL CHETTY,
OF THE INDIAN CIVIL SERVICE (MADRAS).

IN THREE PARTS.
PART III.

MADRAS:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1905.

CONTENTS.

PART III.

	PAGES
Stone inscriptions of Ongole Taluk ((Nos. 67 to 151) ..	1099-1150
Do. Podili Division (Nos. 1 to 42) ..	1151-1208
Do. Rápúr Taluk (Nos. 1 to 79) ..	1209-1306
Do. Súlurpet (or Pólúr) Division (Nos. 1 to 21)	1307-1326
Do. Udayagiri Taluk (Nos. 1 to 48) ..	1327-1396
Do. Venkatagiri Division (Nos. 1 to 27) ..	1397-1421
Copper-plate grants—Supplemental	1421a-1421e

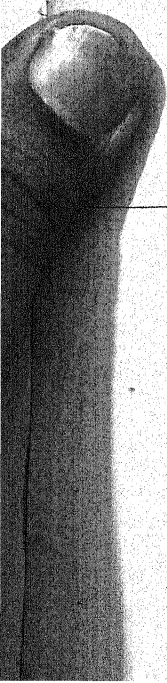
APPENDICES.

APPENDIX I.—Notes on various dynasties ..	1425-1481
Do. II.—Index of dates	1482-1486
Do. III.—Tables of weights and measures ..	1487, 1488
Do. IV.—The months	1489
Do. V.—Note on territorial divisions ..	1490-1493
GLOSSARY	1495-1500
INDEX OF NAMES	1501-1520

ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

Prefixed to a Number	A.	stands for	Ātmakūr Taluk.
" "	C.	"	Copper-Plate.
" "	D.	"	Darsi Division.
" "	G.	"	Gūdūr Taluk.
" "	KG.	"	Kanigiri "
" "	KR.	"	Kundukūr "
" "	KV.	"	Kāvali "
" "	N.	"	Nellore "
" "	O.	"	Ongole "
" "	P.	"	Podili Division.
" "	R.	"	Rápūr Taluk.
" "	S.	"	Sālūrpet (or Pólūr) Division.
" "	U.	"	Udayagiri Taluk.
" "	V.	"	Venkatagiri Division.
B.	stands for Brown's Telugu Dictionary.		
Epig. Carn.	"	Epigraphia Carnataca.	
E.I.	"	Epigraphia Indica.	
I.A.	"	Indian Antiquary.	
M.P.C.	"	Madhurántaka Pottapi Chóla.	
M.K.	"	Mukkanti Kāduvetṭu.	
M.M.	"	Mahá Mandaléṣvara.	
S.M.	"	Śrīmanmahámandaléṣvara.	
W.	"	Wilson's Glossary of Revenue terms.	

A COLLECTION
OF THE
COPPER-PLATE AND STONE INSCRIPTIONS
IN THE
NELLORE DISTRICT.

PART III.

✓ ONGOLE (67). (A.D. 1254-55 ?)

[Koppólu. Telugu. Opposite Bhíméśvara temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On the occasion of Uttaráyana Sankránti, corresponding to the illustrious Śaka year 1176, Hail !
 Śrī who is a Révanta in riding most unruly horses, who is the protector of the lives of his feudatories, who bears the *biruda* Chakra Náráyana .
 (for the religious merit of) his father Maḍa .
 and his mother Mádamma, gave dry land as *vritti* to Bhíméśvaradéva of Koppólu for worship in Bhantikolanu, 300 *kunṭas* of paddy field, to Gundima Katti Mallináthadéva as *vritti* . .
 . . *kunṭas*; this is given to the sons and grandsons of Prólajiyyalu the *sthānikuḍu* (temple servant), to last as long as the moon and sun endure to . . . one *kunṭa*; to the goddess $\frac{3}{4}$ of a *kunṭa*. The following are the *vrittis* of Bráhmans: (Here follows a list which is not quite clear.)

Second side.

His gift was made in the presence of the *mañā-pradhāni* (prime minister) and the feudatories. This *vr̥itti* to Śrī Mallināthadēva should be protected . . .

Kāmi Reddi.

Reddi Sannapa Reddi

NOTE.—The inscription is partially illegible. No doubt we have here to do with the same dynasty as in O. 89.

1. స్వస్తి శ్రీ శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౭౬ ఆగు
2. నేటి ఉత్తరాయణ సంక్రాంతిని మిత్తంబున స్వస్తి అతి
3. విషమహాయూధ ప్రాడ రేఖారేవంత
4. క మండలికరవందోళిజీవరక్ష
5. చక్రనారాయణశ్రీ
6. తమతండ్రి మడ తమతల్లిమాదంమ (ఇ)
7. చ్చినబ్బిత్తి క్రొప్పాలునందు భీమేశ్వరదేవరకు
8. రాఘవనలకు ఇచ్చిన వెలిపాము
9. భంటికొలను[?]కు 3౦౦ పట్టివరిచేను గుండి
10. మకట్టి మల్లినాథదేవరకు బ్బిత్తికు . . . దేవర
11. దీనిస్థానికుండు ప్రాం జియ్యు పుత్రపాత్రులకు ఆ చంక్రా
కముగా నిచ్చెను
12. కులగు ౧1 . దేవతకు గుయ్య ఇందుల బ్రాహ్మణపెత్తుబు
తచ్చిపెద్దికగు ౧౦౦
13. . పెద్దిగుణం అక్షరాల గు ౨౦౦ ఆనం . . . గు ౫౦
14. గుగం దేవరకు దీనికగు ౨౦౦ తులసి అగ్నేపెద్దిగు ౧౦
సూరపెద్ది గు ౫౦
15. రికుని గు౫౦ విజయరాజునకు మంచిరాజునకు గు ౨౦౦
16. రాజు గు ౫౦ యరవరాజు గు ౨3 తాడయ భక్తికి గు
౫౦ జో
17. శ్రీమహామహాదేవరక్ష వరిపంట

Second sile.

శ్రీమఁ మహాప్రతాని సామంత
 జనమున దీని దత్తించె శ్రీ మల్లి
 నాధదేవరకు ఇచ్చి విక్రీపాలింబడిన
 పనులు . పం యెక్కిడి కామితైడ్డి
 రెడ్డి సన్నపరెడ్డి సామరలి

ONGOLE (6S). (A.D. 1534-35.)

[Koppólu. Telugu. To the north in the shroff *mānyam*.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Vaisakha of the year Jaya, corresponding to the Śrī Śaka year 1456, on the holy occasion of the sacred marriage festival of . . . Vému Mádharu, this charitable edict was granted by Pólavíra . . . Nágini Náyuḍu of the Ravóli gótrá . . . belonging to our chiefdom . . . grandsons maintained. They gave 5 *túms* of land for (providing) oil for anointing and offerings to the deity.

NOTE.—This chief is not mentioned elsewhere in the collection.

1. స్వప్తి శ్రీ శకవషంబులు
2. ౧౪౫౬ అగు నేటి జయసం
3. వత్సర వైశాఖ శు ౧౫ గు శ్రీద . .
4. . . . వేము మాధరు తిరు
5. కల్యాణోత్సవ పుణ్యకాలమం
6. దును . . రవోలి గోత్రుండైన
7. పోలవీర . . . నాగిననాయండి
8. చ్చిన ధమశాసనం ఈమాన్యం . .
9. కి . . . ప . . . నుదాచలు . య్య

10. వారు మూకీ . . యగ రా నైకుడు
11. తిరుణాలు
12. లు పాపుత్రులూను
13. నున్న పరిపాలించిరి యెండు
14. ముత్తేతం స్వామివిలేషన
15. నైవేద్యమునకు సమర్థిం
16. చెను

ONGOLE (69).

✓[Korisapādu. Telugu. On wall of Venugópalaswāmi temple.]

TRANSLATION.

We have given with libation of water with a pure heart on the holy occasion of *tithi* With the Rāja's share of the crop raised on that field they should repair the bund of the tank. Whoever fails to maintain this charity in that tank

1. తిథిపుణ్యకా
2. లమండ్లత్రిక
3. రణ శుద్ధిగాను
4. ధారవోసి ఇస్తామి
5. ఆత్మేత్రానం బండ్లి
6. న ధాన్యాదులను
7. రావభాగంవల్ల
8. చెరువుకట్ట వేగిం
9. చ్చంగలవారు ఇ
10. పుణ్యానకు యెవ్వ
11. రు తప్పినాను ఆచె
12. రువులో న . .

ONGOLE (70). (A.D. 1275-76.)

✓ [Maddipádu. Telugu. From stone by Narasimha temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 10th of the dark fortnight of Mágha of the year Yuva, corresponding to the Śrī Śaka year 1197, Manchiráju Ganapáya and Kámáyapreggada, the younger brother of Póchiráju, presented to Śrī Rámanáthadéva of Mótupalli (the village of) Maddipádu lying on the Gundikarri (Gundlakamma) for providing oblation, offering and worship and all enjoyments, as long as the sun and the moon last, for the religious merit of Śríman Mahámaṇḍalésvara Kákatiya Rudramadéva Mahárāja and of their own parents. Those who obstruct this charity will incur the sin of killing a tawny cow on the Ganges and at Benares. They will be considered to have taken food from the skull of their eldest son.

[Imprecatory verse.]

స్వప్తి శ్రీ శకవ
 పౌంబులు ౧౧౯౭
 అగు నెంటి యువ
 సంవత్సర మాఘ
 బి ౧౦ గుమో
 టుపల్లి శ్రీరామ
 నాథదేవరకు మ
 ంచిరాజు గణప
 యానుపోచిరా
 జు తమ్ముండు
 కామాయప్రేక్షడ

ను స్వస్తి శ్రీమత్తు
 హామండలేశ్వ
 రకాకతయ్యరు
 ద్రమ దేవ మ
 హారాజులకు
 తమతల్లితండు
 లకు ధర్మము
 గాను . . .
 గుడ్డికుట్టిలో
 న మద్దిపాడు
 అహిబలి అచ
 నలకు అంగరం
 గ్గభోగాలకు ఆ
 చంద్రాకముగా
 నిచ్చితిమి తలా
 రిఃము కానీక
 అన్నవారు గంగ
 కత్తు (క) విలం జ
 ంప్పిన పాపానం బో
 యినవారు శ్రీ
 వారణాసివచ్చి
 నవారు తనపెద్ద
 కొడుకు కపాలము
 లో కుడిచినవారు
 స్వదత్తం వరదత్తం
 వాయెహరేతివ
 సంధరా పశ్చిష్వ
 రుష సహస్రాణి విష్ణు
 యాం జాయతే క్రిమి

ONGOLE (71). (A.D. 1517-18?)

[Maḍanúru or Mannúru. Telugu and Sanskrit in Telugu character. On a stone in the temple of Ráma-lingéśwara.]

TRANSLATION.

(Invocation in Sanskrit and Telugu.)

May Ráméśvara Mahádéva who resides on the sea-shore and who is the lord of the town of Maḍanúru protect the worlds for ever!

Hail! On Thursday, the 15th of the bright half of Mágha of the year Íṣvara, corresponding to the year 1421 of the Śrī Śaka era, on the holy occasion of a lunar eclipse, under the orders of Śríman Mahámaṇḍaléśvara, Rájádhirája Rájáparaméśvara, Múruaráyagaṇḍa, Ashta Digráyamanóbhayankara, Básadappuvaráyaragaṇḍa, lord of the eastern, southern and western seas, Yavanarájya-sthápanáchárya, Śrī Vírapatápa Krishṇadéva Mahárája, the illustrious Sáluva Timmarasu, the protector (*pratipálaka*) of the whole kingdom of Śrī Krishṇadéva Mahárája and who is able to protect gods and Brahmans, gave the village of Maḍanúru which was formerly in the enjoyment of Ráméśvaradéva, having dismantled the (old) *arḍha maṇḍapa* and *garbhagriha* (sanctuary), having caused to be erected a pinnacle, and having built a new *bhóga maṇḍapa* and an enclosure wall for the temples of the attendant deities, Sáluva Timmarasu (gave Maḍanúru) to Kaṭṭa Malaya for this purpose, for providing *amritapaḍi* (sacred food) and all enjoyments to the deity, for the religious merit of Śrī Krishṇadéva Mahárája. He presented the village of Maḍanúru with libation of water to Ráméśvaradéva with

the eight enjoyments and with the eight powers, so that this charity may be maintained.

(One of the usual imprecatory verses.)

The description of the fields on the four boundaries of Maḍanúru :—On the east of the fields is the sea, on the south Pokádhénundḍi, on the west Inangaléru, on the south-west Inangaléru Modugaluvampu, from that vampu (a bend, as of a river) to the north-west as far as the pond named Padártagunṭa, extending further north up to junction of Ítamukkala and Maḍanúru which is bounded on the east and west by Pótugatta, proceeding further to the east as far as a well with a Kapila,¹ further to the east as far as Veligunṭa, the line then goes west, east, south, then to the south-east, then east up to Jógi-dinna and east beyond that. To the east of that is the sea. These are the fields given and these are the boundaries.

NOTE.—For the other inscriptions of this place see under Mannúru. The year Íṣvara is S.S. 1440 current, not 1421.

The S.S. year has been assumed to be incorrect. Note the biruda “Yavanarájyasthápanáchárya” applied to Krishnadéva. To what incident this relates is not clear to us.

1. सिंधुतीरनिवासोयं मड
2. नूरिपरीश्वरः रामेश्वरमहादे
3. वो लोकान् रक्षतु शाश्वतं ॥
4. శకవరుషంబులు ౧౪.౨౧ అగు నెంటి యీ
5. శ్వర సంవత్సర మాఖ శు ౧౫ గు | సామగ్ర
6. హరిపుణ్య కాలమున శ్రీమన్మహా
7. మండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజవ
8. రమేశ్వర మూరురాయరగండ్ల అష్ట

¹ Kapila = picottah or water-lift.

9. ఓకురాయ మహాభయంకర బాస
10. దప్పర రాయరగండ్ల పూర్వదక్షి
11. ణ పశ్చిమ సముద్రాధీశ్వర యవన
12. రాజ్యస్థాపనాచార్య । శ్రీ వీరప్ర
13. తాప క్రష్ణదేవ మహారాయుల ఆ
14. నతిని శ్రీ క్రష్ణదేవ మహారాయుల సమ
15. స్తరాజ్యానకున్ను ప్రతిపాలకుండును
16. దేవబ్రాహ్మణ ప్రతిపాలకము
17. యెయ్యగల శ్రీ సాళువ తిమ్మరసు
18. లుంగారు పూర్వాన రామేశ్వర దే
19. వునికిసాగి వచ్చే మడమారు
20. అర్థమండవ గర్భగృహము
21. లు విచ్చిసిఖరంగట్టియ్యండం
22. కున్ను బోగమండవము పరివా
23. ర దేవరగుళ్ల ప్రాకారగకట్టిం
24. చ్చియ్యండంకున్ను దేవుని అమ్మ
25. త పల్లకున్ను అంగరంగ వైభోవా
26. లకున్ను శ్రీ కృష్ణదేవమహారాయ
27. లకుం బుణ్యంగాను సాళువ తిమ్మ
28. రుసయ్యంగారు కట్టమలయ్యకు
29. యిప్పించి యీధమము సెల్లించ్చె
30. మామడమారు అష్టబోగ అష్ట
31. స్వామ్యంగాను రామేశ్వరదేవు
32. నికి ధారా పూర్వము గాను సమ
33. పణసేసెను । స్వదత్తా ద్విగు
34. ణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం
35. పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం ని
36. ప్పలంభవేత్ । మదనూరిడచె
37. తుస్సీమపాలం వివరము తూ

38. పు పాలానకు సముద్రము
 39. ను దక్షిణానకు పాకాధేనుండ్డి
 40. వశ్యమానకుయినంగ లేరు
 41. వశ్యమానకు నైరుతియినంగ లేరు
 42. విధిములు మోందుగలువంపు
 43. వంపుననుండి వాయువ్యానకు
 44. వదాతంగుంట అంతకు పు
 45. తైరంన యింతముక్కులమడ
 46. నూరిసండ్లు తూర్పుంజడముర
 47. లకు పోతుగట్టు అందుకుతూర్పు
 48. కపులబావి దానికి తూర్పునం
 49. వెలిగుంటవ
 50. ద్మ(వ)రచ్చి తూర్పు
 51. నచ్చి దక్షిణపుతట్టు
 52. తూర్పుకొమ్మునవచ్చి
 53. తూర్పురాంగాజో
 54. గిదింన్న అమానతూ
 55. ప్పు||
 56. అందు తూర్పు స
 57. ముద్ర దటమందు లి
 58. ప్పించిన ఇవిసాలము
 59. ఈ హద్దలశ్రీ
-

ONGOLE (72). (A.D. 1441-42.)

[Mainampádu. Sanskrit except the last line which is
Telugu. From stone on tank-bund.]

TRANSLATION.

V. 1. May the illustrious Tirupurántaka, who is the gem of Śrísaila hill, protect his devotees, devotion in whom like a tree of paradise yields to Brahma and others the fruit consisting of the four objects of human desires.

V. 2. There is a celebrated king of the earth, the illustrious Dévaráya, the son of Vijaya. While he, of pure fame, was ruling the earth as Indra (was ruling heaven) which is filled with divine glory,

V. 3. There was, in the beautiful town named Udayagiri, which is in the middle of the kingdom of the Carnatic, a righteous-souled Bráhmaṇ named Narahari, of the Bháradvája *gōtra*.

V. 4. His son was named Timmayamantri; his son was Mallanárya, renowned on earth, endowed with the disposition to worship Sadāśiva, devoted to the worship of excellent Bráhmans, and intelligent.

V. 5. Having approached the head of the Śaiva church, and having requested him (to tell him) the means of emancipation, he, by his command,

V. 6. With his mind intent on the daily performance of worship and offering to Tirupurántakadéva the crest-gem of Ālaśaila (Śrísaila?),

V. 7. Having strongly built a tank to the east of the temple of Tirupurántakadéva in the village of Maindanapádu (Mainampádu), and having secured the field to the north of it,

V. 8. In the Śaka year reckoned by the *guṇas* (3), *tarkas* (6), *Ramas* (3), and the moon (1), (*i.e.*, 1363), in the year *Durmati*, on Monday, on the *parva* of *Kārtika*, the lord, *Śrī Mallanārya*, presented to *Purārāti* (*Śiva*) land in the town named *Maindanapād*, and a flower garden for the perpetual performance of daily worship.

V. 9. The lord also presented a village (a field ?) of great prosperity for a perpetual lamp and sacred food, and a spotless bronze vessel for daily offering.

V. 10. May the lord of *Arunagiri*, whose crest-jewel is the moon, taste daily the offering presented by *Mallayya-mantri* ; may he grant him the fulfilment of his desires ! May it cause great prosperity !

NOTE.—There is an exact copy of this inscription in the big temple at *Tirupurāntaka* in *Mārkapūr taluk*, *Kurnool district*.

The language is Sanskrit (in Telugu characters).

Āṣaṣa may be another name of *Śrīṣaṣa*.

1. श्रीशैलशिखररत्नं श्रीमान्¹ त्रिपुरान्तकोवताङ्ग

2. कान् यद्भक्तिकल्पवल्ली फलति चतुर्वर्गफलमजादीनां ॥ (v.1)

अस्ति प्र

3. शस्तः पृथिवीतलेन्द्रः श्रीदेवरायो विजयात्मज

4. न्मा तस्मिन्महीं शासति पुण्यकीर्तौ । दिवं मरुत्वानिव

दिव्य

5. लक्ष्मीं ॥ (v.2) बुदयगिरि नाख्य² नगरी³ कान्ते कर्नाटकटक-
मध्यस्थे । भार

6. द्वाजसगोत्रो नरहरिनामा द्विजोस्ति धर्मात्मा ॥ (v. 3, तदा

7. त्मजरितम्मय मंत्रिसंज्ञरतसूनुरासीत् भुवि म

¹ Read श्रीमतिन in the text.

² Read उदयगिर्याख्य or उदयगिरिनाम्नि.

³ Read नगरे.

8. छनार्यः । सदासिवा¹ श्यर्चनदशीलयुक्तो द्विजेन्द्रपूजा
निरतोम

9. नीषी ॥ (v. 4) सोम्येत्य शैवसाराज्यकर्तारं मुक्तिसाधनं
भिक्षावृत्त्या च

10. तिश्रीस्तं² । प्रार्थयित्वा³ तदाज्ञया ॥ (v. 5) त्रिपुरान्तकदेवस्य
आल शैल

11. शिरोमणिः⁴ । नित्यं पूजाञ्ज नैवेद्यं कर्तुमुद्युक्तमानसः ॥ (v. 6)

12. मैन्दनपाटिग्रामे त्रिपुरान्तकदेवशीर्षि⁵ पूर्वास्मिन् । व

13. ध्वा दृढं तटाकं । लब्ध्वा क्षेत्रं च तदुत्तरक्षेत्रं ॥ (v. 7)
शाका

14. ऋदे गुणतर्करामशशिभिर्युक्ते तदा⁶ दुर्मतौ प्राप्ते कार्तिक-
पर्व

15. णीन्द्रदिवस श्रीमच्छनार्यविभुः । प्रादान्मैन्द

16. नपाटि नामनि पुरे क्षेत्रं पुरारातये । पुष्पाराम

17. जस्त्रमप्यनुदिनं नित्यार्चनासिद्धये ॥ (v. 8) ग्रामं च सुख-
संदो

18. हं नित्यदीपामृताय च । विमलं कांस्यपात्रं च नैवेद्याय

19. ददौ प्रभुः ॥ (v. 9) मल्लयसमर्पितमनुदिनमामोद्यता⁷

20. रुणगिरिनाथः । नैवेद्यमिन्दुमौलिः तस्य दद्यात्तथा फल-
सिद्धिम्⁸ ॥ (v. 10)

21. श्री श्री श्री जेयुन

¹ Read सदाशिव.

² Read यतिश्रेष्ठः ।

³ प्रार्थयित्वा is grammatically wrong अर्थयायित्व अनुप्रार्थ्य.

⁴ Read शिरोमणेः ।

⁵ Read सन्नि.

⁶ Read तथा.

⁷ Perhaps the reading is अनुदिनमास्वाद्यदरुणागिरिनाथः

⁸ Perhaps the reading is तस्य विदध्यात् यथष्टफलसाद्ध ।

✓ ONGOLE (73). (A.D. 1355-56?)

[Mallavaram. Sanskrit in Telugu character. To north in Survey No. 247.]

TRANSLATION.

V. 1. May the glorious sportive Boar who is as brilliant as a tender blue lotus, and whose tusk resembles a young lotus root and a plantain flower, protect you long. Carried by him (the boar), the earth whose blue garment of the ocean was gradually slipping off and whose body was wet appeared beautiful as though (hot with) love.

V. 2. From the foot of the god, the consort of Lakshmi (Vishnu), whose body is adorned with the Kaustubha gem, and who resembles the lotus in brilliance, arose in turn the race of the fourth caste like the holy Gangá (Ganges), the source of holiness, lasting as long as a *kalpa*, diligent in protecting the three worlds, prolific in magnanimity and bravery.

[The epithets refer to both the Ganges and the fourth caste which both arose from the foot of Vishnu.]

V. 3. In the ocean of that family there was born Vémaya who was the fullmoon to the eyes of all mankind, the abode of the gods on earth (Brahmans), founder of the dynasty; since his fierce valour always shines like the sun, there was not on the necks of the women of his enemies the lustre of the rows of stars which were their necklaces of pearls.

(The meaning is that in the glare of the sun of his valour the lustre of the stars, viz., the pearls of the women of his enemies, was dispelled, i.e., they did not wear necklaces as their husbands had been killed by him.)

V. 4. By him was begotten Kómati Próla, the incarnation of good to the collection of Brahmans, excelling

men in virtues as Indra excels the *Maruts*, the foremost of heroes, who was a very garuḍa to the serpents which are hostile kings.

V. 5. The chaste Annayambá was Kómati Próla's wife just as the daughter of the mountain (Párvati) was of Śiva, as the goddess Sarasvati was of the lotus-born (Brahma), as the daughter of the ocean (Lakshmi) was of Vishnu, as the Ganges was of the ocean, as Suvarcchala was of Súrya (sun), and as the holy Rohini was of the moon.

V. 6. To Kómati Próla she the virtuous bore in succession five sons just as the milky ocean (gave birth) to the (five) celestial trees of the gods—first, Máchaya Peddaya of great valour, next the glorious king Véma, next Dodḍaya, next Annaya, and next the glorious commander of the army Malla.

V. 7. Men truly thought them who were resplendent with truthfulness, strength, valour, beauty and intellect to be the sons of Pándu again descended on earth for the protection (of the earth).

V. 8. Then king Véma, the asylum of all the wise, rules the whole earth, resembling the god Krishna incarnated on earth for protection, vanquishing proud and wicked kings of the Kali age,

V. 9. The proud Ándhras like the river washing away trees who was the rise of the full moon to the white lotuses which were the confederate kings other kings

Second side.

1. Malla, who was a very wind to the cotton which is other kings, (ruled) for a long time. How can this hero the glorious king Kómati Véma be described?

2. He who was dear to the learned, having given excellent villages (which had been) won by valour on the banks of the Krishna, on the banks of the Kundiya (Gundlakamma), and on the sides of the Gódávāri to Brahmans, caused his fame to be proclaimed to the world of Brahma by the vedic recitations of Brahmans. By whom is this king Véma, the purifier of the world, not worthy of being praised ?

3. The tree of paradise which gives land was made to sprout by Bali, the son of Viróchana; it was made to blossom by Ráma and now it is made to yield fruit by the glorious king Véma.

4. There is a country named the glorious Púngi extending from the vicinity of the eastern fort of Śrígiri (Śrī Śailam) up to the eastern sea, on both sides of the river Kundi (Gundlakamma).

5. In that (country) greatly shines the city named Addanki,¹ having beautiful mansions and *gópuras*, always adorned by *apsaras* (celestial nymphs) and having happy citizens. This glorious king Véma, by the valour of whose club-like arms which were very staves of death to the circle of fierce féudatory chiefs the multitude of foes was conquered, who is heroic like the king of the mountains, and who is 'Jagannobbaganda' (the sole hero in the world), rules this town.

[Thus the eulogistic description of the donor. Next the eulogy of the donee.]

6. May the glorious and famous lords Ráma and Lakshmana who were set up by the glorious lord Rája

¹ The exaggeration of Sanskrit verse was never more ridiculously misapplied. Addanki is a collection of poor huts.

Malla, in the beautiful at the town of Chedala-vāḍa—Lakshmi—the foot of whose mansions are kissed by the waters of the river Kundi—be triumphant.

7. [Rāghava (Rāma) was] the destroyer of Tātakā, the protector of the sacrifice of the head of the Kuṣika family, valiant of Subāhu, the breaker of the bow of Śiva—the ocean the well-established powerful Haihaya lahari. Is it possible to describe king Rāghava, the destroyer of Rāvana, his sons and grandsons ?

8. In the Sāka year reckoned by the mountains (7), the oceans (7), the suns (12), *i.e.*, 1277, on the day at the setting of Aṣvin, on the lunar eclipse day, on Thursday, on the sands of the holy river king Véma very joyfully gave the city

9. . . . naming it Śrī Doddimalla the gift.

10. The boundaries of this village: on the east . .

[Three imprecatory verses.]

NOTE.—In verse 7 there seems to be an allusion to some historical person as well as to the god Rāma (Rāghava), but the inscription is not clearly legible at this point.

1. श्रीमत्कोमलनीलनिरजरु[चि]र्लीलाव-
2. राहश्चिरं नातिप्रौढमृणालकंदल-
3. लसद्दंष्ट्रांकुरः पातु वः । यस्मिन्न-
4. द्रवति क्रमेण विगळत्पाथोधिनीलां-
5. शुका रागादार्द्रतनूरिव क्षणम-
6. भूदामोदिनी मेदिनी । [१*] असीत्कौस्तुभरत्न-
7. मंडिततनोर्देवस्य लक्ष्मीपतेः पा-

8. दात्पद्मनिभत्विषो भगवती मंगेव पुं¹
9. ण्योदया । आकल्पस्थिरजीव[ना]
10. त्रिजगतीसंतारणोद्योगिनी पर्या-
11. येण चतुर्थवर्णविततिर्गाभी-
12. र्य्यैर्य्यप्रसूः । [२*] तद्वंशाब्धौ सकल-
13. जनतानेत्रसंपूर्णचंद्रो जातः [क्षो]-
14. [णी]विबुधसदनं वेमयो वंशक-
15. र्ता । यस्योदग्रे स्फुरति सततं भा-
16. स्वती[व] प्रतापे नासीत्कंठेध्वरिमृग-
17. दृशां हारतारावलिश्रीः । [३*] तेनाज-
18. नि द्विजनिकायहितावतारः श्रेया-
19. न्गुणैस्तनुभृतां मरुतामिवे¹
20. द्रः । शूराग्रणीर्जगति कोमटिप्रोल-
21. नामा प्रत्यर्थिभूपतिभुजंगविहं¹
22. गराजः ॥ [४*] शंभोरद्रिसुतेव पंक्कज-
23. भुवो देवी यथा भारती विष्णोस्सागरसं¹
24. भवेव सारितांपत्युर्यथा जाह्न-
25. वी । सूर्यस्येव सुवर्चला शशभृतः
26. [पु]ण्या य[था] रोहिणी रू[ढा] कोमटि-
27. प्रोलयस्य सदृशी भार्यान्यमां[वा]
28. [स]ती ॥ [५*] . . . त्रिदिवौकसां सुरत[रू]
29. न् क्षीरा . . . यथा पुत्रा[न्] कोम-
30. टिप्रोलयाद्गुणवती सामूत पंच क्र-
31. मात् । अग्रे माचयपेद्दयोजित[म]-

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

32. [थ] श्रीवेमष्ट्वीपति पश्चाद्वाङ्मयं-
 33. नयं च तदनु श्रीमल्लसेनापति ॥ [६*]
 34. सत्येन ¹सत्त्वेन पराक्रमेण रूपेण बुद्ध्या ²
 35. च विराजतस्तान् । त्राणाय भूयोपि ध-
 36. रावतार्णानूनं जनोमन्यत पांडुदु-
 37. त्रान्॥७*] अथ सकलबुधानामाश्रयः पा-
 38. लनाय क्षितितलमवतीर्न्नः ³ कंसम-
 39. र्दीव देवः । कलिसमयविद्वप्यद्बु[ष्ट]-
 40. भूपान्निरस्यन् वहति सकलष्ट्वीं वे-
 41. मयक्ष्मानुपालः । [८*] दृष्टानंघ्र . . .
 42. जभूरुहमहास्रोतोवहा . . .
 43. . . संगतराजकैरववनीसंपू-
 44. र्णचंद्रोदयः । . . . न्यनृपा-
 45. ल

Second side.

1. ⁴लनूलपवनो मल्ल . . . [श्विरं] । श्री-
 2. मत्कोमटिवेमभूपतिरसौ वीरः कथं व-
 3. ण्यते ॥ [१*] कृष्णारोधासि कुंडिजापरिसरे
 4. गोदावरीपार्श्वतः कृत्वा ग्रामवरान्
 5. पराक्रमजितान् विद्वत्प्रियो विप्र-
 6. सात् । स्वाध्यायैरुदघोषयद्वि[ज]-

¹ Read सत्त्वेन.

² Read बुद्ध्या.

³ Read ° तर्णिः

⁴ There seem to be traces of some lines of writing at the top of this side. Hence both the lines and the verses have been numbered separately and not in continuation of the first part.

7. नुषामाब्रह्मलोकं निजां कीर्त्तिं
8. यस्त न कस्य वेमनृपति[:*] स्तुत्यो जगत्पा-
9. वनः ॥ [२*] वैरोचनेन बलिना पल्लवितो भू-
10. मिदानकल्पतरुः । रामेण पुष्पितो-
11. सौ श्रीवेमनृपेण सांप्रतं फलितं ॥ [३*]
12. अस्ति श्रीगिरिपूर्वपादनिकटादा पू-
13. र्वपाथोनिधेर्देशः कुंडितरंगिणीमु-
14. भयतः श्रीपूंगिनामांकितः । तस्मिन्
15. भासुरसौधगोपुरवती नित्याप्सरोलं-¹
16. कृता नंदत्पौरजना विभाति नितरा-
17. मद्भङ्गिनामा² पुरी ॥ [४*] उद्दंडमंडलिक-]
18. मंडलकालदंडदोर्दंडविक्रमावि-
19. निर्जितवैरिलोकः । सोयं विभर्ति नग-
20. रीं नगराजधीरः श्रीवेमभूपतिर[मूं]
21. जगनोब्बगंडुः ॥ [५*] इति दातृप्रशस्तिः [॥*]
22. अथ प्रतिगृहीतृप्रशस्तिः ॥ कुंडीनदी-
23. सलिलचुंबितसौधमूले लक्ष्मी . .
24. चेदलुवाडपुरा . रम्ये । श्री[रा]-
25. [ज]मल्लविभुना रचितप्रतिष्ठौ । श्रीरा-
26. मलक्ष्मणविभू जयतां प्रसि-
27. ङ्गौ ॥ [६*] संहर्त्ता ताठकायाः कुशिक-
28. कुलपतेः पालिन(:)स्तमंततोः प्रौढो
29. . . सुबाहुस्तदसि पुरजितो . .

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

² Read नाम्नी.

30. . . . नः कार्मुकस्य । [श]क्ता[न्] हैहय . . .
31. . . . लहरीसुस्तभि¹तां¹ भोधिरा[ट्ट]-
32. किं वर्ण्यः पुत्रपौत्रान्वितदशवदनध्वं-
33. सनो घवेन्द्रः ॥ [७*]शाकाब्दे शैल[वार्द्धि]-
34. द्युमणिपरिमिताहेश्चिनस्यावसा-
35. ने राहुग्रस्ते [हिमांशौ] सुगुरु-
36. दिवसे सैकते पुण्यनद्याः ।
37.
38.
39. पुरमधिकमुदा द[त्त]वान् वे-
40. मभूपः ॥ [८*] श्रीरेडिमल्लनामां . . .
41. येन दा[नो]
42.
43. ॥ [९*] अस्य ग्रामस्य सीमानः [पू]-
44. र्वतः
45.
46.
47.
48.
49. . . . ॥ स्वदत्तां परदत्तां वा²

¹ Read °सस्तभि°. instead of सुस्ताभि°.

² The rest of the inscription consists of the continuation of this verse, of two other imprecatory verses beginning with स्वदत्तात् and सामान्योय and of the syllables श्री श्री श्री.

ONGOLE (74).

[Manikéśvaram. Telugu. Opposite Pándukéśvara temple.
The stone bears inscriptions on four sides.]

TRANSLATION.

Hail! In the illustrious sixth year of the reign of Śrīman Mahāmaṇḍaléśvara Chódamadéva Mahārāja, who is the asylum of the whole world, who is the beloved (lord) of the illustrious earth, who is a great devotee of Mahéśvara, who is the ornament of the solar race, who is the best of the Chóda family, who is the destroyer of the Pándya family, who is Vīra Chóda Rāja Késari Varma (Dharma in the text), the emperor of the three worlds, we have given with libation of water to Mándukéśvara Śrī Mahádéva of Buddapúndi on the banks of the river Gundī, in Kammanádu in our territory, that village of Buddapúndi for providing all enjoyments, we have given this to last as long as the moon and sun endure. The *sthānapātis* (temple authorities) Komma Rāju, Chódama Rāju, and Kundama Rāju should perform this for the deity and live in happiness. Those who maintain this (charity) will be blessed with increase of desired objects, sons, prosperity and long life. Those who are against it are like those who have administered poison to their parents, like those who have eaten in the skull of their eldest son, like those who have killed at Benares.

First side.

1. స్వస్తి సమస్తభవ
2. నాశ్రయ శ్రీపతి
3. దీప్తి వల్లభ మహారాజా

4. ధి రాజపరమ మహే
5. శ్వర వరమ భట్టార
4. క రవికుల తిలకచో
7. డకులశేఖర పాండె
8. కులాన్తక పీరచోడ
9. రాజకేసరి దమ్మనా
10. దిగళు త్రిభువన చ
11. క్రవత్తి శ్రీ మన్న
12. హ మండలేశ్వర చో
13. డ మదేవ మహారాజుల
14. దివ్య సంవత్సరాలు ౬ (గితి)
15. శ్రాహిమాభూమిక
16. మృనాటిలోనిగుం
17. డి నదీతీరమునం

Second side.

18. దు బుద్ధపూం
19. డి మాండుకేశ్వర
20. శ్రీ మహాదేవర
21. కు ఆబుద్ధపూండి థా
22. రా పూర్వముగాను
23. అంగరంగ వైభ
24. వాలకున్ను ఇ
25. స్తిమి ఆచంద్రా
26. కముగా స్తిమి దీని
27. కి స్థానాపతులు కొ
28. మృరాజును చోడ
29. మరాజునుకుండ
30. మ రాజునుదేవరకు

31. నడిపి సుఖమనుభ
32. వింష్పంగలవారు ఈ
33. త్రేత్రము చెల్లించినవారికి
34. ని అభిమతాత్తకవిధియు
35. పుత్రసమిధియూను ఆయు
36. వ్యవహార మూనున్ను ఈధ
37. మ్ముఖునకు నెవ్వరు కంట
38. డ పరచిరి వారు తమతల్లి
39. దండ్రకంచాన విషము
40. పెట్టినవారు పెద్దకొడుకు క
41. పాలానంగుడ్చినవారు
42. వారణాశివద్రచ్చినవారు

ONGOLE (75). (A.D. 1280-81.)

[Manikéśvaram. Telugu. From stone inscribed on four sides. Opposite Pándukéśvara temple.]

TRANSLATION.

[One imprecatory verse.]

Hail ! On Monday, the 1st of the bright fortnight on Márgasira of the year Vikrama, corresponding to the illustrious Saka year 1202, on the holy occasion of Makara Sankránti, I, Śríman Mahámaṇḍaléśvara Nága-déva Mahárāja, gave a mango tope, a flower garden, and a field of 9 *puṭṭis* in Buddepúndi (a portion not understood) to Mándukéśvaradéva of Buddepúndi as *vritti* for providing worship for the religious merit of Rudradéva Mahárāja, to last as long as the sun and moon endure. Those who keep up (the charity) of the garden and this field will have increase of life, health and wealth. Those

who think of causing obstruction to this charity will be regarded as having committed the five cardinal sins.

[At the beginning and end of the inscription the same imprecatory verse is quoted.]

1. స్వదత్తం పరదత్తం వా
2. యోహరేతి వసుంధరా
3. పశ్చిష్టాపకా సహస్రాణి వి
4. స్తోత్రాం జాయతేత్రీమిః
5. స్వస్తిశ్రీ శకవక్షాంబులు
4. ౧౨౦౨ అగునేంటి విక్ర
7. మ సంవత్సర మాగశిరళు
8. ౧ సోమవారాన మకరస
9. ౦క్రాంతి పుణ్యకాలమపుడు
10. స్వస్తి శ్రీమన్నహా మండలే
11. శ్వర నాగదేవ మహారాజులు
12. బుద్ధేపూండి మాండుకేశ్వర
13. దేవరకు బుద్ధేపూండిదేంకొండ
14. తేరపు తూర్పునదేంకొండల
15. అనసుంది కంఠ్య దొడ్డిమడల
16. లోపలను అవ్వన బోగాన
17. కు బ్రిటిరుద్ర దేవమహారాజు
18. ఒక ధర్మాత్తముగా నాంచంద్రాంకర
19. ముగాఖా త్రేత్రమూలన కొల్లవి
20. రేచ్చేసిపువ్వందొంటాను మామి
21. ధూను ఇస్తిమి ఈజేనూందో
22. టానుం జెల్లించినవారికి ఆ
23. యుగారో వైశ్వర్యాభి బ్రి
24. ద్ది యగు ఈ ధర్ముంబునకు
25. విఘ్నముదలంచ్చినవారు

26. పంచమహా పాతకమశేసిన
27. వారు । సదత్తం పరదత్తం వాయో
28. హరేతి వసుంధరా వష్టివక్ష
29. సహస్రా శ్రీ విష్ణాయాం జా
30. యతేక్రిమిః॥

ONGOLE (76). (A.D. 1208-09.)

[Manikéśvaram. Telugu. From a stone inscribed on four sides opposite Pándukéśvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday, the 10th of the bright fortnight of Bhádrapada of the year Vibhava, corresponding to the illustrious Śaka year 1130, Hail! Śrīman Mahámāṇḍa-
léśvara Śrī Mádhava Mahá Rájā, who is endowed with all eulogistic titles, who is a Révanta in controlling most unruly horses, who is death to hostile forces, who is a fortress of adamant to refugees, who is the protector of life, who is Chakra Náráyana on the occasion of Sankránti, gave a field of 40 *puttis* in the land of Koṭikalapúndi to the west of the Gundḍakamma and to Mándukéśvara Śrī Mahádéva. Those who protect this will have increase of sons and grandsons; those who violate this will be regarded as having eaten from the skull of their eldest son.

[One imprecatory versé.]

1. సప్తి సమస్తప్రశస్తి
2. సహితంబున శ్రీ
3. మన్మహా మండలే
4. శర అతివిషమమ

5. హా యా రూడప్రాధరే
6. భారేవంత పరబశక్తి
7. తాంత్ర శరణాగత వజ్ర
8. పంజర మండలీకరవం
9. దోళి జీవరక్ష చక్రనారా
10. యణ శ్రీమాధవమహా
11. రాజులు స్వస్తిశ్రీ శకవచన
12. ంబులు ౧౧౩౦ అగునేం
13. టి విభవ సంవత్సర భాద్ర
14. పద శు ౧౦ సోమవారామున
15. అయ్యనసంక్రాంతి నిమిత్తం
16. బున మాండు కేశ్వర శ్రీ మ
17. హాదేవరకు గుండ్లకంమ
18. పడుమటి కొటికల పూండిపా
19. లమున ౪ ౮౦ చేనును గుట్టి
20. . . . మ్మని బోయునికొడు
21. కు . . . రగంనులూను . . . ఆ
22. . . . వానకొను ఆచంద్రా
23. కంముగా ఇస్తిమి దీని బ్రతివా
24. వించనవారిం బుత్రపౌత్రాభి వృద్ధి
25. యగు దోంసం దలంచినవారు
26. దమ పెద్దకొడుగు క పాలమునగ గూ
27. . . . ండు గుడిచినవారు
28. స్వదత్తం పరదత్తం వాయోహారేతి
29. వసుంధరా వష్టివచన సహస్రాని
30. విష్ణోయాం జాయతేక్రిమిః
31. గొల్లడు . . . ధియ . . .
32. . . . కదలపు నేరనివిత్యతి
33. ండు దిపాకుంబోయి వా . . .

ONGOLE (77). (A.D. 1534-35 ?)

[Manikéśvaram. Telugu. In a street to the west.]

TRANSLATION.

May it be well! Hail! On the 15th of the bright fortnight of Phálguna of the year Jaya, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka year 1455, Bába Káṣayyaváru who was skilled in bearing the burden of the kingdom of Śrī Achyutadéva Maháráyalu and who was ruling Konḍaviḍu presented a field to Mallinátha, son of Vennalakantivi . . . Kántayya . . . to Kéṣavadéva . . . a *puṭṭi* to the east of . . . to Konḍa Śrī Narasimha . . . ; caused to be made . . .

NOTE.—The cyclic and S.S. years differ by a year. The name of this governor of Konḍaviḍu does not seem to appear elsewhere, but perhaps we should read Bácharusayya and then compare O. 23.

1. శుభమస్తు || స్వస్తి శ్రీ జయ
2. భృగదయ శాలివాహన శకవ
3. షంబులు ౧౪౫౫ అశ్వినేంటి జ
4. య సంవత్సర ఫాల్గుణ శుద్ధ ౧౫
5. లు శ్రీ అచ్యుత దేవమహారాయ
6. ల సాంమాజ్య ధురంధరుడైన
7. బాబకాశయ్యవారు కొండపి
8. డు దేవులుచుండి వెన్నెలకంటివి .
9. కాంతయ్య కుమారుండు మల్లినా
10. ధుండు . మ ఇసెను . . .
11. ండు కేశవ దేవుని . . .
12. . ఇచ్చిన ఖ శాసపండియ . .
13. తి తూర్పుద్వాహరావి . .
14. కొండ శ్రీ నరసింహుని . . .

15. రిశే ఇంచ్చి మ . . మెట్ట . . .
16. పు కట్టించి అవెనకను . విశో
17. . కపైడ్ల మనేలుచుండి ఆ . .

ONGOLE (78). (A.D. 1353-54.)

[Maṇikēśvaram. Sanskrit in Telugu character and Telugu. In enclosure of Māṇḍukēśvara temple.]

Prosperity !

V. 1. The glorious sage Marichi was the mind-born son of the primeval Brahma. By him by reason of his penances was begotten a son Kaśyapa who was capable of being influenced by mercy. In course of time in his family was born the glorious Rāmarāja of good deeds, blessed, a Kāma to women. His son was the lord Manchana.

V. 2. To the glorious Manchirāja was born a son Rāmarāja, the store-house of virtues. Then by him (Rāmarāja) the faultless, the glorious Mallamāmbā had a son Mallinātha the receptacle of glory (fortune), who, though young, was of great valour and of clever mind and accomplished in all (branches of) knowledge, and who obtained the great glory of sovereignty from the glorious king Véma.

V. 3. Thereafter she, the virtuous wife of Rāmaya, again bore four sons like the elephants of the quarters; the glorious Manchirāja, then the excellent Vamaya-mantri; then the glorious Erranárya, and Késayamantri.

V. 4. When Mallinātha, who was honoured by the glorious king Annavóta, died, afterwards, his younger brother Manchirāja the blessed, the intelligent, having performed his funeral obsequies according to rules,

caused to be brought from Lingaśailam (Śrīśailam) two beautiful *lingas* (which were) in the Patālagangapattu in Śrīgiri (Śrīśailam).

V. 5. In the Śaka year reckoned by the arrows (5), the mountains (7), and the suns (12) [*i.e.*, 1275] on the bright fortnight of Jyēshṭha, on the day of Śiva, the glorious Manchirāja, intelligent, blessed, performed the consecration of Siddhalinga to the south of the famous temple of Māṇḍukēśa Śambhu in the place which resembled Vāranāsi (Benares) in order that his brother Mallinātha might obtain the abode of Śiva.

V. 6. Śiva, viz., the lord Mallinātha (the above linga) the ruler of the city of the glorious Rāvinūntala, who was set up by his younger brother the glorious lord Manchirāja, being the friend of Māṇḍukēśa Śambhu, will long enjoy pleasures on earth.

V. 7. On that same day, and in that beautiful and excellent temple the glorious lord Manchirāja, of meritorious conduct, caused to be set up there the other linga Sōma Śrīgiri Siddhalinga, representing his own linga (?) He there set up a golden vessel resembling Kubera's car and brilliant as the reflection of the shining sun.

V. 8. He caused to be constructed steps to the Kundika (Gundlakamma), a new *mantapa* at the gate and a new *prākāra* (enclosure), made also with plaster a circular hall to represent (the moon) Sōma (?); and he gave . . .

. The glorious lord Manchirāja, the blessed, constructed a beautiful kitchen room for the glorious lord Māṇḍukēśa.

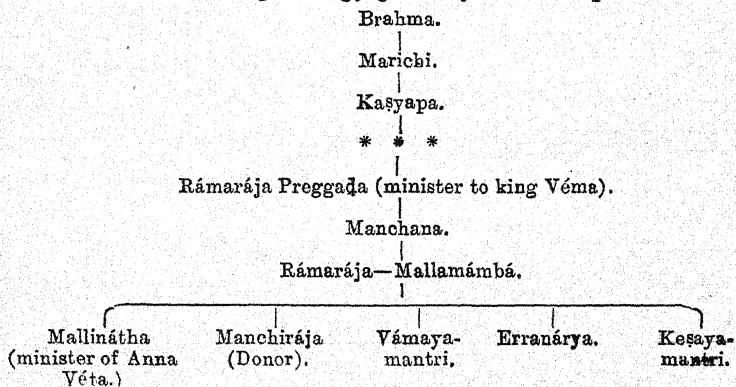
V. 8. And around the temple of Māṇḍukēśa Śambhu, he caused to be planted cocoanut trees. Rāmaya Mantri Manchirāja gave a golden lotus containing the nine kinds of gems.

Telugu.

Manchiráju, who was the son of Śrī Rámarāja, son of Manchiráju, son of Śrī Rámaprégada minister of Śrī Véma, and Mallamámbá, in order to please Mándukéśvaradévara, constructed at the northern gate in the east manda(ta) a kitchen room, planted 200 cocoanut trees and presented a lotus containing the nine gems, a mosquito curtain, sajjavettam (?), mid-day food, áratipallalu (plates ?) and other services to the deity. Subsequently when his brother Anna Paruvata Mallinátha died, his younger brother Manchiráju brought (two) lingas from Śríparvata and set one of them up in the temple of Mándukéśvara linga (?) designating it Ravinúntala Parvata Mallináthalinga on Saturday, the 14th of the bright fortnight of Jyésztha of the year Vijaya, corresponding to the Śaka year 1275. At the same moment in the mandapa in front of it, he caused to be set up the other linga designating it Śrígiri linga and representing his own *linga*. For the service of these two lingas he presented a *khandriga* as *vritti* in his *agrahára* Médúr which was in his ownership.

. . . . gave (to) Mándukéśvaradévara
 May it be auspicious !

NOTE.—The genealogy given by this inscription is—

1. श्री [॥ *] आसीदादिविरिञ्चि-
2. मानससुत [: *] श्रीमा
3. न्मरीचिर्मुनिस्तेनायं¹
4. तपसोदपादि करु-
5. णावश्यस्तुतः कश्यपः ।
6. तद्वंशे क्रमतोजनिष्ट
7. मुकुती श्रीरामराजः क-
8. ती रामापंचशरस्त मं-
9. चनविभुः तस्याभवं नं-
10. दनः ॥ [१ *] पुत्र[: *] श्रीमंचिरा-
11. जादजानि गुणनिधी रा-
12. मराजस्ततोस्माह्लेभे श्री-
13. मल्लमांवा सुतमन-
14. घगुणात् श्रीनिधिं म-
15. छिनाथं । बालोपि प्रौढ-
16. तेजाः चतुरतरमतिः स-
17. र्वविद्याप्रवीणः श्रीवेम-
18. क्षोणिपालादलभत मह-
19. तीमाधिराज्यश्रियं यः । [२ *]
20. श्रीमंचिराजमनु [व]ाम-
21. यमंत्रिवर्य्य श्रीए-
22. ल्लुनार्य्यमनु केसय-
23. मंत्रिणं च । प्रासूत
24. सा तदनु रामयधर्म्म-

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

25. पत्नी दिग्धारणानिव पुनश्चत-
 26. रस्तनूजान् ॥ [३ *] तस्मिन् श्री-
 27. यन्वोतक्षिति-

Second side.

28. तलपतिना लालि-
 29. ते देवभूयं सं-¹
 30. प्राप्ते मल्लिनाथे
 31. तदनु तदनुजो
 32. मंचिराजः कृता-
 33. त्मा । कृत्वा तस्येष्टि[मं]-
 34. त्यां विधिवदथ
 35. सुधी[: *] श्रीगिरौ द्वे म-
 36. नोज्ञे लिंगे पाता-
 37. लगं [गा *] पथिस्ताकिलसमे
 38. नाययल्लिङ्गशैला-
 39. त् ॥ [४ *] शाक्राब्दे वाणशै-
 40. लद्युमणिपरिमि-
 41. ते ज्येष्ठशुद्धे शिवा-
 42. हे भ्रातु[: *] श्रीमं-
 43. चिराजः शिवप-
 44. दगतये मल्लिना-
 45. थस्य धीमान् । प्रख्या-
 46. ताद्वारणासीसम-
 47. इति भुवने मां-
 48. दुक्केशस्य श-

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

49. भोरावासादक्षि-
50. णस्यामकृत दिशि
51. कृती सिद्धलिंग-
52. प्रतिष्ठां ॥ [२ *] श्रीरा-
53. विनूलपुर [बल्ल]-
54. भमल्लिनाथ नाथ-¹
55. : शिवस्तदनुजेन कृ-
56. तप्रतिष्ठः । श्रीमं-
57. चिराजविभुना
58. भुवि मांडुके-
59. शशंभोस्तरदानुभ-
60. विता चिरम . भोगान् ॥ [६ *]

Third side.

61. [त] स्मिन्नेव दिने सुरालयवरे
62. तस्मि [न्न] वारथापयत्तोमश्रीगि-
63. रिसिद्धलिंगमपरं स्वप्राणलि-
64. गात्मकं । रम्ये पुष्पकवत्सु-
65. ²वर्नकलशं दीप्रार्कविंब[प्र]-
66. भं तत्र स्थापयति स्म पुण्य-
67. चरित[:*] श्रीमंचिराजप्रभुः । [७*]
68. सोयानान्यभिकुण्डिकं व्य-
69. रचय[द्*]द्वारे नव³ मंठमं
70. प्राकारं च नवं व्यधत्त सुध-

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

² Read °वर्ण°

³ Read नवे.

71. యా సోమాత్మకమ్మండలం ।
72. ప్రాదాచ్చారు యా
73. శ్రీమాండుకేశప్రభో రమ్యన్నిర్మిత-
74. వాన్మహానసగృహం శ్రీమాంచెరాజః కు-
75. తీ ॥ [< *] పరితోసయ చ మాండు-
76. కేశశాంభోస్తదనం రోప-
77. యతి స్మ నారకెలను । నవ-
78. రత్న¹ సువర్ణపద్మమస్మై [వ్య]-
79. తరద్రామయమాన్తి-
80. మాంచెరాజః ॥ [౯ *] శ్రీవేమ
81. మంత్ర శ్రీరామ ప్రెగడ పు
82. [తృ] తైన మంచిరాజు కొడుకు
83. శ్రీరామ రాజంగారికి
84. మల్లమాంబకంను సు
85. [కుండు] మంచి రాజంగారు
86. మాండుకేశ్వర దేవరకు ప్రీ-
87. [తిగా] ను ఉక్తరపు వా
88. కిటాన లనూ . . . తు
89. పుష్ప మండ మ
90. ల్లం గట్టించి రెండు కోట
91. లు . . . చుట్టుం నారీకేళా

Fourth side.

92. లుం పెట్టించి నవరత్న [స]
93. మలము దోమతెర గ

¹ Read "సువర్ణ" instead of "సువర్ణ".

94. జై వట్టుంసు మధ్యాహ్న
95. [పు] అవసరము ఉప
96. హారముంను ఆరతి
97. పల్కాలు మోదలైన జే
98. వోపచారాలు సేయిం
99. చెను । ఆ వెనకను త
100. మ తోంబుట్టిన అన్న
101. వరుత కమ్మలినాథ [నిం]
102. గోరు శివునందైతేని
103. ఆ తమ్ముండు మం [చి]
104. రాచుంగారు శ్రీపర్వ
105. తలింగాలం దెప్పిం [చి]
106. మాండుకేశ్వర లింగో
107. [లూ] ర చక్రచ్చాయను శ
108. [క] పర్వలు ౧౨౭౫ అగు వి
109. [జ] య సుంపత్సర శ్రేష్ఠ
110. శు ౧౪ వ రావినూంట్ల పర్వ
111. తమల్లి నాథలింగమని
112. ప్రోక్ష సేసె [||*] ఆ ముహూ
113. త్తాననే ఆ ముందటి మ
114. ంటపానం దన ప్రాణలిం
115. గ [పు] శ్రీగిరి లింగంపేర
116. ప్రోక్ష సేసెను [||*] ఇరెం
117. డు లింగాల అంగరంగభో
118. గాఢాంగం దమ అగ్రహ
119. [రం] మేడూరను తమ స్వా
120. మ్యాననే ఖండిక బ్రతిపట్టు [పా]
121. ల . ను ఇచిరి (ను) ॥ వంచ
122. . . కగిరేషా

123. . खोपेतान् । अयुता-
 124. स्मांदुकेशस्य [ददौ] श्री-
 125. मल्लेनप्रभुः ।
 126. నాథనింఁగారు
 127. . . . మాణ్ణుకేశ్వర దే .
 128. పర . గా ఇ చెను ||శు*||భమ[మ]||

ONGOLE (79). (A.D. 1111-12 ?)

[Mannúru or Madanúru. Sanskrit in Telugu character and Telugu. By dhvajasthambam in Rámalinga temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On Sunday, the 2nd of the dark fortnight of the month of Phálguṇa, corresponding to the illustrious Śaka year 1033, when the *nakshatra* was *Hasta*, Gósanayya, the son of Viredḍi, presented with a full and joyful heart five *gadyānas* for the perpetual lamp in the temple of Ráméśvaradéva of Ítamukkala. Śímábhāṭṭa, the *sthánádhīpati* (temple servant) of this (temple) he and his descendants in succession should burn the perpetual lamp as long as the moon and sun endure. Thus has this stone edict been put up.

Sanskrit.

In the Śrī Śaka year, reckoned by the *tridaśas* (33), the sky (o) and (1) (i.e., 1033) on Sunday, the 2nd of the dark fortnight of Phálguṇa, under the *nakshatra* *arkabha*, Kósanayya, of the fourth caste, revered by good men, gave a lamp and five *gadyānas* for interest for the pleasure of Ráméśvara, to last as long as the brilliance of the moon and the stars exists.

[The translation of the last two lines is conjectural, the text being doubtful.]

1. సస్తి శ్రీ శకవషంబులు ౧౦౩౩ అ
2. పు నెడ్డి పాల్గుణమాస క్రిష్ణపాడిమి
3. నాదిత్యహస్తమున నింతముక్కుల రామేశ
4. ర దేవరకు నిన్ననంబెడరుంజోకొట్టుగట్టి
5. స వీరడ్డి కొడుగు గొసనయ యఖండ దీప
6. ౦ బునకుంబెట్టిన యేను గద్యానములుప
7. జ్ఞీయుంజేకొని యిందుల ప్థానాధిపతి సీమా
8. భట్టాంచంద్రాకర్ణము సంతానక్రమమ్మున దేవరకుం
9. నశిండవిక్రమై తంగలవాణ్ణు గాంబెట్టిన
10. శిలా శాసనము 19 శాకాబ్దే దశనాంబరేక
11. గణితే దీపం దదౌ ఫాల్గున కృణ్వేసూర్యదినేక
12. మే విధితయావాచద్రతారోజ్వలమ్ । సత్సేవ్యః కో
13. (సనయ్యతో) యధిపయస్తీరేచతుర్థాన్వయోగయా
14. (ణాన్ సకుటీదకాన్ శరమితాన్) రామేశ్వర ప్రీతయే ॥

ONGOLE (80).

[Mannúru or Madanúru. Telugu. On boundary to the south.]

TRANSLATION.

In the fields of Śrī Maḍanúru half the *khandrika* is the land of Ráméṣvara (?)

1. శ్రీ మడనూరిపాలం
2. లోను సగంఖండికెపు
3. రబుగం రామేశ్వరంని
4. పాలం

ONGOLE (81).

[Muktinútalapádu. Telugu. By the steps of the
Śiva temple.]

TRANSLATION.

* * * *

We have constructed the temple for charity on the occasion of Vishuma Sankránti. Those who obstruct the charity will be considered to have killed 1,000 cows near the Ganges.

* * * *

1. విషుమన్న
2. క్రాంతి నిమిత్తం.
3. బున ధన్య
4. పుగాను గుడిని
5. ని గట్టినాము
6. విత్తి పోషిన
7. వారు గంగ క
8. అత వేయి ఆ
9. పులల పోడ్చి
10. నవారు

ONGOLE (82). (A.D. 1275-76.)

[Muktinútalapádu. Telugu. On the Nandi stone in front of the Śiva temple.]

TRANSLATION.

East side.

Śrī! Hail! 770 kuntas of (vritti) land are from time immemorial in the enjoyment of the deity Śrī

Mallináthadéva of Śrímat Murikinúttipádu. There is no tax on this *vritti*.

West side.

* * * *

For the religious merit of Kēlachapīla Chētti. The *sthānapati* (temple servant) of this (temple) is Bayyarázu, son of Vāsirázu. We have given to him, to be enjoyed by his sons and grandsons as long as the sun and moon last.

Hail! On Tuesday, the 2nd of the dark fortnight of Āṣvayuja of the year Yuva, corresponding to the year 1197 of the illustrious Śaka era on the occasion of Vishuma Sankránti 10,000 *kuntas* of dry land are given to the deity Mallináthadéva of Murikinútipádu by Kēlachapīla for the religious merit of his sons and grandsons, etc. There is no tax on this *vritti*. 100 *kuntas* of land are given to Bhairavadéva.

South side.

Any one who says before the throne (*gadyá*) that the deity has not a sixteenth portion will incur the sin of eating from the skull of his eldest son.

1. శ్రీ స్వస్తి శ్రీ
2. మతు ము
3. రికి మాంత్తి
4. పాటి శ్రీ మ
5. ల్లినాథ దేవర
6. కు ననాది సంసి
7. ద్దమునం జెల్లు
8. చు నున్న విత్తి కుంటలు

9. 220 ఆ దెవద త్తికి .
10. పంగాయములు లేవు

West side.

1. కేశవపి
2. శనెట్టికి ధ
3. మ్ముక్తాపు గాను
4. దీనికి పానాపతి వాసిరా
5. జుకొడుగు బయ్యరాజు వీ
6. రి పుత్రపాత్రులకు ఆ
7. చంద్రాకాముగాను ఇచ్చి
8. తిమి
9. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షములు
10. 1012 అగు నెంటి యువసం
11. వత్సర ఆస్వయుజ చ బహు 2 మంగ
12. లవారమున విషుమ సంక్రాంతి
13. నిమిత్తముగాను ముఱి-నూ
14. తిపాటి మల్లినాథ దేవరకును
15. కేశవపిశ తనపుత్ర పాత్రా
16. జవర్గంబునకును పుణ్యముగాను
17. బ్రిత్తిని మెట్టను పెట్టిన బ్రిత్తి
18. వెలికు 10000 బ్రిత్తికి ప
- 19.ంగములేవు భైరవదేవ
20. రకు బ్రిత్తికు 1000

South side.

1. దేవరకు గ
2. ద్యానానది
3. సాము దీ
4. ని శెవ్వరేని లే

5. దన్నవారు
6. తన పెద్దకొ
7. డుక్క క పాశ
8. మును శూర్పిన
9. దోపమును బొందు
10. దురు

ONGOLE (83). (A.D. 1415-16?)

∫ [Muktinútalapádu. Telugu. On stone in front of
Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday, the 15th day of the bright fortnight of Chaitra of the year Manmadha, corresponding to the year 1327 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, the Náyak of Addanki, Bānāla Lingana, the son of Akkana and the grandson of Vírappa, who is of the Viṣvakarma (goldsmith) caste, who is a follower of the Āpastamba sūtra and who is descended from the Suparva gōtra, executed the following charitable deed of land to the deity Muktinútalapati Chenna Mallikhārjunadēva, who is the lord of all the crores of worlds. He caused the temple to be constructed and at the time of consecrating the deity gave one *kuchchala* of land of Késaripádu on the east side of the way to Ongole in the fields of Muktinútalapádu.
(Śloka.)

NOTE.—The cyclic year corresponds with S.S. 1337 expired.

First side.

1. స్వప్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవషంబు
3. లుగ ౧౩౨౭ అగునెంటి మన్నధ
4. నామసంవత్సర చెత్ర శు ౧౫ సో
5. అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండ
6. నాయకులైన ముక్తి నూతలు
7. పాటి చెన్న మల్లిఖార్జున దే
8. వునకు విశ్వకర్తవర్షోద్భుతైన
9. సుపర్యాయ గోత్రోద్భవ ఆవస్త
10. భాస్కరులైన అద్వైతనాయకుం
11. డు వీరప్ప పాత్యలైన ఆకాశపుత్రుండు
12. ను వాణాలలింగన యిచ్చిన భూ
13. దాన ధర్మశాసనపత్రికె
14. యేమన్నను ముక్తి నూతలపాటి

Second side.

15. ల పాలానను వాంగోలు దోవ
16. లు దోవ తూర్పునకే
17. సరిపాటి కుప్పలక్షే
18. త్రం దేవళం గట్టించ్చి దేవుని ప్ర
19. తిష్ఠకాలమందు సమర్పిం
20. చెను స్వదత్త ద్విగుణం పుణ్యం
21. పరదత్తాను పాలనం పర
22. దత్తాపహరేణ స్వదత్తు ని
23. పులంభవేతు.

ONGOLE (84).

[Muktinútalapádu. Telugu. On floor of Śiva temple.]

TRANSLATION.

. . . . We have given for the religious
merit of Vidyarāju. Those who obstruct
this will be regarded as having killed a thousand cows
on the banks of the Ganges

1.
2. పి . ర
3. . . .
4. . . వరు
5.
6.
7.
8. . . న . .
9.
10. వసలుమ
11. నిను . .
12. వకాకయ చి
13. మమమర .
14. . . ధవిధ్య
15. రాజునకు ధమక
16. ముగను సమ
17. పిఁంచినాము .
18. వాని త్రిప్పిన
19. వారు గంగ క
20. టుత వెయిక
21. విలల విడ్డి
22. నవారు .
23.

ONGOLE (85). (A.D. 1428-29.)

[Náguluppalapádu. Telugu. By west wall of Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Tuesday, the illustrious 11th day of the dark fortnight of Jyészta in the year Kílaka, corresponding to the year 1350 of the illustrious and auspicious Śaka era the following charitable edict granting *vrittis* to the deity, Brahmans and the Jangam sect and Bama-las (?) of Náguluppalapádu was issued by Gangayadéva Chóda Mahárájulu, son of Śríman Mahámandalésvara Tribhuvana (lit. whose *biruda* is Tirubhuvana) Vennu Sambeta Álamandala Anavótaya Dévachóda Mahárájulu. I have granted (remitted) with libation of water the pannu (tax), kaṭnam (present) and kánika (present) due by you formerly on your *vritti*, with the eight kinds of enjoyment and with the eight kinds of ownership, for the religious merit of my grandfather Tirumala Rájugáru, my grandmother, Peddamadévalammagáru, my father Anavótayya, and my mother, Chennamadévalammagáru to last as long as the sun and moon exist. They, their sons, and grandsons should keep up the ceremony prescribed by this edict. Thus has this stone edict been planted.

(Those who obstruct this charity) will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges, the sin of killing their eldest son and eating his cooked flesh, and also the sin of those who commit the five great sins. Those who keep up this charity will obtain all kinds of merit and those who do not keep it up will go to many hells.

[One imprecatory verse.]

May there be prosperity! May it cause great prosperity!

NOTE.—Compare this with Kannaparti Vishnu temple inscription No. (56).

1. స్వస్తిశ్రీ శుభ శాఖవరుపంబులు
2. గతం అగు నేంటి కేలకసంవత్స
3. ర జేష్ఠ బ శ్రీ గం మ శ్రీమత్సహ
4. మండలేశ్వర త్రిభువనాభిరుద్రుల
5. వెంన్నుసంబెట ఆలమందల అనవో
6. త యదేవచోడ మహారాజుల కుమా
7. రుండు గంగయ దేవచోడ మహారాజులు
8. నాగులుపులపాటి దేవబ్రాహ్మణ జంగా
9. లబ్ధి బిమల వారికి ఇచ్చిన దమశాసనం
10. మీరు పూర్వానంబెట్టి బ్రతిపంన్ను కట్టుం కానిక స
11. వ్యవస్థనలటువెంటి ఇంకా మాతాత తిరుమలరా
12. జంగారికిన్ని మాముత్తొ పెద్దమ్మదేవులంమంగా
13. గికిన్ని మాతండ్రి అనవోతరాజంగారికిన్ని మాతల్లి
14. చెంనమదేవులంమంగారికిన్ని పుణ్యముగాను ధార
15. వాసి అష్టభోగ తేజస్వాంమ్యముగాను అష్టై
16. శ్వర్య ఆచంద్రాకముగాను నిష్ఠిమి పుత్రపాత్రము
17. యీ శాసనము మరియకాడను
18. నడపువారును యిట్లని వేయించిన శిలా
19. శాసనము
20. గంగకలుత గోబ్రాహ్మణులం జంపి
21. న పాపానం బోవువారు తమ పెద్దకొడుకుంజంపి
22. పండిన కూటింకుడ్చిన పాపానం బోవు
23. వారు పంచమహాపాతకాలుసేసిన పా
24. పానం బోవువారు యీధమం నడపినవారికి

25. సకలధమములును చెందును యిందుకు త
 26. ప్సినవాండు ఆతినరకమున పడుదురు స్వదత్తా
 27. ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తా
 28. సహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ శుభమస్తు ।
 29. మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును

ONGOLE (86). (A.D. 1239-40.) ✓

[Nágalluppalapádu. Telugu. From stone lying to east of Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! In the year Vikári, corresponding to the year 1161 of the illustrious and auspicious Śaka era on the occasion of Vishu Sankránti, Mádéva Náyakudu set up the image of Mallésvara at Návuluppalapádu and presented land for providing oblation, offering and worship to that deity for the religious merit of Śríman Mahámaṇḍalésvara Gaṇapatidéva Mahárájulu who is possessed of all praiseworthy attributes and for the religious merit of his father and mother—land measured with a pole of 12 fathoms in length as follows :—

* * * *

The temple servants are Tara Pandit the younger brother of Mádéva Túnúvárú and his sons and grandsons as long as the moon, stars and sun endure.

The Brahman *vrittis* are :—(Here comes a list of the shares).

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తి శ్రీశుభ శకవషణ్ము
2. లు ౧౧౬౧ గు వికారిసంవ
3. త్వర విమనంక్రాంతి నిమిత్తం
4. బు స్వస్తి సమస్త వ్రతస్తి సహిత
5. తంబున శ్రీమన్నహామండలేశ్వ
6. ర గణపతిదేవ మహారాజు
7. లకు దమాత్తముగా మా
8. దేవనాయకుండు తమతల్లిద
9. ండలకు దమ్మార్తముగా నా
10. పుల ఉప్పలపాడును మల్లేశ్వ
11. ర మహాదేవరం వ్రతిష్ఠించి
12. ఆ దేవునికి హవి బలిలచ్చన
13. లకు నిచ్చిన క్షేత్రము వండ్రెం
14. డు బారలుండెవుండును

*

*

*

*

Second side.

1. స్తానకతులు మా .
2. తూనువారి తమ్ములు
3. తరపండితులు వీరి
4. పుత్రాను పౌత్రిక మాచం
5. ద్రతారాకము | త్రిత్తులు
6. బ్రహ్మలుదంబిరాజు చేను
7. గుంటలు ౨౦౦ గోపాల పె
8. ద్దిగుంటలు ౨౦౦ నల్లపరా
9. జు గుంటలు ౧౦౦ కౌమరా
10. జు గుంటలు ౧౦౦ అన్ని
11. పెద్దిగుంటలు ౧౦౦ మల్ల
12. మరాజు గుంటలు ౧౦౦

13. దవపెవఘాదిగుంటలు
14. గింం పెద్దల కొవరాజు
15. గుంట్టలు గింం నిమిష
16. కవిసూరవరాజు గుం
17. ట్టలు ౨౦౦ దవత చెను
18. గుంటలు గింం స్వదత్త
19. పరదత్తంవా ఓ హారే
20. తివసుంధరా వష్టివసు
21.
22.

ONGOLE (87). (A.D. 1297-98.) ✓

[Nágaluppalapádu. Telugu. From a stone
near Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 1st day of the bright fortnight of Jeshta of the year Hévalambi, corresponding to the year 1219 of the illustrious and auspicious Śaka era, for the religious merit of Śríman Mahámandalésvara Kákatiyya Pratáparudradéva Mahárájulu, Śrímat Mupadínáyaningáru gave 500 *kuntas* of land and 1,500 *kuntas* of land . . . and 300 *kuntas* of land in all 2,300 *kuntas* of land to Múlasthána Mallinátha of Nágaluppalapádu. This charity should be enjoyed in succession by the sons and grandsons of the grantee as long as the sun and moon last. If any one should obstruct this he will be considered to have eaten from the skull of his eldest

son and to have killed cows and Brahmans near the Ganges.

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తిత్రీ శుభాసకపవకం
2. బులు ౧౨౧౯ అగు నేంటి
3. హేవశంబి సంవత్సర జేష్ఠ సుగ గు
4. రువారము స్వస్తి శ్రీమన్నహమండలే
5. శ్వర కాకతియ్య ప్రతాప రుద్రదేవ మ
6. హారాజులకు ధర్మముగాను
7. శ్రీమతు ముప్పడినాయనింగారు
8. నాగులు ఉప్పలపాటి మూలస్థాన
9. మల్లినాథునికి ఇచ్చిన బ్రితుకు ౫౦౦
10. న్ను బ్రితుకు ౧౫౦౦ . . . బ్రితు 3౦౦
11. వెరళికు ౨3౦౦ యీధర్మము ఆచరి
12. ద్రాక్షముగాను పుత్రపౌత్రికము దీనికి యెవరు
13. ద్రిప్పినాను తన పెద్దకొడుకు కపాలమున కూడు
14. కుడిచినవారు గంగకలుత గోవుబ్రాహ్మలను
15. జంపినవారు | స్వదత్తం వరదత్తంవ్యా ఓ
16. హరేతివసుంధరా వష్టివరుష సహస్రాణి
17. విష్ణాయాం జాయతేక్రిమి

ONGOLE (88). (A.D. 1239-40.)

[Nāgaluppalapādu. Telugu. From a stone opposite
Śiva temple.]

TRANSLATION.

(c.) Hail! In the year Vikāri, corresponding to the
year 1161 of the illustrious and auspicious Śaka era, on

the occasion of Vishuma Sankránti (equinox)—Hail ! Mádhava Náyaka consecrated the temple of Mallésvara of Nágaluppalapádu and gave fields as follows for providing oblation, offering and worship to that deity, for the religious merit of Śríman Mahámaṇḍalésvara Gaṇapatidéva Mahárāja who is endowed with all praise-worthy attributes and of his own parents :—1,000 *kunṭas* measured with a pole of 12 ' bárlu ' (fathoms) in length, 200 *kunṭas* measured with the same pole are given for the cows, and 200 *kunṭas* for Gaṇéśvara.

The *sthánapanṭulu* (temple servants) of this (endowment) are Márajiyyalu and his younger brother, Bhairajiyyalu, their sons and grandsons and as long as the sun and moon last.

The shares (*vrittis*) of the Brahmans are :—(Here follows a list).

* * * *

These gifts are given in the year Kródhana to last as long as the sun and moon exist.

100 *kunṭas* of land in rear of the tank of Pedalúru and 100 *kunṭas* of wet fields in Ghrasulúru are given to karnam Dásiráju who wrote this (inscription).

200 *kunṭas* of land are given to the dancing girls of the deity, drummers, servants, *palláyamulu* (?)

[Four imprecatory verses.]

One additional (same as in 91, Ongole)

Méduśvadugáru's son Yiniśvalangáru's *vritti* 300 *kunṭas* of land.

First side.

1. శ్రీ మహాదేవాయ నమః
2. కపరపంతు

3. లు ౧౧౬౧
4. అగునేంటి
5. వికారిసంవ
6. త్వర విషుమ
7. స్వకాంతి నిమి
8. త్తంబు స్వస్తి స
9. మస్త్ర వ్రసిస్త
10. సహితంబున
11. శ్రీమత్సహా మ
12. ండలేశ్వర గ
13. ణవతిదేవ మ
14. హారాజులకు ధ
15. మ్మాతకముగా
16. మాధవనాయకు
17. ండు తమతల్లిద
18. ండులకు దమ్మాతకం
19. గా నాగులి ఉప్పల
20. పాటి మల్లేశ్వర
21. మహాదేవరకు
22. ప్రతిష్ఠించి ఆదేవు
23. ని హవి బలి ఆ
24. చానలకు నిచ్చిన
25. క్షేత్రము వండ్రం

Second side.

26. ండు భారలుండ
27. వ్వండు ఘడను ఇ
28. చ్చిన శేను గుంట్ట

29. లు ౧౦౦౦ ఆఘ
30. డను నావులికిచ్చి
31. న చెను ౨౦౦ గణే
32. శ్వరుని కిచ్చిన
33. చెను గు ౨౦౦ దీ
34. నికి ప్తానాపంతు
35. లు మారజియ్య
36. లు పీరితమ్మలు
37. ఖైరజీయ్యలు పీ
38. రలపుత్రానుపా
39. త్రిక మాచంద్ర
40. తారకము బ్రా
41. మ్మణ త్రిశ్తులు
42. క్షేత్రము తంబి
43. రాజు గు ౨౦౦ గో
44. పాల పెద్ది గు ౨౦౦ నల్లి
45. పరాజు గు ౧౦౦ కామ
46. రాజు గు ౧౦౦ అన్నపెద్ది
47. గు ౧౦౦ మల్లమ రాజు
48. గు ౧౦౦ దేవ పెరుమం
49. డి గు ౧౦౦ పెద్దిల కామం
50. రాజు గు ౧౦౦ నిమిష క
51. వి నూరపరాజు గు ౨౦౦ దె
52. మంచన గు ౧౦౦ పాపరా
53. డ్వి గు ౧౦౦ దిట్టిలి వాసరాజు
54. గు ౧౦౦ దేవర దివ్యకునాచ
55. గోపాళపటేల
56. ల్లండు మారపెద్ది
57. తేని గు ౧౦౦ దా

Third side.

58. చదివి లమ్మన
59. పెద్ది లింగ యల
60. బ్రిత్తి గు ౧౫౦
61. వేరా మనిగ గా
62. సు మ ౧ గణే
63. స్వరుని గాను మ
64. . ౧ .
65. దన్నాడ అమరేశ్వ
66. ర దెవుని గు ౧౦౦
67. భైరవునికి డే
68. త్రము గు ౫౦
69. గుండు లిసందు
70. చరవిఘ్నాంక
71. దాలింగ దేవనికి
72. దమువుగాను తి
72. రుమన బోభ
74. ట్టిచ్చినట్టి వెలికు
75. (౨౦) సొంకినారి
76. ఇకిచ్చిన డేత్ర
77. ము గు ౪౦
78. క్రొధన సంవ
79. త్వర ఆయం
80. దానాంమ బా
81. పియగు ౧౦౦
82. వెన్నహిత పెద్ది బ్రిత్తి
83. డేత్ర గు ౨౦౦
84. చీతమ రాజు
85. బ్రిత్తి డేత్రము

86. గు ౧౦౦

87. వామాధరహిమ విత్తి గు ౨౦౦

88. కాస్య కోమోజు విత్తి గు ౫౦౦

89. పోచెడ పెద్ది విత్తి

90. క్షేత్రముకు ౨౦౦

Fourth side.

చంద్ర తారకముగా నిచ్చి

న దాసుములుం దీని

వ్రాసిన కరణము

దాసి రాజు పెడ

లూర చెఱువెనక

గు ౧౦౦ ఘ్రీసులూ

ర వరిచెని గు ౧౦౦

దెవుని సానివారికి

మద్దెల కానికి అమ

జకానికి పుల్లాయ

ముల వారికి క్షేత్రం

ము గు ౨౦౦౦॥ స్వద

త్తం పరదత్తంవా ఓ

హరేతి వసుంధరా

పట్టివరుష సహ

స్రాణి విష్ణాయాం

జాయతిఃకిమి ॥

స్వదత్త ద్విగుణం పు

ణ్యం పరదత్తానపా

లినం పరదత్తాప

హరేణ స్వదత్తం నిష్ప

లంభవేత్ | 3 అకర.

స్వకరరికారి గోసహ
 సై వధస్త్రితై కరప్ర
 విత్తివిచ్చేదో గోకో
 టి పాలమశ్శుతే॥
 బహుభి వసుధా
 దత్తరాజభి సగరా
 జభియస్యయస్య
 యధాభూమితస్య
 తస్య తథా ఫలం॥
 మేమశ్వదుగారి కొ
 డుకు యినిశ్చవ్
 లంగారి వ్రిత్తి
 శ్చేతము గు ౩౦౦

ONGOLE (89). (A.D. 1254-55 ?)

[Náguluppalapádu. Telugu. From four sides of a stone opposite Gópálaswámi temple.]

TRANSLATION.

Hail ! In the year Ánanda, corresponding to the year 1175 of the illustrious and auspicious Śaka era, on the occasion of Vishuma Sankránti (passage of the sun to the next sign at the equinox)—Hail ! Śrīmat Sárangapáni Dévarasu consecrated Śrīgópáladéva naming him Chakranáráyaṇa Mádhava Gópinátha of Návuluppala-pádu, and gave land to the Nambi (priest) for providing oblation, offering and worship to that deity, for the religious merit of Śrīman Mahámandalésvara Gaṇapati-déva Mahárāja who is possessed of all praiseworthy

attributes and of his father Mádhava Náyakadu and his mother Chúdubávi. He measured with a pole 12 'bárlu' long 500 *kuntas*.

Second side.

1,500 *kuntas* of land given as a *bhandáram* for the performance of all enjoyments to the deity, daily worship and occasional festivities 10 cows.

The vritti-holder of this sthána (temple) are Nambyári Śrī Krishna Pedda, his sons and grandsons and as long as the sun and moon last.

Third side.

The shares of the Brahmans are :—(Here follows the list).

* * * *

[Two imprecatory verses in Sanskrit.]

Fourth side.

The writer of this inscription is karnam Jákaráju.

The managers of this charity are—

Basaya Náyaku.

Víraya Náyaku and his son Patumana Boyundu.

May there be great prosperity !

Dharma (religion) is victorious.

[One usual imprecatory verse in Sanskrit. Another not common]—

He who imposes taxes on lands free from tax incurs the sin of killing 1,000 cows, but he who removes taxes obtains the merit of protecting crores of cows.

NOTE.—At the top of the first side there is one line apparently meant to have been inscribed at the end of the second side, viz. :—
“ Ku Peddi's share 100 k (*kuntas*).”

The S.S. and cyclic years differ by a year.

1. కు పెద్దిబిత్తి కు ౧౦౦
2. స్వస్తి శ్రీ శుభశ
3. ఖ వక్షంబులు
4. ౧౧౭౫ గు నేం
5. టి ఆనంద స్వంవ
6. త్వర విమమ స్సం
7. క్రాంతి నిమిత్తం
8. బున స్వస్తి సమస్త
9. ప్రశస్తి సహితం
10. బున శ్రీమన్నహా మ
11. ండలేశ్వర గణప
12. తి దేవమహారా
13. జాలకు దమము
14. గా శ్రీమతు శ్రీ సా
15. రంపాణి దేవ
16. రసరు తమతల్లి
17. తండ్రులు మాధవ
18. నాయకానికి చూడుపావికి
19. ధర్మాధ్యక్షముగా
20. నావులుప్పల పాటి
21. సు చక్రనారాయణ

Second side.

22. మాధవ గోపినా
23. తుండని శ్రీ గోపా
24. లదేవర బ్రదిష్టిం
25. చ్చి ఆ దేవునికి హ
26. విబలి అచ్చానల
27. కుం సంఖ్యారిచె ద

28. స్తముసేసి ఇచ్చి
29. న త్రేతము వండ
30. ండు బారలుండె వ్వె
31. ండు ఘడను గుంట్టలు ౫౦౦
32. అంగరంగ బోహ
33. పరివారక పల్లా
34. యనైమిత్తికముల
35. కు వినియోగము
36. లకు భండారము
37. గా నిచ్చిన చేను
38. గుంటలు ౧౫౦౦
39. గోవులు ౧౦ ఇస్తా
40. నమునకు వ్రిత్తిమ
41. ంతుండైన సంఖ్య
42. రిశ్రీ క్రిష్ణ పె
43. డ్ల పీరల పుత్ర
44. పౌత్రిక మాచం
45. ద్ర తారకము

Third side.

46. బ్రాహ్మణ వ్రిత్తిలు
47. పెద్దిరాజు గు 3౦౦
48. మంచిరాజు గు 3౦౦
49. మాధవుని గు ౧౦౦
50. కొమ్మన పెడ్డి గు ౧౦౦
51. నల్ల రాజు పెద్ది గు ౧౦౦
52. వైలార పెద్ది గు ౨౦౦
53. సూదనభట్టు గు ౨౨౦
54. విద్యమ గొపాలి ౧౦౦.

55. మంగళ గు ౨౨౦
56. జోగయ గు ౧౦౦
57. లక్కపెద్ది గు ౪౦౦
58. ప్రోలిపెద్ది గు ౪౦౦
59. కుటలాడిపెద్ది గు ౧౦౦
60. వదుమయ గు ౫౦
61. వామహావల్లు గు ౫౦
62. కూచింగారి గు ౫౦
63. బాహోవగడు గు ౪౫
64. సజ్జిక సమండు గు ౩౦
65. అద్దంకి మాధవ పె
66. రుమాడ్లు గు ౫౦
67. పెరుమద్రాజు గు ౧౦౦
68. స్వదత్తం పర్వతంవ్వా
69. యోహారేతివసుం
70. ధరా పస్తివరుష స
71. హస్రాణిం విష్ణా
72. యాజాయతెక్రిమి॥
73. స్వదత్తం ద్విగుణంపు
74. ణ్యం పరదత్తాను పా
75. లనం పరదత్తాపహారే
76. ణ స్వదత్తం నిర్మలం
77. భవేత
78. భాగొమ్మవల్ల
79. భ పెద్ది గు ౧౦౦

Fourth side.

80. దీని వ్రాసిన కరణ
81. ము జాకరాజు ఇ

82. దమ్ముకపు వ్రతిపా
83. లించిన వారు భస
84. యనాయకు పీర
85. యనాయకు పీర
86. సపుత్రుండు పతు
87. మన బోయుండు
88. మంగళ మహా శ్రీ
89. శ్రీ దమోజయతి
90. బహుభివశుధాద
91. త్తంరాజభిస్సగరాధి
భిః యెస్యయెస్యయె
92. ధాభూమి తస్యతె
93. స్య తథాపలం || అ
94. కరస్స కరరికారిగో
95. సహస్రవధ స్త్రిత
96. కరప్రవి త్తి విచ్చేదో
97. గోకోటి పాలమశ్శు
89. తె॥
- 99.
- 100.

ONGOLE (90). (A.D. 1187-88?)

[Nannúru. Telugu. From stone bearing inscriptions
on four sides opposite the Amma temple.]

TRANSLATION.

Hail! In the Śaka year 1109, on the occasion of
Vishuva Sankránti, Hail! Śríman Mahámaṇḍalésvara
Kámana Chóḍa Mahárāja, on whose lotus feet the eyes

of Trilóchana and all other kings of the earth are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam¹ of the Kávéri was built, and who is a goad to wicked princes, gave Nannúru exempt from all taxes to Hónkáradevi (goddess) of Nannúru in perpetuity to last as long as the sun and moon endure.

The men of my lineage or those of the lineage of others should protect this (charity).

[Two imprecatory verses.]

NOTE.—Revised by Mr. V. Venkayya.

1. స్వస్తి సకవక్షంబులు ౧౦౦౯
2. శ్రాహివిషువు సృకాంతినిమిత్తంబు
3. న స్వస్తి చరణసరోరుహ
4. విహతవిలోచనతిలో
5. చన ప్రముఖాఖిల పి.
6. ధి పిశ్వరకారితకావేరీ
7. తీర కరికాలకుల రత్న
8. ప్రదీపాహిత కుమారాం
9. కుశ శ్రీ మన్మహామణ్ణ
10. లేశ్వర కామనవోడ మ
11. హారాజులు ననూరి హేమాంకా
12. రదేవికి నన్నూరు సవ్వకార (కర)
13. పరిహారము ఆ చంద్రాకణ
14. మునకు నిచ్చితిమి దీని మా
15. వంశమున వారైన నొడ్డు
14. వంశమున వారైన నీదమ్ము
17. వు రక్షించునట్టిది || స్వ
18. దతపరబత్తం వాంయోహ

¹ See note on p. 1250,

19. శేతివన్నరా వష్టివర్ణము
20. హాసాని విష్ణాయాంజా
21. యతేక్రిమీ మద్వంశుః
22. జః వరమహివతివంశజావా
23. (పాపావిచిత్ర మనసాచుచిచా)
23. రి రూపయ పాలియంతి మమద
25. మ్మమిదా సమస్తంతే సమ్యయా
26. క్రితమిదంజలిరై వముః

ONGOLE (91).

[Nannúru. Telugu. From the same stone opposite the Amma temple.]

TRANSLATION.

Hail! Śrīmat Ujvala Chóḍa Balaya Chóḍa Mahá-rájulu, who is Kīrtinárāyaṇa and Jagadobbagaṇḍa . . .
 . . . gave with libation of water on this
 side of Nannúru to Hónkáradevi (goddess)
 of the very sacred Nannúru. This is endowed for the
 religious merit of the solar race?

NOTE.—Revised by Mr. V. Venkayya.

1. స్వస్తి శ్రీమతు
2. క్రిష్ణి నారాయణ
3. జగదొబ్బగణ్డ
4. ఉజ్వల చోడ బల
5. యచోడ మహా
6. రాజులు మాకడుకు
7. రాయసేవా తిత్తి
8. రు సమస్తరి హేమాంక

9. రచేవికి నన్నూరి
10. కీవలంసు చూపె
11. స్వస్థ నమస్సువ్య
12. ను పేర ధారాపూ
13. వ్యస్థ కమునెసరి
14. సూర్యస్థావంశు
15. లకుం ధర్మము
16. గాంబాకనాం
17. టి ప్రతిష్ఠ
18. గా నిర్మిసవి

ONGOLE (92). (A.D. 1088-89 ?)

[Nannúru. Telugu. From the same stone.]

TRANSLATION.

Hail ! Balleráju (was) the son of Chági Venkana of the illustrious solar race, his son (was) Kanṭruvankya-ráju, his son (was) Nanni Chóḍa, his son (was) Súrapa-ráju, and his son Rájamahéndra Po[te]pi Chóḍa gave land exempt from mall taxes to Hónkáradévi at Nannúru. The date of his gift is the first day of the month of Mésa, corresponding to the Śaka year 1010.

He gave it for *amṛitapaḍi* (sacred food) to Chóḍésvara linga

NOTE.—Revised by Mr. V. Venkayya.

1. స్వస్తి శ్రీ సూర్యవ
2. ంశబు నేంటి చాని వెంకన
3. కొడుకు బల్లరాజు పీరి
4. పుత్రుండు కంట్టవంకర

5. జి ఓరికొడుగు నన్నిచోడ
6. వీరి పుత్రుండు సూరపరా
7. జి ఓరి పుత్రుండు రాజసు
8. హేంద్ర పా [తె] పిచోడు నమ్మారి
9. హేమాంతారదేవికి సహకర
10. పరిహారముగా నిచ్చిరి వీ
11. రయిచిన కాలసంఖ్య
12. లు శకవర్షంబులు ౧౦౦౦
13. యగునేంటి మేషమా
14. సమున పుత్రమదివ
15. నమునాండు యిచిరి
16. చోడేశ్వర లింగానకుం
17. అమృత వడిబింద (ది)
18. వెంపడి ముం . . .
19. పగ హరిశుపు . పు
20. . . యిచ్చిరి బొలము

ONGOLE (93).

[Naunúru. Telugu. From the same stone opposite the Amma temple. The reading and translation are conjectural in parts.]

TRANSLATION.

The king (Rēndu) of the important village Nannúru, situated on the bank of the Gundī (Gundlakamma river),

* * * *

who is elder brother of king (Rēdu) Kima (Tikka ?), became king (Vibhundu). This member of the Vallava (or Pallava) gōtra had the lord of the monkey tribe

(Hanumán) as the emblem on the royal flag, extended his family and reigned there.

NOTE.—It is not clear what dynasty is alluded to.

1. యెలమి గుండి
2. కలుతు ఒప్ప
3. గం బరగుచున్న
4. నెరద నన్నురి తె
5. ండుగా నా (నో ?) పగాత్రు
6. ండు గనునజే (ఘనచ?) కి
7. ఘడణ గంసత (బర?)
8. గుచున్న కిమ (తిమ్మ?) తె
9. ని యగ్రజండు
10. శ్రీ విభుండ
11. య్యెనని వ (వ ?) ల్లవ
12. గోత్రుంవ (డ?) న్నగ
13. జెఱకులేశ్వ
14. లాసు (రుండు వాని ?) జెచిన్న
15. ములు వడసె
16. వంగ వడ్డకనుణ్ణు
17. వేలి యచట

ONGOLE (94).

[Nidamanúru. Telugu. Opposite temple of Bhímésvaraswámi.]

TRANSLATION.

Núrinimandapanírunḡáru should perform the services at the six times in the temple for the *amritapadi* of Bhairava who attends upon Śrī Bhímésvara Dévara in three places in that temple (?).

[Two imprecatory verses.]

Pedda Pinna gave with libation of water Ganapá-
puram with its four boundaries and the boundary of
Jadevágú to the east of the village to the
west formerly gave *mányas*

* * * *

Paddy field this village.

* * * *

Pina Pina Ganapapuram.

శ్రీ భీమే

శేషర దే

పర నూ

ండుచోట్ల

మూండు

కీ పీరగు

డి పరివా

రము బై

రవునికి అ

మరు (త) వ

డికిని ఈ గు

డికి నూరి

ని మండప

నీరుంగారు

అరకాలా

లు నడపంగ

లవాడు ||

1. స్వదత్తం ప

రదత్తం వా

యో హరే

తి వసుం

దర వష్టి
 ర్వఃవః స
 హసాశి
 విష్టాయా
 ం జాయతే
 క్రిమి || (స్వ
 దత్తా ద్వి
 గుణం
 పుణ్యం వర)
 దత్తాను పా
 లనం వర
 దత్తావ
 హారేణ స్వ
 దత్తము
 విష్ణులం
 భవేతు||
 పెదపిన్న
 గణపా
 పురము
 చతుస్రీమ
 మమును
 డారి తూ
 వ్పన క
 జడె వా
 ంగు క్రిమ
 మును న్ను

. . . .

నువడు

మట్టికి

వితిఁపా

టి నడవ

. . . .

పూను ధా

రా పూర్వక

ముగాను

మాన్యలు

యిచ్చెను

. . . .

. . . .

వరిచెను

ఇగ్రామా

న . . .

. . . .

పిన పిన

గణప

పురము

ONGOLE (95).

[Nidamanúru. Telugu. In front of Bhímésvara temple.]

TRANSLATION.

They have given this village with all its income with libation of water—(the village) having for its boundaries the boundaries of Daiyyálaráyúru, on the north

the boundary of the path leading from Nida Mrána to Daiyyálaráyúru—two-thirds to Śrī Paraméśa and one-third to Śrī Vaiśva Vanéśvara Dévara, to provide for decorations and enjoyments for these deities in perpetuity to last as long as the sun and moon endure.

1. పదిల పావనము
2. దైయ్యాలా యూర
3. బొల మెరలు
4. శ్రీమగానున్న ఉ
5. త్తరానకు నిడ
6. నూననుండి దై
7. య్యాలా యూ
8. రికి బొయ్యె
9. న్ను డొంక సిమాను
10. యీ గామ
11. ము సకలాయ
12. సహితముగా
13. ను శ్రీ వరమే
14. శునకు మూ(డు)
15. కు పాలును
16. శ్రీ వైశ్వ
17. వణేశ్వర దే
18. వరకు నొక
19. పాలుంగాను
20. ఈ దేవర అంగ
21. రంగ భోగా
22. లకు నా చంద్రా
23. కము నెల్లనట్లు
24. గా ధారా
25. పూజకము నెసిరి

ONGOLE (96). (A.D. 1315-16 ?)

[Nidamanúru. Telugu. In front of Bhímésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! While Śrīman Mahá Maṇḍalésvara, Múrá-
yalaganda, Kákatiyya Pratápa Rudradéva Mahárāja was
ruling the kingdom of the earth hail! On . . . cor-
responding to the illustrious Śaka year 1237. . . .

1. స్వస్తి శ్రీమన్న
2. హా మండ
3. లేశ్వర మా
4. రురాయల
5. గుండ కాక
6. తియ్య ప్రతాప
7. రుద్రదేవ మహా
8. రాజులు పు
9. ధ్య సాంమా
10. జ్యంబు నెయుచు
11. నుండంగాను
12. స్వస్తిశ్రీ శకవ
13. పంబులు ౧౨౩౭
14. అగు నేంటి

.
.

ONGOLE (97). (A.D. 1446-47 ?)

[Nidamanúru. Telugu. In front of Bhímésvaraswámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday the 15th of the bright half of Vaiśákha of the year Vyaya (Kshaya ?), corresponding to the year 1368 of the illustrious Śaka era Biródi Gaṇḍa¹, Bhairava Náyanakaragaṇḍa², Śrímat Paṭalam-pula Náyanimgáru issued this charitable edict to the people who live in the *síma* of (Daivarúri-rúru ? Daiyáláráyúru) to Álatu Bóyi. . . . Náyaḍu

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond.

1. స్వస్తి శ్రీ (శక వరుషం)
2. ఋతు ౧౩౬౮ అగు నేటి
3. వ్యయ సంవత్సర వైశాఖ
4. శు ౧౫ గురువారాన (బి
5. . తుడు) బిరోది గండ బైర
6. వనాయంకరగండ శ్రీ
7. మతు పటలంపుల వా . . .
8. (నా) ఇనింగారు (గనకారిపు)
9. (వై వలూరిరూర) సీమల
10. వారికి ఇచ్చిన ధర్మము శా
11. స ము ఆంతుబోయి . . .
12. నాయనికి
13. . నూ . . పలుదేవలం
14.

¹ and ² are birudas.

15. .
16. .
17. .
18. .
19. పుణ్యం
- 20.

ONGOLE (98). (A.D. 1310-11.)

[Niḍamanúru. Telugu. In front of Bhímésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On this holy occasion, on Monday the 30th of the dark fortnight of Pushya of the year Sádharāṇa corresponding to the year 1232 of the illustrious, auspicious (victorious and prosperous) Śaka era, Vipapāṭi Mallayyamgāru presented for the religious merit of his father Bairinénigāru . . . and settled that (*méras* should be given) at one *kuncha* per *putti*. If the rulers hinder the construction of this tank, they will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

1. స్వ స్తిత్రీ శుభశా . . .
2. రక బృదయ శకవ
3. షకంబుబు ౧౨౩౨ అను
4. నెంటి సాధారణ సంవ
5. త్వర పుష్య బ ౩౦ నో ।
6. పు॥ కాలాన వివ పా
7. టి మల్లయ్యంగారు త
8. మతండ్రి బయరి నేనెంగా
9. రిక పుణ్యం గాను . . .

10. నిమస్ర
11. పులా . . . నాయ
12.
13. దానయంకరన
14. నవొడం బరచి
15. యిచ్చిన పుట్టికుం
16. చ్చాలు యిచ్చెరువు
17. కు కట్టడ నా
18. ను రాజ్యంవారు
19. నడ్డుక విఘాతం జే
20. సినాను గంగక
21. తన గోవుబ్రాంమ్మ
22. నిం చంప్పిన
23. పాపాన పోవువారు

ONGOLE (99). (A.D. 1290-91.)

[Ongole. Telugu. In the-Siva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the occasion of Uttaráyana Sankránti corresponding to the illustrious Śaka year 1212, Hail! Rudraya Náyakulu (*Gaya Sáhini*) the commander of (the force of) elephants of Śríman Mahárāja gave 100 *kuntas* of dry land to Chóda Gópinátha of Ongole and one *kunta* for the lamp as a charity on behalf of his parents. The temple servant (*stháníkuḍu*) is Sárangudu and the trustees of this are Dési Reddi, Brammai Reddi, Máchama Náyudu, Pinnama Reddi (and) Perumándi Reddi.

NOTE.—This is probably the Rudra Náyaka of O. 7 and, if so, the king referred to is Pratápa Rudra.

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౨౧౨ యగు నెంటి ఉత్తరాయణ
విమిత్సంబున స్వస్తిశ్రీ హన్తహారాయ గజాసాహిణి రుద్రయనా
యంకులు తమ తలితండ్రులకు ధర్మార్థముగాను వుగోలిని చాడ
గొపినాథునికిచ్చిన వెలిపాలముకు ౧౦౦ మారు దీపనకుగానుగ త్తని
(స్త్రావి?) కుడు సారంగుడు దీనికి నరసాసనము దేశిరెడ్డి బ్రమ్మిరెడ్డి
మాచమ నాయుడు పిన్నమరెడ్డి పెరుమాండెరెడ్డి.

ONGOLE (100).

[Ongole. Telugu. On a stone by the side of the Great Northern Road to the east of M.R.Ry. D. Márkan-dayya Śāstri's garden.]

TRANSLATION.

. . . ¹ On the occasion of Makara Sankrānti, the illustrious Karnam Baicharāju Nāgarāju gave 100 *kuntas* of dry land for providing daily offerings, worship and enjoyments . . . to Vaijésvara Dévara of Ongole for the religious merit of his liege lord Śrīman Mahāmandalésvara Chakra Nārāyaṇa Śrī Vaijéga Déva Mahārāja.

The temple servants of this charity are the sons of Pandit Vírésvara, viz., Bayyana, Appana, Manchena and their sons and grandsons. These are the temple servants. The trustees of this charity are Pápa Nārapa Reddi, Dési Reddi, Koti Reddi, Machana and Pinnama Reddi. This charity was given with the consent of these two sets of persons. This charity was given by Dévi Setti's sons.

NOTE.—This king does not seem to be mentioned elsewhere. See under “certain chiefs subordinate to the Kákatiya kings” in Appendix I.

¹ The stone is broken at the top left-hand corner.

నాంటి మకర సంక్రాంతి నిమిత్తమున స్వస్తి శ్రీ కరణ
ము బైవరాజు నాగరాజు తన్నెలిన స్వస్తిశ్రీ మత్తహా మం
డలేశ్వర చక్రనారాయణ శ్రీ వైజేగదేవమహారాజులకు ధ
మాతముగాను ఒంగోలని వైజేశ్వర దేవరకు శత్యనివేద్య
అచన భాగానకిచ్చిన వెలిచేను కుంటలు ౧౦౦ దీనికి స్థానవతి
పిరేశ్వర పండితుల కొడుకులు బయ్యన, అప్పన, మంచెన ఓరి
పుత్ర పానిత్రలు స్తానికులు దీనికి నరసాసము పాపనా రవరెడ్డి
దేశిరెడ్డి కొటిరెడ్డి మాచన పిన్నమరెడ్డి వీరి ముఖ యున్నతమున
కిచ్చిన దత్తి || యీ ధమం సేసినవారు దెవిశెట్టి కొడుకులు.

ONGOLE (101). (A.D. 1273-74?)

✓[Ongole. Telugu. On stone now removed to Sub-Collector's bungalow.]

TRANSLATION.

Hail! On the occasion of Uttarāyana Sankrānti in the year Śrīmukha corresponding to 1194 of the illustrious and auspicious Śaka era, Hail! while Śrī Mādhava Déva Maharāyalu, who is Śrīman Mahā Maṇḍalésvara, who is a Révanta in riding very rough horses, who is Kritānta (Yama) to the enemy's army, who is a fortress of adamant to refugees, who is a protector of the life of his feudatories (?), who is strong-armed, who is a hero without fear, and who is Chakra Nārāyana, was ruling, the persons who walked along the boundary line of Ongole and Murikinúntipáḍu are Dammuka Dévanāyudu, Gangarāju, Chandári Bairapa Nāyudu and the Reddis of the eight families of Āruluru and Pellúru *sthalas*. With the consent of both these parties Botṭuváḍu Próli Reddi walked over the boundary line of Ongole.

Mádhava Mahárájulu presented a *vritti* of 200 *kunṭas* (to them) to be enjoyed by their sons and grandsons in perpetuity as long as the sun and moon endure.

The trustees (*Narasásana*) of this are Pápana Reddi, Dési Reddi, Boṭṭivivaṭi Reddi, Pinnama Reddi, Máchinayudu.

Twelve *kunṭas* are granted as *vritti* to Bairava (deity) on the hill.

Whoever obstructs this will be regarded as having killed a thousand tawny cows near the Ganges and as having eaten from the skull of his eldest son.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—The cyclic and S.S. years differ by one year.

1. స్వస్తిశ్రీ శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౯౮
2. అగునెంటి శ్రీముఖ సంవత్సర యుత్తరాయ
3. ణ సంక్రాంతి నిమిత్తమున స్వస్తి । శ్రీమహా
4. మండలేశ్వర అతివిషమ హయారూఢ ప్రోడరేఖా
5. రేవంత పరబళ కృతాంత, శరణాగత వజ్రపంజర, మండ
6. భీకర వంశోళి జీవరక్ష బుజబల భయని శంకఃమల్ల
7. చక్రనారాయణ శ్రీమాధవదేవమహారాజుల రాజ్యం
8. మున ఒంగోలని మురికినూంతిపాటి పా
9. లి మేర నడబంపును వచ్చినవారు దంముక
10. దేవనాయుండును గంగరాజును చందారి బై
11. రప నాయుండును ; అటులూరి పెళ్లూరి న్న
12. లము యెన్నదియూశరెడ్డును వీరియు
13. భయాన్య తమ్మున వంగోలిని బొట్టుపీటి
14. ప్రోలిరడ్డికిం బొలి మేరనడచినను మాధ
15. వదేవమహారాజులు యిచ్చిన వ్రిత్తి కు
16. ంటలు యిన్నూలు ౨౦౦ వీరి పుత్ర

17. పాపపుత్తులకు ఆ చంద్రారకముగా
18. నిచ్చిరి దీనికి సరపాసనము పాపన
19. రెడ్డి, దేశిరెడ్డిని, బొట్టు పీవటి డ్రెడి పి
20. స్నమ రెడ్డి మాచినాయుడు పీరు.

Second side.

21. వ్యకే కుంటలు ౧౨
22. కొండమీది వైరేనికి పెట్టిన బ్రిటి
23. దీని నెవ్వరు దిప్పి వాడు గంగ క
24. ఊత వెయ్యివిలం బొడిచినవారు పెద్ద కొడు
25. కు కపాశమున గుడ్డినవారు స్వదత్తం
26. ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తా ప
27. వారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేతు.

ONGOLE (102). (A.D. 1762-63.)

[Ongole. Telugu. A paper grant in the possession of
M.R.Ry. D. Márkandayya Śāstri Gáru.]

TRANSLATION.

(Adoration be to) Śrī Rāma.

Hail! This is the charitable grant of a gift of lands written and given by Mandapāṭi Kumāra Rāmabhadra-rāja, student of the Yajus śákha, follower of the Ápastamba sūtra, descendant of the Kāsyapa gótra, grandson of Rāmabhadrarāja, and son of Rāmachandrarāja to Dhárá Mrityunjaya Śāstri, student of the YajusŚákha, follower, of the Ápastamba sūtra, descendant of the Kaundinya gótra grandson of Peddi Bhoṭla, and son of Venkaṭāvadhánulu

in the victorious and prosperous Śālivāhana Śaka year 1684 corresponding to the (cyclic) year Chitrabhānu, on the 15th of the bright fortnight of Śrāvaṇa. The conditions of the grant are—We have given you, exempt from all taxes, cultivable land measuring two (2) kuchela¹ in the fields of Koppólu, which we enjoy as mirási lands for doing service as 'Kávali déśamukh' and as 'ijará' lands, situated in the taluk of Chímakurti, according to the prescribed rules, on a holy occasion, with a gift of gold and libation of water. Therefore having taken possession of this land, let you, your sons and grandsons in succession enjoy the various grains raised on it every year as long as the sun and the moon last and be happy.

Verse. The ratification of another's gift is superior to one's own gift. By gift one obtains heaven; but by protection of another's gift one reaches absolute bliss. The protection of land given by another is twice as meritorious as one's own gift; by resuming another's gift one's own gift becomes inefficacious.

[Signature] RÁMABHADRA RÁJA,

Rāja of Yendlúru, Ongole Taluk.

స్వప్తిశీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక
వశంబులు ౧౬౮౪ అగు నేటి చిత్రభాను ౧౫
వత్సర శ్రావణ శు ౧౫ లు యజు శాఖాధ్యాయ
లుంను ఆవస్తంబ్య సూత్రులుంను కౌండిన్య స
గోత్రులుంను పెద్దిభొట్లగారి పాత్రులుంను వెంక
టావధానులవారి పుత్రులయ్యి ధారా మృత్యుం
జయశాస్త్రులవారికి యజుశాఖాధ్యాయ
లుంను ఆవస్తంబ్య సూత్రులుంను శాశ్వతం

¹ Kuchela = 8 'gorrus' of land.

గోత్రోద్భవులుంన్న రామభద్రరాజుగారి పా
 త్రులుంన్న రామచంద్రరాజుగారి పుత్రులుం
 న్ను అయ్యు మండ్లపాటి కుమార రామభద్ర
 రాజుగారు వ్రాయించియిచ్చిన భుదాన ధర్మ
 శాసన పత్రికై శ్రమమెట్లను మాకుమన్నై కావ
 లి సరిదేశముఖ మిరాసీలుగంన్ను యిజారాకుంన్ను
 నమస్తావుంన్న చీమకుతి సముత్తుల
 కొప్పలు పాలాసీ మీకు కయలుపాటునకు ౨
 రెండ్లు కుచ్చళ్లపాలిం సర్వమాన్యం యీ తథా
 తిథి పుణ్యకాలమండ్లు సహిరణ్యోదక దాన
 ధారాపూర్వ కంగ్రాశ్రీ అప్పితంగ్రా యి
 స్తిమి గనుగ యీ త్రైతం ఫలపరుమకుని యం
 దల వ్రతి సంవత్సరం ఫలించ్చిన నానా ధాన్యాము
 లు మీ పుత్ర పాత్ర పారంపర్యము ఆచంద్రా
 కరణ్ణాయగా అనుభవిస్తూ సుఖానవుండ్లు
 నది ॥ శ్లోకం ॥ దానపాలనయోర్మధ్యేదా నా
 జ్ఞేయోనుపాలనం దానాత్స్వగ్గ మవాపన్న
 తి పాలనా దమ్యతం పదం ॥ స్వదత్తా ద్విగుణం
 పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం పరదత్తైవహా
 రేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥

ONGOLE (103). (A.D. 1250-51 ?)

[Ongole. Telugu. From stone in supply channel of a tank. Now at Sub-Collector's bungalow, Ongole.]

TRANSLATION.

Hail! This is the gift made by Śrī Sômarāja, the prime minister, on the occasion of Uttarāyana Sankrānti, corresponding to the illustrious Śaka year 1172, for the

religious merit of his liege lord Chakra Nárāyaṇa Singaḷa Dēva Mahārāja, to the deity of Ongole.

స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౧౭౨
అంగు నెంటి యుత్తరాయణ సంక్రాంతిని విత్యంబు
శ్రీ మత్తహ ప్రదానియెన సోమరాజు తన్నెవిన చక్ర
నారాయణ సింగవదేవ మహారాజులకు ధర్మాతా
ముగాను ఒంగోలుని
దేవరకు యిచ్చినది.

ONGOLE (104). (A.D. 1424-25.)

[Paidipádu. Telugu. From Mallésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Saturday, the 10th of the bright fortnight of Śrávana of the year Kródhi, corresponding to the Śaka year 1346, Śríman Mahámandalésvara Birudórāya, Chauhattamalla, Ghaṇṭánádaka, Ghaṇṭadhvaniparichita-vobbandalómandalísaktivíra, Chánúrámallapraharana (Baturómádam Nulpa) Karibhāti Śríparipandhita, Prabhuvaratanaya, Śrínidhi, Mummiḍi Reddi gave this endowment while Mailára Reddi, son of Panṭa Mummaḍi Reddi was ruling Pahindipádu. Near the fields belonging to the gods and Brahmans of this village in the time of Vémayya Reddi seven *kunchams* of land were given as a *sarvamānyam* (?) At that time Manta Reddi, the person having authority, settled the *vrittis* of that village. Having enquired into the former settlement in the time of Mummaḍi Vémayya Reddigáru, Mayilára Reddigáru gave for the gods and Brahmans of Payindipádu *vrittis* free from presents (*kaṭnálu*) to last long as the sun and moon.

Those who protect this charity will be regarded as having performed all religious acts; those who do not protect it will be regarded as having committed the five cardinal sins, as having killed a tawny cow on the banks of the Ganges, as having murdered their parents and as having eaten from the skull of their eldest son.

[One imprecatory verse.]

May it cause great prosperity !

1. స్వస్తిశ్రీ మన్మహా మం
2. డలీకరవిరుదో రా
3. య, చౌహత్తమల్ల, ఘ
4. ంటా నాదకక ఘంట
5. ధ్వని పరిచిత ఒబ్బం
6. డలూ మండలీ శక్తి పీ
7. రశ్మిహారా మల్ల ప్ర
8. హరణసు(బతురో
9. మాడంనుల్ప) . క
10. రి భా శీవరివంధి
11. త ప్రభువర తనయ
12. శ్రీ నిధి ముమ్మిడి రెడ్రు
13. పెట్టిన శకవక్షం
14. బులు ౧౩౪౬ అగునే
15. టి క్రోది సంవత్సర
16. శ్రావణ శు ౧౦ శ పం
17. ట ముమ్మడి రెడింగారి
18. కుమారుండు మైలార
19. రెడ్డింగారు పహిండి
20. పాడు పలుచున్న యీ
21. యూరి దేవ బ్రాహ్మణ

22. శ్రీత్రాలకాడ వే
23. మాయ రెడ్డింగారి కా
24. లమందు సహమాన్య
25. పండుకుంచాలన కుం
26. మంతరడి అదికారు
27. లు ఆ పూరానుం సెసిన
28. వ్రిత్తి కట్టలు ముంమ్మ
29. డివె మాయ రెడ్డింగా
30. రి కాలమందుల పూవణ
31. మర్యాద విచారించి
32. మయిలార రెడ్డిం
33. గారు పయిండిపా
34. టి దేవ బ్రాహ్మణ
35. శ్రీత్రాలకు ఆ చంద్రా
36. క్కెస్థాయిగాను వ్రిత్తి
37. కట్టలు మానిగా ఇ
 1. చ్చిరి ఈ దమ్మము ప్రతి
 2. పాలించినవారు సక
 3. ల ధర్మాలను చేసినవా
 4. రు ఈ ధర్మం ప్రతిపాచి
 5. పనివారు పంచమ
 6. హా పాతకుములున్న
 7. చేసినవారు గంగ కలు
 8. త కపిలకోపుం జంప్పి
 9. నవారు తమతల్లితం
 10. ద్రులం జంప్పినవా
 11. రు తమ పెద్దకొడుకు క
 12. పాలనం కాటికపట్టి
 13. నా వారు || స్వగతా ద్విగు

14. ణం పుణ్యం వరద
15. త్రాసు పానం వర
16. త్రామపహారేణ స్వద
17. త్తుం నిష్పులం భవేతు.
18. మంగళ మహా శ్రీ

ONGOLE (105). (A.D. 1366-67 ?)

[Pallamalli. Telugu. Opposite Siva temple.]

TRANSLATION.

Hail! of the year Plavanga, corresponding to the illustrious and prosperous Śaka year 1289, Pallámalli Kanṭamamantapamadya Náyinendu of Kammanáḍu presented to last as long as the moon and sun endure

స్వస్తిశ్రీ శుభ శకవ

షకాబులు ౧౨౮౯ అ

గునెంటి ప్లవంగ సం

వత్సర క

మృనాండు పల్లామ

ల్లి కంటమ మంటప

మద్య నాథి నెండు

(మసనిత) రుడు

రమ

పెట్టినవ

. . . టిరె . బు .

ఇ . . . నెలిటి . మ

దాంభ . ఆ చం .

కామ . త్న . .

సో . పోతల్లి ఆవ .

 ను
 లం గొండామన
 సంపెడి.

ONGOLE (106). (A.D. 1739-40 ?)

[Pallamalli. Telugu. South of village under tank bund.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 10th of the bright fortnight of Śrāvaṇa of the year Siddhārthi, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka year 1660, Rāmasvāmi Gurvupadyi Ayyannagāru, descendant of the Tāllūr *gōtra*, grandson of N(G?)āginédigāru. and son of Polnédigāru caused this tank to be constructed for dedication to the god, wells, channel . .

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not agree.

1. స్వస్తిత్రీ జయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన
3. శకవర్షంబులు ౧౬౬౦
4. ఆగునేటి శిష్టాధిక
5. సంవత్సర శ్రావణ
6. శుద్ధ ౧౦ లు
7. తాల్లూరి గోత్రో
8. ధృవులున్ను
9. నాంగినేడి
10. గారి పొత్తు

11. లుంన్న పాల్వే
12. డి గారి పుత్రు
13. లుంన్న అయిన
14. రామస్వామి గుర్వు
15. పణ్య అయ్యన్న గా
16. రు యీశ్వరాశా
17. ఇంగాను కట్టిం
18. చ్చి చెరువు . . .
19. పావులు కాలు
20. ప.

ONGOLE (107).

[Pallamalli. Telugu. Below a hill to the west.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 10th of the bright fortnight of Marga-sira of the year Raktākshi, corresponding to the illustrious victorious and prosperous Śalivāhāna Śaka year . . . Rāmasāmi and Guruvappa, descendants of the Tālūr gōtra, grandsons of Ganginīgāru, and sons of Pōlinavāru, caused this pond to be constructed for dedication to Paramēśvara.

1. స్వప్తిశ్రీ జయా
2. బృదయ శాలి
3. వాహన శకవరుషం
4.
5. అగు నేటి రక్తాక్షినామన
6. ంషత్సర మాగేశర
7. శుం ల తామూరిగోత్రో

8. ధృతులున్ను గంగినేనిగా
9. రి పాత్యులున్ను పాలిని
10. వారి పుత్యులున్ను
11. రామసామి గురువప్ప వ
12. రమేశ్వరాపికాంతంగాను త
13. విప్లించిన కోనేరూ.

ONGOLE (108).

[Pallamalli. Telugu. West of Gangamma temple.]

TRANSLATION.

. . . . Those who violate this (charity will be regarded as) having killed a Brahman at Benares.

[One imprecatory verse.]

1.
- (2) మరుమీ . . .
- (3) దాలివ . తోన అం
4. . . తప్పిన వారణాసిలో
5. బ్రాహ్మని వధియించిన బి (హు)
6. భిక్షుసాధుదత్తా బహుభి
7. చాపను పాలిత యస్యయస్య యదాభూ
8. మి తస్యతస్య తథాఫలం.
9.
10.
11.
12. య
13. . ను కొంత
14. వ . . యె . . .
15. . దాచంద్రమునుం
16. డువు . .

ONGOLE (109). (A.D. 1337-38.)

[Pérayapálem (hamlet Módépalli). Telugu. On a hill opposite Ánjanéya temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 13th of the dark fortnight of Kártika of the year Ísvara, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śaka year 1259, the following charitable edict was granted to Lakshminarasimhadévara of Virunapádu and to Chépe Ásinta Dásari by Śrīmat-Kasakurti Bávináyaningáru, Ivipáṭináyaningáru . . . is given as a village mányam and as a *sarvamányam* to Lakshminarasimhadévara of Virunapádu On the southern side is the *brindávanam* (garden) of the deity.

1. స్వస్తిశ్రీ జయభ్యుదయ శకవ
2. వంశులు ౧౨౫౯ అగునేటి
3. యాశ్వర సంవత్సర కౌత్తికబహు
4. ౧౩ లు శ్రీమకు కస
5. కుత్తిక బావినాయనింగారు
6. యావిపాటి నాయనింగారు
7. విరునపాటి లక్ష్మీ నరసిం
6. హ దేవరకు చేప ఆసిం
9. త దాసరికి యిచ్చిన ధర్మ
10. శాసనము వీరునపాటి ల
11. క్ష్మీ నరసింహదేవరకు పూరి
12. మాన్యముగా ననుసర్వమా
13. . . . దక్షిణపు దరిని
14. దేవర బ్రిందావనము.

ONGOLE (110). (A.D. 1221-22.)

[Pernamitta. Telugu. From stone by Rámalinga-swámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! In the year Vṛishu corresponding to the year 1143 of the illustrious Śaka era Mainápalli Ma . . . granted 400 *kuntas* to Bhúnáthadéva of Pernamitta for the religious merit of his parents. If any one obstructs the charity (by collecting cess) he will be considered to have killed a black cow near the Ganges, and to have taken food in the skull of his eldest son. Kunkaṭi Márajíya Bhaṭṭalu's son Dévapánu Víralundu Prolajiyula should conduct the deity's service for this *vritti*.

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తిశ్రీ శకవరుష[ంబులు
2. ౧౧౪౩ గు నెంటి విశువ . . .
3. త్సేకున మైనాపల్లి మా . . .
4. తమతల్లి తండ్రులకు [పుణ్యము]
5. కు పెఱసమిట్ట గ్రామంబున
6. భూనాథ దేవర వ్రిత్తి రంం గు
7. ను యవ్వరయినాను పంగము కు [ధ]
8. ముఱునకు నెవరు విఫలము సేస్సివారు గం [గకరు]
9. తం గవిలంజంపినవారు తమపెద్దకొడు
10. క పాలమున గుడిచినవారు ఇవ్రిత్తికి
11. నొడయులు కుంకటిమారజీయ భట్టలు కొనూ
12. రుండును దేవపానుపీరలుండు ప్రాలజియ్యల దేవభో

గము

13. నడపంగలవారు । స్వదత్తం పరదత్తంవా
14. యోహారేతి వసుంధరా వష్టివేవ సహస్రా
15. ని విష్ణాయాం జాయతే క్రిమి

ONGOLE (111). (A.D. 1627-28.)

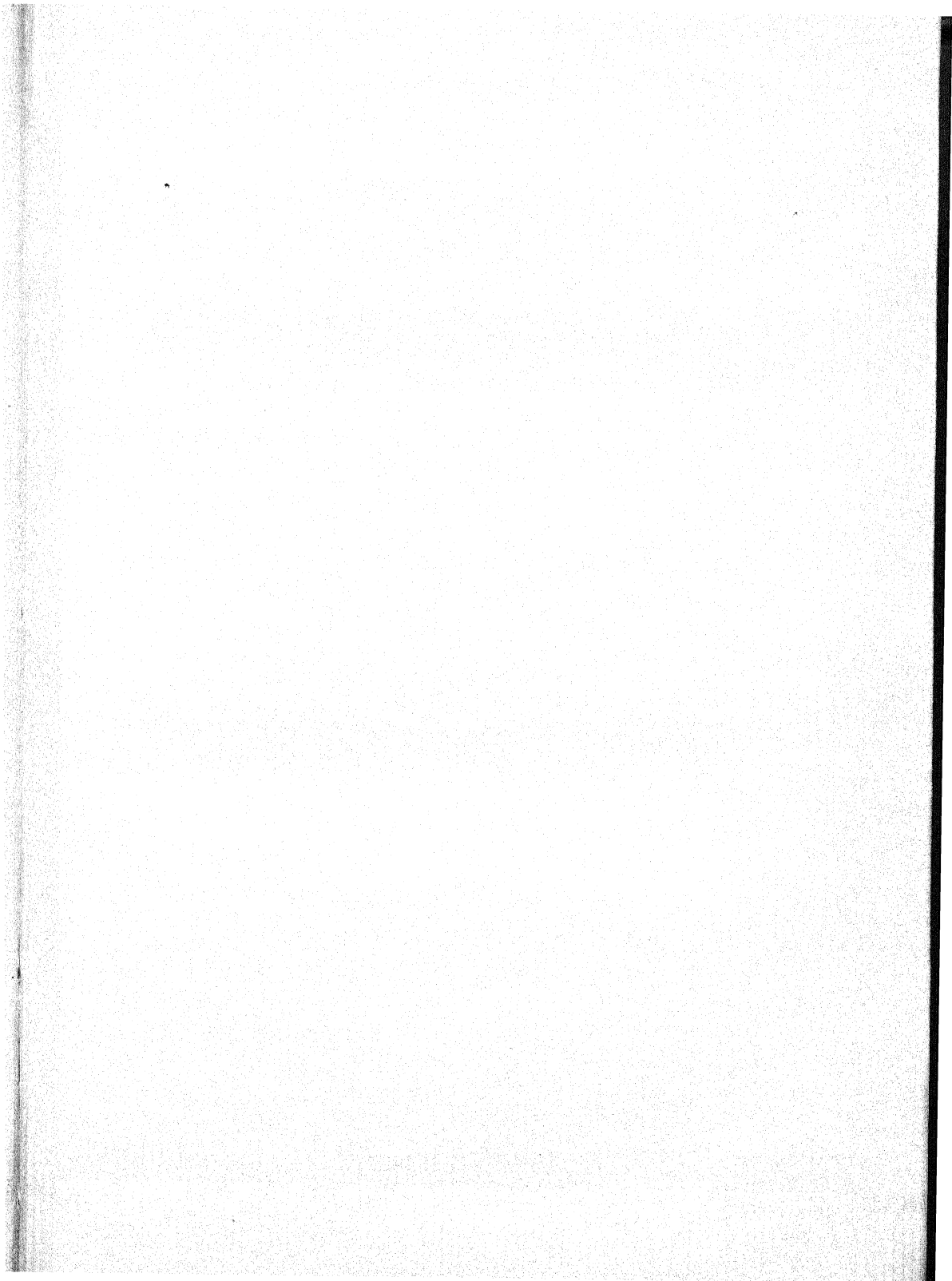
[Pernamitta. Telugu. On a pillar in Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of the bright fortnight of Phál-guna of the year Prabhava, corresponding to the year 1548 of the illustrious, victorious and prosperous Śáli-váhana Śaka era, Parnasála, Timmana, Vengada, Rámanna, Súrapa and Rangana, these six who are the grandsons of Rámachandrani Timmaráju and (his wife) Rangamma and who are sons of Bhávaráju and (his wife) Tirumamma, who are of the Kaundinya gótra, of the Ápastamba sūtra, who are students of the *yajussákhá* and who are the *sthala karanams* of Konḍavīdu and village karanams of the 5 villages, viz., Péranamitta, Mangamúru, Tangatúru, Vávilétipádu and Pachuva . .

NOTE.—The cyclic and S.S. years differ by one year.

1. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవరుషం
3. బులు ౧౫౪౮ అగు నేంటి
4. ప్రభవసంవత్సర భాల్మణ
5. శుద్ధ ౧౫ లు యజుశాఖాధ్య
6. యులు ఆపస్తంభసూత్రు
7. లు కాండిన్యగోత్రులునున్న కొం
8. డవీటికి స్థలకరణాలు
9. న్ను పేరనమిట్ట మంగ
10. మూరు తంగటూరు
11. వావి లేటిపాడు

(To face page 1099.)

ONGOLE NO. 112.

12. కచువ | యీగ్రామా
13. లు గ కి గ్రామకరణా
14. లు అయిన రామచ
15. ద్వుని తిమ్మరాజు
16. రంగమ్మ | పాత్తులు
17. భావరాజు | తిరుమలంమ | పు
18. త్తులు | వనశాల | తిమ్మన | వెంగ
19. జగ రామన్న సూరప | రంగన | జ
20. కి ||

ONGOLE (112).

[Pernamitta. Telugu in Chálukyan character. From a rock known as Godugubanda, on the hill.]

TRANSLATION.

Hail! who was a mountain to the Ganga dynasty (?) lord of the city of Máhishmati, descendant of the Áyihaya race

NOTE.—The transcription into Telugu character was done by Mr. V. Venkiah. On p. 86 E.I. vol. IV reference is made to Chóda Vikrama Rudra, son of Rájaparendu of the Haihaya *vamśa*, lord of the Kóna country and ornament of the city of Máhishmati which has been identified with Mandla. Ayihaya clearly stands for Haihaya (*i.e.*, Kalachuri).

1. స్వప్తి గంగాపారియాత్ర¹ మాహిష్మతీ పురేశ్వర
2. అయిహయ [వంశ] శోభవ శివ

¹ Páriyátra means the western Vindhya mountain.

ONGOLE (113).

[Pondúru. Telugu.]

TRANSLATION.

On Thursday the 15th of the bright fortnight of Kártika of the year Kródhi, Konḍama Náyaningáru, son of Ráviparvata Náyanimáru, and Rámináyanimáru gave the village of Pondúru to Tállapáka Tirumalayyan Gáru in the presence of Tiruvengadanátha for the religious merit of Sadásivaráya. Therefore he is entitled to enjoy the eight kinds of enjoyment of that village as long as the sun and moon exist.

Those who obstruct this charity will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. They will be debarred from the worship of Hari and Hara, will be born in the womb of a donkey and will go to the city of Yama.

The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift. By resuming another's gift one's own gift becomes inefficacious.

1. క్రోధిసంవత్సర కాతిక-శశు
2. ద్ద ౧౫ ను తిరువెంగడనాథుని స
3. స్నిధినిసదాశివరాయల
4. కుం బుణ్యంబుగాను తాళ్ల
5. పాకతిరుమలయ్యం
6. గారికి రావి పర్వతనా
7. యనింగారి కొమారుడు
8. కొండ్ల నాథునిగా
9. రున్న రామినాథుని
10. గారును పొందూరు గ్రామ
11. ము సమపించిరిగాన అగ్రామ

12. నా గల అష్టభోగఫలప్రాప్తి ఆచం
13. ద్రాక్ష స్థాశ్శానం అనుభవించు వా
14. రు యాధర్వానకు యవ్వరుగా
15. ని తప్పినాను గంగకతే నోవుబాష్టల
16. వధించినపాపానం బోదురు
17. హరిహరాదులశాపకు వెలిలశా
18. భాభజన్మానజనించి యవ పురికి
19. బోవువారు | స్వదత్తాన్వగునంపుణ్యం
20. పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహరణ
21. స్వదత్తం నిష్కలః భవేత్ ||

ONGOLE (114).

[Pótavaram. Telugu. In a street.]

TRANSLATION.

When it was represented to Timmárasayya that the tank in Pótavaram village towards Nágula Vuppalapádu caused to be dug by Póledayya, for the religious merit of his parents, on the 14th day of the bright fortnight of Pushya of the year Bahudhánya, had no water, Malli-yarayya made a gift of a field of 2 *gorrus* to the east of the village.

Whoever maintains this field without failure will acquire merit. If any one fails to maintain this field and destroys the tank, the donkey of the Dommara will cover his wife. Therefore the tank is given to the public

1. బహుధాన్యసంవత్సర పుష్యశుద్ధ ౧౪ లు

2. చెల్లివచ్చిన పాతవరంగ్రామాననూ తమత బ్లిదండ్రులు

పు

3. ఇముగాను పోలెడయ్య వేయించిన నాగలపుష్పల
 4. పాడతెరువు చెరువు యీ గ్రామానకు నిల్లు లేకుండంగాను
 తిస్తు
 5. రసయ్యకు చెప్పితేను మల్లియరయ్యయిచ్చిన ధర్మదానం
 6. వూరికితూరుపు పాలాన రెండు గొలుఁ
 7. చేను యీ చేను యెవ్వరు తప్పక నడిపిరి వాఁగి యీ
 పుణ్యం చెందును

Second side.

8. యెవ్వరు తప్పి యీచెరు
 9. పు తెను (కోరుపట్టేలి) వా
 10. ని ఆలిని దొన్నరవా
 11. నిగాడిదె విషయించు
 12. గనుక అష్టలోక ధర్మసా
 13. చి ప్రజలకు చేనుపు
 14. న్ను కుంటను అది ప్రొద్దు

ONGOLE (115). (A.D. 1134-35.)

[Ráchapúdi. Telugu. In a field to south of village.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday the 11th of the bright fortnight of Áshádhā of the year Ánanda, corresponding to the illustrious Śaka year 1356 May this be maintained as long as the sun and moon endure. I have just begun it. Whoever maintains or protects this charity will acquire merit. Those who injure this will incur the sin of caressing the dugs of a donkey.

స్వస్తి శ్రీ శకవరుషం

బులు ౧౩౫౬ అపునేటి

ఆనంద్ద సంపత్సర ఆమ
 డ శు ౧౧ గురువారము
 తంచి
 చితకీరి
 ల్పు సాగించి .
 ద్రాక్షాముగాను చెల్లగలది మొదటయిపుడు సా
 గించినాను యాధమున్పుం అను
 పాలించి
 న వారికి
 ధమున్పు
 గలుగును .
 చెరిచిన యీ గ్రామంవారు గాడి
 దె స్తనము కవుగలించిన
 పాపానం పోదురు

 ONGOLE (116).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

O Ráma ! May Gaṇapésvarasvámi resplendent with
 greatness and splendour on the east . . . Prólámba,
 the ornament of gods who receive worship from learned
 men () on the south . . . Rámappa who
 resides with Párvati on the summits of a mountain on
 the west . . . Hanumantamúrti the peaceful who
 protects the north . . . May these lords of the uni-
 verse shower prosperity and happiness in all directions
 . . . protect the residents of Amarapura and increase
 the virtue of people ! Ráma ! (?)

NOTE.—This is a verse called Sísam.

1. గణపేశ్వరస్వామి ఖనతతోం చూష్వన వైభవంబులతోడ
పున్న (మీరు)
2. దక్షిణభాగాన దైవాలతిలకమై ప్రాలాంబ విభుమల పూజ
వహసి
3. వడమట రామప్ప పార్వతీసహితుండై వర్వతాగ్రంబునం
బరిగ నిలచె
4. పుత్తరభూమిన వొనరంగశాతుండు హనుమంత మూర్తి
దాను (మరియూరి . . .)
5. యిట్టి లోకైకనాథులు యల్లదిక్కుల అఖిల మంగళ సౌ
ఖ్యబులమరు . . .
6. అమరపుర దాసులను (చు . . యుండు) వ్రజలు ధనుం
బు మీర గ నొప్పరామా॥

ONGOLE (117).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

To Rámésvara Dévara we Sríman Mahá Maṇḍalésvara
. . . . nannichóda Maháráyulu have
given as *vritti* 3½ *puttis* of field
Those who obstruct near the Ganges.

1. శ్రీరామేశ్వర దేవరకు కోమరుశ్వ
2. శ్రీన్నహా మండలేశ్వర
3. ంనన్ని చోడమహారాజులు
4. బ్రలమానుకుం
5. ఇద్దతాను జననూ
6. ప్తివరుప్పుగుడో

7. చ్చితిమి వీరికి శ్రీ
8. బ్రహ్మ (32) ఇల్యసుక .
9. అసున చక్రకవాటినిన .
10. తప్పినవారు గంగకత =
11.
12. తకవి
13. తివిరు

ONGOLE (118).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

Mallavarapu Timmayya by the grace of Śrī Rámésvara.

1. శ్రీ రామే
2. శ్వర వరప్రసా
3. దేన మల్లవర
4. పు తిమ్మయ

ONGOLE (119).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

On the 2nd of the bright fortnight of Mágha of the year Paridhávi, Chévula Dattayaváru planted this flower garden for the worship of Rámésvara.

1. పరిధారి సంవత్సర మాఖ శు
2. అ ల రామేశ్వరని పూజకు పువ్వు

3. లతోంట చెవుల దత్తయ్యవారు బుణ్యం

4. గాను శేశెను శ్రీంజేయును

ONGOLE (120). (A.D. 1217-18.)

[Rámakúru. Telugu. From rock near Dhvajastham-
bham of Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

*

*

*

*

Chóda Déva Chóda Maháráyalu who is the son of Mahá
Maṇḍalésvara Kámaya who is possessed of all
praiseworthy attributes, who bears names such as Jagad
(obba)gaṇḍa, Kírti Náráyana, Páráyana and Chandra-
śékharā, who is of the Káśyapa *gōtra* who is
the excellent ruler of Vorayúripura, who is a goad to
hostile kings, hail! On Friday, the 15th day of the dark
fortnight of Śrávaṇa of the year Íṣvara, corresponding to
the illustrious Śaka era 1134, on the occasion of the solar
eclipse, for the religious merit of his parents and the
prosperity of his kingdom

1.

2. . ర శ్రీ

3. . కరితూ

4. . తబు . . ధగా

5. బలా . . మా . . మా . డును . . .

6. యడు . శ్వర . . .

7. జంబుత . . . దనచరణపద్మ

8. పీరదు . . .

9. వేరితిచో పరస్పవతి పరకుమారాంకుశబర

10. యూరి పురవరాధీశ్వర . . . కాశ్యపగోత్ర జగ . . .
 11. . గండ . . . కీర్తినారాయణ పరాయణ
 12. చంద్రశేఖరనామాది సమస్త ప్రశస్తి సహిత శ్రీమన్మహామండ
 13. లేశ్వర కామయ . . . యాపుత్రుడు చోడదేవ చోడమహా
 14. రాజులు స్వస్తి శ్రీ శకవషంబులు ౧౧౩౯ అగునేంటి ఈశ్వరసంవత్సర
 15. శ్రావణ బహుళ ౧౫ యు శుక్రవారమునాండు
 16. సూర్యగ్రహణ నిమిత్తంబున దమతల్లికండ్లలకు ధర్మపు
 17. గాను మాకు రాజ్యాభివిధి అగునట్లుగాను . .
- * * * *

ONGOLE (121).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalingésvara temple.]

TRANSLATION.

Śrī Rághavésvarundu set up the image of Ráma, and presented paddy field as a charity for the daily (service) of the deity.

[One imprecatory verse.]

1. శ్రీ రాఘవేశ్వరుండు . .
2. రామయ్యను ప్రతి
3. ఘోసేసెను దేవరప్రతినిత్యం
4. కు యవకాయ . . చెను
5. ధర్మముగా నిచ్చిన వరిచెను
6. దేవరకి అపరాధాని సేనివె ట్టె

7. స్వదత్తా దిగుణం పుణ్యం
8. పరదత్తాను పాలనం
9. (పరదత్తాచహారేణ)
10.

ONGOLE (122).

[Rāmakūru. Telugu. On rock opposite Vishnu temple.]

TRANSLATION.

The plastering work done for Lakshmanadēva. The field given as *vritta* to Lakshmiapati 4 *kuntas*.

1. లక్ష్మణదేవునికి
2. వరుపుంబని లక్ష్మీవతి
3. దేవర వచ్చేస్తినూ ఖ ర ||

ONGOLE (123). (A.D. 1281-82.)

[Rāmakūru. Telugu. On same stone as preceding inscription to east of Ānjanēya temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the occasion of Vishuma Sankrānti in the year Vrishu, corresponding to the illustrious Śaka year 1203, for the religious merit of (Hail!) Śrīman Mahā Mandalēśvara [Manumādripati] Rājulu and [Dēvabāgiya] Mahārājulu, *vrittis* were presented to Gaṇapēśvara and Bhīmēśvara of Rāmakūru in Pāvativārikunṭa

NOTE.—The names, unfortunately, are uncertain.

1. సస్తి శ్రీశకవహబులు ౧౨౦౩ లగు
2. నేంటి విమ సంవత్సర విమమసం
3. క్రాంతి కాలము స్వస్తి శ్రీమన్నహా
4. మండలేశ్వర [మనుమాదిపతి] రా
5. జులకు [దేవబాగీయ] మహారా
6. జులకుం బుణ్యముగాను రామకూ
7. రను గణపేశ్వర భీమేశ్వరదేవర
8. కుంబెట్టి నవిత్తి పావతివరికుంట
9. ను
10. వయ్య . ప . . . విత్తిన
11. కివాపురజే

ONGOLE (124).

[Rámakúru. Telugu. On stone to east of Ānjanéya temple. The inscription merely gives a list of the property in land and the méras possessed by the temple.]

1. శ్రీరామేశ్వర దేవరకిచ్చిన విత్తి ఖ ౧ పుట్టి
2. శ్రీగణపేశ్వరు దేవరకిచ్చిన విత్తి ఖ ౨ వరకుంటయ
3. ండ చెఱువు వెపకన ౧౨ పొగసూరచేసిలోన ౧౦ ద
4. ఊడి వెనకన ౩ ఉ తూర్పుననున ౫ దూవెనకు ౫ కు

పుత్తి

5. వల్లిని సరకప్పల వెల్లి నెన ౫ చంద్రదాలకుంట ధక్షణాను
6. కు ౧౨ పాకనాటిచెరువు తూర్పునను ౩ అడ్డతెరువు
7. ఉత్తరానను ౧౦ ఎంమువేటి వాంగువడమటన పాగెనా
8. కేమరువు వడమటన ౨ అని చెరువు వడమట చెప్పకొ
9. ననువ ౧౦ ట్టి పొలము సందునిసేనూ ఖ ౧ న ౭ రేడ

చెఱువు

10. లోన 3 మట్టిలకుంట దక్షిణాన ౧౨ తం గేలికుంట దక్షిణా
11. నన ౫ చుద్రాటకుంట దక్షిణాన ౫ పాంక నాంటి అయో
12. దడుమెట్టన ౫ గారగుండి వెనకన ౫ ను ఇవిష్టిమా
13. దెవరవిత్తులు ॥

ONGOLE (125). (A.D. 1277-73 or 1337-38?)

[Rāmakūru. Telugu. From stone east of Ānjanéya temple.]

TRANSLATION.

First side.

Hail! Śrīman Mahā Maṇḍalésvara
(Nīla?) Kanṭha Chóḍa Déva Mahárázulu in the year
Íṣvara, corresponding to the Śaka year 12
for his own religious merit.

Second side—illegible.

Third side.

The field (given) to the god, one *putti* (rest illegible).

Fourth side.

Illegible except imprecatory verse at the end.

First side.

1. స్వప్తి శ్రీ మ
2. వై హా మ
3. ండలేశ్వర
4. (. . కంఠ) కంఠ .
5. చోడదేవ
6. రాజులు తమ

7. కు ధర్మాత్మకం
8. నునా శకవ
9. ప్కంబులు ౧౨. .
10. అగునెండా
11. ఈశ్వర సం
12. వత్సర

Second side.

1. . . .
2. బుగి .
3. . . .
4. . . .
5. . లో . .
6. . పణనూ
7.
8.
9. . . .
10. . . .
11. . . .
12. . . .
13. . . .
14. . . .
15. . . .
16. . . .

Third side.

1. వరకుంబెట్టి
2. నక్షేత్రము
3. ఖ ౦ | చెను

4. బుట్టిరి తంగణ
5. కు . పక్షము
6.
7. ముల . . బ . న
8. క్ష . . ౧౨
9. . . .
10. . . .
11. . . .

Fourth side.

1. . రుక ౧ త .
 2. తమతల్లి
 3. . . .
 4. పల్లి . .
 5. శ్రీమహావర
 6. . పుభశరి
 7. మడుజేవరకు
 8. కి
 9. అంగరంగనికి
 10. వినది
 11. . సమప్పించి
 12. . . ఇచ్చితిమి
 13. స్వదత్తా ద్విగుణం
 14. పుణ్యం పరదత్తా
 15. ను పాలనం పర
 16. దత్తాపహారేణ
 17. స్వదత్తం నిష్పలం
 18. భవేత్తు
-

ONGOLE (126).

[Rámakúru. Telugu. On boundary stone east of village.]

TRANSLATION.

Pillars showing the three boundaries north-east and east of Rámakúru (?)

1. యీస్వ
2. ర దూరుపు
3. రామకూ
4. రుహో కన్తరా
5. ము మాండు
6. దిశలం దెబి శే
7. కంభములు.

ONGOLE (127).

[Rámakúru. Telugu. On rock opposite Rámalinga temple. Not forthcoming; this has probably been printed above and entered separately by mistake.]

ONGOLE (128). (A.D. 1118-19?)

[Ráparla. Telugu. On fallen stone by Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the eleventh of the bright fortnight of Jyésztha on the occasion of Uttaráyana Sankránti, corresponding to the Śaka year 1040, while Śríman Maha . . . Chóda Déva Maháráyalu, who is endowed with

all good attributes, who is the lord of Vilóchana, Trilóchana and all other kings of the earth, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam¹ of the Kávéri was built, and who is of unlimited valour, (was ruling) the kingdom in Kammanádu . .

Will be regarded as having killed a Brahman and as having killed 100 brown cows and as having eaten from the skull of his eldest son.

[One imprecatory verse.]

* * * *

1. స్వస్తి సమస్త సహిత
2. విహిత విలోచ
3. న త్రిలోచన ప్రముఖా
4. ఖల ప్రిధ్వశ్వరకారి
5. త కావేరితీర కరికాల
6. కులరత్న ప్రదీపా ల
7. పరిమిత వ్రతాప శ్రీ మ
8. వృహ హణి . స్వంకలి
9. . . చుడ దెవుల రాజ్య
10. శకవషణ్ములు ౧౦౮౦
11. నేంటి జేష్ఠ శు ౧౧
12. ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి
13. నిమిత్తమున కమ్మినాం
14. ంటిలోని . . .
15.
16. తమ . . .
17. . . లశుద్ధ .

¹ See note on p. 1250.

18.
19.
20.
21.
22.
23. బాండ్ల వి వధి
24. చ్చిన పాపానం పో
25. ఇనట్టి వాంఛె కవిల
26. వశించ్చిన వా
27. రు తన పెద్ద కొడుకం
28. లముల గూడుకుచ్చిన
29. వారు స్వదంతం పర
30. దంతం వాయో హ రె
31. తి వసుంధరా పట్టి
32. పాపం సవాసాని
33. విప్రాయం
34. జాయతే క్రిమి
35.
36.
37.

ONGOLE (129). (A.D. 1293-94.)

[Rávinútala. Telugu. Opposite Mallésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday the 1st of the bright fortnight of Chaitra of the year Vijaya, corresponding to the illustrious Śaka year 1215, while (Hail!) Śríman Mahámaṇḍa-ésvara Kákatiya Pratápa Rudra Déva Maháráju'u was

ruling the kingdom in pleasant communication (with his feudatories?) . . Pólamma . . in Brammánipádu of Rávinútala *sthala* and Brammánipádu in Kammanádu, Báhaḍa Déva Rájulu gave in perpetuity with libation of water lands to Bhiméṣvara Śrī Mahá Dévara whose image he had set up at Rávinútula for the religious merit of Rudra Déva Mahárāja who was his liege lord for providing all enjoyments as *mányams* for the temple and *vrittis* for Brahmans.

[Imprecatory verses.]

1. స్వస్తిశ్రీ శకవ
2. పంబులు ౧౨౧౫
3. అగునేంటి విజయ
4. సంవత్సర వైత్ర
5. శు ౧ సో స్వస్తిశ్రీ
6. మన్నహా మండలే
7. శ్వర కాకతియ్య
8. ప్రతాప రుద్ర దేవ
9. మహారాజులు సు
10. ఖ సంకథా వినోద
11. ంబుల రాజ్యము సే
12. యుచుండుగాను క
13. మృనాంటిలోని
14. విహంతుల స్థల
15. మున బ్రహ్మని పా
16. టం గట్టిన బోలామ్మ

Second side.

17. బాహుడ దేవరాజు
18. లు దన్నెలిన రుద్రదేవ

19. మహారాజులకు ధర్మం
20. పుగాను రావినూంతు
21. లం బ్రతిష్ట సేసిన భి
22. మేశ్వర శ్రీమహా
23. దేవరకును అంగరంగా
24. ది బోగములకునున్న
25. తే
26. త్రము దేవస్థాన మాస్య
27. ములును దేవ
28. బ్రాహ్మణ విత్తు
29. లును పంచు చతు
30. స్థిమ సహితమైన
31. తేత్ర మంత వట్ట
32. ను చెల్లె గ్రామం స
33. హితముగాను

Third side.

34. ఆ చంద్రాకా
35. ము సెల్లిన
36. ట్లుగానుదారా
37. వోసి యిచ్చెను
38. మంగళ మ
39. హా శ్రీ శ్రీ॥
40. దానపాల సయో
41. మ్మధ్యే దానాశ్చే)
42. యోనుపాలనం
43. దానాత్వగమ
44. వాప్సేతి పాల
45. నా దయతం

46. పదం || (2) స్వద
47. త్తా ద్విగుణం పు
48. ణ్యం పరదత్తా
49. నుపాలనం పర
50. దత్తా పహారేణ స్వ
51. దత్తం నిష్పులం భ
52. వేతు||

Fourth side.

53. స్వదత్తం పరద
54. శైంవాయోవా రే
55. కీవసుంధరా ప
56. శ్రివహ సహస్ర
57. ణి విష్ణాయాం
58. జాయతే క్రిమిః ||

ONGOLE (130). (A.D. 1283-84?)

[Rávinútala. Sanskrit in Telugu character. Opposite Vishnu temple.]

TRANSLATION.

In the Śaka year reckoned by the senses (5), the sky (0) and the suns (12) (*i.e.*, 1205), on the 1st of Chaitra, Śrī Padmaya the Brahman who is the ornament of the ministers of king Śrīmat Kṛishṇadhara firmly planted a pillar bearing a garuda, conferring prosperity and being the edict of his good fame, for Śrī Kēśava, at the town of Rávinútala in Śrī Kammanádu.

NOTE.—We cannot identify this king.

1. శ్రీ కంసద్మాత
2. ల రావినూత

3. ल पुरेश्रीकेशवा
4. याकरोत्संभं
5. गारुडमिद्रि
6. या अमिहिरे
7. शाकेसमासंमि
8. ते श्रीमतुक्कणध
9. रेशमंत्रितिलक
10. श्रीपद्मयक्ष्मासु
11. रश्मिद्रादौस्वसुकी
12. तिशशासनमि
13. ति श्रेयःप्र
14. दं सुस्थिरम् ॥

ONGOLE (131).

[Santanútalapáḍu. 'Telugu. From stone in Chenna-késava temple.]

[The stone is broken at the top and what is visible of the first two lines is therefore not intelligible. The broken portion seems to give the name of the donor of the charity.]

TRANSLATION.

We have given the fields belonging to us in Ammanabrólu śima, commencing from the northern extremity of the tank of Nútulapáḍu, bounded on the east by the boundary line of Yendlúru, on the west by the boundary line of Piṇundula Guḍipáḍu on the north and south by the boundary line of Mainampáḍu, after fixing

the boundaries, for the performance of daily worship, lighting and all enjoyments to the deity, on the holy occasion of a lunar eclipse, with libation of water and gift of gold.

Therefore this service should be continued always as long as the sun and the moon last.

Those who obstruct this charity will incur the sin of killing Brahmans and cows on the banks of the Ganges.

V. The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift; by resuming another's gift, one's own gift becomes inefficacious.

V. Whoever resumes land given by himself or by another will be reborn a worm in ordure for 60,000 years.

1. స్నాంవెట్టి సమక్షించి
2. య్యవారు ప్యమ్యసానిచిన తిచ్చుప్పకు పాలించ్చి ఇయ్యన వడించి
3. అమ్మనబ్రోలి శీమలోను మా నాయంకరానకు సాగివచ్చి
4. నూతులపాటిసం చెరువు పుత్తరపు కొమ్ముననుండి పూర్వాటికి యండ్లారి
5. పాలిమేరాను పశ్చిమానికి పిణుందుల గుడిపాటి పాలిమేరాను అండ్వక్షిణో
6. త్తరానకు మైనంపాటి పాలిమేరాను మితంజేరి పాంఘండ్డిత్తంగాను దేవునికి నిత్యనై
7. వెద్య దీపారాధన పర్వతిధులుర అంగరంగ వైభవాలు న్ను సాగివచ్చి అట్టుగాను
8. యీ తథాతిథి సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందును సహిరణ్యోదక దానధారా పూ
9. ర్వకంగాను సమపిండ్తిమి గనక ఆ చంద్రాకాశస్థాయి గాను యీక్షైంకరం అ

10. వధరించునది॥ యీ పుణ్యాననుయవరూ అచ్చినానుడిం
గంగక
11. తేను గో బ్రాహ్మనిని వధిజించిన పాపాన బోవువారు॥ం
స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం
12. పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తంనిష్ఫలం
భవేత్ । స్వదత్తం పరదత్తం వాయోహ
13. రేతివసుంధరా పక్షిపహమ సహస్రాణి విష్టాయాంజా
యతే క్రిమి॥

ONGOLE (132). (A.D. 1443-44.)

[Singarikonda. Telugu. From fallen stone below
the hill.]

TRANSLATION.

May there be prosperity !

Hail ! On Thursday the 10th of the bright half of Phālguna of the year Rudhiródgári, corresponding to the year 1365 of the illustrious Śaka era, on the auspicious occasion of a solar eclipse, Manúri Devala under the orders of Daḷaváyi (commander-in-chief) Devarájaya Vadayulaváru (??) granted the following charity for the religious merit of Śrīmad Rájádhi Rája, Rájaparamésvara, Śrī Vira Pratápa Déva Ráya Maharáya.

During Konda Śrī Narasimhadéva's great festival which falls on Punnama (the 15th day of the bright half) in spring, while the 18 sects of people of all the countries and all the devotees (bhaktas) of the 56 countries are serving the deity, we have remitted the taxes on articles of merchandize carried for sale on the road leading to (Tirupati) this holy place during the 7 days from the 10th day of the bright half of Phālguna to the end of

1st day of that dark fortnight and the tax on marriages on carts, slaves, horses, bullocks, cows, buffaloes, and other live stock, on all kinds of grain, oils, women's cloths and other beautiful articles, also the tax due to temples, watcher's fees, (the meaning not very clear) palace (or government) tax, and granted the privilege of this exemption, with libation of water, so that it may last as long as the sun and moon exist. Therefore all the officials of the 18 sects of all the countries and all persons who reside in the 56 countries have granted this for performing divine service to Narasimhadéva. Those who do not maintain the charity are like Arabs and will incur the sin of committing the five great sins; they will incur the sin of killing the sacred cow near the Ganges; they will incur the sin of killing their eldest son and eating from his skull (at the burial ground).

[Imprecatory verse in Sanskrit!]

The charity should be maintained.

May it cause great happiness!

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ శకవషణ్ము
2. లు ౧౩౬౫ అనునెంటి రుదోద్ధారి స
3. ంవత్సర పాల్గుణ శు ౧౦ శ్రీమద్రాజా
4. ధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప
5. దేవరాయ మహారాయులుకుం బు
6. జ్యముగాను సూర్యగ్రహణ పు
7. జ్యకాలమునందును దళవాయి దేవరా
8. జయ వడయుల వరస్యానతిం మనూరి దే
9. వలలుగ సేసిన దమ్ముము (.) కొండ శ్రీ న
10. రసిష్ఠాదేవుని వసంత పున్నమ తిరు
11. నాళ్ల మహాత్మ్యవం అఖిలదేశాల పదినె
12. వైదికుంది శ్రీవష్టాపులున్ను యెంతైత

13. రు దేశాల చాలుమూల సమస్తభక్తులు
14. న్ను వేంచేసి కొలువంగాను తిరుపతి
15. మార్గహాను అంమికొని సరకులకు
16. పాల్గొని శు ౧౦ మొదలు ఆ బ ౧ తుద
17. గాను ది ౭ లోనున్న పెండ్లికి రూకలూను
18. న్ను బండి బానిసలు గుఱాలు యెద్ద
19. లుం బనులు యెనుపశులు మొద
20. లయిన జీవధనాలున్న నానాధాన్యా
21. లున్న రసవగాలు చీర సరకులు
22. మొదలయినటువంటి రమ్యమయి
23. న సరకులకున్న సుంఖపుతలారి
24. దేవలం తీరువ లేక సుంఖకమతలా
25. రికట్నం నగరికట్నం నుచితముగాను
26. మాని ధారాపూర్వముసేసి ఆ వం
27. ద్రాగ్ స్థాయిగాను సర్వమాన్యం సే
28. సిరిగాన అఖిల దేశాల పదినెదిమి
29. ంది శ్రీ వ్యవస్థావులున్న యంబై ఆరు దె
30. శాల చాలుమూల సమస్త పెకం
31. దృన్న శ్రీ నరసింహదేవుని తిరుప
32. డి కొర్తిమి యిద్దమము యిచ్చినది
33. యిది యీ ధమము యిదిపాలిం
34. ప్పక యవ్వరు తప్పినాను ఆరబ్బు
35. నటువంటివారు వంచమాది మహా
36. పాతకాలు సేసిన పాపానం బోవువా
37. రు గంగకఱత గంగగోవుం జంపి
38. న పాపానం బోవువారు పెద్దకొడు
39. కుం జంపి కాపాలాన కాటిక కుడ్డి
40. న పాపానం బోవువారు ||
41. స్వదత్తా ద్విగుణంబ్రణ్యం పర

42. దత్తాను పాలనం పరిదత్తా ప
43. హరేణ స్వదత్తం నిష్కలం భ
44. వేతు || అన్నార్జునాన యీదమన్
45. ము పాలించెడి మంగళమహా
46. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

ONGOLE (133).

[Tangatūru. Telugu. In a street to the east—a fragment.]

TRANSLATION.

. . . . should be maintained. (Whoever obstructs) this will be regarded as having killed a tawny cow on the banks of the Ganges, and as having eaten from the skull of his eldest son.

1.
2. ను
3. చెల్లంగల దీనికి కి .
4. గంగకరుతు కపిలపా . .
5. వారు పెద్దకొడుగు . . .
6. దీనినయ . . .
7. నాగరా మ
8. నులా వాని శు
9. సంగాని . . ఖ ౫
10. మ సంగయ గోల.

ONGOLE (134).

[Tangatūru. Telugu. Threshold of Keśavaswāmi temple. Illegible.]

ONGOLE (135).

[Trovagunṭa. Telugu. On a stone in the Śiva temple.]

TRANSLATION.

Śrīman Mahāmandalésvara Bayyanadéva Mahārāja and China Bayyanadéva Māhārāja gave 1,000 *kunṭas* of land to the illustrious Mahādéva of the temple (mūlasthāna) of Tógunṭa—10 *kunṭas* to Kannésvara Mahādéva, 10 to Śrī Mahādéva of Yerragudipādu, 10 to Vettipali (?) Gaṇejupeṣvara (?) Śrī Mahādéva, 5 to Vírésvara Śrī Mahādéva of Paḍúru and 10 to Śrī Konḍúrudéva.

NOTE.—The inscription consists of 19 lines, of which the last 12 are engraved on the right of the first 7. The village Trovagunṭa appears as Tógunṭa in this inscription. We cannot identify the rulers mentioned.

1. శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర
2. బయ్యనదేవ మహారాజులు
3. చిన బయ్యనదేవ మహారాజు
4. లుతో గుంట మూలస్థాన శ్రీమన్మ
5. హా దేవరకుం వెటిన శ్రీత్రం
6. కు ౧౦౦౦ కన్నేశ్వర శ్రీమన
7. మహాదేవరకు నం పది
8. ఎఱ్ఱగుడి
9. పాటి శ్రీ మహా
10. దేవరకున ౧౦ ప
11. ది వెట్టి పలిగనె
12. జాపేశ్వర శ్రీమ
13. హా దేవరకు న ౧౦
14. పది పడూరి విరేశ్వర

15. శ్రీ మహాదేవర
16. కు స గ్రం కొండా
17. రి దేవరకు
18. స గం పది
19. ఇచ్చెను.

ONGOLE (136). (A.D. 1300-01?)

[Trovaguntā. Telugu. On stone in temple of
Chinnakésava.]

TRANSLATION.

Hail! Tóguntā Nárāyanappa of the *gōtra* of Gautama caused to be constructed a temple, and mandapams to Chennakésavasvāmi in the month of Chaitra in the year Śārvari corresponding to the Śrī Śaka year 1224 and caused the image to be set up. He gave land to the temple. He (also) established worship with lamps.

NOTE.—The year Śārvari corresponds to S.S. 1223 current.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషం
2. ఋతు ౧౨౨౪ నెంటి
3. శార్వరి సంవత్సర
4. చైత్రమాసంవరకు
5. శాతమ గోత్రోద్భవు
6. లైన తోగుంట నా
7. రాయణప్ప శ్రీచెం
8. న్నకేశవస్వామికి ఆ
9. బయ మంటపాచు
10. లు కట్టిచి ప్రతిష్ఠ చె

11. యింది ఆలయా
12. నకు క్షేత్రం ఇచ్చెను
13. దీపారాధనను
14. నిన్ను-ఇం చెను.

ONGOLE (137). (A.D. 1778-79.)

[Trovagunṭa. Telugu. On a stone in the Kódanda Rámaswámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! As the temple which was formerly constructed by Tóvaguṇṭa Sítarámuḍu got out of repair, Rámanna son of Tóvaguṇṭa Venkaṭappa, rebuilt the temple and consecrated Śrī Ráma (the idol) in it on the 15th day of the bright fortnight of Jyeshṭha of Viḷambi year corresponding to 1700 of the victorious Śáliváhana Śáka era. Those who did this belong to the *gótra* of Gautama and are *mirásidars* of the village.

1. స్వక్ష్మిశ్రీ విజయ
2. శాలివాహన శ
3. కవషంజులు
4. ౧౭౦౦ అగు
5. నేటి విశంబీనం
6. వత్సర జెష్ఠ శు
7. ధ ౧౫ లు పూర్వం
8. తోవగుంట సీ
9. తారాముడు ప్ర
10. తిష్ఠచేశిన ఆలయ
11. ంఖిలం అయితే తి

12. ర్ని తోవగుంట కెం
13. కటప్ప కొమారుడు
14. రామన్న అలయం
15. కట్టించి శ్రీరాము
16. లవారిని ప్రతిష్ఠ
17. చెశెను॥ యి ప్రతి
18. ష్ట చెశినవారు
19. శౌతమ గోత్ర
20. లు॥ గ్రామా
21. ను మిరాశి
22. దాలుక

ONGOLE (138). (A.D. 1247-48.)

[Uppugundúru. Telugu. From stone near gate of Gourésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday the 15th of the bright fortnight of Adhika Jyéshta of the year Kílaka in 1170 (Śaka) a gift was made for the religious merit of Śrīmat Gaja (Gaja?) Sáhini Jámulunáyaka consisting of 50 *kuntas* of wet land in rear of the tank constructed by Uppugondúru Prólireddi, to the north of Pinnagaṭṭu, and 50 *kuntas* of dry land. To the deity (were given) 20 *kuntas*. The following are *vrittis* to Brahmans.

(Here follows a list of shares.)

NOTE.—Jámulu Náyaka was probably the commander of the force of elephants to one of the Kákatiya kings. Compare No. 99.

1. ౧౦౭౦
2. కీలక సంవత్సర అధిక శేష్ట

3. శుద్ధ ౧౫ అదివారం శ్రీమతుగ
4. జసాహిణి జాములు నాయకుని
5. కి ధమువుగా ఉప్పుగొండురి
6. ప్రోలిరెడ్డి పిన్నగట్టి ఉత్తరా
7. సం వెట్టించిన చెఱ్ఱ వెనక
8. నిరునేల దేవరకు గు ౫౦ వె
9. విపాలము గు ౫౦ దేవుడికి గు ౨౦

Second side.

10. బ్రాహ్మణ విత్తులు పొంమ్మ
11. ండి పెద్దికి కు ౧౫ కొమ్మనపెద్ది.
12. కి కు ౨౫ నరసింహపెద్దికి కు ౩౫
13. నరసింహవారిక కు ౭౫ రామపెద్ది
14. కి కు ౨౫ అపా అప్పనకు ౨౫ నారా
15. యణమక కు ౨౫ అనంతనికు
16. ౨౫ అకొండయ ౨౫ యరపె
17. ద్ది కు ౨౫ పెరుమాది కు ౫

ONGOLF (139). (A.D. 1218-19?)

[Uppugundúru. Telugu. Near Gourésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! (Vai)tama Setti who is the son of Śrīmat Minda Guddali Chendi Setti, who is possessed of all praiseworthy attributes, who is the worshipper of the illustrious divine lotus feet of Śrī Gourísvaradévara, who is the chief ruler of Nellore *sthala* (in) Pákanádu twenty thousand (?), having constructed the big tank of this Uppugondúrupalli, having put up *achchukattus* (bunds) to the paddy fields all round the village for the religious

merit of his lord Gaṇapatidēva Mahārāja and of his parents and of himself, on Sunday the fifteenth . . . of the bright fortnight of Kārtika under the star Kṛittika, corresponding to the Śaka year 1140 to Gourisvara Mahādēva of Uppugondūru presented 200 *kuntas* of wet land under the Tada tank and 3 *puttis* of dry land. Nellore Minda Guddali Vaitama Seṭṭi did this. Whoever upholds this charity will get merit and those who obstruct this will be regarded as having killed tawny cows near the Ganges and will be infested with worms in hell for sixty thousand years.

NOTE.—The donor's father was apparently governor or headman of Nellore town. He is not mentioned again in this collection.

1. స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తి సహి
2. తంబున శ్రీగౌరీశ్వర దేవర
3. దివ్య శ్రీపాదారాధకులైన పాకనాంటిగి ఇ
4. రువైదీక్ష వేయింటికి నెల్లూరి స్తశమునకు వ్ర
5. బు ముఖ్యుడును శ్రీమతు మిందగుద్దలి చె
6. ండినెట్టి కొడుకు తమనెట్టి ఇయ్య
7. ప్పం గొండురు పలి డొరిపెద్ద చెఱ్ఱు
8. కట్టించి డొరిచుట్టును వరి మడ్లకు
9. అచ్చుకట్టుసేసి తన్నేలిన గణపతిదేవ మ
10. హారాజునకు తమ తల్లితండ్రులకు తనకు పుణ్యం

Second side.

11. గాను శకవరుషంబులు
12. ౧౧౪౦ అగునెంటి కాలిక శు
13. ప వనమియుం గ్రీతికలు నాది
14. వారమునాండు ఉప్పు గొండురి
15. శ్రీ గౌరీశ్వర మహాదేవరకు నెల్లూరి మిందగు

16. డ్దలివై తమసెట్టి తడచెఱ్ఱు సెఱుకట్టనీరు నే
17. లగు ౨౦౦ వెలి పొలముఖ ౩ ఇథమువు
18. ఎవ్వరైనను నడపి పుణ్య నడపెంది
19. దీని త్రిప్పినవారు గంగకఱుత కబిల పా
20. డివిసవారు అర్వది వేలెండ్లు తొంకత్రు
21. మఱు తొలువంగానఱుకొననుండంగలవారు.

ONGOLE (140).

[Valaparla. Telugu. From rock near the Yerragunṭa.]

TRANSLATION.

The tank of Kárempúdi Peddanayamgáru.

1. కా రెంపూండి
2. పెద్దనయంగారి
3. చెఱ్ఱు

ONGOLE. (141). (A.D. 1544-45.)

[Valaparla. Telugu. Stone near Aravapalli
Vírabramham's yard wall.]

TRANSLATION.

Adoration be to the illustrious Rámanúja.

Hail! On Thursday the 12th of the bright fortnight of Ásvíja of the year Kródhi, corresponding to the year 1466 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Śrímád Rájádhirāja Rāja Paraméśvara, Śrī Vira Pratápa, Śrī Vira Sadáśivadéva Maháráyulu, being seated on the jewelled throne at Vijayanagar and ruling the kingdom of the earth, granted the village of Volaparli in

Addanki śīma attached to Kondavidu Durgam as an *agrahāṇa* with libation of water and gift of gold to Kónēti Tiruvengalanāthayyagāru, son of Śrīmad Tāllapāka Tirumalayyan Gāru, who is the founder of the path of the vedas.

[One imprecatory verse.]

May it cause prosperity!

1. శ్రీమతే రామానుజాయనమః!
2. స్వస్తిశ్రీ జయాబృదయ శాలివాహన శకవ
3. వంబులు ౧౪౬౬ అగు నేంటి క్రొధి సంవ్స
4. త్వర ఆశ్వీజ శు ౧౨ గు శ్రీమద్వేదమౌగఁ ప్రత
5. ష్టాచార్యులైన తాళ్లపాక తిరుమలయ్యంగారికు
6. మారుండు కోనేటి తిరువెంగళవాళయ్యంగారికి
7. శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీపరవ్రతా
8. వ శ్రీపీఠ సదాశివదేవ మహారాయలు విజయ న
9. గరమండ్లు రత్నసింహాసనాసీనుండై పృథ్వీ సా
10. మ్రాజ్యము సేయుచున్న కొండవీటి దుర్గానకు
11. ం జెల్లివచ్చె అద్దంకి శీమలోని వొలవలిక అనేగ్రామ
12. ము సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకముగా
13. ను ధారపోశి యిచ్చిన అగ్రహారము! దానపాల న
14. యోర్కధ్యే ధానాచ్చయోనుపాలనాత్ । దానాత్స్వ

గణమ

15. వాప్సీతి పాలనాదమృతం పదం శ్రీ శ్రీ శ్రీం జే
16. యు

ONGOLE (142). (A.D. 1148-49?)

[Valaparla. Telugu and Sanskrit in Telugu character.
In front of Vénugópálaswámi temple.]

TRANSLATION.

Hail ! In the 16th year of the victorious reign of Śrímat Tribhuvana Chakravarti Śrí Kulóttunga Chóda-dévara, corresponding to the Śaka year 1070, on the occasion of Vishama Śankránti, we, Śríman Mahámandalésvara Tribhuvana Malladéva Chóda Maháráyulu, have given with libation of water the (village) Volupara in Kammanándu, which is under our rule, to Śrí Kéśavadévara of Konṭṛidona for oblations, offerings, worship, dancing girls and furniture (?), and for the maintenance of the worshippers, to last as long as the moon, sun and stars endure. Those who, not doing good to this charity, think of injuring it will be regarded as having killed 1,500 cows on the banks of the Ganges and as having killed at Benares.

[Three imprecatory verses.]

1. స్వస్తి శ్రీమత్తే
2. భవన చక్రవర్తి శ్రీ
3. కులార్తుంగ చోడదే
4. వర విజయరాజ్య
5. సంవత్సరములు
6. ౧౬ గు సాహి సకవ
7. రుపంబులు ౧౦౭౦ య
8. గునేజ్ఞీ విమమ సం
9. క్రొత్తి నిమిత్తమున
10. శ్రీమన్నహా మణ్డ

11. లేశ్వర త్రిబునమ
12. ల్లదేవచోడ మహా
13. రాజులు కొంట్రదొన
14. శ్రీ కేశవదేవరకు మా
15. జీవితమున కమ్మనా
16. జ్యోలోని ఒలువఱహ
17. వి బలిలచ్చనలకు సా
18. నులకు మానులకు
19. దేవాశ్రితులకు జీవి
20. తాత్తముగా ధారా
21. పూర్వకముసేసి ఆచ
22. ంద్రాకర్క తారకముగా ని
23. చ్చితిమి యీగృ త్తికి హి
24. తమ తలంచి కాని అహి

Second side.

25. తము దలచిన
26. వారు గంగకఱత
27. వేయినేనూలు గవి
28. లలి వధియించినవా
29. రు వారణాసి వ్రచ్చిన
30. వారు॥ స్వదత్తం వరద
31. త్తం వాయో హరేతి
32. వసుంధర పక్షివర్షణ
33. హస్మాగి విష్టాయాం
34. జాయతే క్రిమి॥ బహు
35. భివసుధా దత్తా బహు
36. భిశ్చను సాలిత యెస్య
37. యెస్య యదా భూమి స్త

38. స్వ తస్య తదాఫలం॥
39. అకరస్యా కరి కరణే గో
40. సహస్ర వధ సితః కరణే
41. ప్రవిత్తి విచ్ఛేద గో కో
42. టి ఫల మశ్నుతే॥

ONGOLE (143). (A.D. 1267-68 ?)

[Valaparla. Telugu. On stone bearing a garuḍa opposite Vénugópála temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the occasion of Arddhodaya, corresponding to the illustrious Śaka year 1189, Śrīman Mahā Maṇḍaléṣvara Kákatiya Rudradéva Mahārāyalu, being given to understand that Śrīmat Kovvidona (?) Tribhuvana Mallaprahāri Kéśava Dévara was in possession of an ancient edict for (the grant of) the village named Volupara in Kammanāḍu, presented it (to him) for the religious merit of Gaṇapa-déva Mahārāja.

[One imprecatory verse.]

1. స్వ స్తిత్రీ శక
2. వరుషంబు
3. లు ౧౧౮౯ అ
4. గునేంటి అష్టో
5. దయ నిమి
6. శ్రీమున శ్రీ
7. మన్నహా మం
8. డలేశ్వర కా
9. కతీయ్య రు

10. ద్రదేవమ
11. హారాజులు
12. శ్రీమదు శా
13. విద్య దాన త్రిభు
14. వన మల్లన
15. హరి కేశవ
16. దేవరకు కం
17. వృన్దాంతిలా

Second side.

18. ని ఒలువకు అనే
19. డి డారు పూవ శా
20. సనమును గల
21. గుట ఎరింగి గణ
22. వద్దేవ మహారా
23. జనకుం బుణ్యము
24. గాను ఇచ్చితి
25. స్వదత్తం వరదత్త వా
26. యా హరేతి వసుం
27. ధరా పశ్చి వరుష స
28. హసాగి విష్ణాయాం
29. జాయతే క్రిమి

ONGOLE (144).

[Vallúru. Telugu. South of Vénugópálaswámi temple. Illegible.]

ONGOLE (145).

[Vallúru. Telugu. Opposite Vénugópalaswámi temple.]

TRANSLATION.

The wet and dry fields given as a *vritti* by Kámaya Boppaṇḍu to the descendants of Mattugáru (?) of Mattugáru

1. కామయ బొప్పండు
2. పెట్టిన బ్రిల్లిరు వెలిమ
3. త్తుగారి మాకమరదికి
4. బిడ్డబిడ్డ తరము కుడు
5. చువారు బ్రోసినవా
6. రు . డమా . మి
7.

ONGOLE (146).

[Vallúru. Telugu. North of Sóméśvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday the fullmoon day of the bright fortnight of Śrávaṇa of the year Vibhava, corresponding to the illustrious Śaka year 1 . . . 0 (gave) to belonging to his chieftdom. Those who fail in this will be regarded as in the river Ganges and as having eaten in the skull of their eldest son

1. స్వస్తిశ్రీ శకవరు
2. మంబులు ౧ . . . ౦ అగు నెంటి
3. విభవ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ పౌర్ణమి
4. మి గురువారాన య . నాయంకుని వా .

5. . . రం . ప్రోరమవా వాకి శ్రీ
6. కైహ నెవరకుమ్రనం నెనిబ్రితి
7. దినా దీనిం చెంత మర
8. మాభవి సావి
9. జ నిచ్చి దీనికిం తప్పినవారు గంగ్గానది
10. ప్పినవారు పెడకొడుకు కపాలానం గుడిచినవారు
11. నెంజు నికి
12. ఇప్పనిం
13. చే
14.
15.
16. . . . శెసినవారు
17. కిని దుటొవి తల

ONGOLE (147).

[Vulichchi. Telugu. On steps of Vénugópálaswámi temple.]

TRANSLATION.

The charitable edict granted by Rudrápaningáru, son of Hindirá Bhúnári Sobhamgáru of Hiragalúru belonging to Srí Paschahadana Gópála on Thursday the 30th of the dark fortnight of Mággha of the year Ísvara If any one obstructs this charity he will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the banks of the Ganges.

1. యీశ్వర సంవత్సర మాఘ
2. బ 30 గు శ్రీవశ్యహద
3. న గోపాళుని హిరగలూ

4. రి హేండిరా భూనారీ శో
5. భంగారి కుమారుండు రుద్రా
6. పనింగారు సెయించ్చి ధర్మశాసనం
7. న్ని వచ్చి మా
8. పాలాన చింగ్గన నానా
9. (దా) న్యాన రాంన్నం బేడ్డిమానిరి
10. యీ పున్యానకు య
11. పెబం పుచ్చుకొన్నాను గం
12. గోవుబ్రాహ్మనిం జంప్పిన పా
13. పానం బోడరు గనక
14.

ONGOLE (148). (A.D. .)

[Vulichi. Sanskrit in Telugu character and
Telugu. East of village.]

A. (*Sanskrit.*)

Hail! the worshipper of the divine and glorious lotus-feet of Śrī Tirupurāntakadēva which are illuminated by the gems of the diadems of all the gods and demons, the abode of the goddess of universal sovereignty obtained by the excellent favour of the glorious king Karikāla Chóḍa, who has the ensigns—the clouds, the umbrella, white wing (vehicle), chāmara, ālavetta (fan) and an ornament containing pearls and other gems, who has the greatness of being heralded by a conch, Iruvettuganḍa (conqueror of twenty), Rāyagandagópāla, the supreme lord of the Nallambhaṭṭu country, the paramour of the prostitutes who are titled chiefs, Singāra hostile army a hero on the battle field, the

destroyer of hostile armies, Mádaya Narasimhaya, who is great in valour, (a lion) destroying the rut on the temples of the elephants which are hostile rulers, a fierce king, the lion to the elephants which are enemies, Áruvattuganda (conqueror of sixty), Ráyagandagópála, Ráyanáyanka víti

B. (*Telugu.*) (A.D. 1416-17 ?)

Hail! On Wednesday the 7th of the bright fortnight of Kártika of the year Durmukhi, corresponding to the Śrī Śaka year 1340, Śrī Rámanangáru granted to Chandréśvara and Soméśvara the field *Bevanachénu* . . . the southern field, and others in all 4 *puttis* and 10 *túms*

NOTE.—B is evidently a separate inscription. There is a difference of a year in the S.S. and cyclic years. In A, for Nallambhaṭṭu, we should perhaps read Noḷamba.

A.

1. स्वरित ¹समस्तसुधासुरमौळिमणिगणरंजितश्री-
2. त्रिपुरांतकदेवदिव्यश्रीपादपद्माराधक श्रीक-
3. रिकालचोडनराधिपवरप्रसादसाधितसकल-
4. साम्राज्यलक्ष्मीनिवास ²लाच्छनमेघ[[]]डंब्ब-
5. रयातपत्र ³धवलपत्रचामरयालवट्टसमौ-
6. क्तिकमणिगणालंकार ⁴येकशंकादिमहाम-
7. हिमान्वित यिरुवत्तुगंडु रायगंडुगोपाल न-
8. छंब्बहुतलाधिराय राहुत्तवेस्या ⁵भुजं-

¹ Read 'सुरासुर', instead of सुधासुर.

² Read लोच्छन°.

³ Read धवलछत्त.

⁴ Read एकशंखा°

⁵ Read 'वस्या' instead of वेस्या.

9. గ పింగార . . . పరవల . . సమరతల[వీ]-
 10. ర పరదత్తవిభాఠ మాదయనరసింహ సాహసోత్త
 11. గ ¹వీరినాయకకుంబికుంబస్థల²మదవిదారానిహ
 12. భంజనపార్తవ³ తోడరగజకెసరి యరువెత్తుగండ్ల రా-
 13. యగండ్లగోపాల రాయనాయకవీటి . . పా-
 14. చాల

B.

14. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబుల⁴వెయిన్ని తొంమనూ
 15. ంట నలుపయగు నేంటి . . . దుమ్ముఁజీ సంవ
 త్సర కాత్తిక శు
 16. 2 బు సిరోమనంగారు చాందేన్నర సోమేన్నర దేవ
 17. రకు సి . . . చుండ్డి పూజము వి
 [చా]రించి బె
 18. [వ] నసేను . దక్షణపుపేను మోదలుగనం నాలుగు
 పుట్టలు
 19. ను పండ్లము నేనున్నిస్త్రీమి బీడుగాసి ను . . .
 20. . . . పిన దోశాన బోవండ్లు
 [||*]

¹ The anusvāra stands at the beginning of the next line.

² Read 'కుంబికుంబస్థల'.

³ Read 'పార్థివ' instead of పార్తవ

⁴ Apparently నెయిత్తోం మున్నంటనలుపై is meant.

ONGOLE (149). (A.D. 1310-11.)

[Yendlúru. Telugu. Opposite Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On in the month of Mágha of the year Sádharma, corresponding to the illustrious Śaka year 1232, on the holy occasion of a lunar eclipse, for the religious merit of Śríman Mahámandalésvara Śrí Vira Pratápa Rudradéva Mahárájulu formerly to Mallináthadévara to Mahadéva.

100.

100 *kuntas* in Mangamúru.100 *kuntas* in Gónugunṭa.100 *kuntas* in Kákutúru.100 *kuntas* in Búdaváda.50 *kuntas* in Pulikonda.100 *kuntas* in Chanimpádu.100 *kuntas* in Maindanipádu.100 *kuntas* in——múṇḍi.100 *kuntas* in Manchikalapádu.

*

*

*

*

1. స్వస్తిశ్రీ జాతక

2. శకవరుషంబులు ౧౨౩౨ అగు నేంటి నా

3. ధారణ సంవత్సర మాఘమా సోమగ్ర

4. హరి పుణ్యకాలమందు శ్రీమన్నహా మండలేశ్వర

5. శ్రీవీరవ్రతాప రుద్రదేవ మహారాజులు— పుణ్యంగాను

6. మల్లినాథ దేవరకు పూర్వము

7. సమంగాను

8. మహాదేవరకు

9. య

10. వారుకూం

Second side.

1. రకు ౧౦౦ మంగ మూరకు ౧౦౦ గోనుగుంటను
2. కు ౧౦౦ కాకుటూరకు ౧౦౦ బూదవాడకు ౧౦౦
3. పులికొండకు ౫౦ చనిం
4. పాడుకు ౧౦౦ మైందనిపాడి కు ౧౦౦
5. మూండికు ౧౦౦ మంచి కలపాడుకు ౧౦౦
6.
7.

ONGOLE (150). (A.D. 1256-57 ?)

✓ [Yendlúru. Telugu. From 3 sides of a stone in enclosure of Mádhavaswámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! Śríman Mahámandaléśvara Chakranáráyaṇa Śrí Sárangapánidévarāja who is possessed of all praise-worthy attributes, who is skilful as Révanta in subduing unruly horses, who is Kṛittánta (Yama) to the enemy's army; who is a fortress of adamant to those who seek refuge; who is praised by his feudatories; who is the protector of life; for the increase of his life, health, and wealth, for the increase of his possessions and *váhanams* (vehicles), for the prosperity of his kingdom, for the increase of wealth and gold; while Śríman Mahá Mandaléśvara Kákatiya Gaṇapatidéva Mahárāja was ruling the earth and holding pleasant intercourse (with his feudatories); (Hail!) on Wednesday the 5th of the bright fortnight of Vaiśákha of the year Nala, corresponding to 1174 of the Śrí Śaka era, in order that his

(Govinda Náyakulu's) father Mádhavadévarája might obtain Vaikunṭa (heaven); his (*i.e.*, Sárangapáni's) servant (Hail!) Śrīman Mahápradháni (prime minister) Govinda Náyakulu founded this endowment. The charity given to Śrī Mádhava Perumál for providing all enjoyments, consisting of daily offering, lighting and all other pleasures!

We have given Ēṇḍalúru, 12,500 *kuntus* (in extent), as a sarvamánya.

On the east Pernamiṭṭa.

On the south Nútulapáṇḍu.

On the west Mayandanapáḍu.

On the north Yaḍlúru.

In this way they have given it as a sarvamányam to Śrī Mádhava Perumál.

The enjoyers of this *vritti* are Chennaya Nambigáru, son of Mádhava Nambigáru, and his sons and grandsous as long as the sun and moon last.

[Two imprecatory verses and afterwards comes a list of shares in the grant.]

NOTE.—The year "Nala" corresponds with S.S. 1179 current.

1. స్వస్తి సమస్త ద్రవ్యస్తి
2. సహితం శ్రీమంత్త
3. హా మండ్లలేశ్వర ల
4. తి విషమ హయా
5. రూఢ ప్రాడలేఖారే
6. వంత్త పరబళ క్రితా
7. ంస్తి శరణాగత వజ్రవ
8. ంజర మండభీకర వందోలి
9. జివరక్ష చక్రనారాయణ
10. శ్రీ సారంగధరాణి దేవరాజ

11. లు తమకు ఆయురారో
12. వైశ్వయ్యాభివ్రద్ధియు
13. వస్తు వావాన సంచిద్వియు రా
14. జ్యాభివ్రద్ధియు ధనకనక సమి
15. ధ్వియుంగాను శ్రీమంత
16. హమ-డ్డలేశ్వర కాకతి
17. య్య గణపతి దేవమహారా
18. జులు సుఖసతక-థా వినో
19. దంబను బ్రహ్మరాజ్యము
20. సేయుచుండుంగాను స్వస్తి
21. శ్రీ శక వరుష-బులు గి
22. ౨౪ అగునేంటి నల సంవ
23. త్వర వైశాఖ శు ౫ బు తమ
24. తండ్రి మాధవ దేవ రాజునకు
25. శ్రీ వైకుంఠాలోక ప్రాప్త్య
26. త్నమై పెట్టి నిజబ్రత్య
27. త్రై (న?) । స్వస్తి శ్రీమత్తుహా
28. ప్రదాని గోవింద నాయ

Second side.

29. ంకులు నిల్విన ప్రతిష్ఠ । శ్రీ
30. మాధవ పెరుమాళ్లకు
31. ను అంగరంగ బోగవైవేళ్య
32. దీవ ముఖ్యమయిన సర్వ
33. వస్తు భోగమునకు ఇ
34. చ్చిన దండ్ము-పు । ఏండ
35. లూరు సర్వ బోగ సాంమ్య
36. తగాను ఇచ్చిరి కుంట
37. లు ౧౨౫౦౦ । పూర్వతః పె

38. రన మిట్ట దక్షిణతః నూం
39. తులపాడు పశ్చమతః
40. ముందనపాడు ఉత్తర
41. తాయద్దురు ఇట్లు సహ
42. మాన్యముగాను శ్రీమా
43. దవ పెరుమాళ్లకు ఇ
44. చ్చిరి యీ విత్తి కొడయలుమా
45. దవనంబింగారి కొడుకు చె
46. ంన్న యనంబింగారు విరిపు
47. త పాపుత్రులకు ఆవం
48. ద్రాకము । స్వదత్తం వరద
49. త్తం వాయోహారేతి వసు
50. ందరా ప్తిష్ఠిష్వరుష స
51. హస్తాగి విష్టాయాం జా
52. తే క్రిమి । స్వదత్త ద్విగుణం
53. పుణ్యం వరదత్తాను పా
54. లనం వరత్తా వహరం
55. చ్చ స్వదత్తేందనిష్పలం భ
56. వేతు ॥ మల్లినాథ దేవర
57. కు ౧౫౦ గొవింద పెరుమాళ్ల
58. కు ౧౦౦ అవనం కకు
59. ౧౦౦ దేవత కు ౩౦ విరులకు
60. ౨౫ కోనిట్ల ఘండవనం కు
61. కు ౨౫.

Third side.

1. గోవింద నాయని కు ౮౦౦
2. బహరాజుకు ౩౦౦ మురి పె

3. ద్వి కు ౧౨౦ అని పెద్ది కు ౧౨౦
4. పెరుమాండ్రాజు కు ౧౦౦
5. చమిరాజు కు ౧౦౦
6. కు చెకు ౨౫ వదుమనాబికు
7. ౨౫ చండయ కు ౧౦౦ నరన
8. భట్టుకు ౧౦౦ తిరురారి దే
9. వని కు ౨౦౦ మయిలారు
10. భట్టు కు ౧౦౦ వల్ల భయ
11. దేవన కు ౧౦౦ మయిదే
12. వన కు ౧౦౦ లకు భాయికు
13. ౧౦౦ నరన దేవన కు ౧౦౦
14. తిడువబాయికు ౧౦౦ గడ
15. యాకు ౫౦ బొందు దేవభ
16. ట్టుకు ౧౦౦ పొలిమెరకు
17. ౧౦౦ మరెమంచి ౭౦
18. అత్తిరాజు కు ౫౦ . . .
19. బట్టనప్పన కు ౭౦ మం
20. చ కు ౨౦ కూచిరాజకు ౨౦
21. శ్రీ దామ అప్పనకు ౨౦౦ శ్రీ
22. బయిత్తెడికు ౧౦౦౦ శ్రీ
23. పొలప్పన కు ౫౦

ONGOLE (151). (A.D. 1248-49 ?)

[Yendlúru. Telugu. From three sides of stone near
Mádhavaswámi temple.]

A.

TRANSLATION.

Hail ! Prosperity !

During the year 1170 of the illustrious Śaka era, on the occasion of Uttaráyana Sankránti, Hail ! Śríman Mahámandalésvara Chakra Náráyana Singaḷadéva Mahárájulu's minister Hail ! who is resplendent in the post of Mahámátya (prime minister) to which he has been appointed for ruling the whole kingdom, who is great in honor, who is endowed with the triad of royal attributes, namely, lordship, counsel and courage, who is the conqueror of the seven external enemies, who is the possessor of wealth, who is the commander-in-chief of the whole army and who is well skilled in managing the affairs of the king, has given to Śrímallináthadéva of Ongole for worship, enjoyment, and daily offering,

Second side.

three hundred *kuntas* of dry land on the west of the village. The trustees for this are Kondapareḍḍi, Mallireḍḍi, Pápa Próreḍḍi, Nárapareḍḍi, Kátavareḍḍi, and Sómireḍḍi. The temple servant for this is Víraya Pandit, son of Sakalésvara Pandit.

(Those who obstruct this charity) will be considered to drink from the skull of their eldest son.

[Usual imprecatory verse.]

B.

Náganabóyundu, son of Dévanabóya, ordered to grant to the deity Mallinátha of ewes and cows (supply) one half *munta* (తప్పకు) of ghee for the lighting of a lamp for the religious merit of Jagadéva Maháráj (This is apparently a separate inscription.)

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు
2. ౧౧౭౦ నెంటి యుత్తరాయణ
3. సంత్రాంతి నిమిత్తమున స్వస్తిశ్రీ
4. మత్తుహా మండలేశ్వర చక్రనారాయ
5. ణ సింగళదేవ మహారాజుల ప్రధాని
6. స్వస్తి సమస్త రాజ్యభరణ నిరూపి
7. త మహామాత్య పదవి రాజమాన
8. మాహాన్నత ప్రభుమంత్రోత్సాహ శక్తి
9. త్రయగుణ సంపన్నులును బాహా
10. సప్తారిని యోగాధి పతియు
11. ను సకల లక్ష్మీమి పతియును స
12. మస్త సేనాధిపతియునుం బ
13. తి కాయ్య= దురంధరుండును

Second side.

14. ను ఒంగోలని
15. శ్రీ మల్లినాథ
16. దేవరకు అవ
17. నాభోగ నిత్య నివే
18. ద్యముల కిచ్చిన వెలి
19. పాఠము ఊరిప
20. శ్చిమ భాగమున
21. గుంటలు ౩౦౦ డీనికి
22. నరసానము కొండపరె

23. డి మల్లిరెడ్డిని పావనశ్రీ
24. డి నారపరెడ్డిని కాటవ
25. రెడ్డిని సోమిరెడ్డిని దీనికి
26. స్థానికులు సకలేశ్వర పండి
27. తులు కొడుకు పీరయపండి
28. తులు

Third side.

29. పెద్దకొడుకు కపాళము .
30. సం గుడిచిన వారు
31. స్వదత్తం వరదత్తం వా
32. యోహరేతి వసుంధర
33. పట్టివ్వరుష సహస్రాణి
34. ం విష్ణాయాం జాయతే క్రి
35. మి । శ్రీ జైగదేవ మహా
36. రాజులకు దమ్ములు గానుదె
37. వన బోయిని కొడుకు
38. నాగన బోయుండు తన నా
39. గొట్టెంగదుపు (మల్లిసకుని
40. దేవరకు దీపా ం
41. తవ్వండు నెధచెయి)
42. వాండ్పునదిపెప

PODILI (1).

[Budamanaráyalapádu. Telugu. Near Gangamma temple. This inscription—deciphered by Mr. V. Venkayya—is written from the bottom upwards; a rare occurrence. The translation is more or less conjectural.]

TRANSLATION.

Hail! In the 12th year of the prosperous and victorious reign of the glorious Vishṇuvardhana Mahārāja,
 granted in the northern part of Bállam Bhaṇtárala which is in the domain of . . . Vella-kivádu his father-in-law, a field requiring four *puttis* of seed, in the northern quarter. (He) gave to Ishṭa Sómu
 Whoever obstructs this field of Sómu will incur (the sin of) Whoever protects this will

*

*

*

*

1. స్వస్తి శ్రీ [విష్ణువ] ర్ధన మహారా-
2. [జ *] [ల] కు ప్రవర్ధమాన విజయరా-
3. [జ్య *] [సం] వత్సరంబు [భు] ద్వాదశవ [షం] బున
4. . దు . ప్రి [ధి *] విరాజ్యంబు . యవారిమామ
5. . . య్యవేశ్యకివాడి పభువు
6. బాల్లమ్ భంటారశ [ఉ] త్తరంబున దేశమునా-
7. లుగవుట్టు అట్లవటు సే . చ్చి [రి] వ్త సోము
8. కు ఇచ్చిరి దీనికి ప్రతిరవలు వచ్చువారు
9. [ఈ]సో[మి] కేనుకు పా విదుట
10. [వా] రగభ [1] దీని గాచినవారు . రట్టాన . . .

11. [ర] . . . లరు . . . క ఇ [చ్చిన] వారు . . .
 12. వంబురాగ . . . నడచినవారు కోరిమా [స్థ] . . .
 13. . బడితిమ లిము . . .
 14. . ట్టుకొ . . . బున . అనితచివా-
 15. . . ను | శ్రీ

PODILI (2).

[Buḍamanarāyalapāḍu. Telugu. Near Gangamma temple. In old character.]

TRANSLATION.

Hail! In the first year of the reign of the prosperous and victorious Vishṇuvardhana Mahārāja, Śivāpparājul made a grant to Ubilīṣvara Bhaṭṭār. May the kingdom of the Gangas¹ resemble Paradise(?)

* * *

Second side.

. . . . is the deed of gift.

This should be continued as long as the sun and moon endure. The grant made by Maṇḍavi Kamma, born in (the kingdom of) Chōla, to Ubilīṣvara Bhaṭṭāraka. The gift made by Śivāpparāju should be continued as long as the sun and moon endure.

Third side.

A well and a temple in Śrī Niṭṭasōmuḷa erected by Śrī Komorapōlu Konḍayya, best of Kings(?) A temple built

¹ Or 'the dominion of the goddess Ganga.'

by Vallúri Áṭarla Mārāyā. The Reddis (నరసలు) being pleased gave land.

Whoever obstructs this grant will incur guilt.

NOTE.—Who this king was is not known.

Fourth side.

Whoever injures this (grant) will incur the sin of destroying 1,000 temples, 1,000 tanks, 1,000 cows, five Brahmans (?) and five maidens in Benares.

1. స్వప్తిశ్రీ విష్ణు-
2. వద్దన మహారా-
3. జి లోకు ప్రవ-
4. ధ్ధ=మాన విజ ?
5. రాజు ప్రథమరాజ్యం
6. బున శివాప్పరా-
7. జిత్ ఉబిలీ
8. శ్చర భటారథా-
9. కు ఇచ్చిన దత్తి
10. గంగరాజ్యం బునాక
11. ఉద్యోగం విజయోద

Mutilated at the bottom.

Second side.

Lines 1 to 5 are much damaged.

6. ఇచ్చిన పన్నాస
7. చంద్రానిత్రకాలం
8. బు చరిగిస్తువారు [||*]
9. మణ్డ[వి]దోళ[జక]
10. ము ఉబిలీశ్వర
11. భట్టారక పన్నాస

12. శివాష్టగాజు ఇచ్చి-
13. [న] దత్తి చంద్రాయ-
14. శ్రీకాలంబు చరి .
15. సిన్ధువారు .

Third side.

1. శ్రీనిట్ట
2. సోముళ
3. . వసిన
4. వావియు
5. దేగులంబును
6. శ్రీ కొమ్మెరపా
7. లు కొణ్డయ్య
8. ఘనరాచ[మ]
9. ణి లిఖితస్య
10. వల్లురి ఆట
11. జ్ఞ మారయ్య
12. పణికొసి-
13. న గుడియు
14. గొరవల్లెచ్చి
15. చే నిచ్చిరి వ-
16. [కట]బు వచ్చిన
17. ఇ పన్నాస [వి]
18. [ప్ర ?] అయ్యెద [|| *]

Fourth side.

1. దీనికి ఆ
2. హితన్వి[పి]
3. న్నిన వాణ్ణు
4. భారణాసి [ని]

5. వెయ గుళ్ళు
6. వెయ చెరువు
7. ఘ వెయ గవి
8. లాఘ వేపురు
9. పాటను వేపు
10. కన్నవళనుము
11. టిచ్చిన [వి]
12. [వ్య?] అయ్య [దు] [|| *].

NOTE.—The transcript into modern character was supplied by Mr. V. Venkayya.

PODILI (3).

[Budamanaráyalapádu. Telugu. Near Gangamma temple. A small inscription on a stone close to No. (2), unintelligible.]

PODILI (4). (A.D. 1514–15.)

[Chilamakúru. Telugu. To south of village.]

TRANSLATION.

Prosperity ! Hail ! On Thursday, the 30th of the dark fortnight of Srávana of the year Bháva, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Saka year 1437, on the holy occasion of a solar eclipse, for the religious merit of Śríman Mahárájádhirája, Rájáparamésvara, Śrí Víra Pratápa Kṛishṇadéva Maháráya, the lord of Śríkarnáṭa Vijayanagar, Ráyasam Konda Marusayyangáru granted this edict to Bhímésvara Mahádéva and Kailásanátha Mahádéva of Podela. We formerly granted the village of Chilumakúru situated in

the east in Podila śīma, on the western bank of the Musi, which was formerly in the enjoyment of these two deities, as a rent-free *Indm* to these two deities for providing all means of enjoyment to them, in the proportion of four shares to Bhīmésvara and two shares to Kailásnátha. Those who render help to this charity will acquire the merit accruing from the sixteen great gifts beginning with *Tula purusha*.

Whoever violates this charity will incur the sin of killing a cow and a Brahman near the Ganges. Śrī.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షం
2. బులు ౧౪౩౭ | అగు నేటి భావసంవత్సర శ్రావణ
3. బహుళ ౩౦ గు | అందు సూర్యగ్రహణ పుణ్యకా
4. లమండు శ్రీమత్ మహారాజాధి రాజ రాజవర
5. మేశ్వర శ్రీ కన్నాటవిజయ నగరాధీశ్వర శ్రీవీరప్ర
6. తాప శ్రీకృష్ణ దేవ మహారాయలకు పుణ్యగాను రాయసం

కొండ

7. మన్మథ్యంగారు పొడల భీమేశ్వరమహాదేవునికిన్ని కై
8. లాసచిత మహాదేవునికిన్ని ఇచ్చిన ధన్యుశాసనము
9. పూర్వాన దేవల్లకు ఇద్దరికిన్ని చెల్లేటిగ్రామ పాదిలశీమ
10. లోని తూర్పు ముశికివడమటిగడ్డ చిలుమకూరి
11. గ్రామంము సర్వాక్రాంత్యముగాను దేవల్లకు యి
12. ద్దరికిన్ని అంగరంగవైభవాలకున్న భీమేశ్వరదే
13. వునికిన్ని ౪౫ నాలుగుపాళ్లున్న అరాన్న కైలాసనాథవికి
14. ౨౫ రెండుపాళ్లున్న అరాను నడచితిమిగాను పూ
15. ర్వ సాగించి ఇష్టిమి యాధర్మ్యనకున హాయులై
16. నడచినవాల్లకు తులాపుష్కం మోదలైన మోడశమహాదా
17. నాలున్న చేసిన పుణ్యంకలుగును | ఇధర్మ్యనకు యవ్వరు

తప్పిన

18. డచిరి గంగక త్తగోపు బ్రహ్మనిత్యంపిన పాపానపాదురుశ్రీ

PODILI (5). (A.D. 1518-19.)

[Chilamakúru. Telugu. On the same

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright of Mágha of the year Bahudhán̄ya, corresponding illustrious, victorious and prosperous Śāli year 1440, the temple trustees (Samsth Kailásanátha and Bhíma granted one *kuc* land on the boundary and 10 *kuntas* of we *sarvamán̄ya* to Médaramet̄ta Singirináyadu, over the boundary line of Chilamakúru boundary dispute). They have granted (that they may be enjoyed by the sons, and the grantee) as long as the sun and the moon. Therefore he should enjoy it.

1. స్వస్తిశ్రీ జయభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవషం
3. బులు ౧౪౪౦ అగు నేంటిబహు
4. ధాన్య సంవత్సర మాఘ శు ౧౫ గురు
5. వారాల్ల చిలమకూరిసందు పా
6. లిమేరనడచిన మేదరమిట్ట శింగి
7. రినాభినికి కైలాసనాంధండు భీ
8. మనిగంసంస్థానికులు ఇచ్చిన వెలిచే
9. ను పాలమేరనుకుచ్చిలచేనున్న ప
10. రి మడి గు ౧౦ పది గుంటలున్న సర్వ
11. మాన్యంగానిచ్చిరి కాన పుత్రపపుత్రపా
12. రంపర్యం ఆచంద్రాకర్ణమై ఇచ్చిరి నను
13. భవించి బ్రదుకువారు॥

PODILI (6). (A.D. 1312-13.)

[Chimata. Telugu. Opposite Bhímēśvara temple.
In great part illegible.]

TRANSLATION.

Hail ! On the day of Sankránti, on Tuesday the 13th of the dark fortnight of Pushya of the year Paridhávi, corresponding to 1234 (also in letters) of the illustrious Śaka era Nāyaningáru issued this charitable edict, pouring water in the presence of Bhímanáthadéva, for the enjoyments of the temple of Bhímanáthadéva of Chimata and for the services in connection with *bhōga*, to last in perpetuity as long as the sun and moon endure, for the religious merit of Śrímat Ahivi Moḷayanáyanikulu the Superintendent of the palace of (Hail !) Śríman Mahá-mandalésvara Kákatiya Pratápa Rudradéva Mahárāja the sons, karanams and *kāpus* granted 12

NOTE.—This is Pratápa Rudradéva II. The palace official is not mentioned elsewhere in this collection.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు వెళిన్ని ఇమ్మా
2. ంటముప్పైతొమ్మిది ౧౨౩౪ అగు నేంటి పరీధావిసం
3. వ్యత్రర పుష్య బ ౧౩ మంగళవారాన సంక్రాంతినాండు
4. స్వస్తిశ్రీమత్తహా మండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతా
5. పరుద్రదేవ మాహారాజుల శరణినాయంకులు శ్రీ
6. మతు అహివి మోళయనాయంకులకుం బుణ్యముగా
7. న చిముట భీమనాథదేవర శుడిభోగానకు భోగపను(లకు)
8. గాను యల్లకాలమున్న సురియ చంద్రులు గలంతకాల

మూ

9. ను పుండునట్టుగాను భీమనాథదేవరసన్నిధిని ధారవోసిన

వారు

10. నాయనింగారి దాసినాథనింగారు ఇచ్చివుండిన
ధర్మం
11. వకొడుకులూను కరణాలూను కాంపులూను
12. ను ఇచ్చిన వస్తున్నీలు చిమట దన
- పినన
13. మంకాచిండ్తలువ . . . రుతు
- వితివా
14. ఇరుసన్నంనూర
15. నాబాం
16. . . శానం పూ ఆర
17. . . లవ క అలకూ కు
18. . . . పూ . . . మర పెర
19. కక న
20. వారి స్వక్ష్మి
21. లవాప . . . కజీని
22. వాతు . . . వార . . . ప
23. .
24. .
25. కు నబ్రిత్తి ఖ 2 న 10 బోగబ్రిత్తి ఖ 2
. బ్రిత్తి
26. నియ దాసినాండ పెద్దిబ్రిత్తిన రుద్రదేవరకు
. ను స్రా
27. జు భోగానుకు బ్రాహ్మణబ్రిత్తి దేవరకుఇచ్చినవి
. మడ్డిండు
28. . . వే . . . వబ్రిత్తి ఖ 10 డుపుట్ల . . . బ్రిత్తిని . . .
- విగవను . . . నవాస్సవ 3
29. శ్రీ వారిపుణ్యానపోదురు పెట్టనివారికి పరియ్యనివారు
ఘువ్వలు
30. శ్రీ శ్రీ శ్రీ

PODILI (7). (A.D. 1260-61 ?)

[Dondaléru. Telugu. East of Mádiga hamlet.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 15th of the dark fortnight of Bhádrapada of the year Raudri, corresponding to . . .
 . . . of the illustrious, victorious, and prosperous Śaka era, in the reign of Śríman Mahámandaléśvara Kákati Ganapatidéva Mahárāja, in the reign of Śríman Mahámandaléśvara Bhímarāja Peddanu (Siddana?) déva Mahárāja, descendant of the lineage of Śríman Mahámandaléśvara Vimaláditya, who (Bhímarāja) is Chálukya Nárāyaṇa and who is versed in polity, in Kammanádu the illustrious, who is the abode of all kinds of prosperity, who is the supporter of his relations, who is devoted to doing good to others, Gouríśvara Dévundu, Chennagúri . . . svarundu . . . presented as charity for the religious merit of Siddhiráya . . . for perpetual lamp . . . Therefore . . . (to last as long as the sun and moon (endure) . . .

NOTE.—For date compare Podili (No. 10).

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ
2. . . అనుసేంటి రౌద్ర సంవత్సర భాద్రపద బి ౧౫
3. లు గురువారము నాండు
4. శ్రీమను మహామండలేశ్వర కాకతి గ
5. నివతి దేవమహారాజు రాజ్యంబున
6. శ్రీమనుమహా మండలేశ్వర చాళుక్య నా
7. రాయణ సీతిపారణ విమలాదిత్య వంసావతా
8. ర శ్రీమనుమహా మండలేశ్వర బీమరాజు పెద్ద
9. ను దేవమహారాజు రాజ్యంబున సిద్ది

10. రాయనికిం బుణ్యంబుగ్గాను
11. కంమనాంటిలోని శ్రీమతు
12. సకలలక్ష్మి నివాసుండు బం
13. ధుజనాశ్రీతుండును బ
14. రహితాబరనుం(శ్చ)గాత్ర
15.
16.
17. సంబర శారిస్వర
18. దేవుండును చెంన్నగూరి .
19. . . . స్వరుండునుం లనేటి .
20. . . . న వెట్టించి మెటి
21. ధమ్మపుగా
22. . . . టి చె. . . అఖండదీపానకు .
23. గనకస
24. మారమకు
25. . . చంద్రా
26.
27.

PODILI (8).

[Dondaléru. Telugu. Near a well.]

TRANSLATION.

. . . of Phálguna of the year Durmu(khi) corresponding to . . . 83 of the (Śa)ka era . . .

1.
2.
3. . విచిత్ర సనుభవం . . .

4. ండ్డి యతఁడు . . .
 5. కి వషఁబులు . . .
 6. ౮౩ గు నేంటి చుమ్మ . . .
 7. వత్సరము న పాల్గు
 8. దాచవశ . . .

PODILI (9). (A.D. 1257-58.)

[Dondaléru. Telugu. Opposite ruined
 Mallésva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 7th of the bright fortnight of Márgasira of the year Pingala, corresponding to the Śrī Saka year 1179, Śrīmat Madádidévundu, who is possessed of all the glory of various titles, such as Śrīman Mahá-maṇḍalésvara, the lion to the mountain which is the race of Vijaya (victory), who is a Harischandra in truthfulness, whose locks of hair are sprinkled with the pollen of the lotus of the illustrious and divine feet of Kulóttunga Chódadéva, who is a skilful Paraśuráma in the battle field,
 a Rádhéya in truth, the king who is as pure as the Sobhánjana (a tree), (Soubhánjaninga Malaráya¹?),
 Vikrama Simhátri, a Vasanta (spring season) to the host of good men, a Jayanta to lovely women, the lord of the town of Vivarangadási (?)
 whose conduct is characterized by mercy, who is a Révanta² in horsemanship, who can fight with two heroes, who can fight with the whole world,

¹ Malaráya = Hill chieftain(?).

² Révanta, a son of the Sun.

Konduganda, Chalamartiganda, the destroyer of the pride of Gajapati, Pekandrunu Kétuganda (the hero who has vanquished many men), Gandáraganda (hero of heroes), Bhimalamanda (?), who is death to the hosts of the enemies of the holy kingdom of the Chódas, who is a hero to those having *birudas* who is Bhojéndra, who is a Kshatriya of the Háríta *gōtra* (?) who is Brahma in destruction, whose seat is Garúḍa, whose glory is praised in the three worlds, whose fame is sung by soldiers and minstrels, who is Sankéśvara, who is a son to other men's wives, and whose consort is the goddess of victory: for the religious merit of his lord (Bhíma?) ráju Siddayunnu Rudra Mahádéva and of Mahárája, presented for providing worship and all kinds of enjoyment to Dontaléti Mallináthadéva.

The *Sthána Pantulu* (temple servants) of this temple Mallajiya, Menṭa pólajiya, should enjoy this in peace.

[Two imprecatory verses.]

Whoever fails in this charity will be considered as having eaten from the skull of his eldest son.

NOTE.—This Madádi Devunḍu does not seem to appear elsewhere. He seems to have been a subordinate of the king Bhímarája Siddana-déva who is mentioned in P. 7 and who seems to have been a vassal of the Kákatiya Gaṇapati. It is not apparent in what position Kulóttunga Chódadéva stood to these various personages nor what Chóla king is alluded to under that name. Possibly Kulóttunga III is referred to and it is meant that Madádi Devunḍu was a descendant of that king.

1. స్వస్తి శ్రీ సకపషణ్ముఖుని రక్షణ నేటిపింగళ సంవ
శ్వరమా

2. కృషిరసద్ధి ర్గురువారమునాండు శ్రీమత్కమోమంజ

3. లేశ్వరవిజయకులచలమిగేంద్ర సత్యహరిశ్చంద్ర కులొ
త్తుం
4. గ చోడదేవదివ్యశ్రీపదపంకజరజః కలితకుంతల సిర స
మర
5. ముఖప్రాజ్ఞావరుసరామ సత్యరాధేయసౌ
6. భాంజనింగమలరాయ విక్రమసింహాద్రి . . . సిహ సు
జనపన
7. వసంతకామినిజయంత వివరంగదానినగరిపతి వనజా
8. (సనకస్తూరి . . నోరథతమభుసూదస్తరాజ మవోజ)
- ఆహవ
9. (వహాగ్ధ . ర . . హర్తికొనవతలికలన మావంగాసు .
ధాత)
10. (లాదిరాజు) దయచారచారిత తురగరేవంత . . .
11. (మనాకు) సంతయుభయ మాకోలు జగధియ మా
కోలు (వకి)
12. (లని)బైకొండుగండ చలమత్తిగండ గజపతి మదనాపహ
13. (ర ఇనివానినం . .)మ లైనపెకండ నూకేతుగండగండ
రగం
14. డ . చోడభిమలమండల శత్రుకులయాంతకవిరుదర
15. గండ . సచోడ(గ హాకిసాలతో)బోజేంద్రన హరితక్షత్రజ
16. (. నివ . . . సహార) చతుష్టుఖ గరుడాసన సంజా
17. యమాన త్రిజగన్నుతమాన (. . మడివాదేవర) భటనట
18. జననాథ కీర్తి (యాంక నాధిక్య త్తమాకేంశరలం) సం
కేశ్వర
19. పరాంగనాపుత్ర విజయలక్ష్మీకలత్రయ నామాదిన
20. మస్తప్రసస్తిసహితం శ్రీమతుమదాది దేవుండుగంత న్నెలి
21. న . . . మరాజు సిద్ధయున్న రుద్రమహాదేవుల
కుం

22. న . . . మహారాజులకుం బుణ్యముగాను దొంతటిమలి
నా
23. భద్రేతాపూజలకుం అంగరంగ బోగానకుం ఇప్పిం
24. (చ్చిరి) ఇగుడిపానావంతులు మల్లజియ్యను మెంట
25. . . పోలజియ్యను (ది . .) సుఖము యనుభవించువారు
26. బహుభివంసుధాదత్తా బహు భిశ్చను పాలిత ఎస్యఎస్య
యదా భూమి
27. తస్యతస్యతథావలం | స్వదత్తంవరదత్తం వాయోహ
రేతి వసుంధరా శ
28. శ్చివంశంసహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమిః॥ దీని యె
29. వ్వరుదప్పినా వానిపెద్దకొడుకు కపాలాన కుడిచినవాం
డు.

PODILI (10). (A.D. 1260-61.)

[Dondaléru. Telugu. From fallen stone near ruined
Mallésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 1st of the bright fortnight
of Chaitra of the year Raudri, corresponding to 1182 of
the Śrī Śaka era, Śrīmat Peggada . .
. who is the worshipper of the illustrious feet
of Śrīman Mahāmandalésvara Kákatiya Gaṇapatidéva
Mahārāja, who is (agent) for all (his) affairs
for the religious merit of

1. స్వస్తిశ్రీ స
2. కవశంబులు ౧౧౮౨
3. అగునేంటి రౌద్ర సంవ
4. త్వరంబున వైత్ర సుధ్ధ॥

5. ॐ నమో నారాయణ శ్రీ
6. మన్నహామండలేశ్వర
7. కాకతియ్య గణపతి దేవ
8. మహారాజులు దివ్యశ్రీ పాదపద్మా
9. రాధకులయిన శ్రీమతు సర్వ
10. కాయ్య
11. సంప్రేక్ష
12. ॐ జగాను

PODILI (11).

[Dondaléru. Telugu. From fallen stone near
Mallésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! In Kammanádu, which is attached to the
chiefdom of Visva-bhujya, Viratumarāja
. of Śrīman Mahāmandalésvara Kákatiya
Ganapatidéva Mahārāja, who is possessed of all the glory
of titles

NOTE.—Visvabhujya does not seem to be mentioned elsewhere in
this collection.

1. స్వస్తి నమస్త ప్రశస్తిస
2. హితం శ్రీమన్నహామండలే
3. శ్వరకాకతియ్యగణపతి
4. దేవమహారాజుల
5. . విశ్వభుజ్య . . విర
6. . [తుమ మ రాజ] . . .
7. . యింకకముగా
8. (చెన్న) కమ్మనాంటిలో . . .

PODILI (12). (A.D. 1447-48.)

[Gárladinne. Telugu. On stone in Hanumanta temple situated in the temple of Veligondaráyasvámi.]

TRANSLATION.

Hail! On Saturday, the 5th day of the dark half of Kártika of the year Prabhava, corresponding to 1369 of the illustrious Śaka era, Nimmáju Hétimgáru consecrated Hanumanta Perumál, for the religious merit of the illustrious Náradarájungáru. May there be prosperity! May it cause great prosperity!

1. స్వస్తిశ్రీ
2. శకవరషంబు
3. లు ౧౩౬౯ అను
4. నెంటిప్రభవసంవత్స
5. ర కార్తిక బ ౫ వ 1 శ్రీ
6. నారద రాజుం
7. గారికిం బుణ్యం
8. గాను నిమ్మజు హేతి
9. ంగారు హనుమంత
10. పెరుమాళ్లు ప్రతి
11. ప్త సేయించిరి
12. శోభనమస్తు
13. శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును.

PODILI (13). (A.D. 1642-43.)

[Gárladinne. Telugu and Sanskrit in Telugu character. In Veligonda temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 11th of the dark fortnight of Jyészta, on the holy occasion of (the aforesaid)

tithi of the year Chitrabhānu, corresponding to 1564 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Bārugugāru, descendant of the *gōtra* of Pallela, grandson of Nāmu Obanāyanigāru, and son of Lingappanāyanigāru, after making daily at the three twilights innumerable prostrations to Tiruvengalanāthasvāmi of Veligonda performed the following acts of devotion.

He caused to be put up an image of Chakra Perumāl on the steps, graciously caused to be performed *utsavas* and *Kalyāna Mahōtsava* (the carrying out and wedding of idols) sent for all the Śrī Vaishnava people by the four main gates, converted the temple servants to Śrī Vaishnavism, brought the shrine to its former glory, made it like another Tirupati, instituted the distribution of holy food and water, and willingly made an agreement with these people. Thus he established this religious service permanently to last as long as the sun and moon endure. Those who object to this are not of the Śrī Vaishnava religion (Sanskrit verse):—Those kings, whether born in my lineage, or in the lineage of other kings, who with minds always intent on righteousness always protect (this) good charity, I bear the pair of their sandals on my head (as obeisance).

May it cause prosperity !

NOTE.—The Sanskrit verse at the end does not, of course, imply that the donor was of royal descent.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ జయ
2. భృదయశాలి వాహ
3. శశకవక్షణులు గృహం అ
4. గునేటిచిత్రభాను సంవత్సర జే
5. ప్త బ గ గురువారమునతథా తిథి

6. పుణ్యకాలమందు పల్లెలగొత్రోద్భవులైన
7. నామువోబా నాయనిగారి పొత్తుండును
8. లింగప్పనాయనిగారి పుత్రుడును ఆ
9. యినట్టి బారుగుగారు వెలిగొం
10. డతిరువెంగళనాథస్వామికి నిత్యం
11. త్రిసంధ్యముంను అనంతములైన
12. సాష్టాంగములు సమపిఁచ్చి శే
13. యించిన కైంకర్యవిధము షడకట్టు
14. నచక్రపిరుమాళ్లను శేయించిపుత్రవ విధు
15. లునాప్రతిగాతిరుగా కళ్యాణమ హేమాత్మవము.
16. శేయించి నాల్గుసింహాసనాలదారిని సకల
17. శ్రీవైష్ణవజాతమును రప్పించి స్థానికుల
18. కుశ్రీవైష్ణవము యిప్పించి స్థళంపూర్వ
19. రీతిని దివ్యతిరుపతి శేయించి తీర్థ-
20. ప్రసాదాలు పెట్టించ్చి దృష్టితో వింక్ష
21. కరారు శేయించి గనుకయీ కైంకర్య
22. ము ఆచంద్రాకర- స్థాయిగాను గ
23. ట్టిచ్చెను యందుకు యవ్వరు ఆక్షేప
24. ణశేతురో వారు శ్రీవైష్ణవదిష్టుం
25. లోవారుగారు | మఠ్ఠశాజా:
26. పరమహీపాతివంశజా వా
27. యే భూమిపాస్సతతమృజ్వ
28. త్తే ధర్మచిత్తా: సద్ధర్మ
29. మేవసతతం పరిపాలయ
30. తి తత్పాదుకాద్రయమ
31. హ శిరసావహామి శ్రీ
32. శ్రీయుం జేయును.

PODILI (14). (A.D. 1517-18 ?)

[Gárladinne. Telugu and Sanskrit in Telugu character.
In Velagoṇḍa temple.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! On Thursday, the 15th of the bright half of Vaiśākha in the year Iṣvara, corresponding to 1443 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka (era), on the holy occasion of a lunar eclipse, while Śrī Mahámandalésvara, Rájádhirája, Rájaparamésvara, Vira Pratápa Krishnadéva Mahárája, was ruling the earth at Vijayanagar, Ráyasaṁ Koṇḍa Marusayya, who was skilled in bearing the burden of his kingdom, having made obeisance to Tiruvengada (Tiruvēkaṭa)nátha of Veligoṇḍa, issued the (following) charitable edict under the orders of Śrī Krishnadevaráya. We have given the villages Gárladinne and Kattiráḷlagumpu, situated in Podali śima (district) in Udayagiri which are in our jurisdiction and which were given before our grandfather's time to the deity. Koṇḍamarusayya has given (them) to the deity in perpetuity to last as long as the sun and the moon exist for the religious merit of Krishnadevaráya with the eight sorts of ownership and with the eight sorts of enjoyment of this village, namely, hidden treasure, deposit, *akshini* (imperishables), *ágámi* (future produce ?), water, stone, actuals and outstandings, for (providing) all kinds of enjoyments and sacrifices to the deity.

Those who maintain this charity without interruption will enjoy the pleasure of sovereignty in this world and heaven in the next world. Those who obstruct this charity will incur the sin of those who commit the

following sins :—Murder of parents, slaughter of cows and Brahmans at Kási and Benares.

V. 1. The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift. By resuming another's gift, one's own gift becomes inefficacious.

V. 2. He who resumes land which has been given by himself or by another is born as a worm in ordure for 60,000 years.

V. 3. In the world there is only one sister of all kings, namely, land given to a deity; she must not be enjoyed, nor married (also, taxed). Śrī, Śrī, Śrī!

NOTE.—The cyclic year Iṣvara = S.S. 1440 current.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షంబులు
3. ౧౪౪౩ అగునెంటి ఈశ్వరసంవత్సర
4. రవైశాఖ శు ౧౫ గు సోమగ్రహణ పు
5. శ్యామలమందును శ్రీమన్మహా
6. మండలేశ్వర రాజాధిరాజ రాజవర
7. మేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీక్రిష్ణదేవ మ
8. హారాయులుంగారు విజయనగ
9. రంమందు పృథ్వీసామ్రాజ్యంశేయు
10. చుండంగారు వారిరాజ్యభారాదుర
11. ంధరుండైన రాయసంకొండ మరుస
12. య్యంగారు శ్రీక్రిష్ణదేవరాయలంగారి
13. ఆనతిక్రమాన శ్రీవెలిగొండ తిరువెంగ
14. డనాధనికి దండంసమపించ్చి ఇచ్చినధర్మ
15. శాసనం మాకు జల్లెడి పుదయగిరి పొదిలసీమ
16. లోనిగాల్లదిన్న గ్రామమున్న కర్తీరాళ్లగుంపున్న తా
17. తపూర్వాన సాగివడేటిదినేమున్న సాగించిఇస్తిమి దేవుని
18. కి అంగరంగవైభవాఁకున్న అమృతపల్లకున్న అప్త

స్వామ్యగాను

19. ఈ గ్రామలంగల నిధినిక్షేప అక్షిణ్య అగామి జలవా
20. మాణసిక్విసాధ్యులు అనెడి అష్టభోగలు స్వామ్యంగా
21. ను కొండ్ల మరుసయ్యంగారు క్రిష్టదేవరాయలు
22. ం బుణ్యంగాను సాగించి ఆచంద్రాకః ప్రాశ్నగాను
23. దెముగి సమప్పింస్తిమి ఈధమము యెవ్వరు త
24. వ్వుక నడిపిడివారు ఇహమందుల రాజ్యభోగ
25. మున్ను పరమందున వైకుంటమున్ను అనుభవించుదురు
26. ఇధమయ్యరుతప్పిన. కాచీలో వారణాసిలోను మాత్య
27. పితృవధ గోహత్య బ్రహ్మాది పాతకాలుచేసిన
28. పాపానంబోవువారు॥
28. स्व दत्ताद्विगुणं पुण्यं
29. परदत्तानुपालनं परदत्तापहारेण स्वदत्तं
30. निष्फलं भवेत् । स्वदत्तां परदत्तां वृा यो ह
31. रेति वसुंधरा । सष्टिवर्षसहस्राणि विष्टायां
32. जायतेक्रिमिः । येकैव भगिनी लोके सर्वेषां
33. मेवभूभुजां । न भोग्या न करग्राह्या दैव
34. दत्ता वसुंधरा । श्री श्री श्री

PODILI (15). (A.D. 1517-18.)

[Gárladinne. Telugu and Sanskrit in Telugu character.
On a stone in the village. This seems to be an
exact copy of the one in Veligonda temple (No. 14),
but it is illegible in part.]

NOTE.—The S.S. year appears to be 1440 current.

PODILI (16).

[Góruguntapádu. On Venugópalásvami temple. A few letters only.]

PODILI (17).

[Gotlagattu. Telugu. Opposite Siva temple.]

TRANSLATION.

Hail ! The paramount lord of many *mahá mandalas* of the earth, the king of kings, who is of the Paramavamsa, who is the ornament of the Pallava dynasty, who is of the Bháradvāja *gōtra*, who wears the lovely half-moon, whose banner is the Katvānga (club), the lord of the city of Kānchi, who has obtained an excellent boon from the goddess Kāmakōti, whose crest is the Bull, (worshipper of ?) Véyangaḍanātha

NOTE.--The Véyangaḍanātha means, apparently, lord of Tirupati, i.e., Vishnu. In U. 6 the usual form of Véngaḍanātha appears.

1. స్వస్తి అనేకమహా మం
2. డల రాజాధిరాజరాజ
3. పరమేశ్వర పరమవంశో
4. ధృవ వల్లవ కులతిలక భా
5. రద్వాజగోత్ర లలితాధిపతి
6. ద్రధర కటాక్షంగధ్వజ కడు
7. గో . పురీషణ కాంచీపు
8. ర రాధీశ్వర కామకోటియం
9. వికా లబ్ధ పీఠప్ర సాదవృ
10. శభలాంచనవేయంగ డనా
11. త

Second side.

1. జ
2. బగ
3. తనోగశ్చతిక్షతా
4. భరణ
5. వీడిగాధా
6. శ్చం
7. . . . లజ

PODILI (18). (A.D. 1369-70.)

[Gurrálamadugu. Telugu. Opposite Ánjanéya temple.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! On Thursday, the 30th of the dark fortnight of Jyésztha of the year Saumya, corresponding to 1291 of the illustrious, victorious and prosperous ŚáliváhanaŚaka era, this charitable edict of gift of land was granted for maintenance to Kórumámalla Raghupatíšvara Sástrulu for the religious merit of Sáyapanéni Venkaṭádri Náyaniváru. They have given us Gurálamadugu village as an *amaram*. Therefore you supported Nílávaru Venkaṭasámi and the temple of Sanjívaráyudu. Therefore I have given a field to the north-east of those two ways(?)

[One imprecatory verse.]

Śrī Śrī Śrī!

1. శ్రీ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహ
2. న శకవషంబులు ౧౨౯౧ లగు నేంటి సా
3. మృనామ సంవత్సర జేష్ఠ బ ౩౦ గు
4. సాయవనేని వెంకటాద్రినాయని

6. హరికి పుణ్యంగాను భూదానము
6. న కోరుమామిళ్ల రఘుపతిశ్వర శాస్త్రు
7. గ్లకు బత్తానికి ఇచ్చిన భూదానశాసనము
8. మాకు గురాలమధ్య గ్రామం అమరంకు
9. యిచ్చిరిగనుర నీలావరు వెంకటస్వామి
10. నిన్ని సంజీవరాయల దేవులను యుద్ధరి
11. స్తివి గమరను నా రెండు దోవ ఉత్తరం
12. తూర్పు భాగానకై¹ ఇచ్చినారతండు
13. స్వదత్తాద్విగూణం పుణ్యం పరదత్తానుపా
14. లనం పరదత్తా వహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం
15. భవేత్ || శ్రీ శ్రీ శ్రీ

PODILI (19). (A.D. 1563-64 or 1575-76?)

[Ígalapádu. Telugu. Near Sangamēśvarasvāmi temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On the 15th of the bright fortnight of Āshādha of the year Rudhiródgāri, corresponding to the year 1497 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Saka era, while Śrīmad Rājādhi Rāja, Rājaparamēśvara Śrī Vīra Pratāpa, Śrī Sadāśivadēva Mahārāyulu, seated on the jewelled throne at Vijayanagar, was ruling the kingdom of the earth, Tirumalanāyaningāru, the grandson of Rāvela Tippānāyaningāru and son of . . . ppānāyaningāru, after making endless salutations, granted the following charitable edict of gift of land to the deity Sangamēśvara. Land at Podila-Tummalūru lying on the north-east corner of the fields of Íngalapádu, which is attached

¹ కై = కయ్య.

to our chieftdom, which is in Podila śīma, and which is attached to Udayagiri durgam, was granted for the charitable Edict for maintaining worship at the temple of Sangamēśvara Déva (?)

Its boundaries are:—East—Pámulachénu; South—Márgasavári field and Ballamgundu to the west of that boulder. We have presented a *putti* of field in Tirumangám (?) with libation of water, as a *sarva mānya* as an absolute gift on the holy occasion of a lunar eclipse. Therefore this charitable edict has been given on the condition that the income derived from this field be spent for providing *amṛitapadi* (sacred food) and all enjoyments to the deity.

(Sanskrit verses.)

V. 1. He who resumes land whether given by himself or by another is born as a worm in ordure for 60,000 years.

V. 2. Of kings born in whatever lineage, whether born in my lineage, or in the lineage of other kings, who, with minds always intent on righteousness, ever protect my act of charity, I bear the sandals on my head (as a mark of respect).

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not agree.

1. శుభమస్తు | స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవషంబులు ౧౪
3. ౯౭ అగునేంటి రుధిరోద్ధారి సంవ
4. త్వర ఆపాడ శు ౧౫ లు శ్రీ మద్రాజాధి
5. రాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ స
6. దాశివదేవ మహారాయులుంగారు విజయనగ
7. రమందు రత్నసింహాసనాసీనులై పృథివి సామ్రాజ్యం
8. చేయుచుండంగాను రావెల తిప్పానాయనింగారి పపుత్య

9. . . . పానానానింగారి పుత్రులైన తిరుమలనా
యనిం

10. గారు సంగమేశ్వర దేవుడికి అనంతములైన దండము
లు స

11. మప్పించి ఇచ్చిన భూదాన దమశాస్త్ర క్రమమేట్లం
న్నను

12. దయగిరి దుగానకు సాగివచ్చి పొదిల సీ

13. మలోను పొదిలకు ములూరా నను

14. మానాయంకరానకు నడచివచ్చిన

15. యాంగలపాటి పొలం యాశా

16. న్యపుమూలగాను సంగమేశ్వ

17. రదేవునికి నగరికడ్డండ్ల

18. తానకు జరప దమశాస్త్ర

19. మునకు తనకు ధమబు

Second side.

1. నతూపుకు పాములచెను

2. ఖర దక్షిణానకు మోర్గసవారి బొలము

3. బల్లంగుండ్లు ఆ పడమటి దిక్కుగుండు తిరిముం

4. గామలోనైన పుట్టెడు త్రేత్రమును సా

5. మగ్రహణ పుణ్యకాలమందు సర్వాక్రాంతం

6. సర్వ మాన్యంగాను ధారపోసి సమపిష్టిమి గనక ఆ

7. త్రేత్రానవచ్చిన ఫలము స్వామి అమృతపద్మకు అం

8. గ్గరంగ్గవైభవాలకు నడచునటులదిట్టం చేసి యిచ్చిన దర్శ

9. శాసనము ౪ (1) ఉదత్తాం పరదత్తాం వా

10. యోహరేతి వసుంధరాంపృష్టి వర్షసహ

11. స్త్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమి ॥ మఢ్

12. శజా: పరమ మహీపతివంశజా వా యద్రంశ

13. జా సతతముజ్జల ధర్మచిత్తా: మఢ్మమేవ

14. परिपालनमाचरंति त
15. त्पादुकद्वयमहं शिरसां व
16. हामि ।

PODILI (20).

[Kákarla. Telugu. On image opposite Vishnu temple.]

TRANSLATION.

The 10,000 salutations made daily by Śīlam Timmáreddi to Venkatésvaradéva.

1. శీలం తిమ్మారెడి వెం
2. కతేశ్వరునికి నిత్య
3. పదివేల దండము
4. లు.

PODILI (21). (A.D. 1426-27 ?)

[Kalujuvvalapádu. Telugu.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail !

On . . . of the dark fortnight of Chaitra of the year Parábhava, corresponding to the year 1347 of the illustrious, victorious and prosperous Śaka era, Śríman Mahámandalésvara Manma Anta Rájulu . . . Murárigáru . . . Viradéva Pra . . .

NOTE.—The cyclic and S.S. years differ by a year. Who the Mahámandalésvara is does not appear.

1. శ్రీ శుభమస్తు స్వస్తి శ్రీ జ(యాభ్యుదయ)
2. శకవషంబులు ౧౩౪౭ (అగునెంటి)

3. (ప) రాఘవ సంవత్సర చైత్ర బ . . .
4. మహా మంజులేశ్వరమన్న అంతరా
5. జిలు మురారిగారు పుష్కర . . .
6. . . . నాకువీరదేవప్రస .

PODILI (22).

[Kalujaavalapádu. Telugu. In the temple.]

TRANSLATION.

Hail! The illustrious Tóṇḍayyarázu, who is the ornament of the race sprung from the Solar dynasty, who is of the *gótra* of Káśyapa and who is of the lineage of Karikhala, has graciously given this land named Chanpa Kunṭhi situated south of Tammalúru (village) for the enjoyment of the deity of the temple constructed by Tammalúru Vankiya Ráddódīya. Ohhévatala Chárjun-diruvúddi and Yáḍlu Paddayya have obtained the field free of tax and *kóru*. The original founders of this are Mú-yánpuna Kolliya, Ráddódya, Khalinganvi Chamunda Ráddódlu, karnam Śamudrayya, Vémana Peggéda, Sunkarí Múliyya. This is the charter granted by Tamma Dhaṇḍani in the presence of these as witnesses. Those who obstruct this (charity) will be regarded as having killed at Benares and as having comitted the five great sins and as having killed cows. May there be prosperity to the engraver of this inscription Daṇḍya Mólgaḷlára Sarvadéva, to (his) mother and to (the builder of the temple) Tammalúri Vankiyaraddóḍi.

NOTE.—This stone inscription is beautifully engraved. It is in Telugu characters of the Chalukyan type. The language is Telugu, but some words are not intelligible. The sense rather than a literal rendering has been given.

The inscription states that Tondaiyaráju the ornament of the solar race, of the Kásyapa gótra and of the lineage of Karikála, gave a bit of land named Chanpakunta to a temple. The builder of the temple was one Tammalúri Vankiyaraddódi. From the donor's name and lineage one may infer that he was a Chóḍa. The royal officer who issued the edict was Tamma Dhaṇḍani and the engraver was Daṇḍya Mógajílára Śarvadéva(?)

The date is not given, but from the characters we may place the inscription at about the 10th century.

Some of the names of the individuals mentioned are peculiar.

1. స్వస్తి శూఙ్ఖ్య వంసోద్భవకులతి(ల) క
2. కాన్యవగ్గోత్ర కరిఖలాన్వయశ్రీ
3. మాత్తోజ్ఞి యరాజుత్తమ్మలూరి వంకి
4. యరద్దోడియ్యెత్తిచ్చినగుడిదేవ
5. భోగమునకు దివ్యచిత్తమ్మున ని
6. చ్చిన భూమిత్తమ్మలూరి దక్షిణ
7. సారిన్వంబున చన్దుకుండ్రి ఛేవతల చాజున్దిరు
8. వూర్దియాళ్ల పద్దుయ్యెవ్వరు అని
9. యను బేడకోరు లేకుండ్లంబడసి
10. న స్తితి దీనికి బూర్వస్తావనంబున
11. వారు మూయాప్సాన కొల్లియ రాద్దోడియు
12. ఖలిగణ్వి చాముణ్డరాదోడ్లు ఖరనమున శముద్ర
13. య్యరు వేమనపెగ్గేడలు సుంకరీమూలి
14. య్యయు ఈ యేవురుశాక్షి మస్తుల్లగానూ
15. త్తమ ధన్జనియ్యిచ్చిన సాసనబద్ధము
16. దీనించెఱిచ్చినవారు భారనాసివ్రచ్చి
17. వారు పచ్చ మహాపాతకంబు సేసినవారు
18. వసులలుఅనుంచిమైనవారు *
19. ఇప్పనిసేసిన య్యాచాజున్ది దన్జ్యమోగజాలూ
20. రశవ్వదేవనికి తల్లికి తమ్ తమ్మలూరి వంకి
21. యరద్దోడికిన్నాస్వస్తి తిణిలవాణ్డు

PODILI (23). (A.D. 1519-20.)

[Kalujuvvalapāḍu. Telugu and Sanskrit in Telugu characters. In a field. This is a copy of No. 14, but the year is Pramādi corresponding to S.S. 1442 current.]

PODILI (24). (A.D. 1551-52.)

[Kāsipuram. Telugu. On a stone by Venugopālasvāmi temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On Thursday, the 10th of the bright fortnight of Āshāḍha of the year Virōdhakṛit, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka year 1473, while Śrīmad Rājādhirāja Rājaparamēśvara, Śrī Vīra Pratāpa, Sadāśivadēva Mahārāja, seated on the diamond throne at Vidyānagar, was ruling the kingdom of the earth, in Podila *śīma* which he was pleased to grant to Śrīman Mahāmaṇḍalēśvara Jillella Rangapati-dēva Mahārāja, in the village of Pāmulaḍu granted for *vunjali* (?) to Rājayyadēva Mahārāja, grandson of Śrīman Mahāmaṇḍalēśvara Mōlakārājayyadēva Mahārāja and son of Vallavarāja.

Rāchirājadēva Mahārāja of the lunar race, of the Ātrēya *gōtra*, grandson of Malakā rāchi Rāja, and son of Vallabha Rāja, caused to be made an image of Śrī Maḍanagopāla, caused a temple to be constructed for it and performed the ceremony of infusing life into the image. On that holy occasion, this charitable edict was issued granting gift of land with libation of water and gift of gold for providing *amritapadi* (sacred food) and all means of enjoyments to Śrī Maḍanagópāl.

To the south of the village . . . in the street . . . 1 *kucchala* in *Úrikondaya sthala* (place), to the south, 1 *kucchala* in *Ponpúripólaya sthala* to the south of the extremity . . . both aggregating 2 *kucchalas*, a garden containing a well in rear of the *kuntā* (pond) to the north of the village.

This is the charitable edict setting forth the gift of land and presenting the above lands with libation of water for the religious merit of his father Vallabharāju, and of his mother Kónamamma.

NOTE.—This ruler of Podili *Síma* is mentioned again in P. 35. (In D. 35, Note, we find Jillalla Mangaparāzu holding the office of governor in this neighbourhood in 1682 or thereabouts.) The genealogy of the other donee is given as—

Mahámandalásvara Mólaká Rájayyadéva Maharája or Malaká Ráchi Rája.

Vallava (or Vallabha) Rája ^{III} Kónamanima

Rájayyadéva Maharája or Ráchirájadéva.

He does not seem to appear elsewhere. He claims to be of the lunar race.

1. స్వస్తి శ్రీ జయభ్యుదయశాలివా
2. హనశకవరుపంబులు ౧౮౭౩ ఆగు నేంఱి
3. విరోధకృత్తు సంవత్సర ఆషాఢ శు ౧౦ గు
4. శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజ వరమేశ్వర శ్రీ పీ
5. రప్రతాప సదాశివరాయదేవ మహారాయలు
6. విద్యానగరమందు వజ్రేశింహాసనాకాశులై
7. బృధిపీసామ్రాజ్యముంను చేయుచుండంగాను
8. శ్రీమత్తహామండలేశ్వర జిల్లేళ్లరంగవతి దేవమహారా
9. జలుంగారికిపాలించి యియ్యనవధరించిన పాదల
10. శ్రీమలూను శ్రీమత్తహామండలేశ్వర మోలకారాజయ్య
11. దేవమహారాజులుంవారి పాతృలయైన వల్లవరాజుగారి

పుత్ర

12. లయిన రాజయ్య దేవమహారాజులుంగారికి వుంజికి
13. పాలించియిచ్చిన పాములపాటిగ్రామానను సోమకులూ

ధృవు

14. లయిన అత్రేయగొత్తలయిన మలకారాచిరాజువపుత్తల

యిన వ

15. ల్లభరాజుపుత్తలయిన రాచిరాజుదేవ మహారాజులుంగారు శ్రీ

16. మదనగొ పాల విగ్రహమునుంజేయించి దేవళముగట్టిం
17. చి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేశిన పుంజ్యకాలమందు శ్రీమదనగో
18. పాలుని అమృతపల్లకుంను అంగరంగవయభవాల
19. కుంసహిరంక్ర్యోదకదానధారాపూర్వకముగాను
20. ధారవోసియిచ్చిన భూదాన ధంమశాసనం గ్రామా
21. నకు దక్షణము

Second side.

1. . . . న గుంటకు బోయిన తెరువులూ.
2. . లూరికొండ యస్తవంకుచ్చల గిన్ని దక్షణంకు
3. . . టికొంము దక్షణాన పాంపూరిపాలయస్తవంకు చె
4. . ల గిన్ని వుభయం కుచ్చె ధ్లున్ను పూరికిపుత్తరం

కుంట

5. వెనక నూంతితోంటను తమతండ్రివల్లభరాజు
6. కుంన్ను తమతల్లికోనమంపంగారికింన్ని పుంజ్య
- 7.ంగాను ధారవోశి యిచ్చినభూదాన ధంమశాసనం

PODILI (25). (A.D. 1543-47 ?)

[Kátraguṇṭa. Telugu. Near gate of Veligondasvāmi temple.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail. On . . . corresponding to 1468 of the illustrious, victorious and prosperous

Śalivāhana Śaka era, while Śrīman Mahāmandalésvara Śrī Vīra Pratāpa Venkaṭarangapatidēva Mahārāja, seated on the diamond throne in Vidyānagar, was ruling the earth (Punigani) Gaṇaparapura Śrīman Nāginénigāru planted this charitable edict regarding a *pullari mānyam*.

For the religious merit of Śrīman Mahāmandalésvara Venkaṭarangapatidēva Mahārāja

1. శ్రీస్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహనశకవరుషంబు
3. లు ౧౪౬౮ అగు నెంటి
4. శ్రీమత్తహమండలేశ్వర
5. శ్రీవీరప్రతాప వేంకటరంగ
6. పతి దేవమహారాజులవారు
7. విద్యానగరమందు వజ్రసింహా
8. సనారూఢులై పృథ్వీరా
9. జ్యముచేయుచునుండగాపు
10. ని గనిగణపరపుర శ్రీమాను
11. నాగినేనిగారు వెట్టిపుల్లరిమా
12. న్యం ధర్మశాసనం శ్రీ
13. మంత్తహమండలేశ్వర వెం
14. కటరంగపతి దేవమహా
15. రాజులగారికి పుణ్యంగాను

PODILI (26). (A.D. 1426-27.)

[Kúchapūdi. Telugu. Opposite Āndhrarāmalinga-
svāmi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday, the 1st of the bright fortnight of
Chaitra of the year Parābhava, corresponding to the Śrī

Śaka year 1348, Hail ! Śrīman Mahāmaṇḍalēṣvara, Médinī-mīsaraganda¹, Kathāri², Sāluva³ Samburāyadēva Mahārājulu caused to be constructed (a temple) to Āndhra . .

. . . dévara for the religious merit of his father Rāya Vibhāladēva Mahārāja. May it cause great prosperity!

1. స్వస్తిశ్రీ శకవ
2. షంబులు ౧౩౪౮
3. అనునెంటి పరాభ
4. వ సంవత్సర చైత్ర
5. శు ౧ అస్వస్తి శ్రీమ
6. వృహమండలేశ్వర యేదినీ
7. మీసరగండ్లకతారి సా
8. ఖ వ సంబురాయదేవ
9. మహారాజతమతండ్రి
10. రాయవిభాళదేవ మ
11. హా రాజకుంబుణ్యము
12. గాను ఆంధ్ర . . . దేవ
13. రులకు గట్టించ్చెను మంగళ
14. మహాశ్రీశ్రీశ్రీంజేయును

PODILI (27). (A.D. 1433-84 or 1515-16 or 1575-76 ?)

[Kunchepalli. Telugu. In front of Ānjanēya temple.]

TRANSLATION.

On the 15th of the bright half of Jyēṣṭha in the year Yuva, corresponding to 1407 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, while Śrīmad Rājā-

¹ Médinīmīsaraganda = Champion over the moustache-wearing heroes of the world.

² Kathāri = axe.

³ Sāluva = hawk ; compare this inscription with No. 39.

dhirāja, Rājaparamēśvara, Śrī Virapratāpa Śrī Rangadēva Mahārāyalayyavāru Rājādhirāja, was ruling the kingdom of the earth at Vidyānagar, he granted the village of Kunchepalli, situated in Podilā śīma which was ruled by Velugōṭi Kumāra Timmānāyaningāru, to Brityāri Timmamūṇḍula Atnógā Chāryulayyavāru as charity. Therefore those who obstruct (the enjoyment of) that village will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

[One imprecatory verse in Sanskrit.]

Śrī, Śrī, Śrī.

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond. The last figure of the date is not clear.

1. శ్రీజయభ్యుదయం
2. శాలివాహన శకవషంబులు
3. ౧౪౦౭ అగు నేంటి యువ సంవత్సర
4. జెప్త శు ౧౫ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజపర
5. మేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీరంగదేవమ
6. హరిరాయలయ్యవారు విద్యానగరమం
7. దుపిధివిసామ్రాజ్యమును వేయించున్న వెలుగో
8. టి కుమారతిమ్మనాయనింగారికి పాలించిన
9. పాదిలశీమలోని కుంచ్చేపల్లిగ్రామంలో బ్రిత్య
10. రి తిమ్మమూండుశ అత్తోగార్యలయ్యవారికి
11. దీని ధర్మంయిచ్చినాండుగనుక ఆగ్రామానుభయ
12. వ్వరు దప్పినానుగంగకత గోపురప్రార్థనలను వ
13. దియించిన పాపాన్నిబోయివారు । పక్షపాద
14. గినిలోకే సేవేషామేవ భూభుజాం
15. న బోజ్యాన కరగ్రాహ్య విప్రద
16. త్తా వసుంధరా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

PODILI (28).

[Marripúdi. Telugu. Below Dvajasthambam of Venu-
gópálasvámī temple.]

TRANSLATION.

The dedication of a Gáradā pillar by Punnam Setti to
Gópinátha on Wednesday the 2nd of the bright fortnight
of Mágha of the year Pramódúta.

1. ప్రమోదూతస్వత్సర
2. మాఘ శు అ బు కోపి
3. న్నాత్మకి గారడకంబము
4. పున్నమ నెతి సమవ=సం
5. శ్రీ

PODILI (29). (A.D. 1515-16.)

[Pámulapádu. Telugu. In a garden.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday, the 15th of the bright half of
Mágha of the year Yuva, corresponding to 1437 of the
Śrī Śaka era, on the holy occasion of a lunar eclipse, the
(following) charitable deed was granted to Dúdala Malli-
khárjuna (deity) of Podila by Śríman Mahárāja, Rájádhi-
rája, Rájaparaméśvara, Śrī Vira Pratápa Śrī Krishnadéva
Mahárāja, King of Vijayanagar of the Carnatic (and)
Ráyasam Kondamarusayyamgáru. We formerly granted
the village of Kirallapalli which is situated on the south
of the (river) Musi in Podila śíma and which formerly
belonged to the deity as an absolute gift for providing
all kinds of enjoyments to the deity. Those who help
this charity will acquire the religious merit derived from

performing the sixteen great gifts (*Mahādānas*) such as the *tulā puruṣa*¹. . . . Those sinners who obstruct this charity will go to the hells Kumbhipāka, Roura, &c. (Sanskrit verse). The giver of land abides in heaven for 60,000 years, but he who resumes it or he who permits (resumption) goes to hell for the same number of years.

If those who resume this grant are Muhammadans they will incur the sin of eating pork. Those who cause this charity to fail will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. His (wife's) honour will be given to tawny cattle (?). May it produce great prosperity!

NOTE.—Another inscription here is illegible and a third, referred to by Mr. Sewell, could not be found; a fourth resembles the one here printed.

1. స్వప్తిశ్రీ శకవషణ్ములు ౧౪
2. ౩౭ అగునెంటి యువ సంవత్స
3. ర మాఘ శు ౧౫ సో సోమ
4. గ్రహణ పుణ్య కాలమందు
5. శ్రీమన్మహా రాజాధిరాజ రా
6. జ వరమేశ్వర శ్రీకన్నాంబ విజ
7. య నగరాధిశ్వర శ్రీవీరవ్రతాప శ్రీ
8. క్రిష్ణదేవ మహారాయలు రాయసం
9. కొండ మరుసయ్యంగారు పొదిల
10. దూడల మల్లిఖాజుని కిచ్చిన ధర్మశాస
11. నం పూర్వన దేవునికిం జెల్లి గ్రామము
12. పొదిల సీమలో ముసికి దక్షిణపు గ
13. డ్డ కిరణ్ణపల్లి గ్రామము సర్వాక్రాంతు
14. గాను దేవునికి అంగరంగ వైభవాలకు

¹ Tulā puruṣa is the weighing a man against gold.

15. ను నడచియ్యట్లుగాను పూర్వం సాగిం
16. చ్చి యిస్తిమి యీ దమ్మనకు సహాయు
17. లై నడచినవారలకు తులాపురుషం
18. మొదలైన సోడశ మంహా దానాలు
19. న్ను సేసిన పుణ్యం గలుగును యిందు
20. కు ప్రతిహారులై చెరిచిన పాపకర్ములకు
21. కుంబ్బి పాకము మొదలైన రౌరవాదిన
22. రకాలం బడుదురు . . . సప్తి వీరుష సహస్ర
23. णिस्वर्गे तिष्ठति भूमिदः । अपहर्ता चा
24. నుమంతా చ తాప్యేవ నరకం వ్రజేత్ ।
25. కవారై రా వండిం దిన్న పాపానం బో
26. దురు యీధర్మం తప్పించినవారు
27. గంగక త్తేను గోవు బ్రా
28. హ్మనింజంపిన దోషా
29. నం బోవును వానిమానం
30. గపిల గోవులకిచ్చును
31. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయు
32. ను

PODILI (30). (A.D. 1547-48.)

[Pátagárlapéṭa. Telugu. To the south in the puróhit's field.]

TRANSLATION.

Hail! This is the charitable edict setting forth the gift of land made to Kondúri Obayésvara by Chintagumpalli Pedda Náyaningáru, on Monday, the 15th of the bright fortnight of Kártika of the year Plavanga, corresponding to 1469 of the illustrious Śaka era. In

Gárlapáta (village) in Podila śima on the holy occasion of a lunar eclipse we have granted . . . with libation of water as a sarvamánya. You, your sons and your grandsons, in succession should enjoy this and live (happily).

[One imprecatory verse.]

May it cause prosperity !

1. స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ నే
2. టి ప్లవంగ సువత్సర కార్తీక శు ౧౫
3. సో॥ చింతగుంవల్లి పెద్దానాయకిం
4. గారు కొండూరి ఓబయేశ్వరుకిచ్చి
5. న భూదాన ధర్మశాసనం పొదిలసీమ
6. లోను గాలపాటను
7. సోమగ
8. మాణ పుణ్యకాలమందును సర్వమాన్యంగా
9. ధారా పూర్వకంగాను ఇష్టిమి మీపుత్ర పా
10. త్ర పారంపర్యం అనుభవించి బ్రతుకువారు
11. స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాల
12. నం పరదత్తాపహరేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం
13. భవేత్॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును

PODILI (31).

[Pedárikatla. Telugu. In front of Chennakéśavasvám, temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On Thursday, the 11th of the bright fortnight of Śrávana of the year (Sarvadhári) corresponding to . . . of the illustrious Śaka era, Hail, Śríman

Mahámandalésvara . . . who is endowed with
all the glory of titles . . . Vibhavámarésvara.

* * * *

1. నవ్వు స్త్రీ శకవహంబులు
2. గునెంటి (సవ్వదారి) సంవత్సర శ్రావ
3. శ శు గు గు సమ స వస
4. స్త్రీ సహిత శ్రీమత్సహమం . .
5. కు
6. విభవామరేశ్వర . .
7. . . .
8. . . .
9. శ్రీమ . .
10. వ . .
11. విత స

PODILI (32). (A.D. 1289-90?)

[Podili. Telugu. Stone outside Vírabhadra temple.
The stone is broken.]

TRANSLATION.

On Thursday, the 1st of the bright fortnight of Phálguna, corresponding to the illustrious Śaka year (1211) Hail! Śríman Mahámandalésvara ráyajana . . sisvará, Chakravartulára Mána mardda Samudrala Sura . . . maṇa Dharma Vijayádityadéva Mahárāja (?), who is possessed of all praiseworthy attributes, gave 100 puṭṭis (?) free from taxes to Tirupurántaka Kommanappa (?) of the Vangípara Gótra, for the religious merits of (Hail!) Śríman Mahámandalésvara,

Mahámāṇḍalika dānava murāri Hari (ari?) rāyagandā-
gropāla, rāhutta Manumagandāgropāla
Déva Mahārāja, who is endowed with all praiseworthy
attributes.

NOTE.—The identity of this Vijayāditya is not clear.

(స్వస్తి) శ్రీ శకవరుషంబు—

(లు గ) ౨౦౧ అగునెంటి పాలు

(గుణ) శు ౧ గు ! స్వస్తి సమస్త

(వ్రసస్తి) సహితంబున శ్రీ

(మన్వ) హమండలేశ్వర

(మహా) మండళిక దానవ

(మూరా)—రిహరి రాయగ

(ండ) పాశ, రామలత్త

(—) మనుమగండ

(పా) శదేవ మ

(హా) రాజులకుం బు

(ణ్యంబు) గాను స్వస్తి స

(మస్త)—వ్రసస్తి సహితం

(బుగ) శ్రీమన్మహా మం

(డలేశ్వ) ర రాయజనా

(—) సిశ్వర చక్రవ

ర్తులార మానమద్ద

(. .) సముద్రలసుర

() మణ దమ విజ

(యాది)త్య దేవ మహారా

—(య)డకునూరు శివ 100

(ఎరి)—హారముగాను

—గోత్త్రపంగీవు

(ర)నులైన త్రిపురా

(.)కి కొమ్మనప్పనకూ
చికి అన్నికూచయ.

PODILI (33). (A.D. 1515-16.)

[Podili. Telugu. On a stone in the mosque. The inscription is practically identical with No. 29.]

PODILI (34). (A.D. 1583-84?)

[Podili. Telugu. Stone near Muhammadan Darga.]

TRANSLATION.

Hail! On the 11th day of the bright fortnight of Śrāvaṇa in the year Svabhānu corresponding to the victorious and prosperous Śalivāhana year 1501, Komāra China Timmānāyaningāru, son of Komāra Timmānāyaningāru, grandson of Śrīman Veligōṭi Peda Timmanāyaningāru of the Récherla family, issues this charitable edict to pious Brahmans and *agrahārams* in Podile sthalam, also to Bhaṭavirti mānyams belonging to pious Brāhmans of villages in Podile śīma for carrying on work connected with learning. For the religious merit of Timmānāyaningāru and Lingammakka we have exempted your mānyams from payment of taxes for ever. You may cultivate your mānyams and enjoy them as long as the sun and the moon last. Those who obstruct in any manner this gift will incur the sin resulting from killing cows and Brāhmans near the Ganges.

V. 1. Of giving one self and protecting (another's gift) protecting is more meritorious. By giving (one self)

one attains heaven, (but) by protecting (another's gift)
one attains the abode of Vishnu.

May it cause prosperity.

NOTE.—Subhānu is S.S. 1506 current.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శా
2. లివాహన శకవరషంబులు
3. 1505 అనునేటి స్వభాను సంవత్స
4. త్వర శ్రావణ శు ౧౧ లు శ్రీమతు
5. శేషగ్గ గోత్రోద్భవులైన వెలిగోటి పె
6. ద తిమ్మానాయునిగారి పాత్రులైన కొ
7. మార తిమ్మానాయునిగారి పుత్రు
8. లైన కొమారమ్మి తిమ్మానాయునిగారు
9. పొదిలెస్తలం దేవబ్రాహ్మణులకు అగ్రహ
10. రాలకు పొదిలె శీమలోని గ్రామాల
11. దేవబ్రాహ్మణ భటవిర్తి మాన్యాల
12. కు విద్వావసులకు సవరిగాను యిచ్చి
13. న ధర్మశాసనం—తిమ్మానాయుని
14. గారికిని లింగమ్మక—గారికిన్ని పుణ్య
15. ంగాను మీమాన్యాల బేడిగె యెల
16. కాలానకుం మన్నించ్చిమి మీ మాన్యా
17. లు మీరు యెప్పటివలెనే వ్యవసా
18. యాలు సెనుక అవందాక=స్తాయి
19. గాను అనుభవించ్చి బ్రతికిడి యీ
20. పుంజ్ఞానకు యంవ్వర దప్పినాను
21. గంగక త్త= గోపుబ్రాహ్మణి
22. వధియి
23. ంచ్చినా పాపానం బోవువారు
24. దానపాలన యోర్క డ్యే-దానా శ్చే)
25. యోనుపాలన దానాస్వగ్గ=మ

26. వాప్పితి పాలనాత్ అచ్చుతం

27. వదం శ్రీ శ్రీ శ్రీం చేయును॥

Podili (35) (A.D. 1547-48.)

[Podili. Telugu. In Ānjanéya temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! On Sunday, the 15th of the bright half of Kártika of the year Plavanga, corresponding to the victorious and prosperous S.S. 1469, while Śrīman Māhārāja Rājādhi Rāja Rājaparāmésvara, Śrī Vīra Pratāpa Śrī Sadāśivadēva Mahārāyalungāru was ruling the earth, seated on the jewelled throne at Vijayanagar, under the orders of Śrīman Mahāmaṇḍalésvara Aliyagāma (rāma ?) Rājayyadēva Mahārājalongāru who bears the burden of the kingdom, Jilleḷla Rangapatidēva Mahārājulungāru issues this charitable edict to the barbers of the villages of Podili *śīma* which is attached to his chiefdom. Chippagiri Maṅgaḷa Timmōju Kondōju Bhadrōjū having pleased by his (or their) service the king Rāmarājayyavāru, the barber caste in the kingdom of the king was exempted from taxes. Therefore we also exempt the barbers of Podila *śīma* and of the *Sthalam* from taxes including vetṭi's fees. This gift is made under the orders of the king to the barbers of Podile *śīma*. Therefore we have exempted you from all taxes including vetṭi's fees. You may take possession of the fields and enjoy them in full, you, your children and grandchildren in regular succession as long as the sun and moon last.

May Nimmanātha and Gópinātha, the gods of Podile, (two deities for each of whom there is a separate temple

in Podili) (protect). This is the stone inscription written by Yellamrāju, the Sthalakarnam of Podila.

Those who obstruct the continuance of this gift will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges and also the sin of killing one's parents at Benares and will be regarded as having been born of donkeys.

NOTE.—In line 15 Mangala pōjulaku looks as if it might mean “to the armies of barber.”! It is not quite clear whether one person or three persons are referred to. In another inscription we find Mangala Kondōji and in a third Mangala Timmōju Kondōju.

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ జయ్యాభ్యుదయ శాలివాహన
2. శకవషంబులు ౧౮౬౯ అగు నేటి ప్లవంగసంవత్సర
3. కార్తిక శు ౧౫ భా॥ శ్రీ మన్మహారాజరాజాధిరాజరాజ
4. పరమేశ్వరశ్రీ విరప్రతాప శ్రీసదాశివ దేవమహారాయ
5. లుంగారు విజయనగరమండుల రక్షశింహాసనాసీ
6. నులై బ్రదివిరాజ్యంచేయుచుండంగాను వారిరాజ్యభా
7. ర ధురంధరులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర ఆర్చియ గా
8. మరాజయ్యదేవ మహారాజులుంగారి ఆనతిని జిలెళ్లరంగ
9. పతిదేవ మహారాజులుంగారు మానాయంకరానకు
10. ం జెల్లె పొదిలశీమగ్రామాలం మంగళక్షకిచ్చిన ధంమశా
11. సనం రాయలు రామరాజయ్యవారి శావచేసి చిప్పగిరి
12. మంగళ తిమ్మోజు కొండోజు భద్రోజుంగా
13. రు మెప్పింపైన రాయరాజ్యాన తమకులంమంగళ
14. వారికి పంనువరాయాలుమానినారు గనక పొదిలశీమ
15. మంగళక్షకున్న స్తతంమంగళపాజులకు పంనువరాయాలు
16. వెట్టివేములు సర్వమాన్యంగాను మానితిమి (.) యీధర్మ

శాస

17. నం రాయల ఆనతిక్రమానను పొదిలెశిమమంగళవారిప
18. న్నువరాయలు వెట్టి వేములుమానితిమి (.) గాన మీపుత్ర

పా

19. త్ర పారంపర్యంగాను ఆచంద్రాకాంక్షాస్థాయిగాను మీసాస్వ
 20. యికంచేసుకొని పరణామాన వుండువారు (.) యి
 21. పొదిలె నిమ్మనాధుండున్న గోపినాధుండున్న
 22. పొదిల శీమ స్రలకరణం యల్లరాజువ్రాసిన శీలాశాసన
 23. నము॥ యీ ధర్మానకు యవ్వరు దప్పినాను గంగకత్తను
 గో
 24. బ్రాంహ్మలంజంపిన పాపానంబోవువారు తమ తల్లితండ్రు
 25. ల వారణాశిలాంజంపిన పాపానంబోవువారు
 26. గాడిదె కడుపునం బుట్టినవారు.

PODILI (36). (A.D. 1514-15.)

[Podili. Telugu. In front of Nirumalésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On Thursday, the 30th of the dark half (*i.e.*, new moon day) of Śrāvaṇa in the year Bháva, corresponding to the victorious and prosperous S.S. 1437, on the auspicious occasion of a solar eclipse, Rāyasam Koṇḍappamasayya (Koṇḍamarusayya ?) gáru for the religious merit of Śrī Vīra Pratāpa Krishṇadēva Mahārāja, who is the king of Vijayanagar of the Carnatic, and who is Śríman Mahá Rájádhirāja Rájaparamésvara, granted this charitable edict to the deities Bhímésvaradēva and Kailásaráya of Podila. We have granted with pleasure the village of Chirramakúru which lies on the western bank of the river Músi which is to the east of Podila śíma and which was formerly enjoyed by both these deities, as an absolute gift for providing all kinds of enjoyments to these deities in the proportion of four parts to Bhímésvara, and two to Ráma Kailásanátha. Those

who help this charity will derive the religious merit of performing the 16 *mahādānas* (great gifts), viz., *tulā-purusha* (weighing a man against gold and giving it to him) and others.

1. స్వస్తిశ్రీ జ
2. యాభ్యుదయ
3. శాలివాహ
4. న శకవరుషం
5. బుబు ౧౪౩౭
6. అశు నేటి
7. భావ సంవత్స
8. ర శ్రావణ బ
9. ౩౦ శు॥ సూ
10. ర్య గ్రహ
11. ణ పుణ్య
12. కాలమందు
13. శ్రీమాన్ మహారా
14. జాధి రాజరాజ
15. వరమేశ్వర

Second side.

1. శ్రీ కనాకంట్
2. విజయనగరా
3. ధీశ్వర శ్రీ వీర
4. ప్రతాప శ్రీ కృష్ణ
5. దేవమహారా
6. యలకు పుణ్య
7. ముగాను రా
8. యశము కొం

9. డప్పమసయ్య
10. గారు పొదిల
11. భీమేశ్వర దేవు
12. నికిని కైలాస
13. రాయనికిని
14. యిచ్చిన ధమ=
15. శాసనము-పూ
16. ర్వాన దేవళ్లకు
17. యిద్దరికిన్ని చెల్లే గ్రా
18. మం పొదిల శీమ

Third side.

1. లోని తూపు= ముసి
2. కి పడమటిగట్ట చిఱ
3. మకూరి గ్రామం
4. ము సర్వాక్రంతము
5. గాను దేవళ్లకు అం
6. గ రంగవైభవాలకు
7. న్ను భీమేశ్వర దేవుని-
8. ర॥ నాల్గుగు పాల్గున్న అ
9. రామకైలాస నాథున
10. కు ౨॥ రెండుపాళ్లు
11. న్ను ఆరాసునడచి ఆ
12. ట్లను పూర్వం
13. సాగించి ఇస్తామి

14. యీశమానకు
15. సహాయులై నడచి
16. నవాలకు తులాపు
17. షం మొదలైన పో
18. డశ మహదానాలు
19. చేసిన పుణ్యం కలుగు
20. సు

PODILI (37).

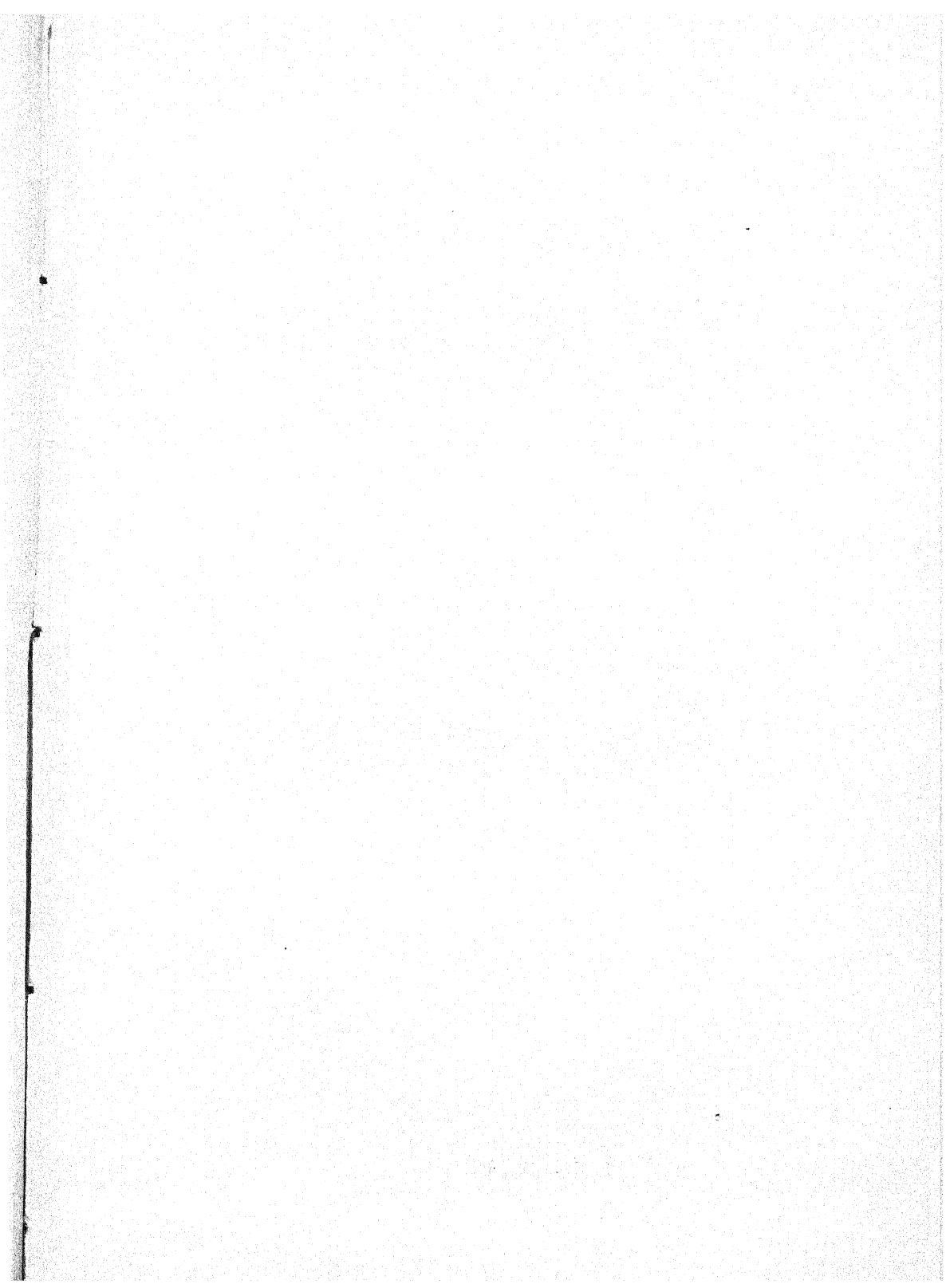
[Podili. Telugu. On Pillar in Nirmalésvara temple.
Last part unintelligible and inscription rough.]

TRANSLATION.

Under the orders of (Hail!) Śrīmat Pótaya Sáhini Gáru, son of Víraya Sáhini, the excellent son of Dádi Pótaya Sáhiniṅáru (subordinate) of Śrīmad Vírayadéva-chakravartulu and of the Lakumámba, the illustrious Jákamma Venkamgáru gave to the *Kámpus* of Podiyala *sthalam*.

NOTE.—Sáhini = commander-in-chief. The identity of the emperor is not obvious. From D. 12 it appears that a Kákatiya may be referred to.

1. శ్రీమ
2. ద్వితీయ
3. దేవవక్త్ర
4. వతులదా
5. దిపాతయ
6. సాహినింగ

(To face page 1201.)

PODILI NO. 38.

7. రికిని లకుమాంబకూ
8. సు సుపుతృడైన పీరయసాహి
9. ణికోడు- స్వస్తిశ్రీమతు పోతయసాహిణింగారి ఆనతి
10. నిస్వస్తిమతుజాకంమం యీ వెంకంగారుపాది యలస్థల
ము కాంపులకు యి
11. చ్చినసత్ । క్రతానంజలిసుత్
12. క్షత్రాసుచే నిస్తిమి
13. దుంనా విడ్వానుం గలదమ
14. చెతం బత్రాలుగొని చేదొవులుగడెం
15. చినవారి లోపలి వెలుపలి పదలవరము
16. యెలుకా

PODILI (38). (A.D. 968-69 ?)

[Sannamúru. Sanskrit in Telugu character and
Telugu. Opposite Rámalingéśvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Friday, the full moon day of Vaiśákha of the year corresponding to (Śaka) 890, the illustrious Aggaparájū, who was born in the family of *Mahábalī* the members of which were made the gatekeepers of Paraméśvara who is the lord of gods and demons and worshiped by all the three worlds; whose (Aggaparázu's) banner was a black-buck (?), who was heralded in public by the *Paṣācha pataha* (a drum given by a piśācha or demon); whose signet was the bull, who was the lord of Nandigiri (Nandidrug ?) and the supreme lord of Paṇigipura, who was Báṇa Igandā, who was the Arjuna of the

family of Bali, granted with his own hand
to Annagúri Agastisvara Bhattára twenty-four . . .
of land in the big kingdom and in the small
kingdom. The progeny of the kings of (big)
kingdom and the small kingdom shall continue the
enjoyment (of the same). Witness to this: Jésa Rattaya,
Márupúri Tikkana, and Kalleka. With the
consent of all these (this was) written by Tippama.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—This was transcribed by Mr. V. Venkayya. The (symbol
on the ?) banner was a black-buck according to Dr. Fleet, see p. 162,
Vol. V, E.I. Parigipura appears elsewhere as Parivipurí. The “G”
here may be a misreading for “V”. The king, whose name does not
seem to appear elsewhere, was evidently a Bána.

1. स्वस्ति सकलजगत्रया-¹
2. भिवन्दितसुरासुराधीशप-
3. रमेश्वरप्रतिहारीकृत² म-
4. हाबलिकुलोद्भव कृष्णध्वज-
5. विराजित पैशाचिकपटहधो-
6. षण वृषभलाञ्छन नन्दि-
7. गिरिनाथ पल्लिगिपुरपरमे-
8. श्वर बाण . लगण्ड बलिकु-
9. लार्जुन गडुसण्डिय . व-
10. श्रीमत्
11. [అ] గ్గ పరాజ సవత్తు³ [౧౯౦]
12. యగునే || జ్ఞీ వైశాఖ పుణ్ణమి శు-
13. క్రవారంబు నాణ్ణు [అ] న్నశూరి [అగ]

¹ Read जगद्वया.

² Read कृत

³ Read సంవత్సర

14. [స్త్రీ] శ్వరభటారవికి పెద్దరాజ్యాన
15. యు కొఱ్ఱుకరాజ్యానం చేతంగోని ఇ-
16. చ్చిన భూమి ఇరువోదినాలుగు
17. రాజ్యానయు కొఱ్ఱు
18. కరాజ్యానయు సంతతిభోగము నడ-
19. పేవారు [||*] దీనికి సాక్షి జేసరట్టయ
20. యు మాఱుపూరి తిక్కనయు
21. కల్లెకయు కీరి ఉభయసన్నధ¹బు
22. న వ్రాసినవారు తిప్పమయుం [||*]²[స్వ*] దత్తం
23. (వా)

PODILI (39). (A.D. 1438-39.)

[Tippaldévipalli. Telugu. To the west by a ruined tank.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! This charitable edict relates to the consecration of the tank (caused to be constructed) near Ankepalli village on the holy occasion of Sunday, the third of the bright fortnight of Vaisākha of the year Kālayukti, corresponding to the Śrī Śaka year 1360 by Tippaladévi, the daughter of king Pedarāya Vibhāla who is the younger brother of the king Śrīman Mahāmaṇḍalēṣvara, Médinimīsaragandā³, Kāthāri⁴, Sāluva⁵, Dharanī Varāha⁶, Telungurāyālēṣuṇḍa Bhūpa

¹ Read సన్నతంబున

² The rest of the inscription consists of the continuation of the imprecatory verse beginning with these words.

³ Médinimīsaragandā = champion over the moustaches (heroes) of the world.

⁴ Kāthāri = the axe.

⁵ Sāluva = the hawk.

⁶ Dharanī Varāha = the boar on earth.

In an inscription at Tekal in Mysore Góparāja is called the "Setter-up of Ganga Hale Sambárāja"—
(*Epig. Carn. vol. I, p. 208.*)

In No. 26, Podili, the same Samburāja is given. His father was Ráya Vibhála.]

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ శకవరు
2. షణ్ములు ౧౩౬౦ యగునేం
3. టి కాలయుక్తి సంవత్సర బ
4. ౦ దులఃవైశాఖ సుద్ధ తది
5. యా భానువార పుణ్య
6. కాల భండ్తు సోమవంసో
7. ద్భవుండు ఆత్రియగొత్త
8. ండు శ్రీమన్నహామండ
9. లేశ్వర మేదిని మీసరగం
10. ఙ్గ కంతారి సాళువ ధరణి
11. వరాహుండైన పెదసం
12. బురాయత్తా పాల తన
13. యుండు శ్రీ మన్నహా
14. మండలేశ్వర మేదిని మీస
15. ర గండ కంతారి సాళువధర
16. ణి వరాహులైన తెలుంగురాయా
17. లైసండ్ల భూషగొవిందత్తా పా
18. లాను జుండైన పెదరాయ విభా
19. శత్రుపాలసుత తిప్పలిచేవిసూ
20. ర్య వంశోద్భవుండు కాన్యేప
21. గొత్తుండైన తనవతి జగ

22. తాబ సింగత్త పాలుకు
23. ను తన తనముండు తిన్న
24. త్త పాలుకును తనమా
25. తృ పితృమౌళము వాల్క
26. కున్న పుణ్యంగాను అంకే
27. ప్లగ్రామ సమీప బండు త
28. టాక ప్రతిష్ఠా ధన్యుశాసనం
29. బాచంద్రాకర్ణ స్త్రాయగానో
30. సరించెన్ను శ్రీ శ్రీ శ్రీ
31. భారద్వాజగౌతం తింత
32. తన్న నార్యులకు ఏకబో
33. గ అగ్రహారంగాను
34. ధారబోశి ఇచ్చను తి
35. పులి దేవిగ్రామం

PODILI (40).

[Tuvvapádu. Telugu. By the Vaḍlaváḍi pond.]

TRANSLATION.

On Monday, the 10th of the dark fortnight of Śrāvaṇa of the year Bahudhānya, Śrīmat Śrī Velugóti Komāra China Timma Nāyaningáru issued this edict to the Jangála (priest) who worships Kúdali Sangamésvara. We have granted this charity . . . for the religious merit of Timma Nāyaningáru and Yáchema Nāyanigáru. Whoever obstructs the (Jangála) priest will incur the sin of killing a cow on the Ganges.

1. భసుధాస్యే సంవ
2. త్వర శ్రావణ బ గం సో శ్రీనత్
3. శ్రీ వెలుగొటి కొమారచిన తిమ్మ
4. నాయసింగారు కూడలిసంగమే
5. శ్వరుని పూజించె జంగాలకు
6. యిచ్చిన ధమశాసనం (న
7. డుం త్రాన పటిస అం
8. హిటంగాను) తమ్మనా ఇని
9. ం గారికిన్ని యాచమనా
10. యినికి పుణ్యంగాను
11. నిష్ఠిమి దంష్టుకం య
12. (స్వరు) జంగాలను విరోధించి
13. న్నం గంగక త్రుగోపును
14. పధిఇంచినవారు

PODILI (41).

[Uppalapāḍu. Sanskrit in Chalukyan character. On floor of Rāmalingasvāmi temple. It makes no sense.]

కీర్తి శ్రీ { సవ్వ లోక
కాల్పి విజి
(యా) ల్పి చాజ్ నా కాగ్గో॥

PODILI (42). (A.D. 1376-77.)

[Vāgimaḍugu. Telugu. Opposite Virabhadrasvāmi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of the bright fortnight of Mārga-sira of the year Nala, corresponding to 1297 of the illustrious Śaka era. . .

NOTE.—Nala or Anala corresponds with S.S. 1298, expired.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవ
 2. రుషంబులు
 3. ౧౨౯౭ అగునేంటి
 4. నల సంవత్సర మా
 5. గృశిర శు ౧౫
 - 6.
 - 7.
 - 8.
 9. నకు .
 10. . . బ నేకలు
 11. వంబున . . .
 12. . . . ఫ
 13.
 14.
-

RAPUR (1).

[Ákilavalsa. There is a defaced inscription on the tank bund.]

RAPUR (2).

[Áltúrti. Tamil. Opposite Chennakéšvara Swámi temple. Illegible.]

RAPUR (3). (A.D. 1638-39.)

[Ákupalli. Telugu. Near tank to west of village.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd of the bright half of Chaitra of the year Bahudhánya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Śrímat Velugóti Venkaṭapati Náyaningáru issued this charitable edict for the tank at Ákupalli. He has ordered that the tank work should be done with the *méra* grain in the same manner in which it was formerly collected and utilized. Therefore they should get the work done to the tank with the *méra* grain settled for it, whether the village be under *sandhátá*, or under an *amaradár*, or a lessee, or whoever be the ruler. If the rulers do not get the work done to the tank, if any one misappropriate it (the *méra*), or if any one covet it or if any *kápu* or *karnam* object to it or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village and to have given his wife to

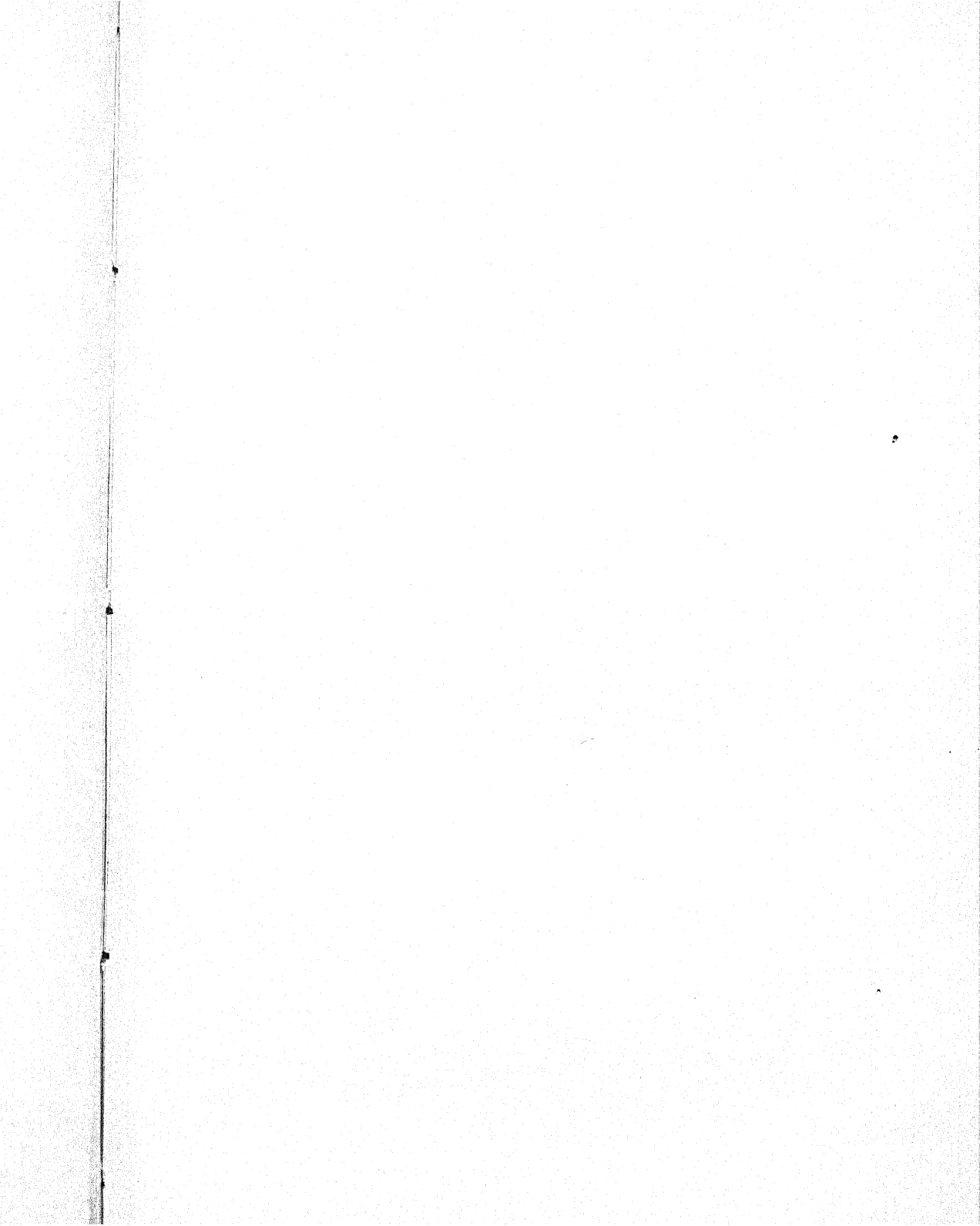
the *vetti* of this village.¹ Thus has this charitable edict been issued.

1. స్వప్తిశ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహన శకవ
3. షకంబులు ౧౫౬౦
4. అగునెటి బహుధాన్య సం
5. వత్సర చైత్రశు ౨ లు శ్రీ
6. మతు వెలుగోటి వెం
7. క్కటపతి నాయనింగారు
8. ఆకువల్లె చెరువువేయించి
9. న ధర్మశాసనం యిగ్రా
10. మాన చెరువుమేరలు పూ
11. వాన యేదారిగాను నడి
12. చినవో ఆమేరధాన్యంచె
13. రువు పనిమోఖం శాయం
14. గట్టడ శేయించినారు గ
15. నక యిగ్రామం సంధాతా
16. న పున్నాను అమరగాని
17. వశాన యేదొర యేలినాను
18. గుత్తగాని వశాన పున్నాను
19. చెరువుకు నిన్నయమైన
20. మేరధాన్యం చెరువు వ
21. నిముఖం శేయించె గ
22. లవారు చెరువుపని

Second side.

23. ముఖం
24. గాను ఏలి

¹ This excellent old tank-builder (would there were more zamindars of his kidney) generally concludes his edicts with some such expression.

(To face page 1211.)

RAPUR NO. 4.

25. నవారు చే
26. యిచ్చుక యవ్వ
27. రు అనుభవం
28. చ్చినాను యవ్వ
29. రు ఆసిం
30. చ్చినాను యేకాం
31. పు కరణం ఆక్షే
32. పిచ్చినాను యీ
33. శాసనం యవ్వ
34. రు తీసివేసినా
35. ను వాండు యీ
36. పూరి వెట్టివా
37. నికి బుట్టినవా
38. ండు వాని ఆలిని
39. యీపూరి వెట్టివానిక-
40. యిచ్చుకున్నట్టై ఆ
41. క్లని యిచ్చిన ధ
42. మ=శాసనం

RAPUR (4).

[Cháganam (hamlet Rázupálem). Tamil. On a rock
below the hill to north of village.]

- [1] క్రిపువనశ్శక్కరవత్తికన్ ప్రిక్-
- [2] లెరాత్తుంగుసొమ్మతెవற்கు శ్చ-
- [3] ణ్డు ఇరుపత్తుమున్ద్రువతు విక్కి-
- [4] రామసింగపురామాన నెల్లూగిర్క-
- [5] పై ఇడ్డ కాగుశ్శ[రు]తెవற்கు కిలైక-
- [6] [ఞ్మ] నాడ్డిల్ ఖండక్కుక[ణ్]మ-
- [7] లై మలైయిడిల్[చి]శ్శణ్డిరాయ-

- [8] க்கர் கட்டுவித்த எரி நல்லசித்தசாரரும்
 [9] உள் உடுக்கூறில் வெள்ளாளரும் கூடி
 [10] சிமூப்பிவிசிங்கமச்சரும்
 [11] இவ்வெரி இட்ட கரமிச்சரமுடைய-
 [12] நாயநாற்கும் பிராமணற்கும் குடு-
 [13] த்தொம் இந்த தம்மம் சந்திராநதித்தவ-
 [14] ரை செல்வதாகவும் குடுத்தொம் இந்த தம்ம இ-
 [15] நக்[தி]நாருண்டாகில் கெங்கைககரயிற்சு-
 [16] ராப்பசுக்கொன்றான் பாவங்கொள்வான்.

TRANSLATION.

In the twenty-third year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttungachóladéva, Pichchandi Náyaka gave images to the temple of the lord Kalai Itta Káduchcharudéva at Nellúr *alias* Vikkirama-singapuram and caused to be dug a tank at the foot of Úttukkúkan hill of the country.

We, Nallasittaśárar(?), the *Vélálas* of Údukkúr and Símuipili Singa Amachcha gave this tank to the god.

Ittakaramásvara (Isthakáméśvara ?) and Brahmans.

We gave it so that this charity might be maintained as long as the moon and sun endure. If there is anybody who obstructs this charity, he will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges.

RAPUR (5). (A.D. 1636-37.)

[Cháganam. Telugu. From stone in middle of village.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 30th day of the dark fortnight of Pushya of the year Dháta(ri), corresponding to the year

1558 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, while the illustrious Rājādhirāja, Rājaparamēśvara, Śrī Virapratāpa, Śrī Vīra Venkaṭapati-dēva Mahārājulu, seated on the diamond throne at the town of Penugonda, is ruling the kingdom of the earth, Velugōṭi Venkaṭapati Nāyanimgaru has given Dāgdama *agrahāra* in Nellore *śīma* which is ruled and presided over by himself to Pūsala Venganna Kadappa as an *amaram*. Therefore Venganna Kadappamgaru granted this charitable edict for the tank *kunchas* (i.e., at 1 *kuncha* per *puṭṭi*). Its terms are as follows. He settled this for (the upkeep of) the tanks. They should spend the *mēras* on tanks and not remit them to the palace (zamindar). Having thus ordained, we have given a stone inscription on this holy occasion of a solar eclipse for the tanks with libation of water so that religious merit may accrue to Venkaṭapati Nāyanimgaru.

Therefore any one who fails in this will be considered to have given his honour to the *vetṭi* (*gulāpuvādu*). In these terms has the charitable stone edict been granted for work (to the tank.)

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శ
2. కవళంబులు గుఱు అగు నేటి ధాత (తు) సంవత్సర

పుష్య

3. ఐ 30 లు శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజవరమేశ్వర శ్రీవీ
4. రవ్రతాప శ్రీవీరవెంకటపతి దేవ మహారాయల అయ్యవా
5. రు పెనుంగొండ నగరమండ్లు వజ్రసింహాసనానూడుం
6. డై వృధివిసామ్రాజ్యం జేయుచుండి వెలుగోటి వెంకట
7. పతినాయనివారు పాలించి నవధరించిన నెల్లూరి శీమ
8. లోనుదాగడమనే అగ్రహారం వెంకటపతి నాయనివారు

పూ

9. సాల వెంగన అకడప్పం గారికి అమరానకుబాలించినా
 10. రు గనుక వెంగన కడపం గారు చెరువు కుంచ్చాలకు యి
 చ్చి
 11. నధమశౌసన క్రమమెట్లన్నను దీని చెరువులకుంగాను
 12. నిన్యం చెనునమేరథాన్యాలు నగరంబెట్టక చెరువుల
 13. మీందను పనిముఖం శేయించంగలవారు అని నిర్ణయం
 14. చేశి యీ సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందున వెంకట
 15. పతినాయనివారికి దమంశేకూ రేటట్లుగాను చె
 16. రువులకు దారవోశి సిలాశౌసనం వేయింస్తామి గనుక ఇ
 17. ంద్దుకు తప్పినవాండు గులాపువానికి మానమిచ్చి
 18. న వాండే యీపని-వేయించిన శిలాధమశౌసనములు

RAPUR (6). (A.D. 1636-37.)

[Cháaganam. Telugu. North of village on Tirragatrála Bódu.]

TRANSLATION.

Hail! On the 30th day of the dark fortnight of Pushya of the year Dhátri, corresponding to the year 1558 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, while Śrímada Rájádhirája, Rájaparaméśvara, Śrī Vīra Pratápa Śrī Vīra Venkaṭapatidéva Mahárájulu, seated on the diamond throne at the city of Penugonda, was ruling as universal sovereign . . .

1. స్వస్తి శ్రీ విజయభ్యుదయ శాలి
2. వాహన శకవర్షంబులు ౧౫౫౮
3. అగు నేటి ధాతృసంవత్సర పుష్య
4. ౩౦ లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రా

5. జవరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప
6. శ్రీవీరవేంకటపతి దేవమహా
7. రాయలయ్యవారు పెన
8. గొండ నగరమందు వజ్రసింహా
9. సనారూఢులై సకలసామ్రాజ్యం

* * * *

RAPUR (7). (A.D. 1638-39.)

[Chikavólu. Telugu. On tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd day of the bright half of Chaitra of the year Bahudhánya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Śrīmat Velugóti Venkaṭapati Náyaningáru issued this charitable edict for the tank at Chikkavólu. He has ordered that the *méras* collected for the tank of this village at one *kuncha* for every *putti* should be spent on the tank. Therefore whether the village be under the *sandhátá*, or an *amaradar*, or lessee, or whoever be the ruler, the *méra* at one *kuncha per putti* (must be expended and) if, not doing work to the tank, any one misappropriate the *méras* collected at one *kuncha per putti*. . .

1. స్వప్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవషం
2. ంబులు ౧౫౬౦ అగు నేంట్టి బహుధాన్యసంవత్స
3. త్వర చైత్రశు ౨ లు శ్రీమతు వెలుగోటి వెంకట
4. పతినాయనింగారు చిక్క-వోలు గ్రామ చెర్వుకు వేయించిన

ధర్మం

5. శాసనము యీ గ్రామాన చెర్వు మేరలు
6. . . . పుట్టి కుంచాలవల్ల వచ్చిన ఆమేర

7. ధాన్యం చెర్వు పనిముఖం శాయ కట్టడ శేసిరి
8. గనుక మేరపుట్టింటికి ఖ గ కి కుంచెడు
9. తెభను మేరధాన్యం ఇగ్రామసంధాతాను
10. వశానను అమరగానివశాను ఏవొరయేలినా
11. నుంన్ను గుత్తగానివశాన పున్నాను చెప్పుకు
12. పనిముఖంచేయించక మేరధాన్యం చెర్వు పు
13. ట్టి కుంచాలు

RAPUR (8). (A.D. 1213-4.)

[Chikavólu (hamlet Yerraguntapalem). Sanskrit in Grantha and Tamil. To the north in Survey No. 510. The first portion, written in very incorrect Sanskrit, expresses the same meaning as the Tamil portion with the addition of the Śaka year expressed by *rasa* (6), *guṇa* (3), *śasi* (1), *bhú* (1) or 1136. The translation of the Tamil portion is given below :—]

TRANSLATION.

In the 36th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttunga Chóladéva, I, Tukki Náyaka, the younger brother of Vayirappa Náyaka, who is the younger brother of Pidiyári Kósaní Náyaka, the son of Kattasádi who was the son of Vayirappa Náyaka, who was one of the followers (Padiyár) of Chóla Tirukkálattidéva, the son of Pillaiyár Manumasiddharasa, gave on behalf of Pillaiyár Tirukkálattidéva, to last as long as the moon and sun endure to Késava Perumál (whose image) I set up in the month of Chittirai at Takkulam in Mándainádu, with libation of water, the village (evidently of Takkulam) including all taxes leviable within its four boundaries.

He who obstructs this charity will incur the sin of stabbing a cow on the banks of the Ganges.

NOTE.—Some years ago this stone is said to have fallen on and killed several people who were digging under it for hidden treasure. For another inscription from this hamlet see No. (79).

Sanskrit.

- [1] ஸ்ஷத் ஸ்ஷத்-
- [2] ஸ்ஷபக்ஷஸ்தி-
- [3] காவம் ஸ்ரீ கொ-
- [4] ஸ்திதி [கூ] வதிவ-
- [5] மூலோக்யவஸிகூ-
- [6] தகெஸவாயா-
- [7] கஸக மூலிகை-
- [8] க்ஷாஹிம் யாவத-
- [9] ஸ்யயரிஸ்ரீத்யெ-
- [10] க்ஷே ஸகா-
- [11] நாம் ஸவகக்ஷே
- [12] மஹாஸஸி-
- [13] ஸ்ருஷ்சிதே
- [14] கெவத்ரோ-
- [15] (௦) ஸ மூலே-
- [16] கெ[உ]வாயகூஸூ-
- [17] ஸ்கூதிதி வு-
- [18] காத் கூ-
- [19] தகெஸவ-
- [20] ரய யஸூ
- [21] மூலகாவி-
- [22] தாவஸூரி-
- [23] தமஹாஸ-
- [24] ரௌ கெவந-
- [25] கெவ் ஸூ-
- [26] ஸூரிவென
- [27] கெவாயூ-
- [28] கெவாவி ஸ்-

- [29] நெர்ஜவதி
 [30] சுருவநய-
 [31] ஸ்ரீராததி-
 [32] சுருநா
 [33] யஃ |

Tamil.

- [1] திருவாவநச்ச-
 [2] குவர்த்திகள்
 [3] ஸ்ரீ சுருவெ-
 [4] ரத்துங்கெ-
 [5] சாழ்தெவ-
 [6] ற்கு யாண்டு
 [7] நயசுவது
 [8] பிள்ளையார்
 [9] மதுமசித்தர-
 [10] சர் மகாரர் செ-
 [11] ளளத்திருக்கா-
 [12] ளத்திதெவர்ப்-
 [13] டியார்களில்
 [14] படியாள் வயிர-
 [15] ப்பநாயக்கன்-
 [16] மகன் கட்டசா-
 [17] தி மகன் பிடியா-
 [18] ரி கொசநநாய-
 [19] க்கந் தம்பி வயி-
 [20] ரப்பநாயக்-
 [21] கந் தம்பி துக்-
 [22] கிநாயகநெ-
 [23] ந் மாந்தைந[ர*]
 [24] ட்டெத் தக்குள-
 [25] த்தை நாந் சி-
 [26] த்தினைரோஸ-
 [27] த்தில் நாந் வு-
 [28] தினை பண்ணி-

- [29] ந கெசவப்டெ-
 [30] பருமானுக்குப்-
 [31] பள்ளையார் தி-
 [32] ருக்காளத்திடு-
 [33] தவர் பக்கடு-
 [34] லப்பெற்பட்-
 [35] ட வரியுட்பட
 [36] நாற்பாலெ-
 [37] ல்லைக்குள்-
 [38] ஓ சந்திராதித்-
 [39] த்தவரை செல்-
 [40] வதாக நிரட்டு-
 [41] வித்தூக்கொடு-
 [42] த்தெந் படி-
 [43] யாரி துக்கந-
 [44] ராயக்கநெந்-
 [45] இது துக்கி ந-
 [46] ராயக்கந் தம்-
 [47] மம் இத்தந்ம-
 [48] ம்மிழப்பா-
 [49] ந் கெ-
 [50] ங்கைக் க-
 [51] ரையிற் குராம்-
 [52] பசுவை குத்தி-
 [53] நாந் பாவத்-
 [54] தைப் படுவான்.

RAPUR (9).

[Chintalátmakúru. Telugu. Opposite Ānjanéya temple.]

TRANSLATION.

On the 3rd day of the dark fortnight of Śrávana of the illustrious year Kílaka, Anumantu, son of Chiru Mámilla Gópanna caused to be made an image of Sanjíva

Rāya in Chintalātukūru and consecrated it. He caused to be planted five lamp posts. The sun and moon are witnesses of this. Śrī.

1. శ్రీకీలక సఁ
2. వత్సర శ్రా
3. వణ బి లు
4. చిరుమా
5. మిళ్ల గోపఁ
6. న్న కొమా
7. రుండు అ
8. సుమంతు
9. చింత లా
10. తు కూరి
11. ఁ లోన స
12. ఁజీవరా
13. యఁగ్ని చే
14. యిచ్చి ప్ర
15. తిష్ఠ శేశేను
16. అయిదుం
17. టి గారుడ
18. కంభములి
19. యత్నించి
20. నాండు నూ
21. ర్యచెంద్య
22. ల సాక్షిగా
23. నుందురు
24. శ్రీ

RAPUR (10).

[Chípinápi. Telugu. Near the Otagunta to south of village.]

TRANSLATION.

Hail! On the 3rd of the bright fortnight of Ásvija of the year Manmatha, Ga—raju Timma Rájugáru, the agent (*káryakarta*) of Śríman mahámandalésvara Tádi-goṭṭa Timmarájuváru gave to the goddess Ammagáru of Vávilla. Therefore this gift should be utilized for providing food (*amritapadi*) and worship with light to the Ammagáru of Kamma Váivalle.

NOTE.—This Timmaráju is not apparently mentioned elsewhere in this collection.

1. స్వస్తి మన్న
2. త సంవ్వర ఆ
3. శ్వేజ శు కె లు శ్రీమను
4. మహామండలే
5. స్వర తాడిగొట్ల తిమ
6. రాజువారి కార్యకర్తలైన గ.
7. రాజు తిమ్మరాజుగారు వావి
8. ల్లన అమ్మంగారికి ఇచ్చిరి .
9. గనుక యిచ్చిన కమ్మవాఇవల్లె
10. అమ్మంగారికి అవృత
11. ఇడ్లకుంన్న
12. దీపారాధ
13. నకున్న
14. . . . రి
15.
16.

RAPUR (11). (A.D. 1570-71 ?)

[Chittalúru (hamlet Ádúrupalli). Telugu. In the tank bed. Mostly illegible.]

TRANSLATION.

Hail! corresponding to 1492 of the Śrī
Saka era (issued) this charitable edict.

* * * *

If any persons obstruct this charity, they will incur
the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges,
and will incur the sin of killing their parents and children
at Kási

- (1) స్వస్తి శ్రీశంకరాచార్యు ౧౫౭౧ అను సంవత్సరము
- (2) నాడు
- (3) నంన
- (4)
- (5)
- (6) దూరి
- (7) భక్తకానకం
- (8)
- (9) గాన పూర్వాలం
- (10) దు దు | ద
- (11) ల పెద
- (12) ద
- (13)
- (14)
- (15) న అవల
- (16) ప
- (17) ప్రియం గంగకథా గోబ్రాహ్మణుల జంపి
- (18) పాపాన బోధురు తల్లి తండ్రిని
- (19) పిల్లవాండ్ల కాశీలో వసించిన పాపనంబోవువా

- (20) రు చె . . . నాను చెర .
 (21) . . . న ప . . . రు .
 (22) . . . నా . కు . . . ను మ్మనవె
 (23) ధమ్మం

RAPUR (12).

[Chittalúru. Telugu. On the tank bund.
 Incomplete.]

TRANSLATION.

On the 10th of the bright fortnight of Śrāvaṇa of the year Śrímukha Dummarapu Venkátādri Náyanigáru set up this charitable edict for the tanks of the villages of Chittalúru and Ádúrupale. For the tanks of the villages of Chittalúru and Ádúrupale, granted to us as an *amaram* by Velugóṭi Venkaṭapati Nayaniváru . . .

1. శ్రీము
2. ఘ సంవత్సర శ్రా
3. వణ శు ౧౦ లు దు
4. మ్మరపు వెంకటా
5. ప్రి నాయనిగారు
6. చితలూరు ఆదూ
7. రుపలె గ్రామాల చె
8. రువులకు వేళిన డమ్మ
9. శాసనం వెలుగోటి వెంకట
10. పతినాయనివారు మాకు ఆమరా
11. నకు యిచ్చిన చితలూరు ఆదూ
12. రుపలె గ్రామాల చెరువులకు ని . . .
13. . . . ను వెలిపిర్ల . . .
14. . . . గ్రాను . . .

RAPUR (13).

[Chittalúru. Telugu. Near a well to east of village.]

TRANSLATION.

This is the great *linga* carved by Náyiṇḍu for the
flower garden to the west of the Nágináyini well . .

- (1) నానినాభినిం
(2) భావికి వడుమ
(3) టి పుష్పాల తోం
(4) టం లోకి నాభి
(5) పడు చెక్కిం ఇంచ
(6) మహాలింగం . . .

* * * *

RAPUR (14).

[Chittalúru. Telugu. Near the same well.
Incomplete.]

TRANSLATION.

* * * *

Whoever fails in this charity, will incur the sin of
killing a cow on the Ganges.

- (1) శ్య . . .
(2) వారిను యీధమా
(3) నకు యవ్వరు తప్పి
(4) నారుం గంగ కర్త గో
(5) పు చంపిన పాపానం బో
(6) ద్వరు

RAPUR (15). (A.D. 1684-85.)

[Dātsūru. Telugu. One side of a tall stone bearing inscriptions on three sides, to east of village. Incomplete.]

TRANSLATION.

Hail! In Adhika Āshāḍha of the year Raktākshi, corresponding to the year 1607 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era . .

1. స్వస్తి శ్రీ
2. . . [వి] జ
3. యభ్యుద
4. య శా
5. తివాహ
6. న శకవషం
7. బులు ౧౬౦౭ అగు
8. నే టి రక్తాక్షి
9. సంవత్సర ఆ
10. ధిక అమాధ
11. . . .
12. . . .

RAPUR (16).

[Dātsūru. Telugu. From the same stone.]

TRANSLATION.

Prayer to (Tva)dāri Ganga who resides in the boundary (between the villages). . . (unintelligible). By the feet of Raghunātha, by Bhūdēvi (goddess

of earth) and Ānjanidēvi, Piṭāḥmā, Vāravāri, Om, hrām, Śrīm, hrīm, paṭṭu phaṭṭu svāhā, bālā, paṭṭu phaṭṭu svāhā. To the lord (deity) of cattle.

Having dug a pit at the entrance of the cattle shed cook food in it, milk a cow that gives plenty of milk offer incense, worship with light and offering, put three marks of blood (on the face) put three marks of—, and divide the red food (red with blood) (among the people present). Prepare medicine with mārēḍu (Ægle marmelos), donḍakūra (Coccinea indica), gingelly, buḍuma (cucumis), mustard, salt, pepper, garlic, urine, jaggery, and sour butter milk.

You must make obeisance.

Administer one tube of this medicine to the sick cattle.

NOTE.—This seems to be a mantra and prescription for cattle diseases. Some parts are unintelligible.

1. పాలిమేరయందలి
2. (త్వ) డారి గంగ
3. జపం (జరు పూ
4. డి నెండ్లు గొం
5. డ్డు వటు పేరు పె
6. డ్డే) రఘునాథుని
7. పాదమాన భూదే
8. వి అంజనీదేవి ఆ
9. న పిటలంవ్వా వా
10. ర వారి వోం హ్రం
11. శ్రీం హ్రీం వట్టు
12. ఫట్టు స్వాహా బాలా
13. వట్టు ఫట్టు స్వాహా

14. పసులనాధున
15. కు॥ పసుల దొ
16. డి వాకిట గాడిగా
17. దొవ్వి బత్తము
18. లం . పాండి ఆల
19. మీంద భారిజే
20. పు కొంమ్మ పేతి
21. కి ధూప దీపనా
22. వేద్యమిచ్చి మూం
23. డు నెత్తురు బొట్లు
24. బెట్టి మూండు . రి
25. లపు బొట్లు పెట్టి
26. యెర్రగూడునూం
27. బంచ్చి వేళ్ళేది॥ మారే
28. డు దొండకూర తిల
29. లు బుడుమ ఆవా
30. లు పుప్ప మిరియా
31. లు పెల్లుల్లి కాలు
32. మడి బెల్లం పులిమ
33. జ్జిగెలో మందుచేసి
34. మీరు మొక్కులు పెట్టే
35. ది గొట్టండు లోపలి
36. కి పెట్టేది

RAPUR (17).

[Dátsúru. Telugu. From the same stone.]

TRANSLATION.

Hanumán of five faces, who is like Pátála (the nether world) in devouring the sun, who is valiant in fiercely

driving away foes with his bow, who is unconquerable by gods and demons, having arms like columns to do the will of Rāma, who has a tail like a pillar, who has an eye in the middle of his forehead, who is the son of Anjani, who is a fierce Yama (destroyer) to wicked people, who is the leader of monkeys, who is a swift mover, the nectar of the semen of Śiva, a giant to stormy seas (?), . . . who captures the cardinal points, hero, *sura*, *paṭṭu*, fierce Hanumanta, Sānumanta (mountain dweller).

NOTE.—This seems to be a mantra or spell, in the name of Hanu-mán. Some of the epithets are unintelligible.

1. . . దిబం .
2. . జవంము
3. ఖమానుమం
4. త సూర్యభక్ష
5. చపా తాశకోద
6. ఉడవుగహ వుచ్చా
7. టనవీరవిక సూరసు
8. రనిరాఘటన । దాశా
9. రథవతిని పావలుద
10. ఉడ్డ పాలదండ్ల భా
11. లనేత్ర అంజనీతన
12. య ఘోరఘోరకా
13. లాంస్తక కపినాయ
14. క శీఘ్రహరం శివు
15. నివీర్యసుధా శీఘర
16. ధ్విదానవ వాకోటి
17. దిగ్బంధన వీరసుర
18. పట్టి పుగ్రహనుమ
19. త సానుమంత

RAPUR (18). (A.D. 1622-23.)

[Dátsúru. Telugu. From two sides of a stone near the police station.]

May there be no impediment !

Hail ! On the 11th day of the bright fortnight of Phálguna of the year Dundubhi, corresponding to the year 1544 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Venkatapati Náyanigáru, descendant of the Récharla gótra, grandson of Veligóti Konḍama Náyaningáru and son of Venkatappa Náyaningáru, issued this charitable edict for the repairs of Dátsúru tank as follows. Its terms are : we have ordered that one *kuncha* should be given for every *putti* for the upkeep of the tank. Therefore we shall spend, as long as the sun and moon endure, on the tank (the grain thus collected on) all the crops raised under the tank. If any persons, not maintaining (the charity), injure, or cause obstacles to, this charity or if any fail to keep it up, they will incur the sin of killing cows and Brahmans at Kási and that of killing their fathers.

[Two imprecatory verses.]

May it cause prosperity !

1. అవిఘ్నమస్తు
2. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యు
3. దయ శాలివాహన శక
4. వషంబులు ౧౫౪౪ అగు నేటి దు
5. ందుభి సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౧ లు
6. శ్రీమతు రేచల= గోత్రోద్భవులున్న వె
7. లిగోటి కొండమ నాయనిం గారు పా
8. తృండు వెంకటప్ప నాయనిం

9. గారి పుత్రుండు వెంకటపతి నాయ
10. నిగారు దా మారుని చెరువుకు సా
11. గించిన ధర్మశాసన క్రమము ఎ
12. ప్లన్నను చెరువు పూర్జిత కావ
13. తెనని పుట్టితి కుంచాయి కట్టడశే ఇ
14. చినవారం గనక చెరువుల కిందు వం
15. డె పాలాన కారుగిడలు మోడ
16. లైన సకల ఫలాదులున్ను ఆచం
17. ద్రాక్ష స్థానిగా చెరువు మీందనె
18. వేయించగలవారము చెరు [పు] నడి
19. పించక యీపుణ్యముకు యవ్వరు
20. తలంగనాను విఘాతంగా చేశినా
21. నడిపించక పోయినవారు కాశి
22. లోపల గోభ్రాంక్షాల వధించిన
23. పాపానను పోవువారు [వా] ల్దండ్యు
24. వధియించిన పాపానం
25. పోగలవారు॥ స్వదత్తా ద్విగు
26. ణం పుణ్యం పరదత్తానుపా
27. లనం పరదత్తావహరేణ స్వ
28. దత్తం నిష్పలం భవేత్ ॥
29. స్వదత్తవా పరదత్తం వా
30. యో హరేతి వసుంధరా
31. పక్షివృక్ష సహస్రాణి వి
32. ప్తాయాం జాయతే క్రిమి॥
33. శ్రీశ్రీశ్రీం జేయును.

RAPUR (19). (A.D. 1541-42?)

[Dátsúru. Telugu. From the same stone. Mostly illegible.]

TRANSLATION.

Hail! In 1463 of the illustrious Śalivāhana Śaka
era . . .

1. స్వస్తి శ్రీ శాలి
2. వాహన శ
3. క వషం
4. ఋలు
5. ౧౪౬౩ అగు నే
6. డు (దరిటి).
7. (లమర తిథి)
8. (పను దామా)
9. (మ ల. ఇ.)
10. (. . .)
11. నాయుండు
12.
13. జనాలు.
14.
15.

RAPUR (20). (A.D. 1247-48.)

[Dévaravémúru. Telugu. East of village in survey
No. 350.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 8th of the bright half of the
month of Mágha of the year Plavanga, corresponding to

the year 1169 of the illustrious Śaka era, while Śrīmat Alu Tirukāladēva Chōḍa Mahārāja was ruling the kingdom, Śrīmat Chivapani Seṭṭi, son of Lakshmi Seṭṭi descendant of the Brahma *sākha gōtra* and the favourite servant of Vijayādityadēva Chōḍa Mahārāja the younger brother of the abovesaid king, gave land for providing offering to the deity for the religious merit of . . . and of Vijayāditya Rāja.

1. స్వస్తి శ్రీ సకవరుశంబులు
2. ౧౧౬౯ అగు నేంటి ప్లవంగసం
3. వత్సరము మాఘమాసమునం
4. చుల ౮ శుద్ధపక్షమున బ్రహ్మస్మ
5. తివారమునాండు శ్రీమతు అలు
6. తిరుకాలదేవ చోడమహారాజుల రాజ్యం
7. మున శ్రీమతు ఆ రాజుతన్మండు విజ
8. యాదిత్య దేవచోడ మహారాజులకు
9. ఇష్టబ్రాహ్మండైన లక్ష్మిం నెట్టికొడుకు బ్రహ్మశా
10. క (గోత్రండు) శ్రీమతు చివవని నెట్టి
11. . మూను . . బుణ్యం గాను . . .
12. చును . . . దేవరకు నైవాద్యా
13. . . . దేవరప్రితి . . . విజయాది
14. శ్రీరాజునకు ధర్మం గామురక ౧ మీ దేవరకు
15. . . . యకు . . దారము . . .
16. క్రొ
17. సి

RAPUR (21).

[Dévaravémúru. Telugu. Near Vénugópálasvámi temple. Incomplete.]

TRANSLATION.

. . . The charity for the tank at one *kuncha*. He has ordered that the *méra* grain settled at one *kuncha* for every *putti* for the tank should be spent for the maintenance of the tank. Therefore whether the village is under *sandhátá* or in the possession of an *amaradár*. .

1. చెరువుకుంచెండు ధను
2. యీ గ్రామచెరువులకు పుట్టికుంచాలా
3. . . . గాను కట్టడశేసిచ్చినట్టి ఇమేర
4. భాస్కం చెరువుపనిముఖం శాయంక
5. ట్టడశేఇంచినారు గనుక ఇగ్రామాన సం
6. ధాతానవున్నాను అమరగాని వశానను

RAPUR (22). (A.D. 1623-24.)

[Duggunṭa (hamlet Konagallúru). Telugu. On tank bund to south.]

TRANSLATION.

On the 5th of the bright half of Jéshṭa (Jyeshṭha) of the year Rudhiródgári, Śrímat Velugóṭi Venkaṭapati Náyanigáru . . . the paddy field under the tank Dugunṭa called Konangu and measuring 4 *gorrus*. This inscribed pillar was planted to last as long as the sun and moon exist.

1. రుధిరోద్ధారిస
2. ంవత్సర జేష్ఠ శు
3. ౫ లు శ్రీమతు వె
4. లుగోటి వెంక
5. టపతినాయనిం
6. గారు దుగుంట
7. చెరువుకింది క
8. రిమడికి కొంఠంగ
9. లసిరిపాలంనాలు
10. గోల
11. నక ఆ వంద్రాకం
12. ముగానుండంగలందు
13. వేళించిన శాసనం
14. నస్తంభము

RAPUR (23).

[Gilakapádu (hamlet Vébinábi). Tamil. On Boyela tank bund.]

- [1] వ్విళ్ళి ప్రి తిరుపువనశ్శక్కరవత్తிகள்
- [2] ప్రికులెరాత్తుంగుకొసామతెవற்கు
- [3] అండు ముప్పత్తెడ్డవతిలా-
- [4] న ప్పైవై శంవశ్శరత్తిలాన మా-
- [5] శిమాశత్తిల్ వెమిరాప్పి మాశవిశ్శవి-
- [6] ణ్డినాయక్కర్ మకన్ మాశవిపెత్తిరాయ-
- [7] క్కణెన్ ప్రివల్వ-శ్శత్తిల్ శ్శిణ్ణిరారో-
- [8] న వ్విక్కువ[డె]య్యారెవెర్కు పెత్తశ్శమ-
- [9] త్తిరమాన [గిరియుం కు]డుత్తు ఁన్ఱుడెయ
- [10] మకణెయుం వ్విక్కువ[డె]య్యారెవెర్ శ్శివ-
- [11] నామన్దశాత్తిరెన్ మాశివిపెత్తిర-
- [12] యక్కణెన్ పెత్తశ్శమత్తిరమాన ఁ-

- [13] ரி கட்டிந வெள்ளாளர் செலநாட்-
 [14] டில் கிரச்சமாலையும் பொத்தப்பினாட்-
 [15] டில் மன்னூர்காணியு (உ)டைய வாகநதி-
 [16] தி பொயிண்டர் மல்லிரட்டிய[ர*]ர் மகன்
 [17]
 [18] குதன்மரட்டிய[ர*]ர் மகந் தச்ச-
 [19] மரட்டியும் தாடிவெலை காணியுடை-
 [20] யவன் கொந்தறு பொயிண்டர் தெ-
 [21] ரரப்பரெட்டியார் மகன் நாவிரட்டி-
 [22] யாருமான இந்த யிம்முவரும் பெத்-
 [23] தசமுத்திரமான எரிகட்டின குடிமக்கள்
 [24] மூவ்வற்கும் எரிகிழ் நின்கின நஞ்சை முக்க-
 [25] ரல் நிலமும் மூன்றுமாவும் சாச(ந)ம-
 [26] ரக குடுத்தொம் மாசிவிபெத்திராய-
 [27] கநென் எரியிங்கிழ் நிலம் ஒடல[ர].
 [28] ய் அனுபவித்தும் [ஸ்ரீ]பண்டாரத்தில் வி-
 [29] சூவெட்டியூரெவர[க்கு]நீழ்மாரதாவும் ஐவ்-
 [30] வெரி கட்டின குடிமகன் மு(வ்)வற்கு குடுத்த
 [31] நிலமாரதாவும் ஆரெதுமொருவர் விழி வ-
 [32] ண்ணினாருண்டாகில் ஆயிரங்குராற்பகை-
 [33] வ கொன்ற பாபத்திலெ படுவார்கள்
 [34] ஸாரீரெந்யாயநீழ்லெ[து]ந் தவாணாஃ காடு-
 [35] டு காடுவொவாநியொ ஹவதீ[ஸ]ஸூ-ரெ-
 [36] நதாநு ஹவநஃ வாதி-வெஜாநு ஹயொஹ-
 [37] யொ யாஹதெ நாலிவஜ[ஸ]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the month of Mási of the cyclic year Yuva which corresponded to the 38th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttungachóladéva, I, Másavipetti Náyaka the son of Vémináppi Másivichchavindi Náyaka gave the tank named Peddasamudram to Sitthavateśvara (who resides)

to the south of Śrīparvata and also gave the sacred name of Sitthavatēśvara to my son.

I, Māsivipettināyaka, also gave to the three Vellālas who dug the tank Peddasamudram, viz., . . . the son of Vāgantiti Boyindar Malli Redḍiyār, possessing rights at Kirachchamālai in Sélanāḍu and Mannúr in Pottapināḍu, Tachchama Redḍi the son of . . . Redḍiyār Panma Redḍi and Návi Redḍi the son of Kondaru Boyindar Tórappa Redḍi possessing rights at Táḍivelai; to these three ryots who dug the tank Peddasamudram land measuring three-fourths of a 'ground' (nilam = véli) and three *má* in the wet lands remaining under the tank as a grant. I, Māsivipetti Nāyakkan (repeated in the text).

If there are any persons who cause obstacles to the grant of the proceeds of the lands under the tank being paid into the sacred treasury to be used as charity for the god Sittavatēśvara, and to the enjoyment of the land given to the three ryots who dug the tank, they shall incur the sin of killing a thousand tawny cows.

[One imprecatory verse in Sanskrit.]

NOTE.—For another inscription of this hamlet see No. (76).

RAPUR (24). (A.D. 1538–39.)

[Griddalúru. Telugu. Stone in middle of village.
Incomplete.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! While Śríman-Mahámandalēśvara, Rāja, Rāja Paramēśvara, Śrí Achyutadéva Mahārāja was ruling the kingdom of the earth as conqueror of the cardinal points, on Sunday the 30th of

the dark half of Pushya of the year Vilambi, corresponding to 1460 of the Śālivāhana Śaka era.

1. శుభమస్తు
2. స్వస్తిశ్రీమహా
3. మండలేశ్వరరాజ
4. రాజవరమేశ్వర శ్రీ
5. అచ్యుత దేవ మహారా
6. జలు పిడివిరాజ్యం
7. దిగ్విజయంగాహో ఏ
8. లేకాలమందు శాలి
9. వాహన శకవషణ్ము
10. లు ౧౮౭౦ అగునేం
11. టి విశంబి సంవత్సర
12. పుష్య బ ౩౦ ఆ
13. ౦ దివారామూ

*

*

*

*

RAPUR (25). (A.D. 1638-39.)

[Griddalur. Telugu. From the same locality.
Mostly illegible.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 5th of the bright fortnight of Mārgasira of the year Bahudhānya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era.

*

*

*

*

1. స్వస్తిశ్రీజయాభ్యు
2. దయ శ లివాహ

3. న శకవపఁబులు
4. ౧౫౬౦ అను నేటి బ
5. పుధాన్య సంవత్సర
6. మాగేశ్వర శు ౫ లు
7. నాండు. . . .
8.
9.
10.
11.

RAPUR (26).

[Gundavolu. Telugu. Below tank bund to south of village. Beginning missing.]

TRANSLATION.

[Yangappa was pleased to present ?]

Therefore whether the *méra* grain of the tank is in the possession of the village *sandhātā*, or of the *amaradārs* (or the *amaradārs* ¹) or of the lessee, or whoever be the ruler, they should spend this *méra* grain on the tank work. If, not doing the work, any one enjoys the *méra* grain or if any one obstructs or removes this inscription, he will be considered to have given his honour to the *vetti* of the village, or if the grain thus fixed is utilized by a *Vodda*, he will be regarded as having given his wife to the *vetti* of the village.

1. (యంగప్ప దశైచ్చనరం ?) [నయచేసే]
2. గనుక అగ్రామం సంధాతా

¹ Repeated in the text.

3. నవున్నా అమరగా నివ శాస
4. వున్నా అమరగాని వశాస వు
5. న్నా యెఢొరయేలిన గుత్తకాని
6. వశాసవున్నా చెర్వు మేరధాన్యం
7. చెర్వుకు పనిముఖం శేయించు
8. గలవారు శేయించుక ఆదాన్యంయె (వ)
9. రు అనుభవించినాను యవరు ఆత్మ
10. పించునాను యీ శాసనం యవ్వరుతీ
11. శి వేయించునావాండు యీవూరివెట్టికమా
12. నంయిచ్చువున్నతె యని నియించునధాన్యం
13. పట్టినవడ్డెవాడి ఆలిని యీ
14. వూరి యెట్టివానికి యిచ్చు
15. కున్నట్టే—

RAPUR (27). (A.D. 1392-93.)

[Gundavolu. Telugu. From two stones near the calingula of the tank. Incomplete and partly unintelligible.]

TRANSLATION.

Hail! . . . of the year Ángirasa, corresponding to the year 1314 of the illustrious (Śaka era).

* * * *

This edict was given to Gundapróli Bairu.

* * * *

- (a) 1. స్వస్తి శ్రీ శ . . .
 2. పంబులు ౧౩౧౪ . . .
 3. ఆంగీరసంవత్సర . . .
 4.

- (b) 5. గుండ వ్రోలిబై ఇ
 6. రుకునిచ్చిన శాసనం
 7. వ్రోలంజెల్లి రెడ్డిపాలు
 8. నేనవ పాలుమీ
 9. ఇ పాలితేజ ము
 10. ందలాను లంమ
 11. రియా దంనుస
 12. హింగానువుం
 13. డిబ్రమక .

*

*

*

*

RAPUR (28). (A.D. 1638-39.)

[Guruváyapálem. Telugu. Near calingula of tank.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd of the bright half of Chaitra of the year Bahudhán̄ya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Saka era Śrīmat Velugóti Venkatapati Náyaningáru issued this charitable edict for the tank at Guruváyapalli. The *méras* should be given at one *kuncha* for every *putti* of produce on all lands under the tank, on dry lands including *Déavadáya* and *Bráhmaṇádáya* lands. They should get the work done to the tank from the *méra* grain settled for the tank whether it is with the *sandhátá*, *amara-gádu*, or the lessee of this village, whoever be the ruler. If, not doing the work, any one misappropriate the (*méra*) or if any one object to it, or if any *kápu* or *karnam* object to it, or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village

and to have given his wife to the *vetti* of this village.
Thus has the charitable edict been issued.

1. స్వస్తి శ్రీజయభ్యుదయశాలివాహ
2. న శకవర్షంబులు ౧౫౬౦ అగు నేటి బహు
3. ధాన్యసంవత్సర చైత్ర శు ౨ లు శ్రీమతు
4. వెలుగోటి వెంకటపతి నాయనింగారుగు
5. రువాయపల్లిం చెర్వుకు యిచ్చిన దరహా
6. శాసనము చెర్వుక్రిందు వెలిధాన్యం దేవా
7. దాయబ్రాంహ్మణాదాయాలు సహా పుట్టి
8. ౧ కి ఖం ౦ | లెఖిను మేము యియ్యగారు
9. యీ గ్రామం సంధాతానవుంన్నాను అ
10. మరగావశాన యేధార యేలిన గుత్తగాని
11. వశాన వుంన్నాను చెర్వుకు నిర్ణయమై
12. న మేరధాన్యం చెర్వుపనిముఖం శేయుచే
13. ది పనిముఖాలు శేయించుక యవ్వరు అనుభ
14. వింఛినాను యవ్వరు అక్షేపించినాను యే
15. కాంతుకరణం అక్షేపించినాను యీ శాస
16. నం యవరు తీశివేశినాను వాండు యీవూరి
17. వెట్టివానింబుట్టినవాండే వానిఅలిని యీవూరి
18. వెట్టివాని యిచ్చినట్టె యిట్లని యిచ్చిన ధర్మ
19. శాసనం ||

RAPUR (29).

[Inukurti. Telugu. On west bank of a ruined tank.
Incomplete.]

TRANSLATION.

*

*

*

*

They should do work to the tank. Whether the
méras are with the *sandhátá* of this village, or with the

amaragādu, or with the rulers, or with the lessee; if, not doing work to the tank and the channel, any one creates obstacles to (this charity), whatever *kāpu* or *karnam* objects, or whoever removes this inscription, he will be considered (to have given his honour) to the *vetṭi* of this village.

* * * *

1. చెర్వుపని ముఖశేయించు
2. వారు యాగ్రామం సందాతాన
3. పున్నాను అమరగాని వశాన పున్నా
4. యేధారయేలినాను గుత్తగాని (వ) శాను
5. న్నాను చెర్వుపని ముఖుకాలువ వ
6. ని ముఖాలూ శేయించుక యెవ్వరు
7. ను వేపించినాను యెవ్వరు ఆశం
8. చ్చినాను యేకాంపుంగరణం (ఆ
9. త్తే) పించినాను యాశాననం యె
10. వ్వరుశీసేయించినాను వాండు
11. యాపూరివెట్టివాని . .

* * * *

RAPUR (30). (A.D. 1638-39.)

TRANSLATION.

[Kalichēdu. Telugu. On eastern tank bund.]

(Adoration be to), Śrī Sāmbhasiva! Hail! On the 2nd of the bright fortnight of Chaitra of the year Bahudhānya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Veligōṭi Venkaṭapati Nāyaningāru caused to be planted this charitable edict for the tank of Kalichēdu. If the tank work be not done with the *mēra* grain collected in

the manner in which the *méras* of the various tanks were formerly collected, if any one obstruct, if the *sandhátá* (village official), the *amaragádu*, the *kápu*, or the *karnam* receive this *méra* grain of the tank and do not get work done to this tank and thus misappropriate it, he will be considered to have given his (wife's) honour to the *vetti* Boddivádu.

1. శ్రీ సాంబశివా స్వస్తిస్త్రీ జయాభియ శాలివా
2. వాన శకవర్షంబులు ౧౫౬౦ అనునేటి బహుదా
3. న్య సంవత్సర చైత్ర శు ౨ లు శ్రీమతు వెలిగోటివెంకట
4. పతినాయకంగారు కలిచెట చెరువుకు వెళ్ళించిన ధర్మశాస
5. నం యి యేగ్రామాల చెరువుమేర పూర్వాన ఎదారిగా న
6. డ్చినదో ఆమేర ధాన్యచెరువుపనిముఖంశేయించుక
7. కీడు ఆచరించి నా సంస్తాతానవున్నా యే అమరగాడు
8. గాని కాంపుగాని కరణంగాని చెరువుమ్యేరకునియించె
9. ర్వుమేర ధాన్యం యీచెరువుపని సేయించుక ఆక్షేపించి

అను

10. భవించిన యీవూరి వెట్టిబొడ్డువానికి మానంయిచ్చి.

[న]

RAPUR (31).

[Kalichédu. Telugu. On north bund of tank.

Incomplete.]

TRANSLATION.

*

*

*

*

We have endowed. May you, your sons and grand-sons enjoy this as long as the sun and moon endure.

[One imprecatory verse.]

If any one obstructs this charity, he will incur the sin of killing a cow and a Brahman near the Ganges.

- * * * *
1. రాపూ గరిగా న
 2. స్వ పెట్టితిమి మీపుత్ర పాత్రా
 3. భి వృద్ధిగాను ఆచంద్రాకముగాను
 4. అనుభవించి బ్రతుకువారు | స్వదత్తా
 5. ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పర
 6. దత్తావహరేణ స్వదత్త నిష్కలం భవేత్ |
 7. యీపుణ్యం యవ్వరు తప్పినాను గంగకర్త
 8. గో బ్రాంహ్మనిం జంపిన పాపానం బోదురు.

RAPUR (32).

[Kanuparti. Telugu. North of village near Siva temple.]

TRANSLATION.

On the 15th of the full moon day of the bright half of the month of Āshāḍha of the year Khara, corresponding to

. . . . The southern sluice was constructed

Fields measuring 100 *kuntas*

1.
2. నేడు ఖ
3. రసంవర
4. మును ఆ
5. శాడమాస
6. మును సు ౧౫
7. రిపొన్నానాడు
8. కతువానా
9.
10.

1.
2.
3. . మా .
4. . బో .
5. . ప .
6. . ను మాధు
7. . హ అశ్రీ
8. మతు దక్షను
9. చినతూము .
10. తూముకట్టినది . . .
11. రుపాజొనకు హా?)
12. రచెను ౧౦౦ గుం
13. టలు (విజరావు
14.

RAPUR (33). (A.D. 1629-30 ?)

[Kanuparti. Telugu. East of village in survey No. 129.]

TRANSLATION.

Hail! On the 3rd day of the bright fortnight of Kártika in the year Śuklá, corresponding to the year 1558¹ of the illustrious and prosperous Śaliváhana Śaka era, the edict issued by Ákula Peda Vengana, the minister (*Mudrakarta*) of Śrī Velugóti Venkaṭapati Náyaniváru in respect of the *méra* due for the tank of Kanuparti (is as follows):—If the grain payable at a *kuncha* per *putti* on the produce from the dry and wet lands of this village be not utilized for the improvement of the tank bund but be appropriated by the village officers, they will incur the sin

¹ The years do not correspond.

of killing their parents in Benares. They will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. (They will incur the sin of one) who kills his teacher

Whoever fails (in this) will be regarded as having sucked the yard of a donkey.

NOTE.—This *mudrakarta* was perhaps the father of the *kiryakarta* mentioned in N. 9, 110 and 115.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయా
2. భువయ శాలివా
3. హన శకవర్షములు ౧౫౫౮ ఆ
4. గు నేటి శుక్ల సంవత్సర కార్తీక
5. శుద్ధ ౩ లు శ్రీమతు వెంగోటి వెంకట
6. వతినాయని ముద్రకర్త ఆ
7. కుల పెదవెంగనకానుపర్తి చెరువు మీ
8. రకు వేయించిన ధర్మశాసనం యీ
9. నూరి వెలి పాలం వరమల్లను వచ్చిన
10. పుట్టి కుంచాల ధాన్యం చెరువుకు
11. కట్ట మీందను వేయించక గ్రామ
12. ం పాలివారు యవ్వరు అనుభవం
13. చ్చినాను వారణాశిలోను తల్లి
14. దండ్రాజుల పధియించిన పాపా
15. న బోదురు.
16. గంగకర్తగో బ్రాహ్మణ
17. చంపిన పాపానం బో
18. దురు గురువును చ
19. ంప్పినవాండు . . .
20. పు దప్పిన
21. వాండు గాడిద శిశ్నిం
22. కుడిచినవాండు.

RAPUR (34). (A.D. 1638-39 ?)

[Kompédu or Kommipádu. Telugu. From bund of tank to west of village.]

TRANSLATION.

Hail ! . . . corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era Velugóti Venkatapati Náyaningáru granted this charitable edict for the village Kommi. The *méras* of the tank of this village should be collected on all the tank-fed lands, on *mányas*, on *Dévádāya*¹ and *Brahmádāya*² *mányas* and on fields under the pond of Dárabandapádu at one *kuncha* on every *putti*, and on dry lands and *mányas* at one *kuncha* on every *putti*. With the grain thus realized, they should do work to the tank. Whether the *méras* of the village are with the village *sandhátá* or *amaradár* or whoever be the ruler, or whether they are with the lessee, the grain should be spent by the *kápu* or *karnam* on doing work to the tank and the irrigation channel.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ (శాలివాహన)
2. శకవర్షంబులు ౧౫౬౦ అగు నెఱి
3.
4. వెలుగోటి వెంకటవతి నాయనింగారు కొ
5. మ్మిగ్రామానికి యిచ్చిన ధమ్మశాసనం యిగ్రా
6. మాన చెర్వుమేర చెర్వుక్రిండ్లు (స్థాళాయ)
7. భూములునున్న మాన్యాలకు దేవాదాయ బ్రం
8. వత్తదాయ మాన్యాలకు ధారబండ్లవుపాడి గుం
9. ట చెలు ౪ 6౦ | లెఖ వెలిపాలానకు మాన్యాల

¹ Dévádāya land = land given to a temple.

² Bráhmádāya land = land given to Brahmans.

10. మీది ధాన్యం ఖ గ కి 60 | లెఖను యీవచ్చిన దా
11. న్యలు చెర్వుపని ముఖాలు చేయించువారు
12. యీగ్రామ సంతాతాన అమరగానివశాన యేదొర
13. యేలినా గుత్తగానివశాన వున్నా యేకాంపు కర
14. యిమైన మేరధాన్యం చెర్వు పనిముఖాలు
15. కాలువ పనిముఖాలు చే
16. (యించువారు).

RAPUR (35). (A.D. 1634—35 ?)

[Kompédu. Telugu. To the south of the village.
Illegible in parts.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of the bright half of Māgha of the year Tārana,¹ corresponding to the year ¹1556 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, while Śrīmat Rājādhirāja, Paraméśvara, Śrī Vīra Pratāpa, Śrī Venkatapati Rāya Déva Mahārāyalu, seated on the diamond throne in the city of Penugonda of the Karnāṭa kingdom, was ruling the kingdom of the earth, Lakshmappa Nāyanimgāru, son of Sāri Lakshmi Śrī Nāyanimgāru of Udayagiri, the *karnam*, *kāpus* and *vaddas*

* * * *

(Illegible.)

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవరుషంబులు

¹ The dates do not correspond. If Tārana is right, the date will be A.D. 1644-45. If not, it is probably A.D. 1634-35.

3. గుగ్గల అగు నేంటి తారణసంవత్సర మా
4. ఘ ఘ గు శ్రీమద్రాజాధిరాజ పరమే
5. శ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవేంకటవతిరాయ
6. దేవమహారాయలవారు కణాంతక మ
7. ందు పెనుకొండ పట్టమందు వజ్రశింహ్న
8. సనాకూడులై వృధివి సాంబ్రాజ్యం చే
9. యుచునుం వుండగాను సారి లక్ష్మీపు నా
10. యనింగారి పుత్యలైన లక్ష్మీపు నా
11. యనింగారు కరణం కాంపులు వొడ్డ
12. దికా సతశివాజ
13. పాపిరెడ్డి కలు
14. పరిమడి పొల
15. ను నన వకటిహ
13. లిర మానా
17. అమ విస వుద
18. జ్యానం లోకా
19. డు నరకం ఇ
20. వుడుగా.

RAPUR (36). (A.D. 1217-18 ?)

[Kompédu. Telugu. From a high stone near a ruined temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday the 5th of the bright half of Pushya corresponding to the Śaka year 1139, Kónangi Siddapa Náyaka, the brother-in-law of Bairava Náyadu, who was the feudatory and door-keeper of Vira Nalla Siddanadéva Chóda Maharája, on whose lotus feet the

eyes of all kings of the earth, Trilóchana and others, are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam¹ of the Kávéri was built, who is Kumará *Sámanta*²(?); who is Śríman Mahámāndalésvara . . Goppara, (?), who is strong of arm, and Siddapa Náyaka, son of Kámi Náyaka, on the occasion of Uttaráyana Sankránti, set up the images of Ishta Kámésvara-déva, Nágésvaradéva and Mallikárjunadéva at Bommini in Śrí Pákinádu, constructed temples for them so as to resemble a hill of three peaks, and *mandapas*, and to the north near the temples (constructed a temple) to Chennakésava, for the religious merit of their parents and Bairava Náyaka.

1. స్వస్తి శకవ
2. పంబులు
3. ౧౧౩౯ వ నే
4. యి పోవ్య శుక్ల
5. పంచమియు
6. సోమవారము
7. ను స్వస్తి చరణసరో
8. రుహ విహత వి
9. లోచన త్రిలోచ
10. న ప్రముఖాఖిల
11. కారిత కావేరీతీర
12. కరికాలకులరత్న
13. ప్రదీపకుమారా

¹ The allusion is perhaps to the "Grand Anikat" of the Kávéri. This ancient work, the largest surviving example of native engineering, is ascribed by tradition to the second century A.D., but is probably later. Enlarged and strengthened by Sir Arthur Cotton, it is still doing its duty.

² *Sámanta* = feudatory.

14. సామంత శ్రీమత్కహ
15. మండలేశ్వర
16. . . గొప్పర
17. . . భుజ
18. బల వీరసల్ల
19. సిద్ధన దేవచోడ
20. మహారాజులకు
21. ప్రేతిహార సా
22. మంత వదాత్తం
23. బు వడసిన
24. బైరవనాయ
25. కుని బావకో
26. నంగి సిద్ధవ నా
27. యుడు కామి
28. నాయకు కొడుక
29. సిద్ధవ నాయకు
30. డు యుత్తరాయణ
31. సంత్రాంతినిమి
32. శ్రీమన తమ
33. తల్లి దండ్రుల
34. కు బైరవ నా
35. యకుని ధ
36. ముచ్చగా శ్రీ
37. పాంక నాంటిలో
38. ని బొమ్మి ని యిష్ట
39. కామేశ్వర దేవరా
40. ను నాగేశ్వరదే
41. వరాను మల్లి
42. కాజున దేవ

43. రాను ప్రతిష్ఠిం
44. చి త్రిమాట
45. ంబుగా గుడ్ల
46. త్రించి మండ
47. పంబు గట్టిం
48. చ్చి యా గుడ్ల
49. సమీపంబు
50. న ను న్నరమున
51. చెన్న కేశవ.

RAPUR (37).

[Kótúrupalli shrotriem. Telugu. From a stone two miles to the east of the village. Incomplete.]

TRANSLATION.

Hail! Nárapa Śáhinī Bhímanáyakundu, who is the worshipper of the lotus feet of Hail! Śríman Mahá-mandaléśvara Erra Siddhi Chóda Mahárajá, on whose (Erra Siddhi's) lotus feet are set the eyes of Trilóchana and all other kings of the earth, who (Erra Siddhi) is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom (Karikála) the dam of the Kávéri was built, who (Erra Siddhi) is of unlimited valour, who is a constant worshipper of the consort of Lakshmi, who is the lord of the excellent town of Orayúr, who is a Jayanta to very charming ladies, who is the beloved of the goddess of victory, who is the lord of Kánci the best of cities, who is styled Trinétra, who is of the Kásyapa gótra, and who is possessed of all praiseworthy attributes consisting

of various titles, such as *Ayyana Singa*,¹ and *Sáhasót-tunga*,²—who (Bhíma Náyaka) is adorned with numerous virtues, a hero in vanquishing enemies, who is a Vikramáditya in liberality, who is Prasta áditya (?), who is like Indra in prosperity, who is the lord of the excellent town of Alatúr . . . (?), who is the worshipper of the lotus feet of Śrīkarakanthadéva, presented to his preceptor Śrīkarakantha Késayyangáru, who (Késayyangáru) is the servant and worshipper of the lotus feet of Karakanthadéva, who (Karakanthadéva) is the cause of the origin, preservation and destruction of the whole universe, whose splendour is that of innumerable crores of suns, who transcends the Véda, who is able to punish and to protect the host of all the gods, whose ornament is the digit of the moon, and who is the lord of the three worlds, who (Késayyangáru) is the worshipper of the Creator of the world who (the Creator) is revered by Bhuvarlóka, the hosts of gods and all the worlds (?), hail ! who (Késayyangáru) is endowed with all praiseworthy attributes, who is devoted to *yóga* consisting of the group of the eight³ spiritual powers *yama*, *niyama*, *ásana*, *dhyána*, *dháрана*, *pránáyáma*, *pratyáhára* and *samádhi* and who practises the vow of fasting and who is the chief of *yógis* (sages)

¹ Ayyana Singa = lion of his father.

² Sáhasóttunga = eminent in valour.

³ Yóga = ecstatic union with the Divine Being.

Yama = paramount duty ; obligatory morality.

Niyama = occasional or minor duty.

Ásana =

Dhyána = deep meditation.

Dhárana = mental concentration.

Pránáyáma = holding of the breath.

Pratyáhára = Abstention from the objects of the senses.

Samádhi = final stage of yoga practice—profound ecstatic meditation.

1. స్వస్తి సమస్త భవన ఉ
2. త్వస్తిస్తితియకారణ
3. స్వరూపుండునుం అన
4. తకోటి సూయప్ర
5. భావేయతీత స్వరూ
6. పుండును సకలదేవ
7. నికురుంబ నిగ్రహ
8. నుగ్రహసమభుం
9. డునుం చంద్రకళా
10. వశారు¹ం డును త్రిలో
11. కసాధుండునైన కతి
12. కంతదేవ బ్రతులు
13. (జగత) త్తలాడిన భూ
14. వలోకముదేవగ
15. ఇంబుల సవహక
16. ము) మహాననాంబు
17. జపాదారాధకుండు
18. స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తిసహి
19. తం యమనియమా
20. సనధ్యానదారణప్రా
21. నాయామప్రత్యాహ
22. రసమాధియాప్తవ
23. గయోగనిరతుండు
24. ను నిరాహారనియ
25. మాన్వితుండును ప
26. రమయోగీంద్రుండు
27. నుంనైన శ్రీకర
28. కంటకేనయ్యగారికి

29. స్వస్తి చరణసరోరు
30. హవిహత¹విలోచన
31. త్రిలోచనప్రముఖా
32. ఖలశ్రీప్రిధ్వీశ్వరకా
33. రితకావేరి తీరకరికా
34. లకులరత్నప్రదీప అప
35. రిమితప్రతాపసతత
36. సమభ్యర్చిత లక్ష్మీశ్వ
37. రయోజయూరిష్వరవా
38. రాధీశ్వర అతిజతురకా
39. మిసీజనజయంత విజ
40. యలక్ష్మికాంత కాంఠీపుర
41. వరాధీశ్వర త్రిణేత్రకాన్యప
42. గోత్ర అయ్యనసింగ సాహ
43. సోమంగ నామాది సమ
44. స్తప్రసస్తిసహితం శ్రీమ
45. వ్నహామండలేశ్వర ఎఱ్ఱ
46. సిద్ధిచోడమహారాజు
47. లపాదపద్మారాధకులై
48. న స్వస్తి సమస్తప్రశస్తిస
49. హితం అనేకగుణవిభూ
50. మణిపువిదారణ వీ
51. ర వితరణ విక్రమాది
52. త్యక్తస్త ఆదిత్యవిభ
53. వామరేశ్వర అలయా
54. రిపురవరాధీశ్వర (అ
55. తివెంటి అడుదు) శ్రీ

56. కఱకంబదేవరవన్త
 57. రాధకుండైన నారప
 58. సాహిణి భీమినాయ
 59. కుండు తమ గురు
 60. పు కఱకంబకేస
 61. య్యంగారికి రాజ్యేం .

* * * *

RAPUR (38).

[Linganapālem. Tamil. To the south.]

- [1] తిరిపువనశ్చక్రవ-
 [2] త్తక్కిన్ శ్రీరాజ-
 [3] రాజతెవర్క-
 [4] క్రయాణ్డు ఁడ్డ-
 [5] వతు జయన్కె-
 [6] రాణ్డసెఱామ-
 [7] ణ్డలత్తుప్ప-
 [8] రాక్కెనాడ్డు
 [9] నెల్లూర్రుణ్ణిక్కి-
 [10] రామసిన్పురత్తు మ-
 [11] తురాన్తకప్పొత్త-
 [12] ప్పిచ్చెసెఱామ ఁఱిత్త-
 [13] రాశర్ మన్తిరి ప్పియారి ప్పి-
 [14] రాప్ప నాయక్కరూమ్ తిక్కన-
 [15] నాయక్కణ్ణుమ్ ఇవర్కన్ త-
 [16] మెయనూర్ కుశని నాయక్-
 [17] కణ్ణుమ్ తుక్కినాయక్క-
 [18] న్ణుల్ ఁఱెత్తు ప్పెఱిసె
 [19] [క్కు]డ్డిల్ ప్పూసల్ తుక్కి ప్ప-
 [20] క్కణ్ణుక్కుమ్ తుక్కి నాయక్క

- [21] எரிநாகி நாயக்கர் மக-
 [22] பநாயகநென் எது-
 [23] மார் முவற்குந்தனி இத்-
 [24] தெவற்கு இட்ட திருநன்-
 [25] [ஒன்றுக்கு] . . .
 [26] [இக்கொயில்] . . .

*

*

*

*

TRANSLATION.

In the eighth year of the reign of the emperor of the three worlds the glorious Rájarájadéva, the servants (padiyári) of the minister of Madurántaka Pottapi Chóla *alias* Erra Sittarasan of Vikkiramasingapura *alias* Nellúr in Pákainádu (a sub-division of) Jayankondachóla Mandala, Bayirappa Náyakka and Tikka Náyakka and their elder brother Kusani Náyakka, these three, with the sum of money deposited for interest by Tukki Náyakka (portion not clear) presented a sacred lamp to this deity

RAPUR (39). (A.D. 1243-44?)

[Marupur. Tamil. By the little tank.]

- [1] ஸ்ரீ ஸ்ரீ ஸ்ரீ ஸ்ரீ
 [2] க(ல)வஷ்டம் ஆயிர்-
 [3] த்தொரு [நூற்று]-
 [4] அறுபத்தைஞ்-
 [5] சாம் வருஷத்தி-
 [6] ல் உத்திராயண-
 [7] த்திலே வைரா-
 [8] வய-ஒலுபகூத்தி-
 [9] லெ ஸ்ரீமன்மஹா-

- [10] மண்டலேஜரம் ம-
 [11] துராந்தகப்பொத்-
 [12] தப்பிசொழி[நாந]
 [13] திலகநாராயணன் [ம]து-
 [14] மகிந்தரசகு ம[ஹா]-
 [15] நாஜியத்திலே ஸ்ரீக-
 [16] ண்டசெட்டி கு-

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the auspicious Śaka year one thousand one hundred and sixty-five, in the bright half of the month of Vaisākha while the sun was in its northern course, Śrīkaṇṭha Chetti (residing) in the great kingdom of Śrīman Mahāmandalēṣvara Madurāntaka Pottapi Chōḷa *alias* Tilakanārāyaṇa *alias* Manumasidharasa . . .

RAPUR (40). (A.D. 1638-39.)

[Marupur. Telugu. On the big tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd of the bright fortnight of Chaitra of the year Bahudhānya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, Velugōṭi Venkaṭapati Nāyanivāru issued this charitable edict for the tank of Marupūr. The *sandhātā*, lessee, *amaradār*, or the ruler of the village should get the tank and channel work done with the *mēras* settled on the tank. If, not doing the work, the *kāpu* and *karnam* obstruct the charity, or if any one misappropriate this *mēra* grain, or remove this inscription, the *vetti* will ravish his wife.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుద
2. యశాలివాహన శకవషణ్
3. ంబులు ౧౫౬౦ అగు నేటి బ
4. హుధాన్య సంవత్సర వైత్ర
5. శు ౨ లు వెలుగోటి వెంక
6. టపతినాయనివారు మరు
7. పూరిచెర్వుకు ఇచ్చిన ధర్మశాస
8. నం గ్రామసంధాతం గుత్తల
9. మరయేలిన నిన్యమై
10. నచెర్వు మేరచెర్వు కాల్వ
11. నివశేఇంచేది శేఇంచక
12. కాంపుకరణంబు భేదంచేసినా
13. ఈ మేరదాన్యం యవ్వనైను
14. ¹అరించిన శాసనం తిశివేసినా
15. వాండి అల్లి వెట్టివాండు
16. (దెంగుదురు)

RAPUR (41). (A.D. 1575-76.)

[Mogallúru. Telugu. In the middle of the village.]

TRANSLATION.

Adoration to Srí Ráma !

Hail! On Thursday the 10th of the dark fortnight of Vaisákha of the year Yuva, corresponding to 1497 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, while Śrímādh Rájádhirāja, Rájaparaméśvara, Śrī Vīrapratāpa, Śrī Vīra Śrī Rangaráyadéva Mahārāja, seated on the jewelled throne of Penugonḍa, was ruling, we have set up the image of Chennakésavarāja in the village of Mogallúru granted as an *amaram* by Prattikonda

Timmarāja in the śīma of Udayagiri, and presented to this deity for providing food to the deity a paddy field of 10 tūms under the big anikat, two tūms of dry land in the field of Bellamkonda Vengalayya, and two gorrus of saline land belonging to Pōla Gangayya. Therefore, if any one, not maintaining (the charity) obstruct this mānyam, he will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges. For this purpose has this charitable edict been granted.

May it cause prosperity !

- (1) శ్రీమతే రామా
- (2) స్వస్తి శ్రీ జాయాభ్యు
- (3) దయ శాలివాహన శక
- (4) వషంబు ౧౪౯౭ అగునే
- (5) ంటి యువ సంవత్సర వైశాఖ బ
- (6) ౧౦ గురు వారాన అగునట్టి శ్రీ
- (7) మద్రాజాధిరాజరాజ పరమేశ్వర
- (8) శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరశ్రీరంగరా
- (9) యదేవ మహారాయలయ్యవారు పె
- (10) నంగొండ్లను రత్నసింహాసనా రూడులై
- (11) రాజ్యం సేయుచుండి ప్రతికొండ్ల తిమ్మరాజయ్యవారు
- (12) పుదయగిరి సీమను అమరంపాలించుచున మోగళూరి గా
- (13) మానవంన్న కేశ్వర రాయన్ని ప్రతిష్ఠ సేయించి దేవుని పతి

గలర-

- (14) పరిచేరిడి పెద్ద అనకిందను చోడవండ్లుము పరి
- (15) మడిన్ని వెలిపాలం బెల్లంకొండ్ల వెంగళయ్య చే
- (16) నిస్తలం రెండ్లుగోర్లున్న చవనేల పోలగంగయ
- (17) చేను రెండ్లుగోర్లున్న యిస్తమి గనక యీ
- (18) మాన్యము నడువక ఎవ్వరుతప్పినాను గ

- (19) ంగ క త్తం గోబ్రాన్తన్న జంపిచ్చిన పాపానం
 (20) బోవువారు యందుకని నిచ్చిన ధర్మశాసనం
 (21) శ్రీ శ్రీం జేయును.

RAPUR (42).

[Mogallúru. Telugu. From the same locality.]

TRANSLATION.

If any one, not doing work to the tank, enjoys the *méra* grain attached to the tank, he will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges. Śrī!

- (1) చెర్వు మేర ధాన్యం యవరు
 (2) చెర్వు మీద వేయక అను
 (3) భవించినాను గంగ క
 (4) త్తం గోబ్రాన్తన్న వ
 (5) ధింపిన పాపాన
 (6) బోదురు శ్రీ

RAPUR (43). (A.D. 1638-39.)

[Mogallúru. Telugu. On tank bund to east of village.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd day of the bright half of Vaisagha of the year Bahudhānya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Velugóti Venkaṭapati Nāyanimgāru issued this charitable edict for the tank of Mógallúru. The tank work should be done with the *méra* grain collected at one *kuncha* for every *putti* on all lands including *Dēvadāya* and *Brahmadāya* lands. Whether the village be under *Sandhātā* or in the hands of an *koṇḍa*

Amaragádu or of a lessee or whoever be the ruler, the tank work should be done with the *méra* grain settled for the tank. If, not doing the work, any one misappropriate it or object to it, or if any *kápu* or *karnam* object to it, or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village, and to have given his wife to the *vetti* of this village. Thus has this charitable edict been issued.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవ
2. వృశాభ్యులు ౧౫౬౦ అను నేటి కమలాధాన్య సంవత్సర వైశా
3. ఖ శు ౨ లు శ్రీమతు వెలుగోటి వెంకటవతి నాయనింగారు
4. మోగల్లూరి చెరువుకు యిచ్చిన దామకేశాసనం చె
5. రువు మేరదాన్యం ఖ ఖ ౧ కి ౦౦| తెలుసు దేవాదాయ
6. బ్రాహ్మదాయాలు మోడలుంగాను వచ్చిన ధా
7. న్యం చెరువుపని ముఖం శేయించ్చగలవారు యిగ్రా
8. మం సంధాతాన వున్నాను అమరగాని వశాన యే
9. ధార యేలినాను గుత్తగానివశానవున్నాను చెరువుకు
10. నిరణయమైన మేరదాన్యం చెరువుపని ముఖం శే
11. తురీపని ముఖంలు శేయించ్చక యవ్వరు అనుభవించినాను

యె

12. వ్వరు ఆక్షేపించినాను యే కాంపు కరణం ఆక్షేపించి
నాను

13. యీ శాసనం యవరు తీసివేసినాను వాండు యీ వూరి
వెట్టి

14. వానిం బుట్టినవాండ్లు వాని ఆలిని యీ వూరి వెట్టి
15. వానిం యిచ్చుకున్నవాడి యిటని యిచ్చిన ధ
16. మకేశాసనం॥

RAPUR (44).

[Muḍigódu. Telugu. Opposite the temple of the village goddess.]

TRANSLATION.

If any one removes this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village and to have given his wife to the *vetti* of this village. In these terms has this charitable edict been issued.

1. యీ శాసనం యవరు తీ
2. శివేశినాను వాండు యీ
3. వూరి వెట్టివానిగ బట్టిన వాం
4. డి అని అలిని ఇవూరి వెట్టి
5. వానిగ ఇచ్చు కుంస వాండ
6. ని వేయించిన ధర్మ
7. శాసనం.

RAPUR (45).

[Nandiváya. There is said to be an inscription here which is entirely defaced.]

RAPUR (46).

[Nernúru. Telugu. Opposite to the Désamma temple, three miles from the village.]

TRANSLATION.

This is the charitable edict issued by Ku. .palli Naragáyya to Śrímat . . Vurti Kéṣa(va) déva. For providing offerings and worship with light to the deity

(he presented) a *mānya* in Nirayanidi in Rápúr *Śima* in Udayagiri which is ruled by ¹ M. R. Kondamarasa(yya) vāru.

- (1) [శ్రీ వణరి]
- (2) శ్రీమతు . .
- (3) పుష్టికేశ (వ)
- (4) దేవునికి కు . . .
- (5) పల్లినరగయ
- (6) గారు యిచ్చి (న)
- (7) ధన్వశాసనము (సా)
- (8) మి నైవేద్య దీపా
- (9) రాధనలకు మ.రా.
- (10) కొండమరుస (య్య)
- (11) వారు పుదయగిరి
- (12) ంబాలించ్చిన రా
- (13) పూరి శీషలో
- (14) ని అయనిడిలో
- (15) మానపాలము.

RAPUR (47). (A.D. 1211-12?)

[Pálicherlapádu. Telugu. From four sides of a stone on the tank bund in front of the Siva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday the day of Dhanishta nakshatra, the 7th of the dark fortnight of Márgasira, corresponding to the Śaka year 1133.

Dámi Náyakudu, son of Talára Denimija Náyakudu, and the righteous wife of this Dámi Náyakudu Śrímati

¹ M.R. = Mahárāja.

Pótasáni built a temple to Srímat Bhujabala Mallikárjuna Mahádéva in Pálachélam situated in Chedupúlinádu (?) for the religious merit of Víra Tikkakálatidéva Obóda Mahárája, on whose lotus feet the eyes of all the kings of the earth, Trilóchana and others, are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam of the Kávéri was made, who is of unlimited valour, who is always revered by his feudatories, who is the lord of the best of cities Orayúr, who is of the Kásyapa *gótra*, who is a Jayanta to very charming ladies, who is a Revanta¹ with horses, who is a Vikramáditya in the pastime of liberality, who is a powerful sun to the enemy Ténjanáditya,² who is Jagadobbagaṇḍa, who is an Indra to the mountains, to wit, the host of proud and hostile kings, who is a fortress of adamant to his refugees, who is the lord of Kánchi the best of cities, the scatterer in all directions of rival feudatories, who is Kírti Náráyana, and who is strong-armed and presented for (providing) oblation, offering and worship to this deity 50 *kuntas* of wet land in the southern quarter of our village, 20 *pattus* under our tank, dry land 25 for the enjoyment of the deity, for dancers 5, for the drummer 1, for the *lavadondu* (musician ?) 1, for the *pátra* (dancing girl) 1, for the blower of the conch 1, for the gardener 1, and for *piccha kavva* (?) 1 and 14 *vrittis* for Brahmans near Pandévati Erracheruvu of that village. We have given to these for enjoyment dry lands as follows :—

[Here comes a list of the shares.]

¹ Révanta—son of the sun (an expert rider).

² The reference to "Ténjanáditya" is not understood.

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తి (చ) రణ స
2. రోరుహ విహిత
3. విలోచనత్రిలో
4. చన ప్రముఖాఖి
5. ల ప్రిశ్వశ్వరకారి
6. త కావేరితీరక
7. రి కాలకుల రత్న ప్ర
8. దీప అవరిమిత
9. ప్రతాప సతత సా
10. మంత్రార్చిత ఒఱ
11. యూరి పురవరా
12. దీశ్వర కాశ్యపగోత్ర
13. అతిచతుర కామినీ
14. జనజయంత తుర
15. గ రేవంత వితరణ
16. విశోద విక్రమాది
17. త్య తేంజనాదిత్యువు
18. విభులమార్తాండజ
19. గదోబ్ధృగండ గర్వితా
20. రాతి కుమారకుల కు
21. ధరకులిశధర శరణా
22. గత వజ్రవంజర కాం
23. వీపుర వరాధీశ్వరదా
24. యాదిమండలీకదిశా
25. స్పృష్టి కీర్తినారాయణ
26. భుజబల వీరతిక్క-కా
27. లతిదేవ చోడమహా
28. రాజులకు ధర్మువు

29. గాను తలాశదెనిమి
30. జనాయకుని కొడుకు దామి
31. నాయకుండును యా దామి
32. నాయకునికి ధర్మహమ్మి
33. యైన శ్రీమతు పోతసాని
34. యును చెడుపులి నాంటిలోని
35. పాలచేలమలందు శ్రీమతు
36. భుజబల మల్లికార్జున మ
37. హాదేవరకు గుడి యెత్తించ్చె
38. శకవర్షంబులు ౧౧౩౩
39. యగు నేంటి మార్గశిర బ
40. హుల సప్తమిన్ని సోమవార
41. మున్ను ధనిష్ఠ నక్షత్రము నా
42. ండు యాదేవరకు హది బ
43. ల్యార్పనాదలకు మాయూ
44. రి దక్షిణదిగ్భాగంబునం
45. చు నీరిపాలమునకు వేభ
46. మాలన చెఱ్ఱును ఇరువది
47. పట్టు ౨౦ వెలిచెను దేవబో
48. గమునకు పాతిమోకరి ఆం
49. డువారు ౫ మధ్యలిండు ౧
50. లావదొందు ౧ పాత్ర ౧ సం
51. కు వాండు ౧ తోంటవాండు ౧
52. పిచ్చకప్ప ౧
53. ఆయూరి పండేవ
54. టి యజ్ఞంజెఱ్ఱు బె
55. నివట్టిం నారులోనుగాను
56. బదు నాల్వు ౧౪ బ్రా
57. వ్రాణ బ్రిత్తులు పీరి

58. కి వెలిచెను బొల్లెపె
59. ద్వింగారికి చేను రెండు
60. పట్ల అయార అప్పన
61. ంగారికి చేను రెండు
62. పట్టి అ మల్లి మలి
63. ంగారికి చేను రెండు
64. పట్టి అ అజినార
65. పెద్దికి చేనుపట్టి ౧
66. కామయదేవ భట్లకు చే
67. నుపట్టి ౧ విస్తకూ చెంగా
68. రికి చేనుపట్టి ౧ పిన్నపి
69. న్నకు చేనుపట్టి ౧ నాగదే
70. వ పెద్దింగారికి చేనప
71. ట్టి ౧ మారమం బెంగారి
72. కి చేనుపట్టి ౧ అద్దిపె
73. ద్వింగారికి చేనుపట్టి ౧ వె
74. ని పెద్దింగారికి చేనుపట్టి ౧
75. కామదేవ మంచెంగారికి
76. నుపట్టి ౧ కామంగారికి
77. చేనుపట్టి ౧
78. మడె అప్పనంగారికి
79. పద్దచెప్ప వేనగ నీటి
80. నేల గు ౨౦౦ వెలిచేను మూ
81. ండుపట్లు ౩ బుద్దెమద్దు
82. నికి వెలిచేనుపట్టి ౧ కేశ
83. భట్టనకు నీరినేలగు ౧౦౦
84. వేవి అప్పనంగారికి నీరినేలగు ౧౦౦
85. వెలిచేనుపట్టి ౩ నీరదర్కం వీరం
86. గారికినీరినేలగు ౧౦౦ చెనుపట్టి

87. కొమ్మన పిన మద్దలకు వెలిచే
88. సుపట్టి గ గోవిందుని ఆనంకు వె
89. లిచేసుపట్టి గ కాడ్డు వెవలయలకు
90. కన్నుమూరిల్లా . . . కుండ్ర
91. కు వెలిచెనుపట్టి గ నిరినేల గు ౬౦
92. సూరపగాజును దేవ గు ౨౦ అర
93. బండారి బ్రిక్కులకు వెలిచె
94. ను పట్టి గ దేవర
95. కు చేను
96. నం
97. మ అనుభవిం
98. చేట్ల ఇచ్చిమి
99. స్వదంతాం పరదంతం వా యో
100. హారేతి వసుంధరా పక్షి
101. వర్ష సహస్రాణి విష్టాయాం
102. జాయతే క్రిమి

RAPUR (48).

[Pallakonda. Telugu. Near Ankamma temple.]

TRANSLATION.

The charity given by (Hechu Savunati) of Rápúr.

Hail! On of Chaitra of
the illustrious, victorious, and prosperous Śáliváhana
Śaka era.

1. రాపూరి హే
2. చ్చు శౌన టి
3. . . చ్చిన ధ

4.
5. స్వస్తి శ్రీ జయభ్యు
6. . . . య శాలివాహన .
7. . . . పక్షంబులు . . .
8. . . . నెంటి . . .
9. . . . చైత్ర . . .
10. . . . లు కాలమ
11.
12. . . . మ . . .
13.
14.

RĀPUR (49). (A.D. 1638-39 ?)

[Penubarti. Telugu. Opposite the Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On this auspicious occasion, on Monday the 3rd of the dark fortnight of Adhika Śrāvana of the year Bahudhānya¹, corresponding to the year ¹1559 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, there is an endowment to Uḍumēṣvara Svāmi in the *sarvamānya agrahāra* called Kōḍḍavāsili Bāṇḍāru Penubarte, otherwise named Krishnarāya Samudra, in Udayagiri Rājya, in Nellore *vanita* (country ?), and in Rāpur *śīma*. A quit-rent (bédiga) of five ²*māḍas* (?) is collected from the endowment of Uḍumēṣvara Svāmi. Venkaṭāchalam, who is of the fourth caste, grandson of Voḍḍe Arjinēni, and son of Kónēṭayya, has remitted that (quit-rent of) five *māḍas* (?), saying it three times, with

¹ The dates do not correspond.

² Repeated in the text.

a pure mind [saying it, three times]¹ for the religious merit of Arjanéni and Kónétayya. Therefore if any one think of obstructing this endowment and speak ill of it, he will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. If any think of obstructing this, they will incur the sin of killing cows and Brahmans and that of causing abortion at Kási, Gaya, or Prayág.

[Three imprecatory verses.]

NOTE.—It is presumed that málu in the text is the plural of máḍa (=R. 2). The text is very involved and the meaning obscure. The term *vanita* does not seem to occur in any other inscription.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయశాఠి
2. వాహన శకవర్షంబులు ౧౫౫౯ అగు
3. నేంటి బహుధాన్య సంవత్సర అధికశావ
4. ఇది ౩ సోవారాన యీ పుణ్యకాలము
5. ద్దు ఉదయగిరిరాజ్యం నెల్లూరి వణితంలోను రాపూరి
6. సీమలోను కొడ్డవాసిలిబండారు పెనుబరితి
7. వ్రతినామమనేటి క్రిష్ణరాయసముద్ర
8. మనే ఆ సర్వమాన్య అగ్రహారమండ్లు పుడు
9. మేశ్వరస్వామికి నడిచె స్వాస్థ్యనందతు
10. ర్ధగోత్రులైన వొడ్డె అజినేనికి పాత్ర
11. లైన కోనేటయ్యకు పుత్రులైన వెంకటబ
12. లంగారు పుడుమీశ్వరస్వామి స్వాంధ్య
13. ను బేడ్డి అయిదుమాళ్ళు నడుస్తూవుండె గను
14. క ఆ అభిదుమాళ్ళున్నా అజినేండుకో
15. నేటయ్యగారికి పుణ్యంగాను త్రివాచి
16. కంగాను త్రిక[రు]ణసిద్ధిగాను త్రివాచికంగా
17. బేడిగ అయిదుమాళ్ళున్న మూనితిమిగన
18. క యీస్వాస్థ్యనుగ్రహంబు అవరోధం దల

¹ Repeated in the text.

19. చి కీజోడి నాగానివాండ్లు గంగకర్త గో
20. బ్రాహ్మని వధించిన పాపాన బోవువాండు యిం
21. దుకు యవ్వడు అవరోధం దలంచి నాకాశిగయ
22. ప్రయాగమందు గోహత్య బండ్లు అత్య బూణహ
23. త్య కేశిన పాపానబోవువాండు । స్వదత్తాం వ
24. రదత్తాం వా యో హరేతి వసుంధరా సప్తివ-
25. రుకు సహవ్రా (ప్రా)ణి విష్ణ్వాయాం జాయతే క్రీమిః
26. దానపాలనయోర్హ్యధ్యే దానాశ్చేయోనుపాలనం దా
27. నాన్వర్గ మవాప్నోతి పాలనా దమ్యత పదం॥ స్వ
28. దత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం వ
29. గదత్తాపహరేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేతు

RAPUR (50). (A.D. 1638-39.)

[Penubarti. Telugu. From the tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 8th day of the bright fortnight of Chaitra of the year Bahudhānya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Velugóti Venkaṭapati Nāyanigāru issued this charitable edict for the maintenance of tanks of the villages situated in the Rāpur śīma (district). He has ordered that in the manner in which the *méras* of the tanks of the respective villages were formerly utilized, the said *méras* should be spent in repairing those tanks. Therefore, whether the village be under direct management (*sandhātá*), or be in the hands of an *amaradār* or a lessee, or whoever be the ruler, they should get the tanks repaired, with the *méras* settled

for the tanks. From the *méras* settled for the tanks, the tank work should be maintained. If any person think of not utilizing these *méras* for the tank or if any object to do so or if any *kápu* or *karnam* object to do so or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born of the *vetti* of this village and he will be considered to have given his wife to the *vetti* of this village. In these terms has the charitable edict been granted.

1. స్వస్తి శ్రీజయభ్యుదయ శాలివాహన శకవంశులు
౧౫౬౦ బ

2. హుదాన్న్య సంవత్సర చైత్రశు ౮లు శ్రీమతు వెలుగోటి
వెంకటపతి

3. యనింగారు రాఘరిశ్రీమలోని గ్రామాలచెర్వులకు యిచ్చి
నధ

4. ర్మశాసనము యేయే గ్రామం చెర్వుమేరలు పూవాన
యేదారిగా

5. ను నడ్పినవో ఆ మేర ధాన్యం చెర్వు బనిచేయంగట్ట

6. డ శేయించినారుగనుక ఆ గ్రామానఁ ధాతానను అమర
గాని వ

7. శాసనపున్నాను యెఱొర యెలినాను గుత్తగానివశాన పు
న్నాను

8. చెరువునకు నిర్ణయమైన మేరధాన్యంవల్ల పనిముఖం శే
యించం

9. గలవారు చెరువుమేరలు ధాన్యం చెరువు పనిముఖంకిచ్చే
ది ముఖాలు శేయిం

10. చ్చక యెవ్వరు అనుభవించినాను యవ్వరు ఆక్షేపిం
చినాను యే కాం

11. పుకరణం ఆక్షేపించినాను యీ శాసనం తీసివేయి

12. చినాను వాండు యీ పూరి వెట్టివానికిం బుట్టినవారి

13. డి వాని అలిని యీ పూరి వెట్టివానికి యిచ్చికున్నట్టై
 14. యిట[ట్ల]ని యిచ్చిన దరుసంసం[ధర్మశాసనం]

RAPUR (51). (A.D. 1638-39.)

[Perumállapādu. Telugu. On four sides of a stone on tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd day of the bright half of the year Bahudhānya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Velugōṭi Venkatapati Nāyanimgāru issued this charitable edict for the tank at Perumállapādu. He has ordered that the *méra* grain levied on dry and wet fields including *Dēvadāya* and *Brahmadāya* lands should be utilized for the tank of this village. Therefore, whether the village be under *sandhātā* or in the hands of an *amaragādu* If any one, not doing work to the tank, misappropriate it or if any object or if any *kāpu* or *karnam* object, or if any one remove this stone inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village, and to have given his wife to the *vetti* of this village. Thus has this charitable edict been issued.

1. స్వస్తి శ్రీ జయభ్యుదయ శాలివాహన
2. శకపరమాంబులు ౧౫౬౦ అగు నేటి బహుధాన్య స
3. ంవత్సర వైత్ర శుకల శ్రీమతు వెలిగోటి వెంకట
4. పతి నాయనింగారు పెరుమాలవటి గ్రామానికి
5. చ్చిన ధర్మశాసనం యీ గ్రామాన చెర్వుమేరలు
6. మొదలయ్యి వెలిపాలాన్ని వారిమడి దేవ (బ్రాహ్మన)

7. మృనాలకు సహాను పచ్చిన ధాన్యం . .
8. యాగ్రామం చెర్వుకు ఇయకట్టడశే (ఇచ్చినాము)
9. గనుక గ్రామం సంధాతాను వున్నాను
10. అమరగానివశాన వున్నాను . .
11.
12. శాయ్య పనిముఖం శేభం(చ)క యవరు అను
13. భవించినాను యవ్వరు ఆత్మేపించినాను
14. యే కాంపుకరణం ఆత్మేపించినాను
15. ఈ శాసనం యవ్వరు తీసివేసినాను వాండు
16. యావూరి వెట్టివానికి బుట్టినవాండె
17. వాండి ఆలిని యావూరి వెట్టివానిక-
18. ఇచ్చుకున్నట్టై ఇల్లని ఇచ్చిన ద
19. ర్క శాసనం

RAPER (52).

[Perumállapádu. Telugu. In a tope.]

TRANSLATION.

The village of Penumbálapádu is presented to the deity Múlasthánésvara of Udayagiri with libation of water. This edict giving this charity is issued by Kōṇḍa Maru-sayya for the religious merit of Krishnaráya. Whoever causes obstruction to this will incur the sin of killing cows and Brahmans on the bank of the Ganges and the sin of having killed one's eldest son. Śrī, Śrī, Śrī!

1. పుదయగిరి మూలస్తానేశ్వరునికి
2. ధారపోసినగ్రామం పెనుం బా
3. లపాడు యాధమ్మం క్రిష్ణరా
4. యనిక పుణ్యముగాను కొండమ.

5. రుసయ్య ఇచ్చిన ధమశాసనం
6. ఇందు తప్పినవారు గంగకతే
7. గోవు బ్రాహ్మని చంపిన ప
8. పాన పోదురు తన పెద్ద కొ
9. డు- చంపిన పాపానం బో
10. దురు శ్రీ శ్రీ శ్రీ

NOTE.—Penumbálapádu is evidently Perumállapádu.

RAPUR (53). (A.D. 1638-39.)

[Podalakúru. Telugu. Near a well by the Vináyaka-svāmi temple. On two stones.]

TRANSLATION.

Hail! On the 2nd of the bright fortnight of Chaitra of the year Bahudhānya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Veligōti Venkaṭapati Nāyaningāru granted this charitable edict for the tank of Poddalakūr. He has ordered that the *méra* grain should be utilized for the tank work in the manner in which the tank *méras* were formerly being collected. Therefore, whether the village be under *sandhātā*, or in the hands of an *amaradār* or of a lessee, whoever be the ruler, they should get the tank work done with the *méra* grain settled on the tank. If, not doing the tank work or the channel work, any one enjoy (the *méras*) or if any one obstruct, or if any *kāpu* or *karnam* obstruct, or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born to the *vetṭi* of this village. He will be regarded as having given his

wife to the *vetti* of this village. In these terms has the charitable edict been issued.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివా
2. హస శకవర్షంబులు ౧౫౬౦ అగు
3. నేటి బహుధాన్యసంవత్సర వైత్ర శు శు
4. శ్రీమతు వెలిగోటి వేంకటపతినాయ
5. నింవారు పొద్దాలకూరి చెర్వుక ఇచ్చిన
6. ధర్మశాసనం
7. ఇ తీర్మాన చేర్చుమేరలు పూర్వాన యే దా
8. రిగా వచ్చునట్టి ఆ మేర ధాన్యం చెర్వుపని
9. ముఖం శాయకట్టత శేషించినారు
10. గనక ఇ గ్రామం సంధాతాన వున్నాను
11. ఆమరగాని వశాన యే ధోర యేలి
12. నాను గుత్తకానివశన వున్నాను చె
13. ర్వుకు నిన్కాయమైన మేరధాన్యం
14. ను చెర్వు పనిముఖం శేషించు
15. గలవారు
16. చెర్వు పని మా(ము)ఖం కాల్వ పనిశే
17. యించుక యవ్వరు అనుభవించి
18. నాను యవ్వరు ఆక్షేపించినాను
19. యేకాంపు కరుణం ఆక్షేపించి
20. నాను ఇశాసనం యవరు తీశివే
21. శినాను వాండు యివూరి వెట్టివా
22. నికి పుట్టినవాడె వాని ఆలి
23. ని ఇవూరి వెట్టివాని- ఇచ్చి
24. నవాడె ఇటని ఇ(చ్చి)నధర్మ
25. శాసనం

NOTE.—The vowel ఇ represents the long vowel ఈ in lines 7, 10, 20 and 23.

RAPUR (54). (A.D. 1638-39.)

[Pótegunṭa or Pátagunṭa. Telugu. From bund of tank to east of village.]

TRANSLATION.

Hail! In the year Bahudhánya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śaliváhana Saka era, Śrīmat Veligóṭi Venkaṭapati Náyaningáru caused this charitable inscription to be set up for the tank at Pótegunṭa. The *méras* of the tank of this village, viz., 1 *kuncha* on every *putṭi* of dry land, 1 *túm* on every *putṭi* under the tank, and the *méra* grain on the produce raised under Tana tank and Nellúru Dvára tank should be utilized for the repairs of the tank. Whether the village is under *sandhātá* or an *amaragáḍu* or lessees, or whoever be the ruler, they should do work to the tank. If any one, not doing the work, enjoys the *méras*, . . . this village.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలి
2. వాహన శకపషణ్ములు ౧౫౬
3. ౦ బహుధాన్యం సంవత్సరం
4. శ్రీమతు వెలిగోటి వెంకటవతినా
5. యనింగారు సోతే నుంటచెర్వుకువె
6. యించిన ధర్మ శాసనం యీగ్రా (మ)
7. చెర్వు మేరలు పుట్టి ౧కి వె (లిస)
8. కుచ్చెండు చెర్వు క్రిందు ను
9. రూమెడు లెఖన్నా (లుటి)
10. (తము) తమ చెరువుక్రింద
11. పండె నెల్లూరి దార చెర్వు
12. మేరాలు ధాన్యాలనుం
13. న్నుం చెర్వు వనిముఖం చే

14. యిచ్చు వారు గ్రామా సంతా
15. త అనురుగాని వశానను యేదో
16. ర యేలినాను గుత్తగాని వశానపున్నా
17. ను చెరువు పనిముఖం చే
18. ఇంచువారు చేయించక
19. యెవ్వరు అనుభవించినాను యీశ్వారి

* * * *

RAPUR (55).

[Pulikollu. Telugu. To east of village near Polimer stream. Incomplete.]

TRANSLATION.

* * * *

We, Rivamati Anantam, Sílaparvalamu Tippandū, Bóya Krishnayya, Krishnamma, and the sons of Kantha Baviri, Vírakshátaya, Gangayya, Bhánu Manchinaya, Gópaya, Góvindaya, Venkatádri, Perlá Appana, Sáyahiri, Gánugabandlaggóla, Kothnam, Eri Ádi Rangarájularu, Rághavamma have done Therefore we have given to last as long as the sun exists. Accepting it they should worship. . .

1.
2. రివమాతి అనంతం శీలపర్వల
3. ము తిప్పండు బోయక్రిష్ణయ్య క్రి
4. క్షమ్మ కంతా బవిరి బిడ్డలు వీరకా
5. టయ గంగయ్య భాను మంచిన యె
6. గోపయ గోవిందయ వేంకటాద్రి . .
7. కిపెలా అప్పన శాయహిరి గానుగబ

8. ంక్ష స్తోలకాత్మం ఎరిచది రంగరాజుల
9. రు రాఘవమ్మాను క్రిత జలానను
10. ంగన వమునులు నెరపిరి అ
11. ధలబడిరి గనక ఇ జల్లానహె
12. ని అయ్యప అక్కముగాను
13. పాలవెలసి నంతాకం ఇస్తిమి
14. తీసుకొని పూజగొన వెంకతనిర
15.

RAPUR (56).

[Rápúru. Telugu. In front of Rápúramma's temple.
Legible only in parts.]

TRANSLATION.

Śrīman Mahám we all have
caused to be constructed a *mukha mandapa* for Amma-
gáru of Rápúru Nárānayya in
the villages of the *śīma* of Rápúru—they should give
grain gave. Therefore those who maintain
this charity as long as the sun and moon endure will
acquire merit. May it cause great prosperity !

1. శ్రీశ్రీమహా మహానా
2. యావత్తంది
3. వరదేవనిభామ
4. టు అయిన రాంపూరి అన్న
5. గారికి ముఖమండపంనం గట్టించి
6. నాము చాలామస్తపలిండ్ల
7. ను ఆయ్యా వ
8. యం నారణ రయ్యాను

9. . . . మనులు డయీలు
10. లరు యిచ్చిన శౌసనము
11. రాపూరిశీమం గ్రామమందుల
12. కునన్నల విమారు రుమి
13. య్యెల తీవం రక్షరలాడమకో
14. ధాన్యంగాను యిచ్చేవాండ్లు
15. ఇచ్చెను అందుకు
16. ఆచంద్రాకణం యీ పుణ్య అ
17. పుణ్యం బొందుదురు మంగళ మహా
18. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును।

RAPUR (57).

[Saidápuram (hamlet Molakalapúndla). Telugu. On a rock on Dévará Tippa.]

TRANSLATION.

May there be prosperity !

On Wednesday, the 7th of the bright half of Pushya of the year Svabhānu, Vaddu Airināya Bhānundu of Gummadūru caused to be constructed *mandapas* and consecrated (Vināyaka) by the grace of the deity Vināyaka.

శుభమస్తు

1. స్వభాన సంవత్సర
2. ర పుష్య శు ౭ బుధవారం
3. గుమ్మడురి వద్ద విరినాయ
4. భానుండు వినాయకపు
5. స్వామి కృపను మండపాలివి క
6. ట్టించి వ్రతిష్టించెను

RAPUR (58).

[Tánamcherla. Telugu. From a stone on the tank bund. Mostly illegible.]

TRANSLATION.

Hail! On the *tihi* (lunar day) corresponding to the illustrious Śaka year
 . gáru issued this charitable edict.

1. స్వస్తి శ్రీ శాలివాహన శ
2. క వరుషంబులు అగు నేటి
3. . . . ధితివాడు
4. . . . ర్పములు శ్రీ
5. . . . వారింగారు
6. . . . ధర్మశాసనం
7. కింఠినెంతి మరి
8. ట్టినం నిట్లు
9.
10. నిధ సూర్యచం
11. లుసేయించి
12. నట్టి ధమము మవురు.

RAPUR (59).

[Tánamcherla. Telugu. From the same stone.
 Incomplete.]

TRANSLATION.

They shall attend to the weir work, tank work and bund work, whether the *kuncha* grain be with the village *sandhátá* or , if any object to this charity or if any appropriate it, or if any remove

this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village and to have allowed his wife to be outraged by the *vetti* of this village. In these terms has the charitable edict been granted.

- . . .
 . . .
 1. ఆ
 2. లుగు
 3. పనిచె
 4. వుంకు
 5. పని
 6. కట్టల
 7. కుం పని
 8. (ము)ఖం చెసె
 9. డివా
 10. రు . . .
 11. . . .
 12. . . .
 13. . . .
 14. (రవ
 15. రాం
 16. దెవె)
 17. చెరువు (కుం) . . .
 18. చెడి గ్రా . . .
 19. సంద (ధా?) . . .
 20. తానె . . .
 21. నినాసు . . .
 22. ధర్మని
 23. కి యవ్వ (రు)

24. ఆక్షేం
25. పించినాను ఆశ్రయం
26. శ్చినాను యీ శాసనం యవరు
27. తిసివేశినాను వాండు యీ
28. పూరి వెట్టివానికి బుట్టిన
29. వాండు వాడాలిని యీపూ
30. రి వెట్టివాడు చెరచికొన్నట్టె
31. యిట నిచిన ధర్మశాసనం.¹

RAPUR (60) (A.D. 1612-13.)

[Tegacherla. Telugu. To the south on tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th day of the bright fortnight of the month of Srávana of the year Paridhāvi, corresponding to the year 1534 of the illustrious and prosperous Śalivāhana Śaka era, while Śrīmad Rājādhirāja, Rājaparamésvara, Śrī Vīra Pratāpa Śrī Vīra Venkatapatirāya Déva Mahārāyulu was ruling the kingdom of the earth at the town of Penugonda, Kumāra Timmānāyanivāru, grandson of Veligóṭi Kumāra Timmanāyanivāru, and son of Konḍamanēnivāru, descendant of the Récharla gótra, and Rudrappannāyanivāru, grandson of Chintapaṭla Singamanēni and son of Chanchamanēni, descendant of the Peṣāli gótra caused a low-level sluice to be built for this tank. As the former high level sluice fell out of order they got this sluice built. Let this charity be maintained as long as the sun and moon remain so that his

¹ Read ఇట్లని యిచ్చిన ధర్మశాసనం

(Rudrappanáyānivarū's) parents Chanchamanéni and Kanchamma may acquire religious merit.

1. సప్తి శ్రీ విజయాద్భుదయ
2. శాలివాహన శఖవరుషం
3. బులు ౧౫౩౪ అగు నేటి పరి
4. ధావి సంవత్సర శ్రావణ శు
5. ౧౫లు । శ్రీమద్రాజా
6. ధిరాజ రాజపరమే
7. శ్వర శ్రీ రప్రాతాప శ్రీ
8. వీరవేంకటపతిరాయ దే
9. వ మహా రాయలయశా
10. రు పెనుగొండ పట్నమం
11. దు వృధివీ సాంబ్రాజ్యము
12. సేయుచుండంగాను రేచ
13. లో గోత్ర పవిత్రుండుంను
14. వెలిగోటి కుమారతిమ్మ
15. నాయని పాత్యలైన కొండమనే
16. ని పుత్యలైన కొమారతింమా
17. నాయనివారు
18. పెశాలి గోత్రుండు
19. చింతపల్ల శింగమనేని
20. పాత్రుండైన చంచమనేని
21. పుత్రులైన రుద్రప్పనాథ
22. నింగారు ఇచ్చెర్వుకు వాం
23. ఖతూము కట్టించినా
24. రు పూర్వాన నడపించి
25. న మిట్ట తూముకిల
26. వడింధినింగాన ఆ తూ
27. ము కట్టించినారు

28. గనక తమతండి చ
 29. ంచమనేనికి తమతల్లి
 30. కాంచమం గారిగిన్ని పు
 31. జ్యంగా ఆ చంద్ర
 32. సహితం ఇ పుణ్యం
 33. ఇడేచుకో గాత

RAPUR (61).

[Tegacherla. Telugu. On the boundary towards
 Gónupalli.]

TRANSLATION.

Adoration to Śrī Rāma !

On Sunday, the 5th of the bright half of Pushya of the illustrious year Naḷa, Narasimham of Tegacherla,— bha suru, Sundhu Malli Ve, Tokkalu mai vunnam gāru, Ku ri, *Kārukūn* (Revenue Inspector) of the estate, the *Sthala Karanams*, Kullūru Virachāru, and also the young and old of Yerrapalli Nāgalavelli Doru Māmudūru and other villages have constructed the street as follows : Rāti Kaṭṭa (stone bund), Kuchanṭa baṭa, Vadamakunṭa, Yarapāpukunṭa, Māra Sānikunṭa, stone of Chintala Pāpayakunṭa and onward towards the east. This is the boundary.

శ్రీరామా

1. శ్రీనళ సంవత్సరపుష్యశు ౫ లు ఆదివారం
2. తెగచల= నరశిష్టా
3. బృ శూరు సంధూమల్లివె . . .
4. తొకల మైపున్నంగారుకు . . .

5. రిదివాణం కారుకూనలు స్స
6. శ కరణాలు కూలూరుల వీరా
7. చారు యర్రపల్లి నాగలవెల్లి దొ
8. రు మాముడూరు మొదలైన గ్రమా
9. ల పిన్నపెద్దలు తెవు = వేళం
10. చిన వివరం రాతికట్టకు
11. చంటబటవడమకుంట
12. యర పావుకుంట మారపా
13. నికుంట చింతలపాప
14. య కుంటరాయికాను
15. తూర్పుణడుచొనినో
16. యందాలి మేర.

RAPUR (62).

[Tummalatalapúr. Telugu. On tank bund to north of village.]

TRANSLATION.

The *méra* grain settled for the tank of Tummalatalapúru is at 2 *kunchas* per *putti*. If any one misappropriate (the *méra*) or if any one object or if any *kápu* or *karnam* object or if any one remove this inscription, he will be considered to have been born to the *vetti* of this village, and to have given his wife to the *vetti* of this village. The *mérás* of the tank should be spent on the upkeep of the tank. Thus has the charitable edict been issued.

1. తుమ్మల తలపూరు చెర్వుకు వేయించిన
2. చెర్వుమేర ఖ ౧ కి ఖం ౦౪ ౦౭

3. ఖను యవ్వరు అపభవి॥
4. చినాను యవ్వరు అక్షేపించినాను
5. యే కాంపుకరణం అక్షేపించినాను యీశా
6. సనం యవ్వరు తీసివేయించినాను గ్రామ
7. వెట్టివానికి బుట్టినవాండె వాండి
8. అలిని యీపూరి వెట్టివానికి యిచ్చుకున్నట్లే
9. చెర్వక్రింది పూట్లపాలెపుమె
10. చెరువుమీద వెయింజగలవారు యి
11. ట్లని యిచ్చిన ధర్మశాసనం

RAPUR (63). (A.D. 1638-39.)

[Turimerla. Telugu. On south bank of tank.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! On the 6th of the bright half of Chaitra of the year Bahudhánya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Śrímat Velugóti Venkatapati Náyaningáru granted this charitable edict for the tank of Tullimerla. He has ordered that the *méra* grain collected in the manner in which it was collected formerly for the tank of this village should be utilized for the tank work. Therefore, whether the village be under *sandhátá* or with an *amaragádu* or lessee, or whatever rulers rule, they should get the tank and channel work executed with the *méras* settled on the tank. If, not getting the work done, any one should obstruct or enjoy the *méras* or remove this (inscription) he will be regarded as having been born to the *vetti* of this village and as having given his wife to the *vetti* of this village.

1. శ్రీ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహన శక వషం
3. బులు ౧౫౬౦ అగు నేటి బహు
4. దాన్య సంవత్సర చైత్ర శు ౬ లు శ్రీమతు
5. వెలుగోటి వెంకటపతినాయనింగారు
6. వారు తుల్లి మెల్లచెవులకు ఇచ్చిన ధ
7. ర్మశాసనం యీగ్రామాన చెవులమే
8. రలు పూర్వాన గ్రాంవారిగా నావచ్చినట్టిన్ని
9. ఆమెర ధాన్యం చెవులపనిముఖం శాయ
10. ంగట్టడ శేయించినారం గనక యీ గ్రామం.
11. సంధాతాన పున్నాను అమరగాడు యే దొ
12. రలు యేలినాను గుర్తగాని వశాన పున్నా
13. ను చెవులకు నిరణయమైన మేరధాన్యం
14. చెల్వ పనిముఖం కాలువ పనిముఖ
15. లు చెయ్యగలవారు శేయించక యవ్వ
16. రు భేదించినాను యవ్వరు
17. అనుభవించినాను యవ్వరు తీశివే
18. యించినాను వాండు యీవూరి వె
19. ట్టివానిం బుట్టినవాడె వాని
20. ఆలిని యీవూరి వెట్టివా
21. డు దెంగును

RAPUR (64).

[Tsuttupālem. Telugu. Near Komīṭi gunṭa.]

TRANSLATION.

Yanamadam Suddama of Mátlapúndi for the
worship of

1. మాల్లపూండి
2. యన మదం
3. సుద్దమ శం .
4. పూజ్యాలకు .
5. టిపు . మిరు . . .
6. చూపు (తోంను) .
7. స్తు చాసుమే . . .
8. . రా . య

RAPUR (65). (A.D. 1231-32 ?)

[Uṭukūru. Tamil. In the middle of the village.]

- [1] శకరై ఆ[ண்டு]
- [2] ఆయిరత్తెనా-
- [3] రుతూర్మైదమ్మత్-
- [4] తుమ్మన్దు [సప్ర]
- [5] వత్తి[ప్రీకు-
- [6] లెరాత్తున్.
- [7] కశెనామదె-
- [8] వర్త్రు యాన్దు
- [9] యిన్ వత్తు మత్తు
- [10] రాన్దకప్పె[రా]-
- [11] త్తప్పిచ్చెనా-
- [12] మ్మన్ కణ్డకె-
- [13] రాదా[ల]న్ తిరుక్క.
- [14] [రాగత్]తి తెవన్

TRANSLATION.

In the 16th year of the reign of the Emperor, the glorious Kulōtuṅgachōḷadēva, corresponding to the Śaka

year one thousand one hundred and fifty-three, Madurántaka Pottapichóla (*alias*) Gaṇḍagópála (*alias*) Tiruk-kálattidéva.

RAPUR (66).

[Ūṭukúru. Tamil. From stones dug up on the site of an old temple near the chāvidi.]

[1] [கு]லொத்து[ங்க டெ]சாழ்தெவ[ற்கு யா]-

[2] ண்டெ டயெ வது மதுராந்தகப்பொத்தப்பிச்சொழன் கிருக்கா-

[3] ளத்திதெவன் இராச்சியத்தில் வெள்ளைசெரியில் டெம லாலைப்பா-

[4] கத்தில் காணியாளன் செங்கனப்பொயன் முப்பிடி-இர ட்டி மகந்

[5] கல்லப்பஇரட்டியென் சிங்கட்டைநாட்டில் ஊட்டக்- கூரில்

[6] நல்லிகர்மென்று சிவாலையமெடுப்பித்து இதுக்கு நாச்- சான் வாவின்கி[ழ்]

[7] குழி ஐம்பதும் பெரிளிகிழ் குழி ஐம்பதும் நஞ்சை- நிலம் பட்டியும் உ

[8] பொன் ஆனார் விமரசன்பொ[ய]ன் திக்கரசனும்- தெவன் பொயிண்டனும்

[9] நல்லப்பஇரட்டியும் புடொலம்இரட்டியுமுப்பிடி-இர ட்டியும் ஊற்கு

[10] வடக்கெ ளரிகட்டி இதிக் கிழ் நீர் பாய்ந்து விளையி- நிலமும்புஞ்சை

[11] நிலம் பட்டியும் நல்லிகாதெவற்கு அமுதுபடி சந்திரா- தித்தவரை

[12] செவ்வதாக இவ்வனைவொவும் தாரைவார்த்து தெவ- தா நமராக

[13] ஸீட்டொம் இதுவில்லையெனவெந் கெங்கைகரையில்-
குராற்பக-

[14] வை கொன்ற பாவத்திற்பொவான் தநமத்த மகாகாவ-
த்தில் பிச்சை

[15] பண்ணிநர் பாவத்திற்பொவான் கொமொசனுக்கு கு

TRANSLATION.

In the 37th year of the reign of Kulót-
tuṅgachóladéva, Kallappa Reddi the son of Seṅganppóyan
Muppidi Reddi possessing rights in Melálaippákam (a
suburb) of Vellaiséri situated in the kingdom of Madurán-
taka Pottapichóla (*alias*) Tirukkálattidéva built a *Śiva*
Temple named after Nallikádéva at Úttakkúr (a village) in
Singattai Nádu and gave to this (temple) fifty *kuli* of land
under the Náchchán well and fifty *kuli* of land under the
big tank (constituting) one *patti* of wet land and 2 *pon*.
(In addition to the above lands), Vímaraśanpóyaṇ Tikka-
raśan of Ándúr, Déva Póyindan, Nallapa Reddi, Puḍolam
Reddi and Muppidi Reddi dug a tank in the north of the
village (Úttukkúr) and gave the land irrigated by the
water of this tank and one *patti* of dry land.

All of us (the abovementioned) donors gave the lands
as temple lands with libation of water for providing
sacred food (amudupadi) to Nallikádéva to last as long
as the moon and sun endure.

If there is anybody who says the contrary he will
incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the
Ganges and of begging at a time when there is no money
at all.

RAPUR (67).

[Útukúru. Telugu. This is a defaced inscription in the middle of the village.]

RAPUR (68). (A.D. 1682-83.)

[Útukúru. Telugu. To the east of the drinking water well. Mostly illegible.]

TRANSLATION.

Hail! of the year Dundubhi, corresponding to 1605 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, under the orders of Śrīmat

(1)	స్వస్తి శ్రీ జయభ్యుదయ శాలివాహన	
(2)	శక వరుషంబులు ౧౬౦౫ అగు నేంటి దు	
(3)	ందుభి సంవత్సర	.
(4)	లు శ్రీమతు.	గా
(5)	రి ఆనతిని	.
(6)	. మెర	.
(7)	నయ శ్రీ	.
(8)	.	.
(9)	.	.
(10)	. ధ	స్వ
(11)	లకు	.
(12)	. ఖి	.
(13)	.	.
(14)	గలవారు యి	.

RAPUR (69).

[Pukuru. Telugu. On three sides of a stone in the middle of the village. This inscription is unintelligible. The first four lines are printed at right angles to the rest.]

First side.

1. తంకళ పెక్కటన
2. రుసు | పూటుకూ
3. రి కరణం పామరా
4. జి ఆరలూర
5. మరి బలలి
6. మవారును
7. నంటిమివా
8. రొరి అంగు
9. సంటిరివె
10. దురువేరి
11. పింల్లివాలి
12. వంచ్చలు
13. కునహిపు
14. టీలలు | రంకృ
15. పాపంబుంలు
16. రాజగోపవా
17. జలు | పూట
18. కూరి గ్రామం
19. కెలివాంబిన
20. వరి చెలు
21. ను నంజెల్లిరా
22. యని మండ్ల .
23. శ్రీ . లు . . .

Second side.

1. యమా
2. జె శ్రీ దొ
3. పూటి . .
4. . మెలు
5. శకులి
6. డరిని
7. జోమా
8. జోసుగ
9. కులము
10. ల్రిదినద
11. నలంటగ
12. ఇపుల
13. నిగుగా
14. శైంకుగ
15. డమల
16. బాదాలి
17. వారా
18. రావిరడి
19. సవిలో
20. రట్టుపు
21. కుదం స
22. లసదుపు
23. తి శ్రాడు
24. ల వెంగ్లర
25. ఇ రలు కూ .
26. గ్రదతు
27. శైగలుర
28. లజ్జ

29. శుశు

30 లు

Third side.

1. యాజ్ఞ
2. శవాంఱ
3. తంముద
4. పూరు .
5. రు ముల్ల
6. ములుమా
7. రు . రుమా
8. ట మాటి
9. ట వారు
10. ద పెటినవా
11. రేబునపు
12. డు పూబమా
13. రి అప్పతి
14. రామరాయ
15. రు వరగలి
16. ం పాను .
17. శ్రీ రంగ . ర
18. ం రొం .
19. రాడి కింమ

RAPUR (70). (A D. 1236-37?)

[Uṭukūru. Tamil. From site of old temple opposite
the chāvidi.]

[1] ల్లొచ్చి ప్రి శుశు-

[2] యాణ్డె¹ ఆదిరాతతెరాన్-

[3] శ్రాత్తమ్బత్తెడ్డరా[వశు*]

¹ Expressed by an abbreviation.

- [4] மாஸிமாலுத்தில் சி-
 [5] வராசு அம[ர]வாஸ்ய-
 [6] ன்று ஊட்டடுக்கூரில் ரா-
 [7] மெஸ்வரமுடையாற்கு
 [8] ராஜராஜதெவற்கு யா-

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the Śaka year one thousand one hundred and fifty-eight on the date corresponding to the new moon day after Śivarātri in the month of Māsi, in the reign of Rājārājadēva. . . . to Rāmēṣvaram Uḍaiyār at Ūṭṭukkūr.

RAPUR (71).

[Vadlapūḍi. Telugu. Opposite Ponnúramma temple. The impression of this rough inscription appears to have been lost.]

RAPUR (72).

[Vadlapūḍi. Telugu. Half a mile south of the village.]

TRANSLATION.

On the 11th of the bright fortnight of Māgha of the year Pārthiva, I, Dāmi Nāyundū, son of Pādumu . . di Nāyundū, have presented to Śrī Kālahastīṣvara, with libation of water, a wet field in Pina Vōdlamūṇḍi which is attached to my chiefdom, and 100 *kuntas* of land in Dārabandampāḍu village of Nellūru, and to the south of Perumālluchēnu, in perpetuity to last as long as the moon endures. He who enjoys this land will present a large fan (ālavattam) to the deity

1. పాథివ సంవత్సర మాఘ శు
2. ద్ధ ౧౧ లు శ్రీకాళహస్తీశ్వరునకు పాదుము .

3. డి నాయని కొమారుండు దామినాయనింగారు తమ
4. నాయంకరంలోని పినవొడ్లమూండిని దారవో
5. సిన వరిమడి పెరుమాళ్లు చేనికి దక్షణం నె
6. ట్లూరిదార బందంపాటి కు ౧౦౦ నూరుగుంట
7. లు ఆచంద్రస్థానిగాను ఇస్తామి ఇటుల భోగప్రా
8. పి దేవునికి ఆలవట్టం (నయినాఖి?)
9. సమపించువాండు

RAPUR (73).

[Vadlapúdi. Telugu. From stone in front of temple of Ponnúramma. Incomplete and partially illegible. The translation is conjectural in places.]

TRANSLATION.

*

*

*

*

Any one obstructing this charity will incur the sin of one who commits cow slaughter, Brahmanicide and murder of one's spiritual preceptor at Káśi and will incur the sin of killing his mother. In these terms the Mahá Rájá Śrī has granted this charitable edict the charitable edict now set up by Tanapusala Venkata Reddi of Vadlapúdi cows (were given) for the perpetual lamp. In addition to Timmá Reddi's *mányam* Venkatádrī's *mulum* (garden land) was given.

We Timmá Reddi, Venkata Reddi and others, *kápu* . . . have given cows

- (1) చె
- (2) చ్చినవాడు కాశీలో గోహత్య. బిచ్చాత్య
- (3) గురువులత్య అతడిపాపాన పోదురు తల్లిని చం (పిం)
- (4) చిన పాపాన పోదురు యిట్లు మ-రాజ-శ్రీవారు యి

- (5) చ్చిన ధర్మశాసనం యిప్పుడు
 (6) క్షపూడి తనపుసల వెంకట్రెడ్డిం వేళిన ధర్మశాసనం
 (7) గణసరిగోవులు అఖండం తిం
 (8) మ్మారెడ్డిమాన్య గాక వెంకటాద్రిములుము
 * * * *
 (10) మె
 (11) గణసరిగో (తి)
 (12) మ్మారెడ్డి మ (వె)
 (13) కటరెడ్డి వనైరా మ
 (14) కాంపువాండ్ల
 (15) సుమెము యిచ్చిడు
 * * * * *

RAPUR (74). (A.D. 1638-39.)

[Vadlapúdi. Telugu. Near sluice of tank to
the west.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 2nd of the bright half of Chaitra of the year Bahudhanya, corresponding to the year 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śrīmat Veligóti Venkatapati Nāyanimgāru executed this charitable edict for the tank at Vadlapúndi. This charity settles the manner in which he has presented the *méras* for the tank of this village. For the charity they should be collected at one *kuncha* on dry fields and at . . . on wet fields . . . The *méra* grain

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలి
- 2 వాహన శకవరుషంబు
౩. లు ౧౫౬౦ అగు నెటి బహుధా
4. న్యం సంవత్సర చైత్ర శు ౨ లు

5. శ్రీ మతు వెలిగోటి వెంక
6. టవతి నాయనింగారు దొ
7. క్షపూండి చెర్వుకుగానిచ్చిన ధ
8. మ్మశాసనం యీ గ్రామాను చె
9. తువుమేరట విధానిచ్చిరో ఇ
10. ధమ్మశాసనం ధమ్మశాలకు వెలిపాలా
11. న కుంచడుగాను నీటిపాలాన
12. మేరధాన్యం

RAPUR (75).

[Vadlapúdi. Tamil. From the Baineṭi hill near the village. Illegible.]

RAPUR (76).

[Vébinābi. Telugu. From a stone in a street to the west. These are two spells to avert epidemics among men and cattle. They were translated by M.R.Ry. Védam Venkatráya Sástri Gáru, Sanskrit Pandit at the Christian College, Madras. Some words in these spells are mystical, and a few, being perhaps incorrectly transcribed, yield no sense.]

TRANSLATION.

A.

Ōm Hríṁ. (By) oath on the feet of the Sanyási. (This is) a barrier, a barrier, a great barrier, the (village) boundary. (These are) the barriers constructed by the sages, the great sages and the sanyásis. Phat Swáhá. Taking the food and the animal sacrifices (offered to you)

. . . oath on the feet of the venerable Inda, the great sage. Go away, taking away with you the bowl of blood, the sharp knife and the noose. This is the binding spell with which was bound the great destructive goddess Murámáriya (probably the name of the goddess of epidemics).

B.

Great . . . sacrifices. A binding made by the great and venerable sage Inda and other sages. Binding of the upper canine teeth. Bindings made by the priest. Binding of the canine teeth. The priest's bindings save these and form the safeguard of the cattle. Therefore (?) milk, tails and pasturage (are) bound. It is said that the great sage bound these. The priest's tie The tie of Virayya, the priest. (This is) Máriya's tie (*i.e.* Máriya is bound by this). This safeguard has been made after ascending to and descending from the foot of our sage Inda. The great and venerable Óm. "Priest's favour, the priest". Do this ten lakhs of times.

A.

1. ఓం ప్రీం సన్నాశిపాద
2. మాన కట్టకట్ట మ
3. హాకట్ట పొలిమేర
4. మునులు మహాము
5. నులు సన్నాసులు
6. కట్టినకట్టులు పట్టు
7. సాహా ఏటలు ఆహా

a—*a* Perhaps "గురుప్రసాద గురు" stands for "కురు ప్రసాదం కురు" which means "do favour, do."

8. రము తీసుకొని (బి
9. ధము) శ్రీయింద మహా
10. ముని పాదమాన పా
11. విరక్తముకొట్ట వా
12. లు కత్తి పాశము
13. తీసుకొని పోవే
14. మహాశక్తిని క
15. ట్టిన కట్టు మం
16. త్రము ||
17. (మురామురియ||)

B.

1. మహా . . . (బ)
 2. లులు|| శ్రీ యింద (మ).
 3. హాముని మునులు కట్టిన కట్టు
 4. మీందికోరలు | కటు గురువు
 5. కట్టులు కోరలు బిందకటు
 6. వీరికాపాడి పశువులకు గురి
 7. గురుకటులు (కాలఖట్టి పా
 8. లుతోకలు) బైలుకటు
 9. మహాముని కట్టినారట
 10. గురుకటు (లనిచిరకట్టె
 11. ట్టు) గురు | వీరయకట్టు
 12. దిగి | మాయకట్టు మాయం
 13. దు గురుపాద యెక్కి దిగి పె
 14. ట్టినారీగురి | మహా శ్రీ
 15. టం గురుప్రసాదగురు
- పదిలక్ష.
- లు కురు

RAPUR (77).

[Yépuru. Telugu. From stone on tank bund.]

TRANSLATION.

The tank of Channamgáru, daughter of Veligóti Tim-mánáyudu (constructed) on Wednesday the 10th of the dark fortnight of Phálguna of the year Vijaya.

1. విజయసంవత్సర
2. ర పాల్గున బహుళ
3. ౧౦ బుధవారం
4. వెలిగోటి తిమ్మ
5. నాయుడి కుమ
6. తన చంసంగారి
7. సముద్రము

RAPUR (78). (A.D. 1401-42.)

[Yépuru. Telugu. West of village in survey No. 78. Inscription on three sides of a stone. The fourth side is illegible.]

TRANSLATION.

Hail ! On Tuesday, the 4th of the bright half of Kártika of the year Vrishu, corresponding to the year 1323 of the illustrious Śaka era Vándadéva (?) . . . ttaṣanka . . . gaṇḍa, Gaṇḍaragaṇḍa, Manyabhúmi Náya-nimgáru, son of Manujávali Náyuḍu, for the forgiveness of his sins, gave with submission a wet paddy field under the Pulicheruvu . . . to Śrīgirinátha, who is the conqueror of foes and the deliverer from Asuras . . . 100 *kuntas* of dry land . . . This should last as long as the sun and moon exist. Those who fail to

maintain the charity will incur the sin of killing . . .
 . on the banks of the Ganges.

1. స్వస్తి శ్రీ
2. సకపరు
3. పంబులు
4. ౧౩౨౩ ఆ
5. శు నేటి వృ
6. ము సంవ
7. త్వర కాత్తి
8. కశు ర మ
9. వాండ జేవ .
10. త్త శంక .
11. బ . . . గ
12. ండగంజర
13. గండ మసు
14. జావళినాయ
15. ని కొడుకు మ
16. న్య భూమినా
17. యనిం
18. రు తనమ
19. తప్ప యా
20. రయనయ
21. పూర్వకం
22. ఆరిపీరా
23. సురత్రా
24. ణి శ్రీ గ
25. రినాంధు
26. నికి వులి
27. చెరువు

28. క్రింద నీ
29. రు నేలప
30. చెరి నూను
31. . . . మ
32. . . .
33. పాలము మ
34. డి కు గంగ
35. అక్షరా
36. లాను నూలు
37. లూనూరుగు
38. ంటలును
39. (మెట్టరి) ఆ
40. చంద్రాకా
41. ముగాంజె
42. ల్లంగలది
43. యీ ధమంకు
44. . . . య
45. వ్వరు దప్పి
46. నాను గంగ
47. కలుత ప
48. ధించిన పా
49. పానం బో
50. దురు

* * * *

(ఆరయ)
 (మీరల)
 (నీ చేనుజు)
 (డ మాల)
 (నీతిమ)

RAPUR (79). (A.D. 1638-39.)

[Yerraguntapálem (hamlet of Chíkavólu). Telugu.
On the tank bund. Incomplete.]

TRANSLATION.

Hail! On the 5th of the bright fortnight of Chaitra of the year Bahudhán̄ya, corresponding to 1560 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Śrīmat Velugóti Venkatapati Náyaningáru issued this charitable edict for the tank Yarraguntapálem. He has ordered that *méra* grain for the tank should be levied at 1 *kuncha* per *putti*, even on *inám* lands. Therefore whether the village be under *sandhátá* or under an *amaradár*, or whoever be the rulers

- (1) స్వస్తి శ్రీ జయభ్యుదయ శా
- (2) లివాహన శకవర్షంబు
- (3) లు ౧౫౬౦ అగు నేటి బహు
- (4) ధాన్యసంవత్సర చైత్ర శుక
- (5) శ్రీమతు వెలుగోటి వెంకట
- (6) పతినాయనింగారు యరగుం
- (7) ట పాలెంచెరువుకు యిచ్చినధ
- (8) మ్మేశాసనంపుట్టి వకటకంపు
- (9) లభెను మాన్యలకు సహాగాను
- (10) వచ్చిన చెరువుమేర దాన్యశా
- (11) యం గట్టడశేయించినారం గనక యీ
- (12) గ్రామ సంధాతాన వున్నాను అమ
- (13) రగాని వశాని యె ధార . . .
- (14) లగాని వున్నా . . .

SULURPET (1).

[Mannár Póluru. Tamil. From threshold of gópuram
of Alagumaláru Krishnasvámi temple.]

TRANSLATION.

. . . (Allun)tikka Maharájan presented the land
included within these four boundaries, viz., North . .
. . South . . . East, the street . . . West
. . . for providing sacred food (*amudupadi*) during
festivals to (deity)

If any one obstructs this charity, he will be regarded
as having killed a tawny cow on the banks of the Ganges
and will incur the sin of killing a Bráhmaṇ. May this
charity be maintained as long as the moon and sun
endure.

- [1] ஸ்லுன் திக்கமஹாராஜன்
- [2] தித்தவல் . . . யக்-
- [3] யாற்கு த்திருமலைய . .
- [4] விட்ட வடபாற்கெல்லை
- [5] னீரண்டு ஜய . . .
- [6] த்தெற்கும் தென்பாற்கெல்-
- [7] க்குன்றான் . . .
- [8] லவுலகுயித்தெருவுக்கு
- [9] மெற்கும் மெல்பாற்கெல்லை
- [10] . . . க்கு கிழக்கும் இந்நாற்பாலெ-
- [11] ஸ்லை உள்பட்ட நிலத்து-
- [12] க்கு திருவினா[தொரும்] அமுதுபடி
- [13] . . டயெந் இத்தம்மம் இமக்கிநாரு-
- [14] ண்டாகில் கெங்கைக்கரை-
- [15] யில் குராப்பசுக்கொன்றான் ஹுஹு-
- [16] [ஹகி] கொள்வான் இத்தம்(ம்) சந்-
- [17] [திராதித்தவரை] செல்லக்கடவது.

SULURPET (2).

[Mannemuttéri. Tamil. In street to west.]

TRANSLATION.

The charity of Nalla Sittarasan (Nalla Siddha) of the Pallava race lottu rent free to the deity Whoever obstructs this charity will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges. May it be auspicious.

- [1] து-
 [2] லொத்து-
 [3] ருவிடையாட்-
 [4] ானயமார்க்கு தெடு[வ]-
 [5] பல்லவவங்ஸத்தில் நல்-
 [6] லசித்தரசன் தன்மம் இத்-
 [7] தன்மம் விலக்கினுருண்டா[ன]-
 [8] ல் கெங்கைக்கரையில் கு-
 [9] ரால்[ப]சு கொன்ற பாவத்தி-
 [10] லெ பொவான் ஸ-ஹிஸு.

SULURPET (3).

[Súlúrpéta. Tamil. From pillar in Nágésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 24th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Vijaya-gaṇḍagópaladéva endowed the following charity to the god Tirunágíśvara at Singalántapuram *alias* Súralúr (a village) in Mélnádu to carry the god in procession on the new moon day.

[The details of the grant are not decipherable, but it appears to be of land as a *Sarvamānya* and the proceeds of certain tolls.] We bind ourselves to maintain this charity as long as the moon and sun endure. He who lessens this charity will incur the sin of all those who kill cows between the Ganges and Cape Comorin.

This charity is (placed) under the protection of all the glorious *Māhēśvaras*.

- [1] ஸ்ரீ திரிபு-
- [2] வனச்சக்கரவ-
- [3] த்திகள் ஸ்ரீ விஜ-
- [4] யகண்டகொபா-
- [5] லெடிவற்கு யாண்-
- [6] டி உயிச வது [மெல்]-
- [7] [நாட்டு]ச்சிங்களா-
- [8] ந்தபுரமான சுர-
- [9] லூர் உடையார்த்தி-
- [10] ருனாகசுரமுடை-
- [11] யநாயனார்கு சு-
- [12] மாவாஸைப்படி
- [13] எழுந்தருளும்படிக்-
- [14] கு
- [15] வெண்டு
- [16] ள்ளாக்குமாக . ஓன்
- [17] றுக்கு அரைமலை-
- [18] டக்குச்சுரலூர்
- [19]
- [20]
- [21]
- [22]
- [23] கம்ம கண்ண . . .
- [24] னும் ஸ்ரீமான்ய-

- [25] மாக நடு பெத்து விட்-
 [26] டென் சுங்கம் தவி-
 [27] தூளுந் நாண்மைமு-
 [28] தல்களும் இத்தன்ம[ம்]
 [29] சந்திராதித்தவை-
 [30] ர செலுத்தக்கடவொ-
 [31] ம் இத்தன்ம இறக்குவா-
 [32] ன் கெங்கை இடை-
 [33] க்குமரி இடை குரா-
 [34] ந்பசுக்கொன்றான் ப-
 [35] ரபத்தெப்பவொன்
 [36] இது ஸ்ரீராமேஸ்வர-
 [37] [ர ர]கை.

SULURPET (4).

[Súlúrpéta. Tamil. Southern wall of Nágésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! (In the reign of) the emperor of the three worlds, the glorious Vijaiyá [déva] Tanikkúttukkandál, the consort of Taimmádi-dévan presented one sacred perpetual lamp (in the temple of) the lord Tirunágíśvara of Súrálúr¹ *alias* Śīṅgalántapura in Veṅgánádu (a sub-division) of Paiyyúrilankóttam.

For this lamp and for Tirumárgali festival (I gave land) free from all kinds of taxes 100 *kulīs* measured with a pole of 22 spans

¹ Súrálúr is evidently Súlúrpét.

of the standard land measure of Maraiyúr in the field to the east of Irattaiakkuli—total 600 *kulis*. I, Tanikkúttuk. . . . have given this land so that these two charities may be maintained as long as the moon and the sun endure will incur the sin of killing (this charity is placed under) the protection of all the *Máhéśvaras*.

[1] ஸ்ரீமதி திரிபுவனச்சக்கரவர்த்திகள் ஸ்ரீவிஜய ண்ட ஜொழமண்டலத்து பைப்பூரிளங்கொட்ட-
த்து வெ-

[2] ந்காநாட்டுச்சூர[லூர]ரன்; சிங்க[ள]ரந்தபுரத்து உ-
டையார் திருநாகிசூர ஜன் தைம்மாடிதெவன்
தெவி தனிக்கூத்துக்கண்டாளெ-

[3] ன் வைத்த திருநந்தாவினக்கு ஒன்றுக்கும் திருமாரகழி
த்திரு ழ் கழனியில் இரட்டைக்குழிக்கு
கிழக்கு எப்பெர்ப்பட்ட இறை-க-

[4] னும் இழிச்சிக்கொண்டு மறையூர் நிலவளவு இருபத்தி-
ருசாண் கொலால் திருநா குழிநூரும் ஆக
இக்குழி அமுநாறும் இத்தன்மம் இரண்டும் சந்த-

[5] ரதித்தவரை செல்லக்கடவதாக இந்நிலங்கொண்டு வி-
ட்டென் தனிக்கூத்துக் கொன்றான் பாவத்தை
படுவான் ஸ்ரீமதிமெய்யாராகென்று.

SULURPET (5).

[Súlúrpēta. Tamil. South wall [of Nágéśvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 5th year of the reign
of the glorious Kulóttuṅgachóladéva, Muraiyúrudaiyán

(Uṛaiyūṛudaiyān?) *alias* Nediyan *alias* Tiruppálaivanam-
udaiyān *alizes* Duraiaraśavéḷān presented one evening lamp
(in the temple) of the lord Tirunágéśvara of Śúralúr.
The money which we, the Bráhmans who have rights
(káni) in this temple, received to burn this lamp as long
as the moon and sun last, is four “old” *káśus*. We
have received the four *káśus*. (The charity is placed
under) the protection of all the *Máhéśvaras*.

[1] ஸ்ரீ குவொத்துங்கசொழதெவற்குயாண்டு [௫]
ஆவது சுரலூர் திருநா[கி]சுரமுடையநாயனா[ர்]க்கு

[2] முறை[ற]யூருடையான் நெதியன் திருப்பாலைவன[மு]-
டையானான் துரைஅரைசுவெளான் வைத்த

[3] சந்திவினக்கு ஒன்றும் சந்திராதித்தவரை எரிக்ககடவ-
தாக இக்கொயிலின் காணியுடை-

[4] யுடைபகல்பிராமணரொம் கைக்கொண்டந பழங்கா-
சு நாலு நாலுங்கைக்கொண்டொம்

[5] பன்மாகெசுராகை.

SULURPET (6).

[Śúlúrpéta. Tamil. Western wall of Nágéśvara
temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the twelfth year of the reign of
Rájarájadéva, Oḷukaraiyān (*alias*) Kulóttuṅgachóḷattali-
varáya (*alias*) Púṅgunṛamudaiyār (*alias*) Rávillánáyakan
(*alias*) Kúndatennavataraiyan presented one evening lamp
to last as long as the moon and sun endure to the god
Tirunágéśvara of Śúralúr.

We, the Siva Brahmanas of this temple, received for
every day three good, old *káśu* as interest on his (donor's)

behalf (binding ourselves) to maintain (the lamp) in this manner.

- [1] ஸ்ஷி ஸ்ரீ ராஜராஜதேவர்க்கு யா-
- [2] ண்டு பன்னிரண்டாவது சூரலூர் திருநா-
- [3] கிசரமுடையநாயனார்க்கு ஒழுகறையான் கு-
- [4] லொத்துங்கசொழ்த்த[விவராய]பூங்குன்ற-
- [5] முடையார் [ராவிள்ளநா]யகன் கூந்த-
- [6] தென்னவதரையனென் சந்திராதித்தவரை
- [7] செல்வதாக வைத்த சந்திவிளக்கு ஒன்றும் இ-
- [8] ப்படி செலுத்துவதாக இக்கொயில் காணியு-
- [9] டைய சிவபிராமணரொம் பொலிணட்டாக
- [10] இவர் பக்கல் கைக்கொண்ட அன்றாடு
- [11] நற்பழங்காசு முன்றும் கைக்கெ-
- [12] ரண்டொம் சிவபிராமணரொம்.

SULURPET (7).

[Súlúrpéta. Tamil. Western wall of Nágésvarasvámi temple.]

TRANSLATION.

Haríh! Hail! Prosperity! In the thirteenth year of the reign of Rájarájadéva, . . . ngódan Sómadévan, *alias* Áṇḍapillai *alias* Koṅgaráya *alias* of Áyalúr (situated) in Kákkalúr^{nádu} in káttúkóṭṭa Súrálúr *alias* (situated) in Velúr^{nádu} in Paiyúrilankóṭṭa

[1] ஹரிஃ ஸ்ஷி ஸ்ரீ ராஜராஜதேவற்கு யாண்டு பதின்-
மூன்றாவது

[2] க்காட்டுக்கொட்டத்துக்காக்கலூர்நாட்டு ஆயலூர்க்
கெ

[3] ஈங்கொடன் சொமதெவன் ஆண்டபிள்ளை ஆன கொ-
ங்கராய

[4] னென் பைபூரினங்கொட்டத்து வெலூர்நாட்டு சூர-
லூரான

SULURPET (8).

[Súlúrpéta. Tamil. Western wall of Nágésvarasvámi temple.]

TRANSLATION.

In the second year of the reign of [Vijayaganda]-
gópáladéva, Rájéndrachóla Mummudi Vaidumba Máhára-
jan presented 500 *kuṭis* of land for one lamp in
Enṇáyiraparaiyúr Putteri and (for the per-
formance of a festival) during Tiruvádirai (in the month
of) the sacred Mágali to Náyanár (deity)
. in Jayankonḍa Whoever
obstructs this charity (will incur the sin of killing) a
tawny cow on the banks of the Ganges.

NOTE.—A Mummaḍi Vaitumba Mahārāja appears in G. 88 also.
See also No. 66.

[1] ண்டகொபாலதெவற்கு இரண்டாவது
ஜயங்கொண்-

[2] டைய நாயனார்க்கு இராஜெந்திரசொ-
ழமும்முடிவைதும்பழிஹாரா-

[3] திரைச்சிறப்புக்கும் எண்ணியிரபறை-
பூர்ப்புத்தெரியில் க-

[4] ரவினக்கு ஒன்றுக்கு விட்ட குழி ஐத்
னாறும் திருமார்கழி திருவாதிரைக்கு விட்ட

[5] னென் இத்தனமம் இறக்குவான் கெங்-
கைநிடை குமரியிடை சூராற்பசுக்-

SULURPET (9).

[Súlúrpéta. Tamil. South wall of Nágésvarasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the thirty-eighth year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttuṅgachóladéva, the things given to last as long as the moon and sun endure to the deity Tirunágésvara at Súralúr *alias* Śīṅgalāntagapura (situated) in Vélúrnādu in Paiyurilankóṭṭa (a sub-division) of Jayaṅkoṇḍa-ckólamandalam

[End mutilated.]

- [1] ஸ்ரீ ஸ்ரீ திரிபுவந்[ச்சக்கரவத்[தி]-
- [2] அன் கிரிகுலொத்துங்கசொழுமெ[த்]-
- [3] வற்கு யாண்டு முப்பத்தெட்டாவ-
- [4] து ஜெயங்கொண்டசொழுமண்-
- [5] [டல]த்துப்பையூரிளங்கொட்ட-
- [6] த்து வெலுர்நாடு குரலுரான சிங்க-
- [7] [ளாந்த]புரத்து திரு[னாகசுர]-
- [8] முடைய[னாய]னற்குச்சந்திராதித்தவ[ரை]
- [9] [செல்]வதாகக்குடுத்தமைக்கு கால்வார் ஆ-
- [10] ண்டிசிக்க-
- [11] க்கன் ஒன்று நாரகிங்க-

SULURPET (10).

[Tammúru. Telugu. From roof of Nilakanthasvámi temple. Illegible.]

- 1.
- 2. పం

3. శామ తక్షిండి . . .
 4. రంమ వా
 5. ధనంవా . మ
 6. ఆ నదానం విభ

SULURPET (11). (A.D. 1513-14.)

[Tummúru. Tamil. From pillar of western porch of Kariyamánikasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the victorious and prosperous expired Śaliváhana Śaka year 1435, corresponding to the year *Śrímukha*, on Monday, the 11th day of the bright half of the month of Mithuna (the following) is the grant agreed to by the glorious Krishnaráya Máháráya the glorious Máhárájádhirája Rájaparaméśvara Vira-pratápa (and made) to the temple treasury of the god Tirukkálahastísvara.

The following are the villages granted with libations of water as charity on behalf of Narasánáyaka, Immuru Mátákkal and Narasimha . . . on this sacred day of *prathama ékádasi* for the daily worship of the God *Vináyaka* with bathing perquisites, scents for anointing the body, including camphor, saffron, *tastákattai* (sandalwood paste?), and flower garlands made of *pannir* and Champak flowers, a sacred lamp as well as rice and cakes, camphor balls and other daily offerings, for arranging a sacrificial bath for the god (Kálahastísvara) on the date of our (the king's) birthday under the *Nakshatra* Jyéshtá in the month of Vaikáśi, and for celebrating in the month of Ádi (the festivals including)

the hoisting of the flag, the car festival, *Tiruchchāṇḍu*, sacred marriage, &c, and in the month of Vaikāśi the great festival, after first dedicating to the god Tirukkālahastísvara a crown inlaid with the nine precious stones.

The villages are : Puliyúr in Pónagaināḍu ; Tonpák-kam in Kamalaināḍu ; one share belonging to the temple treasury in the village Chennáli in the same *nāḍu* ; the village of Nitti ; the village of Karumbéḍu attached to the city of Tagalaṇipani ; plantations in the village of Śattambaiyúr (portion not clear here) ; the village of Tummúru in Mádainallársíma in this *nāḍu*. All the dues from these villages, including the dues appertaining to water, land, &c., were given by us with libations of water, to the temple treasury of the god Tirukkālahastísvara free of tax.

With the produce of these villages all the donations to the god Tirukkālahastísvara, including food, referred to in this stone grant, as well as the sacred flower garden, shall be maintained as long as the moon and sun last. This charitable grant was made on this understanding.

If any one fails to keep this charity, he will incur the sin of killing his parents in the Ganges, of killing a cow of of killing a Brahman, and other sins.

[Three imprecatory verses.]

- [1] ஸ்ரீஸ்ரீ விஜயாஹ்யுதய சா.லிவாஹத சகவஷ-ம்
- [2] தூசாநயென்மெல் செவ்வாநின்ற ஸ்ரீமவஸம்வசவாந-
- [3] த்து தியாக நாயற்று வ-டுவ்வ-வகத த்து வுய-லி[ஜா]-
கெசரியும்
- [4] லொலிவாரமும் பெற்ற நாள் நாயநார் திருக்காள ஹஸி-
- [5] ஸ்ரீநாமனார் ஸ்ரீஹ்நாரத்துக்கு 'ஸ்ரீநிஜே திஹாராஜாயி-
நாஜ நாஜ-

[6] வரலெழுந ஸ்ரீவிநாயகாவ ஸ்ரீவிநாயகராமலெழுந-
ராயர் ஸ்ரீவி.

[7] த்த ஸாலக டாக்கள் தாலாநாயக்க-
உலெயர்க்கும் டம்மு-

[8] [ஹ]லாதாக்கள் தாலலி[ஹ] ட்கும்
யலெலாத நாயநார் திருக்காளஹலெலாதநாய-

[9] டார்க்கு தாலதலலிதலாத ஸாணலுலாலியும் ஸலெ-
லெலத்து நாளது முதலாக டித்த-

[10] ப்படி லிநாடகபூலெலலலெலகலு [வலு] மிதன்மெத்ப்-
பூசக்கற்பூரம் குங்கும் தலூகட்டெ

[11] மொழுது பன்னிர்ச்செம்பதிருமால திருநலாலின-
க்கு அமுது செய்து அருள தெலெலலுலு வலுஞ்ச-

[12] [க]லகைப்பண்ணியாரம் திருக்கலாலெலு அலெடக்-
காலமுது கற்பூரஉருலு முதலா-

[13] ன டித்தப்படித்தாம் டடத்தத்தக்கதாலலும் லைகாலலால-
லெலலலெ டம்முலெய லுத-

[14] கலுலு ஜெலுலகலு[து]த்திலெ கலஸுதலூலானம்
பண்ணித்தக்கதா கலாலால ஸாஹாராப்ப-

[15] னலுலாலாலலு டாலுலு [வலு] திருச்சாந்து தி-
ருக்கலுலானம் முதலான லைகாலலாலலெலு

[16] யில் லெலுலுலு டடக்கத்தக்கதாலலும் யிந்த லுலுலு
லகாலெலாலுலுலு காலத்திலெ டாலா-

[17] லலுலுலுலு ஸலெலுலு[த்த லுலு]லிங்கள் பலானகை-
லாட்டுப்பலுலு லுலுலு டலெலுலுலுலு

[18] [த] னபாக்கம் கிலுமம் இலநாட்டுச்சன்னுல ஸுல-
லுலுலுலுலு ஆக டடக்கித பங்கு லு-

[19] னலு டித்தலுலாமம் [தகல]லுலுலுலுலு[லுலு]த்தி-
ல் கலும்பெட்டு லுலுலு ஸத்தம்பைபூற்ற-

[20] தலாட்டத்தில் ஆக பங்கு லந்த லுலுலு
முன்னெழுக்காலுலாக இல்-

[21] டாட்டுக்குள் [மாலெலுலுலு]லுலுலுலு தம்முர்
[க]லாமமு[ம்] இந்த லுலுலு லுன்னுக்-

[22] கு நடுத்திர ஊத்த ஆதாயம் [ஊ-ஓ]யாரம் ஆய-
ம் மகமை தலையாரித்தம்பட்ட பை[ப]நா-

[23] லய [வலு]க்கறையும் [ஓ படி]த்துறை முதலாக ல-
லு ஆதாயமும் லலு-லோகமா-

[24] க யாதயாரவ-ஓலு-மாக நாயநார் திருக்க-ளஹலி-
ஹுநாயநார் ஸ்ரீஹுநாரத்துக்கு

[25] லம்புகிதொம் இந் திராமத்தி[லு]ண்டான முதல்
கொண்டு நாயநார் திருக்காளஹ-

[26] ஹுஹுநாயநார்க்கு லாலனவகாரத்தில் நித்தப்படி-
யும் [பு]சாதித்தருளு சிலாலெ-

[27] கடுமுகலானவை பொகங்களும் நம்முட திருநந்தவ-
னமும் குவகூதூ-

[28] க நடத்திவரக்கடவார்கள் ஆகவும் என்று குடுத்தயஜி-
லாலந் இந் யஜி-த்துக்கு

[29] யாதொருவர் தப்பினாலும் தங்கள் மாதாபிதாக்களையும்
[ம-மெ]யிலெ வமெஜு

[30] பாவத்திலெ பொகக்கடவனாகவும் மொஹதி ஸ்ரீஹ-
[தி-ஹதி] ஸ்ரீஹதி ஸ்ரீஹணஹதி

[31] முதலான பாவங்களிலெ பொகக்கடவன் ஆகவும் ஸ்-
தூஜி-மணல் வுணல் வர-

[32] தூத வாகுந் வாகுதூவஹாரெண ஸ்ரீதூ திஷ்
ய ஹவெ || ஸ்ரீதூ வாகு[தூ] வ-

[33] யொஹரெக வஸுநா || ஸ்ரீவஷ-ஸஹஸுநா
விஷாயாநாயகெ க்ரீ || தூ-

[34] வாகுதயொ-ஸு தூநாஸு-யொதூவாகுந் ||

[1*] தூநா ஸ்ரீ-ஸுதூதூதூ வாகு-

[35] தூதூதூ வாகு

SILURPET (12).

[Tummúru. Tamil. East wall of Kariyamánikyarśya temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the thirteenth year of the reign of the emperor of the three worlds Rájarájadéva, the temple and the sacred place for Karumánikkaperumál of Tambaiyúr *alias* Jayañkondachólachaturvédimanḡalam (situated) in Mélaipattayanádu in Paiyyúrilanḡóṭṭa (a subdivision) of Jayañkondachólamanḡala, were the charity performed by Tyágasamudrapattai Vímarasan the lord of the best of cities Ayódhyá situated in the kingdom of Madurántakapottapichóla *alias* Gaṇḍagópála *alias* Tiruk-kálattidéva.

NOTE.—What Ayódhyá is referred to is not known. Possibly the donor claimed descent from the Chalukyas and the words “in the kingdom” refer to the locality where the charity was performed and not to the situation of Ayódhyá.

[1] ஸ்ரீஸ்ரீ கிருஷ்ணவக்ஷஸ்க்கரவர்த்திகள் ராஜராஜதேவ-
ற்கு யாண்டு யௌ ஜயங்கொண்டசொழமண்டலத்து பைபூரிள
ங்கொட்டத்-

[2] து மெலைப்பட்டயனாட்டுத்தும்பைபூரான ஜயங்கொ-
ண்ட சொழச்சதுவெஃஹிங்கலத்துக்கருமாணிக்கப்-பெருமாள்
கொயி-

[3] லும் திருமாளிகையும் மதுராந்தகப்பொத்தப்பிச்சொ-
ழான கண்டகொபாலன் திரு[க்]காளத்திதெவயிராச்சியத்தில்
அயொயிராவ-ர-

[4] வராஹபுரமான தியாகசமுத்திரப்பட்டை விமரசன்
செய்வித்த தன்மம்.

SULURPET (13).

[Tummúru. Tamil. East wall of Kariyamánikyaráya temple. Illegible.]

SULURPET (14).

[Tummúru. Tamil. South wall of Kariyamánikyasvámi temple. A fragment recording the gift of a lamp.]

- [1] தப்பநாந காயப்பநாயக்கநென் இ-
 [2] க்குச் சுவராஜராதிகுலவரை ஒருசந்திவிளக்கு
 [3] க்க இதுக்கு
 [4]

SULURPET (15).

[Tummúru. Tamil. From gate of Kariyamánikyaráya temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 16th year of the reign of the emperor of three worlds, the glorious Rájarájadéva laikáñiyála Iruṅkarripóyan *alias* Siddama-náyakka in the Chitra . . vinṇagar *alias* Kanamánikkaperiya at Tumbaiyúr (*alias*) Jayáṅkoṇḍachólachaturvédimaṅgalam (situated) in Paṭṭaiyanádu in Paiyyúriláṅkóṭṭa.

[1] ஸ்லாஸிஸ் திரிபுவனச்சக்கரவர்த்திகள் ஸ்ரீராமராமஜெ-
 வற்கு யாண்டு ய[சு] ஆ[வ]-

[2] து பைபூரிளங்கொட்டத்துப்பட்டையநாட்டுத் தும்-
 பைபூ-

[3] [ர்] ஜயங்கொண்டசொழ்ச்சது[ஸ்-] கிமங்கலத்துச்-
 சித்திரை-

- [4] . . . [வி]ண்ணகராந கனமாணிக்கப்பெரிய . . .
யில குவரை
[5] லை காணியாளந் இருங்கற்பொயனான
சித்தமநாயக்கந் த

SULURPET (16). (A.D. 1593-94.)

[Tummúru. Telugu. From gate of Kariya-
mánikyaráya temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday the 12th of the bright fortnight of Márgasira of the year Vijaya, corresponding to the year 1516 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Velugóti Rāya Channáyani Lingam Gáru caused a *Mukhamandapa* (a hall) to be constructed to Káli Mánikya Náyanar (deity) of Tummúru for his own religious merit. Salutation be to Śrī Venkatéśvara. May it cause prosperity!

1. స్వస్తిశ్రీ విజయాబృதయ శాలிవాహన శకவషஂబுலு
௧௫௧௬ அநுசேவி விஜயஸంவత్సர

2. మాగశீரశుద్ధ ௧௨ ఆ-వెలుగోటి రాయచన్నాయని లింగం
గారు తమకు పుణ్యముగాను తుమ్మర కలి

3. మాణిక్య నాయని ముఖమండపం గట్టించినారు శ్రీ శ్రీ
వేంకటేశ్వర(య)నమః. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును.

SULURPET (17).

[Tummúru. Tamil. From shrine of Kariyamánikyaráya temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 23rd year of the reign of emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva, Eramiredði, the son of Vilakkandaikkávisimupparedði *alias* Rájéndrachólamúvéndavelálan who possessed rights in Tiruvánbúr (a village) of Kílaippattaiyanádu, gave one *máḍai* to the Karumánikkaperumál of Tumbaiyúr (a Mélaippattaiyanádu).

We, the three priests of this temple, agreed to light without failure one evening lamp as long as the sun and moon endure with the interest accruing from this *máḍai* at the rate¹ of half a *chinnam* per month and received it.

[1] ஸ்ரீ ஸ்ரீ திரிபுவந்சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீராஜராஜதேவ-
த்கு யாண்டு

[2] உயெ வது மெலைப்பட்டையனாட்டு தும்பையூர்க்கரு-
மாணிக்க-

[3] ப்பெருமானுக்குக் கிழைப்பட்டையநாட்டுத்திருவா-
ள்பூர்க்காணி-

[4] யாளன் இராஜேந்திரசொழமு வெந்தவெளானநான வி-
னக்கந்-

[5] தக்காவிசிமுப்பரட்டி மகன் எறமிரட்டியென் இட்ட
மாடை

[6] ஒன்று இம்மாடை ஒன்றும் திங்கள் அரைச்சின்னம்-

[7] ரக வந்த பவிசைக்குச்சந்திராதித்தவரை ஒரு சந்தி-
விளக்கு ஒன்-

[8] அ முட்டாமல் செல்லுவதாக இக்கொயில் நம்பிமாந்
முவரும்

[9] கைக்கொண்டொம் ப

¹ The rate is 150 per cent. per annum, the *chinnam* being one-fourth of the *máḍai*.

SULURPET (18). (A.D. 1794-95.)

[Tummúrtu. Telugu. From tank bund.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 11th of the dark fortnight of Áshádha of the year Ánanda corresponding to the year 1716 of the illustrious and victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Mahárāja Rajá Śrī Velugóti Kumára Yáchama Náyaniváru presented a *khandriga* on which ten *túms* can be sown in the fields of Tumbúr to Nílakanthésvara-svámī. Máram Reddi Krishna Reddi and our Revenue officer should utilize this for the offerings of the deity and perform festivals.

1. స్వస్తిశ్రీ విజ
2. యాబ్యుదయ
3. శాలివాహన శకవ
4. షకాబులు ౧౭౧౬
5. అగునేటి ఆనందసంవత్స
6. ర ఆషాఢ వి ౧౧లు శ్రీనీలక
7. ర్ంతేశ్వర స్వామీవారికి మ
8. హారాజరాజశ్రీ వెలు
9. గోటి కుమార యాచ
10. మనాయనివారు తుం
11. బూరు పొలంలాో ప్ర
12. ల పొధుం విస్తారాల
13. పట్టు ఖండికే మారం
14. రెడ్డి కృష్ణారెడ్డిని మాత
15. మీలును సయివేద్యం ము
16. లకు తిరునాళ్ల యు
17. న్ను చేయించువారు.

SULURPET (19).

[Utsúru. Tamil. From door of Chennakéśava temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 23rd year of the reign of Vijayagandagópáladéva for the erection of the sacred door-way for the sacred *maṇḍapam* of Chenna-kéśavaperumál of Uchchiyúr. . . . This is a great charity.

- [1] ஸுக்ரீ
- [2] விஜயகண்
- [3] டகொபால-
- [4] [தெ]வற்கு யாண்[டு]
- [5] [இ]ருப[த்]து[மூன்ற]-
- [6] [வ]து உச்சியூர்செ-
- [7] ன்னகேசவப்-
- [8] பெருமானை
- [9] திருமண்டப[த்].-
- [10] து திருக்லை ஒ-
- [11] லகி . . சமுத்-
- [12] . . . ப்படை
- [13] . . . டி திக்கு
- [14] ரொச செய்க்-
- [15] குமடிப்பெரு-
- [16] ன் தன்ம இது.

SULURPET (20).

[Utsúru. Telugu. Opposite Bhíméśvarasvámi temple.]

TRANSLATION.

On Tuesday the 13th of the dark fortnight of Mágha of the year Vikrama, on the holy occasion of Śiva Rátri

Pina Kúpi Náyuḍu, son of Rávúri Pápi Náyuḍu, presented with libation of water to Bhíméśvaradéva Dáravonta (the name of a field?) (situated) in the fort and under the Ponnéri *gunṭa*. Whoever thinks of injuring (this charity) will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the banks of the Ganges. If any one puts obstacles in the way, his honour will be given to Málas.

1. విక్రమసంవత్సర మాఘబహుళ ౧౩ మ సివరాత్రి పు
2. ణ్యకాలమందు రావూరి పాపినాథుని కోమారుండు
3. పినకూపినాథుండు దారవోసిన బీమేశ్వరదేవునికి కోటలో
4. ను పొన్నేరి గుంటకిందును దారవొంత ఎవరుగతు తల
5. చినాను గంగకరతగోపు బ్రాంహ్మింజంపినపాపానబోపు
6. వారు. ఇందుకుయవరుఆటంక (ప?) రిస్తేనువానిమానముమా
7. లలకు ఇస్తురు.

SULURPET (21).

[Utsúru. Telugu. By tank bund.]

TRANSLATION.

On the 12th of the dark fortnight of Vaiṣákhā of the year Vikṛiti

1. విక్రమసంవత్సర వైశాఖ బ ౧౨ లు
 2. కుశా మీరుండు
 3. . ర చెవు చెరు
 4. పు చెరు
 5.
 6. పాబోపు
-

UDAYAGIRI (1). (A.D. 1568-69?)

[Alimélumangapuram. Telugu. From stone near
Ānjanéya's figure.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On Thursday, the 13th day of the bright half of Śrāvaṇa of the year Vibhava,¹ corresponding to the year 1444 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Śingāla Akkalayya, having caused an image of Hanumanta Perumal to be made and having consecrated it, caused to be built a temple, so that it may last in perpetuity as long as the moon exists, at Bóyamaḍugu, for the religious merit of his father Kondamanéni and his mother Rangamma. The constant worship of Akkalayya.

May it cause great prosperity !

1. శుభమస్తూ॥ స్వస్తిశ్రీ జయాబ్యుదయశా
2. లివాహన శక వషాంబ్బలు ౧౪౪౪ అను నెంటి వి
3. భవసంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ ౧౩ ను శింగాల అక్కలయ్య
4. తమతండ్రి కొండ్లమనేనిగొన్ని తమతల్లి రంగమ్మంగారి
5. ని పుణ్యమానట్టుగాను ఆచారస్థానగాను బోయిమడు
6. గున హనుమంత పెరుమార్లును శేషంబ్బి ప్రతిష్ఠ శేషంబ్బి ను
7. డి గట్టిం చెను అక్కలయ్య సదా శావ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయను॥

¹ S.S. 1444 corresponds to Vṛisha and 1431 and 1491 to Vibhava.

UDAYAGIRI (2). (A.D. 1568-69 ?)

[Alimēlumangapuram. Telugu. From another stone near the image of Ānjanéya.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On the 13th day of the bright fortnight of Srávana of the year Vibhava,¹ corresponding to the year 1444 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, while Śrīmat Rájádhirāja, Rájaparaméśvara, Śrī Vīra Pratápa, Śrī Vīra, Bhujabala,² Tirumaladéva Mahárájulu Ayyaváru, seated on the diamond throne, was ruling the kingdom of Vidyánagara, he was pleased to grant an *amaram* to Kammarajangam Vaḍla Prasannamgáru of Udayagiri for (doing) his Amara service We have given two *gorrus* in Bindala Vasili Naḍimi field and three *gorrus* in Chimbam Vunnavaḍi field, in all 5 *gorrus* excluding the land given for providing *amṛitapadi* (food) with libation of water to Hanumán by Jangam Prasannam, who is the ruler of the village named Bōyamadugu, for the religious merit of his father and mother. Therefore, if any one fails to keep up this charity, he will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. He will incur the sin of carnally knowing his mother.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—This Jangam Prasannam is not mentioned elsewhere in this collection.

1. శుభమస్తు । సప్తమి శ్రీ జయ
2. భృదయ శలివాహన శక వష

¹ S.S. 1444 corresponds to Vrisha and 1431 and 1491 to Vibhava.

² Bhujabala = Strong-armed.

3. ంబులు ౧౪౪౪ అగునేంటి
4. విభవ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౩
5. బు|| శ్రీమ ద్రాజాధి రాజ రాజ పర
6. మేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీవీర భు
7. జ భల తిరుమలదేవ మహారాయ
8. లయ్యవారు వజ్రసింహాస్సనాసీనుండై వి
9. ద్యానగరం మేలుచుండి పుదయగిరి క
10. మ్మర జంగ్గం వడ్లప్రసన్నంగారికి అమరమ
11. డంగివనులకుగాను అమరం పాంలిం
12. చ్చి ఇయ్య నవధరించ్చినాటు . . .
13. . . . బోయమడ్లు గ్రామం
14. యేలుచుండె జంగ్గం ప్రసన్నంగారు
15. తమతల్లి దండ్రాదుల పుణ్యంగా
16. ను హనుమంతుని అగృత వ
17. క్లకు దారవోసి ఇచ్చిన క్షేత్రంబోను
18. బిదళవాసిల నడిమిచేను ౨ గొలు=న్ను
19. చింబంపున్నవాడిచేను ౩ గొలు=న్ను కూ
20. డా ౪ గొలు=చేను ఇస్తిమి గనుక యీ
21. పుణ్యాన్ను యవ్వరు తప్పినాను గంగ
22. కతకను గోబ్రెంమ్మన్ని వధిఇంచినం పాపానం
23. పోవువారు కన్నతల్లిని కాంగిలించ్చిన పాపాన బోయి
24. నవారు|| స్వదత్తం ద్విగుణం పుణ్యం పర
25. దత్తానుపాలనం పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభ

చేత్ ||

UDAYAGIRI (3). (A.D. 1244-45.)

[Ayyaváripalli. Telugu. From four sides of an upright stone. Above the inscription are figures of the Linga, bull, sun and moon.]

TRANSLATION.

Hail! [To Siddhanátha déva,] (same as paragraph 1 of No. 11. below); this charity has been given for the religious merit of Śríman Mahámaṇḍalésvara Bhujabala Chóda Tirukálti (kálati) Déva Mahárāja, &c. (as in paragraph 2 of No. (14)) and for the religious merit of Alu Tika (Tikka) ráju Tirukála déva.

This is the gift of Tende tank made to Siddhanátha déva.

On Thursday, the 10th of the bright half of Chaitra of the year Kródha, corresponding to 1167 of the Śaka era, they have given (it) after pouring water in the hand of Kédavarma.

If the three persons Átukúr Rámiredḍi, Gaṇḍavaram Vammiredḍi and Káduváluti Chódaparedḍi fail to keep up this charity, or if any one obstruct it, he will incur the sin of killing a tawny cow on the Ganges.

East side.

1. స్వస్తి సమస్త భువనా
2. దీక్షిత శ్రీ శ్రీ శ్యామ
3. శిఖర సింహాసనకే
4. భిలోల విష్ణో నేత్రాం
5. బుజ ప్రసవగ
6. స్థ కుతూహలా మం
7. గళ మణి దీపికా
8. య మాన మాననేక

9. మాణిక్య శిలాతల ప్ర
10. భా పటల రుటిలిత
11. పురందర లోకపాల
12. క అర్చిత సనకస
13. నంద సనతుక-మార
14. నారదాది ముని నికాయ

South side.

15. సకల సురాసు
16. రోరశేంద్ర సిద్ధ
17. విద్యాధరాద్య
18. నేక పరివార
19. పరివ్రతాస్థానా
20. రస రసాయన
21. పదాంజన ఖ
22. డయాగ
23. ఘటిక-కంస్య
24. కావాద మంత్ర
25. వాద దూమ్రం
26. గరుడవాద
27. రాస వాదదే
28. తిగళని సిద్ధ
29. వ్యాళినాగజుకా
30. ని నగబుద్ధకో
31. రంటిక గధన ¹
32. రత్న ఘోష
33. విష్ణుగుప్త చం
34. ద్రగుప్త బాణా

¹ In No. 11 instead of గదన we have కదంబక and కాదంబ.

35. క్యాదిం నిఖి
36. సిద్ధ జనామ మో
37. భిలశితప్రదా
38. యక భక్తజన

West side.

39. భక్తిముక్తి ప్రదాయక శ్రీ
40. పర్వత ప్రియ నివాస [స్వస్తి వి]
41. లోచన ¹ త్విలోచన కారిత
42. కావేరి తీర కరికాలకు
43. లకడు ప్రదీప అపరి
44. మిత ప్రతాప సతత
45. [స్రీ]మంత² లక్ష్మీశ్వర ఒఱు
46. రిపురావారావాధీశ్వరాకాం
47. శ్రీపుర వరాధీశా శ్రీమ
48. నమహా మండలేశ్వ
49. ర భుజబళ చోడంతి
50. రుకత్తి దేవా మహా
51. రాజానకు పుణ్యం
52. ముగాను ఆలుతికరా
53. ంజా తిరుకాల దేవుడికి
54. పున్యముగాను ఇచ్చి
55. స ధర్మువు తెందె చెఱి
56. పు సిద్ధనాతం దేవరకు
57. నిచ్చినదత్తిం | శాకా
58. వరుశ్యంబులు.
59. ౧౧౬౭

¹ త్విలోచన.

² శుభశృచికాత in No 11.

North side.

60. క్రోధి సంవత్స
61. రమున చైత్ర
62. త్ర సుద్ధ ౧౦ ద
63. శమి గురువార
64. మునకేదవ
65. రుమ చేతదా
66. రవోసి ఇచ్చిరి
67. అతుకూరిగామి
68. రెడ్డిని గడంవర
69. వమ్మి రెడ్డిని
70. కాడువాలుతి
71. చోడవరెడ్డి
72. ముప్పురును ఈ
73. భర్తువుంత
74. ప్పిన వారా ఎవ్వడే
75. ను విఫలము నే
76. సిన వాడు గం
77. గ కలుతందా
78. ఇ కవిలం పొడి
79. చిన పాపానం
80. పోయినవాడు.

UDAYAGIRI (4). (A.D. 1514-15.)

[Dásarapalli. Telugu. From steps in a cave.]

TRANSLATION.

Hail! On the 3rd day of the dark fortnight of
Jeshta (jyészthā) of the year Bháva, corresponding
to the year 1436 of the illustrious, victorious and

prosperous Śālivāhana Śaka era, under the orders of Śrī Krishnadēva Mahārāja, Rāyasam Konda [marusayya Gāru]

NOTE.—Rāyasam Konda Marusayya is referred to in other inscriptions as the governor of Udayagiri. His name is not Konda Narasayya as given by Mr. Sewell.

There are two other inscriptions in this cave, but they contain only a few words and are not worth recording.

1. స్వస్తిశ్రీ జయభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు
౧౪౩౬ అగు నేటి

2. భావ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బి ౩ లు శ్రీ కృష్ణదేవ మహారాయ
లు ఆనతిస రాయసంకొండ [మరుసయ్యగారు]

*

*

*

*

UDAYAGIRI (5).

[Guvvādi. Telugu. Incomplete.]

TRANSLATION.

*

*

*

*

The *Vritti* (share, land) given with libation of water to last as long as the sun and moon exist. Those who obstruct this charity are sinners. They will incur the sin of killing (kine) near the Ganges.

[Two imprecatory verses.]

*

*

*

*

1. ఆ చంద్రాకాము

2. గాను ధారాపూ

3. వా బ్రతి దీనికి

4. నెవ్వరు ద్రోచినాను పా

5. పము సేసినవారు గంగ కలుత

6. వధియించిన పాపంబునం పోయినవారు

7. స్వదత్తం పరదత్తం వాయో హరేతి
8. వసుంధరా పృథ్విఃస్వర్గఃసహస్రాణి విష్టా
9. యాం జాయతే క్రిమి|| స్వదత్తాద్విసుణం
10. పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహరేణ
11. స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ||

UDAYAGIRI (6).

[Jaḍadēvi. Telugu. On bank of Pilappēru, south of village. From two sides of a stone.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! Śrīman Mahāmandalēśvara Dōrapa Rāju, the over-lord of many countries of the earth, the supreme king of kings, the ornament of the Pallava family, of the Bhāradvāja *gōtra*, whose banner was the club of the wearer of the beautiful crescent moon (Śiva), who is Révanta in riding troublesome horses, the lord of Kānchi the best of cities, the possessor of a boon from Kāmakōṭi, whose ensign was the bull, the worshipper of Véngada-nātha, who was an Arjuna in valour, who was venerated by his subordinates and who was beloved by his kinsmen, fierce in war, the incarnation of Nārāyaṇa Rudra, the lotuses of whose feet were touched by the jewelled diadems of many hostile kings, who resembled Kāma (in beauty), who was desirous of the conquest of the cardinal points (the world), and who was a descendant of Konḍa-vīṭṭi (Kāḍuvēṭṭi?), had five sons, Iruga Rāju, Samarta Rāju, Yamma Rāju, Bhīma Rāju, and Bandu Rāju. Of these Yamma Rāju, *alias* Śrīman Mahāmandalēśvara Nandivarma Mahārāja, was crowned at Chōḍapuram in the month of Rishabha of the year Chitrabhānu,

corresponding to the illustrious Śaka year 1024. While he was ruling Ponugódu and Mádurévi (?), enjoying pleasant correspondence (with his feudatories), on the occasion of a lunar eclipse in the month of Kanyá, he presented (the villages) Mridikallu, Guḍimitta, Baddimaḍuva, Jókúru, Uppalapura, Rávipádu, Iddukalapádu, Jadrupadiya, Sangam, Gónugunṭa, and Guḍipádu, (situated) in Punginádu, as *agrahāras* to Brahmans, constructed two temples, *mandapas*, *gōpuras*, and *prākāras* to Dá[o?]rēśvara and Irugēśvara of Pádaṭúru, his favourite village (?), constructed a temple named Vindhyavási, dug a tank named Podarasamudram excavated a channel named after himself, built a sluice for the tank, planted a flower garden (?) and gave lands (?) to the deities Rishabhakēśvara and Baddidóriśvara. He erected a and *mandapa* in the name of Durgidévi tank to the north of Vindhyavási temple, and erected a *prākāra* and *gōpura* in the name of Samarthaṭi Ráju.

Second side.

. . . . Irugēśvaradēva Vi[?]dhyavási
 Brahmana ráyana Bhaṭṭa 400 *puttis* (?) . .
 under the tank the perpetual lamp to
 ra dévara, to Irugēśvara dévan and for 12
 dancing girls, and 12 Brahmans, gave Manumúru (?)
 with libation of water and presented lands
 under samudram (tank) to We
 have granted 50 ewes for the perpetual lamp of Ghaṭi-
 kēśvaradēva, 50 ewes for the perpetual lamp of
 in Doyúru, 50 ewes for the perpetual lamp of (Iru)gēśvara-
 déva, and 50 ewes for the perpetual lamp of Vindhyavási.
 We have given these 200 (ewes) into the charge of Mahaya-

dūmandēti(?) dévana, to last as long as the moon and sun endure.

[Two imprecatory verses.]

Those who injure these charities will incur the sin of killing 1,000 tawny cows near the Ganges. Those who maintain the service in this temple (?) will get the fame

. . . . Benares edict

May it cause great prosperity.

(The signature of) Murya, son of Dévaya, and servant of Nadivamma.

NOTE.—Compare P. 17 which relates to the same dynasty. We cannot trace any other references to the rulers mentioned here. Vengadam is Tirupati. For Konḍaviḍu we should doubtless read Kaḍuvettu.

1. శ్రీ స్వస్తి అనేక మహిమన్దల రాజాధిరాజ రాజవ
2. రమేస్వర వల్లవకులతెలక భారద్వాజగోత్ర లలితార్థక
కాండధరకట్వం ~~భూయో బిషేషా భూయో~~
3. గర్భస్య కడుమాయామాతా శేఖా శేఖంత కాంధీపురవరాధీ
శ్వర కామకోటిలబ్ధవరప్ర
4. సాద రిషభలాంచన వెంగడనాథవోడువడి, సాహసాజ్ఞా
న నిజసేవకాభావ బంధుజనా
5. స్రయ సమరప్రచంద హరిదగోపాల చలదంభోరవ భు
వని నారాయణ రుక్రావతార
6. అనేక రిపువ్రతమణిమకుట ఘట్టిత చరణారవిన్ద కుమార
కందవక దిగవిజయా ~~నామదేవీ~~
7. ధృవ కొండపట్టి పరిశోపతారులైన శ్రీ మనుమహామన్ద
లేశ్వర వోరవరాజు కుమార ~~కుమార~~
8. ~~కాంధీపుర వరాజు గామ కియించి సంసు ప్రత్యులైన~~
యిరుగరాజును సమత్తరాజును యమ్మరా
9. జను భీమరాజును బమ్మరాజును నానేగతినయెపురులోన
శ్రీ మన్మహామన్దలేశ్వర నంది

10. వమమహారాజులైన యమ్మరాజులు శ్రీ మత్సకవరుషం
బులు వేయినిరువాదవనాలపునేం

11. టి చిత్రభానుసంవత్సరంబున రిషభమాసంబున చోడుపు
రం బిట్టముగట్టి పొనుంగోటిమాడురె

12. స్త్రీసుకసంకతావి నోదంబుల రాజ్యంబుసేయుచు గన్న
మాసమున సోమగ్రహణంమునన్దు జన్మవి

13. . . . న పూంగినాంట్టిలోన మ్రిదికల్లును గుడిమిట్టయుం
బద్దిమడుపునూ జోకూరుంను వ్పలపు

14. రును రావిపాడుంన్నిద్దు కలపాడును జద్రుపడియయు
సంగాముంగోను గుంటయు గుడిపాడును

15. బ్రాహ్మనుల కగ్రహారంబులుగానిచ్చి తమరంజవల్లియైన
పాదటూరదా(దో)రేశ్వర మున్నిరుగేశ్వ

16. ర నునారెండుటి ఆలయములు మణ్ణవప్రాకారగోపురం
బులెత్తించి వింధ్యవాసిగుడి &

17. త్రింపోడరసముద్రంబని చెరువుగోప్పి బచలాడక కతీర
వుదనితన పేరంగాల్వదీప్పించి

18. చెఱువునకు దూముగట్టించిన . నవనమువెట్టి రృషటిభ
కేశ్వర దేవరకుంబద్దివోరిస్వరదేవ

19. తకు బెట్టియిచ్చినది వింధ్యవాసిగుడిం నుత్తరాన్నుచెఱు
వు . . . హహ . . . నెత్తించి మండపముదు

20. గి. దేవిపేరనెత్తించి ప్రాకారపునుం గోపురంమ్మునుం
సమర్థుటి రాజుపేరనెత్తించి.

Second side.

1. . కు బెట్టియున్నరగేశ్వరదేవరకుంబెట్టియుం వింధ్యవా
సికిం బెట్టియుబ్రహ్మ

2. ణ . . . రాయణభట్టులకున నూఱురు(పు?)జిలుగా జె
ఱుపు క్రిన్ద పాదబేర

3. . . . రదేవరకుం నిరుగేశ్వరదేవరకుం (నఖండకొఱుకు)
బన్నిద్దుఱుసానుల

4. పన్నండిచ్చు బ్రాంహ్మనులకుమర్థిం మనునూ(మూ?)రు దేవ
బోగముగాదారాయెత్తి పు(ఘ?)టికె

5. శ్వరదేవరకుమయ్యారజ . వ్వాంబిమలూరబెట్టిరి . .
పునిగాలుపట్టిదేవ

6. (గాన) . మరమునజు రి భోజ్యకొడుకులుకై
(పాజ్య జెల్లెవరి)

7. . త్యఖాడితిం . . సిముద్రముకిండ్లబండ నేలయిచ్చిఘటి
కేశ్వరదేవరకు నఖణ్ణ

8. వత్తికి నేబైగొఱియలు దోయూర నఖణ్ణవత్తికి నేబైగొఱి
యలా.

9. . నేశ్వర దేవరకు నఖణ్ణవత్తి నేబైగొఱియలు వింద్యవాసి
కిం నఖణ్ణవత్తికినెబై

10. గొఱియలు నిస్తమి యిన్నూఱుని (మ) వాయదూమన్దేటి
దేవన వసమున వాచంద్రాకము

11. . . . నముగం నిచ్చితిమి॥ స్వదత్తం మన న్తపుణ్యం పర
దత్తానుపాలయతు పరదత్తా పహా

12. రేణ స్వదత్తం నిష్పలంభవేతు॥ బహుభివ్యక్ సుధాద
త్తరాజుభిసగరాదిభి యస్య

13. యస్యదాభూమి తస్య తస్య తథాఫలం॥ స్వదత్తం
వాయోహరేతి వసున్ధరా

14. పష్టి పక్షపాసహస్రాణి విష్టాయాం జాయితేక్రిమి॥
యా ధర్మఃపులచె

15. అచినవారు గంగకలుతవేయిగ విలలబోడిచిన పాపమున
బడుదురు యీ (గ)డివని

16. నెసినకాసిలోకీతి (జు జే . .) వాదిత్య పీరిదియిసాన
నము హరియుంజ . కకు పణ్ణ

17. వ్రము మంగలమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ దేవయకొడుకు నవివమ్మ
డిహారిముర్య .

UDAYAGIRI (7).

[Nallagonda. Telugu. From Narasimha temple on the hill.]

TRANSLATION.

The stone temple and sacred tank dedicated to Śrī Rangarāju (God) of Nallagonda by Abbá Pandit, younger brother of Narasimha Pandit, son of Gangádhara Pandit and his wife Appasáni Ammá, who belongs to the *gōtra* of Kauṣika, who is a student of the Yajus Śákhá, on Friday the 10th of the bright half of Mágha of the illustrious year Kródhana.

శ్రీ కోధన సంవత్సర మాఘ శుద్ధ దశమీ సుక్రవారం కౌశిక
నోత్రం యజుశాఖాధ్యాయులయిన గంగాధరపండితుల అద్భాంగ
లక్ష్మీలయిన అప్పసాని అమ్మ కొమాడ్లు నరసింహ పండితుల తమ్ము
డు అప్పాపండితులు నల్లంగొండ శ్రీ రంగరాజులకు సమర్పించి
నకలుగుడి తిరువల్లము.

UDAYAGIRI (8). (1536 A.D. Circ ?)

[Nallagonda. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

Hail ! (This is) the charity given by Venkatádri Ayya, son of Rámajósulu, after making salutations, for providing food (*amṛitapaḍi*) to the god of Dúbagundála village in the *Néla* (territory) of Udayagiri . . . Protection of a gift is better (than giving one self) ;

By giving one attains heaven, but by protecting (another's gift) (one attains) the state of eternal bliss.

*

*

*

*

NOTE.—Venkatádri here referred to is probably the deputy governor of Udayagiri of that name whose date was about 1536 A.D.

1. స్వస్తిరామాజోశుల పుత్రుండు వెంకటాద్రి అయ్యవారు
దండం వెట్టి ఇచ్చిన ధర్మంపు

2. యగిరి నేలు దూబగుండానె గాఢం దేవుని అమృ
తపల్లకు తథా

3. పాలనం | దానాత్మగః మహాప్రీతి పాలనా దచ్చుతంప
దం | [దృశ్యత్వాది గామం].

UDAYAGIRI (9).

[Nallagonda. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

Adoration to Śrī Rāmanuja (the Vaishnavite reformer)! Hail! In the victorious and prosperous year—

Śrī Vīrapati Rājādhirāja Rājaparamēśvara caused to be given on the holy occasion of—*tithi* (lunar day) . . . the village . . .

. . . Vara Bhūpālakā Vīrapratāpāgranīh. Hail !

NOTE.—1. Vara Bhūpālakā—excellent king.

2. Vīrapratāpāgranīh—the first of heroes.

1 and 2 are evidently birudas or titles of the king.

1. శ్రీమతే రామానుజాయనమః స్వస్తి శ్రీశయాభ్యు . . .

2. లుసవర, శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ వరమేష్వర శ్రీవీరవతి . .

3. తిథి పుణ్యకాలమందు | సమపింఛి ఇప్పించిన ఇ గా . .

4. . . రు వర భూపాలక వీరప్రతాపాగ్రణి స్వస్తి . .

UDAYAGIRI (10).

[Nallagonda. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

(This is) the grove planted by Śrī Rangarāju Chá-marāju Vodayar.

NOTE.—We do not identify this Vodayar.

1. శ్రీరంగరాజుల
2. చామరాజువాడ
3. విధించిన వనము

UDAYAGIRI (11).

[Nallagonda. Telugu. From the Vináyaka Mandapam.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! On the 13th of the dark half of Māgha in the illustrious year Prabhava, Lingā-redḍi, son of Lingāredḍi Timmāredḍi, caused to be constructed at his own expense a temple to Vighnēṣvara of Nallagonda. May it cause prosperity !

1. శుభమస్తు శ్రీమతు ప్రభవ సంవత్సర మాఘ బ ౧౩ లు లింగారెడ్డి తిమ్మారెడ్డి కొమారుండు లింగారెడ్డి నల్లంగొండ్లు విఘ్నేశ్వరు

2. నిశిజేవస్తానం తనపుభయంగాను కట్టించెను శ్రీ. శ్రీ. శ్రీం జేయును

UDAYAGIRI (12).

[Nandavaram. Telugu. Opposite Chennakesava temple.]

TRANSLATION.

* * * *
for the increase of sons and grandsons . . .
náyakunḍu, son of Brammináyakunḍu . . .
[One imprecatory verse.]

* * * *
* * * *
* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

. . . . పుత్ర
ప పుత్రా వద్దిగాను

* * * *
న త్రీ బ జైన
. . . . బ్రహ్మనాయకుండు

ను కొడుకు . . . నాయకుండు
ను నం . నామకుండ్లన .

* * * *
* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

నరస . . .

* * * *
* * * *

* * * *

.

స్వదత్తం పదత్తం వాయోహ
రేతి వసు దరా పప్తివఃపః సహని శ్రీణివిష్ణో
యాంజాయతెక్రిమ

UDAYAGIRI (13).

[Nandavaram (hamlet Rámanaidupalli). Telugu.
On sluice of tank.]

TRANSLATION.

The details of the endowment made for the tank Kottacheruvu constructed in the village of Nandavaram by Sauryanáyani Raghupati Náthaya on the 2nd of the bright fortnight of Mágha . . . are:—

The rulers of the village should collect *méras* at 1 *kuncha* per *kiráti* (?) *putti* of all grain raised under that tank, give it to the *méradar* of the tank and see that the repairs are done to the tank and the channel. Whoever misappropriates this will be regarded as having disobeyed his parents, as having transgressed his customs and as having killed a cow at Benares. In these terms has this charitable edict been engraved on this sluice.

To Śingázavupura Gópayya a land which can be sown with 10 *túms* . Komaṭi . . to . Káśiruvibattané-ningáru a land which can be sown with 10 *túms*.

1.

2. . మా ఖ శు అ లు సా

య్యనాయని రగువ

3. తినాభయ నందవరం
4. గ్రామాన్న తాము
5. గట్టిచ్చిన క్రొత్త నర్స (క)
6. కాను దృఢం సేసినవివరం
7. ఆ చెర్వుక్రిందను పండిన
8. నానా ధాన్యనకుంన్న
9. కిరాయి పుట్టి 40 కి కుం
10. చ్చాలెకిను చెర్వు [పుతి?]
11. చెర్వుకాలవమీదనుం
12. వేయించి దాన్యం ఆయా
13. ంటనే చెర్వుమేర వారివశా
14. న్నయిప్పించి చెర్వు కాల్ప
15. పరిగ్రామం యెలేటివారు
16. వేయించుంగలవారు
17. యిందుకు యవకు ఆ
18. శించ్చినాను వారి త
19. ల్లి తండ్రజులకు తప్పి
20. నవారు వారి ఆచారా
21. దులకు తప్పినవా
22. రు గంగకతను గొ
23. వును వధించినవారె
24. యిదిని తూముకోశ
25. లును కాడను వేసిన ధ
26. మ= శాసనము
27. శింగాజ
28. వుపుర గొ
29. పయకు పం
30. డుము విత్తనా
31. బు . . కోమటి

32. స్వం కాశీరు
 33. వి బ త్త నేనింగారి
 34. ప దుము వి త్తనా
 35. లు.

UDAYAGIRI (14). (A.D. 1245-46.)

[Nandipád. Telugu. From a four-sided stone surmounted by a Nandi in a field about half a mile from the store-shed.]

TRANSLATION.

Hail! To the deity Śrī Mudriká Śrī Siddhanátha-déva, who is the supreme ruler of the whole universe, who disports himself on the throne of *Śōlasikhara* (Sholinghar?); who is fond of the fragrance of the flower of the lotus-like eye of Vishnu¹ (*i.e.*, of the *arka* flower); who is worshipped by Purandara (Indra, king of the gods) and other regents of the world who are resplendent with the lustre of the pavement of big rubies which resemble jewelled lamps; whose court is surrounded by the host of sages—Sanaka, Sanandana, Sanatkumára, Nárada and others, and by all the gods, demons, lords of serpents, *siddhas*, *vidyádharas*, and other numerous attendants; who grants the desires of all the *siddhas* (sages)—Vádigala, Siddha Vyáli, Nágárjuna, Nága Buddha, Kórantika, Kadambaka, Kádamba, Ratnaghósha, Vishnugupta, Chandragupta, Bána, and others, who are versed in the science of mercury, the elixir of life, in the art of painting the feet (probably a species of magic for

¹ The eye of Vishnu is the sun. Siva is said to be fond of the sunflower (Sanskrit *arka*).

making oneself invisible), in the art of fencing, in *ghutika* (a species of magic), in the science of maidens (love?), in the science of spells, in metallurgy, in the science of smoke (the art of producing optical illusions in smoke), in the science of birds (omens?), in alchemy and other sciences,¹ who confers prosperity and salvation on his devotees, who grants the spiritual powers consisting of the 505 *ghutikas* (different kinds of skill in magic) (described by the sage) Śrī Vámaráśi (Vámakéśi?), and whose favourite abode is Śríparvata (Śríśaila).

2. Hail! for the religious merit of Śrīman Mahá-maṇḍalésvara Chóḍadéva Tirukálti (Kálati) déva Mahá-rája, on whose lotus feet the eyes of all the kings of the earth, Trilóchana (Pallava) and others are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam of the Káveri was built, whose valour is unlimited, who is a constant worshipper of the consort of Lakshmí (Vishnu), who is the lord of Orúripura the best of cities (Orayúr the capital of the Chóla kingdom), who is the lord of the excellent town of Kánci, who is strong-armed, (this edict has been issued) for providing rest-houses for travellers visiting the holy place of Siddha-nátha.

3. On Tuesday, the 15th of the bright half of Chaitra of the year Viśvávasu, corresponding to 1168 of the Śaka era;—Aludidlayyadéva Maháráyá, Gandávaram Próli Reddi, Átukúr Désáhi, and Duvvúri Súramareddi, having agreed among themselves and having obtained the consent of the king, gave with libation of water (the village) Nagulavanam in the names of Kêḍáradéva and

¹ Eleven sciences are mentioned and 11 experts in these are given—one for each.

Dandapāṭi déva (two deities) for providing rest houses to travellers, to last as long as the sun and moon endure.

4. Whoever obstructs this (charity) will incur the sin of killing a tawny cow on (the banks of) the Ganges, will incur the sin of killing a hind (?), will be considered to have committed the five cardinal sins and will be regarded as having eaten dog's flesh and as having drunk toddy from the skull of his eldest son.

[One imprecatory verse.]

May the king be victorious ! May there be prosperity to cows and Brahmans !

1. స్వస్తి సమస్త భువ
2. నాధీశ్వర శ్రీ శ్రీ
3. శ్రీశ్రీ శిఖర సింహస్వ
4. సనా కేలి లోల విష్ణో
5. నేత్రాంబుజ ప్రసవ
6. గంధ కుమూహల
7. మంగళ మణి దీపికా
8. యమాన మానసేక
9. మాణిక్య శిలాతల ప్ర
10. భా వటల గుటిత
11. పురందర లోకపాలక
12. అచిత సనక సనంద
13. న సనకుమార నారదాది
14. ముని వికాయ సకల ము
15. రామరంగేంద్ర సిద్ధ వి
16. ద్యాసరాధ్యనేక పరివా
17. ర పరి వ్రితా స్థాన ర
18. స రసాయినా ప
19. దాం జన భిక్ష

20. యాగ ఘటిక
21. కంస్యకావాద
22. మంత్రవాద ధా
23. త్రువాద ధా
24. మ్రవాద గారు
25. డవాద రస
26. వాద వాదిగళ
27. నీ సిద్ధి వ్యాళి
28. నాగాజుని న
29. గ బుద్ధ కోరం
30. టిక కదంబక
31. కాదంబ రత్న
32. ఘోష విష్ణుగు
33. ప్ర చంద్రక్ష
34. బాణాక్యాది
35. నిఖిల సిద్ధ జ
36. న మనోభిల
37. శేతప్రదాయ
38. క భక్త జన
39. భుక్తిముక్తి ప్రదాయ
40. క శ్రీవామరాసి ప చో
41. త్తరపంచశతఘటికా
42. సిద్ధిప్రదాయకశ్రీప
43. వ్యత పియ నివాస శ్రీము
44. ద్వికాశ్రీసిద్ధనాథదేవరకు
45. స్వస్తి చరణసరోజహవిహ¹
46. తెవిల్వోచన ² త్విల్వోచన ప్రముఖా

¹ విహిత in a Rápur Inscription.

² Read తెల్వోచన.

47. ఖల ప్రీర్షీశ్వర కారితకావే
48. కీరకరికాలకులకడుప్రదీ¹
49. వ ఆవరిమితప్రతావ సతత
50. మహ్యచ్చిత్తలక్ష్మీశ్వర ఒఱు
51. రిపురవరాధీశ్వర కాంఠీపు
52. రవరాధీశ శ్రీమనుమహా
53. మండలేశ్వర భుజబళచోడతి
54. రుకాల్తీదేవ చుహారాజున
55. కు పుణ్యముగాను సి
56. ధనాధ ధేత్రానకు వ
57. చ్చినదేశాంతులకు చ్చత్రం
58. బుబెట్టుమని । శకవరు
59. పుంబులు ౧౧౬౨ నేటి
60. విశ్వావసు సంవత్సరము
61. న వైత శుద్ధ ౧౫ మ
62. వారమునందు అలు ది
63. క్ష య్యదేవమహారాజు
64. గండాస్వరము ప్రోలిరెడ్డి
65. ని ఆకుకూరి దేశాటిని దూ
66. పూ సూరమరెడ్డిని లంహ్యోగ్య ప్ర
67. భున్నల సూధాన
68. కేదార దేవరిం
69. దండపాటి దే
70. వనిజేర దేశాం
71. త్రుల చ్చత్రానకుజు
72. నాగులవనము
73. ఆ చంద్రాకము

¹ Line 48. In an inscription of Rápur రత్నప్రదీపక is used for కడప్రదీప and seems to be the proper reading.

74. గా ధారాపూ
 75. వకము సేసి
 76. ఇన్ని దత్తి దీనికి
 77. నెవ్వడే నొకడు వి
 78. ఫలముచేసిన వా
 79. డు గంగకలుత
 80. గవలం వధించినపా
 81. పంజనం బోయిన
 82. వాడు యిరులవధి
 83. యించి న పాపంబు
 84. నం బోయినవాడు
 85. పంచ మహాపాత
 86. కము సేసినవా
 87. డు పెద్దకొడుకు
 88. కపాళమున కు
 89. కమాంసము కంట
 90. వేసికొని తిన్నవా
 91. డు॥ స్వదత్తాం పర
 92. దత్తాం వా యో హ
 93. రేతి వసుంధరామ్
 94. పప్తివరుల సహ
 95. ప్రాణాం విష్ణాయాం జా
 96. యతే క్రిమి । రాజా విజ్య
 97. భవతు । గోబ్రాహ్మణ
 93. సభమస్తు॥
-

UDAYAGIRI (15).

[Nandipád. Telugu in ancient characters. From a stone bearing a Nága Kanyaká near the above stone. There are two other inscriptions about a mile from the rest-house, but they are defaced; one records a gift of land.]

TRANSLATION.

Hail! The service of fanning was done to Padáksha Lakshmayanátha (deity) of Śrī Murudupuri.

1. స్వస్తి శ్రీ మురు
2. దు పురి వదాక్ష
3. లక్ష్మయనాథు
4. కు వీర్వ ఫల
5. ప్రణీత
6. ము.

UDAYAGIRI (16).

[Pallavolu. Telugu. From two sides of a stone near Avulamma temple.]

TRANSLATION.

Adoration be to Sambhu. }
(Adoration be to) Ráma! } Nandi.

On the 10th of the bright fortnight of Bhádrapada of the year Dundubhi, Saiyid Abdulla Sáhib gave 10 *gorrus* in Raudulachénu as karnam *mányam*, and 1 *gorru* as Avulamma *mányam* (grant for the goddess Avulamma). This is the edict written by Kávali Ráju Venkatapati, Śakamúri Anantappa, and Sítarásidana (?). If any Muhammadans object to this, they will be regarded

as having killed a pig at Mecca. If the ryots of this *péta* (village) object (to this), they will be regarded as having killed a cow at Káśí.

1. శ్రీ శం
2. భోనమోస్తు } నంది
3. శ్రీరామా దుందు
4. భినామ సంవత్సర బా
5. ద్రవద శుద్ధ ౧౦ లు
6. వైదు అబ్దుల్లా సాహే
7. బులవారు రౌదుల
8. చేని కరణవారి మాం
9. న్యానకు గొల్క ౧౦ ఆవు
10. లమా లెకు మాంస్య
11. ౦ గొల్క చేనుయి
12. చ్చినాం కావలిరా
13. జు వెంకటపతి శా
14. కమూరి అనం
15. త్రప్ప శితాగా
16. శిదన శాసెనము
17. యిందుకు
18. తుఱుకలు
19. ఆక్షేపణసేస్తే మా
20. కాలా వందిని
21. చంపినట్లు
22. ఈ పేట కావువారు
23. ఆపెదాని చేస్తే కా
24. శిలొ గోవును
25. చంపినట్లు

UDAYAGIRI (17). (A.D. 1447-48.)

[Périsettipalli. Telugu. On a rock on a hill known as Sāsānālabōḍu. The inscription is much defaced.]

TRANSLATION.

Hail! On . . . day the 15th . . . fortnight of Chaitra of the year Prabhava corresponding to the illustrious Śaka year 1369 . . . (Venugopāla) déva.

Hail! For the benefit of the kingdom to Śrīman-mahāmandalésvara . . . vibhāla, Bāsatappuvarā-yaragaṇḍa, Mūrurāyaragaṇḍa, Ashtādigrāya Manó-bhayankara, . . . Śrī Vīra Dévarāya, Mahārāya, son of Vīra Harihararāya . . . gave . . . for various enjoyments of the deity . . .

This will last as long as moon and sun endure.

.

1. స్వస్తి శుభశకవరు పంబులు ౧౩౬౯ అనునేటి ప్రభవ సంవత్సర చైత్ర . . . || ౧౫ || . . . వారము . . .
. . . (వేణుగోపాల) దేవ

2. . . . దేవరకు స్వస్తిశ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర .
. దవిభాళ, బాసతప్పవరాయరగండ మూరురాయరగండ అష్ట దిగ్రాయమనోభయంకర

3. ధీశ్వరుండైన శ్రీపీఠహరిహరరాయని కుమారుండు శ్రీ పీఠ దేవరాయ మహారాయనికిని శ్రీతివిరాజ్యాభివిద్ధిగాను దేవుని అం గరంగ వైభవాలకును

4. ఆ చంద్రాకాశ స్థాయిగాను చెల్లెది దేవతకు
పు . ల
.

5. పు డి డి

UDAYAGIRI (18a).

[Rávimánidinne. Sanskrit in Telugu character. From fragments of a stone in Siddhēśvara Kóna. Only a few lines are legible as indicated below.]

1.
2.
3.
4. . తి బాహుసం
5.
6. రస
7. రా .
8. పప్పు బుల శ్రీయం
9. పా . ద్వరహ చెరవిః
10. . రా మాక్తిక మణిదేవ సమా
11. . . . వమదాపరే బోక్తుం రాజును
12. . . . జరితస్స్య . మఘా దక్షి . ణ

NOTE.—This is illegible.

UDAYAGIRI (18b).

1. . . న . . . టం . . . శు . .
2. . . వక్రీతియామా
3. కిస తిశంశి
4. . . వ్రసంసతా చనా .
5. . . నోగ్రలగ్నా
6. . . లా భూరి . వ్ర స
7. . . స్సు భగవాన్సచ సేవి చతు
8. బాద శాపరి నూడిన్వినిహ సకల
9. శురిచిరం కలియుగ యిస్సనిమ
10. (నిడిద) బుకరారా జాత్తనా || య

11. సరతిస హరిశ్చంద్ర నిడిభు
12. భి బాళమువినా ర మేర్పర
13. . రతాగోమమె ఇయ . . . తి
14. . శోయంతిమూరు రాయరగండా .
15. రు రాయర గండ చండప్రతీకాహిత
16. . . . యెస్తా యరిశ్వు
17. డ
18. సుకడ
19. హర
20.
21.
22.

NOTE.—This refers to the Vijayanagar dynasty. Bukkarāja's son is mentioned with usual birudas.

UDAYAGIRI (18c). (A.D. 1386-87 ?)

1. క్షితిపాతినిర్విలాని దేవస్థానా . .
2. సిద్ధవృత్తయోర్మధ్యే బహు
3. కణ్ఠఘృటికాసిద్ధేశ్వరం తీర్థం . .
4. మूर्తిత్రయైకాత్మనో నిర్భయా . .
5. సూర్యః । తస్మిన్ పుణ్యజనావగాహ . .
6. కల్పయాతిస్మ భానససరఃకల్పం . .
7. సరంతస్తత్ర మారుతాః ! దూ . . .
8. జ్ఞాతాం ॥ ¹శరజన్మశార్దూర్గాభిర . . .
9. కల్పా రాజ్ఞా తేనైవ మంఠపా ర[చి]తాః . . .
10. దేశ్వరరయాంగణప్రాసాదాః పవ . . .
11. క్రీడంత్యామివ దేవరాయనృపతే . . .

¹ Read శార్దూ instead of శావి.

12. . . . తనశ్చితి^{జా} కీర్తిర్వియద్వయాపిని . . .
 13. . . . పతి రాజరాజే చ . . .
 14. . . . ఛేదుమైరవా శితి
 15. . . . దేస్తత్తద్రాజాధిరాజే హరిహరన . . .
 16. . . . [కు]జరాభ్రజ్వలనశశిమితే ౧౩౦౮
 17. . . . స్ఫుటరుచివృతి

(Mutilated.)

NOTE.—The left half of the inscription being defaced it is impossible to give a complete translation of it. The transcription was done by Mr. V. Venkayya. It mentions that a certain king built a temple for Siddhēṣvara. He also built a tank there for holy men to bathe in which resembled the *Mānasa* lake. The same king built mandapas for certain deities, Durgā and others. He also constructed front halls for the temple. There then comes a reference to king Dévarāya and it goes on “when Rājādhirāja Harihara (was ruling) in the Śaka year reckoned by the elephants (8), the “sky (0), the fires (3), and the moon (1), in 1308 (in Telugu figures).” The end is missing.

UDAYAGIRI (187).

1. రాజాధిరాజ యరిరాయ
2. (౧౪వీ) య్యకారాయం హిందురాయ
3. . విష్ణుయం కృపా కు
4. . . . వేదండక ప్ప
5. బలికృత్యన దా కృతా
6. . జంగతా । త్న
7. . . . వోహరి
8. . . . వనిజావై
9. . . . నిజం
10. రాతం ల
11.

12.
 13.
 14.

NOTE.—This is illegible. The following words appear :—
 Rájádhirája, Ariráyagravíryarája, Hinduráya.

UDAYAGIRI (18e).

1. వనమంటప గొప్ప రాద్యతిథి
2. ని నిత్య విభవానికి నిత్యజి సం
3. మన్యతెన రాజేంద్ర | ఉదయగిరి
4. మూలాస్త్ర సపివల స్వమోహతి
5. క్రదయంతి నిజ్జరనదియన్నియుర
6. నక్యతెరం మ్యశిలా (కు) ట్టి మైః కుం (ద)
7. మహికర్పిషః (తరుశాఖాచలద్వి .
8. , రానిషా , యంతివహు రితానినిని
9. జరాద్రికు.

UDAYAGIRI (18f).

1. రిపవన
2.
3.
4. ధివతిః భం
5. విభూషణం .
6. నాఁవరిణ్యశ్చ .
7. హ మపెతదేక,

NOTE.—This is illegible.

UDAYAGIRI (18g).

1. . . . యస్యఘట . .
2. (పశోఽకారచ)

3. రవరతి వప్ప .
 4.
 5.

NOTE.—This is illegible.

UDAYAGIRI (19). (A.D. 1615-16?)

[Tótacheruvupalli. Telugu.]

TRANSLATION.

In the year corresponding to 1537 of the Śalivāhana era, Śrīmat Rājādhirāja, Rājaparaméśvara, Venkaṭapati Rāyadēva Mahārāyalu gave the village Kumāraka Koṭi situated in Kampinādu to Kāmarti Mānikédāri. The village Rāva otherwise named . . . situated in the *Śthiti* (district) of Arivēlam attached to the *Amaram* (land on service tenure) granted to us while Timmaya-dēva Mahārājulu Ayyavāru, seated on the diamond throne, was ruling, is given for doing service to Raghunāyakulu (deity). The land, with its treasures, hidden deposits, imperishable and future produce, actuals, outstandings and all other produce, should be utilized to provide enjoyments (to the deity) as long as the sun and moon endure.

1. శాలివాహన వషఁ
2. ంబులు ౧౫౩౭ అనునేంటి
3. శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ పర(మేశ్వర వేంక)
4. టపతిరాయ దేవ మహారా (య)
5. ర కంప్పినాడు లో కుమారక కో టి
6. నికామతీమాణి కేదారికి యిచ్చిరి (శ్రీమ)
7. ద్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర తింమ
8. య దేవమహారాయలు అయ్య(వారు)

9. వజ్రసింహా సనా రూఢులై యేలు
10. చునుండి మాంకు ఆమరానకుం
11. జెల్లె అరివేలము స్తితిలోని [రా
12. వ] అనేగ్రామానకు ప్రతినామ
13. [* పు] గ్రామము రాంఘనాయ
14. కులసేవసేసుకొని వుండేది
15. అంగరంగ బోగాలకు కది నిక్షేప అక్షి
16. జ్యా ఆగామి సిద్ధి సాధ్యలు క
17. విగన సకలఫలాలున్న భూమి ఆచం
18. ద్రాక్షముగా అనుభవించి
19. సుఖాన వుండునది.

UDAYAGIRI (20).

[Udayagiri Village. Telugu. From Ranganáyaka-
svámi's temple.]

TRANSLATION.

“Dambádu Kamma” (these letters in the first line are unintelligible).

Timmaráju, son of Srímanmahámandalésvara Ráma Rája. Konétayya Déva Mahárája, caused to be made a tower (Góपुरa), a hall (Mandapa), a compound wall, and a reservoir and other pious services to Raghu-náyakulu (deity). [He] performed the car festival and planted a stone inscription prescribing the ceremonials to be observed in future festivals. According to this, when the deity in the car passes through the holy streets, when the Naṭṭuvas (dancing girls) and servants are inside the car, a member of the *Panchahánas*,¹ wearing a head

¹ The five classes of artizans.

cloth, wrapping a cloth loosely round the waist, and having only a sandal mark between the eyebrows, and not chewing betel, should go round, in front of the car, with a chisel, a mallet, a nail, and a sickle in his hands. This formality should be observed without failure.

1. డంబాదుకమ్మ శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజుకొనే
2. టయ్య దేవ మహారాజు కొమారుండు తిమ్మరాజుగారు
3. రఘునాయకులకు గోపురమండప ప్రాకారాలు కోనేరు మొదల
4. యిన సకలకైంకర్యాలుండు సేయించి తేరు తిరుణాళ్లు సాగించి
5. పుస్తరోత్తరాలకు నడచు మర్యాదకు శిలా శాసనం వేయించినవ
6. కారాననడవుండు తేరుమీందను తిరువీధుల వేంచేసి యిప్పు
7. డు తేరుమీందను నట్టువముట్టువకాండు పరిచారకులుపుం
- డియ
8. తరువునను పంచాహాణంవారు వొకరంతలపాగచుట్టుక మోలను
9. వచ్చడం పిరిచుట్టు చుట్టుకం నోసలగంధం బొట్టుమాత్రం వె
10. ట్టుకొని విడెంచాయక పులిన్ని గూంటమున్ను చేతంబట్టు కచిలకొడ
11. వలంతీచ్చుకవచ్చువారుయీమర్యాదకుతప్పక నడచువారు

UDAYAGIRI (21).

[Udayagiri Village. Telugu. From the same place.
Incomplete.]

TRANSLATION.

On the 12th day of the bright fortnight of Áshádh (Nija) of the year Parábhava to the treasury of Śrī Raghunáyakulu of Udayagiri, the *Panchaháṇas* of Udayagiri, Nellore, Koratúr, Gaṇḍavaram, Duvúr, Átukúr, Jaladanki, Kodavalúr, Allúr, Kóvúr, Vovvéru, Prabhákarapaṭṇam, Krishnaráyapaṭṇam, Sariyapalli, Rápúr, Kandukúr, Podile, Keṇagiri, and Kegipa, and other villages in the kingdom of Udayagiri and the Ahanas (*i.e.*, *Panchaháṇas*) of the fifty-four countries of the earth and other *Panchaháṇas* made obeisance and gave

1. ం పరాభవ సంవత్సర నిజ ఆషాఢ శుకల పుదయాగిరి
2. శ్రీరఘునాయకుల భండారానకుపుదయాగిరి । నెల్లూరు
3. కొరటూరు । గండ్లవరం । దువూరు । ఆతుకూరు । జలదంకి
4. కొడవలూరు । అల్లూరు । కోవూరు । వవ్వేరు । పభాకరప
- ట్నం । క్రీష్ణ
5. రాయవట్నం । సరియపట్ల । రాపూరు । కందుకూరు । పా
- దిలే ।
6. కెణగిరి । కెసిపా మొదలయిన పుదయాగిరి రాజ్యనంగల
7. పంచహాణం వారును పృథివిదేబై నాలుగు అహణాలు
8. మొదలయిన పంచహాణంవారును దండం వెట్టియచ్చినవో.

UDAYAGIRI (22). (A.D. 1552-53.)

[Udayagiri Village. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! On Friday, the 30th of the dark fortnight of Pushya of the year Paridhāvi, corresponding to the year 1474 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, Timmayadēva Mahārājulu, son of Śrīman Mahāmaṇḍalēśvara Rāmarāju Konēṭayya-dēva Mahārājulu, gave a charitable edict in the following terms to Vīragangayya, son of Chapparti Pina Kāvidha Śrī Bhaṭṭuvāru, who is of the Hāritasagotra, who is a follower of the Āpastambha *sūtra*, and a student of the Yajussāka.

While Śrīman Mahārājādhirāja, Rājaparamēśvara, Śrī Vīra Pratāpa Śrī Sadaśivadēva Mahārāyalu, seated on the diamond throne at Vijayanagar, was ruling the kingdom of the earth (Timmayyadēva issued the following edict). The income which is derived from sundry articles in the villages situated in Udayagiri *durgam* which belong to us and were formerly attached to (the temple of) Śrī Raghunāyakulu should be utilized for always providing daily offerings, worship with lights and miscellaneous offerings in the temple. While speaking these pleasant words, we have presented on the auspicious occasion of a solar eclipse, with libation of water and gift of gold, this endowment to the accountant in the temple of the deity, to last as long as the sun and moon endure. These Karnams and *Mirāsi kāpus* should contribute at the rate of one *Chakra Varahā* (Rupees four) per month, 12 *Chakra Varahās* per year, and 4 measures (of rice) per day for sacred food (*prasāda*).

Receiving these contributions and writing the accounts of the temple of Raghunāyakulu, you, your sons and grandsons in succession should enjoy the charity which has been given to last as long as the sun and moon exist and live at ease. In these terms has this charitable edict been granted.

[Two imprecatory verses.]

May it cause prosperity !

1. శుభం స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషం
బులు ౧౪౭౪ అగు నెంటి వరిధావి సంవత్సర పుష్య క్రి ౩౦ లు శు
క్రీమణి మహామండలేశ్వర రామరాజు కోనె

2. టయ్యదేవ మహారాజుల కుమారుండు తిమ్మయదేవ
మహారాజులుంగారు హరితసగోత్రులు ఆవస్తంభసూత్రయజుశ్శా
ఖాధ్యాయులైన చప్పతి పినకావిధ శ్రీభట్లు

3. వారు కుమారుడు వీరగంగయ్యకు ఇచ్చిన ధర్మశాసన
వ్రతక క్రమం - శ్రీమణి మహారాజాధిరాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీ
వీరవ్రతాప శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలు విజయనగా

4. రమందు వజ్రసింహాసనారూఢులయి సకలసామ్రాజ్య
మును శేయుచుండంగాను మానాయం కరానకుజెల్లివచ్చే పుదయ
గిరిదుర్గమందును శ్రీ రఘునాయకు

5. లకుపూర్వానకు నడచివచ్చే గ్రామాలు చిల్లర సరుకులవల్ల
నువచ్చే ఆదాయమున్ను నిత్యమున్ను కోవిలకు నిత్యనైవేద్యాదులు
దీపారాధన జటిగించెడి ఉపహాతా

6. లునుయిప్రియాలుమాటలాడుతాను దేవునిగుడిలో లెఖ
సంవ్రతినకు తథాతిధిసూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు సహిర
ణ్యోదక దానాధారాపూర్వకముగాను

7. అచంద్రాదాకముగాను ధారవోసి ఇస్తామి ఈ కరణీక
కాణయాచికాపులను కట్టడినెల ౧ కి చక్ర గం వరహా లెఖను
సేండు ౧ కి చక్ర గం పండ్రెండువరహా

8. లున్న దినం ౧ కి ప్రసాదం వర నాలుగు వండ్లున్న
యీ కట్టడిన పుచ్చుకరఘనాయకుల కోవిల లెఖ వ్రాసుక మీపుత్ర
పావిత పారంపర్యం త్తం ఆ చంద్రాకాంతాన్నిగాను

9. యిచ్చినధర్మమును అనుభవించి బ్రతుకువారు అనియిచ్చి
న ధర్మశాసనము దానపాలన యోమకాండే దానాశ్రేయోను
పాలనం దానా స్వర్గము వాప్సేతి పాలనాద

10. చ్చుతంపదం! సామాన్యోయంధమశేతస్పృహణాం కాతే
కాతే పాలనియోమహాద్భిః సర్వానేతా భావనః పాథివేం
ద్రాభూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః ॥

11. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును

UDAYAGIRI (23). (A.D. 1586-87.)

[Udayagiri Village. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

(Obeisance to) Śrī Rāma! Hail! On the 12th of the bright fortnight of Āshādha of the year Vyaya, corresponding to the year 1508 of the illustrious, victorious, and prosperous Śālivāhana Śaka era, this charitable edict was issued, after making many salutations, under the orders of Kūchināyaningāru, who belongs to the fourth caste (Sudra), who is the grandson of Kamppināyaningāru and the son of Chalamayya and who is the agent (Kāryakartā) of Śrīmad Rājādhirāja Rājaparamēśvara Śrī Vīra Pratāpa Śrī Vīra Venkatapati Rāyadēva Mahārājulu Ayyavāru, to the deity Śrī Raghunāyakulu of Udayagiri who is the lord of the universe of all the worlds,

Hail! Prosperity! While Śrīmad Rājādhirāja Rājaparamēśvara, Śrī Vīra Pratāpa, Śrī Vīra Venkatapati Rāyadēva Mahārājulu Ayyavāru, seated on the diamond

throne at the city of Penugonda, was ruling the kingdom of the earth, (Kúchi Náyaningáru) gave, after making obeisance, the village of Appanimádara in Udayagiri *Sthala* for performing *Vasanta Mahótsava* (spring festival) to the deity for the religious merit of Venkaṭapati Ráyulu Ayyaváru and for the religious merit of his father, mother and others. This is the charitable deed issued for performing *Vasantótsava* and providing all enjoyments to the deity from the income derived from this village.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—This inscription was copied as two inscriptions, but they appear to be only parts of one inscription. This agent's name does not appear elsewhere in the collection. In the next inscription of the same year a different Káryakarta is mentioned. See also A. 1.

1. శ్రీ రామ స్వస్తి శ్రీ జయభ్యుదయ శాలివాహన శకవ
షంబులు

2. ౧౫౦౮ అగు నెంటి వ్యయ సంవత్సర ఆషాఢశుద్ధ౧౨లుశ్రీ

3. మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకులైన ఉదయగిరి

4. శ్రీరఘునాయకులకు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజవరమే

5. శ్వర శ్రీవీరవ్రతాప శ్రీ వీర వేంకటపతిరాయ దేవమహారా

6. యుల అయ్యవారి కార్యకర్తలైన చతుర్థ జాతులున్న

కంప్పినాయ

7. ని పాత్రులున్న చలిమయని పుత్రులున్న ఆయినకూచినా

8. యనింగారి ఆనతిని అనేక దండములు పెట్టి ధర్మాధర్మ
నిచ్చివధర్త శాసనము.

9. స్వస్తి శ్రీ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజ వరమేశ్వర శ్రీ వీర
వ్రతాప శ్రీ వీర వేం

10. కటపతి రాయదేవమహారాయుల అయ్యవారు పెను
కొండపట్టణ

11. మందు వజ్ర సింహాసనాసీనులై పృథివి సాంబ్రాజ్యమును
జేయుచును

12. ండంగాను ఉడయగిరి స్థళము తాను ఆ [ప్రసిమాద]ర
గ్రామానదము

13. వుగానిచ్చి ఆ గ్రామము స్వామి వసంతమహాత్మ్య
వానకు వేంకటపతి

14. రాయలయ్యవారికి పుణ్యముగాను తమతల్లి తండ్రాదు
లకు పుణ్యంగా

15. ను దండంసమర్పించియిచ్చిరి ఆ గ్రామంసవచ్చు విత్తము
లో స్వామివసంతపుత్తవము

16. లకును అంగరంగవైభవాలకున్న అవధరిచెట్టు సమ
ర్పించిన

17. ధర్మశాసనం దానపాలనయోమధ్యే దానా శ్చేయోను
పాలనం

18. దానాస్వర్గమవాప్నోతి పాలనా దయ్యతంపదం. శ్రీ శ్రీ
శ్రీ జేయును.

UDAYAGIRI (24). (A.D. 1586-87.)

[Udayagiri Village. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

[Obeisance to] Śrī Rāma—Hail! On the 12th of the bright fortnight of Āshāḍha of the year Vyaya, corresponding to the year 1508 of the illustrious, victorious, and prosperous Śālivāhana Śaka era—Venkaṭa Pinnaya Nāyaningāru, who is of the fourth caste, who is the grandson of . . . Nāyaḍu, and the son of Pinnama Nāyaḍu, and who is the agent of Śrīmad Rājādhi Rāja Rājaparamēśvara Śrī Vīra Pratāpa Śrī Vīra Venkaṭapati Rāyadēva Mahārāyulu, after making infinite salutations, presented this charitable edict to Raghunāyakulu of Udayagiri, who is the lord of the universe of all the worlds. While Śrīmad Rājādhi Rāja Rājaparamēśvara

Śrī Vīra Pratāpa Śrī Vīra Venkaṭapati Rāyadēva Mahā Rāyulu Ayyavāru, seated on the diamond throne at the town of Penukonda, was ruling the kingdom of the earth, a tank was constructed in the village of Pranava Viṣikhara (?) situated in Udayagiri rājya. At the time of consecration of the deity we presented that village for performing the great garden festivals of the deity for the religious merit of Śrī Rangarāyulu Ayyavāru. Therefore the income of that village should be enjoyed as long as the sun and moon endure for providing offerings, enjoyments, and festivals.

NOTE.—Perhaps this means that the village was granted for the merit of Ranga II and that the tank was constructed immediately after in the time of his brother Venkata I in whose first year this inscription was set up.

1. శ్రీ రామ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వర్షంబులు.

2. ౧౫౦౮ అగు నేటి వ్యయసంవత్సర ఆషాఢశుద్ధ ౧౨లు శ్రీ మదళి

3. లాండకోటి బ్రాంహ్మండ నాయకుండు ఉదయగిరి శ్రీ రఘు నాయ

4. కలకు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీ వీరప్ర తాప శ్రీ వీర వేంకటప

5. తిరాయదేవ మహారాయుల అయ్యవారి కార్యకర్త యున్న చతుర్థ వంశోద్భవులున్న

6. . . . నాయని పాత్రులున్న పిన్నమనాయని పుత్తు లున్న అయ్య వేంకటపిన్నయ

7. నాయనింగారు అనంతములయిన దండములుపెట్టి సమ పించిన ధర్మశాసనము

8. శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరవేంకటపతిరాయ

9. దేవమహారాయలు అయ్యవారు పెనుగొండపట్టణమందు
పజ్రంహాస్య

10. నాకూడులై పృథివి సాంప్రజ్యమును చేయుచును ఉం
డుగాను ఉదయి

11. రి రాజ్యముతోను ప్రసవవిశికర గ్రామాన చెరువుకట్టిరి
ఆ గ్రామమున

12. . . స్వామి తోపుతిరుణాళ్ల మహాత్మవానికి శ్రీ
రంగరాయల అయ్య

13. వారికి పుణ్యముగాను స్వామి ప్రతిష్ఠకాలమందు సమ
పించి

14. నాముగనుక ఆ గ్రామఫలమును ఆరంగింపులకును భోగ
ములకు పు

15. త్వం ఆ చంద్రాకాముగాను అనుభవించువారు.

UDAYAGIRI (25).

[Udayagiri Village. Telugu. Incomplete. From
Ahóbala Narasimhasvāmi's temple.]

TRANSLATION.

Gingelly, black gram, rice, oil-seeds, and other grains
and produce at 8 for every *gōna* (bag) of jonna, horse
gram, and all grains at for every *gōna* of
horse gram This charity has been given in
perpetuity to last as long as the sun and moon
exist

1. డు ములు నూలూను మినులు బియ్యం ఆముదాలున్న
యూమొదలైన కాయధాన్యాలు

2. లుగోన గ కి ౮ టి లెఖజొన్నలు పులవాల అన్నిధాన్యా
లకు లోగోన గ కి . . . లెఖ

3. పులివన . . బిసట సనికాయుచందన శాసయకరవ

 4. హీదరు గాను ఆవంక్షస్థాయిగాను
 . క్ష అవి
 5. దమక
 6. యా యా య

UDAYAGIRI (26). (A.D. 1661-62.)

[Udayagiri Hill.¹ Persian. From stone near Forest Bungalow inscribed in Persian and Telugu (see No. 22).]

TRANSLATION.

1. In the days of the king of kings, Kutb Sháh Abdulláh, a king who is the crown of the kings of the Dakhan.

2. One of his trusted courtiers is Saiyid Muzaffar ;— and Shaikh (Hasan)

(May the lamp of the house of the [abovesaid] exalted Saiyid, become as resplendent as the moon,)

3. secured eternal blessings through God's favour, since he laid out a beautiful garden of his own device :

4. In an auspicious place in the fort of Udayagiri, such that the angel was so delighted by his wanderings therein that he exclaimed "how beautiful."²

5. To its generous fruits the whole world is indebted. Shall I not call it a paradise? Nay, I can call it the highest paradise.

¹ Udayagiri Hill rises to a height of over 3,000 feet. The top is a rugged plateau borne a loft upon immense red cliffs and thickly strewn with remains of buildings and fortifications. Except at one or two points it must have been unassailable.

² Ahsan—A play upon the name of the founder Hasan.

6. A thousand and sixty and ten and two from the prophet's hijrat (1661-62 A.D.).

Through the work of God it became a garden of paradise.

- (1) در عهد شاه شهبان قطب شاه عبداللہ *
- شہی کہ افسر شا نہانست پائی تخت دکہن *
- (2) ایک از ملازم سید مظفر است و شیعہ *
- چراغ سید عالی چومہ بود روشن *
- (3) سعادت ازلی یافتہ ز لطف کریم *
- چہ طرح باغ فکندش بطبع شیعہ حسن *
- (4) کہ در مقام مبارک و قلعہ ادگیر *
- زمیر خرمی او ملک بگفت احسن *
- (5) کہ فیض اوست رسیدہ بعالم از شمرش *
- چہ خلد گویم و خلد برین توان گفتن *
- (6) ہزار وشعت ودہ و دوز بہرت نبوی *
- ز صنع قدرت حق شد ریاض او گلشن *

UDAYAGIRI (27). (A.D. 1661-62.)

[Udayagiri Hill. Telugu. From the same stone.]

TRANSLATION.

In the illustrious lunar Plava year, Sultan Abdulláh Pádsháh (reigning), Saiyid Muzaffar Zill ul láh u taála (may God's shadow rest on him) gave to Shaikh Hasan's garden the name of Pársmisál (Persia-like, Persia being noted for its gardens) and erected an inscribed pillar. Those who deface or remove it, shall incur the sin of killing cows, Brahmans and children in Kási (Benares). Knowing this act charitably. Hail.

NOTE.—The above is the rendering of Saiyid Mustafa Sahib. The phrase Zill ul láh u taála is incorrectly transcribed in the Telugu.

1. శ్రీ చాంద్రమాన శ్ల
2. వ నామ సంవత్సరంలో
3. ను సులుతాను అబ్దుల్లా
4. పాదుశాహా సయిదు
5. ముజాఫరు సరిఫెలు
6. శాహి ముతాలీకు శే
7. కు హసను తోటకు
8. పార్సీమి సాల్ పేరుపె
9. ట్రివాసి కంభం నిలిపినాడు
10. యిది యెవ్వరు చెరిచినా
11. తీసిసినా కాసిలో గోహ
12. త్వ బ్రహ్మ హత్య శిశు హత్య
13. చేసిన పాపాన పొందుదు
14. రు యిది యెరిగి ధమ్మకాన న
15. డిచేది శ్రీ

UDAYAGIRI (28). (A.D. 1470-71 ?)

[Udayagiri Hill. Telugu. From stone near Baptist Mission Bungalow. The stone bears the sun, moon, lingam and bull.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! On Sunday, the 11th of the bright fortnight of Srávana of the year Vikriti,¹ corresponding to the year 1382 of the illustrious, victorious and prosperous Śālivāhana Śaka era, Tamarāyanin-gāru, son of Kantamarāju Valabhala,² having built a temple to the deity Kāśi Viṣvėśvara on the hill of

¹ Vikriti was S.S. 1393 and not 1382. Perhaps Vikrama is meant.

² Valabhayya in No. 29.

Udayagiri and consecrated the deity, gave for (providing) daily offering and worship with lights to the deity $1\frac{1}{4}$ *chódana* of rice for each day, green gram $\frac{1}{8}$ (*túm*) $\frac{1}{8}$ and ghee $\frac{1}{8}$ (*túm*) $\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$. For providing all enjoyments to this deity (he gave) 1,000 (*kuntas*) of land in rear of the *amara* tank under the middle sluice. We have given this wet field so that it may be enjoyed free from all burdens. May the rulers of this *Durgam* (fort) maintain this charity without fail and prosper!

May it cause great prosperity!

NOTE.—Symbols used in the text for fractions are—

$$\neg | = 1\frac{1}{4}.$$

$$= = \frac{1}{8}.$$

$$- || = \frac{1}{8} + \frac{1}{8}.$$

Chódana is now a liquid measure of Malabar containing 96 ollucks, or 341 $\frac{1}{4}$ cubic inches. It does not appear to be now used in this district.

1. శుభమస్తు || స్వస్తి శ్రీ జ
2. యాభ్యుదయ శాలివా
3. హస శకవరుషం
4. బులు ౧౩౮౨ అగు నే
5. టి వికృతి సంవత్స
6. ర శ్రావణ సు ౧౧ ఆ -
7. కంటమరాజు వలభల
8. కుమారుండు తమ (తమ్మ)
9. రాయనింగారు వృద్ధయ
10. నిరిమింది మన్యానం
11. కాసి విశ్వేష్వర దేవరకు
12. నగరు గట్టించి ప్రతిష్ఠ
13. సేయించి యీ దేవునికి నైవే

¹ న denotes the *túm* .

14. ద్యానకును దీపారాద్మకు
15. ను దినానకు బియ్యం చో
16. దెన గి పెసలు న = నెల్లని—॥
17. యీ మరియాదను సేను న
18. పిఁచ్చిరి యీ దేవునికి అం
19. గరంగ వయిభవాలకును
20. అమర చెరువు వెనకను న
21. డిమితూముంకిందను వరి
22. చేను గంంం యీ వరిమడి ని
23. రోహరి లేక చెల్లి అట్లుగాను
24. పెటిలిమి యీ ధనం
25. శాననానకు తప్పక
26. యీ దుర్గం యేలినవా
27. రు పాలించి బ్రతుకు
28. వారు మంగళ మహా
29. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును

UDAYAGIRI (29). (A.D. 1470-71 ?)

[Udayagiri Hill. Telugu. From a stone near the Baptist Mission Bungalow.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On Sunday, the 11th day of the bright fortnight of Srávana of the year Vikriti¹ corresponding to the year 1382 of the illustrious, victorious, and prosperous Śáliváhana Śaka era, Tammaráyaningáru (probably Náyaningáru), king (Rája) of the race of Raghu, the grandson of Mádhavavarma who caused

¹ Vikriti was S.S. 1393 and not 1382. Perhaps we should read Vikrama.

the city of Bezváda to be built, and the son of Kanṭamarāju Vallabhayya who had the *birudas*: Raṇaranga Bhairava,¹ Mallikāvallabha,² Sahakāra Bāndhava vāsa,³ Birudaraganda⁴ and Danambaragina,⁵ constructed a temple (*Nagaru*) and consecrated Gópálakrishna on the hill of Udayagiri. $1\frac{1}{4}$ *chódana* of rice, $\frac{1}{8}$ *túm* of green gram, $\frac{1}{8} + \frac{1}{32}$ *túm* of ghee (should be given) every day for offerings and lighting lamps to this deity. He has presented this endowment. He has presented free from all burdens with libation of water 1,000 *kuntas* of land in rear of the *amalu* (amara) tank under the middle sluice for providing all enjoyments to this deity. May the rulers of the *durgam* whoever they are maintain this charity and prosper!

V. The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift. By resuming another's gift, one's own gift becomes inefficacious.

May it cause great prosperity !

NOTE.—It is not known to what dynasty (if it was a dynasty) this Tammarāya belonged—See No. 28 also. Some of the *birudas* seem merely fancy titles, such as occasionally occur. Note that Mádhavarma is said to have built Bezváda. At Tirumala there is a similar inscription (see page 17 E.R. for 1903-04).

1. శుభమస్తు || స్వస్తి శ్రీ జ
2. యాభ్యుదయ శాలివా
3. మాన శకవరుషంబులు
4. ౧౩౮౨ అగు నేంటి విక్రమి
5. సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౧ ఆ
6. రఘువంశంరాజు బెజవాడ పా

¹ A Bhairava on the battle field.

² The beloved of the jasmine?

³ The kinsman and friend of the mango?

⁴ A hero to those who claim *birudas*.

⁵ Not clear.

7. డిగడించిన మాధవమహా మనుమ
8. ండు రణరంగ ఖైరవ మల్లికా వల్ల
9. భ సహకార బాంధవవాస బిరు
10. ధర గండండనంబరగిన కంటమరా
11. జు వలభయ్య కుమారుడు తండ్రి
12. రాయనింగారు పుదయగిరిమీంది మ
13. న్యాయన గోపాలక్రిష్ణునికి నగరు క
14. ట్రిచ్చి ప్రతిష్ఠ సేయించిరి యీ
15. దేవునికి నైవేద్యసకున్న దీపారా
16. దనకున్న దినానకు బియ్యం చో
17. దెన ౧ పెసలు న = నెయ్య న — ॥ యీ
18. మరియుదను సమర్పించిరి
19. యీ దేవునికి అంగరంగ వైభ
20. వాలకున్ అమలు చేయ వనక
21. ను నడిమి తూముకిందను
22. కు ౧౦౦౦ యీపట్టి పరిమిడ్చి
23. నిరొహరి లేక చెల్లి అట్టుగాను
24. ధారవోసి సమర్పించిరి । యీ
25. మరియుదను దుగ్గయె
26. వ్వరు పాలించినాను యీకట్టు
27. ను సమర్పించి బ్రతుకువారు
28. స్వదత్తాద్విగుణా పుణ్యం ప
29. రదత్తాను పాలనం పర
30. దత్తాపహరేణ స్వదత్తం
31. నిష్పలంభవేత్
32. మంగళం మహాశ్రీ
33. శ్రీంజేయును.

*

*

*

*

UDAYAGIRI (30). (A.D. 1542-43.)

[Udayagiri Hill. Telugu. On a big rock near the Madāru gate. Imperfect and the meaning obscure.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On Wednesday, the 11th day of the bright fortnight of Kārtika of the year Śóbhakrit, corresponding to the year 1465 of the illustrious, victorious, and prosperous Śalivāhana Śaka era, while Śrīman Mahārājādhirāja Rājaparaméśvara Śrī Vīra Pratāpa, Mūrurāyaraganda,¹ . . . rāya . . . kára,² Śrī Sadāśivadēva Mahārājulu, seated on the diamond throne in Vijayanagar, was ruling the earth, against (or, on) Udayagiri Durgam, which was governed by Aliya Rāmayadēva Mahārājulu Gāru (and ?) Rāmarāju Timmayyadēva Mahārājulu Gāru. . . .

1. శుభమస్తు || స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వషంబులు ౧౪౬౫ అగు నేం

2. టి శోభకృతు సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ ౧౧ బు శ్రీమన్ వ్యహారాజాధి రాజవర మేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప

3. మూరుగాయర గండ (అరి) . . రాయకార శ్రీ సదాశి వదేవ మహారాయలు విజయనగరమందు వజ్రసింహా

4. సనారూఢులై పృథివి రాజ్యంబు చేయుచు ఉండి అభయ రామయదేవ మహారాజులుగారు రామ

5. రాజు తిమ్మయ్యదేవ మహారాజుంగారు పాలించిన పురయ గిరి దుగంమీద . . .

*

*

*

*

¹ The conqueror of the three kings (Chéra, Chóla, and Pándya).

² This is probably Arirāyamanóbbhayankára — the terror of the minds of hostile kings.

UDAYAGIRI (31).

[Udayagiri Hill. Telugu. Beginning not found.
From same place.]

TRANSLATION.

Line 1.—For *Amritapadi* (food) to the deities :—Narasimha, Gópinátha, Kéṣava Nátha, Kéṣava Mádhava, and Hanumán.

2. Gutti Ráju Tirumala Ráju, Teruva Kondlu, Bóyalarantla Narasingaya, Bágu Rámaya, Délinéni Bayappa, Nandu Návuri Busaya (?)

3. Túli Seja Machurlu, Kollúri Náginendu, Bandi Kondamanendu, Vetakurchi Chevayya, Guni Ráminendu, Malinéni Śrī Rangayya and Rácha Pátrundu.

* * * *

4. They will incur the sin of killing

5. Of giving and protecting (another's gift), protecting is better. By giving one attains heaven; but by protecting (one attains) the state of imperishable bliss.

1. (? ద్వంసం ?) నారసింహుడు గోపినాథుడు కేశవనాథుడు కేశవమాధవపుండు యీ హనుమంతుండు యీ దేవల్లకు అమృతపక్షకు

2. గుత్తిరాజు తిరుమలరాజు గారుండ్లు తెరువకొండ్లు బోయలఱంట్ల నరిసింగయ బాగురామయ దెలిసేని బయప్ప నందునా వూరిబుసయ

3. తూలి సెజమచ్చల్లు కొల్లూరినాగి నెండు బండికొండమ స్పెండు వెతకుర్చి చెవయ్య గునిరామి నెండు మలిసేని శ్రీరంగయ్య రాచాపాత్రుండు

* * * *

4. వధించిన పావానబోవువారు . దానా .

5. పాలనయోర్త ధ్యే దానాచేయోను.

6. పాలనం దానాస్వాగ్మవాహ్నోతి పాలనాదఘ్నతంపదం

NOTE.—Lines 4-6 are inscribed so as to run on with 1-3.

UDAYAGIRI (32).

[Udayagiri Hill. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

Yatahi Vengaya . . . Satavan Prítigamayya, Ninagam Lingaya, Bachalaya, Nirmitta Mabbaya, La . . . da, their father Garamalayya . . . after making obeisance to Narasimhadéva have agreed and granted this charitable edict. We shall give . . . without fail one *irasam* (a measure). If any one does not maintain this charity, he will (incur the sin of killing) cows and Brahmans near the Ganges.

1. స్థానిక యతహి వెంగయ . . . నుసతవన్ ప్రీతిగమ
య్యనినగం లింగయ బచల . . .

2. య నిమిత్త మబ్బయల . . . ఉవింక్ష తండ్రి గరమల
య్య (అలోరాండు పెరుగు?)

3. నారసింహదేవునికి దండం వెట్టి వొడబడియిచ్చిన దమశాస
నం [నెలగెనబట్టుకుట్టి?] రసం లెఖ

4. ను తప్పక యిచ్చువారం యీ పుణ్యానకు యవ్వరులోను గా
కుంనాను గంగకతః గోత్రాంష్ట

*

*

*

*

UDAYAGIRI (33).

[Udayagiri Hill. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

China Vallabhayya, son of Chinnanna made endless obeisance to Narasimhadéva (deity) who is on the (Udayagiri) *Durgam*.

- (1) ప్రదయసి
- (2) రి దుగఁమీదినరసింహుని
- (3) కి చిన్నన్న కొమారుడు చినవ
- (4) బ్లభయ్య అనంతాలుగా
- (5) ను శేవించుకొన్నాడు

UDAYAGIRI (34).

[Udayagiri Hill. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

. . . ni Ammana, Saragóvu Dásari, Archipa Náyu-layya, Kommati Sarama, Tiruvengada Nadhuni Havi Chetti, Timmaya, Bhógam Singaya, Bachana Dammayya, Tipudátam Yallaya, Chatukubondi Vidiyalayya, Páti Timmaya and others of Yaralúr, Yanimitta Mabbayya . . . lakaviradla Tāti Garamalayya and Alavadondu Phirangi. These persons after making salutations agree and execute this charitable edict to Narasimhadéva. They have given grain (?) . . . If any one obstructs this charity (he will incur the sin of killing) cows and Brahmans on the Ganges.

1. ని అమ్మన శరగోవుదాసరి అచ్చిపనాయలయ్య కొమ్మటిశరమ తిరువెంగడనాధునిహవిశెట్టి తిమ్మయ భోగంగయబచన

2. దంష్ట్రయ్య తిపుదాతం యల్లయ చతుకు బొందివిడి
 3. యలయ్యపాటి తిమ్మయ్య యలూరు మొదలైనవారు
 4. య నిమిత్త మబ్బయ్య . . . లకవిరట్ల తాటి కరమలయ్య
ఆలవదొండు ఫిరంగి
 5. వ నరసింహ్య దేవుని-దండంపెట్టి వొడబడియిచ్చిన దమకా
శాసనం! నె అ ౧౩ బద్దంకంవినం లెఖ
 6. సు తప్పక యిచ్చినవారు యీశుణ్ణానకు యవ్వరులోనం
గానకున్నాను గంగకరుతం గోబ్రాహ్మ
- * * * *

UDAYAGIRI (35).

[Udayagiri Hill. Telugu. On a rock near the western postern above the Forest Bungalow.]

TRANSLATION.

(Obeisance be to) Ráma. The day of the fight on the Durgam was Monday the third of the bright half of Pushya in the year Vikári.

NOTE.—It is not known to which fight this refers. In the 16th century Vikári corresponded to 1539-40. So the reference cannot be to the capture of the Fort by Krishnadéva Ráya.

శ్రీరామ వికారినామ సంస్తుచ్చర పుష్యశుద్ధ తదియ సోమవా
రంనాడు దుగ ౯౦ పొట్ల రినాధినిమూ

UDAYAGIRI (36). (A.D. 1660-61.)

[Udayagiri Hill. Persian. From the little mosque.]

TRANSLATION.

(1) During the days of Abdulláh Kutb Sháh, the pride of kings.

Husain Khán secured the blessings of God.

(2) In that he constructed a new mosque and embellished it.

May God accept it for the purpose of prayers.

(3) A thousand and sixty and ten and one elapsed from Hijra (A.D. 1660-61).

(He) Destroyed a temple and constructed the House of God.

- (1) بدور فخر شہان قطب شاہ عبداللہ *
 بیانت حسن سعادت حسین خان زالمہ *
 (2) بنائی مسجد نوراً بداد زینت وزیب *
 خدا کذا قبرلش زبهر طاعت جاہ *
 (3) ہزار شصت و دہ و یک گذشتہ از ہجرتہ *
 شکست خانہ بترا بلبست بیت اللہ *

UDAYAGIRI (37).

[Udayagiri Hill. Canarese.¹ From the rock known as Vráta gunḍu. It is written with an unusual slope.]

TRANSLATION.

Mahárájádhirája, Rájaparaméśvara, Śrī Vira Pratápa Śrī Krishnadéva Maháráya having attacked Udayagiri Durgam and pursued Pratápa Rudra Gajapati up to Kondavíḍu, besieged Udayagiri and captured Tirumala² Rághava Ráya, the uncle of Pratápa Rudra Gajapati. On his return to Vijayanagar, he presented to Ráma-chandradéva (deity) of Udayagiri, the village named Kanuparé (Kanuparti?) in the śima of Prabhákarapaṭṭana (Prabhagiripatnam?); to Kónevallabha Rája (deity)

¹ The old names 'Canara' and 'Canarese' are mere anglicized versions of the native word Kannaḍa, and we retain the initial C which is sanctioned by old usage.

² In Nos. 38, 40 and 41 this name appears as Tirumala Kánta Ráya.

the village of Śrīkallu in the *śīma* of Nellore, and to Jalasiddhēśvara (deity) the village named Batulapāli in the *śīma* of Prabhākarapaṭṭana. The worship of the deities should be carried on with the revenue and the grain derived from these villages . . . as long as the sun and moon exist

[One imprecatory verse.]

Śrī. Śrī. Śrī.

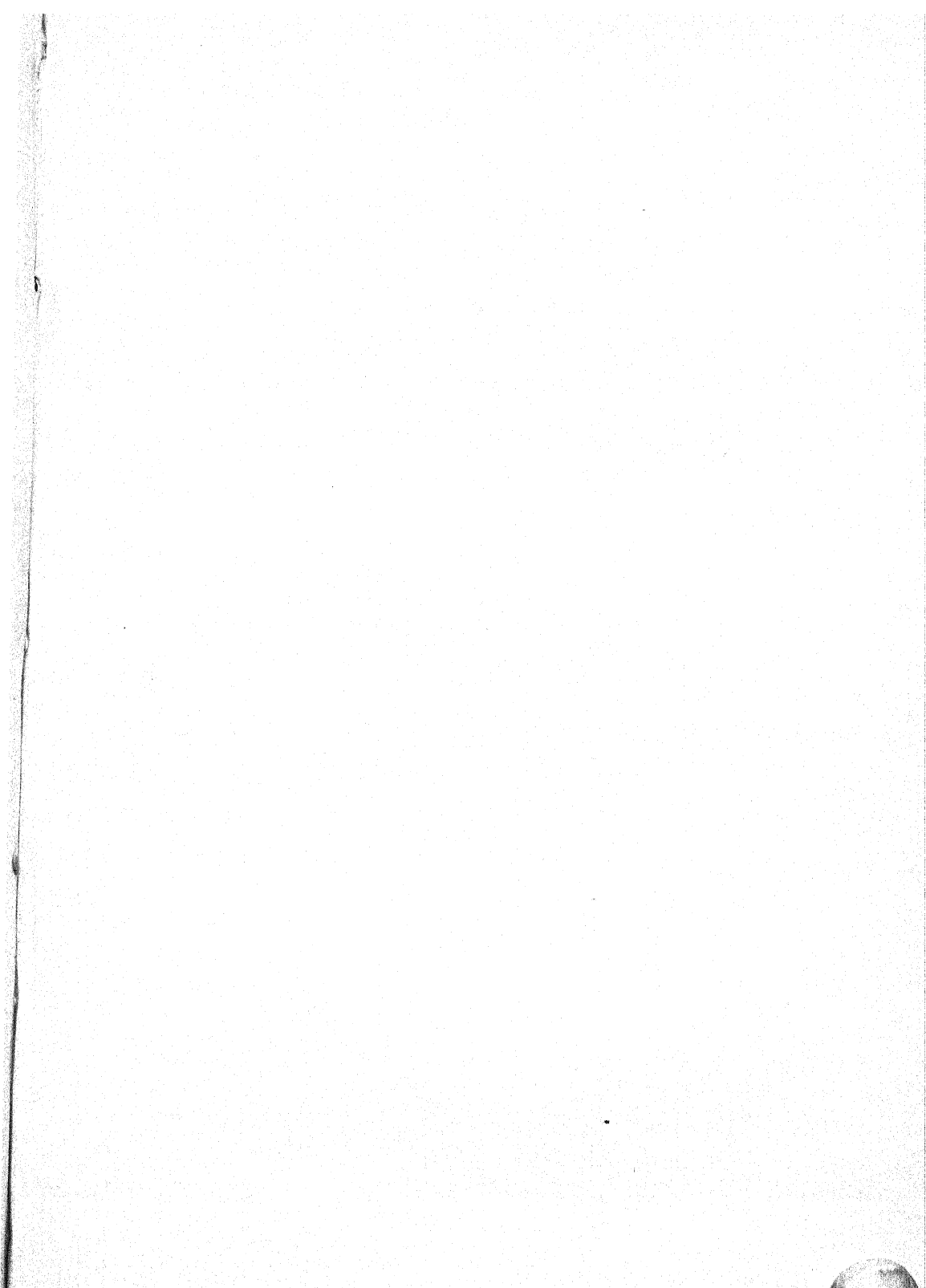
1. మహా రాజాధిరాజ రాజుపరమేశ్వర
2. వరశ్రీ వీరవ్రతాప శ్రీక్రిష్ణదేవ మ
3. హారాయరూ ఉదయగిరి దుర్గ
4. దమేలే బిట్టు వ్రతాప రుద్రగజప
5. తియనూ కొండ వీడువరియిత వాగలూబా
6. ముఱియ లిరుదు ఉదయగిరియ
7. దుర్గకె విడియవనూ హాకి వ్రతాప రు
8. ద్రగజపతియవర చిక్క-ప తిరుమలరా
9. ఘవరాయననూ హిడిదుకొండు తిరిగి బిజయనగరిగె వి
10. జయ మాడువాగె ఉదయగిరియ రామచంద్ర దే
11. వరిగె సమప్పిస్త ప్రభాకరపట్టణద సీమ
12. యొళగె కనుపత్తె గ్రాం కోణెవల్లభరా
13. యరగె సమప్పిస్త నెల్లూర సీమయ శ్రీకల్లుగ్రాం
14. జలసిధేశ్వరగే ప్రభాకర పట్టణద శీమెయొళగణ
15. బతులపాలి గ్రాం యిగ్రామగళభ . . .
16. రొకధాన్యగళిందదేవరిగె పూజెమా . .
17. యో గంగనూ ఆచందా . . .
18. శవరుటందు కొట్టిధ . . [దానపాలనయోమోధ్యే]
19. దానాచేయోను పాలనం [దానాత్వగ్ మవాప్సతి
పాలనా]
20. దచ్చుతం పదం— శ్రీ శ్రీ శ్రీ

UDAYAGIRI (38).

[Udayagiri Hill. Telugu. From the same place.

This is evidently a mere copy in Telugu of the preceding inscription and is therefore not translated. It is defaced in parts. See also note to preceding inscription. On the left of the inscription are representations of the discus, Vaishnavite sectarian mark, conch, moon, sun, flagstaff and boar.]

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన
2. శకవర్షంబు . . మీదనడచే బావ
3. సంవత్సర . . రాజాధిరాజ గాజవర
4. మేశ్వర . . . మహారాయు వుదయ
5. గిరి [దుర్గంమీంద విడిచి ప్రతాపరుద్రగజ]పతిని కొండ
వీటి పయ్యం
6. తము . . కుగాను వేణతవెట్టిప్ర
7. తాపరుద్రగజపతి [పినతండ్రి] తిరుమలకాంతరాయనిని ప
8. ట్టికొని . . . విచ్చేళి యిపుడు శ్రీపుడ
9. యగిరి . . . ప్రభాకరపట్టణ
10. సీమ . . వల్లభరాయని . . . ప్పిం
11. చిన నెల్లూరి సీమలోను శికోల్లుగ్రామ పూజా పున
సాగర . . .
12. సమపించి . . . యీ గ్రామా
13. లు గ్రామా . . .
14.
15. ధర్మ శాస
16. నము దానపాలనయో మధ్యే దానాశ్రేయోనుపా
లనం
17. దానా స్వగ్గ మవాప్సేతి పాలనా అమృతం పదం—

(To face page 1385.)

UDAYAGIRI NO. 39.

[UDAYAGIRI (39). (A.D. 1642-43.)

[Udayagiri Hill. Persian. From the big mosque.]

TRANSLATION.

(1) Gházi Ali, lord of the age, victor in war ;

Such a man that from him originated speech (or versification) ;

(2) With the help and support of the virtuous king, pivot (*Kutb*) of the world, king (Sháh) of the throne of the Dakhan ;

(3) From one end to the other he (Gházi Ali) burnt away the sweepings of idolatry ;

His justice cleansed the garden of its impurities ;

(4) With the fire of his sword (he) burnt in one moment the idol of idol worshippers ;

(He) killed all, that breaker through (annihilator) of the army ;

(5) When he captured the fort of Udayagiri, the world became full of jessamine ;

(6) (He) began to construct the mosque and the date was,

“ Founder of the mosque—(Gházi) Ali, the iconoclast.”

[Hijra 1052 or 1642-43 A.D.]

NOTE —The Gházi Ali alluded to was presumably a general of Abdullah Kutb Sháh. A photograph of part of this inscription is appended.

(۱) غازی علی خان زمان فتح جنگ *

آنکه مخندان شده از وی سخن *

(۲) از مدد و یاور ی شاه معید *

قطب زمان شاه سریر دکن *

(۳) سر بسر او سوخت خس و خاشاک کفر *

گشت عدلش باب شکار چمن *

(۴) زآتش شمشیر بت بتپرست *
 سوخت بیکدم هم زوصف شکن *
 (۵) قلعه آدگیر چو تسخیر کرد *
 گشت جهان پرز گل یا سمن *
 (۶) کرد بنا مسجد و تاریخی شد *
 بانئ مسجد علی بت شکن *
 ۱۰۵۲

UDAYAGIRI (40). (A.D. 1514-15.)

[Udayagiri Hill. Telugu. From rock by the
 Lakshmamma temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 2nd day of the dark fortnight of Jyeshtha of the year Bhava, which was current after the expired year 1436 of the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka era, Śrīman Mahārājādhirāja, Rājaparamēśvara Śrī Vīra Pratāpa, Śrī Vīra Krishna Rāya Mahārāyulu Gāru encamped on Udayagiri hill, pursued Pratāpa Rudra Gajapati up to Koṇḍavīḍu, captured Udayagiri Durgam after besieging it and seized ¹ Tirumala Kānta Rāya, the paternal uncle (younger) of Pratāpa Rudra Gajapati and returned. He has now presented one village namely Śikallu (Śrīkallu of No. 37) situated in Nellore śīma to the deity Kōnavallabha Rāya of Udayagiri. From the revenue and grain derived from the village we shall perform worship and (provide) daily offering and all enjoyments to the deity for ever as long

¹ NOTE.—In the Canarese inscription No. 37 the name is given as Tirumala Raghava Rāya.

as the sun and moon last. In these terms this charitable edict has been issued.

[Imprecatory verse.]

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవషంబులు
౧౪౩౬

2. చెల్లంగానామీంద నడచే చావ సంవత్సర జ్యేష్ఠ బి ౨ లు
శ్రీమన్మహా రాజా

3. ధిరాజ రాజవరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాపశ్రీవీరక్రిష్ణదాయ మ
హారాయలు పుద

4. యగిరి దుర్గాంమీద విడిశి ప్రతాప రుద్రగజపతిని కొండ
వీడువర్యంతం విరుగంబొడిచి పుదయగిరి

5. దుర్గానకు మేణతవేయించి దుర్గాంపుచ్చుకొని ప్రతాప
రుద్రగజపతి వారి పిన్న తండ్రి తిరుమలకాంతరా

6. యనిని వట్టుకొని తిరిగివిచ్చేసి యిప్పుడు పుదయగిరి కోన
వల్లభరాయనికి సమర్పించిన నెల్లూరి శీమలోని

7. శిశిల్లు గ్రా ౧ యీ గ్రామంవల్లం బుట్టిన రొఖధాన్యంల
వల్ల జేవునికి పూజ పునసకర వైవేద్య సర్వభోగాలున్ను

8. ఆచంద్రాకాస్థాయిగాను నడవంగలవారము అని యిచ్చి
న భర్తృశాసనము దానపాలన యోమక

9. ధ్యే దానాశ్రేయోను పాలనం దానాత్స్వగ్ మహాప్సా
తి పాలనా దమ్యతం పదం శ్రీ శ్రీ జేయును.

UDAYAGIRI (41).

[Udayagiri Hill. Canarese.¹ From same place. This is a mere copy of No. 40 except as regards the name of the uncle of Pratāpa Rudra Gajapati.]

¹ The Canarese inscriptions are in Telugu character.

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ జయద్భుదయ శాలివాహన శకవ
శకంగభు ౧౪౩౬ సందుమేలె నడవ భావసం
2. వత్సరద జేష్ఠ బి ౨లు శ్రీమత్ మహారాజాధిరాజ రాజ
వరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరకృష్ణరాయ మహా
3. రాయరు ఉదయగిరియ దుర్గాదమేలె బిట్టు ప్రతాపరుద్ర
గజపతియనుకొండ వీడుపరియంతరలూ ముఱియ
4. లిఱిదు ఉదయగిరియ దుర్గాకై విడియవనూ హాకి దుర్గా
వనూ తెకొండు ప్రతాపరుద్రగజపతియవర చిక్కప్ప తిరుమలి
5. కాంతరాయననూ హిడిదుకొండు తిరిగి విజయమాడు
వాగకోనవల్ల భరాయనిగె సమర్పిసె నెల్లూరు సీమెయొళగణ
6. శ్రీ కలగ్రామగె యాగ్రామదల్లి ముట్టిద రొఖదాన్యగ
లిందదేవరిగె పూజపునసాకి రనైవేద్య స
7. వగ భోగగళనూ ఆ చంద్రార్కస్థాయి అగి నడసలున్న
వరుయెందుకొట్టె ధర్మశాసన॥ దానపా
8. లన యోమగధ్యే దానాచ్చేయోనుపాలనం దానా స్వ
గమవాప్నోతి పాలనాదమృతం పదం॥

UDAYAGIRI (42). (A.D. 1533-34.)

[Udayagiri Hill. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 14th of the dark fortnight of Māgha of the year Vijaya, corresponding to the year 1455 of the illustrious, victorious and prosperous Śāli-vāhana Śaka era, Mādinendu, son of Golavóbanédu, the door-keeper of Śrīmanmahāmandalēśvara Salarāju Pina Tirumalayyadēva Mahārājulu, consecrated 12 Ālvārs (Vaishnava saints) on the east of the temple of Kónaval-labharāya of Udayagiri, constructed a *kónéru* (reservoir)

for bathing for the removal of all sins for the devotees of Hari and for Vaishnava disciples and constructed *Mandapas* on both sides of it. Having made ten thousand salutations daily to the divine and illustrious feet of Kónavallabharáya, Mádinéni Gáru presented to Kónavallabharáya, the *kónéru* and a garden on the holy occasion of Mahásivarátri.

NOTE.—This is the Salaka Rája Chinna Tirumalayyadéva of Sewell, a great officer under the Vijayanagar dynasty. Udayagiri appears to have been within his jurisdiction.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహ
 2. న శకవర్షంబులు ౧౪౫౫ అగు నేటి వి
 3. జయ సంవత్సర మాఘ బ ౧౪ గు
 4. శ్రీమఁ మహామండలేశ్వర సలరాజు పి
 5. న తిరుమలయ్య దేవ మహారాజుంగారివా
 6. కిలికాచే గొలవోబనెని కొమారుండు మా
 7. దినెండు వుదయగిరి కోనవల్లభరాయని నిధిమీందవ(దే ?)
- పునితూపుఁ
8. భాగమందు పన్నిద్దరు ఆళ్వార్లను శ్రీహరిదాసులు వైష్ణవ శిష్యులకు సర్వపాప
 9. పరిహారంగాను సానంసేయను కొనేరు కట్టించి వ్రభయ పారిశ్యాలును మండవగ
 10. ట్టించి మాది నెనుంగారు వల్లభరాయని దివ్య శ్రీపాదాలకు నిత్యమున్ను వచ్చేలు దండాలు
 11. పడి మహా శివరాత్రి పుణ్యకాలమండను కొనేరును వనమును కోనవల్లభరాయగిరి సమర్పణసేసెను.

UDAYAGIRI (43).

TRANSLATION.

[Udayagiri Hill. Telugu. From the same place.]

On Thursday, the 11th of the dark fortnight of Phálguna of the year Bahudhánya, Tirumalayya of the Vallabharáya family caused a *Bhóga Mandapa* (a pleasure-hall or cooking-room for the deity) and a flight of steps to be constructed.

1. బహుధాన్య సంవత్స
2. రఫాల్లణ బరిగ
3. వల్లభరాయని తిరు
4. మలయ్య భోగమం
5. డపం కట్టించి సోపా
6. నాలు కట్టించినారు.

UDAYAGIRI (44).

[Udayagiri Hill. Telugu. From within the Lakshamma temple.]

TRANSLATION.

All the acts of devotion projected by Timmaráju, son of Konétaya, have been successfully brought to a close.

1. కోనేటయ కొమారుండు తిం
2. మరాజు నేయించిన సకలకైంక
3. ర్యము యీడేరెను.

UDAYAGIRI (45).

[Udayagiri Hill. Telugu. From a rock below the Madáru gate.]

TRANSLATION.

The son of the chief (Rázu) of the bearers of Udayagiri Durgam has suffered [or the son of Boyarázulu of Udayagiri Durgam has suffered].

పదగిరి దుర్గం బోయరాజుల బాలికుడు కష్టపడినాడు

UDAYAGIRI (46). (A.D. 1426-27.)

[Venkatapuram. Telugu. From stone on tank bund.]

TRANSLATION.

Hail ! On Thursday, the 15th of the bright half of Śrávana of the year Parábhava, corresponding to the illustrious Śaka year 1348—Hail ! while Śrīmanmahamaṇḍalésvara Śrī Vīra Pratápa Déva Ráya Maháráyulu was ruling at Vijayanagar, Bayichana Bóyuḍu, the grandson of Mutta Ráju Singanarāju and Tudirula Dharmasáni gave this sale-deed. We have sold you the Dasabandam tank constructed by us at Bóyaviḍu and Kuḍichalapáḍu in Udayagiri Rájya. You may enjoy all the income derived from this tank in perpetuity as long as the sun and moon exist.

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షంబులు
2. గెలిరగ అనునేటి పరాభవసం
3. వత్సర శ్రావణ శు గె గు స్వస్తి శ్రీ
4. మన్నహామండలేశ్వర శ్రీవీర
5. వ్రతాప దేవరాయ మహారాయలు

6. విజయనగరమండ్లు సాంబ్రా
7. జ్యము చేయుచుండగాను
8. ముత్తరాజు సిం గ్నరాజుగారికి తు
9. దిసుల దర్శసాని మనుమడు
10. బయిచనబోయుడు యిచ్చినక్రయ శాస
11. నం ఉదయగిరి రాజ్యమందు
12. బోయవిడిలోపలను కుడి
13. చలపాటనుం నేముదసపందాన
14. కు కట్టిచ్చిన చెరువు మీక క్రయ
15. ముగాను యిత్తిమి యీచెరువందు
16. ల సకలలాభాలు ఆవంద్రాకక
17. స్తాభగా అనుభవించితిరి సా
18. మాన్యాయం ధర్మశేతుర్ సృపాణా
19. ంకాలేకాలేపానియ్యాభవెద్భిః
20. సర్వాం నేతాభావినా పౌధివేంద్రా
21. భూయోభూయోయా చ తేరామచంద్రః

UDAYAGIRI (47).

[Vírúru. Telugu. East of village on the south bank of Upputéru.]

TRANSLATION.

On the 3rd of the bright fortnight of Phálguṇa of the year Pramádi, the paid servant of the ruler of Vírúru granted this charitable edict of gift of land to Bommaláṭa Vírappa. We have granted to you with libation of water the villages Aṣavémula, Viláttilangam & Rarlapalli (?) as *sarva agrahára* for the religious merit of Voḍa Komára Venkaṭádrináyānivarú. Therefore you should take possession of these three villages and you, your sons and grandsons should enjoy them.

Whoever, coveting this charity, speaks ill of it will be considered to have eaten the excrement of his son and to have sucked the yard of a donkey . . . (?)

1. ప్రమాది సంవత్సర పాల్లుణ శుద్ధ
2. 3 లు వీరు రిహార్తకై జీతపువారు బొమ్మలూ
3. 6 వీరప్పకు ఇచ్చిన భూధాన ధర్మశాసనం అశ
4. వేముల విభాతి లంగంజర్లవల్లె వొడకొమార
5. వెంకటాద్రినాయని వాకి పుణ్యంగా సహజ గ్రహారంగా
6. దారదక్షిణం చెసి మీకి స్త్రీంగనక ముమూరు చేసుక పు
7. త్రవపుత్ర పారంస్పర్యం అనుభవించి బ్రతికేది యీపుణ్యా
8. లకు యవండు అసింది కీడాడిన కూడు
9. కి పియ్యి తిన్నవాడెగాడిదె శిన్నం
10. చీంకినవాండే యీ కొంతిగొని
11. పింగుగుడిచినవాండే,

UDAYAGIRI (48). (A.D. 1252-53.)

[Yépilagunṭa (hamlet of Chilakapád). Telugu. On three sides of a stone. The three sides seem to make up one inscription though they do not run on very well.]

TRANSLATION.

Hail! While Śríman Mahámaṇḍalésvara Pasáhita (?) Tikkayadéva Mahárájulu, who is possessed of all praise-worthy attributes, was pleasantly passing his time at Vadólagattu, listening to pleasant converse in company with his chief minister Śríman Siddana Pregada, who is possessed of all praiseworthy attributes, his minister (Pregada) Tikkayanátha, his father, his younger brother, and a party of men venerable with age and famous, his (Tikkayadéva's) father, having considered what is *dharma* (virtue) and what is *adharmā* (vice), (provided) for

decorations and other enjoyments for Tirukalēṣvara Śrī Māhadēva.

On Vaddavāram (Friday) the 15th of the dark fortnight of Phālguna in the year Paridhāvi corresponding to the illustrious Śaka year 1174, in the 9th year of (the reign of) Śrī Vīra Rājendra Chōdachakravarti, on the occasion of an eclipse of the sun, he (Tikkayadēva) who is the worshipper of the illustrious lotus feet of Tirukalēṣvara (presented) to Tirupurāntaka dēva; (and) his younger brother (gave) to Kédāradēva.

There is (a village) Bōdapāḍu in Chilakapāṭi Kampānagalam. They presented (Bōdapāḍu?) with libation of water to last as long as the sun and moon exist. Any one who denies the existence of this charity will have worms in his mouth(?). Those who obstruct it will incur the sin of killing a cow near the Ganges. They will be considered to have eaten the flesh of a dog from the skull of their eldest son.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—This chief minister does not seem to be mentioned elsewhere in the collection.

1. స్వస్తి సమ
2. స్త ప్రశస్తి స
3. హిత శ్రీమ
4. వృహ మండ
5. లేశ్వర [పసా
6. హిత?]తిక్కయ
7. దేవ మహారా
8. జలు సమ
9. స్త ప్రశస్తి సహి
10. త శ్రీమన్మహ

11. ప్రధానులైన
12. సిద్ధనపెగడ
13. తిక్కయ నాథ
14. రి పెగడయు
15. ం దమతం
16. డినం తోడు
17. నింతమవట్టు
18. నుంగూడి
19. యు వయో
20. న్నతప్రము
21. ఖులై య
22. శవగంబుతో వదాల
23. గట్టునం దిట్ట కథ వి
24. నోదంములం నున్నయ
25. వసరంబునధర్మాధర్మం
26. విచారించి తమతండి
27. తిరుకాళేశ్వర శ్రీమహా
28. దేవరకుంఠంగభోగరం
29. గ భోగంబులకు. | స్వస్తి శ్రీ
30. సకవరుపంబులు
31. ౧౧౭౪ నేండు శ్రీ వీ
32. ర రాజేంద్ర చోడవక్ర
33. వతి. .౯. శ్రాహి. దరిధా
34. వి సంవచ్చర పాల్గుణ
35. బహుళ|| ౧౫ వశవా
36. రమునాంటి సూర్య
37. గ్రహణమునాండు తి
38. రుకాళేశ్వర దేవర దివ్య
39. శ్రీపాదపద్మా గ ధకులై

40. త త్రిపురాంతక దేవునికిన్ని
41. అతనితత్తుండు గేదా
42. ర దేవనికిం చిలుక
43. పాటి కంపన
44. అములో బోగ
45. డ పాడ నుం
46. న్నది ఆచం
47. ద్రాక్షముగా
48. ధారాపూర్వ
49. ముసేసి ఇ
50. చ్చినవాండు
51. దీనిం నెవ్వ
52. డులేదన్నవా
53. ని నోర తోం
54. కప్రపులు
55. దొబుదీనికి వి
56. క్రితంచేస్తే వా
57. రు గంగ కలు
58. తం గపిలం పా
59. డిచినవారు
60. తమ పెదకొడుగు
61. క పాలానంస్వ
62. నరమాంస ఐ
63. డణంబుసేసి
64. నవారు స్వదత్తం
65. పరదత్తంవ్యాఘ్రహ
66. రేతివసుంధరా పట్టి
67. నర్మనహస్రాణి
68. విష్ణాయాం జాయతే శ్రీమి.

VENKATAGIRI (1). (A.D. 1230-31.)

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu Temple. The inscriptions on this temple are very long and in order to save space we have omitted those portions which merely describe the mode of sharing the endowments.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the expired Śaka year one thousand one hundred and fifty-two corresponding to the 15th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva, on a date in the month of Tai, Bejjádévi the consort of Yádavaráya Bhujabalasid-dharasa, . . . to give as . . . in Pákkainádu (a sub-division of) Jayañkonda-Cholamandalam.

[The inscription then goes on to describe the lands and the shares, 46 in number, given to Brahmans.]

According to the cadjan document signed by . . . pillayár to these persons I, Kamala Mahádévi *alias* Bejjádévi, consort of Rájámalladéva *alias* Bhujabalasid-dharasa *alias* Yádavaráya caused this to be inscribed on stone.

If there should be any who injures this charity, he will incur the sin of one who kills a tawny cow on the banks of the Ganges. I shall place on my head the illustrious feet of those who protect this charity.

Having engraved this stone . . . 40 *kulís* of the mango tope, the jack fruit tope . . .

[1] ஸ்ரீமத் சகரா ஆண்டு ஆயிரத்து ஒருநூற்றை[ம்ப-
த்திர]ண்டு சென்ற திரிபுவனச்சக்கர[வ]த்திகள் ஸ்ரீராஜ[ரா]-
ஜதே[வ]ர்க்கு யாண்டு மிகுவது தைமாஸதொருநா[ள்] டாத-

வராயலு ஜவ்வலிபிரஸரான டெவிபெச்சாடெவியென் ஜயங்கொண்டசொழமண்டலத்துப்பாக்கைநாட்டுப்பாட்

[2] மாக்குப்பெ[பநா]கக்கொலிப்பின்

[11] வகன் பக்கல் பெற்ற இப்பபெருக்கு பின்-
னையார் திருவெழுத்து இட்டுக்குத்தகைபொலேப்படியெ பெ-
ற்ற பெரைப்பெர்வரம் கல்வெட்டிவித்தொர் யாதவராய-
ந்லு-

[12] ஜவ்வலிபிரஸரான ராஜமல்லடெவருடைய டெவி
கமழைமாடெவியார் வெஜாடெவியென் இஐழைந்து[ரு] ஐத-
வரை செவ்வதாக மதுராந்தகப்பொத்தப்பிச்சொழன் எறவரி
.

[13] பத்திலெ இப்படி கல்வெட்டிவிதென்
இஐழைத்துக்கு அழிவு நினைத்தாருண்டாகில் கெக்கைக்கரை-
யில் குரால் பசுக்கொன்றான் பாபதலெபுருவார் இஐ-

[14] ஐடுதெ ரக்ஷிதாந் ஸ்ரீ வாடியுளி எந்தலைமெலது
வலுதுலு இக்கல்வெட்டி நிலங்கள் பெத்-
திற இடத்து மாகொப்பும் சிலாதொப்புங்குழி காற்பதும் .
. . . பொலி .

VENKATAGIRI (2).

[Chápalapalli. Tamil. North wall of Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the twenty-first year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájara-
déva, in the month of Ádi, I, Savanar Áluḍaippillai gave recently one *máḍai* as interest for three evening lamps presented by me to (the god) Yádevanáráyanaperumál in the city of Nágapudól *alias* the glorious Rájamallacha-
turvédimangala.

This one *mádui*

NOTE.—There is a village called Nágavólu in Venkatag'ri Division. Possibly Nágapudól is the old name of the same place.

[1] ஸ்ரீராமச்சந்திரன் நமஸ்கரிக்கவந்திகள் ஸ்ரீ ராஜராஜ டே-
வற்கு யாண்டு இருபத்தொன்றாவது ஆ(ட்)டிசைக்காழ நா-
டபுடொலான ஸ்ரீராஜஸ்சதுர்வெஜிமமது

[2] யாதவநாராயணப்பெருமாளுக்கு ஸவணர் ஆளுடை-
யபிள்ளையன் வைத்த சந்திவிளக்கு [முந்]றுக்கும் பெ. வி. பூ-
ட்டி இன்னொளில் குடித்த மாடை ஒன்று இம்மாடை ஒன்
று[ம்]

VENKATAGIRI (3).

[Chápalapalli. Tamil. Inscription going round the
Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 15th year of the reign of the emperor of three worlds, the glorious Rájarájadéva, on a date in the month of Tai, Bejjádévi, the consort of Yádavaráya *alias* Bujabalasiddarasar gave to the god Emperumán Yádavanárayana in the city which we established at Nágapudól, for the maintenance of a sacred perpetual lamp as long as the moon and sun last, land (measuring) two hundred and twenty *kuli* out of the two thousand *kuli* granted free of tax under this tank made up of (1) one hundred *kuli* situated to the east of the land belonging to the Brahmans of Mókkadai, to the south of Kundili the *dévaláyam* of the lord . . . lanisvara and to the north of the supply channel and

[3] லலக்கடவதன்றாக இஹிமமிருதுற்றிருபதுமிஹம்பியார்
திருவெங்கடஹட்டன் வசம் விட்டென் யாடாராயர் ஹுஜவ-
ஹிபுஸருடைய ஹெய்யார் வெஹஜாஹெய்யென் ஹுஹுஹு

VENKATAGIRI (4).

[Chápalapalli. Tamil. From the Vishnu temple.]

TRANSLATION.

In the 19th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva, in the month Aippaśi, Kaśáñmai the son of Yádavaráyar, gave to Embelumán Yádavanáráyanaperumál, at Rájamallachaturvédi-maṅgalam (situated) in Pákkainádu one *máḍu* . . . for the maintenance as long as the moon and sun last of one evening lamp endowed by him.

I, Tiruvéṅgaḍabhaṭṭai, bind myself to maintain the evening lamp with this *máḍu* as long as the moon and sun last.

[1] திருஹவநச்சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீராஜராஜஹெவற்கு யா-
ண்டு யஹவது ஹப்பசி மாஸு பாக்கைஹட்டு

[2] ஸ்ரீராஜஹு ச்சதுர்வெதிமங்கலது எஹ்பெருமான் யா-
தவநாராயணப்பெருமாஹுக்கு யாதவராயர்

[3] மகன் கசாண்மையென் வைத்த சந்திவிளக்கு ஒன்று-
ஞ்சந்திராதித்தவரை செஹத்தக்கடவ[ரா]க இக்கொயிலின்

[4] ஹை ஒன்று இம்மாஹை ஒன்றுக்கும் சந்திராதித்த[வ-
ரை]ச்சந்திவிளக்கு செஹத்தக்கடஹெர் திருவெங்கடஹட்டு

VENKATAGIRI (5).

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 13th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva on the date of Chittirai equinox, Attiyammai the daughter of Irattádi Bhímabhaṭṭan of Tumbaiyúr (situated) in Pattaiyúrnádu town of Nágarpudól (situated) in Padikámanádu in Pákkainádu . . .

[1] ஸ்ரீ ஸ்ரீ சிவசுந்தரவரதிகள் ஸ்ரீராஜராஜதே-
வற்கு யாண்டு மெவதில் சித்திரை விஷுவத்தி நாள் பட்டை-
யூர்நாட்டு தும்பையூரகரத்து இரட்டாடி ஹிஸ்ட்டர் பெண்-
பிள்ளை அத்தி

[2] யம்மையென் பாக்கைண்டு ப[டிக]ராம நாட்டு அகர-
ம் நாகர்புடொலான ஸ்ரீ

VENKATAGIRI (6).

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 11th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarája déva, on the date of the Uttaráyanaśaṅkrānti, I Tondaimán Árrúr Kántaráyan, the prime minister of Yádavaráyan (*alias*) Kattidévaraśan gave to Emberumán Yádavanáráyanaperumál at the town of Nágarpudól *alias* the glorious Rájamallachaturvédimaṅgalam, four cows for the maintenance as long as the moon and sun last of four evening lamps.

For these four cows were given (four) *máḍai* in the hands of Koṇḍuperumál of Náyaruṇádu.

[Then follows one line which forms part of another inscription.]

Emberumān Yādavarāyan of Śrī Rājamallachatur-
védimāṅgalam.

[1] ஸ்ரீதிருவனச்சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீராஜராஜதெ-
வற்கு யாண்டு யக வது லீசு[ய]ணஸந்திரி[தூ] நாள் அக-
ரஉணாகபுடொலான ஸ்ரீராஜமல்லச்சது ஸ்ரீமலிங்கவத்து
எம்பெருமான் யாடிவராயணப்பெருமானுக்கு யாடிவராயன்
கட்டிதெவரசன் வுயா-

[2] நி தொண்டைமாதாற்றார் காசராயனென் நாலுச-
னினிளக்குச்சந்நிரா[தித்த*]வரை செல்லக்கடவதாக நான் வி-
ட்ட பசு நாலு இப்பசு நாலுக்குமாக நாயறுநாட்டுக்கொண்-
பெருமாள் வசங்குடுத்த மாடெ [ந] . . .

[3] க்ககம ஸ்ரீராஜமல்லச்(ச்)சதுர்வெகிமங்கவத்து எம்
பெருமான் யாதவராயன் நா-

VENKATAGIRI (7).

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu temple.]

TRANSLATION.

I, Yādavarājan, who bear the birudas :—the glorifier
of the Yādava race, the one entitled to the five great
musical sounds (instruments), Mahāmaṇḍalēśvara, (great
provincial chief), the lord of the best of cities Kanuchāra
. . . . the worshipper of the lotus feet
the destroyer of hostile forces, who bear the name
“Samastarājāsraya” (i.e., the asylum of all kings), the
king of the race of Śaṣikula Cháḷukki which is endowed
with all eulogistic titles; gave lands (as follows) as
exclusive property of the deity city which

formed part of Nágapudol in Pagámanádu in Pákkainádu in Chólamandala :—2,000 *kuḷi* of wet land under the tank of this city 13,000 *kuḷi* of dry land marked off as exclusive property of the deity (Emperumán) Kamalamahádéviputtéri (a tank) caused to be constructed by . . . (Kamala Mahá?) dévi; I caused to be granted with libation of water on behalf of the Vellálas of Kanumili by (Madurántaka) Pottapichóla Erasiddharasa whom I brought (for this purpose), ten *mádvai*s to this deity (Emperumán) Tiruvenkatabhattan who possesses rights in this temple, and who worships the sacred feet as long as the moon and the sun endure

[1] யாடிவருவடிவனவையிமதவனுமொசஜபிஹாஸிணீதே-
யூரன் ககாஹாரவாரவராயிவ ஈரவிநீதேச-
வரது வரவவஸாயகன் வலிஹாரஜா பூயநாஸியேயது வஜ-
ஹபுஸஹி ஸஸிகுஹசாளுக்கிவஸா ரிஹ னான யாதவரஜந்-
.

[2] முமண்டலத்துப்பாக்கைநாட்டுள் பகாமநாட்டில் நாக
புடொலிற் பிறிவான அகரம் கு நான் விட்ட
திருவிடையாட்டங்களாவன இவ்வகரத்து எரிசும் நஞ்சைநி-
லங்குழி உதும் இவ்வெம்பெருமான் திருப்புற

[3] டேவி கல்விவித்த கமலமொடேவிப்புத்தெரியும் இவ்-
வெரிக்கு நிர்ப்பாய் இவள் கண்ட ம்பெருமானு-
க்குத்திருவிடையாட்டமாக பிறிந்த புஞ்செய் குழி யெதும்
கனுமினி வெள்ளாளர் பக்கல் னான் பொன்னமரிட்டுமண்ண-
றக்கொண்

[4] தகப்பொத்தப்பிச்சொழன் எறவிவிரஸரை இடுவித்-
து நிரவார்ப்பித்துக்குடுத்து இவ்வெம்பெரு
மாடை பத்து இம்மாடை பத்தும் இக்கொயிலில் காணியாளன்
திருவடிப்பிடிப்பான் திருவெங்கடபட்டன் சந்திராதித்தவரை .

VENKATAGIRI (8 & 9).

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu temple.

These are two fragments, the first recording the grant of one *mádaí* to Aṅgadabhaṭṭar by Yádavaráyar of the town of Nágarpudól *alias* the glorious Rájamallachaturvédimañgalam (situated) in Pákkainádu; the second mentioning Témáñḍi Ammai the wife of Bhuja-balasiddharasar.]

(8).

[1] மண்டலத்துப்பாக்கைநாட்டு அகரம் நாகர்புடொலாந
ஸ்ரீராஜ[2]ல்லச்சதுர்வெதிமங்கலத்து யாதவராசர்

[2] அங்கடபட்டர் வசம் குடுத்த மா[3]ட ஓன்றும் கொ-
ண்டுசந்திராதித்தவரைக்கடவார்

(9).

[1] தவராயர் புசபவசித்தநாசர் முப்பியார் தெமாண்டி
அம்மையென் பாக்கநாட்டுப்பகாமநாட்டு அகரம் நாகர்புடொ-
லான

VENKATAGIRI (10).

[Chápalapalli. Tamil. From Vishnu temple. Transla-
tion doubtful.]

TRANSLATION.

In accordance with the village inscription engraved by us on stone for the town founded by us in Nágarpudól in . . . Nádu, Pillaiyár Bhujabalasiddharasar having declared his intention of founding this town in Nágarpudól in the 39th year of the reign of Kulóttunga-chóladéva, Nárumidan Pirraiyándán (gave) in the second year of (the reign of) this Rájarájadéva . . .

including the tank of dévi, demarcated it with stones on the four sides, set up the image of (?) Madurántakapottapichóla *alias* Siddharasa, dedicating the village with libations of water, and granted the lands included within these four boundaries, *i.e.*, all the wet and dry lands excluding the tax-free lands—all the temple lands of Nágésvara Udayár in this town, the garden lands forming the boundary of this town and lying to the east of Tondaimán *kuli*, and 800 *kuli* of garden land near the temple of Pidári,—Pillaiyár's share 32, my share 14—total 46 shares—as follows, (here follow the shares of various Brahmans).

[1] நாட்டு நாகபுடொலில் நாங்களெற்றின அகரத்துக்கு நான் ஸ்ரீஸரஸ்வதம் கல்வெட்டுவித்தபடி குடொத் துங்கசொழ்தெவர்க்கு நயசு வது நாளிலே பிள்ளையார் ஹஜவதுவிபாஸர் இந்நாகபுடொலிலே அகரமெற்றுவாராகக் கொவிச்செல்லாசிற்க நாமுமிகன் பிற்தையாண்டான் இவ்விராசராசதேவருக்கு இரண்டாவது நாளிலே எ[று]டயாரியை அழகா-

[2] ம் ஷெவியார் எரியுமுள்ப்பட இந்நாகபுடொலிலே கிழக்கடய ஊர்ப்பிறிவாகப்பிறித்து நாற்பாலெல்லையுங்கல்லு நடுவித்து மதுராந்தகப்பொதப்பிச்சொழ்நென விபிரஸரையிடுவித்து அகரமாக நிர்வார்ப்பித்துக்கொண்டு இந்நாற்பாலெல்லைக்குள்ப்பட்ட நிலத்தில் இவ்வகரத்தில் நாயகார் திருநாமியூரமுடையார்க்கு இ

[3] ளளகொத்தமத்தனையும் தொண்டைமான் குழிக்கீழ் இவ்வகரத்தெல்லையாந நஞ்சைநிலமான கொத்தமும் பிடாரிகொயிலருகில் கொல்லைகுழி எண்ணூறும் இவை திருவிடையாட்டமாக விட்டு நிக்கி நின்ற நிலம்புஞ்சை நஞ்சையுள்ள நிலமத்தனையும் பிள்ளையார் அகரப்பங்கு முப்பத்திரண்டும் எந்நகரம் பங்கு பகிராலும் ஆகப்பங்கு நாற்பத்தாறாக தி [புது]

[4] பெர்வசம் தம்முடய திருவெழுத்திட்ட திருமுடிக்கு-
த்த பொக்குமுதல் வங்கிப்புறத்து ஐக்கணைமட்டன் பங்கு ஒன்-
று இவன் பிள்ளை திருவெங்கடமட்டன் பங்கு ஒன்று குஞ்சப்-
பூர் ஐக்கணைமட்டன் பங்கு ஒன்று பிறுந்தூர் மலைகின்றான்-
மட்டன் பங்கு ஒன்று குஞ்சப்பூர் ஆவுடையான்மட்டன் பங்-
கு ஒன்று.

VENKATAGIRI (11).

[Chápalapalli. 'Tamil. From Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the . . year of the reign of Kulóttuṅgachóladéva, I, Rájamalladévan *alias* Bhujabala-siddharasa the son of Kattidévarasan (who bears the birudas), the best of the Yádava dynasty, the light of the Yádava race, he who possesses the five Mahásabdas, Mahámandalésvara (the great provincial chief), the lord of the best of cities Kañchavárapura, the lord of Veṅgi, the receiver of gifts from the goddess Piṭaradévi, the worshipper of the lotus feet of the glorious Venkatanátha, he who bears the name samas-tharájáśrayan (the refuge of all kings), the head of the famous race of Śásikulachálukki, created, through Madurántakapottapichóla *alias* Erasiddharasa, the town of Nágapuḍól (situated) in Pagámanádu in Pákkainádu (a sub-division) of Jayañkondachólamandala as a separate city demarcated on the four sides with stones, (and granted it) with libation of water and divided the lands therein into forty-six shares.

[The inscription also says that, in dividing the land into shares, certain tax-free land belonging to the god Tirunagésvara and to the god Yádavanáráyana Emberu-mán, a flower garden, etc., were excluded.]

[1] ஸ்ரீஸ்ரீ குலொத்துங்கசொழ்தெவற்கு யா[ண்டு]
 வது [ய] டிவஸ்குலொத்தமன் யாதவகுலீ-
 வது ஸ்ரீயிம [கவ] ஸ்ரீஹாஸஸி ஸ்ரீ[ரா] ஸ்ரீஹாஸஸி [க]
 ஸ்ரீவாரபுரவராயி[ஸ்] ரது வெங்கிவல்லவது வி[ஓ]ரெஹ்வர-
 புலாடக[ன்] ஸ்ரீகாளஹஸி[ரீ] ராடினயகடிபார ஸ்ரீமந்-
 வெங்கடநாயகி[வா] ஸ்ரீவாடினயகடி[ஸ்] வரவலாஸாயகன்
 ஸ்ரீஹாஸஸி[ய] ஸ்ரீயெயன்.

[2] ஸ்ரீஹாஸஸி[ய] ஸ்ரீயெயன் . . .
 கட்டிதெவரசன் மகன் ராஜமல்லதெவனாஹன் ஹஜ-
 வலாஸி[ய] ஸ்ரீயெயன் ஹஜமல்லதெவனாஹன் ஹஜ-
 கராட்டுப்பகாமராட்டு நாகபுடொல அகரம் [மதுராந்தக]ப்-
 பொத்தப்பிச்சொழன் எறவிஹாஸஸி[ய] ஸ்ரீயெயன் அகரமாக
 நிர்வார்ப்பித்து நால்பாலெல்லையும் பிறித்துக்கல்நடுவித்து-
 இந்நால்-

[3] பாலெல்லைக்குமுட்ப்பட்ட நிலத் திவிவ்லூரில் நாடிவாதி-
 டெஹ்யாமிருந்துள்ள ஸ்ரீஹாடிவர திருந [ரா *] மிஸாமுடையார்
 டெஹ்யாந [ந]ஞ்சை நிலம் இரண்டாயிரதை[நூ]தும் நஞ்சை
 திருவிடையாட்டத்தில் நிலம் ஐனாற்றெட்டும் பூளிவாதமெட்-
 டில் நிலம் எழுபத்தெட்டும் மணபதியார்குண்டில் குழி இருப-
 தும் ந[ரான்] எழுந்த [ந]ஞ்சைத் த எம்பெருமான் யாதவநாராய-
 ணப்பெருமானுக்கு இவ்வகாத்திலெரிசுழி திருவிடையாட்டமாக
 விட்ட நஞ்சை நிலம் குழி இரண்டாயிரமும் திரு-

[4] ப்புறக்குடைத்திருந்தவனம் குழி நூற்றெருபது
 மாந்தொப்புக்குழி இருபதும் பிலாந்தொப்புக்குழி இருபதும் எ-
 ருக்குமுடையார் கமலமாடிவி யார்கல்லுவித்த கமலமாடிவிப்-

புத்தெரியுந்திருவிடயாட்டமாக விட்டு நிக்கி நின்ற சொத்தமெ-
ல்லாம் நாற்பத்தாறுவாழ்வாராக நிலையித்து இதில் நான் குடுத்த-
வாமம் முபத்திரண்ணும் கமலமாடேவிதந்ரீ 2 மாகக்குடுத்து
வாம வெடி

VENKATAGIRI (12).

[Chápalapalli. Tamil. West wall of Vishnu temple.
Illegible.]

VENKATAGIRI (13).

[Chápalapalli. Tamil. An inscription going round
the Vishnu temple.]

TRANSLATION.

In the 39th year of the reign of Kulóttungachóladéva,
Rájamalladévan *alias* Bhujabalasiddharasan, the son of
Kattidévarasan (who has the birudas) (the
best of the *Yadu* race), (gave) a flower garden called
after Rájamallan (donor) measuring 100 *kuli*, a mango
tope measuring 20 *kuli*, and a jack fruit tope measuring
20 *kuli*, including Puruvalakkál *alias*
Vishayasamudra (evidently a reservoir) which was
granted as temple property in
Jayankondacholamandala. All this

[1] ஸ்ரீ குலொத்துங்க[சொழி]தெவற்கு யாண்டு
கடிகு ஆவது யடிவாழ்குலொத்தமன்

[2] கட்டிதெவரசன் மகன் ராஜமல்லதெவனான ஸ்ரீஜய-
வந்திரவநென் ஜயங்கொண்டசொ

[3] க்குடையில் ராஜமல்லந் திருநந்தவனங்குழி ஈம் மாந்-
தொப்புக்குழி உயி பிலாந்தொப்புக்குழி உயி சுமல-ஹா

[4] தெருவிடையாட்டமாக விட்ட புறுவலக்காலான வி
ஷையவஹி-ஹும் உட்பட இத்தனையுமதுரான்-

VENKATAGIRI (14).

[Chápalapalli. Tamil. East wall of Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 25th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttuṅ-gachóladéva, in the month of Adi, I, Nilamareddi Kattai-yan, (gave) for one evening lamp to (Yádevanára)yanaperumál and for reading the Bhárata on the sacred temple doorway (a sub-division) of Jayankondachólamandala.

[1] ஸ்ரீமந் திருமங்கலகிருஷ்ணசுவாமிகள் ஸ்ரீகுலோத்தமவொ-
ழுவெற்கு யாண்டு உயிடு வது ஆ(ட்)டிமாசம் ஐயங்கொண்ட
சொழி

[2] யணப்பெருமானுக்கு நிலமாட்டி கட்டையனென் சந்தி-
விளக்கு ஒன்றுக்கு இக்கொயிற் திருவடிப்பிடிபாரதஞ்ஞெ-

VENKATAGIRI (15).

[Chápalapalli. Tamil. East wall of Vishnu temple.]

TRANSLATION.

In the 12th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájadéva, on the date of

Chittirai equinox, the *máḍai* which I gave for one evening lamp to last as long as the moon endure to (the god) Yáḍavanáráyanaperumál

[1] திரிபுவனச்சக்கரவர்த்திகள் ஸ்ரீராஜஜெவற்கு யாண்டு
யெ ஆவது சித்திரைஷஷ-வினாள் [வி]ள்ளையார்ய[ரடிவநா]-

[2] ராயணப்பெருமானுக்கு (வி)வந்திராதித்தவரை செல்-
வதாக ஒரு சந்திவினக்குச்செல்வதாக நான்குடுத்தமாடை.

VENKATAGIRI (16).

[Chápalapalli. Tamil. East wall of Vishnu temple.]

TRANSLATION.

I, (who bear the *birudas*) Véngívallabhan (the lord of the Veṅgi country), Piṭaradévivaraprasáadhan (the receiver of boons from the goddess Piṭaradévi), the worshipper of the illustrious feet of the lord of Śríkálahasti, Venkaṭa granted the big channel named after Kamalamahádévi, the Tonḍaimán tank and certain lands under this tank, and also 33 cows for one perpetual lamp and also the interest on for ten evening lamps, to our lord Yáḍavanáráyanaperumál set up by me in Śrí Rájamallichaturvédimāṅgala.

NOTE.—The ruler referred to is probably the Yáḍavarájan of preceding inscriptions. Kamala Mahádévi is mentioned in No. 1.

[1] ன வெங்கிவல்லு[து] விராஜேவிவரபு-
லாயக[து] ஸ்ரீகாளஹஸ்திநாயக[து] வாடிநாயக[து] ஸ்ரீவெங்-
கடநாம உ-

[2] ஸ்ரீராஜஜெஹ்ச்சுதர்ப்பெதிமங்கலத்து
நானுகந்தருவித்த எம்பெருமான் யாதவநாராயணப்பெரு-
மனு-

[3] கமலஹாஷெவிப்பெருவாய்க்காலும்
தொண்டைமானெரியும் இவ்வெரியைச்செ[ர]ப்பலகை எட்டு
நிலம் இவ்வெ-

[4] மானுக்கு திருநந்தாவினக்கு ஒன்றுக்கு
பசு நயந ம் சந்திவினக்கு பத்துக்கு பெலியூட்டாககுடத்-

VENKATAGIRI (17).

[Mópúru. Tamil. From south wall of Chennakéśava temple.]

TRANSLATION.

This is a fragment dated in the 18th year of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva and mentions Késavaperumál of Munoyúr.

NOTE.—Munoyúr, Munoppúr and Periyamunoppúr seem to be the place now called Mópúru.

- [1] திருபுவனசக்கரவத்தி
- [2] ஸ்ரீராசராசதேவர்க்கு ய-
- [3] ரண்டு பதினெட்டா-
- [4] வது முதல் முனை-
- [5] யூர் கெசவப்பெருமாள்.

VENKATAGIRI (18).

[Mópúru. Tamil. From south wall of Chennakéśava temple.]

TRANSLATION.

This is a fragment and records the gift of 2½ *máḍai* by a relation of Tikkamaraddi for an evening lamp.

- [1] சந்திராதித்தவரை-
 [2] செல்லக்கடவத[ர*]க
 [3] திக்கமரட்டிய-
 [4] ரற் பெரிதயநும் சந்-
 [5] திவிளக்குக்கு குடுத்த-
 [6] [மாடை உறா இ]க்கொயி-
 [7] வ காணியாளன் ஆ-
 [8] ன்தபிள்ளையும் ந[ராகி]-
 [9] யணி-
 [10] . ம்-
 [11] . . .
 [12] கை-
 [13] காண்ட-
 [14] ரங்கன்-
 [15]

VENKATAGIRI (19).

[Mópuru. Tamil. South wall of Chennakésava temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the eighteenth year of the reign of the emperor of the three worlds, Rájarájadéva Choladévar, Chódappiraddi (*alias*) Dásamanáyakkan gave as charity in the name of Chalukkináráyaṇa *alias* Manumasittiyarasar of Periyamunoppúr (situated) in Pagámainádu, for interest, one *mádai* for an evening lamp to the temple of Késavaperumál.

Having received this *mádai* to maintain this lamp, I, Anantamúrṭibhaṭṭan, the possessor of rights in this temple as long as the moon and sun last.

[1] ஸ்ரீ திரிபுவநச்சக்கரவத்திகள் ராஜராஜசொழி-
தெவர்க்கு யாண்டு எட்டாவது [ப]கா[ம]னாட்டுப்பெரியமு-
னையூர்ச்சனாக்கிராயண மதுமதித்தியரசர் யஜ்ஞமாந
செயப்பெருமாள் கொயில் சொட-

[2] ப்ரிட்டித்தாசநாயக்கனென் பொலியூட்டா[க*] சந்-
திவிளக்குக்கிட்ட மாடை ஒன்று இம்மாடை[க்கு]ச்சந்திவிள-
க்கு க செலுத்துவதாகக்கைக்கொண்டு இக்கொயிலிவ்கா-
ணியாளான அநந்தமூர்த்திபட்டநென் சந்திராதித்தவரை

VENKATAGIRI (20).

[Mópúru. Tamil. On stone to north of Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail ! Prosperity ! In the 22nd year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva, Vittami Reddi, the son of Vayirappa Reddi, a Reddi resident in Munoppúr, gave one evening lamp to the god of Tiruvéngadam ; Nárappa Reddi, the son of Paṇḍári Kéttama Reddi, gave one evening lamp ; and Payatitappa Reddi (the son of) Dharmā Reddi gave one evening lamp ; and Tiraiyappa Reddi gave one evening lamp. These together came up to four. One perpetual lamp Thus five lamps (have been presented). (Let them be maintained) as long as the moon and sun endure.

- [1] ஸ்ரீ திரிபுவநச்சக்கரவத்திகள்
- [2] ஸ்ரீ ராஜராஜதெவற்கு யாண்டு
- [3] உடெண்டாவது முனையூர்ச் சொ-
- [4] ட்டிமுடி வயிரப்பெட்டியார் ம.

- [5] கங் விட்டமிரெட்டியார் ஸ்ரீதிருவெங்]-
 [6] க[ட*]முடையநாயநாருக்கு யிட்ட சந்திவிள-
 [7] க்குவொன்றும் பண்டாரிக்கெத்தமரெ-
 [8] ட்டியார் மகநாசப்பொட்டியா[ர்*] யிட்ட
 [9] சந்தி வி[ளாக் *]கு ஒன்று பயதிதப்பரெட்டி தர்ம-
 [10] ரெட்டி யிட்ட சந்திவிளக்கு ஒன்று தி-
 [11] ரையப்பரெட்டியார் யிட்ட சந்திவி-
 [12] ளக்கு ஒன்றுமாக சந்திரா[தித்தவரை]
 [13] நாலுயகண்டன்[ள*]க்கு ஒ . .
 [14] ய[டு]டவிக்குயஞ்சம் வைத் . .
 [15] ந்திராதித்தவரை தெ[வி]ல் க . .
 [16] கடவது

VENKATAGIRI (21).

[Pālemkōṭa. Telugu. On Venkatagiri drug near
the spring.]

TRANSLATION.

On the 10th day of the dark fortnight of Bhādrapada of the year Tāraṇa, Bhujabala Boppayya Déva Mahārājulu constructed a cistern on the Kalimili Durgam.

NOTE.—It is not clear who is referred to in this and the following inscription. The epithet Bhujabala suggests a Chōḍa descent. The present Rāja of Venkatagiri has informed us that he does not think the inscriptions 21 and 22 can refer to any of his ancestors.

- 1 తారణ భాద్రపద
- 2 బం ల భుజబల బొ
- 3 పుయ్య దేవమహారా
- 4 జల కలిమిలి దుర్గ
- 5 మీంద చెమగట్టం
- 6 చెను.

VENKATAGIRI (22).

[Pálemkóta. Telugu. On Venkatagiri drug near the spring.]

TRANSLATION.

On the 5th day of the dark fortnight of Mágha of the year Prabhava Mádiráju, son of Kalimili Bopparáju, repaired the fortress (Durgam).

1. ప్రభవసంవత్సర మా
2. ౫ బ ౫ ల కలిమిలిబొప్ప
3. రాజకొమారుడు మా
4. ది రాజ దుర్గంసవరణ
5. శేయిచ్చును

SUBRAMANYAM.

NOTE.—Subramanyam. In the temple here are several inscriptions in Telugu, Tamil, Sanskrit and Hindústání descriptive of the founding of the suburb of Subramanyam and the endowment of the temple by the zamindars. The date from the close of the eighteenth century and it has not been thought necessary to print them.

VENKATAGIRI (23). (A.D. 1659-60 ?)

[Vazzaváripálem. Telugu. In a field north of the Village.]

TRANSLATION.

Hail! On the 12th day of the dark fortnight of Jészta of the year Vikári corresponding to the year 1580 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, while Házarat Álam Ennasá, seated on the diamond throne, was ruling the earth, Rangapparázugáru, grandson of Buchirázu Veṅḡalárázu and son of

Kámarázu of the Átri gótra of the Á pastambha sūtra and of the Yajuśśákha, and . . . Bhaṭlaváru, grandson of . . . and son of . . . of the Átri gótra of the Áśvaláyana sūtra, and of the Rukśákha, issued a charitable edict bestowing a grant of lands . . . in Udayagiri śima . . .

NOTE.—The cyclic and Śaka years do not exactly agree. The Sultán referred to is perhaps Aurungzib under the name of Álamgír, though what 'Enna' stands for is not, in that case, apparent. The authority of the Golkonda dynasty must have been much shaken for the Delhi Emperor to be named, yet we find Sultán Abdullah Kutb Sháh mentioned in later grants, viz., U. 26, 27 and 36 which suggests that he is referred to in this inscription. In the next inscription two or three years later the ruling sovereign mentioned is the Penugonda Vijayanagar king. The territory round Udayagiri seems to have been torn from the Vijayanagar kingdom before that to which V. 24 relates.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలి
2. వాహన శకవరుషంబులు ౧౫౮౦ అగు నే
3. టి వికారినామ సంవత్సర జేష్ఠ బ ౧౨ లు
4. హజరతు ఆలం ఎన్నసావారు బ్ర . .
5. రత్న సింహాసనానంద . .
6. సాంప్రాంజ్యం చేయుచునుండంగాను ఆ
7. త్రిగోత్ర ఆపస్తంభసూత్ర ఎజశ్యాఖా .
8. ను బుచ్చిరాజు వెంగళరాజు పొత్తులైన కామ
9. రాజుగారి పుత్తులైన రంగప్పరాజుగారు ఆత్రి
10. గోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర రుక్మాఖా . .
11. బివారి పాత్రులు . .
12. లవారిపుత్రులు య . శాఖల్లవారు
13. యిచ్చినట్టి భూదాన ధర్మశాసనము
14. . . పుడయిరి శీమలోను
15. నాయనివారు

16.	నామము
17.	అగ్రహారము
18.	తూర్పుకు
19.	కాపు
20.
21.
22.

VENKATAGIRI (24). (A.D. 1662-63.)

[Vazzaváripálem. Telugu. In a street.]

TRANSLATION.

On the 14th of the bright fortnight of Jyeshṭha of the year Śubha(kṛit), corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śalivāhana Śaka year 1584, while Śrīmad Rājādhirāja, Rājaparaméśvara, Śrī Vīrapratāpa Śrī Vīra Bhujabala Vīra Venkaṭapatiṛāyadēva Mahārāyalayya Vāru, seated on the diamond throne in the city of Penugonda, was ruling the earth, Śrīman Mahāmaṇḍaléśvara Kochūri Jaggarājayyadēva Mahārājalayyavāru issued a charitable edict in the following terms for the tank of Inugunṭa. Oju Rājayya Tirumalammagaru . . . having caused the tank with sluices (?) to be constructed, granted in perpetuity (?) *kunchams* per *putṭi* (on the produce?) of dry lands to the tank (?).

Whoever refuses to grant this, or misappropriates it, will incur the sin of killing cows, Brahmans and his parents near the Ganges.

NOTE.—To what family the Mahāmaṇḍaléśvara belonged is not apparent.

1. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు
౧౫౮౪

2. అగునేటి శుభశ్వత్సర జేష్ఠశుద్ధ ౧౪ లు శ్రీమద్రాజాధి

3. రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీపీఠప్రతాప శ్రీపీఠభజబలపీఠ
జేంక

4. ఉపతిరాయ దేవమహారాయలయ్యవారు పెనుగొండనగర
మం

5. దు వజ్రసింహాస్థననాహుండై పృథ్విసామ్రాజ్యంసేయు
చుండ

6. గాను శ్రీమకామహామండలేశ్వర కోమరిజగ్గరాజయ్య

7. దేవమహారాజలయ్యవారు యినుగుంటచెరువుకు ఇచ్చిన
ధ

8. రమశాసనక్రమమెట్లన్నను ఒజరాజయ్య తిరుమలం

9. మగాకూ ను చెరువుకట్టించి కుండకూ
ములు

10. వెలిచేలపుట్టికుంఛాలు యలపడిచెరువుకు ఇచ్చిరి

11. ఇయ్యమని యవ్వరు కీడాడినాను యవ్వరు ఆశిం

12. చినాను గంగకత= గోపుట్రాంత్కలను వధి ఇ

13. చిన పాపానబోదురు తమతల్లితండ్రుల వధిఇం

14. చిన పాపానబోదురు.

VENKATAGIRI (25).

[Vazzaváripálem. On the north wall of Vénugópála-
svámi temple. Quite illigible. Apparently, Telugu.]

VENKATAGIRI (26).

[Vazzaváripálem. (Hamlet Inugunṭa.) Tamil. North
wall of Bhímésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 39th year of the reign of
the glorious Kulóttuṅgachóladéva, Uṇḍiyappaḍavalavan,
the son of Vadugappaḍavalavan of Perumpúndi, placed
an evening lamp (in the temple) of Késavaperumál of
Ilunḡunḡai in Pákkainádu

- [1] ஸ்ரீ கு-
- [2] லொத்துங்க-
- [3] சொழ்தெவற்-
- [4] குயாண்டு நயக
- [5] ஆவது பெரும்பு-
- [6] ணடி வடுகப்ப [ட]
- [7] வளவன் மகன் உ-
- [8] ண்டியப்படவள
- [9] வனென் பாக்கை-
- [10] னாட்டு இலங்கு-
- [11] ண்டைக்கெய-
- [12] வப்பெருமாளு-
- [13] க்குச்சந்திவிளக்கு
- [14] ஒன் றுக்குப்பணர்-
- [15] க்கழநியில் யிடை
- [16] குய

VENKATAGIRI (27).

[Vazzaváripálem. (Inugunṭa hamlet.) Tamil. South wall of Bhímésvara temple.]

[This is a fragmentary inscription of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájarájadéva and mentions the temple of Vímésvara at Iruṅḡṇḍai.]

[1] திரிவீரபுரம் சக்கரவர்த்திகள் ஸ்ரீராமராஜ தெவ
ற்கு

[2] டன் இருங்குண்டை விமேசரமுடையனான . . .

.

VENKATAGIRI.

NOTE.—Venkatagiri. In the Śiva and Vishnu temples of Venkatagiri town there are numerous inscriptions in Telugu, Tamil, Sanskrit, Mahráthi and Hindústáni. They all belong to the close of the eighteenth century and describe the endowments granted to the temples by various zamíndárs. It has not been thought worth while to print them.

POSTSCRIPT.

No. 1.

Victory has been achieved by the Holy one ! Hail ! From (his) residence, the victorious camp Mêtâmatura,—Dharmamahârâja Sri-Simhavarman of the Pallavas,—who are the receptacles of the royal glory of other kings that have been overcome by their valour and who have performed many sacrifices of horses procured according to established rules,—who is of enviable prowess, who wishes to surpass sage-like princes by (his) multitude of good qualities, who wishes to surpass virtue (itself), who (always) meditates on the feet of the Blessed one (Bhagavat), who is the disciple of the feet of the venerable Bappa, who is an excellent worshipper of the Holy one, who belongs to the Bhâradvâja-gôtra,—the great-grandson of the *Mahârâja*, the glorious Vîravarman, who was the most pious one, who acquired by the strength of his arm a great abundance of the penances (peculiar) to the powerful Kshatriyas, who conformed to all (such) injunctions as are prescribed, who was firm in steadiness (of conduct), who was broadminded and who was the unsurpassed hero on the face of the earth,—the grandson of the high-minded *Mahârâja*, the glorious Skandavarman, who was endowed with great power and success, who subjugated by his prowess the assemblage of kings, who possessed all prosperity produced by devotion to the Holy one and by (his) goodness, who had increased store of religious merit by making many gifts of cows, gold, land, etc., who had skill in ruling people, who was the

fifth Lôkapâla of the Lôkapâlas,—the son of the true-hearted *Yuva Mahârâja*, the glorious Vishṇugôpa, who honored the gods, the twice-born, spiritual preceptors and old men, who was very modest, who possessed brilliant fame (on account of) victories gained in many battles (accompanied by) violence and destruction and who was always ready to uplift virtue (Dharma) from the sin of the Kali age in which it is sunk,—issues the (following) order to the villagers and those in authority at this (village) (*viz.*) all supervisors, favourites and those who carry out orders, at the village of Pîkiri in Munḍarâshṭra:—“On the third day of the bright half of the month Âsvayuja of the fifth year of (our) increasing and victorious reign, for the increase of our lifetime, strength and victory, this village, which has been made into a *Brahmadêya*, has been given by us to Vilâsaśarman of the Taittirîya (—śâkhâ), who belongs to the Kâśyapa-gôtra, with all immunities, excluding the cultivated lands enjoyed by temples. Accordingly, this village has to be exempted with all immunities (by you); (and you) have to cause it to be exempted (by others also). The wretch who transgresses this, our order is liable to corporal punishment.” And here are verses composed by the Rishis. [Three imprecatory verses.]

No. 2.

Hail ! Victory has been achieved by the Holy one !
Hail !

From the victorious (city of) Kāñchîpura,—Dharma-mahârāja Śrî-Kumâra-Vishṇu of the Pallavas,—who are the receptacles of the royal glory of other kings that have been overcome by their valour and who have performed many sacrifices of horses procured according to established rules,—who is devoted to the occupation of pleasing and ruling people and to the vow of truth always ; who possesses brilliant fame (on account of) victories gained in many battles (accompanied by) violence and destruction ; who is always ready to uplift virtue (*dharma*) from the sin of the Kali age in which it is sunk ; who wishes to surpass sage-like princes by (his) multitude of good qualities ; who wishes to surpass virtue (itself) ; who (always) meditates on the feet of the Blessed one (Bhagavat) ; who is an excellent worshipper of the Holy one ; who belongs to the Bhâradvāja (*gôtra*) ; who is the disciple of the feet of the venerable Bappa ;—the great-grandson of the *Mahârāja*, the glorious Skandavarman, who was endowed with great power and success, who subjugated by his prowess the assemblage of kings, who was the unsurpassed hero on the face of the earth ; the grandson of the *Mahârāja*, the glorious Kumâra-Vishṇu, who honored the gods, the twice-born, spiritual preceptors and old men, who was very modest, who had increased store of religious merit by making many gifts of cows, gold, land, etc., who had skill in ruling people, who was the fifth Lôkapâla of the Lôkapâlas, who was true-hearted ; the son of the *Mahârāja*, the glorious

Buddhavarman, who possessed all prosperity produced by devotion to the Holy one, whose many virtues vied with (those of) the primeval kings (and) who was broad-minded,—issues the following order to the villagers, all officials in authority and the (king's) favourites in the village of Chandalûru in Karmâka-râshṭra :—"On the fifth day of the bright half of the month Kârttika in the second year of the prosperous and victorious reign, for the increase of our lifetime, strength, victory and wealth, 800 pattiḱâ of royal land (within) the four boundaries and 432 pattiḱâ of communal land,—all this land in this village of Chendalûra in the district of Kavachakâra-bhōga (a subdivision) of Kammâka-râshṭra, has been given by us to the learned Brahman Bhavaskandatrâta, a resident of Puṭṭukâkâ, who belongs to the Kaundinya-gôtra and followed the Chhandôga-sûtra, as a *Brahmadêya*, excluding the cultivated lands enjoyed by temples, with all exemptions. Knowing this, exempt this *Brahmadêya* land with all immunities, and have it exempted (by others also). The wretch who transgresses this, our order is liable to corporal punishment." And here are verses from the Brahmagîtâ [Four imprecatory verses]. Let cows and Brahmans rejoice at this order ! May all subjects be happy !

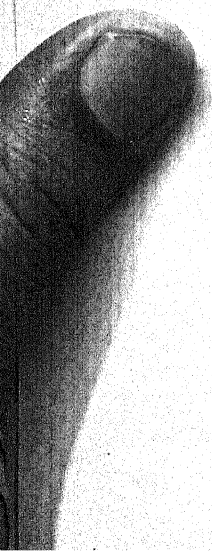
No. 3.

The style and wording of this grant which belongs to the Eastern Châlukya dynasty is very similar to that of ancient Pallava grants. The titles *Mahârâja* and *Sarvalôkâśraya* of the king are mentioned, but his actual name is omitted. The compound after which the name of the king may be expected ends with the word *vijaya-siddhi*. On the seal of the grant the legend is *Srî-Vijayasiddhi*. From these two facts it may be concluded that the name of the king was Vijayasiddhi, which has evidently been omitted by mistake by the writer or engraver. The king was the great-grandson of the glorious Vishnuvardhana-mahârâja, the grandson of the illustrious *Mahârâja* Indrabhattâarakavarman surnamed Simhavikrama and the son of the illustrious Vishnuvardhana-mahârâja surnamed Makaradhvaja. His ancestry shows that the king must be identical with Maṅgi-Yuvarâja of other Eastern Châlukya grants, who is known to have reigned for 25 years (*Cir.* Śaka 586-87 to *Cir.* 611-12). It is also possible that the donor of the present grant is a hitherto unknown brother of Maṅgi-Yuvarâja.

The grant portion records the gift of the village of Chendalûru in Kammarâshtra to several Brahmans of the Kaundinya gôtra and the Chhandôga-sâkhâ.

The names of the donees are peculiar as they end in the word *bôya*. The *Âjñapti* (messenger) of the grant was the glorious Anaghavarman, who belonged to the Ayyana family. Then follow two imprecatory verses.

The grant was made on the day of a lunar eclipse in the month Vaiśâkha of the second year of the increasing and victorious reign of the king. The inscription closes with the name of the person who wrote the grant.

INDEX TO APPENDIX I.

	PAGE
DYNASTIES, ETC.—	
Bāṇa	1425
Chálukyan	<i>ib.</i>
Chóla	1426
Other Rulers of Chóla lineage	1430
A certain Darśi dynasty	1446
Gajapati Rulers	1447
Golkonda Sultáns	<i>ib.</i>
Kákatiya	1448
Chiefs subordinate to the Kákatiyas	1450
Officials under the Kákatiyas	1453
Kocherlakóṭa <i>Sthala-purāṇa</i>	1455
Kóna Chiefs	1457
Pallavas and their descendants	<i>ib.</i>
Pándyan	1460
Rávéla family	1461
Reḍḍi	1462
Vaitumba Chiefs	1465
Venkaṭagiri Zamindars	<i>ib.</i>
Vijayanagar	1467
Governors of Udayagiri	1475
Governors of Konḍavīḍu	1477
Other subordinates of the Vijayanagar kings	1478
Yádavarāya Chiefs	1480

APPENDIX I.

NOTES ON VARIOUS DYNASTIES.

BĀṆA DYNASTY.

An indication of the dominion of the Bāṇa dynasty is found in P. 38 under date 967-8 or 968-9. The Bāṇa King is Aggapa-rāzu whose name does not seem to occur elsewhere.

CHĀLUKYA DYNASTIES.

Inscriptions of the Eastern and Western Chālukyans occur but not frequently and they are rarely dated in a Śaka year. Those of the Eastern branch seem to be confined to the northern part of the district and it is probable that the south remained outside the limits of its dominion prior to amalgamation with the Chōḷa line.

CP. 19 is of Amma II and gives the usual genealogy. In addition it gives Parachakrarāma as a name for Vijayāditya III and describes how, after the death of Vikramāditya, the crown became an object of contest between Yuddhamalla, Rāja Mārtanda, Kanṭhika Vijayāditya and others until it was assumed by Rāja-bhīma. It also mentions that Amma II ascended the throne in his twelfth year in Śaka 867 (A.D. 945-46).

P. 1 is of the twelfth year of a certain Vishnuvardhana Mahārāja but which one is not apparent.

A similar remark applies to P. 2.

C.P. 24 is of the Western Chālukyan Vikramāditya I and is granted in his sixth year, *i.e.*, about 663-64. It is probably the oldest inscription in the collection. It was found in the Nellore taluk but the villages which formed the subject of the grant do not appear in the survey list for that taluk. If it relates to this district, it may be taken as an indication of the dispossession of the Pallavas by the Western Chālukyans.

D. 2 also refers to one of the Chālukyan Vikramādityas.

KG. 12 is a grant for the religious benefit of Mangiruvárāzu Sankidévarāzu. This looks as if it should be Mangi Yuvarāzu Sankidévarāzu, but there is nothing to connect him with the Mangi Yuvarāja of the Eastern Chálukyan line as our notes do not show that the inscription is in an ancient character.

In O. 57 we find reference to Vijayāditya Mahārāja Paramabhāṭṭāraka. It is possible that this is Vijayāditya Bhāṭṭāraka the Eastern Chálukyan.

The name Vijayāditya appears in O. 39, O. 40 and P. 32 also. In the last case the identity of the chief is not apparent; he was a subordinate of Mamma Gaṇḍagópāladéva and his date is 1289-90 apparently.

In the case of O. 39 and O. 40 we have clear reference of the Eastern Chálukyan King Vijayāditya III or Gunakenalla. The date of O. 40 seems to be 847-48 and we get a reference to the minister Pāṇḍuranga for whom see also pages 123 and 130, volume V, E.I., but both these Ongole inscriptions are partially illegible. We must attribute to the same reign O. 3 which mentions Tribhuvanāṅkuṣa of Véngināṇḍu and, apparently, Pāṇḍuranga, the commander of the army. The capture of Kiṭṭepudurgam is also alluded to and this may be a misreading for Kíranadurgam or Kíranapuram. O. 48 also mentions Tribhuvanāṅkuṣa.

G. 54 mention a Pallava king Nandipóttarasar and a grant made under the orders of Chalukkiarasar. It is not unlikely that we have here a reference to the Western Chalukyan King Vikramāditya II who reigned in the eighth century. It appears also that S. M. Bhímarāzu Peddanu (Siddana?) déva Mahārāja of P. 7 was a chief of Eastern Chálukyan origin. He is called "descendant of the lineage of S. M. Vímalāditya" and "Chalukya Naráyana" and seems to have been a vassal of the Kakatiya Ganapati. The inscription is apparently of 1260-61. The same person probably is referred to in P. 9 where we find (Bhíma?) rázu Siddayunnu Rudra Mahádéva.

Kings of the combined Eastern Chalukyan and Chóla line appear under the Chólas.

CHÓLA DYNASTY.

Though numerous, the inscriptions of this dynasty are of little interest. Most of them are in Tamil and the title Tribhuvana

Chakravarti is commonly prefixed to the name. As will be seen later on, the same title is used also by certain Chólas not generally recognized as belonging to the main dynasty with which we are at present concerned.

We will now deal in order with the rulers concerned, premising that nothing anterior to Kulóttunga I seems to have been found. The three kings first mentioned appertain to the Eastern Chálukyan line as well as to that of the Chólas.

(1) *Kulóttunga I.*—G. 87 is of the 32nd year of this monarch whose *alias* Rájendra Chóla is also mentioned. It is probable that N. 19 refers to the same. It is dated “year 41 day 125” and the king calls himself “Kulóttunga Chóla Pallavaraiyan”, referring, presumably, to the overthrow of the Pallavas by his son Ádonḍai. There seem to be no other inscriptions which can be identified as belonging to this reign except, perhaps, O. 74, but this is of the sixth regnal year and calls the king Tribhuvana Chakravarti a title which, it would appear (page 131, Vol. III, part II, ‘South Indian Inscriptions’), had not been assumed by him so early in his reign.

(2) *Vikrama Chóla.*—This king seems to be represented only in G. 94 of the eighth year.

(3) *Kulóttunga II.*—According to page 181 of Vol. III, part II, of ‘South Indian Inscriptions,’ Vikrama Chóla’s date has been brought down to 1135 and it appears that the initial date 1123 for Kulóttunga II entered on page 21 E.R. for 1898–99 has been discarded. In the present collection O. 142 which must refer to this king makes the date of accession 1132–33 or 1133–34.

This is the only inscription which can be definitely assigned to Kulóttunga II, though out of the 48 inscriptions which contain the name of Kulóttunga it is likely that more than one appertain to the second sovereign of that name.

(4) *Rájarája II.*—Our collection seems to fix the initial date of Rájarája II which must, as O. 51 and O. 59 show, have been 1146–47. This agrees with the date recently settled by Professor Kielhorn (see page 12 E.R. for 1903–04).

As Kulóttunga III ascended the throne in 1178–79, the last year of Rájarája II (assuming that he reigned up to the accession of Kulóttunga III) must be the 33rd and it will be seen from the remarks below under Rájendra III that Rájarája III cannot

have reigned more than 28 years. But we find here an inscription of the 30th year and another of the 36th year. The last may be a mistake in transcription but the former, if correctly referred to Rájarája II, brings his date to 1175-76. He certainly reigned at least 20 years as shown by O. 59, and seems to be the last of the main line whose inscriptions are found in the northern part of the district. When Rájádhirájadéva comes in is not apparent, if these dates be accepted.

It seems probable to us that Kulóttunga Chóla is a mere title borne by a succession of princes and that the Rájarája who reigned for 30 and 36 years is Kulóttunga III.

(5) *Kulóttunga III.*—There are numerous inscriptions of this king who in three inscriptions appears under the name Tribhuvana Viradéva.

His initial date being known, we find an error of one year in the Śaka date of G. 50, if that inscription appertains to this king, and in N. 40 there must be a misreading in the case of the regnal year which should be the twelfth.

N. 57 contains a reference to two regnal years which is not intelligible to us. It is of the cyclic year Pingala "corresponding to the twentieth" (first read as second) "year of Kulóttunga "Chóladéva who was pleased to take Madura, Ceylon and the "crowned head of the Pándya king and the fifteenth year of "Kulóttunga Chóladéva who was pleased to take the crowned "head of Vira Pándya."

G. 96 gives to some Kulóttunga Chóla the *alias* Chokka Náyanár.

The last regnal year given in these inscriptions is the 39th, which brings the reign up to 1216-17.

(6) *Rájarája III.*—The recognized date of accession, viz., 1216-17 is confirmed by V. 1. R. 70 must belong to this reign and the completion of the grant referred to in V. 10 took place in the second year of this king. From R. 65 it seems clear that Rájarája III was also called Kulóttunga Chóladéva.

(7) *Rájendra III.*—If P. 9 of 1257-58 refers to this king, then he too bore the *alias* Kulóttunga Chóladéva which, in that case, must have been a mere title assumed as a matter of form on ascending the throne. But it is possible that the reference is to Kulóttunga III and that nothing more is implied than that the

donor was one of his descendants. From P. 7 it appears that the sovereign ruling at the time in the north of the district was the Kákatiya king Gaṇapati.

The year of accession of Rājendra Chóla III is fixed as 1244-45 by G. 39, G. 85 and U. 48. Also N. 89 shows that he reigned for at least 24 years, *i.e.*, until 1268-69.

The distribution of the inscriptions of the recognized main line of Chóla emperors is shown below :—

Name.	Taluk or division.									
	Átmakúr.	Darsi.	Gúdúr.	Nellore.	Ongole.	Podili.	Rápúr.	Súlúrpet.	Udayagiri.	Venkatagiri.
Kulóttunga ...	3	1	12	18	1	1	5	2	...	5
Rájarája	27	3	2	...	2	5	...	12
Rājendra	4	1	1	...

It will be observed that none of the inscriptions comes from Kandukúr, Kanigiri or Kávali.

We now pass to the consideration of certain other Chóla kings who assume the style Tribhuvana Chakravarti and may be regarded as carrying on the line of Chóla emperors.

(1) The first of these rulers is Irumaḍi Tirukálattidéva who is said to have ascended the throne in 1278-79 (see G. 45).

(2) The second is Vijaya (or Rája) Gaṇḍa Gópáladéva.

According to G. 115, N. 62, N. 71 and N. 74 his initial date was 1291-92, but N. 60 seems to make it 1290-91.

He certainly ruled till 1304-05 and, if KV. 37 relates to the same man, he was ruling in 1309-10. He bore the *alias* Ranganáthan.

A peculiar feature of his inscriptions is that the donor in every case is Madurántaka Pottapi Chóla Ranganáthan *alias* Rája Gaṇḍa Gópála. This fact suggests that the Madurántaka Pottapi Chóla also bore the imperial title though, of course, they may be distinct persons.

OTHER RULERS OF CHÓLA LINEAGE.

We have dealt above with those Chólas who bore the imperial title Tribbuvana Chakravarti. We now proceed to a series of rulers who claim to be of Chóla lineage but do not arrogate supreme authority. Affairs are complicated by the simultaneous existence of chiefs of Pallava descent. In no case in this collection are distinctive Pallava titles attached to any ruler bearing the name Chóla or Chóda, for, though the title "lord of Kánci" is occasionally borne by the latter, it need not be taken to mean more than the alternative title "levier of tribute from Kánci" which refers to the overthrow of the Pallavas by the Chólas. Therefore we have excluded from the lists of Chóla chiefs all those who claim Pallava descent but the result is that we have a Pallava Allun Tirukálti and a Chóda Allun Tirukálttidéva, a Pallava Nallasittarasan and a Chóda Nallasittarasan. This co-incidence is sufficiently remarkable to raise some doubt whether the same individual may not have claimed descent from both families, but in the absence of clear proof of this we have thought it safer to assume the contrary.

(1) The first of the subordinate Chóla families which we will deal with is that of the chiefs of *Velanádu*. A genealogical table of these chiefs appears on page 35, Vol. IV, E.I. Number 16 of that table is Kulótnuga Rájendra Chóda and we meet with him in D. 45, O. 59 and O. 60. The first is dated 1169-70 or 1170-71. The second is three years earlier and from it we gather that he was a vassal of the Chóla emperor Rájarája II. The third is of 1166-67 or 1167-68 and gives us the accepted pedigree.

Chóda of Velnádu
|
Gonka m. Subbamámbá.
|
Rájendra Chóda,

If KV. 13 refers to the same king, as is possible, we learn therefore that he had two sons called Manma Siddanadéva and Kadanalletangadéva (the latter name is probably a misreading) and the former was apparently ruling in 1213-14 or 1214-15. Whether R. 8 refers to the same Manma Siddanadéva under the name Manma Siddarasa Pillaiyár is not clear. If the inscription is of 1213-14, it may well do so but there is some error about the

date. It is likely enough that the Mauma Siddanadéva of KV. 13 is Gonka III who was also called Manma Gonka.

There seem to be no other inscriptions of this dynasty.

(2) The next group to engage attention may for convenience be called the *Madurantaka Pottapi Chólas*, because under this head we have placed all those Chódas who bear this title. The manner in which they were connected with each other, with other Chódas and with the imperial Chóla family is obscure and much time has been vainly spent by us on the attempt to make a consistent classification of the family.

(a) *Manmasiddha*.—According to KV. 13 which is dated 1213-14 or 1214-15 Manma Siddanadéva was the son of Rájendradéva Chóda who might be the Velnádu chief of that name but KV. 40 which bears no date makes Manma Siddhi Déva Chóda the son of Jagadobba Gaṇḍa Kámayadéva. Apparently, then, two Chódas bore the name Manmasiddharasa but we cannot place them for want of a date to KV. 40. R. 39 gives 1242-43 or 1243-44 and the additional name Tilaka Náráyana. The date of G. 39, so far as it relates to Manma Siddharasa, may be taken as 1258-59. KV. 43 is of 1262-63 or 1263-64. The Bhujabala Vira Manma Siddayadéva of KR. 60, 61 and 63 is probably the same and the dates are 1257-58 or 1258-59, 1258-59 or 1259-60 and 1261-62. V. 19 seems to give 1233-34 for Chálukki Náráyana Manmasittiyarasar of Periyamunoppúr which is the modern Mópúru in Venkatagiri division. This last inscription may belong to a different family but the dates 1242-43 or 1243-44, 1257-58 or 1258-59, 1258-59, 1258-59 or 1259-60 and 1261-62 probably refer to the same individual. There remains G. 86 which must be of 1213-14. This states that M. P. C. Manmasittarasan married Páchchaldévi, daughter of Rájarájapattai Pettarasan, lord of the middle country. It is probable that KV. 13 and G. 86 relate to the same man.

It seems then that we have—

- (1) M. P. C. Manmasiddharasa son of Rájendradéva Chóda 1213-14.
- (2) Chálukki Náráyana Manmasittiyarasar of Periyamunoppúr (a different family ?) 1233-34.
- (3) M. P. C. Manmasiddharasa called also Tilaka Náráyana and Bhujabala Vira (the son of Kámayadéva ?) about 1243-44 to about 1261-62.

(b) *Tirukkālattidēva*.—Of princes of this name there seem to be several. The first appears to be the one referred to in R. 8 where he is called Pillaiyār and described as the son of Manumasiddarasa. The date is probably 1213-14. The same person may be referred to in N. 101 of 1208-09 where he is called Madurántaka Pottapi Chóla; in R. 47 of 1210-11 or 1211-12 where he is called "lord of Orayūr, Jagadobbaganda, Bhujabala," etc.; in KR. 29 of 1209-10; in R. 66 which is of 1215-16.

A second prince perhaps is referred to in the following group :—

KV. 38 dated 1227-28 or 1228-29 where we have Ganda Gópála Tirukáladēva Chóda; S. 12 which must be of 1228-29; KV. 45 dated 1229-30 or 1230-31 where the same person appears under the misreading Ganda Gópála Dīpakaltidēva; KV. 47 of the same date; R. 65 which is probably of 1231-32 and where, as in S. 12, he receives the title Madurántaka Pottapi Chóla; G. 60 of 1228-29 alludes to the same prince. As to G. 77 it has the peculiarity of being dated in the regnal year of the Madurántaka Pottapi Chóla instead of that of the Chóla emperor. If it refers to this Tirukálatidēva, then he had the prefix Allun. If it refers to the Allun Tirukkálatti who follows, then that prince also had the *alias* Ganda Gópála. Possibly a single individual ruled from 1228-29 to 1252-53 or thereabouts. It is perhaps a distinct prince who appears in the following inscriptions where he is distinguished by the prefix Allun :—

KV. 25 of 1243-44 or 1244-45 where Allun Tirukálati appears as Allun Tirakálgati in the transcription; U. 3 of 1244-45 which is a grant for the benefit of two persons, one, Bhujabala Chóda Tirukaltidēva who is given the usual Chóda birudas, and the other, Alu Tikarázu Tirukáladēva; U. 14 of 1245-46 mentions Chódadēva Tirukáltidēva with the usual birudas and also one Alu-didlayyadēva (*read* Alu Tikkayyadēva ?); A. 7 of 1246-47 tells us that Allu Tirukálatidēva ruled at Kánci and that his father-in-law was Tirukála Mahárāja; R. 20 of 1247-48 gives Alu Tirukáladēva Chóda as ruling sovereign and mentions his younger brother Vijayádiyadēva; U. 48 of 1252-53 is a grant by Tikkayadēva who is called Pasáhita. It is not unlikely that the S. M. Ganda . . . yadēva Chóda Mahárāja who, according to KG. 11, was ruling at Nellore in 1254-55 was Ganda Gópála *alias* Allun Tirukálatidēva. The connection between the different parties mentioned in this

last group of inscriptions is not clear. The ruling prince from 1243-44 or 1244-45 to 1252-53 (or 1247-48 at all events) seems to have been Allun Tirukālattidēva, but there were in existence at the same time his father-in-law also called Tirukāla and a second person called Alu Tikkarāzu Tirukāladēva or Alu Tikkayadēva. It has already been mentioned that there is a Pallava-descended chief called Allun Tirukkālti or Allun Tikka. He is mentioned in N. 16, dated 1182-83 and also in N. 15.

(c) *Nallasiddha*.—KV. 39 and R. 36 bear Śaka dates. The latter is of 1216-17 or 1217-18 and gives the common Chōḍa titles. The former is of 1207-08 and gives us the information that Nalla Siddha was the son of Yerra Siddhiṣvara and Śrī Dēvī and the grandson of Béta and further that, although Nalla Siddha was the anointed king, his younger brother Tammu Siddha was the actual ruler of the country.

The dates of G. 1 and N. 85 are uncertain. The dates of other inscriptions which contain the name, coupled sometimes with the title Madurāntaka Pottapi Chōḷa, are R. 4, 1200-01; G. 34 and G. 76, 1204-05 (the latter names his descendant Mayilamadēvī Pattarasa); N. 67, 1208-09; and A. 18, 1212-13 (in this he is spoken of as being "of Nellore").

The dates of Nallasiddharasa thus range from 1200-01 to 1216-17 or 1217-18.

It is possible that N. 100 refers to this king but his father's name there appears as Chōḍēṣvara. This disagrees with KV. 39 and we must conclude either that there were two Nalla Siddhis or that Chōḍēṣvara in N. 100 is merely used loosely in the sense or "Chōḍa Chief." It is rendered probable by KR. 26 that there were two kings called Nalla Siddhi. According to that inscription one Vallu Rāja and other petty Yādava chiefs of the northern part of the district agreed to take Pákinādu on a grazing lease from king Nalla Siddhi of Nellore. They failed to pay the sum due and Nalla Siddhi attacked and defeated them. The date of the battle is given as S.S. 1170 Kālayukti. If we read S.S. 1180 Kālayukti we get 1258-59. As already mentioned S. 2 calls Nallasittarasan a Pallava and we have therefore treated that person separately. No date is given in this inscription.

(d) *Errasiddha*.—As already stated, KV. 39 of 1207-08 relates to Nalla Siddha, son of Errasiddha. This person is clearly

distinct from the Errasiddha of A. 38 which is of 1216-17 or 1217-18 and which gives the prince the titles Śrīman Mahāmaṇḍalésvara, lord of Orayūr, Ayyana Singha, Bhujabala Vīra, levier of tribute from Kānchi and so on. It adds that the protector of his kingdom (Pratipālaka) was one Gollapayindi Biyyapa Náyaka.

The other inscriptions of Errasiddha do not bear Śaka dates but the regnal years show that they are of 1223-24, 1225-26 and 1226-27 (see R. 38, G. 59 and G. 58). R. 38 calls him Madurántaka Pottapi Chóla and implies that he ruled at Nellore. G. 58 mentions his brother-in-law Siddarasa. V. 7 and V. 11 seem to imply that Errasiddha was subordinate to a certain Yādavarāyan or Rāja Malladévan of Eastern Chálukyan lineage who is dealt with elsewhere. V. 11 bears as date some year of Kulóttunga Chóla. This must be Kulóttunga III and the year is doubtless his last because, otherwise, we should have the reigns of Errasiddha and Nallasiddha overlapping. This is made clear by V. 10 which relates to Errasiddha under the name Bhujabalasiddharasa and is of the 39th year of Kulóttunga III.

A. 45 may relate to this ruler.

(e) *Peddarasa*.—We find in N. 111 which bears date 1203-04 or 1204-05 a reference to Madurántaka Pottapi Chóla Peddarasa and it is possible that he is the Pattarasa who, according to G. 76, was the son of Nallasiddha.

(f) *Tammusiddha*.—We find from KV. 39 that this chief was the younger brother of Nallasiddha and acted as regent for him. The date of that inscription is 1207-08, but Tammusiddha is mentioned earlier, viz., in N. 72 of 1203-04, where he is styled Madurán'aka Pottapi Chóla. N. 75 also relates to him and his ancestor Béta is there called Bédabhanátha (*read* Bédabhúnátha?).

(g) *Gaṇḍa Gópála*.—It has already been stated that between 1290-91 or 1291-92 and 1304-05 or 1309-10 there was ruling a certain Tribhuvana Chakravarti Gaṇḍa Gópála *alias* Ranganáthan and that along with him there existed a person of the same name styled Madurántaka Pottapi Chóla and it has been suggested that they were identical.

There was also a certain chief of Pallava origin who bore the name Vijaya Gaṇḍa Gópála as indicated by A. 25, dated 1284-85 or 1285-86. He is dealt with separately under the Pallavas.

It has further been mentioned that Gaṇḍa Gópála was an *alias* of the M. P. C. Tirukkálattidéva who was ruling in 1227-28 or 1228-29 and two or three years later and that it was also an *alias* of Allun Tirukálattidéva who may have been the same chief or his successor.

We find also in KR. 62 S. M. Immaḍi Gaṇḍa Gópála Vijayádtadéva Mahárája who may be the S. M. Immaḍidéva Mahárája of KG. 24 (1268-69) and, if so, was of Pallava origin.

Further, we have in N. 31 mention of Manma Gaṇḍa Góṛaladéva. The Śaka date is given as *rasanadrikōhu* equivalent to 1206. The cyclic year is Táraṇa which agrees with S.S. 1206, expired or A.D. 1284-85. The regnal year is the third; so we learn that Manma Gaṇḍa Gópáladéva ascended the throne 1282-83. In the list of Chóḍas on p. 18 of E.R. for 1899-1900 the last name is Manma Gaṇḍa Gópála with date S.S. 1219. It will however be observed that, according to A. 25, a Vijaya Gaṇḍa Gópála of Pallava origin was ruling in 1284-85 or 1285-86, and so far as the wording of N. 31 is concerned, it might relate to this chief. P. 32, which seems to be of S.S. 1211, may refer to the same person.

Finally G. 50 gives another Madurántaka Pottapi Chóḷa Rája Gaṇḍa Gópálan *alias* Ranganáthan ruling in 1192-93 or 1193-94 under the emperor Kulóttunga III.

The identity of the Vira Gaṇḍa Gópáladéva of G. 67 is not certain and a similar remark applies to the [Vijaya Gaṇḍa] Gópáladéva of S. 8.

(3) *Certain miscellaneous Chóḷa chiefs.*—Under this head we group various persons who claim Chóḷa descent but who do not bear the title Madurántaka Pottapi Chóḷa although it is likely enough that they belong to the family of the Madurántaka Pottapi Chóḷas.

(a) A. 29 of 1275-76 probably refers to a Chóḍa when it says that S.M. (Náne?) déva Mahárája was ruling as universal sovereign at Nellore.

(b) P. 22 is undated, but the character appears to belong to the 10th century or thereabouts. It is a grant by Tóṇḍayya Rázu "the ornament of the race sprung from the solar dynasty, belonging to the Káśyapa gótra and sprung from the lineage of Karikhala."

(c) O. 125, which may be of 1277-78 or 1337-38, mentions S. M. (Nila ?) Kai ṭha Chóḍadéva Mahārāja.

(d) D. 38 of 1166-67 or 1167-68 mentions S. M. Panta-déva Chóḷa Mahārāja.

(e) N. 40 of 1189-90 or 1190-91 refers to king Siddhi who evidently bore the title Madurántaka Pottapi Chóla but which Siddharasa is referred to is not clear as the inscription has been defaced. The Śaka date is not clearly as 1112. The regnal year was first read as 32nd of Tribuvana Chakravarti Kulóttunga Chóḷadéva who took Madura and the head of the Pandya: on further inspection *in situ* the year is reported to be the 14th. Probably we should read 12th and refer the inscription to the time of Kulóttunga III.

(f) O. 55 of date 1426-27 gives us a king of the solar race called Vira Amala (*read* Abala or Obala ?) the son of king Núnka, and O. 56 of the same date is a grant for the merit of the Vijayanagar king Viḷaya Bukka by Vira Ám Bhúdeva (*read* Vira Abaladéva ?) Chóḍa son of S. M. Vennu Sambera Álamandala Núkayadéva Chóḍa Tribhuvana.

O. 85 relates to same family for, under date 1428-29, it gives—

	Tirumala Rázu	m.	Peddamadévalamma.
S. M. Tribhuvana Vennu Sam-		m.	Chennamadévalamma.
báṭa Álamandala Anavótaya-			
déva Chóḍa.			
	Gangayadéva Chóḍa (donor).		

It does not seem possible to identify the Núnka and Obala of the above inscriptions with the persons of the same name in D. 13.

(g) *Singayadéva Gaḍidéva*.—In D. 24 of 1267-68 we find mention made of “S. M. Singayadéva Gaḍidéva who is the sovereign of the earth, on whose feet the eyes of Trilóhana and other kings are set, the jewelled lamp of the race of Karikála, lord of Orriyúr, the Tripura Trinétra of Kánchi, of the Káśyapa gótra.” Reference is at the same time made to “Rudramahārāja, the ruler of Konḍaviḍu in the kingdom.”

This Singayadéva is clearly a Chóḍa and presumably he was a vassal of the Rudra Mahārāja who is so casually mentioned.

Contemporaneous with this Singayadéva was another ruler of the same name who has been referred to under the sub-head “The

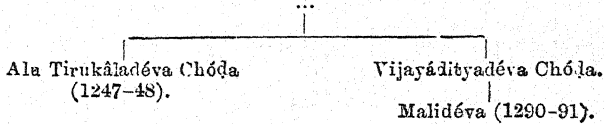
Chakra Nārāyaṇa line" under the head "Certain chiefs subordinate to the Kākatiya kings." There is apparently nothing to suggest that the Chakra Nārāyaṇa chiefs were Chóḍas beyond the fact that one of them bears the *bīruda* "Bhujabala." We assume, then, that the two Singa (or Singaya) dévas are distinct.

(h) *Vijayādityadēva*.—A. 55 mentions that Malidēva Mahārāja (date 1290–91) was the son of S. M. Vijayādityadēva Mahārāja. R. 20 of 1247–48 mentions that Vijayādityadēva Chóḍa Mahārāja was the younger brother of the ruling chief Śrīmat Alu Tirukālādēva Chóḍa Mahārāja.

P. 32 is of doubtful date but seems to be of 1288–89 or 1289–90. It mentions a Vijayādityadēva Mahārāja on whom are conferred certain partially defaced titles and who made a grant for the religious benefit of Manma Gaṇḍa Gópalādēva Mahārāja.

D. 43 (date uncertain but may be of 1150–51) mentions S. M. Vijayādityadēva Mahārāja, a descendant of Mukkanṭi Kāḍuvetṭu. This person is dealt with under the Pallavas.

The first three inscriptions seem to give--

(i) *Malidēva* or *Malladēva*.—O. 142 is of Śaka 1070 (1147–48 or 1148–49) and the 16th of Tribhuvana Chakravarti Kulóttunga Chóḍadēva. It records the grant of a village in nmanádu which was under the rule of S.M. Tribhuvana Chóḍadēva Chóḍa Mahārāja. D. 69 under date 1217–18 or 1218–19 gives the following titles to S. M. Abhidēva Malidēva Mahārāja—Paramēśvara, ornament of the Pallava family, of the Bháradvāja gótra, whose flag is a club, lord of Kánc̣hi, whose crest is the bull, who is descended from Mukkanṭi Kāḍuvetṭu (dealt with under the Pallavas). O. 17 (2) of 1226–27 or 1227–28 mentions S. M. Mallidēva Chóḍa Mahārāja, whose lotus feet are adorned by the prostrations of Vīlóchana, Trilóchana, etc., who shines like a gem in the family of Karikála. K.R. 22, dated 1236–37 or 1237–38, mentions one Mallidēvarāja along with Chikkirāja and Chóḍadēva Chóḍa Mahārāja. A. 55, dated 1290–91, is a grant by one Pinnama Náyaka who is described

as grandson of Badhya Madrarázu, the lord of Orayúru. The grant is of a village called Bayindipádu in the kingdom of S. M. Malidéva Mahárája, the son of S. M. Vijayádityadéva Mahárája.

D. 6 of 1290-91 or 1291-92 mentions a grant by Chóda Malidéva Mahárája for the merit of Pratápa Rudra Mahárája.

O. 66 mentions Betruma Náyaka the prime minister of Mahámandaléšvara Mallidéva Chóda Mahárája.

D. 13 mentions a certain Vémula Malidéva, who is referred to elsewhere.

In G. 67 (Tamil) we have a reference to one Mallidévarasan *alias* Tyágasamudrapattai, the date being 9th of Vira Gaṇḍa Gópáladéva.

O. 19 of 1152-53 or 1153-54 mentions S. M. Tribhuvanadéva Chóda Mahárája of the race of Karikála and this may be Tribhuvana Malladéva.

Our present inscriptions give us—

- (1) Tribhuvana Malladéva Chóda ruling Kammanádu in 1147-48 or 1148-49 and 1152-53 or 1153-54.
- (2) Abhidéva Malidéva ruling in 1217-18 or 1218-19 and claiming descent from the Pallavas and Mukkaṇṭi Káduvetṭu.
- (3) A Mallidéva Chóda claiming descent from Karikála and dated 1226-27 or 1227-28.
- (4) A Mallidéva of 1236-37 or 1237-38 who seems to have had a relative called Chódadéva Chóda on the throne.
- (5) Malidéva, the son of Vijayádityadéva, ruling in 1296-97 and (if D. 6 refers to the same man) a subordinate of the Kákatiya king Pratápa Rudra.

(j) *Mummayadéva Chóda*.—N. 104 of 1551-52 says that certain grant was made under the orders of the invincible Śri Mahámandaléšvara Paricheja Mummayadéva Chóda Mahárája. It is not, however, clear what position this person occupied, for the sovereign was Sadásivadéva and the grant was made in Udayagiri *rājyam* which formed a part of the territories under Rámarájayya Tirumalayyadéva and which was ruled by a governor called Bayacha Rájayya. Apparently the Chóda occupied some position subordinate to the great Vijayanagar officer Tirumalayyadéva.

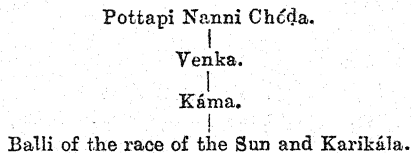
(k) *S. M. Haridéva Chóḍa Mahárāja* of the race of Karikála appears in D. 28 under date 1254-55. If, as is probable, the donor of D. 25 also was Haridéva Chóḍa, then he was a vassal of the Kákatiya king Gaṇapati.

(l) *Manuma Gaṇḍa Gópāladéva*.—The Tamil and Sanskrit inscription N. 31 bears an uncertain date and it is possible that the inscription consists of two separate parts. If, however, the Śaka date is correct and applies to both parts, then the year 1183-84 or 1184-85 was the third year of one Manuma Gaṇḍa Gópāladéva. There is, however, a wide discrepancy between the Śaka and cyclic years and probably the Śaka date should be 1206 and the date of our era 1284-85.

The name re-appears in P. 32 which is apparently of 1288-89 or 1289-90. Therein S. M. Vijayādityadéva Mahárāja, to whom various titles are attached, makes a grant for the religious benefit of S. M. Mahámanḍalika Dánava Murári Ariráya Gaṇḍa Gópālahutta Manuma Gaṇḍa Gópāladéva Mahárāja.

It is possible that this is the son of Nallasiddha who appears with the Śaka date 1219 on p. 15 of E.R. for 1899-1900.

(m) *Pottapi Nanni Chóḍa*.—According to D. 48 (1145-46) and D. 49 (1166-67) Pottapi Nanni Chóḍa appears in the following pedigree :—

The undated inscription O. 117 seems to be one of the same Nanni Chóḍa. A Manni Chóḍa appears in the genealogy in O. 92.

(n) *Venka*.—This person, the son of Pottapi Nanni Chóḍa, seems to be referred to only in D. 48 and D. 49.

(o) *Káma*.—A grandson of Pottapi Nanni Chóḍa of this name appears in D. 48 and D. 49. The name appears in the following inscriptions also :—

O. 90, dated 1186-87 or 1187-88, is a grant of two villages by S. M. Kámana Chóḍa Mahárāja "on whose feet the eyes of Trilóchana and other kings are set; the jewelled lamp of the race of Karikála; the goad to wicked princes."

O. 120 of 1217-18 is a grant by Chóḍadéva Chóḍa Mahárāja, son of Mahámaṇḍalésvara Kámaya (Mahárāja ?); who has the titles "Jagadobba Gaṇḍa, Kírti Náráyana, Páráyana, Chandrasékhara, of the Káśyapa gótra, ruler of Vorayúripura, the goad to hostile kings."

KV. 40 (undated) gives us S. M. Maṇṇa Siddhi Déva Chóḍa Mahárāja, the son of S. M. Jagadobba Gaṇḍa Kámayadéva Mahárāja.

(p) *Balli Chóḍa* —Appears under date 1145-46 and 1166-67 in D. 48 and D. 49 as the great grandson of Pottapi Nanni.

He appears also with the usual titles in D. 68 which is apparently of 1147-48.

O. 91 (undated) mentions Śrīmat Ujvala Chóḍa Balaya Chóḍa Mahárāja with the titles Kírti Náráyana and Jagatkarta.

An earlier Balle Rázu, also of the Chóḍa family, appears in O. 92 of 1087-88 or 1088-89 in the following pedigree :—

Chági Venkana.
|
Balle Rázu.
|
Kantuvankya Rázu.
|
Nanni Chóḍa.
|
Rájamáhendra Po[te]pi Chóḍa.

(q) *Chóḍadéva*.—He appears in O. 120 of 1217-18 with the usual titles as son of Kámaya.

KR. 22, dated 1236-37 or 1237-38, relates to Chóḍadéva Chóḍa Mahárāja in conjunction with Mallidévarāja and Chikkirāja.

(r) *Pótayaléva*.—We get S. M. Pótayadéva Chóḍa Mahárāja under date 1254-55 in KG. 11. Apparently Gaṇḍa Gópáladéva Chóḍa was his overlord.

(s) A group of inscriptions from Penṭrála in Kandukúr taluk next claims attention.

These are summarized below :—

KR. 60, dated 1257-58 or 1258-59, is a grant to a priest by S.M. Bhujabala Vira Maṇṇa Siddayadéva Mahárāja.

KR. 61 is a similar grant of 1258-59 or 1259-60 made for the prosperity of the kingdom of S. M. Bhujabala Vira Maṇṇa Siddayadéva Chóḍa by S. M. Alláḍu Suddhadéva Mahárāja grandson of Podakanúri Siddi Rázu a descendant of Mukkanṭi Káduveṭṭu.

KR. 62 of 1259-60 or 1260-61 is a similar grant for the prosperity of the kingdom of S. M. Immaḍi Gaṇḍa Gópāla Vijayādittadéva by Madusúddhanadéva Mahārāja grandson of S. M. Andalúri Vijayaditta Déchini of the race of Mukkaṇṭi Káḍuvetṭu.

KR. 63 of 1261-62 is a similar grant for the prosperity of the kingdom of S. M. Bhujabala Víra Manma Siddayadéva Chóḍa by Siddama Dévulu Vijaya Dévanḍu, son of S. M. Ka ráya Bhímadéva Mahārāja of the race of Mukkaṇṭi Káḍuvetṭu.

KR. 64 of 1267-68 is a grant by S. M. Bijji Rázu Siddayadéva Chóḍa Mahārāja.

KR. 65 of 1268-69 is a grant by Gaḍidéva Rázu, son of S. M. Sáhattumalla Perumáṇḍidéva Chóḍa Mahārāja.

KR. 66 of 1269-70 is a grant by S. M. Bhíma Rázu Siddayadéva Mahārāja.

The above inscriptions seem to give us a Chóḍa ruler called Víra Manma Siddayadéva *alias* Immaḍi Gaṇḍa Gópāla Vijayádityadéva reigning in 1257-58 or 1258-59 to 1261-62. He may have been followed by Bijji (or Bhíma?) Rázu Siddayadéva with dates 1267-68 and 1269-70.

Where Perumáṇḍidéva Chóḍa would come in is not clear. His son Gaḍidéva is not, apparently, the Singayadéva Gaḍidéva of D. 24.

The connection between the various descendants of Mukkaṇṭi Káḍuvetṭu who are mentioned in these inscriptions is not apparent.

The Siddana Dévulu Vijaya Dévanḍu, son of Bhímadéva Mahārāja, and descendant of Mukkaṇṭi Káḍuvetṭu who appears in KR. 63 under date 1261-62 is apparently not the S. M. Bhímarāja Peddami (*read* Siddana?) déva Mahārāja of P. 7 dated apparently, 1260-61. This latter person is described as a descendant of S. M. Vimaláditya and as "Chálukya Náráyana" and he dates his grant in the reign of Kákatiya Gaṇapatidéva whose vassal he evidently was.

(t) O. 148 relates to some Chóḷa chief whose name may have been Mádaya Narasimhayya. He is called the possessor of universal sovereignty obtained by king Karikála Chóḍa, possessor of the symbols of the cloud, the umbrella, the white wing (?), the chámara, the álavetṭa etc., heralded by a conch, Iruvettuganda,

Ráya Gaṇḍa Gopála, supreme lord of the Nallambhaṭṭu (Nolamba?) country, Aruvattu Gaṇḍa, Ráyanáyankavítí, etc.

(4) We may now sum up the facts set out in the preceding sub-heads (2) and (3) regarding the Chólas or Chóḍas in Nellore district excluding the main line and the Velnáḍu family. The inscriptions come from all parts of the district but are rare from the northern parts. There the Chóḍas seem to have been at one time in subordination to the Kákatiya kings but in the south they seem to have generally acted as viceroys to the Chóla emperors. The later members were doubtless subject to the Vijayanagar dynasty. The title borne by the principal members of the group shows that they derive descent from a person connected with Pottapi who had acquired renown in war against the Pándyans. Pottapi has not hitherto been identified and we have found nothing to settle the site of that town but one of these inscriptions mentions that the Pottapi náḍu was in Jayankonḍamaṇḍalam which included the southern part of the district. Some of the Chóḍas seem to have made Nellore town their capital: others apparently ruled at Kánci. We do not find anything to support the view that they had any special connection with Kandukúr (see p. 19 E.R. for 1889-90). Below is a list of the various Chóḍas mentioned in sub-heads (2) and (3) *supra* with their dates where ascertainable; doubtless some of those who appear in the list did not themselves occupy positions of authority:—

Mádaya Narasimhayya (?)
Tónḍayya Rázu perhaps 10th century.
Chagi Venkana
Ballerázu
Kantru Vankya Rázu
Nanni Chóḍa
Rájamáhendra Po[te]pi circ. 1088-89.
Pottapi Nanni
Venka
Káma
Balli 1145-46, 1147-48 (?).
Tribhuvanamalladéva circ. 1148-49 and circ. 1153-54.
Pantadéva circ. 1167-68.
Kámaya 1166-67 and circ. 1187-88.
Siddhi circ. 1190-91 (doubtful).

M. P. C. Gaṇḍa Gópāla <i>alias</i> Ranganāthan	circ. 1193-94.
Béta
M. P. C. Errásiddha
M. P. C. Nallásiddha, son of Errásiddha and grandson of Béta ..	1200-01 to circ. 1217-18.
M. P. C. Tammusiddha, brother of and regent for Nallasiddha ..	1203-04 and 1207-08.
M. P. C. Peddarasa	circ. 1204-05.
M. P. C. Tirukkálattidéva, son of Manmasiddharasa	1208-09 to 1215-16.
M. P. C. Manmasiddharasa, son of Rájéndradéva Chóḍa	1213-14.
Chóḍadéva Chóḍa, son of Kámaya..	1217-18.
Manmasiddhidéva, son of Kámaya
M. P. C. Errasiddha.. .. .	circ. 1217-18 to 1226-27.
Mallidéva	circ. 1227-28.
M. P. C. Tirukkálattidéva <i>alias</i> Gaṇḍagópāla	circ. 1228-29 to 1231-32
Mallidéva with Chóḍadéva Chóḍa ruling	circ. 1237-38.
M. P. C. Manmasiddharasa	1234-44 to circ. 1261-62.
M. P. C. Allun Tirukkálattidéva <i>alias</i> Gaṇḍagópāla	circ. 1244-45 to 1247-48 or 1252-53 or 1254-55.
Vijayádityadéva, brother of the above
Alu Tikkayadéva
Pótayadéva	1254-55.
Haridéva	1254-55.
M. P. C. Nalla Siddhi, son of Chóḍésvara(?)	circ. 1258-59.
Vira Mana Siddhayadéva	circ. 1259-60 and 1261-62.
Immadi Gaṇḍa Gópāla Viyayádittadéva (?)	circ. 1260-61.
Singayadéva Gaḍidéva	1267-68.
Bijji (Bhīma?) Rázu Siddhayadvéva	1267-68.
Chauhattamalla Perumáṇḍidéva
Gaḍidéva Rázu, son of Perumáṇḍidéva	1268-69.
Bhīma Rázu. Siddhayadéva	1262-70.
(Náne ?) déva	1275-76.

Manuma Gaṇḍa Gópāladéva	..	ascended 1282-83. (doubtful) and circ. 1289-90. circ. 1289-90 (?).
Malidéva, son of Viyádityadéva.	1289-90 (?) and 1299-91.	
M. P. C. Gaṇḍagópāla <i>alias</i> Ranganáthan	circ. 1291-92 to 1303-05 or 1302-10.
(Nila?) Kantha Chóḍadéva	..	1337-38 or 1277-78.
Vennu Sambāta Alamandala Nukaya- deva
Vira Amala (Obala?)	1426-27.
Tirumala Rázu
Tribhuvana Vennu Sambeta Alamandala Anavotayadéva Gaṇ- gayyadéva	1428-29.
Paricheju Mummayadéva	1551-52.

Some of the names in the above list are to be found in the table on p. 18 of E.R. for 1899-1900, but the construction of a genealogical tree out of the materials available seems impossible.

(5) *Other Chiefs Subordinate to the Chólas*.—P. 9 of 1257-58 mentions S. M. Máḍádidévundu, a subordinate of Kulóttunga Chóḍadéva. The latter may, possibly, be Rájendra Chóla III. The former receives various titles, but it is not clear to us how he should be classified.

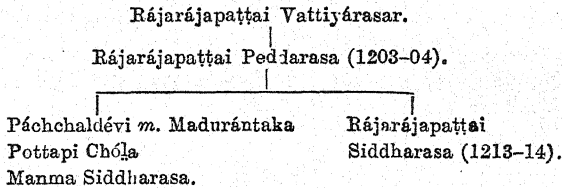
(6) Further information regarding the complicated lines of chiefs referred to in paragraph 4 above appears below. The chiefs herein referred to prefix to their names the name of a Chóla emperor followed by the word "Paṭṭai." Mr. V. Venkayya has explained to us that this word must be taken to indicate subordination to the emperor whose name is used in conjunction with it. Several of the chiefs concerned may be identified with rulers mentioned in the list appearing in paragraph (4) *supra*. The word 'Paṭṭai' is preceded by the name Kulóttunga Chóla in one case, by the name Rájarāja in other cases and in G. 67 and S. 12 by the name Tyágasamudra. The former, G. 67, is of the 9th year of Vira Gaṇḍa Gópāladéva who was no doubt of Chóla lineage though his identity is not certain. In this we have Tyágasamudra Paṭṭai Mallidévarasan. S. 12 is of the 13th of Tribhuvana Chakravarti Rájarájadéva who is probably Rájarāja III., in which case the date is 1228-29. It gives us Tyágasamudra

Pattai Vimarasan and it seems to say that he was lord of Ayódhyá and that he made a grant in the kingdom of Madurántaka Pottapi Chóla Gaṇḍagópála *alias* Tirukkálattidéva.

As regards the inscriptions which relate to chiefs bearing the prefix Rájarája Pattai, they are as follows :—

G. 53 is of the 26th of Kulóttunga Chóladéva who took Madura and the crowned head of the Pándyan, so the date may be put at 1203-04. This is a grant by Peddarasar, the son of Rájarájapattai Vattiyarasar, and the birudas given are “lord of the Paṇamaṇḍalam, lord of Ahischatra, Śivapádśekhara, of the Átriya gótra.”

G. 86 is of the 36th year of Tribhuvana Chakravarti Tribhuvana Viradéva who is, no doubt, Kulóttunga III. The date is thus 1213-14. It is a grant by Rájarája Pattai Sittarasan, the son of the provincial chief of the Mattimadésam Rájarájapattai Pettarasan, and mentions his elder sister Páchchaldévi the wife of Madurántaka Pottapi Chóla Manuma Sittarasar. It is not clear whether Peddarasa was still alive at the time. Thus we get :—

From G. 92, which is of the same date as G. 86, we find that the aforesaid Siddharasa married Irumaḍi Śrīyá Dévi, the daughter of a Chóla of Uraiyúr called Śúralvár Kaṭṭidévar.

In the following case we have the prefix Kulóttunga Chóla Pattai :—

G. 78 is of the 18th year of Rájarájadéva “who took Madura and the head of the Pándyan.” It is a grant by Siddharasa, son of Kulóttunga Chóla Pattai Śekhara déva, lord of Ahischatrapura and the middle country and Paṇamaṇḍalam, of the Átriya gótra and bearing the biruda Śivapádśekhara.

If the Rájarája herein referred to is Rájarája III., then the date is 1233-34. It is not clear whether the Kulóttunga Chóla Pattai Śekhara déva herein mentioned as the father of Siddharasa is the same as the Pattarasa of G. 86.

On p. 210, Vol. IV, E.I., it is stated that Ahichehhatra is Rámnagar and on p. 230, Vol. III, E.I., it is stated that Sinda, the eponymous ancestor of the Sinda dynasty, a descendant of the Serpent-king, was born at that place. That family bore the Phanipatáká or Nágadvaja which seems to be recalled by the statement in our inscriptions that the chiefs referred to therein were lords of the Phanamandalam.

Regarding the term "the middle country" see p. 169 *et seq.*, Vol. XXII, I.A, from which it appears that it lay north of the Vindhya.

A DARŚI DYNASTY.

D. 13 is an inscription of Rákshasa and S.S. 1317. If we should read S.S. 1357, the date will be 1435-36. It relates to the construction of a tank by S. M. Ásnadéva Mahárāja in the name of his mother Áryamadévi and traces his pedigree from Gonkarázu who receives the following *birudas* amongst others:—

"Supreme lord of kings; Parama Bhaṭṭáraka; descendant of the race of Panéndra; having as emblems the elephant, crocodile, serpent and boar; having as emblem the moon adorned with a serpent; belonging to the lunar race; of the Vishnu family; of the Háríta gótra; he who planted pillars of victory in the mountains to the east and west of the Mahánadi river; lord of the three worlds; descendant of the race of Nága; vanquisher of three kings; Britti Manivvara Gaṇḍa".

The line of descent is—

Gonkarázu m. Sandhyádévi.

Manabalidéva.

Nága.

Póta.

Vémula Malidéva

Núnka.

Ásnadéva (donor—1435-36?).

Núnka.

Obalayya.

The grantor seems to be the antepenultimate chief, because he assigns a village for the religious benefit of his son Núnka.

In the last part of the inscription the donor's mother is called Lakshyamadévi. As she is previously called Áryamadévi, it is probable that there is some error in transcription. The donor is said to be "of Darsi."

We do not know to what dynasty this line of chiefs should be assigned. O. 55 and O. 56 do not apparently relate to any of these persons, though the former gives us Víra Amala (Obala?) son of Núnka under date 1426-27; for the Ongole people are Chóḍas.

It is just possible, though hardly likely, that the Nága of the Darsi list is the Nágadéva of A. 51, KV. 48, N. 21 and O. 75. This person was a vassal of the Kákatiya king and his inscriptions bear date circ. 1272-73 to 1280-81.

The Potarázu of the Darsi inscription is clearly not the Póta Rája of C.P. 18 or the Pótayadéva Chóḍa of KG. 11.

LATE GAJAPATI RULERS.

In C.P. 16, dated 1515-16, a reference is made to Krishnadévaráya having captured at Konḍaviḍu Vírabhadra Maháráya the son of king Rudra and having made him his servant.

U. 37, U. 40, and U. 41, which are of 1514-15 or thereabouts, describe how Krishnadéva Rája drove Pratápa Rudra Gajapati to Konḍaviḍu and, in capturing Udayagiri, captured also Tirumala Rághava (or Kánta) Rája, the younger brother of the father of Pratápa Rudra Gajapati.

If the records quoted from Dr. Hunter on p. 204 *et seq* of Vol. II of Sewell's 'Antiquities' are to be trusted, Purushottama Déva, the predecessor of Pratab Rudradéva on the throne of Orissa, invaded the Southern country and defeated the Conjeevaram king. It seems probable that in this expedition Konḍaviḍu and Udayagiri were seized and they fell into the hands of Krishnadéva Rája in the reign of the next king Pratab Rudradéva. It is pretty clear that Pratab Rudradéva was still ruling in 1514-15 and the traditional dates on p. 188 of Vol. II of Mr. Sewell's 'Antiquities' are, in that case, inaccurate. Vírabhadra [was, no doubt, merely the governor of Konḍaviḍu and perhaps Pratab Rudradéva's uncle Tirumala Rághava Rája was in command at Udayagiri.

GOLKONDA SULTANS.

All the inscriptions of the Muhammadan sovereigns seem to relate to Abdullah Kutb Sháh. V. 23, indeed, mentions Házarat Alam Emasá. There seems some mistake about this name. If

Alamgír is meant, the reference may be to Aurangzib, or, perhaps, Alamgír was another name of Abdulla Kutb Sháh, in which case the Alamgír of the Kocherlakóta *Sthalapurána* (D. 35, note) may be the same person.

The other inscriptions all come from Udayagiri and Kandukúr and range from 1640-41 to 1661-62; see U. 26, U. 27, U. 36, U. 39, KR. 20, KR. 44, KR. 47, KR. 48 and KR. 80.

KÁKATÍYA DYNASTY.

The first inscription of this dynasty seems to be O. 139 of 1217-18 or 1218-19, which mentions Ganapatidéva Mahárāja but does not identify him as a Kákatiya. He is, however, so identified in O. 17 of the same date and, no doubt, the same person is referred to in O. 45 of 1218-19.

There is thus evidence of the existence of a Kákatiya king called Ganapatidéva in 1218-19.

Twenty-one years later the name re-appears under date 1239-40 and thirteen years afterwards we come upon it again as shown below:—

O. 86 and O. 88 are both of 1239-40 and though Ganapati is not described therein as a Kákatiya, there is no reason to doubt that the reference is to the predecessor of Rudramma.

O. 28, dated 1252-53 or 1253-54, speaks of a Kákatiya Ganapatidéva who was lord of Anumakonda and O. 150, which may be of 1252-53 or 1256-57, mentions the same ruler. Further references appear in D. 25 (1254-55), D. 27, O. 89 (probably 1254-55), P. 7 and P. 10 (both of 1260-61) and P. 11. C.P. 17 (1254-55) is of the same reign and shows that Ganapati was the son of Mahádéva and the grandson of Prólāya. Finally, in O. 143, dated 1266-67 or 1267-68, we find Rudradéva making a re-grant for the merit of Ganapatidéva. This is, no doubt, an inscription of the successor (male or female) of Ganapati. The aforesaid inscriptions seem to render necessary some slight alteration in the dates commonly accepted, for they show one or more Ganapatis extending from 1218-19 to 1260-61.

It is noteworthy that the inscriptions of Ganapati appear only in Ongole, Podili and Darsi and from this we may gather that the southern boundary of his dominions took in only the extreme north of the Nellore district.

Under the name of Pratápa Rudradéva appear a large number of inscriptions which belong to Atmakúr, Darsi, Kandukúr, Kávali, Nellore, Ongole, Podili and Udayagiri. The absence of inscriptions from the extreme south suggests that the authority of the Kákatiyas did not extend over that portion of the country for, at all events, any appreciable time. The southward extension since the time of Gaṇapati will be noted. The first date is given by KR. 26, which declares that in the Kaliyuga year 3965 the Oraganti Pratápa was ruling. This date is, however, clearly erroneous and the utmost we can deduce from this inscription is that a king of Orugallu who was called Pratápa may have been ruling on a date which is probably 1248-49.

Another date which may be dismissed from consideration is the Śaka year 1033 which appears in the *Sthalapurāna* of Kocherlakóṭa (D. 35, note). If that *purāna* could be trusted, it would give us the following pedigree :—

Śiva Deváke Oḍaya.
|
Kákati Rudra.
|
Pratápá Rudra of
Orugallu (reigned for 24 years).
|
Haripálaka (reigned 8 years and
was ousted, apparently, by
the Gaṇapati family about 1142-43).

But it is not safe to place any reliance on this *purāna*.

Leaving these out of consideration, our first date is perhaps given by P. 9 of 1257-58, but the reference there is not clear enough to allow of certainty. Thenceforward we get dates as follows :—

1266-67 or 1267-68	1280-81	1305-06	1317-18
1267-68	1291-92	1310-11	1320-21
1268-69	1293-94	1312-13	1322-23
1272-73	1294-95	1313-14	1329-30
1273-74	1297-98	1314-15	
1275-76	1298-99	1315-16	

There is no hint in these inscriptions that the throne was ever occupied by a queen Rudramma but this can be explained as shown on p. 199 of Vol. XXI of Ind. Ant.

The first lot of inscriptions may, therefore, refer to the queen Rudramma and, presumably, it terminates with 1293-94.

Of this group we may notice especially D. 24 of 1267-68 which is a grant on behalf of Singayadéva Gaḍidéva, the sovereign of the earth, and for the religious merit of "Rudra Mahārāja, the ruler of Konḍaviḍu in the kingdom." The position assigned to Rudra by this inscription suggests that of a mere governor. D. 57 may refer to this ruler but there is some error about the date which makes the point uncertain. With K.R. 84 of 1294-95 we seem to begin the reign of Pratāpa Rudradéva II, because the minister (Mappaḍi Nāyuḍu) mentioned therein re-appears in subsequent, but not in anterior, inscriptions.

The inscriptions of this monarch run certainly to 1322-23, but they appear to go further, for K.R. 28 of 1329-30 seems to refer to the same king under the name of Vira Pratāpa Rudradéva-patirāja, lord of the Carnatic country.

Apparently C.P. 21 and C.P. 22 relate to this dynasty. In the former we find one Virabhadrarāja called "Mahānubhāva, Paramabhaṭṭāraka, lord of the Drāviḷa maṇḍalam and lord of Kalubarga and the nine crores of the Carnatic." Similar titles, as well as "lord of Gaṇḍa" are attached in C.P. 22 to Vira Śrī Gaḷapati Kāketa Rudra Venkaṭarāja Śrī Partāpadéva Mahārāja.

CERTAIN CHIEFS SUBORDINATE TO THE KĀKAṬĪYA KINGS.

It seems as well to group together certain rulers, some evidently of very inferior rank, who acknowledged the supremacy of the Kākāṭiyas. These appear below. It will be noticed that we have excluded all persons bearing the title "Chóḍa." They are dealt with separately.

(1) *Nāgadéva*.—K.V. 48 of 1273-74 is a grant by Śrīman Mahāmaṇḍalésvara Nāgadévarājulu, "who is endowed with all eulogistic titles," for the merit of Rudradéva Mahārāja.

O. 75 of 1280-81 is similar.

A. 51 of 1273-74 or 1274-75 is a grant by a subordinate of Nāgadéva Mahārāja.

N. 21 is of 1271-72 or 1272-73. It is a Tamil grant to a temple and mentions a king Nāgadéva Mahārāja as ruling. ✓

It is not clear whether the same person is referred to in these four inscriptions. If so, it is more probable, perhaps, that he was

a mere officer of the Kákatiyas than that he was a local chief, having in view the wide distribution of his inscriptions.

(2) *Dévari Náyaningáru*.—D. 35 of 1310-11 describes a grant made in the time of Pratápa Rudra by Śrīmat Dévari Náyaningáru and gives him various titles, such as, Chalamartiganda, master of polity, hero of the world, destroyer of kings in battle, Vīrabhadra of the Kaliyuga. His father's name was Máchaya Náyaka.

(3) *Báhaḍadéva*.—O. 129, dated 1293-94, mentions Báhaḍadéva Rájulu as a vassal of Pratápa Rudra. There may be some error in the reading. The name seems an unlikely one.

(4) *The Chakra Náráyana line*.—We now come to a dynasty which, for convenience, we call "Chakra Náráyana" from the title borne by its members. This dynasty is referred to in the inscriptions summarized below:—

C.P. 17 states that Kákatiya Gaṇapati had a vassal called king Mádhavadéva who was the son of Sauri Suravara. This Mádhavadéva is called the ruler of the city of Addanki. To him was born a son called Śárngadhara who is described as being "a good son, a ruler of men, of the Śálanakáyana gótra, destroyer of enemies, of excellent fame." He is also called "the illustrious Chakra Náráyana, the ruler of the earth." This king bestowed a village in the Ongole taluk upon Brahmans in the year 1254-55.

D. 72 of 1272-73 is a grant by Mallanadévilamma the daughter of Gópáladéva the uncle of S. M. Chakra Náráyana Śrī Mádhavadéva Rája the governor of Addanki *sthala*.

O. 28, dated 1252-53 or 1253-54, states that S. M. Chakra Náráyana Śrī Singadéva Mahárája, having titles similar to those in O. 76, was the feudatory of Kákatiya Gaṇapatidéva.

O. 6, dated 1267-68 or 1268-69, mentions S. M. Kaḷáráyanánta Singadéva Mahárája.

O. 27 of 1252-53 or 1253-54 is a grant by Máyidéva Preggaḍa, the prime minister and Sarvadhikári of Addanki Singaladéva.

O. 34, which is apparently of 1248-49, refers to a prime minister of Chakra Náráyana Singaladéva Mahárája.

O. 76, dated 1208-09, is a grant by S. M. Śrī Mádhava Mahárája who is spoken of as "endowed with all eulogistic titles, a Revanta in controlling unruly horses, death to hostile forces, an adamant stronghold to refugees, the protector of life, Chakra Náráyana."

O. 86 and O. 88 of 1239-40 are grants by one Mádhava Náyaka in honour of Kákatiya Ganapatidéva. The connection of this Náyaka with the family in question is established by O. 89 of 1253-54 or 1254-55, wherein Śrīmat Sārangapāṇi Dévarasu consecrates Śrī Gópáladéva, naming him Chakra Nárāyaṇa Mádhava Gópinátha, for the merit of Ganapatidéva, his own father Mádhava Náyaka and his mother Chūdubávi. Probably O. 67 of 1253-54 or 1254-55 refers to the same dynasty.

O. 100, which is undated, is a grant by a karnam for the merit of his lord S. M. Chakra Nárāyaṇa Śrī Vaijégadéva Mahārāja.

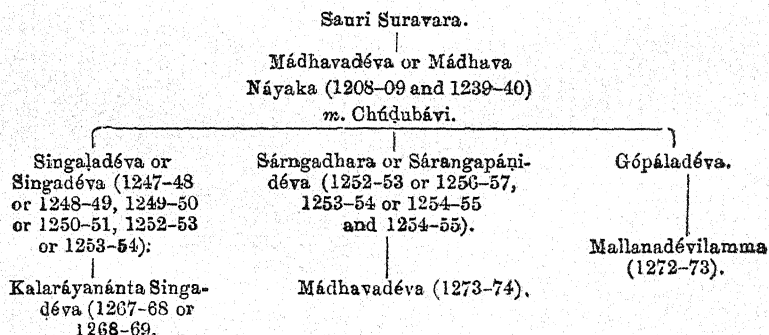
O. 101 is of 1273-74 and of the time of S. M. Śrī Mádhavadéva Mahārāja who is given titles similar to those in O. 76 and is called in addition "Bhujabala" and "Bhayani Śankkamalla."

O. 103 of 1249-50 or 1250-51 states that Śrī Sómārāja was the prime minister of Chakra Nárāyaṇa Singa Déva Mahārāja.

O. 150 may be of 1252-53 or 1256-57 and is a grant by Govinda Náyaka, the prime minister of S. M. Chakra Nárāyaṇa Śrī Sārangapānidéva Rāja who is given attributes as in O. 76. It is stated that Kákatiya Ganapatidéva was ruling the earth at that time.

O. 151 of 1247-48 or 1248-49 is a grant by a prime minister and commander-in-chief of S. M. Chakra Nárāyaṇa Singa déva Mahārāja.

The head-quarters of this petty dynasty was apparently Addanki and, although it claims somewhat magniloquent titles, its authority seems to have been confined to the neighbourhood of that town. The genealogy is not clear and the following table is based on surmise :—

Where Vaijégadéva comes in cannot be guessed as O. 100 is undated.

We find no reference to this dynasty in any inscription heretofore published but on p. 37 of the introduction to Vol. VII, Epig. Carn., there appears a pedigree of the Sévūnas which agrees in some particulars with our inscriptions.

We have there —

- (1) Jayatugi.
- (2) Bhillama, son of (1).
- (3) Singhaṇa (1215).
- (4) Sārangapāṇi or Kṛishṇa Kandhāra.
- (5) Mahādéva, brother of (4).
- (6) Rāmachandra or Rāmadéva (1295).

Mr. Sewell's list (p. 254, Vol. II, 'Antiquities') differs from the above. He gives dates 1209 to 1247 for Singhaṇa, 1247 to 1260 for Kṛishṇa Kandhāra and 1260 to 1271 for Mahādéva. Probably we have here a mere coincidence, but it is singular that our Singaḷadéva should have a prime minister and factotum called Máyidéva Peggada, while the Sévūna Singhaṇadéva has, as his chief minister, Máyidéva Paṇḍita.

In this connection reference may be made to O. 13. This is unfortunately defaced and incomplete and the date is missing. It mentions kings called Singa, Bhava and Rāmachandra the last-named of whom married Telingama and had five sons. These so-called kings were apparently, however, only ministers and there is nothing to clearly connect them with the Sévūna line.

In this connection see the remarks against D. 24 under the Chóḍa Singayadéva Gaḍidéva.

CERTAIN OFFICIALS UNDER THE KÁKAṬĪYA KINGS.

(1) *Muppadendra or Muppaḍi Náyuḍu*.—A. 56 (date wanting) mentions that Kákaṭi Rudradéva had placed the burden of the kingdom on Śrī Muppadendra.

KR. 84, dated 1294-95, is a grant for the prosperity of Rudradéva Mahārāya and for the prosperity of the kingdom and family of Śrīmat Muppaḍi Náyanigáru.

In KR. 1 of 1315-16 we find Śrīman Muppaḍi Náyanika Puraharu, the Mahá Pradháni and servant of Pratápa Rudra.

* N. 80 of 1314-15 or thereabouts calls Muppaḍi Náyanigáru the agent (*káryakarta*) and viceroy (*pratiniḍhi*) of Pratápa Rudradéva.

O. 87, dated 1297-98, is a grant by Muppaḍi Náyaningáru for the merit of Pratápa Rudra.

KR. 23 mentions Muppuri (*read* Muppaḍi) Náyakudu, the Mahá Pradháni of Pratápa Rudra, and names his father Nági Náyaḍu and his mother Gangasánamma.

The dates of this minister of Pratápa Rudradéva II. thus runs from 1294-95 to 1315-16 at least.

It was this officer who captured Kānchi in S.S. 1238 (*vide* p. 5, E.R., for 1892-93).

(2) *Tripurári Uva*.—In D. 1 of 1272-73 this person is styled Mahámandalésvara, Mahárāja, worshipper of the lotus feet of Rudradéva, Chalamattuganḍa, Múruḍayajagaḍa, Maṇḍalika Brahma Rákshasa, Gaṇḍapendáru and director of 72 offices.

D. 57 is wrongly dated. It refers presumably to the same person under the name of Tripurántaka Mahárāja, says that he acquired the lordship of the whole kingdom and gives him titles similar to those in D. 1.

D. 59, which is not dated, is similar to D. 1.

This person was evidently a great officer under Rudradéva *alias* Rudramadévi.

It is probable that in D. 12 (1313-14) a deity is referred to under the name of Tripurántaka Mahádéva.

(3) *Pótaya Sáhiṇi*.—In D. 12 of 1313-14 Pótaya is called the servant of Pratápa Rudradéva.

He seems to re-appear in P. 37 where his descent is shown as follows:—

Dádi Pótaya Sáhiṇi *m.* Lakumámba.

Viraya Sáhiṇi.

Pótaya Sáhiṇi.

The grandfather is described as the subordinate of Śrīmad Virayadéva Chakravartula.

The title suggests that the family held high military office.

(4) *Rudra Pregada*.—KR. 50 of 1268-69 calls Rudra Pregada the prime minister (*mahápradháni*) of Rudradéva.

(5) *Rudra Nāyaḍu*.—In O. 7 of 1314–15 Rudra Nāyakulu makes a grant for the merit of Pratāpa Rudra.

O. 11 is of Ananda which may be 1314–15. It refers to a grant by Śrīmat Rudrama Nāyaningāru.

O. 99, under date 1290–91, probably refers to the same man under the name “Rudraya Nāyakulu, commander of the elephants of Śrīman Mahārāja.” Perhaps the Rudra Pregaḍa above is the same person.

(6) *Kāma Boppa*.—O. 49 of 1298–99 says that Putāvari Kāma Boppaningāru, son of Dēvaya, was the minister (*pradhāni*) of Pratāpa Rudra.

It is probably the same man who appears in O. 40, O. 54, O. 18 and O. 145. These give dates from 1306–07 (probable) to 5321–22 or 1322–23. In one case he is spoken of as belonging to Alinanāṇḍu, in another as ruling at Kandukūr.

The Kāmaya Pregaḍa of O. 70 (1275–76) is, presumably, a different person.

(7) *Ahivi Moḷaya Nāyanikulu*.—P. 6 under date 1312–13 mentions that this person was superintendent of the palace (*Nagari Nāyak*) to Pratāpa Rudradēva.

(8) *Kommi Nāyaḍu*.—D. 24 of 1267–68 is a grant by Śrīmat Kommi Nāyaḍu, the governor (*Rakshādhīṣvara*) of Tāḍlūru. He was, apparently, a subordinate of Pratāpa Rudra, though, perhaps, more directly connected with a ruler Singayadēva whose connection with the Kākāṭīyas is referred to elsewhere.

THE KOCHERLAKŌṬA STHALA-PURĀṆA.

An abstract of this is given in the note to D. 35 and from Mr. Sewell's remarks on p. 136, Vol. I, ‘Antiquities,’ it seems that it had been brought to his notice too. The *purāna* is by no means trustworthy. It gives dates which are certainly, in some cases, widely inaccurate, but it preserves a certain vague adherence to historical sequence. Certain of the events alluded to in the *purāna* have not been confirmed from other sources but they may be correct and it has therefore been thought well to include a summary of the document in this collection.

It starts with one Mallikharjuna Gaṇapati whose son Gajapati founded Kocherlakōṭa in 995–96 and afterwards retired to Telingāna. His son Mukkaṇṭi followed as ruler of Kalinga.

Pratápa Rudra then drove out this family and we read of an edict issued by a king of that name in 1110-11. Pratápa Rudra's father is called Śivadévaka Oḍaya and his grandfather Kákata Rudra. He had a son Haripálaka who succeeded him and reigned for 8 years.

The Kákatiyas were driven out again by the Gajapati kings about 1142-43 and they held the country for 38 years when they in turn seem to have been ousted by the Redḍi chief Véma who is said to have belonged to the Gona (Kona?) family. Véma's date is given as 1179-80 which is much too early. If, as Mr. Sewell says, we take his date as 1328, we work back to 1258 as the beginning of Pratápa Rudra's reign and this agrees nearly enough with accepted facts. In that case Haripálaka (not known from other sources) dates from 1282 and the Gajapati restoration from 1290. Mukkaṇṭi, it may be mentioned here, is commonly regarded as a Pallava, but the *purána* suggests that he was a Gajapati. The list of Redḍi kings as given in the *purána* differs from the accepted list as shown below :—

<i>Purána list.</i>		<i>Accepted list.</i>	
	Years ruled.		Years ruled.
Pólaya Véma	.. 12	Pólaya or Próla Véma	.. 11
Anapota Bhúpati	.. 30	Ana Véma	.. 30
Ana Véma	.. 15	Aliya Véma	.. 12
Komára Véma	.. 25	Komáragiri Véma	.. 14
Kori Véma	.. 4	Kómaṭi Venka	.. 28
Komáragiri	.. 14	Rácha Venka	.. 4

There is enough resemblance between the lists to make it appear probable that the *purána* list is an incorrect version of the real list and not a genuine list of a separate branch of the family ruling locally. It is, however, possible that we have here a line of local rulers descending from Prólayya's son Anna Bhúpa.

The *purána* then proceeds to the Vijayanagar dynasty which it dates from S.S. 1222, wrongly said to correspond with Pramáthin. The line is given as—

Achyutadéva.

Pravududéva.

Narasimhadéva.

Achchitadéva.

This is, of course, altogether wrong and the inaccuracy shows how little reliance can be placed on the *purána*. It is curious that it should speak of Krishnadéva Ráya as if he were a mere assistant to Achyutadéva. If the statement that the litigation about the *Sthala karnamship* was settled before the Rája in person at Vijayanagar is true, it is an interesting indication of the reality of the sovereignty exercised by the Vijayanagar kings in this distant part of their dominions.

After a reference to Ráma II. of the third dynasty, the *purána* then proceeds to the Mussalmán rulers and their subordinates. It preserves its inaccuracy to the end, for it starts with Alamgir Pádisháh ascending the throne in 1479-80. This is probably a vague reminiscence of Aurungzib or, perhaps, Abdulla Kutb Sháh of Golkonda had the names Alamgir as an *alias* (see note under Golkonda sovereigns).

CHIEFS OF KÓNA MAṆDALAM.

In O. 112 we have a reference to a ruler who was "a mount-
tain to the Ganga dynasty (?), lord of the city of Mahishmati,
descendant of the Áyihaya race." This is probably a Kóna chief
(see p. 86, Vol. IV, E.I.). A memory of this dynasty seems to
survive in the Kocherlakóta *sthalapurána* where the Reddi chief
Véma is said to have belonged to the Gona family.

PALLAVA DYNASTY AND ITS DESCENDANTS.

Inscriptions of the main Pallava dynasty are almost non-existent in this collection, but G. 54 which is of the 15th year of Nandipóttarasar may be assigned thereto. The inscription is in Tamil which is described by Mr. T. P. Krishnasámi Sástri as being of Pallava type and, while dated in the reign of Nandipóttarasar, the grant is said to have been made under the orders of Chalukkiarasar. If the references are to Nandivarman or Nandipótarája and Vikramáditya II., this inscription must be assigned to the 8th century and it is, then, one of the oldest, if not the oldest, stone inscription found in Nellore.

G. 63 which is of the 20th year of Vikrama Varmadéva and from the same temple may belong to the same dynasty but it probably refers to a Pándyan. There appears to be nothing else of this line but the Pallavas have left a clear trace of their dominion in the form of families which long after the main line ceased to exist,

laid claim to a Pallava origin. Of these the principal group consists of the descendants of Mukkanṭi Kāḍuvēṭṭu, whose inscriptions are set out below.

It may be mentioned that the Redḍi dynasty called itself "Pallavāditya" and "Pallava Trinētra."

(1) *Descendants of Mukkanṭi Kāḍuvēṭṭu*.—By tradition a chief called Mukkanṭi reigned at Nellore about the 11th century and the Mukkanṭi Kāḍuvēṭṭu who appears so frequently in this collection as the ancestor of ruling chiefs is, no doubt, the same person. Whether he ever existed is uncertain. Probably he is a mere personification of the Pallava dynasty. In the *sthalapurāṇa* of Kocherlakōṭa (D. 35, note) we are told that Mukkanṭi was the son of Gajapati and grandson of Mallikhārjuna Gaṇapati and that he ruled over Kalinga in the 11th century. No reliance can, however, be placed on these statements.

The following is an abstract of the inscriptions of the rulers who describe themselves as descendants of Mukkanṭi Kāḍuvēṭṭu (or Kāḍuvēṭṭi, either form being possible):—

D. 43 of 1150-51 or thereabouts refers to S. M. Vijayādityadēva Māharāja descended from M. K.

D. 69 of 1217-18 or 1218-19 is a grant by S. M. Paramēśvara Abhidēva Malidēva Māharāja who is called a descendant of M. K. and a member of the Pallava dynasty and receives the title of lord of Kānchi and various other Pallava birudas.

KR. 61 of 1258-59 or 1259-60 is a grant by S. M. Allāḍu Suddhadēva Māharāja, grandson of Podakanūri Siddi Rāzu a descendant of M. K., for the prosperity of the kingdom of S. M. Bhujabala Vīra Manma Siddayadēva Chōḍa.

KR. 62 of 1259-60 or 1260-61 is a grant made by Madusūḍhanadēva Mahārāja, grandson of S. M. Andulūri Vijayāditta Déchini a descendant of M. K., during the reign of S. M. Immaḍi Gaṇḍa Gópālā Vijayāditta.

KR. 63 of 1261-62 is a grant by Siddanadēvulu Vijayadēvanḍu, son of S. M. Ka . . rāya Bhīmadēva Mahārāja a descendant of M. K., for the prosperity of the kingdom of S. M. Bhujabala Vīra Manma Siddayadēva Chōḍa.

KG. 24, dated 1268-69 gives—

Bhīmarāzu m. Siriyādēvi.

|

S. M. Immaḍidēva Mahārāja.

The last named is given various titles, *e.g.*, lord of Kānchi, ornament of the Pallavas, descendant of M. K.

U. 6 gives the usual Pallava titles to S. M. Dórapa Rázu who is called the supreme king of kings and a descendant of Konda-vitti, which is clearly a misreading for Káduvetti. His sons were Iruga Rázu, Samarta Rázu, Yamma Rázu, Bhíma Rázu and Bandu Rázu. Yamma Rázu was also called S. M. Nandivarma Mahárāja and was crowned at Chódapuram in S.S. 1024 (A.D. 1101-02 or 1102-03). He is said to have made a grant of twelve villages of Punginádu to Brahmans while ruling Ponugódu and Mádurévi. One of these twelve villages was Sangam in the Nellore taluk. The king's favourite village is said to have been Páda-túru. There is a Punugódu village in Atmakur taluk and there are villages called Chódavaram in Kandukúr, Kanigiri and Kávali, but the Chódapuram of the inscription may refer to a Chódavaram outside the district.

We get, then, the following table :—

- (1) Dórapa Rázu.
- (2) His sons Iruga, Samarta, Yamma crowned at Chódapuram in 1101-02 or 1102-03 under the name of Nandivarma Mahárāja, Bhíma and Bandu.
- (3) Vijayádityadéva, about 1150-51.
- (4) Abhidéva Malidéva, 1217-18 or 1218-19.
- (5) Alládu Suddhadéva, 1258-59 or 1259-60, grandson of Podakanúri Siddi Rázu and a vassal of the Chóda Vira Manma Siddayadéva.
- (6) Madusúadhanadéva, 1259-60 or 1260-61, grandson of Andulúri Vijayáditta Déchini and subordinate to Immaḍi Gaṇḍa Gópála Vijayáditta.
- (7) Siddanadéva Vijaya Dévanḍu, 1261-62, son of Káráya Rhímadéva and vassal of the Chóda Vira Manma Siddayadéva.
- (8) Immaḍidéva, 1268-69, son of Bhímarázu and Siriyádévi.

The connection between these persons is not apparent and it is not probable that all of them were ruling chiefs. Their inscriptions which range from 1101-02 to 1268-69 belong to Darsi, Kandukúr, Kanigiri and Udayagiri. It appears probable that the S. M. Immaḍi Gaṇḍa Gópála Vijayádittadéva Mahárāja of KR. 62 is the S. M. Immaḍidéva Mahárāja of KG. 24.

Others claiming Pallava descent.--In the following cases, though the claim to Pallava descent is obvious, there is no distinct reference to Mukkanṭi Kāḍuvetṭu. A. 25 of 1284-85 or 1285-86 gives us S. M. Vijaya Gaṇḍa Gópála Mahárāja, the lord of Kānchi, and assigns to him Pallava titles. During his reign a grant was made by Kāma and Dévi, sons of Śríman Golapundi Késima Náyaka who is called the lord of Orriyúru, the beheader of Buráganḍa, and by various other titles (see also p. 1434 of Appendix I).

N. 16, dated 1182-83, mentions Allun Tikka the crest-jewel of kings, a blossom (or sprout) among the Pallavas."

N. 15 mentions Allun Dirukálti "the crest-jewel of the Pallava family."

S. 2 (Tamil) speaks of one Nalla Sittarasan of the Pallava race. These give us the following:—

- (1) Allun Tikka *alias* (probably) Allun Tirukálti, 1182-83.
- (2) Vijaya Gaṇḍa Gópála, 1284-85 or 1285-86, with a vassal chief at Uraiyr.
- (3) Nallasittarasan.

The inscriptions are of Atmakúr, Nellore and Súlúrpet.

In KR. 26 we are told that in or about 1258-59 one Nalla Siddhi was ruling at Nellore and this is in conformity with tradition which tells of Siddi Rája who ruled at Nellore about the 12th century but whether he was of Pallava descent cannot be ascertained from the inscriptions. Whoever he was, he had Pákináḍu under his authority. We have seen that, a century and a-half before, Pungináḍu was ruled by Nandivarma, *alias* Yamma Rázu, a descendant of the Pallavas.

PÁNDYAN DYNASTY.

N. 61 states that Tribhuvana Chakravarti Sundara Pándya-déva gave, on the recommendation of Kálingaráyar, the village of Mávaḍi Kuṇḍai in Mundanáḍu for the benefit of the temple at Nellore. The Pándyan king is very likely Sundara Pándya I who, as we find from Inscription No. 904, p. 145 (App.), Vol. VII, E.I., "performed the anointing of heroes at Nellúrapura." The Kálingaráya, at whose request the grant was made, may well be the Kákaṭiya Ganapati I who seems to have suffered defeat at the hands of the Pándyans. It is possible that the Vikrama Varma-

déva of G. 63 is the Pándyan King Vikrama mentioned on p. 7, E.R. for 1899-1900.

A very late Sundara Pándya Chakravarti is mentioned in N. 76 under date 1399-1400, or 1400-01. The name of the Vijayanagar King Harihara II appears in the same inscription but in what relation the two kings stood is not apparent.

Probably there are other Pándyan inscriptions in our collection but we have not noticed any and it is likely that the Pándyan dominion never extended to the north of the district. See note under A. 37.

RÁVÉLA, RAVULA OR RAVILLA FAMILY.

Persons bearing the name Rávéla, Rávula or Rávilla are mentioned in G. 52, G. 84, N. 33, P. 19, N. 124, S. 6, D. 35 note and G. 112.

The earliest date seems to be the 12th of Rájarájadéva in S. 6, where we find a Rávilla Náyakkan.

D. 35 note says that Alamgír Pádisháh (Aurangzib ?) appointed Rávilla Timma Náyaka to rule over the Kocherlakóṭa *śima*, that he was succeeded by his son Venkatádri and that finally it was divided up among six members of the family.

P. 19 of 1563-64 or 1575-76 states that Tirumala Náyaka, grandson of Rávéla Tippha, made a grant of land in Podili *śima* which was under his control. N. 124 of 1582-83 gives Rávéla Kanti Náyaka, his son Tirumalayya and his grandson Kónéti Timma of whom the last held Udayagiri *śima*.

G. 112 of 1616-17 or 1617-18 gives—

Vengalappa.

Rávula Venkatappa or Venkatapati.

Rávula Vengalappa.

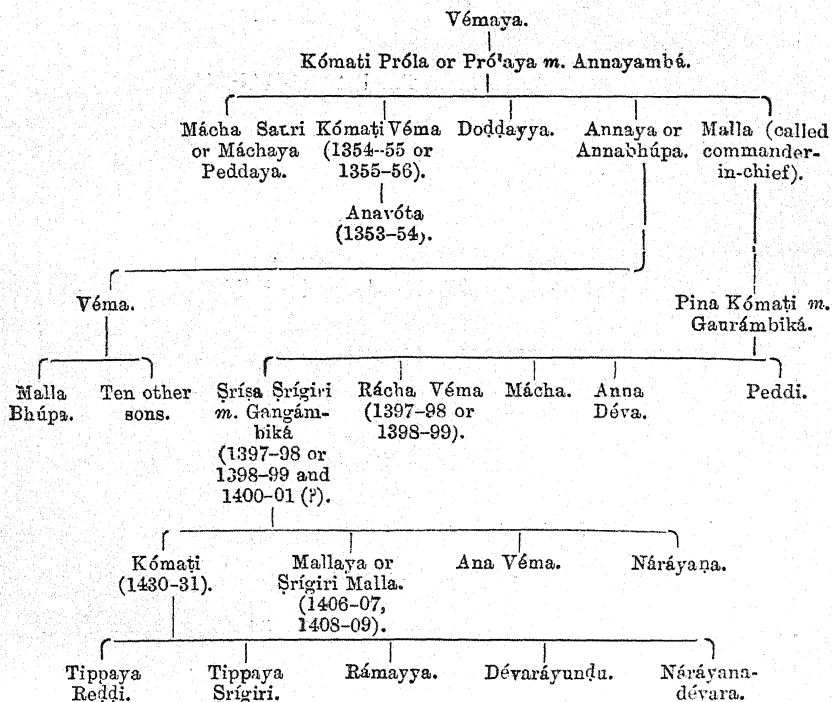
The second received Viranna Kanupur as an *amaram* from king Venkatapati.

N. 33 of 1645-46 says that Rávula Venkatádri received Kódúr as an *amaram* from (Rávéla Muddu) Krishnappa Náyaḍu and that the latter received Sarvapalli *śima* from king Venkatádri.

G. 84 of 1688-89 and G. 52 of 1712-13 both refer to Rávéla Muddukrishnappa Náyaḍu.

REDDI DYNASTY.

Genealogies of the Reddi dynasty appear in C.P. 5, KR. 15, KR. 16, KR. 18, KR. 19, KR. 21, KR. 34, KR. 35, KR. 43 and O. 73. They are not, however, consistent, the difficulty arising over C.P. 5 and KR. 21, which give Véma as the grandfather of Śrīgiri and, in the former case, as the father of Pina Komaṭi. On the other hand the table on p. 24, E.R. for 1899-1900, shows Malla as grandfather of Śrīgiri and this is supported by other inscriptions in the present collection. We assume, therefore, that Véma occupies the place of Malla in C.P. 5 and KR. 21 either because he was a person of more importance than his younger brother or by reason of a mere error. This being granted, the genealogy seems to work out as shown below :—

This table supplements that on p. 24 of E.R. for 1899-1900 by giving the father of Kómaṭi Próla and the descendants of Śrísá Śrīgiri.

In C.P. 5 Véma, son of Kómaṭi Próla receives the following titles :—Jagannobbagāṇḍa, Jita Gópāla, Pallava Trinétra, Vairivíra and Basava Śankara and he is said to have built the steps at Śrísaila. The grant is by his alleged great-grandson and relates to villages attached to Chunḍi in Kandukúr. The donor is called Mahárāja.

KR. 15, which is of Raktákshi year, mentions the fact that the dynasty belonged to the Panṭa division of the Redḍi caste speaks of Véma, the son of Anna Bhúpati, as having ruled the earth and names the Treasurer of Véma's son Malla Bhúpa. It relates to Chunḍi.

KR. 16 gives the genealogy of Kommana Sómayaḥjulu, the prime minister of Kómaṭi, the son of Śrígiri. It relates to Chunḍi.

KR. 18 gives Véma, the son of Kómaṭi Próla, *birudas* similar to those in C.P. 5 and records a grant in Chunḍi by Mallaya, son of Śrígiri.

KR. 19 calls Véma "the lord of the eastern country" and Malla, his brother, "Emperor of the Earth." His successor Kómaṭi and Śrígiri are called king (Bhúmipála) : and the same, or a corresponding, title is bestowed on the latter's sons by one of whom a grant is made in the town of Chunḍi.

KR. 21 relates to the Mallayya who is incorrectly (P) called great-grandson of Vémáya and describes certain works carried out by him in Chunḍi.

KR. 34 calls Prólaya the crest-jewel of kings and talks of both him and his son Véma as conquerors of their enemies. The latter's brother Malla is termed *kshitiśah*, or king, and he, too, is represented as a conqueror. The inscription is incomplete.

KR. 35 recites Véma's meritorious deeds ; alludes to his getting the Rámáyana translated into Telugu ; mentions that Malla's son Kómaṭi ruled the earth as did *his* son Śrīṣa Śrígiri who constructed thousands of tanks ; calls Rácha Véma the destroyer of other kings and describes how he constructed a tank in Kandukúr taluk in the time of his brother Śrígiri.

KR. 43 is wrongly dated as transcribed. Probably we should read S.S. 1322, *i.e.*, A.D. 1400-01. It gives either Śrígiri or his

father Kómaṭi the following birudas:—Jaganobbagaṇḍa, Vira-naráyaṇa, Bhujabala, Chóla Páṇḍyagaja Késari, Vairivira and Basuva Śankara, and says that Śrīgiri was ruling while his son Kómaṭi Rāja governed the town of Kandukúr. The grant is of the last-named.

O. 73 calls Véma the founder of the dynasty, calls his son Kómaṭi Próla the foremost of heroes, says that, after Próla, his son Véma ruled the earth and that assisted by his brother Malla who commanded the army, this ruler, who bears the title Jaganobba-gaṇḍa, subdued his enemies on all sides. The inscription mentions conquests on the banks of the Kistna, Gódávāri and Guṇḍla-kamma and states that Véma made a grant of Addanki in the Púṅgináḍu which extended from the eastern fort of Śrísailam to the eastern sea. The inscription relates to the putting up of *lingams* by Manchirája a descendant of one Rámarāja a minister to king Véma, and Manchirája's brother Mallinátha was, apparently, granted by king Annavóta the village of Rávinútala. The date is 1353-54.

It will be observed that the inscriptions discovered in Nellore do not throw so much light on the Redḍi dynasty as might have been expected. They range in date only from 1353-54 to 1430-31 and mainly relate to the town of Chundi where members of the branch descended from Malla, son of Próla, appear to have settled. Whether these Chundi people claimed independence is not clear, but it is probable that they were in subordination to the Redḍi ruler at Konḍaviḍu. There is nothing suggestive of independent sovereignty in the titles bestowed except in the case of Próla Véma son of Próla, Véma son of Annaya, Malla son of Próla, Pina Kómaṭi and Śrīṣa Śrīgiri and, even in respect of them, the inscriptions usually contain only a bare statement that they ruled the earth. There is nothing in these inscriptions to confirm the statement that the Redḍi capital was originally Addanki (see p. 23, E.R. for 1899-1900). The relics of the rule of the Redḍis at Chundi consist of a few small ruined temples and a fine monolithic column.

A descendant of the Redḍi dynasty is, perhaps, the Ganga Redḍi of C.P. 16, who seems to have helped Krishnadévarāja in driving out the Gajapati ruler from Konḍaviḍu.

VAITUMBA CHIEFS.

This line is mentioned in Vol. VII, E.I., see pp. 142, 143, 144. We find several references to them in our collection, as follows:—

G. 88 of the 8th of Rájarájadéva records a gift by Mummuḍi Vaitumba Mahárāja *alias* Vishnudévan *alias* Durai Arasan.

G. 61 of the 9th of Rájarájadéva records a gift by Attamasiddi Bhuvané Kaní Kadhéran *alias* Pándyagaja Késari *alias* Rája Brahma Chóla Vaitumbana *alias* Vanan Mahárájan *alias* Madanudévan *alias* Dasaiyarasan.

N. 66 of the 28th of Rájarájadéva records a gift by Vaitumba Pitusuramudaiyán.

S. 8 of the 2nd of (Vijayaḡaṇḁa) Gópáladéva records a gift of land by Rájéndra Chóla Mummudi Vaitumba Mahárāja.

These chiefs, therefore, seem to have had authority in the southern part of Nellore in the 13th century. S. 8 may be of the time of Tirukálattidéva Chóḁa who was also called Gaṇḁa Gópála.

FAMILY OF THE VENKAṬAGIRI ZAMINDARS.

The Venkaṭagiri family has long occupied a position of importance in Nellore but the inscriptions of this family though numerous are confined to recording grants to temples and tanks and such domestic matters. The family name is Velugóti and the first of this name met with is Kastúri Rangapati in C.P. 12. The Śaka date of that grant is 1360, but it does not agree with the cyclic year and is, therefore, doubtful. On p. 242, Vol. II of Sewell's "Antiquities" Kastúri Rangappa appears under date 1579.

(KG. 5, dated 1528-29, mentions Timma and his father Ranga and G. 82, dated 1533-34, possibly refers to the same Timma.

KG. 21, dated 1553-34 or 1554-55, mentions Kumára Timma. N. 105, dated 1570-71, refers to Timmappa as does N. 54, dated 1573-74.

P. 27, which is perhaps of 1575-76, mentions Kumára Timma.

P. 34, dated 1579-80 or 1583-84, gives us Kumára Chinna Timma son of Kumára Timma and grandson of Pedda Timma.

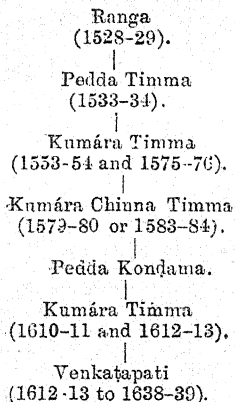
N. 46 is dated 1590-91 or 1591-92 and seems to be of the time of the Venkaṭapati referred to below but the date is too early and it has probably been incorrectly transcribed.

) A. 40, dated 1610-11, is of Timma.

P. 60, dated 1612-13, probably relates to the same Timma who is there described as Kumára Timma, son of Konḍamma, and grandson of Kumára Timma.

Of Venkaṭapati, the son of Kumára Timma (or Venkaṭappa according to R. 18) and grandson of Peda Konḍama, there is a large number of inscriptions ranging from 1612-13 to 1638-39. This was, apparently, the most distinguished member of the family but, curiously, does not appear in the family pedigrees given by Messrs. Boswell and Sewell. He deserves to be remembered on account of his efforts to encourage irrigation. In the single year 1628-39 we find twenty-five grants to irrigation works. He appears to have acquired some renown as a soldier too, as indicated by A. 35.

The pedigree of Venkaṭapati and his immediate predecessors seems to have been—

G. 110 which speaks of Venkaṭapati Rázu son of Veligoṭi Rájayyapátúru falls within the period of Venkaṭapati son of Kumára Timma and doubtless relates to him. The meaning of the suffix Pátúri is not apparent.

O. 53, though dated 1632-33, refers to Kumára Timma as though he were still living. This is unintelligible and there seems to be no mistake in the date, the cyclic and Śaka years agreeing.

N. 116, dated 1638-39, declares that Kumára Timma made a grant in that year. This is possible as Venkaṭapati's inscriptions end with this year. He must, then, have been succeeded by another Kumára Timma.

After a long interval we come to KG. 9 which is apparently of 1766-67 and refers to yet another Kumára Timma though it does not distinctly say that he was contemporaneous with the inscription.

S. 18 of 1794-95 and Kumára Yáchama closes the list.

It will be observed that several members of this house held the office of *Káryakarta*, or agent, to great officers of the Vijayanagar dynasty.

By tradition the family owes its elevation to the patronage of the Orangal Kákatiya dynasty. Pedigrees of this family appear on p. 713 of the District Manual and p. 240 of Vol. II of Mr. Sewell's 'Antiquities.' They differ widely from the short pedigree suggested by the inscriptions but, as the name Velugóti is found in at least one case (in P. 40) in connection with the name Yáchama which also is borne by the Venkatagiri zamindars, there seems no reason to doubt that these Velugóti people belonged to the family of the present zamindars.

VIJAYANAGAR DYNASTIES.

First Dynasty.

There are numerous inscriptions of the Vijayanagar dynasties but they add little to our knowledge on the subject.

C.P. 15 professes to be a grant by Harihara I. It declares that his original capital was Kunjarakóna (Anegunda) and that he founded Vijayanagar city. It says further that Sangama I was the son of one Bukka by Mágambiká. The father of Sangama I is not apparently known from other sources and the statement on the subject in C.P. 15 cannot be trusted as the grant appears to be a forgery.

Nevertheless we find in KG. 7 allusion to a certain Bukkaráya Odayalu with titles as follows :—Asylum of the world, entitled to the five great sounds, Mandalésvara, Múrunáraganda, Ariráya Vibhála, Báshadeppuvaráyara (ya ?) ganda, lord of the earth with its nine continents. This inscription is dated 1314-15 which seems too early for Bukka I of Vijayanagar and it appears not impossible that the chief referred to was the father of Sangama.

It is known that the Nellore district was very early connected with the Vijayanagar crown, for the Bitragunta grant (our C.P.

20, printed at p. 21, Vol. III, E.I.) shows that the son of Kampa, the brother of Bukka I, was governing part of Nellore and implies that Kampa himself held sway there.

It is pretty clear, then, that part of Nellore was included in the dominions which were governed by the family which afterwards became the first Vijayanagar dynasty at the time when they were mere vassals of the Hoysalas or some other paramount dynasty. In other words part of Nellore formed a portion of the original Vijayanagar kingdom.

Of Kampa I only one inscription seems to exist, viz., N. 28 which mentions a grant made by Mudra Chiddi Sáyanna Odayalu, the prime minister of Kampanati Odayar the lord of the Eastern and Western seas. The date is 1346-47.

Of Sangama II we have only the Bitragunta grant.

We now come to Harihara II. KG. 10, dated 1377-78, was inscribed during the reign of this king and shows that the country round Udayagiri was then attached to the Vijayanagar kingdom. KG. 23 is wrongly dated but is apparently of 1393-94. It is a grant by the son of Harihara II, Vira Déva Odayalu, presumably the prince who afterwards became Dévaráya I and who, at the time, was apparently holding the post of governor in Nellore district. N. 76 is a Tamil inscription and is important in giving the regnal year of Harihara II. It declares that S.S. 1322 was the 25th year of the reign; so Harihara II apparently came to the throne in 1376-77. U. 18 (b) and (c), the latter being of S.S. 1308, are other inscriptions of the same king.

It has been noted above that Harihara II was ruling in 1393-94 and from page 36, Vol. III, E.I., it appears that later inscriptions of this monarch have been found, but C.P. 1, dated 1390-91, is issued in the name of Dévaráya I. The explanation seems to be that in that year Dévaráya visited Nellore district in command of his father's army, that he then granted the land referred to and that the grant was confirmed by Dévaráya's son, the governor of Udayagiri, after Dévaráya's accession to the throne. In other words C.P. 1 bears the date of the original grant and not that of the formal confirmation of the same.

Other inscriptions of Dévaráya I are D. 46 and KG. 4, the former of which shows that Dévaráya was ruling in 1415-16 while the latter advances his date to 1416-77 which dates are later

than those generally accepted. There are a few other inscriptions of this king which need not be noticed.

In this connection reference must be made to KV. 14 and U. 17. The former bears date Iva (?) and S.S. 1363 and states that Vīradéva, son of Harihara, was then on the throne. The latter is dated Prabhava and S.S. 1369 and it, too, refers to Vīra Dévarāya, son of Harihara, as ruling. In the case of U. 17 the cyclic and Śaka dates agree and this fact suggests that the Śaka date 1363 in KV. 14 is correct. If so, the reference must be to Dévarāya II and we can only conclude that his father Vīra Vijaya must have been also called Harihara.

Before leaving Dévarāya we must mention certain descendants of his who do not appear in the line of sovereigns. C.P. 1 shows that Dévarāya I had a son called Rāmachandra who is spoken of as Yuvarāja and was governor of Udayagiri. He is said to have completely vanquished the Mussalmān king who may be Firóz Shāh the Bahmani Sultān.

C.P. 2 is a grant by one Dévarāya Voḍaya, the ruler of Udayagiri kingdom, and it gives his lineage thus:—

Rāmachandra Rāya *m.* Lakshmī Dēvī.

Parvatarāya *m.* Pārvatī Dēvī.

Dévarāya Odaya.

The cyclic and Śaka dates of this grant differ. If the latter is correct, it is of 1435–36.

D. 19 and KG. 4 both seem to refer to Rāmachandra, the former being dated 1406–07 and the latter 1416–17. O. 132 mentions the Commander-in-Chief (Daḷavāyi) Dévarājaya Odaya under date 1443–44 and it is probable that this is the grandson of Rāmachandra Rāya whose dates are therefore 1406–07 and 1416–17, while his grandson's are 1435–36 and 1443–44.

We now come to Vīra Vijaya *alias* Vijaya Bukka. O. 56 refers to this prince under date 1426–27, a date which seems to encroach on the reign of his successor as recorded on p. 36 of Vol. III, E.I.

To the time of Dévarāya II belong several inscriptions ranging in date from 1426–27 to 1447–48 if we include the two inscriptions KV. 14 and U. 17 referred to above. The ruling monarch is spoken of as Dévarāya Praudha Dévarāya or Pratāpa

Dévarāya. The Satyamangalam plates (p. 35 of Vol. III, E.I.) call Pratāpa Dévarāya a younger brother of Dévarāya, but there is nothing in the Nellore inscriptions to show that Dévarāya II had a brother.

As to the rest of the first dynasty, the only trace of them seems to be in A. 31 which refers to Śrī Vīra Pratāpa Śrī Virupāksha Rāya Mahārāja and his minister Viḍayanchami Jangamayya. The inscription is dated Chitrabhānu and the reference probably is to Virupāksha the son of Dévarāya II. To sum up, we have in Nellore inscriptions of the reigns of the following members of the first dynasty :—

Bukka Oḍaya.

Kampa.

Sangama II

Harihara II.

Dévarāya I and his son Rāmachandra Rāya and other descendants in that line.

Vīra Vijaya.

Dévarāya II.

Virupāksha (son of Dévarāya II ?).

Second Dynasty.

After an interval of half a century or so we come to inscriptions of the second dynasty, beginning with those of Krishnadéva Rāya. These range from 1510–11 to 1529–30, that is, within the accepted period of his reign.

U. 37, 40 and 41, which are probably all of 1514–15, describe the pursuit of Pratāpa Rudra Gajapati to Konḍaviḍu and the capture of Udayagiri fort and of Tirumala Rāghava (or Kānta) Rāya the uncle of Pratāpa Rudra Gajapati. C.P. 16 declares that in 1515–16 Krishnadéva made a grant after he had captured Vīrabhadra Māharāja, the son of King Rudra, in the city of Konḍaviḍu and made him his servant. All these matters are well known from other sources except, perhaps, the name of the uncle.

It is clear from the inscriptions that Udayagiri was in the hands of the first Vijayanagar dynasty. When that dynasty became decrepit the fortress must have been seized by the

Gajapatis and the recapture of it was one of Krishnadéva's first acts.

Most of the taluks supply inscriptions of Krishnadéva and it appears that the district appertained mainly to the Udayagiri *rājyam*, the extreme north falling within the limits of the Konḍaviḍu *rājyam*, while the south belonged to the Chandragiri *rājyam*.

Of Achyuta we have three copper-plate grants, namely, Nos. 10, 13 and 23, dated, respectively, 1536-37, 1541-42 and 1547-48; of these the last is evidently a forgery. The stone inscriptions number seven and call for no special remark except N. 34 A which declares that Achyuta was ruling in 1525-26. The cyclic year in this inscription is not clear, but seems to be *Pārthiva* which would agree with the recorded Śaka date. There must, however, be some mistake as Krishnadéva was certainly ruling in 1525-26.

The inscriptions of Sadāsiva range from 1542-43 to 1570-71. It appears from p. 27 (Introd.) of Vol. III of *Epig. Carn.* that Sadāsiva's reign extended to 1576.

The Nellore inscriptions of the second dynasty thus refer to the times of—

Krishnadéva.

Achyuta.

Sadāsiva.

Third Dynasty.

In the case of this dynasty there are certain inscriptions which clearly relate to the ruling sovereigns, but also a number as to which it is difficult to say whether the rulers mentioned therein are members of the royal family or not. We have grouped all of these under the head of the third dynasty on the supposition that they appertain to the Āraviḍu family.

Ranga.—Under this name come the following :—

P. 25, dated 1545-46 or 1546-47, states that Śrīman Mahāmaṇḍalēśvara Vira Pratāpa Venkaṭa Rangapati Mahārāja was then reigning at Vijayanagar.

N. 105, dated 1570-71, mentions Rāmarāja Ranga Rājayya-déva as holding office under Sadāsiva.

N. 54, dated 1573-74, mentions Vira Rangarāyadēva Mahārāja.

R. 41, dated 1575-76, says that Vira Pratāpa Vira Rangarāyadēva was reigning at Penugonda and gives him royal titles.

P. 27 is wrongly dated. If we read S.S. 1497 for 1407, we get Vira Pratāpa Rangadēva with royal titles ruling at Vijayanagar in 1575-76.

KG. 15, dated 1579-80, and N. 124, dated 1582-83, correspond with R. 41.

O. 32 is wrongly dated. If S.S. 1556 be substituted for S.S. 1565, we get Vira Pratāpa Vira Rangadēva as reigning in 1633-34.

C.P. 7, dated 1647-48, is a grant by Ranga, the adopted son of Gópāla.

As Sadāśiva was reigning in 1545-47, the date of P. 25 must be presumed to be wrong. Some of the other inscriptions probably relate to Ranga II, the son of Tirumala I, and it would appear that he first assumed royal dignity in 1575-76. Having regard, too, to R. 41 and P. 27, it would appear that the seat of Government was transferred to Penukonda in that year, but Mr. Sewell (p. 250, Vol. II, 'Antiquities') gives an earlier date.

C.P. 7 relates to Ranga VI.

Which Ranga O. 32 relates to is not clear to us.

U. 24 under date 1586-87 makes an allusion to a Śrī Rangarāyulu Ayyavāru who may not, however, have any connection with the family in question.

Timma or Tirumala.—C.P. 14 bears date 1549-50 and refers to Tirumala I. The sovereign Sadāśiva is herein disposed of with the remark that he is an excellent man while his subject is loaded with titles of honour.

A. 15 mentions Konēru Timmarasu.

A. 16, dated 1549-50 or 1556-57, says that Kónēti Timmarājaya built the Ātmakūr tank.

U. 20 speaks of Timmarāzu son of the Mahāmandalēśvara Rāmarāja Kōnētayyadēva Mahārāja.

U. 22, dated 1552-53, mentions Timmayadēva the son of the same person.

U. 44 speaks of Timma Rāzu son of Kōnētayya.

N. 104, dated 1551-52, mentions that Udayagiri *rājyam* formed a part of the dominion ruled by Mahāmandalēṣvara Rāmarājayya Tirumalayyadēva Mahārāja.

A. 17, dated 1548-49, refers to a grant made under the orders of Sadāṣiva by Mahā Mandalēṣvara Rāmarāzu Timmayadēva Mahārāja to certain barbers in the Udayagiri *rājyam*.

G. 46, dated 1548-49, makes a reference to the same man and so does N. 112, dated 1558-59.

U. 19, dated 1615-16 or 1614-15, mentions a grant made by Timmayadēva Mahārāja Ayyavāru but implies that he was no longer living. In this inscription he is referred to as having sat on the diamond throne.

U. 30, dated 1542-43, is not very clear but apparently means that Rāmarāzu Timmayadēva Mahārāja and Aḷiya Rāmayadēva Mahārāja were in joint command of Udayagiri fort.

G. 113 and G. 114 of 1559-60 (?) and 1555-56 (?) refer to Mahāmandalēṣvara Rāma Rāzu Tirumala Rājayya.

O. 29, dated 1565-66, says that Sadāṣiva granted Konḍaviḍu *rājyam* to M. M. Rāma Rājayan Tirumala Rājayyadēva Mahārāja along with (apparently) Siddhirāzu Rangaparājayyadēva.

V. 2 which bears an incorrect date gives Vīra Pratāpa Vīra Tirumaladēva royal titles as well as the *biruda* Bhujabala.

The above inscriptions seem to refer to two persons. One of these is Kōnēti Timma son of Rāmarāzu Kōnētayya who plainly belonged to the branch of the Āraviḍu family headed by Pedda Konḍarāja (see p. 4, Vol. IV, E I.). His date is about the middle of the 16th century and he evidently held some important office in connection with Udayagiri.

The other person referred may be Tirumala I the grandson of Rāma I. If U. 30 refers to him, then, in 1542-43, he was governor of Udayagiri fort. Later he rose to a higher position, for he governed territories which included the Udayagiri *rājyam* and also apparently, Konḍaviḍu *rājyam*. Ranga II, the son of Tirumala I, seems to have assumed royal titles only about 1575-76, and it is not clear how Tirumala I can have ever formally occupied the throne, because Sadāṣiva's authority was nominally recognised up to that date. It is possible, therefore, that U. 2 and U. 19 refer to Tirumala II.

Venkaṭapati or *Venkaṭarāya*.—The inscriptions containing this name are as follows:—

U. 23 and U. 24; 1586–87 (ruling at Penukonda).

C. P. 6; 1602–03.

A. 53; 1602–03 (ruling at Vijayanagar).

A. 35; 1612–13.

R. 60; 1612–13 (ruling at Penukonda).

U. 19; 1614–15 or 1615–16.

A. 1; 1616–17.

G. 112; 1616–17 or 1617–17.

A. 48; 1621–22 (not quite clear as to whether Venkaṭapati was still ruling at the time).

R. 35; 1634–35 or 1644–45 (ruling at Penukonda).

R. 5; 1636–37 (ruling at Penukonda).

R. 6; 1633–37 (ruling at Penukonda).

KV. 10; 1636–37 (ruling at Penukonda).

KV. 49; 1636–37 or 1638–39 (ruling at Penukonda).

N. 33; 1645–46, says that Vīra Pratāpa Venkaṭādri Ayya-vāru was ruling at Penukonda.

V. 21; 1662–63 (ruling at Penukonda).

Of the above inscriptions the first nine clearly relate to Venkaṭa I and they bring his latest date a little beyond that generally fixed.

Leaving out of consideration A. 48, the next five inscriptions appear to relate to Peda Venkaṭa II. The next, N. 33, may perhaps be of Chinna Venkaṭa III. The last inscription relates to a king whom we do not identify. He may have been ruling at Penukonda while Ranga VI was ruling at Chandragiri. It seems clear, at all events, that Penukonda remained a seat of government during part of the seventeenth century and that a century after Tālikōṭa the Vijayanagar dynasty had not lost its hold on the southern part of Nellore district. Mr. V. Venkayya, however, on page 15 E.R. for 1903–04 calls the reference to Penukonda in inscriptions of Venkaṭa I a mere boast. It will be noted that the capital is said in 1602–03 to be Vijayanagar whereas in 1586–87 and 1612–13 Penukonda is mentioned instead.

Rāma.—Rāma II seems to be referred to in the following inscriptions where he is styled Aḷiya, *i.e.*, son-in-law, on account of his marriage to the princess Tirumalāmbā.

U. 30 of 1542-43, where he is mentioned as being in authority at Udayagiri, apparently along with Rámarázu Timmayadéva.

P. 35 of 1547-48, where we should doubtless read 'Ráma' for 'Gáma' and which describes him as bearing the burden of Sadāśivá's kingdom.

G. 48 where we should read 'Rámayya' for 'Rávuḷaya'.

KG. 20 of 1554-55 is one of several grants to barbers. This is by Rámaráju Rámayyadéva which the others are by Aliya Rámayyadéva and Ráma Rázu Timmayyadéva. In KG. 20 also Ráma II seems to be referred to.

A. 3, dated 1628-29, shows Vira Pratápa Vira Rámadéva as ruling with royal titles. On page 26 of Vol. III of Epig. Carn. (introduction) we find it stated that Ranga II (son of Tirumala I) was succeeded on the throne by his son Venkaṭa whose grandson was Rámadéva whose date appears as 1620-25. The Rámadéva of A. 3 may be this man but the table opposite page 238 of Vol. III, E.I. does not agree with that given by Mr. Rice.

GOVERNORS OF UDAYAGIRI UNDER THE VIJAYANAGAR KINGS.

Under the Vijayanagar dynasty we have referred to several of the governors of Udayagiri because the fortress was considered of such great importance that the charge of it was frequently entrusted to some prince of the blood, even to the heir apparent. Udayagiri was, in fact, at one time the capital of, to speak roughly, the Nellore district and in KR. 27, it is called the chief fortress in the kingdom of Krishnadéva Ráya. A few other governors of Udayagiri fort and *rájjam* remain to be noticed. It seems from KR. 78 that the ruler of the *rájjam* occasionally employed a deputy to discharge his duties.

One of the most conspicuous of the governors of Udayagiri was Ráyasaṃ (sc. secretary) Konda Marusayya who is mentioned in eighteen inscriptions of Udayagiri, Atmakúr, Kandukúr, Kanigiri, Podili and Rápúr all of which, no doubt, fell within the territories administered from Udayagiri, though it may be mentioned that the term *rájjam* is not employed in any of these inscriptions which range from 1514-15 to 1528-29. He was the son of one Timmarusayya and is called the *Káryakarta* for Krishnadéva Ráya. He is said to have built the large tanks at Ananta-ságaram and Kaluváya. He was evidently the first governor of

Udayagiri under the second Vijayanagar dynasty and Mr. Sewell's remark that Rámabhaṭlu was the first is erroneous.

Konḍamarusayya must have retired from office before 1528-29 (his last certain date is 1520-21 for KR. 77 shows that in 1527-28 the governor of Udayagiri was Ráyasaṃ Ayyapparasu. Apparently he was transferred from Udayagiri, for in D. 33 of 1529-30 we find him governing the Konḍaviḍu *rājyam* as deputy, apparently, of Ráyasaṃ Timmarusayya. His father's name is given as Vémarusayya.

There is no other clear reference to Ráyasaṃ Timmarusayya.

N. 34 A of 1525-26 gives M. M. Rázu China Tirumala Rázu as being the ruler of Udayagiri with a local agent called Timma-rázu Nandayya.

G. 108, dated 1530-31, gives Salakarázu Tirumalayyadéva various titles and says that the Chandragiri *rājyam* was in his dominions.

G. 82 of 1533-34 mentions Timma Nayuḍu [the agent of M.M. Salaká . . . Tirumala Déva.

U. 42, dated 1533-24, mentions M.M. Salarázu Pina Tirumalayyadéva.

It is not quite clear whether these last four inscriptions relate to the same man. If they do, he would appear to have followed Konḍamarusayya as governor of Udayagiri and to have also governed the Chandragiri *rājyam*. Salakarázu Chinna Tirumalayyadéva is mentioned in the list of great officers of the Vijayanagar kings appearing on page 249, Vol. II of Mr. Sewell's 'Antiquities.'

Under date 1535-36, in KR. 78, we find Bhútanátha Rámabhaṭlu ruling Udayagiri *durgam* with Venkaṭádri as deputy. The latter is mentioned again in V. 8 and is no doubt the donor in KG. 17. Another subordinate governor (*ádhipati*) was Chivvakalúru Bayacha Rájaya whose date was 1551-52 (see N. 104). The name suggests the Bácharusayya of O. 23, but they are probably not the same.

In addition to the above, the Konéṭi family seems to have had some official connection with Udayagiri. That family is referred to under the third Vijayanagar dynasty.

From A. 53, of 1602-03, it seems that one M.M. Satti Rája Srí Muddayyadéva Maharája bestowed the *rājyam* of Udayagiri

on M.M. Muddayyadéva Mahārāja Venkaṭa I being then on the throne.

These persons are the last governors of Udayagiri mentioned in this collection and there do not seem to be any references to them elsewhere.

GOVERNORS OF KONḌAVIḌU UNDER THE VIJAYANAGAR KINGS.

(1) It seems to be now established that Sāluva Narasimha, the principal minister of the last king of the first Vijayanagar dynasty, usurped the throne before the advent of the second or Tuluva dynasty and that he had a son Immaḍi Narasimha and an elder brother Timma.

One Maparusayya appears in A. 27 as the son of Śrīmat Sāluva Narasappaya and the following two Ongole inscriptions show that the family held important office under the second dynasty:—

O. 46, dated 1510–11, mentions that Sāluva Timmarusayya received Konḍaviḍu *rājyam* from the king (Krishnadéva).

O. 71 (date doubtful but perhaps 1517–18), calls Sāluva Timmarasu the protector (Pratipālaka) of the whole kingdom of Krishnadéva.

It will be observed from O. 46 that the *rājyam* of Konḍaviḍu was bestowed on Sāluva Timma before the stronghold of Konḍaviḍu was captured from the Orissa king and Timma made a grant of land in the *rājyam* in 1510–11. From this it is to be gathered that the Gajapati king was not in effective occupation of the northern parts of Nellore though he held the forts of Udayagiri and Konḍaviḍu. For Sāluva Timma see also p. 86 (Appendix) of Vol. VII, E.I. and p. 249, Vol. II of Sewell's 'Antiquities.'

(2) O. 23, dated 1533–34, gives Bácharusayya as prime minister of Achyutadéva and ruler of Konḍaviḍu *durgam*. Doubtless we get the same officer in O. 77 of 1534–35 (?) where he appears as "Bāba Kāṣayavāru who is skilled in bearing the burden of the kingdom of Achyutadéva." The name has been transcribed wrongly in one or the other.

(3) O. 31, dated 1558–89, mentions M.M. Siddhi Rāju Timma-rājayyadéva as ruler of Konḍaviḍu in subordination to Sadāsiva.

D. 14 probably relates to the same person.

(4) O. 29 of 1565-66 gives the following pedigree :—

Siddhirázu
|
Obularázu
|
Timmarázu
|
Rangappa Rázu.

Apparently the last-named was ruling the *Kondaviḍu rājyam* along with Rámaráju Tirumala Rájayadéva for whom see under the Vijayanagar third dynasty. He is plainly the son of the Timmarájayya of O. 31.

CERTAIN OTHER SUBORDINATES OF THE VIJAYANAGAR KINGS.

There remain to be mentioned certain other persons who held positions of some importance under the Vijayanagar kings either as vassal chiefs or officials.

(1) P. 26, dated 1426-27, mentions Śríman Mahámandalésvara Mélini Mísaragaṇḍa Káthári Sáluva Samburáyadéva Maharája the son of Ráya Vibháladéva Maharája.

P. 39, of 1438-39, refers to the same family and gives the following pedigree :—

S.M.M. Médini Mísaragaṇḍa Káthári
Sáluva Dharani Varáha Peda Samburáya
of the Lunar race.

<p>(Titles as above) Telungaráyalésunḍa Bhúpa Góvinda</p>	<p>King (Kshmapála) Pedaráya Vibhála.</p>
<p>King (Kshmapála) Jagatába Singa of the Solar race married Tippaladévi (1438-39). King (Kshmapála) Timma.</p>	

We have unfortunately no other references to this line of chiefs. The question of its connection with the second Vijayanagar dynasty is discussed by Mr. J. Rámayya at p. 74 *et seq.* of Vol. VII, E.I.

It is not apparent who is referred to under the name Jagatába (Jagadobba?) Singa of the Solar race.

(2) N. 28, under date 1346-47, records a grant by Mudra Chiddi Sáyanna Oḍaya the prime minister (Mahápradháni) of Kampanáti Oḍayar, the lord of the Eastern and Western seas.

From the same place comes the undated inscription N. 29 which mentions Sáyanna Oḍaya.

N. 78, dated 1364-65, declares that S.M. Vira Śrī Sávanna Oḍaya was ruling the Earth O. 25 mentions Śrī Sayanaṁ Dévara and calls him "entitled to the Panchamahāśabda, Mancha Malléṣvara, Parama Mahéṣvara, lord of the town of Anumakonḍa."

Probably all these inscriptions refer to the same person who seems to have held high office under Kampa I and his son Sangama II.

Mr. Sewell, on p. 125, Vol. II, 'Antiquities,' gives an inscription of Sáyana Uḍaiyār from Conjeeveram.

(3) N. 35, of the year Pingala, mentions S.M.M. Chálikya Náráyana Chauhattamalla Raṇa Vijaya Velamapáti Tirumala Rájayadéva Mahárāja.

N. 112, of 1558-59, states that the *śima* of Udayagiri was granted by S.M.M. Rámárájuyara Timmaya Dévara Mahárāja to S.S.M. Vera (Ven?) galayya Déva Mahárāja, bearing titles as in N. 35. This person seems to have claimed Chálukyan ancestry but we cannot identify him.

(4) O. 31, dated 1558-59, mentions one Mandapáti Appala Ráju as governing the *śimas* of Ammanabrólu and Addanki in subordination to the governor of Konḍaviḍu

Possibly the Rája of Yendlúru, Mandapáti Kumára Rámabhadrá Rája, referred to in O. 102 of 1762-63, was a member of the same family of which an account is given on p. 735 of the District Manual.

(5) C.P. 18 is a grant of Dévaráya II, dated 1428-29. It gives the genealogy of a certain Panṭa Mailára as follows:—

Súra
|
Póta
|
Mummaḍindra (married) Mumbámbá
|
Panṭa Mailára or Panṭa Malla.

Mailára had the *birudas* *Dharanivaráha* and *Chauhatta Malla*. He was also *Ghantaṇáda*. It appears that he had helped Dévaráya in war and at his request the king granted a village in Ongole Taluk to certain Brahmans. We find the same chief referred to in O. 30 and O. 104. The former is of 1482-83 and alludes to a grant formerly made by Panṭa Maila Redḍi through Praudha Dévaráya

Mahārāya. The latter, of 1424–25, refers to a grant made by one Mummidi Reddi called Śrīman Mahāmandalēśvara, Chauhattamalla, Ghantānādaka, etc., while Mailāra Reddi, son of Panṭa Mummadi Reddi, was ruling Palindipādu. Whether the donor Mummadi Reddi made the grant previously and was the father of Mailāra Reddi who confirmed it is not, however, quite clear.

YĀDAVARĀYA CHIEFS OF EASTERN CHĀLUKYAN DESCENT.

On page 208, 'South Indian Inscriptions,' Vol. III, part II, Vol. XXIX of the new series of the Archaeological Survey of India, Dr. Hultzsch mentions—

- (1) Yādavarāya Tirukkālattidēva of the 16th and 17th of Kulōttunga III and
- (2) his son Yādavarāya Vira Narasimhadēva of the 36th and 37th of Kulōttunga III and the 8th of Rājārāja III.

Dr. Hultzsch adds that they bore the *birudas* Vēngivallabha and Śaṣikula-Chālukki, thus claiming descent from the Eastern Chālukyas. He mentions also "Śimha *alias* Virarākshasa Yādavarāja son of Yādavarāja *alias* Tirukkālattidēva" of the 15th of Kulōttunga III; and inscriptions of the 34th and 40th years of Tribhuvanachakravarti Vira Narasimhadēva Yādavarāja and of the [8]th of Tribhuvanachakravarti Tiruvēṅgaḍanātha Yādavarāja.

We find in our collection the following references to these rulers:—

V. 1 of 1230–31 and the 15th of Rājārājadēva (III) gives us Kamala Mahādēvi *alias* Bejjadēvi, the wife of Rājamalladēva *alias* Bhujabalasiddharasa *alias* Yādavarāja.

V. 3 of the 15th of Rājārājadēva (*i.e.*, 1230–31) is a grant by the same lady and states that the town of Nāgapuḍōl was founded by her (probably meaning her husband).

V. 4 of the 19th of Rājārājadēva (*i.e.*, 1234–35) is a grant by Kāsāṇmai the son of Yādavarāja.

V. 6 of the 11th of Rājārājadēva (*i.e.*, 1226–27) mentions Tonḍaimān Appūr Kāntarāyan, the prime minister of Yādavarāyan *alias* Kaṭṭidēvarasan.

V. 7 calls Yádavarāja “the glorifier of the Yádava race, Mahá Maṇḍalēśvara, lord of Kanuchára (Kanchi ?), of the race of Śaṣikula Chálukki.” It also states that he caused a grant to be made by Madurántaka Pottapi Chóla Errasiddharasa whom he “brought (for the purpose).” This seems to imply that Errasiddharasa was ruling in subordination to him.

Vs. 8 and 9 mention Yádavarāya of Nágapuḍól and Témāṇḍi Ammai the wife of Bhujabala Siddharasa.

V. 10 says that Piḷḷaiyár Bhujabala Siddharasa declared in the 39th of Kulóttunga Chóladéva (1216-17) his intention to found the town of Nágopuḍól and that in the second of Rájarájadéva (1217-18) the image of (?) Madurántaka Pottapi Chóla [Erra] Siddharasan was set up.

V. 11 says that Rájamalladévan *alias* Bhujabala Siddharasa was the son of Kaṭṭidévarasan who was “the best of the Yádavas, possessor of the five Mahásabdas, Mahámaṇḍalēśvara, lord of Kanchavárapura (Kanchi ?) and Vengí, samastharájaśráyan, head of the Śaṣikula Chálukki race.” It adds that he created through Madurántaka Pottapi Chóla Errasiddharasa the town of Nágapuḍól in Pákkaiṇáḍu.

V. 13 refers to the same chief and is of the 39th of Kulóttunga Chóladéva.

V. 16 is a grant by Véngivallabhan who is one of the same line no doubt.

All these inscriptions are of Chápalapalli village. How these rulers stand relatively to each other and to those named by Dr. Hultzsch is by no means clear.

The same line may be represented in V. 19 which mentions (probable date 1233-34) a chief of Mópúru or Periyamunoppúr called Chalukki Náráyana Manumasittiyarasar.

APPENDIX II.

INDEX OF INSCRIPTIONS IN ACCORDANCE WITH DATES.

(This index excludes those inscriptions which do not bear a Śaka date.)

10th Century.

945-46, C.P. 19,

| 968-69, P. 38.

11th Century.

1088-9, O. 92,

12th Century.

1111-12, O. 79 (?),

1118-19, O. 128,

1124-25, KV. 3,

1134-35, D. 41,

1141-42, D. 39,

1144-45, D. 40,

1145-46, D. 48,

1147-48, D. 68,

1148-49, O. 142,

1153-54, O. 19,

1154-55, D. 43, O. 50,

1155-56, O. (18), O. 51,

1166-67, D. 49, O. 28 A,

1167-68, D. 38, O. 59, O. 60,

1170-71, D. 45,

1182-83, N. 16,

1183-84, N. 106,

1184-85, KG. 31,

1187-88, KV. 10, A. 24, O. 90,

1188-89, KV. 8,

1190-91, N. 40,

1192-93 (?) G. 50,

1193-94, N. 118,

1197-98, N. 55,

1198-99, KV. 51.

13th Century.

1204-05, N. 111,

1207-08, KV. 39,

1208-09, O. 76,

1209-00, KR. 29,

1211-12, R. 47,

1213-14, R. 8,

1214-15, KV. 13,

1217-18, R. 36, KV. 31, A. 38,

O. 120,

1218-19, D. 69, N. 103, O. 17

(1), O. 45, O. 139,

1219-20, D. 57, D. 60,

1221-22, N. 109, O. 110,

1223-24, V. 19,

- 1226-27, V. 6,
 1227-28, N. 102, O. 17 (2), V.
 15, V. 20,
 1228-29, KV. 38, V. 5,
 1230-31, V. 1, KV. 45, KV.
 47, V. 3,
 1231-32, R. 65,
 1233-34, V. 17,
 1234-35, V. 4,
 1236-37 R. 70, V. 2,
 1237-38, KR. 22,
 1239-40, O. 86, O. 88,
 1242-43, G. 8,
 1243-44, R. 39, N. 121,
 1244-45, U. 3, KV. 25,
 1245-46, U. 14,
 1246-47, A. 7,
 1247-48, G. 27, R. 20, O. 138,
 1248-49, O. 84, O. 151,
 1249-50, G. 17,
 1250-51, O. 103,
 1251-52, KV. 24,
 1252-53, U. 48,
 1253-54, O. 27, O. 28,
 1254-55, KG. 11, D. 25, D.
 28, P. 17, O. 67, O. 89,
 1256-57, G. 39, O. 150,
 1257-58, P. 9,
 1258-59, KR. 26, KR. 60,
 1259-60, KR. 61,
 1260-61, P. 7, P. 10, KR. 62,
 1261-62, KR. 63,
 1263-64, G. 85, G. 90, KV. 43,
 1264-65, KV. 26,
 1267-68, KR. 64, D. 24, N.
 97, O. 143,
 1268-69, KG. 24, G. 11, KR.
 50, KR. 65, N. 30, O. 6,
 1269-70, G. 9, KR. 66,
 1271-72, O. 16,
 1272-73, KR. 57, D. 1, D. 72,
 N. 21,
 1273-74, KV. 48, KR. 53, O.
 101,
 1274-75, KV. 19, KV. 21,
 KV. 29, A. 14, A. 51,
 1275-76, KV. 22, A. 29, O. 70,
 O. 82,
 1276-77, KV. 23, KV. 28, G. 29,
 1277-78, KV. 30, KR. 58, A.
 13,
 1278-79, KV. 27,
 1279-80, G. 45, A. 11,
 1280-81, KR. 43, N. 73, O. 75,
 1281-82, O. 123,
 1283-84, A. 25, O. 130,
 1284-85, N. 31,
 1286-87, A. 57,
 1289-90, P. 32, G. 66,
 1290-91, A. 55, O. 99,
 1291-92, D. 6,
 1293-94, O. 54, O. 129,
 1294-95, KR. 84,
 1296-97, N. 31,
 1297-98, O. 87,
 1298-99, O. 49,
 1299-00, G. 115, N. 62,
 1300-01, O. 136.

14th Century.

- 1301-02, N. 60,
 1302-03, KR. 52,
 1305-06, D. 70,
 1306-07, O. 54,
 1309-10, KV. 35, KV. 37,
 1310-11, D. 35, O. 58, O. 98,
 O. 149,
 1312-13, KV. 36,

1313-14, D. 12,	1354-55, N. 32,
1314-15, KG. 7, G. 64, N.	1356-57, C.P. 20,
32, O. 7,	1364-65, N. 78,
1315-16, KR. 1, O. 96, N. 74,	1366-67, O. 105,
1316-17, N. 80,	1369-70, P. 18,
1317-18, O. 8,	1370-71, D. 32, D. 33,
1320-21, KR. 54, KR. 55,	1376-77, P. 42,
O. 9, O. 10,	1377-78, KG. 10,
1322-23, KV. 11, KR. 40,	1382-83, KV. 33,
1323-24, D. 10,	1384-85, D. 13,
1328-29, D. 67,	1336-87, U. 18,
1329-30, KR. 28,	1387-88, KR. 8,
1336-37, C.P. 15,	1390-91, C.P. 1,
1337-38, O. 109,	1392-93, R. 27,
1338-39, O. 35,	1393-4, KG. 23,
1346-47, N. 28,	1398-99, KR. 35,
1347-48, C.P. 23,	1400-01, N. 76.
1353-54, O. 78,	

15th Century.

1401-02, R. 78,	1430-1, KR. 16, KR. 17,
1402-03, D. 63,	1432-33, D. 20,
1404-05, O. 2,	1434-35, O. 115,
1406-07, KR. 68, D. 19, C.P.	1435-36, C.P. 2,
5,	1438-39, P. 39, C.P. 12,
1408-09, G. 42, KR. 18, KR.	1441-42, KV. 14, O. 72,
19, KR. 21,	1443-44, O. 132,
1409-00, KG. 34, A. 39,	1446-47, O. 97,
1415-16, D. 46, O. 83,	1447-48, U. 17, P. 12,
1416-17, KG. 4,	1448-49, D. 56,
1422-23, KV. 18,	1449-50, KR. 75,
1424-25, O. 104,	1470-71, U. 28, U. 29,
1426-27, U. 46, P. 21, P. 26,	1471-72, KR. 75,
O. 55, O. 56,	1482-83, O. 30,
1427-18, D. 23,	1483-84, P. 27,
1428-29, C.P. 18, O. 85,	1486-87, A. 47,
1429-30, D. 47, C.P. 3,	1494-95, D. 9.

16th Century.

1510-11, O. 46,	1514-15, U. 4, U. 40, P. 4, P.
1513-14, S. 11,	36, KR. 27,

1515-16, P. 29, P. 33, C.P. 16,	1548-49, G. 46, A. 17,
1516-17, KR. 85,	1549-50, A. 16, C.P. 14,
1517-18, P. 14, P. 15, KR.	1551-52, P. 24, KR. 3, N. 104,
71, O. 71,	1552-53, U. 22,
1518-19, P. 5,	1554-55, KG. 20, KG. 21,
1519-20, P. 23, A. 28, O. 47,	1555-56, G. 114,
1520-21, KR. 30, A. 5, A. 6,	1556-57, A. 16,
1524-25, N. 122,	1558-59, N. 112, O. 31,
1525-23, D. 22, N. 34,	1559-60, G. 113,
1526-27, KG. 33, KR. 83,	1563-64, P. 19,
1527-28, KR. 77,	1565-66, O. 29,
1528-29, KG. 5, O. 41,	1567-68, KR. 74,
1529-30, D. 53,	1568-69, U. 1, U. 2,
1530-31, G. 108,	1570-71, R. 11, N. 105,
1533-34, U. 42, G. 82, D. 37,	1572-73, N. 117,
N. 2, O. 23, O. 62,	1573-74, N. 54,
1534-35, G. 111, O. 68, O. 77,	1575-76, R. 41,
1535-36, KG. 17, KR. 78,	1576-77, KR. 86,
D. 66, N. 10,	1578-79, O. 4,
1536-37, U. 8, KR. 82, C.P. 10,	1579-80, KG. 15, G. 109,
1537-38, D. 50,	1581-82, A. 54,
1538-39, R. 24, D. 65,	1582-83, N. 124,
1541-42, R. 19, D. 15, C.P. 13,	1583-84, P. 34,
1542-43, U. 30, KG. 40,	1586-87, U. 23, U. 24, KG. 22,
1544-45, KR. 25, O. 141,	D. 52, D. 73,
1545-46, O. 15, O. 21,	1591-92, N. 46,
1546-47, P. 25,	1593-94, S. 16.
1547-48, P. 30, P. 35,	

17th Century.

1602-03, A. 53, C.P. 6,	1623-24, R. 22,
1610-11, A. 40,	1625-26, N. 6,
1612-13, R. 60, D. 34, A. 35,	1627-28, O. 111,
1613-14, KR. 14, N. 13,	1628-29, A. 3,
1614-15, G. 110,	1629-30, R. 33,
1615-16, U. 19,	1632-33, O. 52,
1616-17, G. 112, A. 1,	1633-34, O. 32,
1621-22, A. 48,	1634-35, R. 35,
1622-23, R. 18,	1635-36, N. 9, N. 52, N. 115,

1636-37, R. 5, R. 6, KV. 49, KV. 50,	1651-52, KG. 1,
1637-38, R. 49, R. 50, R. 53,	1652-53, C.P. 81,
1638-39, R. 3, R. 7, R. 25, R. 28, R. 30, R. 34, R. 40, R. 43, R. 51, R. 54, R. 63, R. 74, R. 79, KV. 46, N. 1, N. 4, N. 7, N. 11, N. 26, N. 47, N. 99, N. 114, N. 116,	1653-54, N. 5,
1640-41, KR. 20,	1657-58, KG. 16,
1641-42, KR. 80,	1659-60, V. 23,
1642-43, U. 39, P. 13, KV. 1,	1660-61, U. 36,
1643-44, KR. 12,	1661-62, U. 26, U. 27,
1644-45, KR. 4,	1662-63, V. 24,
1645-46, N. 33,	1672-73, D. 31,
1647-48, C.P. 7,	1675-76, D. 62,
1650-51, KR. 44, KR. 47, KR. 48,	1682-83, R. 68, KR. 46,
	1683-84, KR. 41,
	1684-85, R. 15,
	1687-88, C.P. 9,
	1688-89, G. 84,
	1697-98, A. 23,
	1698-99, G. 19.

18th Century.

1706-07, N. 96,	1762-63, A. 9, O. 102,
1709-00, D. 3,	1766-67, KG. 9,
1712-13, G. 52,	1771-72, A. 50,
1715-16, KV. 44,	1778-79, O. 137,
1718-19, D. 61,	1781-82, A. 10,
1726-27, D. 3,	1785-86, KG. 28,
1739-40, O. 106,	1789-90, KV. 20,
1746-47, C.P. 4,	1791-92, G. 83 (?),
1756-57, N. 3,	1794-95, S. 18.

19th Century.

1802-03, KR. 42.

APPENDIX III.

WEIGHTS AND MEASURES.

The following particulars are gathered from Maclean's "Manual of Administration" under the heads Nellore and Chingleput :—

Weights.

- 1 pagoda weight = $52\frac{1}{2}$ grains troy.
- 1 tola = 180 grains troy.
- 10 kurruck pagodas or 3 tolas = 1 pollam.
- 8 pollams or 24 tolas = 1 pucka seer.
- 5 seers or 120 tolas = 1 viss.
- 8 viss or 960 tolas = 1 maund (100 pounds troy).
- 20 maunds = 1 candy or puttī.

Land measures.

- 1 cubit = 19.68 inches.
- 32 cubits = 1 rod.
- 1 rod square = $2,756\frac{1}{4}$ square feet = 1 gunṭa = .0633 acre.
- 50 guntas = 1 gurtu or gorru = 3.1637 acres.

For garden lands a rod of 21 cubits or $34\frac{3}{4}$ English feet was employed. The gunṭa was then .02725 acre and 116 went to the gurtu or gorru.

Grain measures.

- 4 chittis = 1 sola = 70 tolas of rice heaped.
- 4 solas = 1 munta = 280 tolas or $3\frac{1}{2}$ pucka seers.
- 4 muntas = 1 kuncham = 1,120 tolas or 14 pucka seers.
- 4 kunchams = 1 tūm, about a hundred-weight.
- 20 tūms = 1 candy or puttī, about a ton.

The tūm corresponds with the markál which was subdivided into 8 measures.

The following relate to the Chingleput District, but may be found applicable in the case of some of the inscriptions from the south of Nellore :—

Weights.

- 3 tolas = 1 pollam.
- 8 pollams = 1 cutcha seer.
- 40 pollams = 1 viss or 3.0857 lbs. avoir.
- 50 pollams = 1 túk.
- 5 viss = 1 túlám.
- 8 viss = 1 maund of 24.6857 lbs. avoir.
- 20 maunds = 1 candy or bárum.

There is also a pukka seer of 72 tolas.

Land measures.

- 28 aḍis = 1 kol (24 Eng. feet).
- 1 square kol = 1 kuzhi = 576 square feet.
- 100 kuzhis = 1 káni = 57,600 square feet = 1.3 acres.

There were, however, several kánis in existence.

Grain measures.

- 124 tolas' weight of rice = 1 paḍi (measure).
- 8 paḍis = 1 markál.
- 12 markáls = 1 kallam.
- 33½ kallams = 1 garce.

There were, however, local variations from these measures.

APPENDIX IV.

THE MONTHS.

(FROM THE INDIAN CALENDAR BY R. SEWELL AND
S. BALAKRISHNA DIKSHIT.)

Serial No.	Zodiacal sign.	Tamil name.	Sanskrit name.	
			Old.	New.
1	Mesha ...	Chittirai ...	Mádhava ...	Vaisákha.
2	Vrishabha ...	Vaigási or Vai- yási.	Śukra ...	Jyésztha.
3	Mithuna ...	Áni ...	Śuchi ...	Áshádha.
4	Karka ...	Áđi ...	Nabhas ...	Śrávana.
5	Simha ...	Ávani ...	Nabhasya ...	Bhádrapada.
6	Kanyá ...	Purattási or Purattádi.	Isha ...	Ásvena.
7	Tulá ...	Aippási or Ar- pisi.	Úrja ...	Kárttika.
8	Vriřchika ...	Kárttigai ...	Sahas ...	Márgasírsha.
9	Dhanus ...	Márgali ...	Sahasya ...	Pausha.
10	Makara ...	Tai ...	Tapas ...	Mágha.
11	Kumbha ...	Mási ...	Tapasya ...	Phálguna.
12	Mina ...	Panguni ...	Madhu ...	Chaitra.

APPENDIX V.

TERRITORIAL DIVISIONS.

The inscriptions mention various territorial divisions but it is not possible to give the modern equivalents with any approach to accuracy. Not all the divisions mentioned were in existence simultaneously and such Sanskrit terms as *dēśa* and *vishaya* are probably intended generally as mere translations of local vernacular terms, though in later times the former word represented a definite area.

The unit is, of course, the village or *ūru* and the first grouping of villages is perhaps the *sthala*, though that term is also used in the general sense of "locality" and apparently in the sense of "chief town" too. The *sthiti* and the *dandampād* are rarely used except when the former has the general sense of "place." Whether these two terms denoted fixed territorial divisions is doubtful. The *sammatu* is another rare term.

The most common division in the Telugu inscriptions is the *śīma* which clearly formed a part of the *nāḍu*. Perhaps the *śīma* corresponded as nearly as anything else to the modern *firka*. In one inscription the Rāpūr *śīma* appears as a sub-division of the Nellore *vanita* a word which does not recur in this collection. The term *kampana* appears also once or twice, perhaps as equivalent to *śīma*.

The *nāḍu* is a very common term in both Telugu and Tamil inscriptions and the Sanskrit *vishaya* is sometimes used as equivalent thereto as we find from V. 19 of C.P. 20 where reference is made to the *vishaya* of Pāka, *i.e.*, Pākināḍu. It was a large area in some cases as shown by O. 73 where Pūngināḍu is described as extending on both sides of the Gundlakamma river from the vicinity of the eastern fort of Śrīgiri (Śrīśailam in Kurnool)

to the eastern sea. Roughly the Telugu nádu may correspond with the modern taluk.

In the Telugu inscriptions nothing seems to be recognized between the nádu and the rájyam which latter was an area ruled by an important governor in the days of the Vijayanagar empire when the bulk of the district fell within the Udayagiri rájyam, though the extreme north appertained to Konḍaviḍu rájyam and the south to the Chandragiri rájyam.

In the Tamil inscriptions the kottam comes in between the nádu and the maṇḍalam which latter term may be taken to correspond with the Telugu rájyam.

The Tamil inscriptions also refer to places as being within such-and-such a nádu forming a portion of such-and-such another nádu. These sub-nádu's appear to take the place of the śīmas of the Telugu inscriptions.

In fact it may be doubted whether the Tamil nádu itself amounted to much more than the Telugu śīma having in view the large number of nádu's into which the southern half of the district is divided in the Tamil inscriptions.

We give below, separately for the Telugu and the Tamil inscriptions, the various divisions of the Nellore district as they appear in this collection :—

TELUGU.

Rájyams.

Udayagiri.
Konḍaviḍu.

Chandragiri.

Nádu's.

Páka or Pánka or Páki.
Tonkakúḍúru (?).
Angaḍamanta.
Púngi.
Kamma.

Vela.
Cheḍupáli (?).
Paḍa.
Kandukúru (?).

(It is doubtful whether any part of this district fell within the Velanádu.)

Sīmas.

Udayagiri.	Kanigiri.
Rápúr.	Kanigiri-Pólicherla.
Nellúru.	Musumqúru.
Póru (alias Niḍugantakóṭa and Piḍaináḍu).	Podili.
Konḍamapáḍu.	Addanki.
Venkatagiri.	Ammanabrólu.
Kortúru.	Daiyálaráyúru.
Kullúru.	Kandukúru.
Prabhákarapaṭnam.	Chúnḍi.
Eastern Paḍanáḍu (?).	Jaladanki.
Sarvapalli.	Duddura (?).
	Poritináḍu (?).

TAMIL.

Maṇḍalams.

Jayankonḍachóla	alias	Malai.
Rájendrachóla.		

Koṭṭams.

Paiyúrilam.	Pavvattiri or Kaḍalkonḍa
Manaviṟ.	Pavvattiri.
Puliyúr.	

Náḷus.

Mándai.	Pérúr.
Séla.	Pératti.
Pottappi.	Mungaláratṭai.
Singattai or Singapai (?)	Kaḍaiyasinga.
Pákkai.	Púngai.
Mél.	Poligai (or Pónagai?).
Pattaiyúr.	Tongaipúnul.
Nellúr.	Chakala.
Angaḍipátta.	Kulóttungachóḷavala.
Mélaipattaiya.	Venga.
Kiḷapattaiya.	Kákkalúr.
Chedikulamánikkavala (with a sub-division Paḍai or Maḍai).	Vélúr.
Valluva.	Kamalai.
	Jayakulamánikkavala.

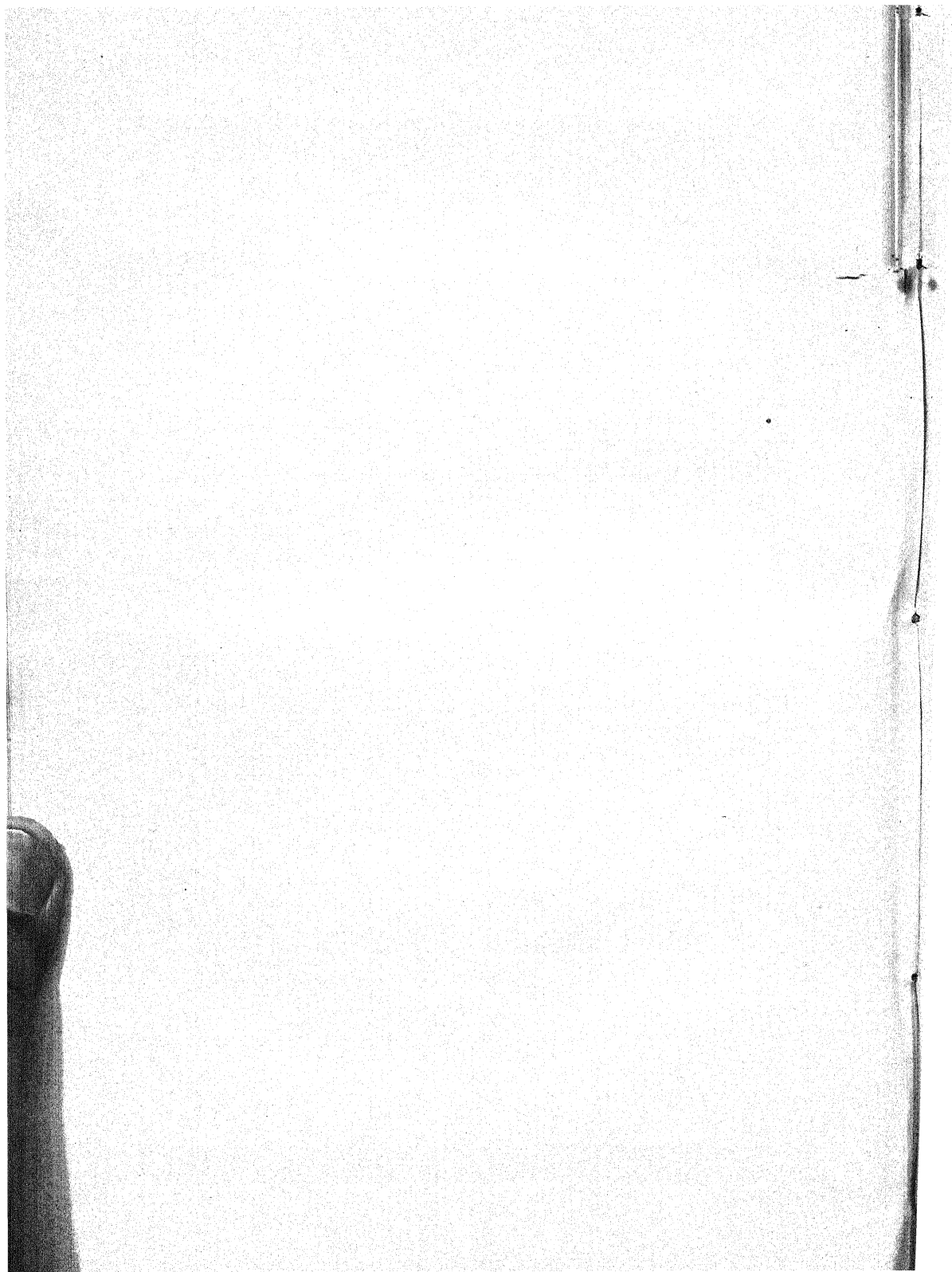
Sub-Nāḍus.

Madainallūr.	Paḍikāmanāḍu (also Paḡa-
Munḍaināḍu.	manāḍu).
Rāpūr.	Okkāṭṭunāḍu.
Paḍaināḍu (also called P'ēḍai, Piḍai and Paṭṭai).	Maḍaināḍu (perhaps Paḍai- nāḍu).

It will be noticed that the Tamil *nāḍus* Pākkai and Pūngai and sub-*nāḍu* Paḍai bear the same names as three of the Telugu *nāḍus* while the Tamil *nāḍu* Nellūr and sub-*nāḍu* Rāpūr bear the same names as two of the Telugu *śīmas*.

The *nāḍus* and *śīmas* can sometimes be roughly located by the mention of villages situated therein, but the preparation of any sort of map showing the old divisions of the district is impossible.

In Muhammadan times we get such territorial terms as the *Sarkār* (Udayagiri S., Sarvapalli S., Kambham S.), the *Zilla* and the *Pargana*. For the last two we find modern equivalents in the terms "District" and "Division" respectively. The *Sarkār* is mentioned in C.P. 4 where it is used to denote an area which may best be translated by "Division."

GLOSSARY OF REVENUE AND OTHER TERMS.

A

- Aḍḍa*, a measure equal to 2 *mānikas* or one-eighth of a *tām*.
Agāmi, future profits, a term used in grants and leases.
Agrahāram, a grant of land to Brahmans.
Akshini "imperishables", a term used in grants and leases.
Amaraḍḍar or *amaragāḍu*, the holder of an *amaram*.
Amaram, a grant of the revenue of a tract of land on condition of military or police service.
Amji, labour customarily exacted without payment in regard to certain works, *e.g.*, the repair of tanks and channels.
Amritapaḍi, the food of a god, ambrosia.
Anikat, a dam across a river.
Archaka, chief priest in a temple.

B

- Bāra*, a fathom, 6 feet.
Bhaṇḍāram, W says this means a village managed directly by the proprietor, but in O. 89 the word clearly means a grant of land on favourable rent. This agrees with B's explanation of the phrase *baṇḍāraṇḍa grāmam*.
Bhōga, enjoyment, the food offered to an idol.
Bhōga maṇḍupam, the part of a temple where food is prepared for the idol.
Biruda, a title.
Brāhmaṇāḍāyam or *Brahmāḍāyam*, a grant to a Brahman.

C

- Chakra Varahā*, perhaps the same as B's *Karuku Varahā* which is Rs. 4. The ordinary *chakram* according to B is $\frac{1}{16}$ th of the pagoda.
Chinnam, a weight and also a coin worth $\frac{1}{4}$ th of the pagoda or 7 annas.
Chōḍana, a liquid measure. In Malabar it is $341\frac{1}{2}$ cubic inches. In Nellore the measure seems to be no longer used.
Chunam, lime, mortar.

D

- Danḍam*, a measure of 10 *hasta* or cubits.
Duṣābandham, an assignment of revenue for the upkeep, usually if not always, of a tank. According to B the grantee pays one-tenth of the usual assessment; according to W nine-tenths. According to other authorities the grantee appropriates ten-sixteenths and pays six-sixteenths to the grantor.

Désai, the administration of a *pargana*; the principal revenue officer of a district according to W, but in K.R. 41 the word must refer to a less important class of officer; we may translate as "Divisional officer."

Désamukh, the chief revenue and police officer over the group of villages constituting the *désa*.

Désastha, apparently merely a title of Mahrátha Brahmans.

Dévadáyam, a grant to a temple.

Dharmakarta, the trustee of a charitable grant or temple.

Domnara, the juggler and acrobat caste.

Duggáni, ten *kásu*, about half an anna.

Durgam, a fort, fastness.

E

Ekubhógam, land held by a single individual or family.

G

Gadya, a coin, value not known.

Gadyánam, perhaps the same as *gadya*.

Gócharma, 10 *nivartanas*, apparently a square of 4,500 feet.

Gópúram, the pyramidal gateway of a Dravidian temple.

Gorru, a variable measure of land, commonly equal to 3.1637 acres.

Gótra, the family stock within which marriage is prohibited.

Gunṭa, a pond, also a land measure equal according to B, to $\frac{1}{10}$ th or $\frac{1}{12}$ th of a *gorru* which is generally about $3\frac{1}{2}$ acres. In these Nellore inscriptions the *gunṭa* may be taken as equal to 2,756 $\frac{1}{2}$ square feet or .0633 acre, being $\frac{1}{10}$ th of a *gorru*. In the case of garden lands, however, the *gunṭa* is only .02725 acre or $\frac{1}{12}$ th of a *gorru* (see Macleane's 'Manual of Administration').

Gurtu, the same as *gorru*.

Guru, a spiritual teacher.

H

Havildar for the various meanings see W. In these inscriptions it probably means a subordinate revenue officer.

I

Ijára, a lease or farm of land or revenue or taxes.

Inám, a grant of land or assignment of revenue.

Irasm, a measure. B. says half a *tám* which would be 28 pukka seers, but W. says 24 seers.

J

Jangam, a sect worshipping Basava and obnoxious to Brahmans as denying their claims to sanctity.

Jonna, the great millet, known also as *chólám* and *jowári*.

K

- Kalanju*, the weight of $1\frac{1}{2}$ pagoda coins.
Kampana, a territorial division.
Kānuka, a gift to a superior, a compulsory "benevolence."
Kāpu or *Kāmpu*, a cultivator. The word is also used in the sense of *Pedḍakāpu* or principal ryot or village headman.
Kārkaṇ, a subordinate revenue officer, a revenue inspector.
Karnam, the village accountant.
Kāru, preceding the name of a crop indicates that it is sown in the wet season.
Kāryakarta, an agent.
Kasā, the chief town of any given area.
Kasba Kāpu, the headman of a *kasba* town.
Kāsu, a coin of gold, silver or copper; the copper *kāsu* was worth about $\frac{1}{20}$ th of a penny.
Kaṭnam, a present to a superior, a compulsory "benevolence."
Kāvali, watch and ward.
Kētaki, a plant which B terms *Pandanus odoratissimus* (i.e. the screw-pine).
Khaṇḍrika, a portion of a village granted free or at a favourable rent.
Kōmaṭi, the shopkeeper caste.
Kōru, land the produce of which is shared by Government. Commonly used in opposition to the terms *zamīndārī* and *inām*.
Kuchchaḍa, a land measure equal to 8 *gorrus*; it may be taken at 25 acres in Nellore, though B gives the equivalent in Kistna as 29 acres.
Kuḷi, a square measure varying, according to W from 1 square foot to 25,600 square feet. In these inscriptions it is probably used to denote 576 square feet.
Kuncham or *kunchaḍu*, 4 *mānikas* or *muntas* or $\frac{1}{2}$ of the *tām* which is, roughly, a hundred weight.
Kunja, same as *gunḡa*.

L

- Lagna*, the rising of a sign of the zodiac, the moment of the sun's entry into a sign.
Lingam, the representation of Śiva in the form of the male organ.

M

- Mā*, a land measure equal to $\frac{1}{20}$ th of a *vēli*.
Māḍa or *māḍai*, half a pagoda, i.e., Rs. 2 or Rs. 1—12—0.
Maḍi, a wet field but it seems to have been also a definite measure of land—*vide* O. 54.
Māṭiga, the cobbler caste.
Mahājanam, the principal people of the village.
Māla, a Pariah.
Maṇḍalam, a division of territory; perhaps we may translate it "province."
Maṇḍali Kāpu, headman of a village according to W, but perhaps of rank superior to the ordinary headman.

- Maṇḍapam* or *maṇṭapam*, a porch, portico or pavilion supported on pillars.
Mandya, some measure of land.
Mānika, one-fourth of the *kuncham* or 280 *tōlas*.
Mānyam, a grant of land or revenue in return for services to be rendered to the community.
Marutu, an unknown measure of grain and land.
Maṭha, an establishment of religious persons, monastery, college.
Maṭṭu, plural probably of *muṭṭu* and used to denote some measure of land.
Mēra, a fee in grain or money paid by villagers for the upkeep of certain offices, services or institutions.
Mīrāsīdār, one having a hereditary title to property or office.
Mōtarfa, the tax upon the profits of those exercising manual arts or professions.
Mudām, a village police-officer.
Mukkhāsa, land assigned in return for service to be discharged. For other meanings see W.
Mulumu, according to B, a stubble field; according to W, land cultivated with millet; translated as garden land in the text. The word does not seem to be in common use in Nellore.
Mū'avisālabāḍi perhaps means "the original tax levied proportionately upon the profits of traders." See W. under *Visabāḍi*.
Munta, one-fourth of the *kuncham*; apparently in Nellore the same measure as *mānika*.

N

- Nāḍu*, a division of the *maṇḍalam* or *rājyam* or province.
Nakshatra, a star, one of the 27 constellations through which the moon passes.
Nambi, a priest performing ordinary rites in a Vaishṇava temple.
Nayaka, a military chief, poligar, assistant to a revenue officer—often assumed as a title of honour.
Nishka, a gold coin said by B. to be equivalent in value to the *māḍa*.

P

- Pādīshāh*, king, sultān.
Pandit, a learned Brahman, especially one who studies Sanskrit.
Pannu, tax, tribute, customs.
Pargana, a sub-division of the zilla or district.
Pārupatagāḍu, W gives Canarese *Pārupatyagāra* as meaning a manager or superintendent. This is, doubtless, the same word. We have translated it "revenue inspector."
Parva, a sacred period such as full-moon day, the 8th, 11th and 14th day of the lunar half-month, the solstices, equinoxes and so on (W).
Patti, apparently the same as *paṭṭu*.
Paṭṭu, evidently a definite measure of land but B and W do not give the word in this sense.
Pon, a gold coin of variable value. Under the Company it was the star pagoda worth about Rs. 3½. It is probably the same as the *hūn*. *Pon* and *honnū* are etymologically the same word and *hūn* seems to be derived from the latter.

Prākāra, the enclosure in which a temple stands.

Pullari, a tax on pasture lands.

Puṭṭi, a measure of 20 *tāms* or, roughly, a ton. As a land measure, according to W, it equals about 8 acres being, presumably, the area which can be sown with a *puṭṭi* of grain.

Pūjāri, a temple priest.

R

Rājyam, territory ruled by an independent king or by a dependent ruler or governor.

Rishi, an ascetic, inspired teacher.

Rāka, a silver or gold coin of variable value.

S

Śākha, a sub-division of the Vedas.

Samatu, apparently a division of the *Śīna*.

Sām, a measure of, it is said, 9 inches.

Samād, a grant, charter, patent.

Sandhātā, apparently the Canarese *Sandāyita*, which W. describes as meaning land, not let, but managed by the proprietor or an officer of government direct. The same word seems to be used to denote the manager of such land.

Sandhyā, sunrise, noon and sunset.

Sankrānti, the point of time at which the sun enters a fresh zodiacal sign. There are 12 of these *Sankrāntis* and four correspond with the equinoxes and solstices.

Sarvā nānyam, a grant made free of all charges so far as regards the grantor.

Śāsanam, an edict, inscription.

Seṭṭi, a merchant.

Śīma, a division of the *nāḍu*.

Sthala, a 'place', but also seems to denote some definite sub-division of territory, probably a small group of villages; also, apparently, used in much the same sense as *kaṣṭa*.

Sthala Karnam, the accountant for the tract known as a *sthala*.

Sthiti, some territorial division apparently, also used generally in the sense of locality.

Sunkam, toll or tax.

Sūtra, creed, precepts, institutes, sect.

T

Tavvaḍu, half a munta or 140 *tōlas*.

Tithi, a lunar day; one-thirtieth of the time taken by the moon to move through a synodical revolution.

Tōṭi, an inferior village servant or *veṭṭi*; a scavenger.

Tām, roughly represents a hundred weight; it is 4,480 *tolas*. As a land measure, according to B, the *tām* is $\frac{1}{16}$ ths of an acre, but this seems improbable if the *puṭṭi* is only 8 acres.

U

Uppara, the tank-digging caste.

Utsava, the ceremony of carrying the idol out of the temple ; a festival.

V

Vaḍḍa or *Voḍḍa* appertaining to the *Voḍḍar* or tank-digger caste.

Vanita, some sort of territorial division.

Varahā, the coin known as the pagoda ; generally worth Rs. 3½, but sometimes Rs. 3 and sometimes Rs. 4.

Vēli, a land measure consisting of 5 *ānis* or 6½ acres.

Veṭṭi, the lowest village servant paid, as usual, by grant of land or grain-fees or, now-a-days, in money.

Viṣabaḍi, the tax upon the profits of trade.

Viṣaya, a territorial division, probably the same as the *nāḍu*.

Vritti, (maintenance), a grant of revenue to a Brahman ; usually denotes the share held by each Brahman in an *agrahāram* granted to several.

Y

Yajussālka, commonly appears in the sense of the sect of Brahmins who especially study the *Yajur Veda*.

Yōjana, a measure of 12 miles 1,280 yards according to B, but in C.P. 20 *Biṭraguṇṭa* is described as being 3 *yōjanas* north of Nellore and this would make the *yōjana* just about 8 miles.

INDEX OF PRINCIPAL PERSONAL NAMES OCCURRING IN THE INSCRIPTIONS.

[A. Stands for Átmakúr Taluk.
C.P. do. for Copper plates.
D. do. for Darsi Division.
G. do. for Gúdúr Taluk.
KR. do. for Kandukúr do.
KG. do. for Kanigiri do.
KV. do. for Kávali do.
N. do. for Nellore do.]

O. Stands for Ongole Taluk.
P. do. for Podili Division.
R. do. for Rápúr Taluk.
S. do. for Sáfúrpet (Pólár)
Division.
U. do. for Udayagiri Taluk.
V. do. for Venkatagiri Division.]

A

Abbalarázu, D. 50.
Abbá Pandit, U. 7.
Abdul Pádisháh, see under Sultán
A. P. and under Kutb Sháh
Abdulla.
Abhanga (kingdom), C.P. 3.
Abhidéva Malidéva Rája, D. 69.
Abhimanyu, C.P. 6.
Abhíryá Rámarázu, D. 35 Note.
Áchárayya, C.P. 14.
Achchinéni Ráma Náyaqu, G. 46.
Achchitadéva Ráya, D. 35 Note.
Achyuta Ráya, Achyutadéva Ráya,
Achyuténdra, C.P. 10, C.P. 13, C.P. 23.
D. 35. Note, G. 108, G. 111, KR. 78.
N. 34 A, O. 23, O. 77, R. 24.
Adaya Rudra, KR. 82.
Addanki Singaladéva, O. 27.
Ádirájáttidéva, G. 108.
Aggapa Rázu, P. 38.
Agastya, KR. 30.
Ahiyi Molaya Náya, P. 6.
Aitama Reddi, KV. 31.
Akáchi Maldéva Rázu, KG. 39.
Akkanna, D. 35 Note, O. 78.
Ákula Pedda Vengana, R. 33.
Ákula Ranganáthayya, N. 9, N. 110,
N. 15.

Álamanḍala Anavótaya Dévachóḍa
Rája, O. 85.
Álamanḍala Núkayadéva Chóḍa Rája,
O. 56.
Álam Ennasá, V. 23.
Alamgír Pádisháh, D. 35 Note.
Ala Póla Rázu, KR. 26.
Alikkonraikilán, G. 74.
Aliya Gáma (Ráma ?) Rájayyadéva
Rája, P. 35.
Aliya Rámayyadéva Rája, U. 30.
Aliya (Rávuḷáya) déva, G. 48.
Alla Bhúpati KR. 15.
Alláqu Siddha Déva, KR. 61.
Allun Tikka Rája, N. 16, S. 1, U. 3.
Allun Tirukaḍgati (Kálati ?) Déva
Chóḍa Rája, KV. 25.
Allun Tirukálatidéva Rája, A. 7, G. 77
N. 15.
Allúri Anná Reddi, G. 113.
Aludilayyadéva Rája, U. 14.
Alu Tikarázu Tirukáladéva, U. 3.
Alu Tirukáladéva Chóḍa Rája, R. 20.
Á'uva Arasar, G. 54.
Amala (or Abala), see under Vira
Amala.
Amala Bháráta, KR. 16.
Amalámbika, KG. 33.
Ambhója (dynasty), KR. 26.
Ammá Náyaningáru, N. A. 46.

Amma Rája, C.P. 19.
 Ammasáni (Gótra), KR. 20.
 Amrita Bhója, KR. 26.
 Amrita Govinda, KR. 26.
 Anantadéva Rája, C.P. 23.
 Ananta Sáyaúáyárya, C.P. 7.
 Ananta Śladáyinēni Reddi, KG. 13.
 Ananta Súrghya, C.P. 15.
 Ana Póta Bhúpati Reddi, D. 35 Note.
 Anapóti Náyađu, D. 33.
 Ana Véma Reddi, D. 35 Note, KR. 19.
 Áṇḍa . . . Kīlām, G. 39.
 Andalúri Vijayáditta Déchinu, KR. 62.
 Áṇḍa Pillai, S. 7.
 Andhaka (tribe), KR. 26.
 Ándhra (dynasty), O. 73.
 Anga (kings) C.P. 10, C.P. 15.
 Angarēni Tiruvengāḍa Bhaṭṭu, KV. 35.
 Ankula Kōṭeṣvaradēvara, KV. 14.
 Anna Bhúpati, KR. 15.
 Annadéva Reddi, KP. 35.
 Annama, C.P. 10.
 Annamárādhyā, C.P. 3.
 Annamgáru, A. 30.
 Anna Paruvata Mallinātha, O. 78.
 Annavóta Rája, O. 78, O. 85. see also
 under Vennu Sambēta, etc.
 Annavótayya, O. 85.
 Annayāmbā, O. 73.
 Annayya Reddi, KR. 35, O. 73.
 Antóji, KR. 44, KR. 47, KR. 48.
 Apa, O. 13.
 Appa Bhaṭṭu, KR. 20.
 Appalayya, A. 39.
 Appa Náyađu, A.
 Appasāni Amma, U. 7.
 Arattas, C.P. 6.
 Arhata, KG. 25.
 Arula Rāghayamgáru, N. 52.
 Arupáli Setti, KV. 36.
 Áryamadēvi, D. 13.
 Ásnadéva Rája, D. 13.
 Átarla Mārāyya, P. 2.
 Átréya or Átri (gótra), C.P. 6, C.P. 7,
 C.P. 14, G. 53, KR. 26, KG. 1, P. 24,
 P. 39, V. 23.

Attamasiddhi Bhuvana Kani Ka-
 dhéran, G. 61.
 Átukúri Désáhi, U. 14.
 Átukúri Vámana Prichuśévađu, A.
 13.
 Avadhútaswāmi, KG. 29, KG. 30.
 Avahalurāja, C.P. 6.
 Áyihaya (race), O. 112.
 Áyus, C.P. 6, C.P. 10, C.P. 15, KR. 26.
 Ayyanna, KR. 14.
 Ayyapiyaṇḍu Bálinēṇḍu Virappan-
 gári Rapmádharaṇḍu, KR. 14.
 Ayyappa Bhaṭṭu, KR. 20.
 Ayyappa Rája, KR. 12, KR. 80, KV. 1.
 Ayyapparusaýya, D. 53, KR. 2.

B

Bába Káṣayaváru, O. 77.
 Bácharusaýya, O. 23.
 Baḍagula (tribe or dynasty), D. 23,
 KR. 26.
 Badhyamadra Rája, A. 55.
 Báhta (Báhaḍa) Dévarāja, O. 53, O.
 129.
 Bahava Rája, A. 11.
 Bairapa Reddi Annayya, N. 25.
 Bairava Náyađu, R. 36.
 Bairavanna, KR. 16.
 Balabhadrayya, KR. 5.
 Balakámađu, KG. 31.
 Bálaya Chódadéva Rája, D. 68, O. 91.
 Bailadēvan, G. 72.
 Ballámbiká, C.P. 6, C.P. 14.
 Ballerázu, O. 92.
 Balli Chódá Rája, D. 48, D. 49.
 Bálimalli Abbanēni, D. 9.
 Bamma Náyakudu, A. 38, O. 9, O. 16.
 Bāṇála Linganna, O. 83.
 Bandu Ráju, U. 6.
 Bantarāju(?), O. 3.
 Bāpaya, O. 5.
 Barige Undanda Ráo, D. 35 Note.
 Bári Náyađu, D. 33.
 Bárugu Gáru, P. 13.
 Basava Náyaningáru, N. 8.
 Basava Reddi, KG. 33.
 Basavarusaýyapati, A. 30, N. 25.

Bāva Mohandās Rāghavadās, C.P. 4.
 Bayacha Rāja, N. 104.
 Bayannadēva Rāja, O. 135.
 Bédabhanātha, N. 75.
 Bejjādēvi, VI, V. 3.
 Beli Nanto Alikha Rāzu, C.P. 13.
 Bēta Rāja, KV. 39.
 Betruma Nāyaka, O. 66.
 Bha . . . nārya, O. 13.
 Bhadrōja, P. 35.
 Bhairava Bhaṭṭa, C.P. 13.
 Bhāradvāja (Gōtra), A. 25, A. 39, D. 50,
 D. 53, D. 69, KR. 30, KR. 77, KG. 24,
 N. 87, O. 72, P. 17, P. 39, U. 6.
 Bharata, C.P. 6.
 Bhāskara Chamūpati, O. 13.
 Bhava O. 13.
 Bhāva Siripurapu Yatni Manirāzu,
 see under Yatni M. R.
 Bhīmadēva Rāja, KR. 63.
 Bhīma Rāja, C.P. 19, G. 35, KG. 24, U. 6.
 Bhīma Rāja Peddanu Dēva Rāja, P. 7.
 Bhīma Rāja Siddaya Dēva Rāja, KR.
 66.
 Bhōja (people), C.P. 6, C.P. 7, KR. 26.
 Bhōja Rāja, KR. 26.
 Bhūdēva N. 55.
 Bhūdēva Chōḍa Rāja, O. 56.
 Bhujabala Boppayadēva Rāja, V. 21.
 Bhujabalasiddharasa, V. 1, V. 3, V. 21
 V. 10, V. 11, V. 13.
 Bkūpa Govinda Rāja, P. 39.
 Bhūtanātha Rāma Bhaṭṭu, KR. 78.
 Biddana Vira Chōḍa, N. 17.
 Bijam Channamanēdu, KG. 37.
 Bijji Rāzu Siddaya Dēva Chōḍa KR.
 64.
 Bodināzulu, KG. 25.
 Boligadacha Vrája Goruvindla . .
 . . N. 5.
 Bommalāṭa Vīrappa, U. 47.
 Bommarāzu Singarāzu, D. 47.
 Bopparāzu, V. 21, V. 22.
 Boyarāzu, V. 45.
 Bōyinapalli Bāpanangāru N. 9, N. 110,
 N. 115.
 Brammasāni, KR. 16.
 Brammi Nāyakun, u, U. 12.

Buddha C.P. 6, C.P. 10, C.P. 15, KR. 26.
 Bukka, C.P. 3, C.P. 6, C.P. 14, C.P. 15.
 C.P. 18, C.P. 20, D. 47, O. 56, U. 18
 (b).
 Bukkarāya Oḍaya, KG. 7.
 Bukkamma, C.P. 10.
 Burrela Chinnamma Redḍi, see under
 Panṭa B.C.R.

C

Chāgi Venkana, O. 92.
 Chakkama Redḍi, G. 75.
 Chalamayya, U. 23.
 Chalichelamalu Jāyavāru Redḍi, D.
 35 Note.
 Chālikka, C.P. 6.
 Challu Timmi Redḍi, KR. 48.
 Chalukki Arasar, G. 54.
 Chālukya (dynasty), C.P. 19, C.P. 24.
 D. 2, KR. 31.
 Chālukya Bhīma, C.P. 19.
 Chāma . . . j, damanagu . . . ,
 KG. 40.
 Chāma Oḍaya, D. 19.
 Chānasāni, KG. 7.
 Chanchamanēni, R. 60.
 Channamanādu, KG. 37.
 Channāyani Lingam, S. 16.
 Channangāru, R. 77.
 Chapparti Pina Kāvīdha Srī Bhaṭṭu-
 vāru, V. 22.
 Chatramēla, G. 116.
 Chelvarāzu, KV. 15.
 Chēmiyāṇḍān, G. 56.
 Chenchama Nāyaḍu, A. 35.
 Chenchayya Rudra Sauri, A. 35.
 Chenna Bhaṭṭa, C.P. 1.
 Chennukanṭi Viṣṇanāthayya, O. 23.
 Chennamadēvalamma, O. 85.
 Chennappa Nāyaningāru, KG. 15.
 Chēra (kings), C.P. 10.
 Cherumanagonḍa Mantrirāja, D. 13.
 Cherumanagonḍa Payyarāja, D. 13.
 Cherumanagonḍa Tōlān, G. 93.
 Chidambara Kavi, C.P. 6.
 Chikki Rāja, KR. 22.
 Chilalasalu Vissanu Oḍaya, D. 47.

Chiliyaméla, N. 55.
 Chilukúri Anamarázu Mantarázu, D. 13.
 Chinanna Tiruvengala Nátha, O. 21.
 Chinna Báyanadéva, O. 135.
 Chinna Kónéti Timmanáyaningáru, N. 124.
 Chinna Kopparázu, D. 35 Note.
 Chinna Timma Mantritolaka, O. 13.
 Chinna Timma Náyaningáru, see under Kumára C.T.N.
 Chinna Tirumala Rázu, N. 34A.
 Chinna Venkatádri, C.P. 7.
 Chintagumpalli Basappa Náyaningáru, A. 48.
 Chintagumpalli Nárapa Rája, D. 13.
 Chintagumpalli Pedda Náyaningáru, P. 30.
 Chintaguntha Chennamarázu, D. 37.
 Chintanúri Késha Nayađu, A. 54.
 Chintapalli Singanárya, C.P. 10.
 Chintapaṭṭa Singama Náyađu, A. 35, R. 60.
 Chiramándai, G. 62.
 Chitraméla, G. 116, N. 55.
 Chivapani Setti, R. 20.
 Chivi Rápakela (gótta), K.R. 4.
 Chivvakalúri Bayacha Rájayya, N. 104.
 Chóḍa (kings), see under Chóḷa.
 . . . Chóḍa Déva, O. 128.
 Chóḍadéva Chóḍa Rája, K.R. 22, O. 120.
 Chóḍamadéva Rájá, O. 74.
 Chóḍamalidéva, D. 6.
 Chóḍa Rája, O. 60.
 Chóḍa Rája Késari Varma, O. 74.
 Chóḍéšvara, N. 100.
 Chokka Náyanár, G. 86.
 Chóḷa (or Chóḍa) (kings), C.P. 10, P. 2, P. 9.
 Chonḍaku Náyaningáru, N. 13.
 Chóḍubávi, O. 89.

D

Dádana, K.R. 5.
 Dadhinanga, K.R. 26.

Dádim Reddi, K.G. 13.
 Dádi Pótaya Sahiningáru, P. 37 and see under Pótaya, S.
 Dádura, K.R. 14.
 Damarti (gótta), D. 61.
 Dámavaram, N. 15.
 Dámara Biṭṭha Náyađu, D. 35 Note.
 Dámara Dharma Náyaningáru, K.G. 15.
 Dámara Kéšama Náyađu, D. 73.
 Dámi Náya, see under Talári D.N.
 Dámirapu Rámi Náyađu, A. 51.
 Dámódhara, D. 25, D. 57, D. 59.
 Dánava (people), N. 15.
 Danmapálan, G. 39.
 Dantalúr Cháganṭi Déva Rája, N. 122.
 Dasaiyarasa, G. 61.
 Dasavarma Déva Rája, K.V. II.
 Dattátréya Swámi, N. 53.
 Dávandakúri Agnyammakunḍa Immaḍi Sítájuhiva Oḍaya, O. 32.
 [Dávu Suratrána?] Máraḍattamgáru, A. 23.
 Dáyá Virayya, D. 13.
 Déchanna, K.R. 16.
 Demá Amma, O. 56.
 Dérnavúri Koladula Báli Náyaningáru, K.G. 10.
 Déšavólán, G. 80.
 Dévabágiya Rája O. 123.
 Déváḍaṭi Vuddangáru, D. 26.
 Dévakí, C.P. 10, C.P. 13.
 Déva Pillai, N. 51.
 Dévarája Misra, C.P. 1.
 Dévarája Rája (or Oḍaya) or Dévarája, A. 39, C.P. 1, C.P. 2, C.P. 3, C.P. 18, D. 19, D. 20, D. 23, D. 46, D. 47, G. 42, K.G. 4, K.G. 23, K.G. 40, (K.V. 7?), K.V. 14, O. 30, O. 56, O. 72, O. 132, U. 17, U. 18 (c) U. 46.
 Dévarájayya Oḍayalu, O. 132.
 Dévarayunḍu Reddi, K.R. 16.
 Dévari Náyaningáru, D. 35.
 Dévayani, C.P. 10, C.P. 15.
 Dévayya, O. 49, U. 6.
 Dévi Náya, A. 25.
 Dhadhipati Rao, D. 9.
 Dhárámrityunjáya Sástri, O. 102.
 Dharma Vijayáḍitya Déva Rája, P. 32.

Dharmāyamma Gáru, N. 13.
 Dhi (?) Bahava Rája, A. 11.
 Dhúlipála Akkanangáru, D. 61.
 Dirádéva, C.P. 19.
 Divá kara, C.P. 19.
 Dodḍāmbiká, KR. 35.
 Dodḍayá Chárya, C.P. 8.
 Dodḍaya Redḍi Rája, O. 73.
 Dórapa Rázu, U. 6.
 Dróna, KR. 26.
 Dúbagunta Máramarázu, KR. 16.
 Duggarája, C.P. 19.
 Dukiráju, KG. 31.
 Dummarapu Venkatádri Náyanigáru,
 E. 12.
 Durai Arasan, G. 88.
 Durai Arasavélan, S. 5.
 Duvvúri Súrama Redḍi, U. 14.

E

(See also under Ye.)

Ékalásakhán, O. 36.
 Epirán, O. 36.
 Eran, N. 98.
 Errama Náyaka, O. 28 A, O. 59, O. 60.
 Erranárya, O. 78.
 Erra Siddhanadéva Chóḍa Rája, A.
 38, R. 37.
 Erra Siddharasar, G. 58, G. 59, R. 38,
 V. 7, V. 11.
 Erra Siddhívara, KV. 39.

G

Gaḍidéva Rázu, KR. 65.
 Gaga (Gaja?) Sáhini Jámulu Ná-
 yaka, O. 138.
 Gaja . . . nemi Náyanimgáru,
 K.G. 9.
 Gajapati (dynasty), C.P. 10, D. 35.
 Note, P. 9.
 Gajapati, D. 35 Note.
 Gajayámbhója, KR. 26.
 Gálāmbiká, C.P. 15.
 Gaṇapadéva Rája, O. 143.
 Gaṇaparapura Naginéni Gáru, P. 25,

Gaṇapatidéva Rája, C.P. 17, D. 25, D.
 27, O. 17, O. 28, O. 45, O. 86, O. 88,
 O. 89, O. 139, O. 150, P. 7, P. 10, P. 11.
 Gaṇḍa . . . yadévai Chóḍa Rája,
 KG. 11.
 Gaṇḍa Gópáladéva Rája, A. 25, G. 50,
 G. 60, G. 67, G. 77, G. 115, N. 12,
 N. 51, N. 60, N. 62, N. 71, N. 74,
 R. 65, S. 12.
 (See also under Vijaya G. G.)
 Gaṇḍa Gópála Dípakáltidéva, KV. 45.
 Gaṇḍa Gópála Timkáladéva Chóḍa
 Rája, KV. 38, S. 12.
 Gaṇḍa Gópála Vijayadittadéva Rája,
 see under Immaḍi G. G.
 Gaṇḍavarám Próli Redḍi, U. 14.
 Gandhári, KR. 26.
 Ganga (gótra), KR. 5.
 Ganga (dynasty), O. 112.
 Gangamma, O. 32.
 Ganga (or Gangádhara) Redḍi, C.P. 16.
 Gangádhara Pandit, U. 7.
 Gangápati (or Gaṇapati) Déva Rája,
 C.P. 17.
 Gangasánamma, K.R. 33.
 Gangasáni, KV. 31.
 Gangayya Déva Chóḍa Rája, O. 85.
 Gangaya (or Gangi) Náyanigáru,
 KG. 4.
 Ga . . . rázu Timma Rázu, R. 10.
 Garimeḷla (family), C.P. 9.
 Gaurámbiká, C. P. 3, KR. 35.
 Gautama (Gótra), C.P. 14, KR. 39,
 KR. 78, O. 136, O. 137.
 Gautama Mahámuni, KG. 27, KG. 29,
 KG. 30.
 Gházi Ali, U. 39.
 Golavóhanédu, U. 42.
 Gollapayinḍi Biyyappa Náyaka, A.
 38.
 Gollapúnḍi Kesima Náyaka, A. 25.
 Gollapúnḍi Náyaka, A. 26.
 Góna (family), D. 35. Note.
 Gonkarája, D. 13, O. 60.
 Gontappa Náyaḍu A. 19.
 Gópála Déva, D. 72.
 Gópála Náyaniváru, see under Ráya
 vináyani GN.

Gópála Rája, C.P. 7, KR. 7.
 Gópanangáru, D. 61.
 Góparázu Rámanna, D. 35 Note.
 Gópiká Vallabha, KR. 26.
 Gópi Náyaningáru, KG. 35.
 Govinda, KR. 26.
 Govinda Náyaka, O. 150.
 Gummaḍappa Rághavappa Náyanim-
 gáru, D. 15.
 Gummaḍúri Kámaya Dēva Rája, D.
 23.
 Gummaḍúri Konḍarázu Chiṇni Rázu,
 D. 20.
 Guṇḍapróli Bairu, R. 27.
 Gurudēvara, D. 13.
 Gurudēva Rája, see under Rája
 Gurudēva.
 Gurupallita Bhāsandáru, G. 52.
 Guruvanangáru, D. 61.

H

Hadapumunu Lunkkarája, A. 29.
 Haīhaya, O. 73.
 Haīji Koti Pádisháh, see under Sultán
 Abdulla, etc.
 Haridēva Chóḍa Rája, D. 28.
 Harihara Rája, A 39, C.P. 1, C.P. 3, C.P.
 15, C.P. 18, C.P. 20, G. 42, KG. 10,
 KG. 23, K.V. 14, N. 76, U. 17, U. 18 (c)
 Haripálaka, D. 35 Note.
 Hárīta (gōtra), D. 13, P. 9.
 Hárītaśa (gōtra), U. 22.
 Hemádri, C.P. 5, KR. 19, KR. 35.
 Hemámbiká, C.P. 3.
 Hīṇḍirá Bhúnári Sobhangáru, O. 147.
 Hindurávu Suradháni Sariyapati
 Timma Redḍi, see under Sariyapati
 T. R.
 Hingi Rámarázu, KG. 1.
 Husain Khán, U. 36.

I

Ídiga Náganna, KG. 21.
 Idumakanti Gangi Redḍi, KG. 7.
 Immaḍidēva Rája, KG. 24.
 Immaḍi Gaṇḍa Gópála Vijayaditta
 Dēva Rája, KR. 62.

Immaḍi Sítájuhiva Oḍaya, O. 32.
 Immaḍi Tiruvengadappa Dási, A. 13.
 Immanéni Koṭilingam, O. 5.
 Inagáḍiya Nimmaya, KR. 20.
 Indra Rája, C.P. 19.
 Inigela (gōtra), D. 73.
 Iniyála (gōtra), KG. 15.
 Innúlla (gōtra), D. 3.
 Inugandi Vira Battu, KR. 20.
 Inumaḍidēva Rája, KG. 24.
 Irája Mallan, G. 74, and see under
 Mallaya Rája (?)
 Iruga Ráju, U. 6.
 Irumaḍi Sriyádēva, G. 92.
 Irumaḍi Tirukálattidēva, see under
 Tirukálattidēva.
 Irunkarripóyan, S. 15.
 Ísvara, C.P. 10, C.P. 13.
 Itama Redḍi, A. 29.
 Ittikila Venkaṭagirigáru, N. 6.

J

Jábálīka, A. 39.
 Jaganátha, C.P. 6.
 Jagatába Singha Rája, P. 39.
 Jaggarázu, D. 34.
 Jákamma Venkangáru, P. 37.
 Jakkapedḍi Gangu Mantri Rája, D. 13.
 Jámula Náyaka, O. 133.
 Janaméjajya, KR. 26.
 Jangama Rája, KG. 1.
 Jangamayya, A. 31.
 Jangam Prasannam, U. 2.
 Jannappa Murárinévi Chennamma-
 nōḍu, D. 46, KG. 34.
 Jannappa Nayadu, KG. 34.
 Jáyadēvaningáru, D. 10.
 Jayasimha Rája, C.P. 19.
 Jayavarapu Basava Battu, KR. 20.
 Jayavarapu Nimmaya, KR. 49.
 Jédévarápa Jannapanéni Bammī
 Náyaḍu, D. 46.
 Jillaḷa Mangaparázu, D. 35 Note.
 Jillaḷa Rungapatidēva Rája, P. 24,
 P. 35.
 Jinanandi, C.P. 19, (Priest of Jains ?)

Jivaruksha Bhaṭṭa Nandi Rāzu, KG.
17.
Jiyarāzu, O. 47.
Jiyyaru, O. 51.
Jōvipallikha Narasingama Nāyanin-
gāru, KR. 11.
Jūpalli Rāma . . . Nāyaḍu, KR.
83.

K

Kadakuśhāh, D. 35 Note.
Kaḍaralle Tangadēva Rāja, KV. 13.
Kāḍuvetṭu, O. 17 (1).
Kākata Rudra, D. 35 Note.
Kākatiya (dynasty), C.P. 17, D. 1,
D. 25, D. 35, D. 59, KR. 84, KV. 36,
O. 17, O. 28, O. 46, O. 53, O. 87, O.
96, O. 129, O. 143, O. 150, P. 7, P. 8,
P. 11.
Kākatiya Gaṇapati Dēva Rāja, see
under Gaṇapati D. R.
Kākatiya Pratāpa Rudradēva Rāja.
see under Rudradēva Rāja.
Kākolli Nārāyaṇa Paṇḍit, C.P. 21.
Kākolli Timma Paṇḍit, C.P. 22.
Kālamrāzu, D. 35, Note.
Kālarāyanānta Singaḍadēva Rāja,
O. 6.
Kālāti Rāja, A. 37.
Kālatti Uḍaiyar, N. 51.
Kalikāla, see under Karikāla.
Kalimili Bopparāzu, V. 22.
Kaliuga (kingdom), C.P. 3, C.P. 6, C.P.
10, C.P. 15.
Kalinga Rāya, N. 61.
Kāli Vishnuvardhana, C.P. 19.
Kallappa Redḍi, R. 66.
Kāmabōyiḍu, KG. 11.
Kāma Chōḍa, D. 48, D. 49.
Kāmakōṭi, C.P. 7, U. 6.
Kamala Mahādēvi, V. 1.
Kāmana Chōḍa Rāja, O. 90.
Kāmarti Mānikēdāri, U. 19.
Kāmayya Boppanda, O. 145.
Kāma Nāyaka, A. 25.
Kāmu Rāja, D. 48, D. 49.
Kāmasāni, KV. 31.

Kāmayya Boppaṇḍu Dēvaya Redḍi,
O. 58.
Kāmayya Boppaningāru, KR. 40, O. 49.
Kāmayya Boyunḍu, O. 54.
Kāmayya (Chōḍa ?) Rāja, O. 120.
Kāmayya Dēva Rāja, see under
Gummaḍūri KD., also KV. 49.
Kāmayya Pregarḍa, O. 70.
Kāmbhōja (dynasty), C.P. 6.
Kāmi Nāyaka, R. 36.
Kāminēni Dāḍi Nāyaningāru, KR. 14.
Kāminēni Muttarāzu, KR. 20.
Kāmi Redḍi, KV. 31.
Kampanati Oḍaya, N. 28.
Kampa Rāja, C.P. 15, C.P. 20.
Kampi Nāyaningāru, U. 23.
Kanakāmbhōja, KR. 26.
Kāñchannamgāru, N. 78, R. 60.
Kandagaḍa Guruyayya, A. 1.
Kāndālla Doḍḍayā Chārya, C.P. 8.
Kandamūḍi Rāma Jōsynlu, O. 49.
Kāñḍrābōla (gōtra), KR. 68.
Kaṇṭamarāzu Valabhala (or Vala-
bhayya), U. 28, U. 29.
Kaṇṭaya Bhāvi Nāyaka, KG. 4.
Kaṇtibōyina Pedda Koṇḍama Nenḍu,
KG. 21.
Kāntruvankya Rāzu, O. 92.
Kanva, KR. 26.
Kapratidēva, D. 19.
Karahāta (dynasty), C.P. 6.
Karaikilān Bhaṭṭan, A. 14.
Kārāru Manma Rāmunḍu, KV. 45.
Karikāla (Chōḷa) A. 38, D. 24, D. 49,
D. 68, KV. 13, KV. 39, N. 27, N. 75,
O. 17 (2), O. 19, O. 128, O. 148, P.
22, R. 36, R. 37, R. 47, U. 14.
Karnāta (kingdom), R. 35.
Kārumānchi (family), A. 30.
Karumbāṇḍai, G. 74.
Kāsakonḍa Battuḍu, KG. 37.
Kasakurti Bāvi Nāyaningāru, O. 109.
Kaṣāṇmai, V. 4.
Kaṣṭūri Rangapati Nāyaningāru, C.P.
12.
Kasuva Rāzu, KV. 1.
Kasvanēnigāru, D. 9.
Kāyapa, O. 78.

- Káśyapa (gōtra), C.P. 2, D. 24, O. 102,
 O. 120, P. 22, P. 39, R. 37, R. 47.
 Kataka Rāja, C.P. 19.
 Kátamrázu, KR. 12, KR. 26.
 Kaṭṭaḍi Prólamma, N. 15.
 Kaṭṭasādi, R. 8.
 Kaṭṭidēvarasan, V. 6, V. 11, V. 13.
 Kaṭṭiga Kanti Nāyaningāru, KG. 4.
 Kaundinya (gōtra),[†] A. 23, C.P. 3,
 C.P. 13, O. 102, O. 111.
 Kaṇṣika (gōtra), KV. 35, U. 7.
 Kanthika Vijayāditya, C.P. 19.
 Kāvanūr Kīḷavan Malakīḷiyaninṛān
 Pichohan Uḍaiyar, N. 22.
 Kavitarika Simha, C.P. 6.
 Kōḍāmbi Anantārya, C.P. 7.
 Kēsa Nāyaḍu, A. 54.
 Kēsari Varma, see under Chōḍa Rāja,
 KV.
 Kēsava Nāyaka, A. 55.
 Keṣayya Mantri, O. 78.
 Kēsima Nāyaka, A. 25.
 Kēsima Redḍi Linga Redḍi, KV. 43.
 Kōttama Nāyakkar, N. 108.
 Khān Ajyam Ajyambar Muhammad
 Khān Saheb, KR. 41.
 Khān Ajyam Khāja Abdul Saheb,
 O. 37.
 Khāsuningāru, O. 32.
 Khudā-u-dīn Khājalakhāl, see under
 Sherlashā Dāgir, etc.
 Kilārikonḍama Nāyaḍu, KR. 25.
 Kima (Timma?) Rāja, O. 93.
 Kirtivandēvi Tirumalamma, KR. 14.
 Kirtivarma Prithivi Vallabha Rāja,
 C.P. 24.
 Kochūri Jaggarājayyadēva Rāja,
 V. 24.
 Kōdamāmbā, C.P. 6.
 Kōḍarāma, KV. 47.
 Kokkili Rāja, C.P. 19.
 Komati (Prōla) Redḍi, KR. 16, KR.
 18, KR. 19, KR. 35, KR. 43, O. 73.
 Kommāmbikā, O. 60.
 Kommanārya, KR. 17.
 Kommana Sōmayājulu, KR. 16.
 Kommi Nāyunḍu, D. 24.
 Komorapōlu Konḍayya, P. 2.
 Kōnamamma, P. 24.
 Kōnangi Siddapa Nāyaka, R. 36.
 Kōna Singaya Sreshti, KR. 15.
 (Konḍa) dēva Rāja, A. 53.
 Konḍamāmbā, KR. 14.
 Konḍama Nāyaningāru, A. 35, O. 113,
 R. 18.
 Konḍamanēnivarū, R. 60, U. I.
 Kouḍama Rāzu, D. 50.
 Konḍa Marusayya, see under Rāya-
 sam K.M.
 Konḍamma, KR. 14.
 Konḍapalli Yallaparāzu, G. 114.
 Konḍappa Nāyaka, O. 28 A.
 Konḍaviḍu (family), U. 6.
 Konḍaviḍu Kumāra Swāmidēva, O. 6.
 Konḍōju, G. 48, P. 35.
 Kōnēru Timmarasu, A. 15, A. 16,
 U. 20, U. 22, U. 44.
 Konēṭayya Dēva Rāja, U. 20, U. 22,
 U. 44.
 Konēṭi Chinna Timma Nāyaningāru,
 N. 124.
 Konēṭi Rāo, D. 35 Note.
 Kongarāya, S. 7.
 Koriṇēma Redḍi, D. 35 Note.
 Kōṭi (or Kōnēṭi) Tiruvengala
 Nāthayya, O. 15, O. 141.
 (Rāja) Kōvaṭi (Kōnēṭi?) Ranga Rāo,
 N. 117.
 Krishna, KR. 26.
 Krishnadēva Rāya, A. 6, A. 28, C.P.
 10, C.P. 16, D. 18, D. 22, D. 35
 Note, D. 53, KR. 27, KR. 30, KR. 39,
 KR. 77, O. 46, O. 71, P. 4, P. 14, P.
 29, P. 36, R. 52, S. 11, U. 4, U. 37,
 U. 40, U. 41.
 Krishnadhara Rāja, O. 130.
 Krishnama Rāzu, KR. 80.
 Krishnāmbā, C.P. 6.
 Krishnamma, O. 32.
 Krishnappa Nāyaningāru, N. 33.
 Krishna Rāja, C.P. 19.
 Kuppalli Naragayya, R. 46.
 Kubja Vishnuvardhana, C.P. 19.
 Kūchi Nāyaningāru, U. 23.
 Kuḍūbi Prāvēsa Rāja, KG. 8.
 Kulāśekhara Kāvēri, A. 37.
 Kulāśekhara Maṇḍana Perumāḷla
 Rāja, A. 37.

Kulóttunga Chóla Déva, A. 18, A. 26, A. 43, G. 15, G. 33, G. 34, G. 50, G. 53, G. 55, G. 70, G. 76, G. 87, G. 89, G. 96, G. 101, N. 17, N. 40, N. 50, N. 57, N. 63, N. 64, N. 65, N. 67, N. 69, N. 70, N. 72, N. 83, N. 85, N. 87, N. 92, N. 93, N. 101, O. 142, P. 9, R. 4, R. 8, R. 23, R. 65, R. 66, S. 5, S. 9, V. 10, V. 11, V. 13, V. 14, V. 26.
 Kulóttunga Chóla Pallavaraiyan, N. 19.
 Kulóttunga Chóla Patṭai Sékhara-déva, G. 78.
 Kulóttunga Chóla Talivaráya, S. 6.
 Kulóttunga Rájendra Chóda Rája, see under Rájendra CR.
 Kumára Chiuna Timmá Náyanin-gáru, P. 40.
 Kumára Giri Reddi, D. 35 Note.
 Kumára Timma Náyaningáru, A. 3, A. 35, A. 48, KG. 9, KG. 21, N. 116, O. 52, P. 27, P. 34, R. 60.
 Kumára Véma Reddi, D. 35 Note.
 Kumára Venkatádri Náyaniváru, U. 47.
 Kumára Yáchama Náyaniváru. S. 18.
 Kúnapaidipalla (gótra), D. 3.
 Kunchála Venganna, KV. 50.
 Kúndatennavataraiyan, S. 6.
 Kúrma Rája, KR. 26.
 Kutb Sháh, KR. 80, U. 39.
 Kutb Sháh Abdullah, see under Sultán Abdulla Pádisháh.

L

Lakkamámhá, KR. 16, P. 37.
 Lakkámbiká, C.P. 6, C.P. 14.
 Lakna, D. 34.
 Lakshmappa Náyaningáru, R. 35.
 Lakshmidévi, C.P. 2.
 Lakshmi Setti, R. 20.
 Lakshyamadévi, D. 13.
 Lál Khán, KG. 22.
 Lingamakka, KG. 21, P. 34.
 Lingá Pandit, KR. 73.
 Lingappa Náyaḍu, P. 13.
 Lókamahádévi, C.P. 19.

Lókapála, G. 112.
 Lunar race, P. 24, P. 39.
 Lunkkarája, A. 29.

M

Mácha Reddi, KR. 19 KR. 35, O. 73.
 Mácha Sauri, KR. 35.
 Máchaya Náyaka, D. 35.
 Maḍádidevanḍu, P. 9.
 Máḍáli (gótra), D. 31.
 Mádamma, O. 67.
 Máḍanna, D. 35 note.
 Madanudévan, G. 61.
 Máḍéva Náyaka, O. 86.
 Mádhavadéva Rája, D. 72, O. 101, O. 150.
 Mádhava Jósulu, A. 39.
 Mádhavanna, KR. 16.
 Mádhava Náyaka, O. 88, O. 89.
 Mádhava Rája, CP. 17, O. 76.
 Mádhava Varma, U. 29.
 Madhura Perumálḷa Rája, A. 37.
 Máḍinēḍu, U. 42.
 Mádi Reddi, KV. 31.
 Madurántaka Pottapi Chóla, A. 18.
 G. 34, G. 50, G. 58, G. 59, G. 60, G. 76, G. 86, G. 115, N. 40, N. 50, N. 51, N. 60, N. 62, N. 67, N. 71, N. 72, N. 74, N. 82, N. 85, N. 101, N. 111, R. 38, R. 39, R. 65, R. 66, S. 12, V. 7, V. 10, V. 11.
 Madusúdhana Déva Rája, KR. 62.
 Magadha (Kingdom), C.P. 6, C.P. 7.
 Mágámbiká, C.P. 15.
 Mahiranda Khulikuḍupullan, KR. 14.
 Mailára Rája, C.P. 18, O. 104.
 Maila Reddi, O. 30, O. 73.
 Maitrávaruna (gótra), KR. 16.
 Makkili, D. 35 Note.
 Malaikiliyaninṛán Pichchan Uḍaiyan, N. 111.
 Máleshm Muhammad Shásu, D. 35 Note.
 Malidéva (Chóda) Rája, A. 55, D. 6, D. 13, D. 69, KR. 22, O. 17 (2), O. 66, O. 142.
 Malidévarasan, G. 67.

- Malidévi DONTÍ Lingappa, KR. 86.
 Malikárjunadéva, KV. 3.
 Málik Ibrahim, C.P. G.
 Málik Kádr, G. 118.
 Malipúndi Aibulayyángáru, KG. 36.
 Malla Bhúpa, KR. 15.
 Mallamámhá, O. 78.
 Mallanadévilamma, D. 72.
 Mallanárya, O. 72.
 Malla Náyađu, D. 35 Note.
 Mallappa Rázu, D. 35 Note.
 Mallaprahári Késava Déva, O. 113.
 Malla Reddi, O. 73.
 Mallarusayya, O. 23.
 Malla (Nalla ?) Siddhi Chóđa Rája.
 N. 100.
 Mallayya Reddi Rája, C.P. 5, C.P. 18,
 KR. 18, KR. 19, KR. 21, KR. 34,
 KR. 35, O. 30, O. 73.
 Mallikárjuna, C.P. 3.
 Mallikárjunadéva, see under Malikár-
 juna D.
 Mallikárjuna Ganapati, D. 35 Note.
 Mallinandévaṇamgáru, D. 12.
 Mallinátha, O. 78.
 Malli Náyađu, A. 51.
 Mállúru Chintama Reddi Gangi
 Reddi, KR. 82.
 Maluđu Vémula Malí Dévarája, D. 13.
 Manabali Dévarája, D. 13.
 Mancha Mallóšvara (?), O. 25.
 Manchana or Manchi Rája, O. 78.
 Manchirázu Ganappaya, O. 70.
 Mandana Perumálle Rája, A. 37.
 Mandapáti Appala Rája, O. 31.
 Mandapáti Kumára Rámabhadra
 Rája, O. 102.
 Mandavi Kamma, P. 2.
 Mandehas, C.P. 13.
 Mandi Súuki Náyakuni Késava
 Náyaka, A. ?
 Mangaja Kondóji, A. 17, G. 48, P. 35.
 Mangala Timmóji Kondóji, KG. 20.
 Manga Rázu, D. 35 Note.
 Mangi Rája, C.P. 19.
 Mangir (Y) narája Sankidéva Rázu,
 KG. 12.
 Manma, A. 83.
 Manma Anta Rája, P. 21.
 Manma Gaṇḍa Gopáladéva Rája,
 N. 31, P. 32.
 Manma (or Manuma) Siddharasa (or
 Siddayadéva) (Chóđa), G. 39, G. 86,
 KR. 60, KR. 61, KR. 63, KV. 13,
 KV. 40, KV. 43, N. 82, R. 8, R. 39,
 V. 19.
 Mannárappi Náyaningáru, D. 37.
 Manta Reddi, O. 104.
 Mantri Kótana, KV. 45.
 Mantri Rázu, D. 13.
 Mann, C.P. 14, KR. 26.
 Mannjávali Náyađu, R. 78.
 Manumádrapati Rája, O. 123.
 Manúri Devaka, O. 132.
 Manusiddharasa, G. 42.
 Manva Malidéva Rája, D. 13.
 Manyabhúmi Náyaningáru, R. 78.
 Maparusayya, A. 26.
 Máradattamgáru, A. 23.
 Maradhavi Póti Déjatayangáru,
 KR. 85.
 Mára Kampi Náyaningáru, A. 1.
 Máraa Duggarázu Virappa, A. 36.
 Mára (or Máraṇṇa) Rája, C.P. 15,
 C.P. 20.
 Márasáni, KV. 31.
 Maratoya, A. 29.
 Máraella Nágarája, D. 50.
 Márgamu Pahindimukkala Vira
 Tiruvengala, KR. 60, KR. 61,
 KR. 62, KR. 63, KR. 64, KR. 65,
 KR. 66.
 Mártánḍa Rája, C.P. 19.
 Marudulán, G. 73.
 Másavipetti Náyaka, R. 23.
 Mattugáru, O. 145.
 Mattunátha, O. 78.
 Maya Bajeya Rázu, O. 40.
 Máyidéva Peggala, O. 27.
 Máyilamadévi Pattarasa, G. 76.
 Médarametla Peddamangáru, D. 135.
 Médarametla Singiri Náyađu, P. 5.
 Mégachárya, C.P. 24.
 Meháyini Tikka Náyađu, KV. 48.
 Mindaguddali Chendi Setti, O. 139.
 Mindaguddali Vaitama Setti, O. 139.

Miṭṭakondarāzu, D. 35 Note.
 Molakārājayya Déva Rāja, P. 24.
 Muchintala Rangappa Nāyanivāru,
 A. 3.
 Muddana (or Muddappa) Rāja, C.P.
 15, C.P. 20.
 Muddayyadéva Rāja, A. 53.
 Mudra Chiddi Sāyanna Oḍaya, N. 28.
 Muḍupalli Tirumalayya, O. 52.
 Muduva, O. 60.
 Muhammad Darkhini (Dakkani ?)
 Pādishāh, D. 35 Note.
 Muhammad Kāsim Khān Ghōri, D. 35
 Note.
 Mubammad Kulipātasāni, K.G. 22.
 Muhammad Shāh, C.P. 6.
 Mukkanṭi, D. 35 Note.
 Mukkanṭi Kāḍuvēṭṭu, D. 43, D. 69,
 KR. 61, KR. 62, KR. 63, KG. 24.
 Mumbāmbā, C.P. 18.
 Mummadīndra, C.P. 18.
 Mummaḍi Nilama Nāyakkar, N. 108.
 Mummaḍi Redḍi, O. 104.
 Mummaḍi Timmi Redḍi, KR. 48.
 Mummaḍi Vaitumba Rāja, G. 88, S. 8.
 Mummaḍi Vēmayya Redḍi, see under
 Vēma Redḍi.
 Mummamma, N. 8.
 Mummayya Bagādingāru, D. 22.
 Mummayyadéva Chōḍa Rāja, N. 104.
 Muppadēndra, A. 56.
 Muppaḍi Nāyanigāru, KR. 84, N. 80,
 O. 57.
 Muppaḍi Nāyanka Puraharu, KR. 1.
 Muppi Redḍi, G. 75, G. 79.
 Muppuri Nāyakaḍu, KR. 23.
 Muraiyūruṇḍaiyān, S. 5.
 Murāri Nāyani Chennama Nāyaḍu,
 KG. 34.
 Murya, U. 6.
 Mussalmān (rulers), C.P. 10.

N

Nāgadéva Rāja, A. 51, KV. 48, N. 21,
 O. 75.
 Nāgalā Dēvi, C.P. 10.
 [Nā ?] gappa Rangēśvara Uḍayār,
 A. 18.

Nāganna Boyunḍa, KV. 25.
 Nāganātham Timmayōjulu, A. 23.
 Nāganḍi Yallayya, KG. 9.
 Nāgarāja, D. 13.
 Nāgināyaningāru, KR. 23.
 Nāginēnigāru, P. 25.
 Nahusha, C.P. 6, C.P. 10, C.P. 15, KR.
 26.
 Nalagarula Kāpa Dēshahi, KV. 8.
 Nallamdērvula Pedda Kōṭi Redḍi,
 KV. 11.
 Nalla Siddhana Déva Chōḍa Rāja,
 G. 1, R. 36.
 Nalla Siddi Chōḍa Rāja, N. 100.
 Nallasiddiyarasan or Nallasiddarasa
 or Nallasiddhi Rāja, A. 18, G. 34,
 G. 76, KR. 26, KV. 39, N. 67, N. 85,
 S. 2.
 Nallasittagārar (?), R. 4.
 Nāmu Obanāyaḍu, P. 13.
 Nānadēsi Malaimaṇḍala Nāḍālvān,
 G. 56.
 Nanda, C.P. 6, KR. 26.
 Nanda Gōpa, KR. 26.
 Nandipōttarasar, G. 54.
 Nandivarma Rāja, U. 6.
 [Nāne ?] déva Rāja, A. 29.
 Nanni Chōḍa, see under Pottapi N.C.
 Nārada, KR. 77.
 Nārada Rāja, P. 12.
 Narahari, KR. 16, O. 72.
 Nārapa Rāzu, KR. 16.
 Nārapa Śāhini Bhīmanāyakunḍu,
 R. 37.
 Narasa, C.P. 10.
 Narasimhadéva Rāja, D. 35 Note.
 Narasiṃha Pandit, U. 7.
 Narasimhēndra, C.P. 10.
 (Sālva) Narasiṃha Rāja, C.P. 6,
 C.P. 23.
 Nārāya Kondōji, O. 12.
 Nārayanāmbikā, C.P. 3.
 Nārāyaṇa Dévara, KR. 16.
 Nārāyaṇa Dévara Redḍi, KR. 16.
 Nārāyaṇa Redḍi, KR. 19.
 Nārendra, C.P. 6.
 Nārendra Mrigarāja, C.P. 19.
 Nārumiḍan Piṇṇaiyāṇḍān, V. 10.

Návan Póyándán, G. 68.
 Náyananéni (family), D. 35 Note.
 Nediyan, S. 5.
 Niduganđi (?), A. 34.
 (Nila ?) kanthā Chóđa Déva Rája
 O. 125.
 Nilama Náyakkar, N. 108.
 Nimbrólu Subba Náyaka, O. 59, O. 60.
 Nimájū Hótimgáru, P. 12.
 Nodamba (kingdom), C.P. 19.
 Nripa Rája, C.P. 15.
 Nrisimha, see Narasimha.
 Núkaya Déva Chóđa Rája, O. 56.
 Núnka Rája, D. 13, O. 55.
 Núnkasáni, D. 33.

O

(See also under Vo.)

Obalayya, D. 13.
 Obanésudu, KR. 4.
 Ołukaraiyan, S. 6.

P

Pácharla (gótra), N. 13.
 Páchchaldévi, G. 86.
 Padmana Rája (or Padmanábha),
 KR. 26.
 Padmanáyađu, KR. 26.
 Padmanáyaka, A. 35.
 Pádumu . . . di Náyađu, R. 72.
 Paisála (gótra), A. 35.
 Pákanala Kristnappa Náyaniváru,
 N. 5.
 Paleyaru, KG. 25.
 Pálíkési Vallabha Rája, C.P. 24.
 Pallalla (gótra), P. 13.
 Palla Redđi, KR. 85.
 Pallari Tambóji, KR. 86.
 Pallava (dynasty), D. 69, N. 15, N. 16,
 O. 93 (?), P. 17, S. 2, U. 6, U. 14.
 Pallikonđa Perumál, N. 72.
 Pánduranga, C.P. 19, O. 3, O. 33.
 Pánduranga Preggađa, O. 40.
 Pándya (kings), C.P. 10, N. 57, N. 63,
 N. 64, N. 65, N. 67, N. 69, N. 70,
 N. 72, N. 83, N. 84, N. 85, N. 93,
 N. 101.
 Pándya Gaja Kéšari, G. 61.

Pángula (or Pongula) Mitinénigáru,
 O. 42.
 Pángula (or Pongula) Chumpiri, O. 41.
 Panťa (family), C.P. 16, KR. 15.
 Panťa Burrela Chinnama Redđi, D. 56.
 Panťn Déva Chóđa Rája, D. 38.
 Panťa Ganga Redđi, C.P. 16.
 Panťa Mailára or Panťa Malla, see
 under Mailára and Maila Redđi.
 Panťa Mummađi Redđi, see under
 Mummađi R.
 Parachúru Yangana, KR. 4.
 Paramakusáluva Próshi Errasiddi
 Rája, A. 45.
 Paricheja Mummayyadéva Chóđa,
 see under Mummayya D.C.
 Parikshit, C.P. 6.
 Pariskhit (Parikshit ?), KR. 26.
 Parvatérádhya, D. 34.
 Parvata Rája, C.P. 2.
 Párvati Dévi, C.P. 2.
 Patalampula . . . Náyaningáru
 O. 97.
 Pati Náyakunđu, KV. 38, KV. 51.
 P. vanđán, G. 93.
 Pavani Yugandharudu, D. 35 Note.
 Peda Yovayámba, C.P. 6.
 Pedda Konđama Náyaningáru, A. 35,
 N. 46.
 Peddamadévalamma, O. 85.
 Pedda Narasa Ráza, KR. 80.
 Pedda Pinna, O. 94.
 Peddarasar, G. 53, N. 111.
 Pedda Rája Vibhála, P. 39.
 Pedda Rudra Dévanigáru, N. 80.
 Pedda Samburája, P. 39.
 Pedda Timma Náyaningáru, P. 34.
 Pedda Tonđa Náyaningáru, A. 3.
 Pedda Voňkatádri Náyaningáru, C.P.
 8, C.P. 9.
 Pedda Venkaténdra, C.P. 7.
 Peddi Bhořla, O. 102.
 Peddi Náyaka, KV. 25.
 Peddi Rája, KR. 26.
 Peddi Redđi, KR. 35, KG. 7.
 Periya (or Pedda) Siddappa Náyaka,
 N. 67.
 Peru Pillai, G. 74.

- Perumál Chetti, G. 85.
 Perumálla Rája, A. 37.
 Perumáñdi Déva Chóda Rája, KR. 65.
 Peruma Reddi Déva, KV. 21, KV. 44.
 Peráli (Gótra), R. 60.
 Pichchanñi Náyaka, R. 4.
 Pidila Lingappa Pantulu, D. 35 Note.
 Pidiyári Kósani Náyakka, R. 8.
 Pillaiyár Bhujabalasiddharasa, V. 10.
 Pillaiyár Manumasiddharasa, see under Manmasiddhara.
 Pillaiyár Tirukálatidéva, see under Tirukálatidéva Chóda.
 Pina Kampi Mallani, O. 1.
 Pina Komati Reddi Rája, C.P. 5, KR. 18.
 Pina Narasa Rázu, KR. 80.
 Pina Próli Reddi, KV. 22.
 Pina Venkata, C. 7.
 Pinnama Náyaka, A. 55, D. 20, U. 24.
 Pinnama Rája, C.P. 6.
 Pirán, O. 36.
 Pitusuramudaiyan, N. 66.
 Póchirázu, O. 70.
 Podakanúri Siddi Rája, KR. 61.
 Poddarasu, N. 29.
 Podillapalli Singamā Náyaningáru, O. 35.
 Polađu, D. 35 Note.
 Pólavira . . . Náçini Náyađu, O. 68.
 Polaya Véma Reddi, D. 35 Note.
 Pólinéni Khinuláma, KR. 14.
 Pólinéningáru, KR. 20.
 Pólu Rája, KR. 26.
 Póta Rája, C.P. 18, D. 13.
 Póta Sáni, KV. 22, R. 47.
 Pótayadéva Chóda Rája, KG. 11.
 Pótaya Sāhinamgáru, D. 12, P. 37.
 Pottapi Chembar, G. 106.
 Pottapi Chóla, A. 18.
 Pottapi Nanni Chóda, D. 48, D. 49, O. 92, O. 117.
 Prabhava Mádirázu, V. 22.
 Pradyumna, KR. 26.
 Pramaladévi, N. 27.
 Pratápa, KR. 26.
 Pratápa Dévaráya, see under Dévaráya.
 Pratapa Dévaráya Oḍaya, A. 39.
 Pratápa Gópinátha, D. 13.
 Pratápa Rudradéva Rája, see under Rudradéva Rája.
 Pratápa Sadásiya Rája, see under Sadásiya.
 Pratápa Vijaya Bokka Rája, see under Vijaya B. R.
 Prattikonda Timmarája, R. 41.
 Praudha (Déva) Rája, C.P. 3, O. 30, (see under Dévaráya also).
 Pravuđu Déva Rája, D. 35, Note.
 Pregarā or Peggarā, O. 40, O. 70, P. 10.
 Preggarā Pánduranga, O. 40.
 Preggarā Siddana, U. 48.
 Prithivi Vallabhu Rája, C.P. 24.
 Prólasáni, KV. 31.
 Prólayya, see under Próle Rája.
 Pról Désahi, KV. 8.
 Próle Bānti, N. 28.
 Próléju, KG. 31.
 Próle Rája, C.P. 17, KR. 34.
 Prólelu Víralivi, N. 28.
 Próli Reddi, KV. 31, N. 16.
 Próshi Erra Siddi Rája, A. 45.
 Pullá Náyaningáru, N. 13.
 Púgunṇamudaiyár, S. 6.
 Punnavalakshmi, O. 49.
 Puru, C.P. 6.
 Purúravas, C.P. 6, C.P. 10, C.P. 15, KR. 26.
 Purushottamadévara, KV. 21.
 Purnshottama Rázu, D. 35 Note.
 Púsala Venganna Kaḍappa, R. 5.
 Putavari Kāma Boppaningáru, O. 49.

R

- Rāchavéma Reddi, KR. 35.
 Rāchirāja Déva Rája (or Rājayya-déva Rája), P. 24.
 Rāghavadéva, C.P. 6, O. 73 (?).
 Rāghavāmba, C.P. 6.
 Rāghu, V. 29.
 Rāghunátha, C.P. 7.
 Rāghupati Ammagáru, A. 3.
 Rája Bhīma, C.P. 19.
 Rája Brahma Chóla Vaitumbana, G. 61.
 Rája Gandagópālan, see under Gandagópālan.

- Rāja Gurudēva, D. 25.
 Rāja Mahendra Potepi Chōḍa, O. 92.
 Rāja Malladēva, V. 1, V. 11, V. 13.
 Rāja Mallan see under Irāja Mallan and Rājamalladēva.
 Rāja Mārtāṇḍa, C.P. 19.
 Rājarāja Dēva, G. 5, G. 6, G. 10, G. 12, G. 13, G. 14, G. 22, G. 24, G. 25, G. 26, G. 28, G. 30, G. 31, G. 56, G. 58, G. 59, G. 60, G. 61, G. 62, G. 65, G. 71, G. 73, G. 78, G. 79, G. 88, G. 93, G. 99, N. 27, N. 66, N. 108, O. 51, O. 59, R. 38, R. 70, S. 6, S. 7, S. 12, S. 15, S. 17, V. 1, V. 2, V. 3, V. 4, V. 5, V. 6, V. 10, V. 15, V. 17, V. 19, V. 20, V. 27.
 Rājarāja Paṭṭai Sittarasan, see under Siddarasan.
 Rājarāja Paṭṭai Vatti (Petti?) yarasar, G. 53, G. 86.
 Rājaya, C.P. 16.
 Rājaya Pātūru, G. 103.
 Rājayyadēva Rāja, P. 24, P. 35.
 Rājendra Chōḷa Dēva Rāja, D. 45, G. 4, G. 39, G. 85, G. 90, KV. 13, N. 89, O. 59, O. 60, U. 48.
 Rājendra Chōḷa Mummaḍi Vaidumba Rāja, see under Mummaḍi VR.
 Rājendra Chōḷa Māvēndaveḷālan, S. 17.
 Rāma, KR. 17.
 Rāmabhadra Rāja, O. 102.
 Rāma Bhaṭṭu, KR. 78.
 Rāmachandra, KR. 16.
 Rāmachandra Oḍāya Perumāl, KV. 14.
 Rāmachandra Rāja, C.P. 1, C.P. 2, O. 13, O. 102.
 Rāmachandra Rāja Oḍaya, KG. 4.
 Rāmādēva Rāja, A. 3.
 Rāma Jōsulu, U. 8.
 Rāma Kavi, C.P. 7.
 Rāma Nāyaningāru, O. 33, O. 113.
 Rāmappaya Rāja, D. 35, Note.
 Rāma Pregarāḍa, O. 78.
 Rāmanāja Chārya, C.P. 2, C.P. 6.
 Rāma Rāja Kouṣayya Dēva Rāja, U. 20, U. 22.
 Rāma Rājayya Tirumalayya Dēva Rāja, N. 104 (see also under Tirumalayya Dēva).
 Rāma Rāzu, C.P. 6, C.P. 7, C.P. 14 D. 35, Note, KR. 16, O. 78.
 Rāma Rāzu Rāmayya Dēva, KG. 20.
 Rāma Rāzu Rājayyadēva Rāja, N. 105.
 Rāma Rāzu Timmayya Dēva Rāja, A. 17, G. 46, N. 112, U. 19, U. 20, U. 22, V. 30. (See also under Timmadēva Rāja and Timma Rāja.)
 Rāma Rāzu Tirumala Rāja, G. 113, G. 114.
 Rāmayya Dēva Rāja, D. 23.
 Rāmayya Reḍḍi, KR. 16.
 Rāmi Seṭṭi Pōli Seṭṭi, N. 28.
 Rāmōji Māmbāji Nāroji Raghoji, Pantulu, KR. 44, KR. 47, KR. 48.
 Rampa Ananta Bhaṭṭu, D. 51.
 Rāmunḍu, KR. 67.
 Rāmuni, KG. 30.
 Rangamma, U. 1.
 Ranganāthan, G. 50, N. 60, N. 62, N. 71.
 Ranganātha Rāja, KV. 37.
 Ranga Nāyaḍu, KG. 5.
 Rangapati Dēva Rāja, P. 25.
 Rangappa Nāyanivāru, A. 3, D. 31, KG. 15.
 Ranga Rāja or Rangarāja Dēva or Rangadēva Rāja, A. 21, C.P. 6, C.P. 7, C.P. 14, G. 2, Note, KG. 15, N. 54, N. 105, N. 124, O. 29, O. 32, P. 27, R. 41. (See also under Siddirāzu R. R. D.?).
 Ranga Rāja Chāma Rāja Oḍayar, U. 10.
 Ranga Rājārya, C.P. 6.
 Rangarāyulu Ayyavāru, U. 24.
 Ratnāmbhōja, KR. 26.
 Ratnāyammagāru, D. 47.
 Rāvōla Kanti Nāyaningāru, N. 124.
 Rāvōla Muddukrishnappa Nāyaḍu, G. 52, G. 84, N. 33.
 Rāvōla Tippa Nāyaningāru, P. 19.
 Rāvōla Tirumala Nāyaningāru, P. 19.
 Rāvilla (family), D. 35, Note.
 Rāvilla Nāyakkan, S. 6.
 Rāvilla Timma Nāyaḍu, D. 35, Note.

Rávi Párrata Náyaningáru, O. 113.
 Ravóli (Gótra), 88.
 Rávula Vengalappa, G. 112.
 Rávula Venkatádri Gáru, N. 33.
 Rávula Venkatapati Náyaningáru, G. 112.
 Rávula Venkatappa, G. 112.¹
 Rávúri Basava Reddi, KG. 5.
 Rávúri (or Rápúri?) Raghava Reddi, KG. 5, KG. 33.
 Ráyambhója, KR. 26.
 Ráyasam Ayyappa, D. 53, KR. 77.
 Rayasam Konda Marusayya, A. 4, A. 5, A. 6, A. 28, KR. 27, KR. 30, KR. 39, KR. 71, KG. 5, KG. 33, KG. 38, KR. 11, P. 4, P. 14, P. 29, P. 36, R. 46, R. 52, U. 4.
 Ráyasam Timmarusayya, D. 53, O. 114.
 Ráyavibhála, G. 42.
 Ráyavináyani Cópála Náyaniváru, D. 31.
 Rébha Kásyapa (gótra), C.P. 16.
 Récherla (gótra), A. 3, A. 35, P. 34, R. 18, R. 60.
 Reddi (dynasty), KR. 14.
 Rudradéva Rája, A. 56, C.P. 16, D. 1, D. 6, D. 10, D. 12, D. 24, D. 26, D. 35, D. 35, Note, D. 57, D. 59, D. 70, D. 72, KR. 1, KR. 23, KR. 28, KR. 40, KR. 50, KR. 54, KR. 55, KR. 84, KV. 36, KV. 48, N. 80, O. 7, O. 8, O. 9, O. 10, O. 11, O. 49, O. 53, O. 58, O. 63, O. 70, O. 75, O. 87, O. 96, O. 129, O. 143, O. 149, P. 6, U. 37, U. 40, U. 41.
 Rudramahádéva, P. 9.
 Rudramma Náyaningáru, O. 11.
 Rudra Náyak, O. 7.
 Rudrápaningáru, O. 147.
 Rudrappa Náyaḍu, A. 35, R. 60.
 Rudra Pregaḍa, KR. 50.
 Rudrayya Náyaka, O. 99.

S

Sabbana Sabbeṣvara, see under Nimbrólu S.
 Sabhápáti, C.P. 7, C.P. 16.
 Sabhápáti Srayambu, C.P. 13, C.P. 14.

Sadásivadéva Rája, A. 17, C.P. 14, G. 48, KG. 20, N. 104, N. 105, O. 15, O. 21, O. 29, O. 31, O. 141, P. 19, P. 24, P. 35, U. 22, U. 30.
 Sáhattamalla Perumáñdi Déva Chóda, see under Perumáñdi D.C.
 Saiyid Muzaffar, U. 26, U. 27.
 Salaká Rázu Tirumala Déva Rája, G. 82, G. 108, U. 42.
 Sálankáyana (gótra), C.P. 17.
 Salarázu Pina Tirumalayyadéva Rája, U. 42.
 Sáliváhana, KR. 26.
 Sáluva Maparasayya, A. 27.
 Sáluva Narasappayya, A. 27.
 Sáluva Narasimha Rája, C.P. 6.
 (Sáluva) Samburáya Déva Rája, P. 26, P. 39.
 Sáluva Timmarasayya, O. 46, O. 71.
 Samarta Rázu, U. 6.
 Sambaráyuniváru, D. 35, Note.
 Sámbarázu, D. 35, Note.
 Sambhudása, KR. 35.
 Samburáya Déva Rája, P. 26, P. 39.
 Sámikuttan, G. 53.
 Sámi Náyakkar, G. 66.
 Sandama Náyakkar, G. 66.
 Sandhyádévi, D. 13.
 Sangama, C.P. 3, C.P. 15, C.P. 20.
 Sankáma Mahárája Siddhana, O. 64.
 Sankáyamma, A. 6, A. 28.
 Sankila, C.P. 19.
 Sanki Náyaka, KG. 31.
 Sanku Kéṣava Bhaṭṭa, C.P. 15.
 Santanu, C.P. 6.
 Sánta Sivagurudéva, D. 25, D. 28, D. 74.
 Sapáda, C.P. 6.
 Sárangopáni Dévarasa, O. 89, O. 150.
 Sári Lakshmi Śri Náyaningáru, R. 35.
 Sariyapati Timma Reddi, O. 30.
 Sárngadhara, C.P. 17.
 Śaṣikuḷa Chálukki, V. 7, V. 11.
 Sataya Valittunai Apparasa, G. 57.
 Satti Rája Śri Muddayyadéva Rája, A. 53.
 Sátula Sauróju, KG. 31.
 Satyáśráya Śri Prithivi Vallabha Rája, C.P. 24.

Satyáśrāya Vallabhēndra, C.P. 19.
 Sauri Suravara, C.P. 17.
 Sauryanāyani Raghupati Nāthayya,
 U. 13.
 Savarāzu, KG. 40.
 Sāyanamdēva Rāja, O. 25.
 Sāyanna (or Sāvanna) Oḍaya, see
 under Mudra Chiddi, S. O., also
 N. 29, N. 78.
 Sāyappanēni Venkatādri Nāyaḍu,
 P. 18.
 Senāngulam, KR. 26.
 Senganppōyan Mappidi Reddi, R. 36.
 Shaikh Hasan, U. 26, U. 27.
 Shaikh Muhammad Khān, D. 35 Note.
 Sherlashā Dāgir Kodāvaḍḍi Sultān
 Khājālukhāl, D. 35 Note.
 Siddama Dēvulu Vijaya Dēvaḍu,
 KR. 63.
 Siddama Nāyakka, S. 15.
 Siddana Preggaḍa, U. 48.
 Siddapa Nāyaka, R. 36.
 Siddhanadēva Chōḍa Rāja, A. 38.
 Siddhana Rāja, O. 64.
 Siddharasar (see also under Nalla-
 siddhi), G. 58, G. 78, G. 86, G. 92,
 KR. 26, N. 40, V. 1, V. 3, V. 9, V. 10.
 Siddhavarapu Kalapa Malaya Singa
 Rāja, D. 13.
 Siddhayyunnu (?) Rudra Mahādēva,
 P. 9.
 Siddhi Rāzu, O. 29, P. 7.
 Siddhi Rāzu Rangappa Rājayya
 Dēva, O. 29.
 Siddhi Rāzu Timma Rāzu, D. 14, O. 31.
 Simhādri Rāja, KR. 26.
 Śimuppili Singa Amachcha, R. 4.
 Singa Rāja, O. 13.
 Singadēva Rāja, O. 28.
 Singāla Akkalayya, U. 1.
 Singaladēva Rāja, O. 6, O. 27, O. 34,
 O. 103, O. 151.
 Singamma, O. 32.
 Singamma Nāyaḍu, A. 35.
 Singayadēva Gaḍidēva, D. 24.
 Singini Nilandānn, D. 35, Note.
 Sīriyādēvi, KG. 24.
 Sivadēvaka Oḍaya, D. 35, Note.
 Sivappa Rāzu, P. 2.

Siva Pūtan, G. 72.
 Siva Sūrya, C.P. 6.
 Solar Race, O. 92, P. 22, P. 39.
 Sōmadēva, C.P. 6.
 Sōma Rāja, O. 103.
 Śrīdēvi, KV. 39.
 Śrīgiri Reddi Rāja, C.P. 5, KR. 16,
 KR. 18, KR. 19, KR. 21, KR. 35,
 KR. 43.
 Śrīkarakanthā Kēsaryangāru, R. 37.
 Śrīman Dēva, KR. 26.
 Śrīsa Śrīgiri, see under Śrīgiri Reddi.
 Śrīvatsa (gōtra), KR. 12, O. 23.
 Striya (gōtra), G. 78.
 Subbamāmbā, O. 60.
 Sukra, C.P. 15, KG. 30.
 Sultān Abdulla Pādīshāh, KR. 20,
 KR. 44, KR. 47, KR. 48, K.R. 80, U.
 26, U. 27, U. 36, U. 39.
 Sundara Pāṇḍya Dēva, N. 61, N. 76.
 Suparva (gōtra), O. 83.
 Surabh'vāru, G. 49.
 Sūraḥvār Kutidēvar, G. 92.
 Sūrappa Reddi, KV. 31.
 Sūra Rāja, C.P. 18.
 Sūra (Sēna), KR. 26.
 Sūrnāyani Abba Nāyanivāru, O. 46.
 Sūryagiri Daṇḍa Nāyaka Chandra,
 O. 45.
 Sūryaprakāsa Rao, D. 35 Note.
 Sūryārya, C.P. 16.
 Svayappa Nāyaka, O. 16.

T

Tāḍigōṭṭa Timmarāzu, R. 10.
 Taimmāḍidēvan, S. 4.
 Tālapāka Tirumalayya, O. 15, O. 21,
 O. 141.
 Tāla Rāja, C.P. 19.
 Talāri Dāmi Nāyaka, KV. 10, R.
 47 (?), R. 72(?).
 Talāra Denimija Nāyaka, R. 47.
 Talāri Kāmūnu (?), KR. 84.
 Talāru Prōli Nāyaka, KV. 8.
 Tallayya, KR. 25.
 Tāllūr (gōtra), O. 106, O. 107.

- Tamarāyaningārū, U. 28, U. 29.
 Taimma Dhaṇḍani, P. 22.
 Tammalla Mādasivalu, KG. 36.
 Tammalūri Vankaya Rāddoḍiya.
 Tammanūru (gōtra), D. 31.
 Tamma Setṭi, O. 139.
 Tammu Siddha, KV. 39, N. 72, N. 75.
 Tāne Shāh, D. 35, Note.
 Tanikūttukkaṇḍāl, S. 4.
 Tāta Pinnama, C.P. 6.
 Tattinūri Nandēvarāja, D. 10.
 Telingama, O. 13.
 Témāṇḍi Ammai, V. 9.
 Tējanāditya, R. 47.
 Tennaviḷupparaiyan, G. 80.
 Tikkakālatidēva Chōḍa Rāja, R. 47,
 see under Tirukālṭi D.C.
 Tikkayadēva Rāja, U. 48.
 Tikkānai Āṇḍān, G. 90.
 Tikkaya Nātheri Pegāḍa, U. 48.
 Tilaka Nārāyaṇa, R. 39.
 Timma . . . , O. 13.
 Timmadēva Rāja, KV. 11, U. 19, U. 22,
 see also under Rāmā Rāzu Tim-
 mayyadēva.
 Timma Jōsya, KR. 78, U. S.
 Timma Malla Surēndra, O. 13.
 Timmana, KR. 4.
 Timma Nāyaningārū, A. 3, A. 40, D.
 73, G. 82, KG. 5, N. 20, N. 54, N.
 105, P. 40, R. 77.
 Timma Rāja, CP. 10, CP. 14, O. 23,
 O. 93, P. 39, U. 20.
 Timmarasayya, A. 6, A. 28, O. 46, O.
 71, O. 114.
 Timmarāzu Nandayyagārū, N. 34-A.
 Timma Redḍi, O. 30.
 Timma Vōḷhulu, A. 23.
 Timmayadēva Rāja, U. 19.
 Timmaya Mantri, O. 72.
 Timmōju, P. 35.
 Timmōju Kondōju, KG. 20.
 Tinta Tammanārya, P. 39.
 Tinuṭṭijika, D. 19.
 Tippāji, C.P. 10.
 Tippala Dēvi, P. 39.
 Tippaya Redḍi, KR. 16.
 Tiruchchirambalamudaiyān, G. 77.
 Tirukaalidēva Rāja, A. 7, R. 29.
 Tirukālatidēva Chōḍa Rāja, A. 7,
 G. 45, G. 60, KR. 29, KV. 47, N. 101,
 R. 8, R. 47, 65, R. 66, U. 3, U. 14,
 (see also under Allu Tirukāla-
 tidēva).
 Tirukālattivēḷān, G. 79.
 Tirumala Bhaṭṭa, C.P. 13.
 Tirumalāmbikā, C.P. 6, C.P. 14.
 Tirumala Kānta Rāja, U. 38, U. 40,
 U. 41.
 Tirumala Nāyaningārū, P. 19.
 Tirumala Rāghava Rāja, U. 37.
 Tirumala Rājavyadēva Rāja, N. 35,
 O. 29.
 Tirumala Rāja, C.P. 6, C.P. 7, N. 104,
 O. 85, U. 2.
 Tirumala Sōmayājulu, N. 113.
 Tirumala Tātāchārū Ayyavaru, N. 13.
 Tirumalayya, U. 43.
 Tirumalayyadēva Rāja, U. 42, see also
 under Salarāzu Pina T.
 Tirumalayya Gārū, N. 124, see also
 under Mudupāṭi T.
 Tirumandulapu Tinuṭṭijika, D. 19.
 Tiruppālaivanamudaiyān, S. 5.
 Tiruvarangamudaiyār, G. 39.
 Tiruvengadānātha Mahipāla, KV. 35.
 KV. 37.
 Tiruvengadappa Dāsi, A. 13.
 Tōgunṭa Nārāyapappa, O. 136.
 Tōgunṭa Sitarāmuḍa, O. 137.
 Tōgunṭa Venkaṭappa, O. 137.
 Tonḍai-mān Ārūr Kāntarāyan, V. 8.
 Tonḍa Nāyaningārū, A. 3.
 Tonḍayya Rāzu, P. 22.
 Tribhuvanadēva Chōḍa Rāja, O. 19.
 Tribhuvana Mallaprahāri Kōṣava
 Dēva, O. 143.
 Tribhuvana Nāyaka, G. 106.
 Tribhuvanānkusa, O. 3, O. 48.
 Tribhuvana Nūkayadēva Chōḍa, see
 under Nūkaya D.C.
 Tribhuvana Viradēva Rāja, G. 51,
 G. 86, G. 92.
 Tripurāntaka Maharāja, D. 57.
 Tripurāri Dēva Rāja, D. 1, D. 59.
 Triyambaka Sivāchārya, D. 1.
 Tukki Nāyakka, R. 8, R. 38.
 Tullilla Pemma Rāzu, D. 41.

Tuluva (people), C.P. 10.
 Turumella (family), D. 35, Note.
 Turvasu, C.P. 10.
 Tyāgasamudra Dharma . . .
 māditya Dévaninda, KV. 35.
 Tyāgasamudra Paṭṭairāja, G. 67, S. 12.

U

Uḍaiyappa Nāyakkan, G. 55.
 Uddanda Malla Nāyudu, D. 35, Note.
 Ujvala Chōḍa Bālaya Chōḍa Rāja,
 O. 91.
 Ulagāndaiyan, G. 73.
 Upananda, KR. 26.
 Uraiūr Chōḷan, G. 92.
 Ūrūdaiyān Maḍapaliśwāmi, G. 39.

V

Vāḍa Pedda Venkaṭādri Nāyaningāru.
 C.P. 8, C.P. 9.
 Vaijega Déva Rāja, O. 100.
 Vaiṣampāyana, KR. 26.
 Vaitama Seṭṭi, O. 139.
 Vaitumba (Rāja), G. 61, G. 88, N. 66.
 S. 8.
 Vajradhara, KR. 26.
 Vālavandān, G. 77.
 Vallabha (dynasty), C.P. 19, C.P. 24.
 Vallabharāya (family), U. 43.
 Vallabhēndra, C.P. 19.
 Vallava (Pallava ?) (gōtra), O. 93.
 Vallava (or Vallabha) Rāja, P. 24.
 Vallu Rāja, KR. 26.
 Vālmiki, KR. 20.
 Vāmana Prichudēvaḍu, A. 13.
 Vamaya Mantri, O. 78.
 Vammanendu Vennapum, KG. 34.
 Vaman Mahārājan, G. 61.
 Vānava Nāyakkan, G. 72.
 Vanga (kingdom), C.P. 3, C.P. 10.
 Vaṅgipura (gōtra), P. 32.
 Vāniyan Nallujān, G. 93.
 Varadā Nāyaningāru, K.G. 15.
 Varantarum Perumāl, G. 80.
 Vārihamsāmbuvāha, C.P. 6.
 Vasishtha (gōtru), KR. 80, KV. 1.

Vasu (race), KR. 26.
 Vasudéva, KR. 26.
 Vayirappa Nāyakka, R. 8.
 Vedāntōdayana, C.P. 6.
 Vejerla Narasarázu, KV. 1.
 Velagarāyunivāru, D. 35, Note.
 Velamapāti Tirumala Rājayadéva,
 Rāja, N. 35.
 Velidandā Konéru Timmarasu, A. 15.
 Vellatla (gōtra), N. 124.
 Velmapāti Vera (Ven ?)galayya Déva
 Rāja, N. 112.
 Velugoti (family), A. 3, A. 40, A. 48,
 C.P. 12, G. 110, KG. 5, KG. 9, KG.
 15, KG. 21, KV. 46, KV. 49, KV. 50,
 N. 1, N. 4, N. 6, N. 7, N. 9, N. 11, N.
 13, N. 20, N. 26, N. 47, N. 54, N. 99,
 N. 105, N. 114, N. 115, N. 116, N. 123,
 O. 52, P. 27, P. 34, P. 40, R. 3, R. 5,
 R. 7, R. 12, R. 18, R. 22, R. 28, R. 30,
 R. 33, R. 34, R. 40, R. 43, R. 50, R. 51,
 R. 53, R. 54, R. 60, R. 63, R. 74, R. 77,
 R. 79 S. 10, S. 18.
 Véma Nāyaningāru, D. 20.
 Véma or Vēmayya Beddi Rāja, C.P. 5,
 KR. 15, KR. 18, ~~KR.~~ 19, KR. 21,
 KR. 34, KR. 35, O. 78, O. 78 (Sri
 Véma), O. 104.
 Vēmināppi Māsivichchavindi Nāyaka,
 R. 23.
 Vēmula Mali Dévarāja, D. 13.
 Vēna, KR. 26.
 Vengadam Uḍḍaiyām, N. 98.
 Vengadēsa, see under Tiruvengaḷa-
 nātha.
 Veṅgalāmba, C.P. 6.
 Veṅgaḷappa, G. 112.
 Ven (or Vera ?)galayya Déva Rāja,
 see under Velmapāti V. D.
 Veṅgama Nāyanivāru, D. 35, Note.
 Veṅgappa Nāyaningāru, N. 46.
 Veṅgi (kingdom), C.P. 19.
 Venjadla Kasva Rāzu, KR. 80.
 Venkana, G. 46.
 Venka Rāja, D. 48, D. 49.
 Venkaṭadéva Rāya, C.P. 7.
 Venkaṭādri, C.P. 6, C.P. 7, G. 109,
 KR. 78 (see also under Sāvappanēni
 Venkaṭādri).

- Venkaṭādri Ayyavāru, KR. 78, KG. 17, N. 33, U. 8.
 Venkaṭādri Nāyanivāru, D 31, D 35. Note, N. 46.
 Venkaṭāmbā, C.P. 6.
 Venkaṭanātha Chandra, A. 3.
 Venkaṭapatidēva Rāya, see under Vīra V. R.
 Venkaṭapati Nāyaningāru, A. 3, A. 35, A. 48, KV. 46, KV. 49, KV. 50, N. 1, N. 4, N. 6, N. 7, N. 9, N. 11, N. 13, N. 26, N. 46, N. 47, N. 52, N. 99, N. 110, N. 114, N. 115, N. 123, R. 3, R. 5, R. 7, R. 12, R. 18, R. 22, R. 28 R. 30, R. 33, R. 34, R. 40, R. 43, R. 50, R. 51, R. 53, R. 54, R. 63, R. 74, R. 79.
 Venkaṭapati Rāzungāru, G. 110.
 Venkaṭapati Rāyaḍu, G. 49.
 Venkaṭa Pedda . . . KR. 12.
 Venkaṭa Pinnaya Nāyaningāru, U. 24.
 Venkaṭappa, KR. 14.
 Venkaṭappa Nāyaḍu, N. 54, R. 18.
 Venkaṭa Rangapati Dēva Rāja, P. 25.
 Venkaṭa Rāya, A. 53.
 Venkaṭarāya Pratāpa Rudra, C.P. 22.
 Venkaṭāvadhānulu, O. 102.
 Vennasāni, KV. 31.
 Vennu Sambēṭa Ālamandala Nūkaya-dēva Chōḍa Rāja, O. 56.
 Vennu Sambēṭa Ālamandala Anavōtaya Dēva Chōḍa Rāja, O. 85.
 Vēya Rāzu, O. 40.
 Vibhāla Dēva Rāja, P. 26.
 Vibhāla Pedda Rāya, P. 39.
 Vibhavāmarēṣvara, P. 31.
 Vidayānchami Jangamayya, A. 31.
 Vidyāranga, C.P. 15.
 Vijaya, C.P. 6.
 Vijaya Bukka Rāya, C.P. 18, D. 47, O. 56 (see also under Bukka).
 Vijayadēva, G. 98.
 Vijayāditya, C.P. 19.
 Vijayāditya Bhaṭṭāraka, C.P. 19, O. 57.
 Vijayāditya Dēchini, KR. 62.
 Vijayāditya Dēva (Chōḍa) Rāja, A. 55, D. 43, R. 20, P. 32.
 Vijayāditya Rāja, C.P. 19, D. 43, O. 39, O. 57, P. 32.
 Vijayāditya Nārēndra Mṛiga Rāja CP. 19.
 Vijayāditya Parachakra Rāma, C.P. 19.
 Vijaya Gaṇḍa Gōpāla Rāja, A. 25, G. 57, G. 69, G. 74, G. 75, G. 80, G. 91, G. 116, N. 71, N. 98, S. 3, S. 8, S. 19 (see also under Gaṇḍa Gōpāla dēva).
 Vijayāmbhōja, KR. 26.
 Vijaya Rāja, C.P. 3, O. 40, O. 72.
 Vijulēndra, C.P. 6.
 Vikrama Chōḍadēva, G. 94.
 Vikrama Chōḍa Mūvvelār (or Mūvenda-vēlār) G. 65, G. 75, G. 79.
 Vikramāditya, C.P. 19, D. 2.
 Vikramāditya Satyāsraja Śrī Prithivi Vallabha Rāja, C.P. 24.
 Vikrama Varmadēva, G. 63.
 Vilakkandai Kāviriyaṛ, G. 75, G. 79.
 Vimalāditya, P. 7.
 Vipalam Veja Annapaṅḍu, KG. 36.
 Vīra Amala (or Abala) Rāja, O. 55.
 Vīra Āvu Bhūdēva Chōḍa Rāja, see under Bhūdēva CR.
 Vīra Battu, KR. 20.
 Vīrabhadra Rāja, C.P. 16, C.P. 21.
 Vīradēva Pra . . . P. 21.
 Vīradēva Rāya, see under Dēvarāja and Tribhuvana V.D.
 Vīra Gaṇḍa Gōpāladēva, see under Gaṇḍa G.D.
 Vīra Gangayya, U. 22.
 Vīra Hemālirāja, C.P. 6.
 Vīrajjiya, KG. 36.
 Vīra Krishnadēva Rāya, see under Krishnadēva Rāya.
 Vīralaya, KR. 14.
 Vīramanma Siddharasar, see under Manma S.
 Vīrama Rāzu, D. 34.
 Vīra Nalla Siddanadēva, see under Nalla S.
 Vīra Narasimhēndra, C.P. 10.
 Vīra Pāndya, N. 57.
 Vīrapati . . . Rāja, U. 9.
 Vīrappa, O. 83.
 Vīra Pratāpa Dēvarāja Oḍaya, see under Dēvarāja and Pratāpa Dēvarāja Oḍaya.

Víra Pratápa Sadāśiva, see under Sadāśiva.
 Víra Pratápa Śrī Krishnadéva Ráya, see under Krishnadéva Ráya.
 Víra Pratápa Śrī Víra . . . KV. 7.
 Víra Pratápa Śrī Víra Rangadéva: see under Ranga Rázu.
 Víra Pratápa Venkatádri Ayyaváru, see under Venkatádri A.
 Víra Pratápa Venkatapatidéva Ráya see under Víra Venkatapatidéva.
 Víra Rájendra Chóládéva, see under Rájendra Chóla.
 Víra Rámadéva Rája, A 3.
 Vírarághava Náyaningáru, KR. 14, KR. 20.
 Víra Tikka Kálatidéva Rája, see under Tirukálati.
 Víra Venkatapatidéva Rája, A. 1, A. 35, A. 48, C.P. 6, C.P. 7, G. 112, KV. 49, KV. 50, R. 5, R. 6, R. 35, R. 60, U. 19, U. 23, U. 24, V. 24.
 Víra Vijaya Rája, KR. 26.
 Vírayya Déva Chakravartulu, P. 37.
 Vírayya Sáhini, P. 37.
 Virúpáksha Ráya, A. 31.
 Vishnudévan, G. 88.
 Vishnuvardhana, C.P. 19, P. 1, P. 2.
 Vishnuvardhana (gótra), KR. 78.
 Vishnuyogamáya, KR. 26.
 Viṣvabhujá, P. 11.
 Viṣvámitra (gótra), C.P. 10, C.P. 15.
 Vithóji Pantulu, KG. 16.

Viṭṭa Rája, C.P. 16.
 Viyavéláru, O. 50.
 Vóbánáyaningáru, N. 13.
 Vóbularázu, N. 122, O. 29.
 Voḍa Komára Venkatádri Náyaniváru, see under Kómára V.N.
 Voḍiyaráya Śrígiri, KR. 35.

Y

Yachema Náyaḍu, P. 40.
 Yádava (dynasty), KR. 26, V. 11, V. 13.
 Yádava (gótra), C.P. 22.
 Yádava Gópá, KR. 26.
 Yádavaráya, V. 1, V. 3, V. 4, V. 6, V. 7, V. 8.
 Yádavaráya Bhujabala Siddharasa, V. 1, V. 3.
 Yaḍu, C.P. 3, C.P. 15, C.P. 18, KR. 26, O. 13.
 Yallaparázu, see under Konḍapalli, Y.
 Yamma Rázu, U. 6.
 Yatni Manirázu, D. 34.
 Yayáti, C.P. 6, C.P. 10, C.P. 15, KR. 26.
 Yeddu Mummayya Bagádingáru, D. 22.
 Yellamrázu, P. 35.
 Yéputtila Appayya Jósyulu, A. 39.
 Yéravaráti Muduvénayya, O. 20.
 Yipparla (gótra), KG. 16.
 Yiravarapu Tin mana, G. 84.
 Yuddhamalla Rája, C.P. 19.